

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘEŠŤANSKOU MLÁDEŽ

REDAKTOR

EMANUEL MASAK

ROČNÍK PADESÁTÝ TŘETÍ

1933—34

V BRNĚ

TISKEM A NÁKLADEM OBČANSKÉ TISKÁRNY

OBSAH:

BÁSNĚ.

	Strana		Strana
Bavlnka Josef		Housková Svatava:	
Ježíškovi k svátku	145	Karlíkova nadílka	108
Brožek Bohuslav:		Matičce Boží	248
Myška cestovatelka	62	Ivšínová Milena:	
Na Velký pátek	216	Přijdi k nám, maličký Ježíšku	134
Vzpomínka	234	Karník Jan	
Doubravský Karel		Lyžařská	107
Maják	18	Květenská Klema:	
Andělu Strážnému	86	Koledníček	142
Pololetí	160	Lucký O. B.:	
Pozdravy	197	K primici novosvěcence	270
Na horách	198	Otopalík Vilém	
Večer u kapličky	248	Štědrý večer	145
Zahrádce	278	Pfleger Bedřich	
Elpl Eduard		Zimní bouřka	129
Oráč	11	Prokšová B.:	
Na Dušičky	81	Zima	111
Veverka a zajíc	110	Puškin Alex.— O. F. Babler:	
Vánoční	126	Včelka	192
Malý čtenář	164	Tesařík Josef	
Jarní	187	Bílí ptáci	164
Vlaštovky	197	Utíkalová Ludmila	
V lese	273	Večerní rej na nebi	143
Hanzelka Frant.:		Vérostová M.:	
Do kolečka	56	Před svatostánkem	143
O podivném sluhovi	84	Vlachová Jitka:	
Horák Alois		Moje sestřička	144
Valašské koledy	128		

POVÍDKY, POHÁDKY A BAJKY.

Babler O. F.:		Květenská Klema	
Cesta na jarmark	144	Po prázdninách	14
Šakal a sup	144	Odplata	194
Slepý a chromý	217	Mayne Reid-J. Veselský:	
Šakal a lev	222	Ohňová země 19, 45, 68, 90, 137, 155	
Vrabc a moucha	269	170, 207, 242, 258.	
Doubravský Karel		Sahula Jiří	
Král karpatských velikánů 2, 34, 72		Vojna s pídimužiky 146, 183, 202, 231	
94, 124.		Pavlín Sláva	
Neříkej to nikomu	220	Pinkosárky	81
Háj F.:		Jak Sláva ztrestal Židy, že ukři-	
Kája a Zdeňka v cirku	57, 66	žovali Krista Pána	250
Kája vrací jezkům svobodu 93, 119		Valoušek Jan	
Co zavínil starý Kacařík 160, 176		Malý vozka	226
199.		Weryho Marja-O. F. Babler:	
Housková Svatava:		Tuláci	215
Jak Liduška hledala štěstí	190	Župka F. C.:	
Starý otec	278	A teď na kutě!	79
Kratochvíl J.-Baby:		Vojtíšková nesnáz	152
Tajemný hrad 6, 39, 77, 101, 130		Manda koníkem	235
Nové dobrodružství lovce Whaba 179			
Ve mlýně	238		
Na výletě	271		

POUČNÉ ČLÁNKY

	Strana		Strana
BARCAL J. V.:		M. E.:	
Koutek pro ruční práce	29, 85, 167	Spisovatel Jiří Sahula	234
223, 279.		Oldřich Vojtěch F.:	
Dvořák L.:		Zachráněn svým dobrým andě-	
Východočeské Atheny	181	lem . . .	108
Elpl Eduard		K jubileu Smetanovu	218
Jak bývalo u nás před vánoce	114	Pokorný J.:	
Sysel a křeček	212	Třebíčské betlemy	135
O vápenci . . .	248	Skála F. X.:	
Jasnou Boh.:		Vánoce	145
Muž, jenž dvakrát obletěl ko-		Všetečka Frant.:	
lem světa	16	Jak mluví afričtí trpaslíci	84
Nová světice — sv. Bernadeta	152	Neobyčejný křest	143
Okénka do světa	31, 63, 110	Z dob, kdy lidstvo hledalo cestu	
Kratochvíl J.-Baby		do Indie	165, 188
Besídka katolických skautů	29, 62	Sv. biřmování	276
105, 149, 255, 274.			

*

Ze strýčkovy mošničky, skrývačky, oříšky a filatelistický koutek v každém čísle.

Zvláštní vánoční příloha: Eduard Elpl, Gratulant.

Trojbarevná obrazová příloha: Karel Rélink, Vinobraní.

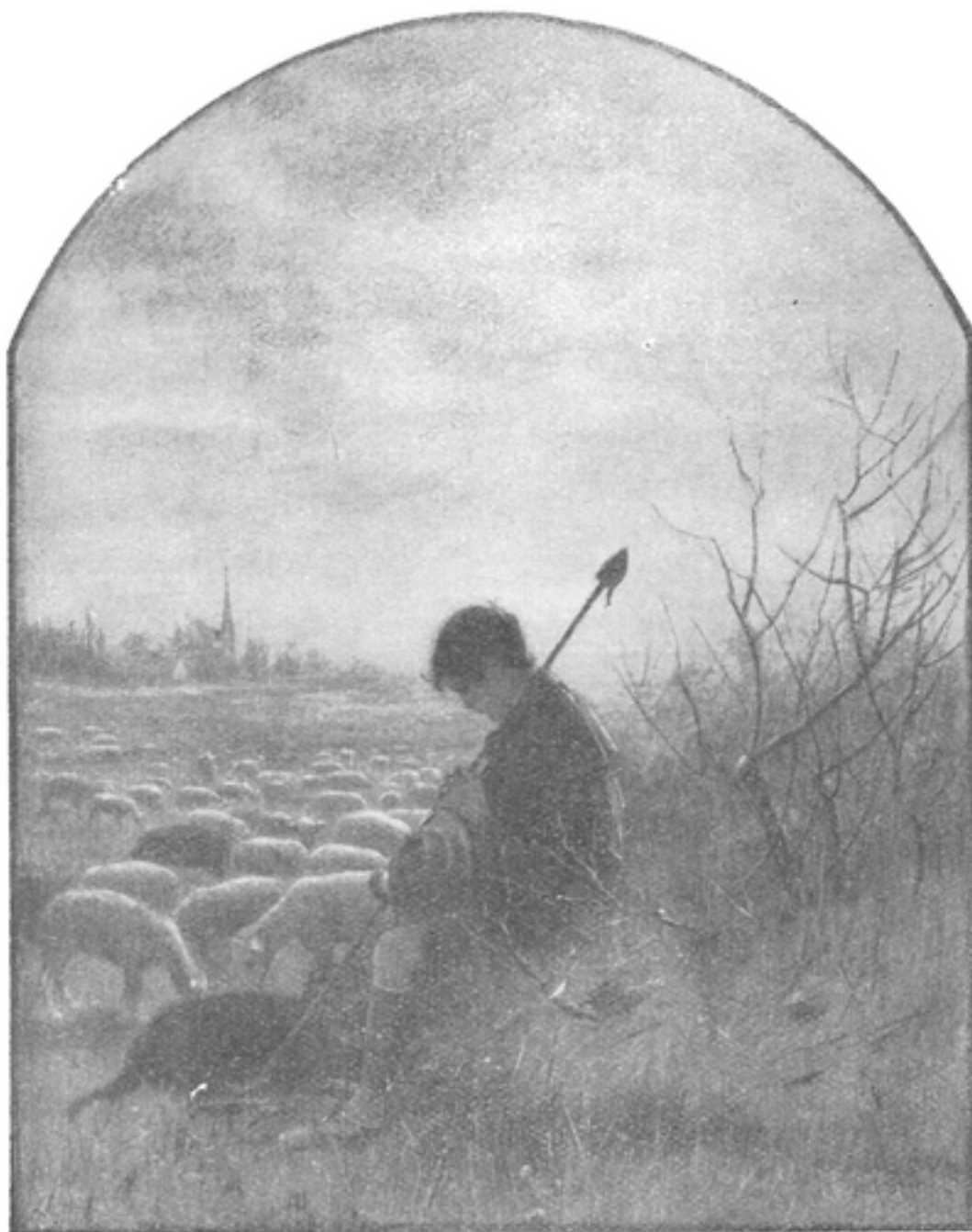
ROČNÍK 53.

ZÁŘÍ 1933.

ČÍSLO 1.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘEŠŤANSKOU MLÁDEŽ

Večerní modlitba mladého pastýře.

KRÁL KARPATSKÝCH VELIKÁNŮ.

Karel Doubravský.

„Vidíš?“ zvolal mladý muž ve sportovním obleku a chytil bezděky za ruku svého přítele, dívajícího se zasněně k západu.

Oči jeho se obrátily, kam ukazovala přítelova ruka. Dva velcí ptáci letěli bez jediného pohnutí křídly podél karpatského předhoří, zmenšujícího se stupínkovitě a přecházejícího ve skupiny homolovitých kopečků a ojedinělé bochánky sopečnou činností vykynutého těsta nitra zemského.

Jak jsme se tužili
o žních.

Foto L. Kulička.

„Párek orlů,“ zašeptali oba mladí muži téměř současně, bojíce se hlasitěji promluvit.

Dopolední slunko stálo již dosti vysoko a zalévalo svým sálavým teplem oživující pupeny bříz, buků a habrů listnatého lesa, na jehož vyvýšené mýtince stáli Ledvinský a Srha, oba učitelé z Čech, přikázaní na Podkarpatskou Rus. Vlastně službou přikázán byl jen Srha, starší, zasněně vyhlížející k západu, kde ty české hory jsou zasnoubeny s oblohou. Mladší Ledvinský, nemaje naděje po maturitě na místo v Čechách, žádal sám ihned na Podkarpatskou Rus.

Oba vzpomínali na domov. Srha však mnohem více. Tíživěji nesl přeložení do kraje, o kterém se říká, že nepatří již do Evropy. V zeměpisech se sice píše, že teprve v Irkutsku v Sibiři končí Evropa, ale pro toho, kdo se dosud držel jen maminciny sukně v Čechách, končí již v Košicích, ba ještě dříve.

Kromě toho Srha byl vážnější, usedlejší povahy než mladší Ledvinský, který se díval na svět veseleji. Přes to oba lnuli k sobě upřímným přátelstvím a společně se vydávali ve volném čase na obchůzky do

kraje i do hor, podivujíce se velebnému dílu, které tu podle odvěkých zákonů, vštípených přírodě Bohem, vyžrálo jako krásné ovoce na úrodném stromě.

Také dnes si vyšli již záhy zrána do Karpat.

„Natrhám si zdejší květiny a doma si je podle klíče určím,“ liboval si Srha.

„A nalokáme se zdravého vzduchu, což oba potřebujeme,“ dokládal Ledvinský.

Nechybělo mnoho do poledne, když jejich pozornost upoutal párek královské rodiny orelské, opustivší pozdě po východu slunce své nocoviště kdesi na skalním hřebenu.

Pohled na letící dvojici podmanil si úplně zrak i sluch. Oba orli

Jak to vypadá, když kůň strčí hlavu vedle aparátu.

Foto L. Kulička.

vznášeli se nízko podél protějšího svahu, proletěli celým údolím, zatočili se a zamířili zpět vodorovně podél druhého svahu. Široce rozevřená křídla a rovně zastřižený ocas dodávaly oběma ptákům vzhledu opravdu královského.

Letěli poměrně nízko. Na konci údolí vystoupili asi o sto metrů, aby v nové spirále proletěli celým lovištěm.

„To stojí za podívanou,“ přerušil ticho Srha. „Škoda, že jsi nevzal s sebou fotoaparát. To by byl vděčný snímek.“

„Až po druhé. Pojď, ať přijdeme včas k obědu.“

„Věř, že bych ti vydržel snad hodinu sledovati ten půvabný a tichý let. Aeroplán budí naši pozornost, ale ptačí let přímo údiv.“

Oba přátelé zmizeli na cestičce vystlané teplými paprsky slunečními a vinoucí se jako bílá nitka v četných zátočkách se stráně k selu, rozloženému mezi nadýchanými kobližkami zalesněných kopečků.

Párek orlů pokračoval v obhlídce revíru. Bystré oko samcovo zpozorovalo na chudém políčku, přitištěném ke kamenité stráně, několik vran, které zajímala více potrava než potřebná opatrnost.

Několik malebných šroubovic přiblížilo orla k zemi, aby si mohl lépe prohlédnouti kořist. Pak přitiskl rázem křídla k tělu, napřáhl pařáty a hvízdot proráženého vzduchu svědčil, že král hor se snížil na zemi.

Vyhlédnutá vrána byla sražena prudkým nárazem a ostré drápy zajely jí do těla. Družky její vyděšeny svištěním a zjevem obávaného pána hor rozletěly se do nejbližšího lesíka, žalujíce smutným kvá, kvá stromům a ptactvu zlou příhodu.

Zatím co orel trhal vránu na kusy, snesla se i jeho družka a oba zasedli k hostině. Oškubali větší pera a pustili se do hlavy. Silným zobákem drtili i kosti a v drobných soustech polykali ukořistěnou snídani.

Každý šustot větví způsobený sebe menším nárazem větru přerušil jim jídlo. Zkrvavený zobák odpoutal se od masa a obrátil se tím směrem, odkud přicházely zvuky. Bystré oči dluho pátraly, dokud naprosté ticho nepřesvědčilo krále hor, že je všude bezpečno. Pak zase se pustili do jídla, které jim trvalo dosti dlouho. Po hlavě zmizel krk a po něm ostatní tělo.

Libý hlásek zvonečku z vesnice oznamoval údolí poledne, když párek orlů měl již plné vole. Zůstali seděti za stolem s volně načechnutým peřím, oddávajíce se klidnému zažití potravy. Ale ani nyní neskřížil jim oči spánek, nýbrž ostražitě se rozhlíželi po celém okolí.

Po odpočinku se zvedli. Poskokem se rozběhli bijíce zvolna a mocně křídly, až se vznesli od země. Zamířili k modrému oku poloniny, malému jezírku, aby pitím dokončili svou polední snídani, očistili si zobáky a smočili peří.

Když zálibně urovnali a očistili hnědé peří na těle a rezavě hnědožluté na záhlaví a zadním krku, rozloučila se samice se samcem a odletěla k nepřístupnému skalnímu výběžku nad hlubokou, černými stíny vyloženou roklí.

Již v březnu si vyhlédli toto místečko. Zalíbilo se jim hlavně pro nepřístupnost a snadnou úpravu. Lépe je přece mítí základ než budovati úplně od základů. Bylo potřebí ke stavbě suchého dříví, které obstaral samec prudkými nárazy na suché větve, uchopuje je v pravém okamžiku silnými pařáty. Samice sbírala oklesky se země a přinášela větvičky borové i modřínové.

Společnou prací vybudovali hnízdo asi metr vysoké, 3 m dlouhé a 2 m široké. Mechem a měkčími ratolestmi vystlali spodek, aby domácnost byla měkká a útulná. Do hebkého polštářku mechového položila samice dvě vajíčka, která pak ji téměř úplně připravila o všechny volný čas. Vypravovala se jen na dopolední lov a po něm se vracela nasycena opět ke své povinnosti v hnízdě.

Ledvinský a Srha o ničem při obědě nemluvili než o krásném páрку orlů, který se jim poštěstilo uviděti.

„Věř, aspoň jsem chvíli zapomněl na všechny starosti se školou, povídal Srha, který byl správcem školy. „Teď abychom se šli podívati k židovi, máme-li už vyklizenu pekárnu pro třídu.“

„To půjdeme a nebude-li místnost v pořádku, zahrajeme mu,“

troštoval se Ledvinský. Ve vesnici Lipeno byla totiž kromě české školy i škola ruská a pro české třídy nebylo možno sehnati místnosti. Rusín, u kterého až dosud třída jedna byla umístěna, další výpověď odůvodněnou potřebou místnosti pro krám. Nezbylo než hledati nový útulek. Poněvadž většinu žactva české školy tvořily děti židovské, podařilo se úradům po dlouhém jednání přinutiti starého Steinera, aby z bývalé pekárny macesů udělal dílnu lidskosti.

Aj, vaj, šlo to ztěžka. Zdráhal se a teprve když mu bylo pohroženo kriminálem, poslechl a odstranil z malé světničky pec a prorazil dveře do dvorečka, aby byl do třídy samostatný vchod.

Sklo v horní půlce dveří tvořilo zároveň jediné okno nové učebny.

„Kdypak nám to dáte vybílit?“ ptal se Srha žida.

„Mhoc práce, phane židicí, já nemít kdy.“

„Ohlásíme to do Užhorodu,“ vyhrožoval Ledvinský.

Žid jen krčil rameny a s poklonkami vyprovodil oba učitele až ke dveřím.

„Bože, to bude třída, povzdychl Srha.

„Jen se nerozplač! Budeš v ní dělati, co se dá.“

„Nikdy jsem nepracoval tak s nechutí jako zde. Případá mi zdejší působení tak zbytečným plýtváním času a penězi. Poslechni si, kolik těch židů mluví česky.“

„Tomu se nediv. U nich vždycky bude první kšeft a potom to ostatní. To, že posílají děti do českých škol, dávají si dobře platiti.“

„Právě proto je mi tak smutno. Co je platno naše poctivé úsilí? Rusíni nás nenávidí a židé nás nikdy nebudou milovati.“

„Mlč, máš tu přece také české děti.“

„Vím. Jarča Stránská a Vlasta Zbořilová. Dvě děti na dvě třídy.“

„Pojd na Kvas, rozhlédneme se po krajině a přijdeš na jiné myšlenky.“

Nevysoké návrší za dědinou dávalo vznik kyselce bohaté jodem a slulo od ní Kvas. Za světové války bylo dějištěm hrůzy, jak dodnes dosvědčují nálevkovité závrtky způsobené šrapnely a ručními granáty.

Stráňka je porostlá řídkým lesem a dosti příkrá.

Sotva vstoupili Ledvinský a Srha na kraj pěšinky, zaslechli tahavý, ale líbivý dívčí dvojhlas.

„Počkej, poslechneme si rusínskou dumku,“ zdržoval Srha.

„Můžeme ještě vystoupiti výše, abychom lépe slyšeli.“

Vyškrábali se za pomoci obou párů končetin až k širokému dubu, o který se opřeli a neviděni mladými zpěvačkami poslouchali jejich hlásky:

Propala nadija, zabilo sja serce,
zaplakaly oči moji,
ljubiv ja divčinu,
i to sja minulo,
ťazeňko na sercju meni.

Keby ona znala ljubov moju štiru,
ona by ljubila mene,
ljubila, pestila
jak maty ditynu,
i serce by dala svoje.

Hlásky umlkly jako když je větřík odvane.

„Snad nepláčeš?“ otázal se Ledvinský Srhy, vida záblesk stříbra v jeho oku.

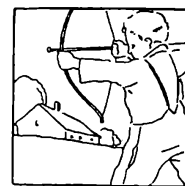
(Pokračování.)

TAJEMNÝ HRAD.

Dobrodružná povídka ze života skautů.

Napsal J. K. Baby, kresby E. Lavický - Greenhorn.

1.

„Bratře vůdče, budeme již brzy na místě?“ tázal se malý skaut s velikým batohem na zádech velkého skauta, který stál vedle něho a hloubal v mapě, při čemž bloudil zrakem po okolí. Kolem něho seskupili se hoši větší i menší a zasypávali ho otázkami podobného rázu, jako pronesl Bobo, t. j. onen skaut s velikým batohem.

„Bratře vůdče, budeme již brzo na místě?“

Vůdce odkašlal a odpověděl zvučným hlasem: „Jen trpělivost, hoši. Teď sejdeme do údolí řeky NX a ještě půl hodiny a jsme na místě. Dnes budeme spát u potůčku pod hradem Kostivalem.“

Hoši si oddechli a pokračovali v cestě. Byli již třetí den na putovním táboře. Prošli hezký kus cesty a viděli toho nemálo. Dnes zakončovali třetí den cesty u hradu Kostivalu.

Ještě nebyli ani hodinu na místě a už pod hradem stál pěkný řádek stanů a hoši byli připraveni k spánku. Zatím se setmělo. Oheň vesele poskakoval pod kotlíkem, v němž vřel čaj. Hoši seděli kolem a zamýšleně hleděli do ohně.

Jak krásný je ten pobyt v přírodě, a jak zušlechťuje! Hoši cítili jakýsi vznešený cit. Čaj byl uvařen. Povstali a s vůdcem se pomodlili večerní

modlitbu. Pak kuchaři rozdělili čaj a hoši si vytáhli buchty k večeři. Při tom kořenili si večeři vtipy. Všem bylo lehce u srdce. Ale nálada se změnila, když pojednou Suk počal vykládat o minulosti nyní již zříceného hradu Kostivalu, jehož trosky jako sepjaté ruce čněly k nebi. Stál na vysoké strmé skále a přístup od řeky byl k němu nemožný.

Ale poslechněme Suka: Hrad Kostival náležel kdysi loupežnému rytíři Českovi z Kostivalu. Tento rytíř měl družinu „ohnivců“, kteří jezdili po okolí a okrádali kupce. Na hrad vraceli se každý týden s hojnou kořistí. Mimo to také vybírali či vymáhali na lidech daně. Vždy, když se

Panenko spadla, ale nic se jí nestalo.

vrátili na hrad, dal rytíř vystrojiti hody a radovánky. Lidé v okolí nezáviděli rytíře i hrad a prchali pryč zvláště před týráním „ohnivců“, kteří byli častými jejich hosty. Zanechávali své statky opuštěny. Marně je zaháněli „ohnivci“ zpět. Na konec byly okolní vesnice úplně pusté. I byli nuceni „ohnivci“ zajíždět dále a vraceli se až za dva týdny, ba i měsíce byli na cestě. Zatím se dověděl král o loupežném rytíři Českovi. I vypravil na hrad své královské vojsko. Několik dní před tím, než dorazilo vojsko k hradu, odjeli „ohnivci“ na lup, aniž věděli o nebezpečí. Rytíř Česk, když se dověděl o královském vojsku, poslal za „ohnivci“ svého kurýra, ale toho vojsko zajalo. Když pak přibýlo na hrad, našlo jen pusté zříceniny. Kupec, který právě pod hradem tábořil, oznámil

vojsku, že rytíř Česk zapálil hrad a prchl i s poklady. Část vojska králova se utábořila na zříceninách a část se vrátila zpět. Kupec odjel pryč za obchodem. A nikdo nevěděl, že kupec nevezl látky, nýbrž poklady, a nebyl kupcem, nýbrž rytířem Českem, který za pomoci několika sluhů se obratně namaskoval a tak obelstil vojáky. Čekal, že tito, jakmile uzří

Veselý trojlístek.

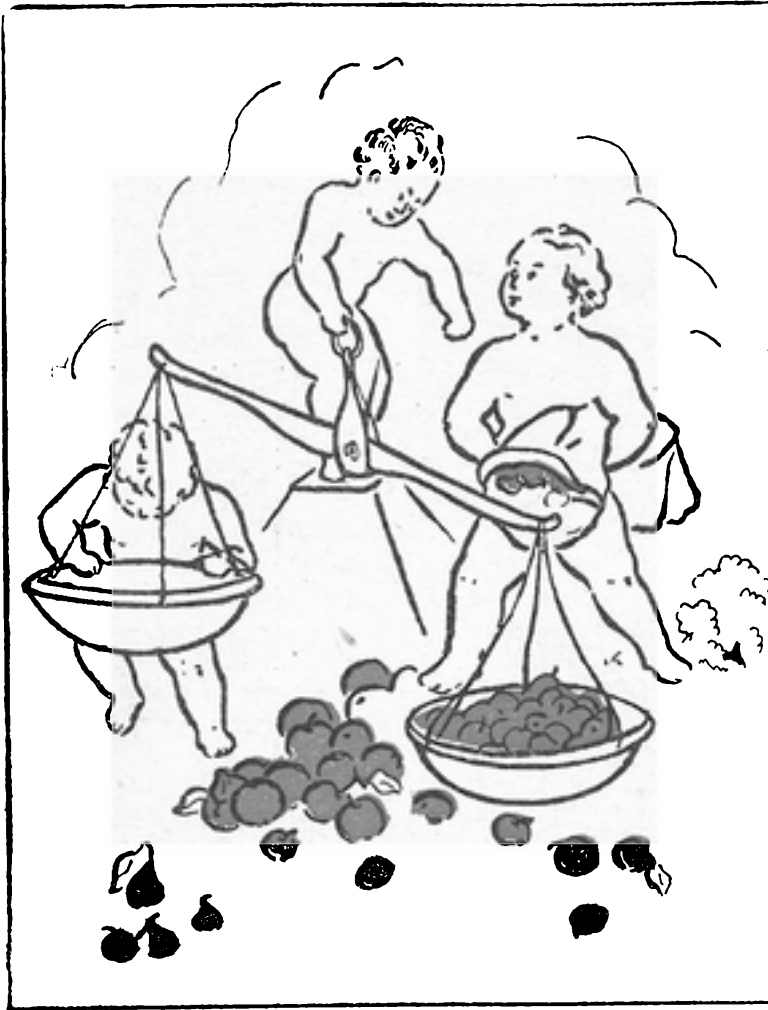
spálený hrad, odtáhnou a on se pak vrátí na hrad nebo si vyzvedne ostatní poklady, které měl na hradě zakopány, a přesídlí jinam. Leč vojsko zůstalo, patrně proto, aby zjistilo, nevrátí-li se někdo k hradu. Proto Česk odtáhl hledat své „ohnivce“, aby nepadli do rukou vojska. Po třech dnech cesty, vydávaje se stále za kupce, dorazil do vesnice Hořovic zcela opuštěné. Chtěl se tam usídliti na noc. Tu zpozoroval na silnici zvedat se obláček prachu, patrně způsobený skupinou jezdců.

Svolal své sluhy, obstoupil vůz a čekal na jezdce. Srdce jeho poskočilo radostí, když poznal podle červených plášťů „ohnivce“. Vyšel jim vstříc. Než, co to? Sotva dospěl k prvnímu jezdci, ten vytasil meč a než mohl rytíř něco říci, rozpoltil mu lebku. Ostatní se vrhli na sluhy a ubíjeli je. Tak se stal rytíř Česk obětí své tlupy, neboť „ohnivci“ se domnívali, že je to kupec a též s ním po kupecku jednali. Všichni se zaradovali nad

Pribinův kostel v Nitře.

velkou a nenadálou kořistí, aniž si všimli mrtvol. Sebrali truhly a jeli na hrad. Podivili se však, když našli hrad pustý a prázdný. Rychle sestoupili všichni do podzemí, aby se podívali, co je s jejich poklady. Těžké dubové padací dveře odkryly jim cestu do podzemní kobky, kde míval rytíř poklady. Všichni se nahrnuli do malé místnosti. Vtom nad nimi zapadly dveře. Ozval se jednotný výkřik hrůzy. Nahoře zatím vojáci přispěchali z lesního úkrytu, přivřeli ony dveře a na ně nakladli ještě těžké balvany, aby se zločinci nemohli dostat ven. Ti pak všichni zahynuli i se svým zlatem. Vojsko odtáhlo zpět.

ZÁŘÍ bohatou úrodu váží.

Kresba Rich. Zemánka.

„Fuj! To je ukrutné,“
přerušil Suka Bobo.

„Nevyrušuj!“ napo-
mínali ostatní.

„I jen se vyjádří,“
pravil Suk. „Toto je
už konec. Připojil bych
jen tolik: Dveře se
propadly pod tíhou
kamenů a zasypaly
celou místnost. Co se
stalo s poklady, zdali
je někdo vyhrabal, to
nevím.“

„Ach, to bychom se
tam měli podívat,“
usmál se vůdce, který
se vrátil z obchůzky
a zaslechl konec hi-
storiky. „Myslím, že
by tím náš oddíl zbo-
hatl a pak bychom
si koupili třeba od-
dílové letadlo!“

Všichni se dali do
smíchu. Jen Bobo ml-
čel. Jaksi mu vrtala
naděje hlavou, že tam
něco bude. Až si bu-
dou zítra prohlížet
hrad, však on si jej
prohlédne důkladně.

„Ještě máme dost času na spaní a proto si můžeme něco zazpívat,“
navrhl Haro, rádce Vlků. Za chvíli neslo se tichou nocí několik skaut-
ských písní. Oheň zatím dohasl.

„Tak půjdem spát,“ pravil vůdce. Leč hoši prosili, aby ještě mohli
zůstat, zvláště když Dlouhý Bill navrhl, že bude ještě něco „od hu nás“
vypravovati.

Vůdce věděl, že mají před sebou zítra jen krátký kus cesty. Nebylo
ještě tak pozdě a pak si také rád poslechne veselé povídačky Dlouhého
Billa. Leč dnes začal Bill jaksi tajemně.

„Bylo to za bezměsíčné, temné noci, když se vracel jeden Brňák
od Ostrovačic po silnici k Brnu. Vítr temně skučel v korunách stromů
a našemu Brňákovi bylo nějak úzko. Však znáte tu cestu. Jak by mu
nebylo úzko za takové noci a sám v lese pustém, širokém. I toužil
Brňák po krbu. Leč byl ještě daleko. A vítr tak teskně nařikal.

„Kéž by alespoň jelo nějaké auto,“ povzdychl si, „to bych do něho
vsedl a svezl bych se!“ A jeho touha měla být splněna! V dáli spatřil

dvě světla — auto se blížilo. Jenže jelo hodně pomalu. Náš Brňák stá-
nul a mávl rukou. Když jelo kolem, vlezl při oné malé rychlosti dovnitř.
Liboval si, jak se mu dobře sedí a že už jede. Teprve teď si všiml,
že motor nehučí — auto jede samo. Obrátil se k šoferovi, avšak jaký
úlek, když místo šoféra zří prázdnotu! Auto jede bez šoféra, bez pasa-
žérů a samo! To bylo trochu mnoho. Kdesi ve Vrbovce zahoukala
sova. (Pokračování.)

Rytíř Česk z Kostivalu.

O R Á Č.

E. E 1 p 1.

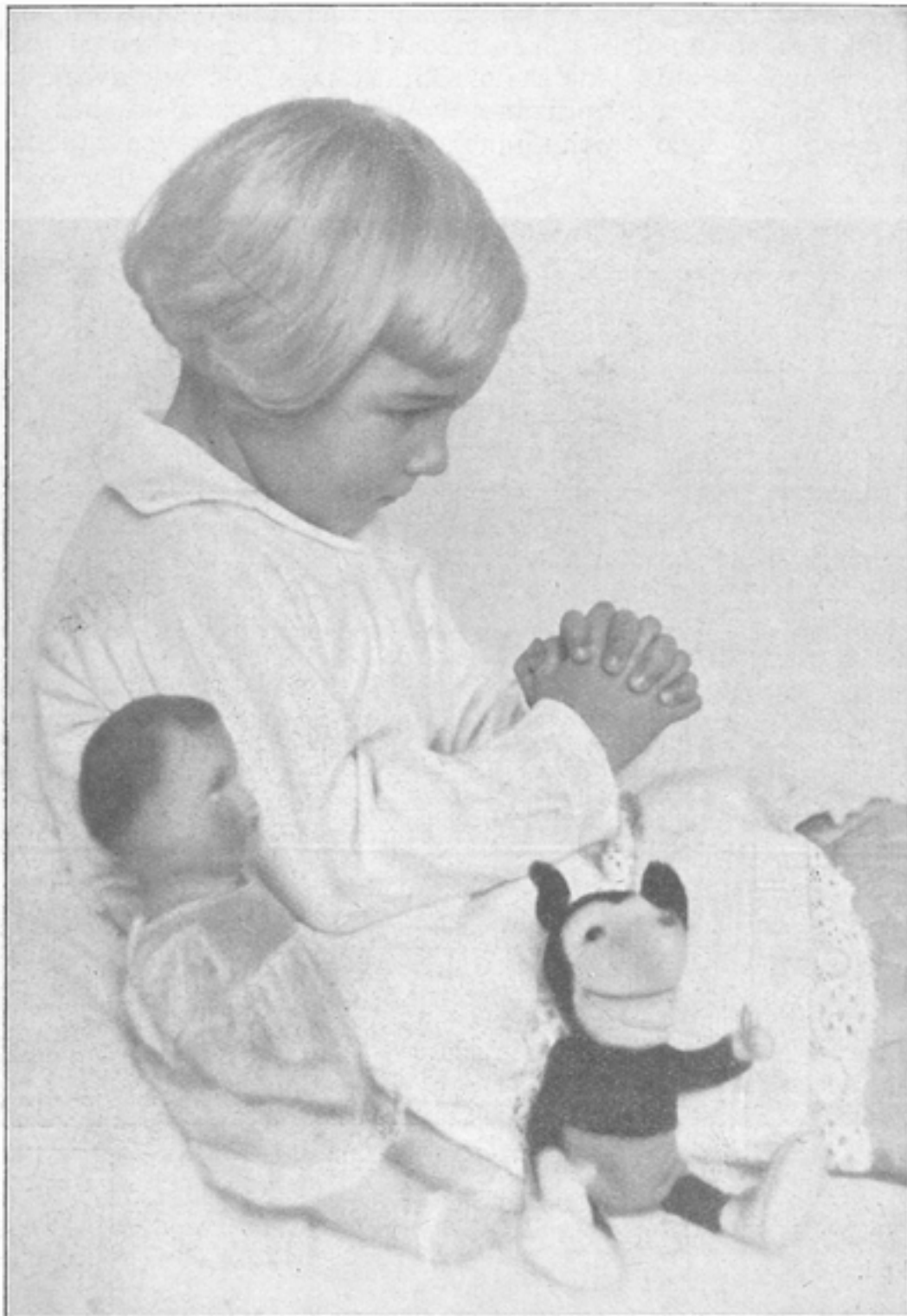
V svalnatých rukou třímá pluh
a brázdí černou zemi,
on pusté lány mění v ráj,
je první mezi všemi.

Svou práci chleba dobývá
a pot mu s čela kane,
však srdce jeho láskou přec
ke drahé půdě plane.

Když přede žněmi úpalem
se v zlato mění klasy,
sotva kdo pak je šťastnější
než oráč v poli asi!

A třeba život tvrdý byl
a skýtal za vše málo,
on šepce k nebi pohlédnuv:
„Dík za to, cos mi dal!“

Než ulehnu, ruce sepnu...

V pokušení

PO PRÁZDNINÁCH.

K l e m a K v ě t e n s k á.

V světlé školní budově v Želechovicích rozlaholil se z čista jasna zvonek Cinkálek a vesele si do taktu poskakoval: „Cink a cink a cililink! Trala-lali břink a břink!“ A zvonil a zvonil, až se obrázky na stěnách údivem pohnuly, cože dnes ten Cinkálek blázní? Takový klid tu všude byl, tichoučko — jen moucha Bzučka s Letkou sem tam přeletěly a pavouk Soukálek v koutku své průsvitné sítě tkával Až najednou tohle! Cink a cink a cililink!

Ale než obrázky na stěnách domyslily, dveře vrzy vrz — a ticho svět-
lých chodeb želechovické školy změnilo se rázem v šum v hluk
v jásot.

A zvoneček „crrrr a cr a cililink,“ rozlaholil se ještě zuřivěji, takže se rozhněvané obrázky škaředě po něm ohlédly: „Dost, Cinkálku, dost! Pro zlost i pro radost.“

Ale Cinkálek se jen smál a do noty si broukal: „Cink, jen mne ne-
chejte, nic se nehněvejte! Radostná novina: cink, škola začíná!“

A „šu šu šu“ a „chi chi chi“ rozšuškaly a rozesmály se hned všechny obrázky na stěně: „Škola, škola, školička! Horkých přijde Anička! Přijde taky Pepíček, Karel, Lidka, Ladíček!“

U vodotrysku je v parném létě tak příjemno!

Však už jsou tu! Hle, hle! V čistých šatech, botky jako zrcadlo, ruce jako sníh. Pan učitel všechny vlídně přivítal a radostně zvolal: „Začínáte hezky, milí školáčkové, čistotou se svítíte! Vždycky takhle musíte chodit do školičky! Vždy jako z krabičky!“

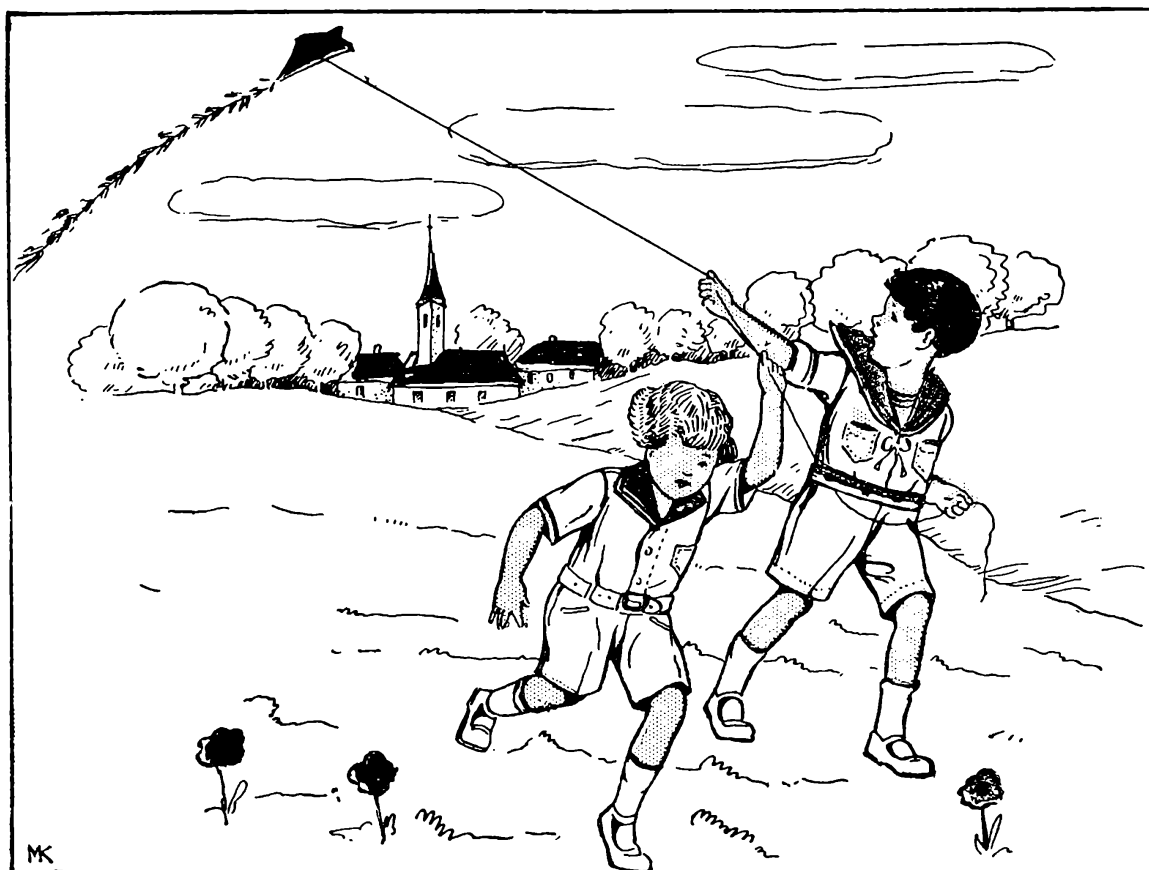
Usmál se pan učitel, usmáli se žáci a zvonek Cinkálek spustil na celé kolo: „Crrr a cink a vítám vás, kamarádi milí, co jsem se já natoužil po té krásné chvíli, až vás kolem sebe budu mítí zas! Prázdniny, toť, věru, sáhodlouhý čas!“

„Že sáhodlouhý? Hm . . . poškrabal se za uchem Lojza Červenkův. A jemu se prázdniny zdály pra-prakratičké! Sotva si na ně zvykl, už aby zase odvykal. Kozena Lyska, panečku, smutně se za ním dívala přes plot, když místo s ní k lesíku na pastvu zamířil sám silnicí ke škole. Nic platno! Prázdniny jsou fuč, teď se, Lojzo, uč!“

Ach, prázdniny! Les jako v pohádce zjevil se Lojzíkovi před zrakem. Sluníčko páliło, a to vždycky les tolik voněl! A těch borůvek co v něm! A hříbků! ‚Pauščáků‘ s černými hlavičkami! Celý uzel jich ještě včera zrána mamince přinesl. Byly jako malované! A jéé . . .“ I veveruška Hlodka osiří. Vždycky před ním prováděla své umělecké kousky a borovými šiškami po něm házela. Také jí bude smutno a . . . a . . .

„Lojziku! Nač myslíš?“ vyrušil najednou zasněného hochu pan učitel. Lojzík se začervenál.

„Že uhodnu! Na včerejší den! Na poslední den prázdnin!“ usmál se pan učitel a pohládl Lojzíka po vlasech.

První předzvěst podzimu.

„Jeníku, řekni pravdu, co je lepší: prázdniny nebo škola?“

Foto L. Kulička.

A Lojzík jenom mlčky přikývl. Byl po celý rok prvním žákem, ale po prázdninách nebylo s ním nikdy řeči! Tělo v lavičce — duch bůhví kde!

„Čas v práci uteče nám zase jako voda, a než se nadáš, budou tu opět prázdniny a zařekají na vrátka: „Otevřte, už jsem tu, děťátka!“ promlouval dobrácký pan učitel, protože Lojzík už znal. Učil ho v první i druhé třídě a věděl, jak na něho. Jen po dobrém.

A Lojzík se v té chvíli probral nadobro: „Ano, pane učiteli. Oh, já už se těším na prázdniny!“

Celá škola — všechny třídy byly první den pohromadě — se srdečně rozesmála, jak se malý Lojza Červenkův těšil

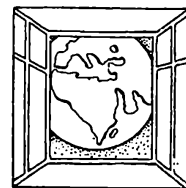
první den po prázdninách — na prázdniny! A zvonek Cinkálek „cink a cink a cililink“ končil svým drnčivým hláskem kratičké dopolední vyučování.

A odpoledne cupkal už Lojza Červenkův s jasnou myslí ke škole a kozeně Lysce jen brašnou zamával. „Na shledanou po školičce! Teď mám, milá kozenko, jinou povinnost. Až zase v prázdniny se užijem! Však v práci čas uteče jako voda! Uvidíš!“

A moudrá Lyska vážně chlupatou bradou pohodila „mé — méé,“ a zahleděla se ke školní budově, která jí vzala Lojzík, prázdninového kamaráda.

MUŽ, JENŽ DVAKRÁT OBLETĚL KOLEM SVĚTA.

B. J.

Když jsme před lety s největším zájmem četli román J. Vernea „Cesta kolem světa za 80 dní“ a žasli nad hrdinstvím oněch odvážných mužů, kteří překonávali statečně množství překážek na této dobrodružné výpravě, říkali jsme si: Pěkně to ten spisovatel vymyslel, ale je to jen fantazie, která se nikdy neuskuteční, není možné, aby člověk za tak krátkou dobu obejel celý obrovský pozemský svět

A hle, myšlenka slavného spisovatele nejen se uskutečnila, ale byla daleko překonána. Našli se lidé, kteří nejen obejeli svět, ale také jej obletěli, a to v době mnohem kratší, než se kdo dříve odvažil jen snít.

Roku 1931 vzbudil největší pozornost americký letec Wiley

Post, který spolu s australským pilotem Gattym obletěl zeměkouli za 8 dní, 18 hodin a 51 minut. Letos ve druhé polovici července vydal se Post po druhé na let kolem světa, a to úplně sám, bez společníka — pilota nahrazoval mu pouhý automat. Třebas se tomuto druhému letu stavěly v cestu četné překážky, velmi nepříznivé počasí a pod., překonal Post svůj první rekord téměř o 21 hodin — obletěl totiž zeměkouli za 7 dní, 18 hodin a 49 minut.

Tak se stal nejslavnějším současným letcem, jemuž se podivuje celý svět. Bude vás tedy jistě zajímati, kdo je vlastně tento muž a jak došel takových úspěchů.

Postovi je dnes 35 let. Pochází z farmářské rodiny, usazené v Texasu — onom severoamerickém kraji, jež dobře znají čtenáři dobrodružných povídek. Ale nehleďte v něm dobrodruha podobného těm, o jakých čítáte. Jeho život je prostý, třebas ne lehký. Byl čtvrtým ze sedmi dětí. Od mládí projevoval pevnou, železnou vůli, která se nedala odstrašiti žádným neúspěchem. Vyučil se mechanikem v městě Oklahomě. Ale brzy nato vstoupily Spojené státy americké do světové války. Sotva 20letý Post stal se dobrovolníkem a sloužil v americkém letectvu. Se svými odbornými mechanickými znalostmi vycvičil se brzy v tomto oboru tak, že vynikl dobrými leteckými výkony nad jiné. Po válce vrátil se opět ke svému strojnictví, ale při tom měl dovoleno jako bývalý válečný letec konati občas cvičné lety na vojenských letadlech. V srpnu roku 1925 stal se svědkem poruchy letadla, jehož letci měli předváděti ukázky vzdušné akrobacie, jako jsou seskoky se zavřeným padákem, lezení po křídlech letounu, cvičení na visuté hrazdě zavěšené na letadlo a pod. Při oné poruše jeden z letců se zranil. A tu se Post nabídl, že provede jeho úlohu. Podařilo se mu to, a od té doby létal s oním letcem po Americe a prováděl za peníze podobné krkolomné kousky, zvláště tak zvané „vývrtky“, ve kterých nabyl největší dokonalosti.

Vykoupaly jsme se i s kůzlátkem — a teď s ním pěkně na sluníčko.

Foto J. Ž.

Mnoho tím nevydělával, proto se snažil prohloubit své odborné vzdělání a uplatnit se jako letec v řádných službách: byl pilotem dopravní společnosti, pak létal s poštou na trati mezi Spojenými státy a Mexi-

kem. Veřejně ukázal své veliké schopnosti zvláště r. 1930, kdy v závodech porazil nejlepší americké letce a vyhrál velikou cenu 7500 dolarů (přes 22.000 Kč). A již rok nato podnikl svůj první let kolem světa, kterým teprve získal mezinárodní jméno. Tím proslulejším ovšem stal se letos, kdy překonal svůj vlastní rekord.

Přes to není Post spokojen se svým výkonem. Prohlásil: „Měl jsem po celý let nesmírně špatné počasí, jinak bych byl ten rekord překonal aspoň o 48 hodin. Až poletím znovu, udělám to za čtyři a půl dne anebo i za čtyři dny, bude-li pěkné počasí.“

Dvakrát tedy obletěl tento smělý americký hrdina, jenž už dříve při o jedno oko, celý svět, a přece, jak sám řekl, nic z toho světa ne uviděl — jen hory válejších se mlh a mraků

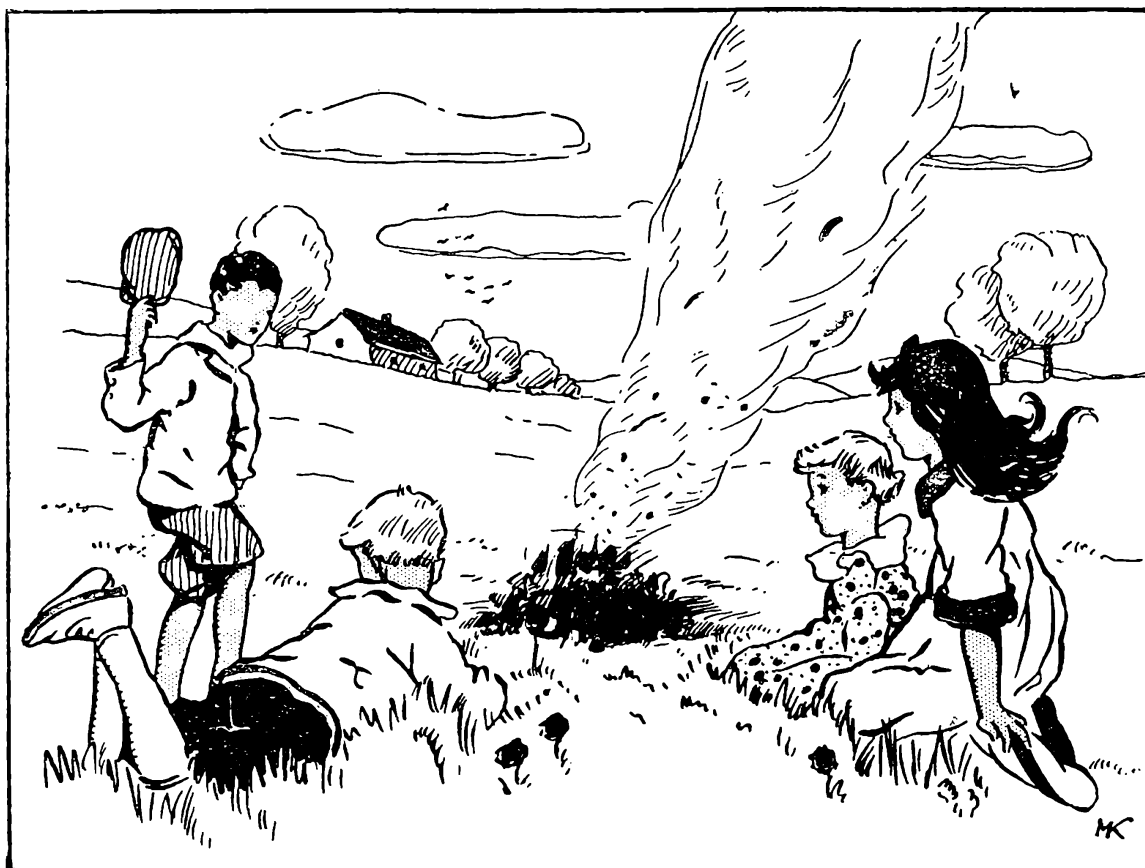
MAJÁK.

Karel Doubravský.

Maják světlo nabízí,
reflektory točí.
Uvidí je za strojem
pilotovy oči?

Uvidí a zachytí,
sletí šťastně dolů?
Či snad — trudno domyslet —
zvětší moře bolu?

Uviděly, zachytly.
Maják stojí tiše.
A to srdce matčino
blahem dole dýše.

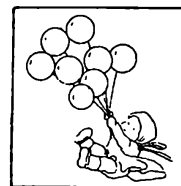

Pečeme brambory!

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a¹⁾ vypravuje J. Veselský.

1. MOŘE! MOŘE!

Za pěkného červnového rána přibližoval se k anglickému přístavnímu městu Portsmouthu²⁾ mladý hoch ve věku 14 či 15 let. Slunce vystoupilo již vysoko na nebi, ale zahalovala je hustá bílá mlha, tak častá v jižní Anglii.

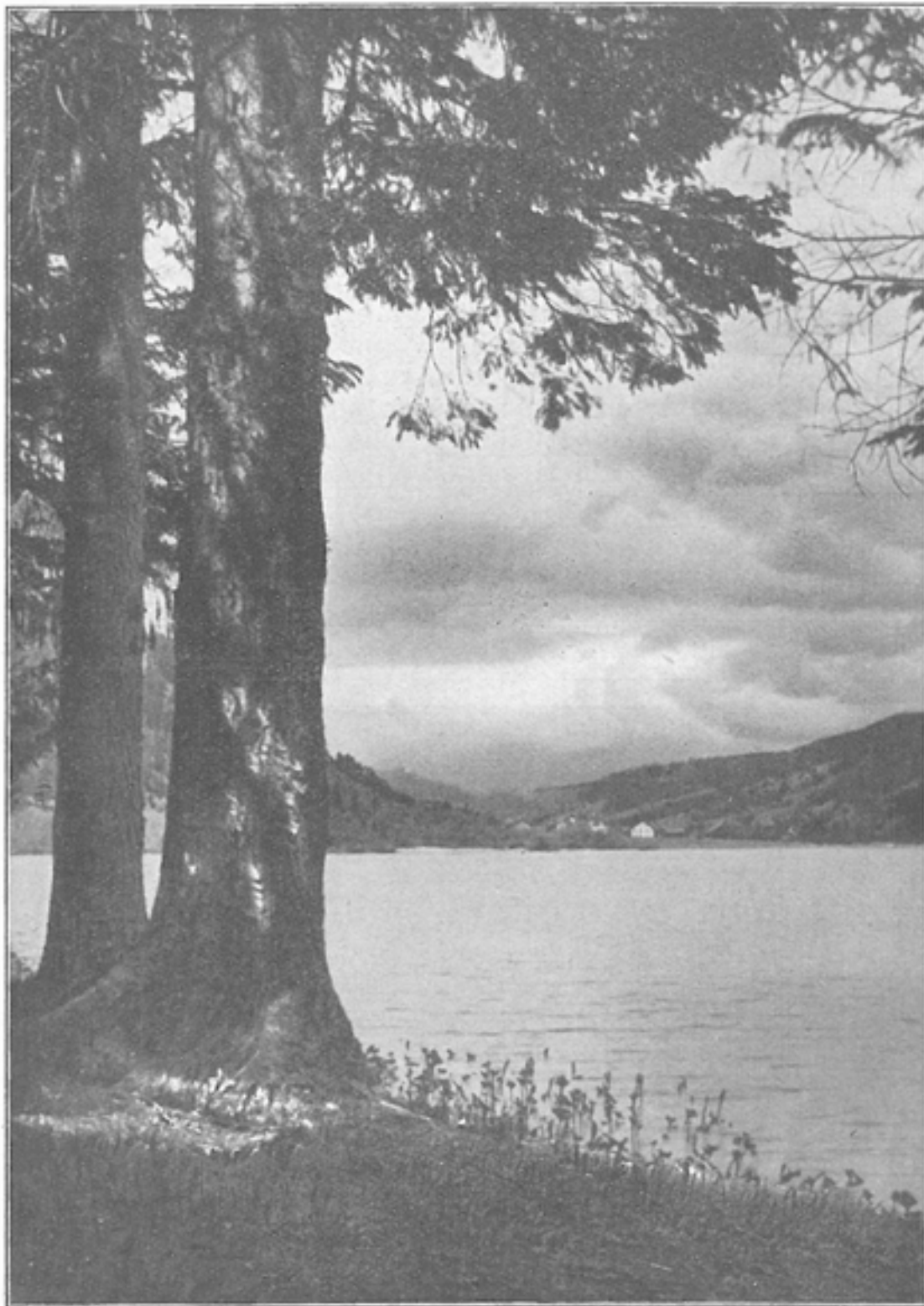
Z tváře chlapcovy bylo viděti, že tato mlha je mu vítána, že se v ní ukrývá, aby ušel lidskému zraku. V celé jeho postavě se obrážel podivný nepokoj, každou chvíli se úkradkem ohlížel kolem sebe a naslouchal, jako by se bál, že ho někdo pronásleduje. Teprve když se ujistil, že není nikde slyšeti podezřelého zvuku, ani dupotu koní, ani hrkotu povozu, oddechl si volněji a usedl na trávníku u cesty;

¹⁾ Kapitán M a y n e - R e i d, vyslov: Mén-Réd (1818—1883), rodem Angličan, usadil se v Americe a účastnil se tam četných bojů Spojených států s mexickými povstalci. Jeho úspěšné dobrodružné romány a povídky jsou překládány do všech jazyků. Jako „Honba za bílým ořem“, která vyšla jako loňská příloha „A. Str.“, tak se zalíbí našim čtenářům jistě i „Ohňová země“

²⁾ Vyslov: Portsmedz. Je to největší loděnice světa a nejsilnější anglická pevnost.

Husičky už pochodují domů, a my teprve na procházku.

Hrozivé mraky vystupují nad tichým jezerem.

Ve stínu kříže a vysokých, ledovci pokrytých štítech panuje svatý klid.

vedle sebe položil malý uzílek, ve kterém bylo trochu prádla. Vykonal asi dalekou cestu, neboť byl unaven a šat měl pokrytý prachem.

Ale proč se tak obával pronásledování? Bylo těžko podezírati jej z nějakého zločinu, neboť v jeho tváři zračila se upřímnost a poctivost dítěte, vychovaného pod vesnickou střechou dobrými rodiči. Provinil-li se, bylo to jistě po prvé v životě.

To nejsou mramorové sochy u vodní kašny, ale živé dívky. Co je asi tak upoutalo?

Skutečně, mladý cestující nebyl bez viny. Jmenoval se Jindřich Chester a byl synem menšího rolníka ve vesnici vzdálené odtud asi 30 mil¹⁾. Celou tu cestu vykonal pěšky, neboť zkrátka — utekl bez dovolení z rodného domu.

„Ubohá maminka teď asi pláče a sestřička Emilka také,“ vzpomněl si teprve nyní, když odpočíval v ranním tichu. „Ale brzy je upokojím. Jakmile si jen zajistím místo na lodi, hned jim napíši. No, a přece se jednou vrátím a opět se uvidíme!“

Ale toto rozumování patrně neutišilo výčitek svědomí v duši mladého uprchlíka, neboť začal se ještě horlivěji sám před sebou obhajovat.

¹⁾ Anglická míle = asi 1½ km.

„Opravdu, nemohl jsem jednati jinak. Otec mě nutil, abych byl rolníkem, ačkoli věděl, že nemám k tomu nejmenší chuti. Však bratr Karel už mu vydatně pomáhá v práci a dobře ho zastane, je-li potřeba. Proč bych tedy měl i já celý život orat zemi, když mě všechno táhne jen k moři? Ach, moře! Kdybych měl býti věčně jen prostým lodníkem, nikdy bych se moře nevzdal. Námořníku je otevřen celý svět, vidí velká města a bohaté přístavy, pozná cizí národy nejpodivnějších tváří a zvyků, dostane se nejednou na vzdálená pobřeží a neznámé výspy, pokochá se krásou přírody na rovníku i ponurým půvabem ledových krajín . . . Ó, jak toužím viděti to všechno a zakusiti nezná-

má dobrodružství! Budu horlivě pracovat na lodi, budu plnit svědomitě své povinnosti a pak jistě nezůstanu celý život prostým námořníkem. Vráťím se domů jako důstojník s kapsami plnými zlata. Kdo potom bude hrdý a šťastný? Má drahá maminka a malá Emilka! A kdo bude musit přiznat, že jsem měl pravdu? Otec . . .“

Zatím co tak k sobě potichu hovořil, paprsky sluneční pohltily zbytky ranní mlhy. Jindřich Chester se rozhlédl kolem sebe a teprve nyní zpozoroval, že seděl poblíž kamenného sloupu, patrně nějakého pomníku. Přistoupil až k němu a četl nápis vyrytý na mramorové desce. Seznal, že na tomto místě byl před lety zavražděn nějaký lodník, vracející se z přístavu domů, a zde pak také potrestáni smrtí oba jeho vrahové . . .

Stín smutku pokryl náhle veselou a oživenou tvář hochovu. Je snad tato připomínka hrozného osudu nešťastného námořníka předzvěstí nebezpečství, která i jej čekají v tomto povolání? Jindřich nebyl

Komu se ten zajíček směje?

Kresba Rich. Zemánka.

Stáří a mládí.
Ale z očí obou hledí radost a štěstí.

Z tábora katol. skautů u Mohelna:
Několik stanů.

Foto Baby

pověřivý, ale přes to nemohl se ubrániti nepříjemnému dojmu. Živěji než před tím zatanuly mu nyní na mysli slzy matčiny a sestřiny i výbuchy otcova hněvu, důrazněji ozývaly se v duši výčitky svědomí. Odehrával se v něm tuhý boj mezi láskou synovskou a samolibými touhami. V této chvíli nepochybně jediné srdečné slovo nebo přátelská rada byly by ho zadržely na cestě a přivedly kajícího opět k prahům rodného domu, kde byly právě prolévány hořké slzy nad jeho útekem. Ale bohužel nebylo tu nikoho, kdo by to slovo promluvil nebo radu dal. A tak Jindřich Chester přemohl své pohnutí a vydal se na další cestu.

Vystoupil brzy na vrchol pohoří a odtud po prvé ve svém životě uviděl — moře. Prostíralo se před ním jako ohromná zrcadlová plocha a na samém konci obzoru siné vlny oceánu slévaly se s bledým blan-kytem nebe. Tento pohled v jediném okamžiku zaplašil smutné myšlenky mladého uprchlíka a rozhodl jeho vnitřní boj. Chlapec cítil v této chvíli, že žádná lidská moc nedovede ho již odtrhnouti od moře, od toho nesmírného prostoru vod, jež se teď třpytily v paprscích slunečních a navždy opanovaly jeho duši. Zapomněl na únavu a přidal do kroku, aby se co nejrychleji dostal do přístavu, který mu měl otevřít cestu ke všem těm neznámým divům světa.

2. VLAJKA S HVĚZDOU.

Hodiny na věžích odbíjely devátou hodinu, když Jindřich Chester vcházel do proslulého přístavního města. Prvního člověka, kterého

Brána tábora u Mohelna, vybízející ke vstupu.

Táborová kuchyně a sklep byly obdivovány hlavně maminkami.

Foto Baby.

potkal, zeptal se uctivě, kde kotví obchodní parníky, a pak již spěchal dlouhou ulicí přímo k přístavu. Panoval tam ruch, jakého dosud nepoznal, ale hoch ničeho si zatím nevšímal, máje na mysli jen svůj hlavní cíl: najít si co nejdříve místo na lodi a tak se zajistit před stíháním otcovým.

Sebral všechnu svou odvalu a vešel po chvějícím se můstku na palubu jednoho parníku a ptal se po kapitánu. Ukázali mu důstojníka, stojícího právě na palubě. Jindřich s čapkou v ruce se k němu přiblížil a řekl nesměle s velkou uctivostí: „Přicházím se zeptat, pane kapitáne, nepotřebujete-li lodního chlapce a nemohl-li bych dostat to místo .“

Starý námořník změřil vetřelce přísným zrakem a odpověděl suše: „Na mé lodi není žádného místa.“

A když Jindřich odcházel s úklonou, dodal: „Ostatně i kdybych potřeboval lodního chlapce, nevzal bych si k tomu jistě pohůnka od pluhu.“

Byla to zlomyslná narážka na venkovský šat chlapcův. Jindřich začervenal se až po uši a odešel zahanbený. Nechtěl se však tak rychle dát na ústup a proto se obrátil k jiným lodím. Ale všude ho odbývali podobně: nejen že ho odmítali, leč ještě se mu vysmívali.

„Nepotřebujeme na lodi pastevců,“ odpověděl jeden.

„Vrať se k mamince, škvorně!“ radil druhý.

Z prázdninových radostí našich dětí:

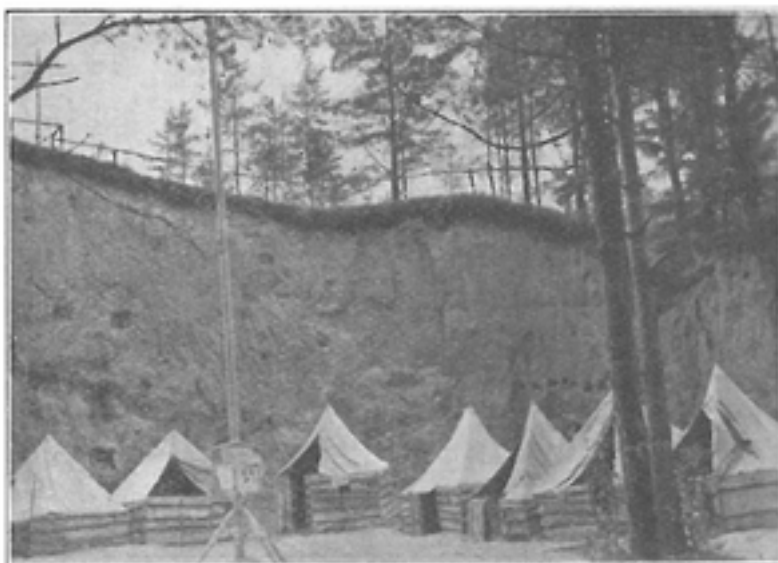
Po vzoru Koželuhově spěcháme již za svěžího rána cvičit se i bavit tenisem. Kdož ví? snad i z nás bude jednou mistr.

Malá sestřička usadila se zatím na rozkvetlé louce se svou nejmilejší hračkou.

A odpoledne po koupání na houpačce — toť jako bychom sedali do letadla s Postem na cestu kolem světa neb aspoň s Bambem do Ameriky.

Pohled na tábor od kuchyně.

U kříže nad táborem.
(Náměštští skauti
s vůdcem tábora.)

Bratři z Náměště s ved.
tábora (nový oddíl).

Foto Baby.

„Táhneš mně odtud, tuláku!“ volal třetí méně trpělivý.

Jindřich přes to neztrácel odvahy a chodil vytrvale od lodi k lodi. Šest hodin času mu to zabralo a na konec se smutkem se přesvědčil, že na žádném z parníků, které mají odplouti, není pro něj místa. Poznal, jak se mýlil, když se domníval, že jakmile jen přijde do přístavu, stane se hned námořníkem. Cítil se svým nezdarem hluboko pokořen a začal již přemýšlet, nebylo-li by lépe vrátit se domů

Vtom pojednou jeho zrak utkvěl na pěkné bíločervené vlajce, jež vlála na stožáru dosti nádherné lodi a měla ve znaku zlaté hvězdy v blankytném poli. Jindřich přešel již několikrát vedle této lodi a přečetl její název „Kalypso“ ale poněvadž věděl, že je to vlajka cizozemská, neodvážil se vstoupiti na palubu. Když ho krajané všude odmítali, jak by mohl čekati dobrého přijetí u cizích? Ze zvědavosti však zeptal se mimojdoucího člověka, jaká je to vlajka. Dověděl se, že hvězdy jsou znakem Spojených států amerických.

„Ještě jednou se tedy pokusím,“ pravil sám k sobě, „vždyť Američané mluví stejným jazykem jako my. Odbudou-li mě také, koruna mně s hlavy nespadne. Vrátím se pak domů .“

Vkročil směle na můstek vedoucí na palubu lodi „Kalypso“ a snad již po třicáté opakoval otázku: „Mohl bych mluvit s kapitánem?“

„Není právě na lodi,“ odpověděl přívětivě mladý hoch, stojící na okraji lodi, stejně asi starý jako Jindřich. „A čeho si přejete? Snad bych to mohl vyřídit.“

V hlase i v celém chování mladičkého hochy bylo znáti pevnost a jistotu; měl na sobě námořnický šat, jaksi příliš pěkný na prostého lodníka, košili z jemného plátka se zlatými knoflíčky u manžet, na hlavě klobouk „panama“; rysy jeho tváře dávaly najevo ušlechtilost a laskavost. To vše vzbuzovalo v Jindřichovi důvěru v hochy; několika slovy mu pověděl, oč jde.

„Lituji velice, že nemohu dáti určité odpovědi,“ pravil mladý námořník, „nemám práva rozhodovat v podobné věci. Kapitán odešel na celní úřad, ale snad za hodinku se vrátí. A také zítra dopoledne jistě ho tu zastanete.“

Jindřich zdvořile poděkoval a odešel. Naděje opět vstoupila do jeho srdce. Nepochyboval, že na této lodi je volné místo, neboť proč by ho jinak ten mladík vybízel, aby sem zase přišel? A je-li tu místo, proč by ho nemohl dostat?

Toto pěkné snění přetrhl pojednou výsměšný hlas, který se ozval ze zástupu otrhaných kluků; tito náleželi zřejmě k oněm pouličním tulákům, kterým v přímořských městech říkají „přístavní krysy“, poněvadž se stále vdírají do lodních skladišť.

„Hleďte, jak zdvíhá nos!“ volal jeden z těchto uličníků, ukazuje na Jindřicha. „Takový nemotora chtěl by jít do lodní služby? Hodí se k tomu zrovna tak, jako vůl do kočáru. Dát mu pást dobytek na dědině a ne lézt po stožárech!“

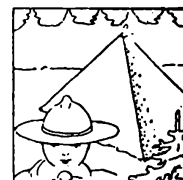
Každý z těch zlomyslných žertů vyvolával hlasité výbuchy smíchu. Ubohý Jindřich začervenel se až po uši. V první chvíli chtěl se vrhnout na drzého kluka, ale zdržel se, neboť si přiznal v duši, že v tomto

výsměchu je trochu pravdy. Uchází se o místo námořníka, ačkoli má zevnějšek tak nevhodný k tomuto řemeslu. Vesnický šat ho hned prozrazuje. Každý, kdo se na něj podívá, hned vidí, s kým má co dělat. Proto mu také vmetli do očí ta přezdívka: pastevec, pohůnek a posílali ho k pluhu a k dobytku.

(Pokračování.)

BESÍDKA KATOLICKÝCH SKAUTŮ.

B a b y.

Brněnští katoličtí skauti postavili si letos společný tábor na ideálním místěčku v údolí Jihlavky u Dukovanského mlýna. Tábor stojí v bývalém hliníku byl se všech stran chráněn proti větrům a bouřím. Nad táborem vysoko čněl kříž a státní vlajka. Tábor samotný, skládající se ze 12 stanů mimo vůdcovský stan, hangár a zásobák, uzavíral novými stany mohutné forum. Vně tábora bylo báječné hřiště pro wolleyball, ranní cviky, Jiu-jitsu a různé hry. Zcela blízko tábora byla přehrazena Jihlavka splavem, nad nímž vytvořila vyhledávané koupaliště. „Slunce, vzduch a voda!“ Všechny tyto podmínky stoprocentně tu zastoupené zaručily úspěch tábora. Vždyť meteorologové tvrdí, že je to místo, kde dopadá z celé Moravy (a snad i RČS.) nejvíce paprsků slunečních. Konkrétním důkazem toho je jedinečná proslulá hadcová step u Mohelna, tedy zrovna nad táborem. Že si tábor získal velké sympatie jak skautů, tak návštěv, to dokazují deníky skautů a řada dopisů, uložených v archivu tábora. Mimo to kniha návštěv vykazuje na sta různých podpisů a kreseb či pomotků, které budou nejen vzpomínkou pro tábor, ale i čestnou legitimací. Naši katoličtí skauti získali si také veškeré sympatie mohelského obyvatelstva, jež jim vycházelo ve všem vstříc. Každou sobotu pořádali za to skauti pro veřejnost i sebe táborové ohně s pestrým programem. O nich uvědomovali obecnost plakáty. Doba táboření čítá se od 25. června do 6. srpna. Za tu dobu vystřídali se tu tři vedoucí. Br. Zmar, Menšík, br. ref. Kratochvíl J. a br. J. Pásěk. Táboření zúčastnily se z Brna 20., 21., 22., 23. a 28. oddíl; mimo to skauti ze Znojma, Náměště a Třebíče. Během tábora byl proveden kurs I. pomoci za vedení bratra MÚst. Holočky, kurs Jiu-jitsu za vedení bratra Kratochvíla, byla podniknuta orientační hra „Za pokladem“ a řada orientačních výletů do okolí, byla navštívena Mohelská step s odb. uš. p. Dvořákem a pod.

Během tábora vyšla 2 (3) čísla táborového psaného časopisu Červa, byly pořádány četné lukostřelecké závody atd. atd.

Těžko je o tom všem vykládat; to se musí prožít.

N á m ě š ť n a d O s l. Vzniká tu nový oddíl katolických skautů s obětavým a dobrým vůdcem bratrem Andělem.

T ř e b í ě. I tu vzniká nový oddíl zatím za vedení p. Hudečka.

B r n o. Také zde přibývá k dosavadním nový oddíl (číslo 28) a vede jej br. Černín.

Všem novým oddílům přejeme mnoho zdaru!

Zdař Bůh!

KOUTEK PRO RUČNÍ PRÁCE.

J. V. B.

M l a d í p ř á t e l é !

Když jsme se před třemi měsíci s Vámi loučili a přáli Vám příjemných prázdnin, zdálo se nám, že na příliš dlouhou dobu jsme zbaveni radosti dopisovati Vám prostřednictvím milého „Anděla Strážného“. Avšak čtvrt roku uplynulo do nenávratné minulosti a postavilo nás před nový úkol, jak nejlépe využítí místa, kterého nám redakce listu v „Koutku pro ruční práce“ ochotně poskytuje. Není to úkol

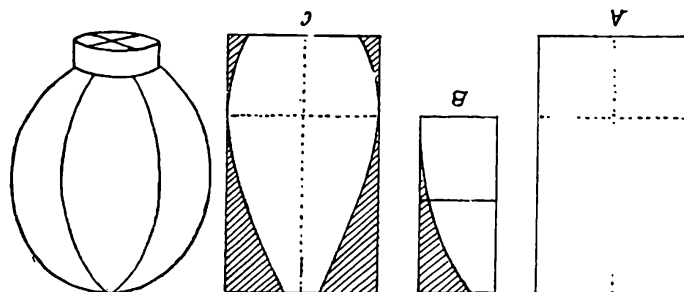

Zámek v Sokolnicích u Brna.

víme, posloužil již několikrát i učencům zkumy do vzdušných výšin. Tak r. 1752 vypustil draka Franklin, aby z ovzduší svedl blesky do elektrického přístroje, r. 1747 vyšetřovali pomocí draka teplotu ovzduší, r. 1884 byly jím konány pokusy o síle větru a r. 1892 drak dokonce i fotoografoval, a to tím způsobem, že na něm byl při spodu připevněn fotoaparát, který se ve výši pomocí zvláštního přístroje otevřel, aby zobrazil dole se rozkládající krajinu.

Ještě do větších výšek než draka můžeme vypustiti balon, který se tentokrát pokusíme sestrojiti. Kupme si od papírníka tři archy bílého a 3 archy červeného t. zv. hedvábného papíru. Arch přeložme v jedné třetině a tuto složku v polovině, a to kolmo na předešlé složení, jak ukazuje náčrt A. Potom odstříhneme ze složeného archu čtyři rohy obloukovitě jako na obrázku B, kde jsou odstřižené rohy vyčárkovány. Tímto stříhem dostaneme tvar C. Po nastříhání všech 6 částí slepíme je ve tvar skoro koule, střídajíce barvu bílou a červenou. Horní část balonu bude úplně uzavřena, v dolní zbude široký otvor, kněmuž se přilepí z téhož papíru lepený válec,

do jehož spodu se zalepí drátěný kruh s křížkem. Kde se dráty křížují, položí se při vypouštění kousek bavlny namočené v lihu. Zapálený lih ohřívá vzduch, obsažený v balonu, který se nadmá a vystupuje do výše. Čím větší balon si zhotovíme, tím lepší start se nám podaří. Malý balonek byl by poměrně těžký a ohřátý vzduch by jej neunesl. Při vypouštění balonu musíme být opatrní, aby se nám nechytil a neshořel dřív, než se vznese. Vždy však je třeba vypouštět balon na místech od lidských obydlí vzdálených, kde není nebezpečí spadnutí balonu na střechu nějakého příbytku. Že opatrnosti nezbyvá, platí při pouštění balonu dvojnásob. Proto pozor všichni, kdo s ním budete konati letecké pokusy!

OKÉNKA DO SVĚTA.

B. J.

Před 10 lety zemřel veliký arcibiskup olomoucký, člověk zlatého srdce, lidumil a proto i miláček moravského lidu — Dr. Ant. Cyr. Stojan. Proto bude Morava celý podzim vzpomínati jeho požehnané památky. Již v neděli 6. srpna byla odhalena v jeho rodišti Beňově u Přerova pamětní deska, podobně se stane v neděli 3. září v Dražovicích, kde působil Dr. Stojan jako farář. Obě desky věnovaly Jednoty mor. duchovenstva. Také hrobka Stojanova na Velehradě bude jistě letos navštěvována zbožnými poutníky ještě více než jiná léta.

Pribinovy oslavy v Nitře konaly se ve dnech 12.—16. srpna za neobyčejně veliké účasti všech společenských kruhů, Slováků i Čechů. Měly připomenouti celému vzdělanému světu, že již před 1100 lety byl tímto knížetem vybudován na území nynějšího našeho státu první křesťanský chrám a tím že se náš národ připojil ke světové vzdělanosti mnohem dříve než jiní větší národové evropské, na př. Maďaři, kteří potom po staletí násilím ovládali tyto slovanské kraje.

Není papír jako papír. Každý ví ze zkušenosti, že je veliký rozdíl v jakosti i ceně papíru. Záleží na tom, z čeho je papír vyroben. Nejvíce papíru se vyrábí ze dřeva, hlavně z jehličnatých stromů a topolů. Je to zvláště tiskový, novinový a jemu podobný papír; tohoto se spotřebuje tolik, že to až ohrožuje naše lesy. Je vypočítáno, že noviny většího formátu, vydávané ve 100.000 výtiscích, spotřebují denně tolik dřeva, kolik ho naroste za rok v lese v rozloze jednoho hektaru! Balicí papír se vyrábí z konopných a jutových vláken ze starých pytlů a provazů. Cizozemské velmi pevné balicí papíry se zhotovují z různých rostlinných vláken zvláštních druhů konopí. Podobně papír na bankovky je z ruského konopí. Proslulý jemný japonský papír nažloutlé barvy hotoví se z vláken kodsunových, čínský papír s hedvábitým leskem z vláken gambiových. Jemný cigaretový papír je složen

Jezírko v klínu hor.

z lněných vláken, do nichž se přimísí některé látky, aby papír nabyl pravidelné hořlavosti.

Porculánové zvony. Čiňané dělali již dávno zvonky na věže a střechy z porculánu. V Evropě je porculánová zvonková hra v míšeňské továrně na porculán. V poslední době vynalezli v Bavorsku nový druh porculánu, který vyniká při úderu zvláště krásným zvukem. Z něho budou nyní vyrábět zvony, jež budou lacinější než kovové. Budou ovšem také tak pevné?

Nového světového rekordu v letectví dobyli počátkem srpna francouzští letci Codos (čti Kodo) a Rossi. Letěli z Nového Yorku bez zastávky až do Ryaku v Syrii. Tak proletěli vzdálenost téměř 9400 km v 55 hodinách a tím překonali dosavadní rekord letu bez přistání, který vytvořili angličtí letci Gayford a Nichollets a který byl 8544 km. Překonali jej o 919 km 543 metrů. Cestou musili zápasit také s deštěm a temnotami, takže Atlantického oceánu vůbec neviděli.

Do památníčku. Co se ti na jiných nelíbí, na sobě netrp! — Napřed vše dobře rozvaž a potom se k činu odvaž! — Napřed se uč sám, potom teprv druhé! — Napřed se přesvědč, potom teprv mluv!

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

Strýčkovy hádanky. 1. Jaký je rozdíl mezi budíčkem a zajícem? (Budíček natahujeme a zajíce stahujeme.) — 2. Jaký je rozdíl mezi kapsou a nosem? (Když se nám chce podívat někdo do kapsy, musí se dívat shora dolů, a když se nám chce podívat někdo do nosáнку — třeba pan doktor — musí se dívat zdola nahoru.) — 3. Který člověk má jednu hlavu a dvě čela? (Muzikant-čelista.) — 4. Proč pekaři nejedí špičky rohlíků? (Protože rohlíky s okousanými špičkami by nikdo nekupoval.) — 5. Proč štěká pes na husy? (Protože neumí mluvit.) — 6. K čemu se obracíme zády, když toho nejvíce potřebujeme? (Ke kamnům.) — 7. Proč jsou kamna ve světnici? (Protože nemůže být světnice v kamnech.) — 8. Když je bota ušita, co k ní ještě schází? (Ta druhá.)

Soucitný chlapec. Malý Frantík přiběhl do světnice a povídá tatínkovi: „Tatínku, venku je jeden starý dědeček a tak hodně křičí. Smím mu dát korunu?“ — „To jsi hodný, že máš soucit se starými lidmi,“ pravil otec. „Tu máš korunu a dej mu ji. A copak vlastně ten ubohý dědeček křičí?“ — „Inu, on pořád volá: Kupte si za korunu zmrzlinu!“

Žertík ze školy. Pan učitel v přestávce naslouchal hovoru dvou žáků, kteří si povídali o počtu hvězdiček na nebi a jeden jako druhý „házeli“ při tom miliony a miliardami jen což. Pan učitel dělal, jako by rozprávky nesledoval, smál se do vousů a teprve když hovor školáků zabočil jinam, zeptal se: „Hoši, víte vlastně, co je miliarda?“ Chlapci se zarazili, zčervenali, neboť žádný z nich nemohl říci, že miliarda je 1000 milionů. Pan učitel chlapce pohladil a povídá s úsměvem: „Milý Jarde je chlapec ze čtvrté třídy a říkají mu ještě Pospíšil.“ (J. Sobola, Troubsko.)

Těžké domlouvání. „Jak se jmenuješ, chlapečku?“ — „Jako můj tatínek.“ — „A jak říkají tvému otci?“ — „Jako mně.“ — „Nuže, jak na tebe zavolají, abys šel k obědu?“ — „Mne přece nikdy k obědu nemusí volati, já jsem vždy u stolu první!“ (J. Sobola, Troubsko.)

Už to zná. „Zajíčku, co je ve středu Prahy?“ — „-sím, a.“ — Jindy zase se otázel pan učitel Zajíčka: „Co stojí ve středu Pardubic?“ — „-sím, dub!“ (J. Sobola, Troubsko.)

Z přírodopisu. Učili jsme se o kamzíku. Pan učitel vyvolal žákyni T., aby pověděla, čím se kamzík živí. T. odpověděla: „Kamzík chytá myši.“ Všichni jsme se zasmáli. (J. Kudělka.)

Neporozuměl. Děti zlobí maminku. Matka: „Bud'te již jednou ticho, nebo to ve mně tak hraje.“ Nejmladší Josef zeptal se udiveně: „Maminko, máte v sobě kapelu?“ (J. Kudělka.)

Domluva. V němčině se ptala paní profesorka žáka J., kde se v němčině přehlasuje. J. odpověděl: „V němčině se přehlasuje, pokud se dá.“ Paní profesorka: „A kde se dá?“ — J.: „Kde to jde.“ (Fr. Cívela, I. tř. r. g. v Uh. Hradišti.)

SKRÝVAČKA.

Kam se poděl pan profesor, který tu sbíral květiny?

Objednejte si u Občanské tiskárny
v Brně, Starobrněnská ulice 19-21:

PŘED OLTÁŘEM PÁNĚ.

BEZ KANCIONÁLU ZA 7.— Kč.
S KANCIONÁLEM ZA . . . . . 8.50 Kč.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII

ŘÍJEN 1933

ČÍSLO 2

SVATÝ FRANTIŠEK Z ASSISI

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. S. R. O. V BRNĚ

CELOROČNÍ PŘEDPLATNÉ 8 Kč, JEDNOTLIVÁ ČÍS. Kč 1.-.

SOUTĚŽ PRO DOBRÉ ZEMĚPISCE.

V prvních 5 číslech budou stručné popisy 15 evropských měst. Je třeba uhadnouti jména měst a nejvýš 20 slovy napsati o každém městě, co kdo o něm ví. Tyto úlohy nutno zaslati společně do 10. ledna 1934. Nejlepší budou odměněny cennými knihami.

4. Hlavní město v našem sousedství, skládající se vlastně ze dvou měst. Královský zámek, nádherný parlament, vysoké školy. Živý s obchod obilím, vínem, lihem a dobyt看em.

5. Jiné hlavní město v našem sousedství. Také bývalý královský zámek, památná pevnost, chrámy s hroby králů a velkých národních básníků. V X. stol. náleželo na čas k české říši.

6. Druhé největší město v slunné jižní zemi, důležitý železniční uzel. Mnoho stavitelských památek, zvláště proslulá mramorová katedrála s hrobem velikého světce. Umělecké sbírky, bohatý průmysl.

HOVORNA REDAKCE.

M. P., Brno. Mám pro letošní ročník již připraveno mnoho pěkných obrázků a pohledů z různých míst naší vlasti, shledáte se s nimi snad v každém dalším čísle. — O. F., Třebíč. Také skrývačky budou letos v každém čísle, pokud to jen bude technicky možno. Ale nevystřihovat jich a neposílat! — Jos. B., Praha. Příspěvky jsem dostal, ale na rubriku nebylo dosud místa, vždyť i mnoho jiných článků a povídek musil jsem zatím odložit. Na nové dráze přeji plného zdaru! L. P., Ž. Povídka „Pinkosárky“ byla vysázena již do 1. čísla, ale musila zatím také pro nedostatek místa ustoupit. Časem dojde na všechno, co je vhodné. Také obrázky přítelovy prozrazují nadání, ale potřebují mnohdy ještě pečlivějšího propracování, aby stály za výlohy spojené s pořizováním štočků, a ty nejsou malé! Pozdrav oběma!

P a m a t u j t e s i: Píšete-li redakci, pište vždy perem, jasně a čitelně. Nezapomeňte se nikdy podepsat a udati bližší adresu, nejen snad na obálce, ale i v dopise. Na „doktorské“ nečitelné podpisy máte ještě čas! Nežádejte zvláštní odpovědi dopisem, na to nemá redaktor času; pokud bude třeba a pokud zbude místo, odpoví na obálce, třeba na udanou značku. — Nezapomeňte také dáti na každý dopis patřičnou známku (t. j. 1 Kč; u těžších zásilek zeptejte se na pošt. úřadě?). — Věci, které mají býti otištěny, tedy také návrhy hádanek, žertíky a pod., nutno psáti jen po jedné straně papíru a nejlépe každou věc odděleně, na zvláštní list — tak velice usnadníte práci redaktoru i sazečům v tiskárně a sami si navyknete pořádku i úhlednosti. Pamatujte vždy, že každým dopisem píšete si sami vysvědčení!

R e d a k c i se posílají jen dopisy, týkající se obsahu, obrázků, hádanek a soutěží. Tyto adresujte: Em. Masák, katecheta a red. Anděla Strážného, Brno-Židenice.

ŠKOLÁK KÁJA MAŘÍK

DĚTSTVÍ, díl I., cena Kč 18.—, váz. Kč 30.—,
VE VOLNÉ PŘÍRODĚ, díl II., cena Kč 22.—, váz. Kč 34.—,
ZA ŠKOLNÍ LAVICÍ, díl III., cena Kč 18.—, váz. Kč 30.—,
NA STUDÍCH V PRAZE, díl IV., cena Kč 20.—, váz. Kč 32.—,
NA UMĚLECKÉM TOURNÉ V CIZINĚ, díl V., cena Kč 18.—, váz. Kč 30.—,
A JEHO ŠTĚSTÍ, díl VI., cena Kč 16.—, váz. Kč 28.—,
V RODINNÉM KRUHU, díl VII., cena Kč 16.—, váz. Kč 28.—.

Celkem 7 vkusně vypravených svazků o mládí, kráse a hýřivé dětské radosti. Připsáno F. H Á J E M dětem o dětech, volné přírodě, o škole.

CENA VŠECH 7 DÍLŮ BROŽ. Kč 128.—, KRÁSNE VÁZ. Kč 212.—,
NA MĚSÍČNÍ SPLÁTKY PO Kč 20.—, VÁZÁNO PO Kč 30.—.

Vydalo a expeduje

NAKLADATELSTVÍ OBČANSKÉ TISKÁRNÝ

V BRNĚ, STAROBRNĚNSKÁ 19-21, neb k dostání u každého knihkupce.

ROČNÍK 53.

ŘÍJEN 1933.

ČÍSLO 2.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘEŠŤANSKOU MLÁDEŽ.

U skautského táborového ohně.

Linoleoryt dra V. Fanderlika.

KRÁL KARPATSKÝCH VELIKÁNŮ.

Karel Doubravský.

(Pokračování.)

„Vzpomínám na maminku. Ba, jak maty ditynu, tak nikdo nedovede na světě míti rád.“

Ztichl i Ledvinský, který jindy vždy dovedl najíti slovo rozžehující plamínek veselosti.

Denní práce dětí v selské rodině: Do školy namaže maminka krajíc.

Slunce se chýlilo k západu. Široké pruhy červeně se slévaly se zelenými vlnami Latorice v teskný dvojbarvný akord.

Dva páry očí se obracely za unikající rudou koulí, dva páry očí tajily slova tryskající větší rychlostí než pramen za dohasínajícími paprsky slunečními: Pozdrav mamince tam v Čechách.

Vyřídilo sluníčko, co pošeptal mu větríček zalétlý z Kvasu?

* * *

Počátkem května bylo v orlím hnízdě veseleji. Dvě orlata, hustěšedobílým chmýřím pokrytá, seděla bez pohnutí na patách jako panáci ve výkladních

kříních. Jen pohyby hlavy prozrazovaly život. Samice se jim věnovala se vší něžností. Nic nedbala, že ji mláďata připravila o volnost již po pět neděl. Byli to její orlíci.

Sedala k nim, aby je zahřívala svým peřím, a denně odlétala značný kus cesty přes smíšené lesy k modřínové alejce, aby nalámala modřínové ratolesti, kterými by vyměnila znečištěné z hnízda.

Odpoledne již nezůstávala v hnízdě, ale vylétala se samcem na lup, aby ve svém voleti měla stále dostatek masité kašičky pro hladové děti.

Orlíci rychle nerostli. Když se jim počalo objevovati první peří, pečlivě na něm zobákem pracovali, mírnice tak asi nepříjemné svědění

se vzrůstem peří spojené. V celém revíru bylo zděšení, když oba orlí rodiče počali lovit i pro děti.

Starý ušák Plesnivec si liboval, že je definitivně zima pryč. Staré kosti si potrpí více na teplo a Plesnivec by byl potřeboval dva kožichy místo jednoho. Tím více si vážil květnového sluníčka. Hopkoval si při mezi, natahuje občas slechy jako kornouty s bonbony.

Zvěřil nepříteli. Více ho tušil, než smysly postřehl. Neznal nic chytřejšího než dáti se na útěk. Daleko však nedoběhl.

Sluníčko, které tak pěkně svítilo, se po jednou zatmělo. Brzy nato projel k němu vzduchem napřážený pařát orlí. Plesnivec se přikrčil k zemi. Palčivá ostrost ho zbavila zraku i vědomí.

Samice sebrala kořist a vznesla se do výše.

Orel ji doprovázel, pátraje neustále v přízemí.

Skoro na samém okraji poloniny postřehl sokola. Vracel se z úspěšného lovu, nesa si v drápech ukořistěného kačírka.

Orel dostal chuť zahrát si na loupežného rytíře, přepadajícího kolegu v povolání. Sokol ovšem nevyčkal uctivě přiblížení krále vzduchu a snažil se zrychleným letem uniknouti z dohledu. Myslí si patrně: Velkým pánům lépe nechodí mnoho na oči.

Orel si však asi špatně vykládal tuto skromnost nebo jí nerozuměl vůbec. Odloučil se od samice a pustil se za sokolem.

Honička netrvala dlouho, neboť velkému rozmachu orlích křídel se podařilo brzy překonat vzdálenost, oddělující oba lupiče, a v několika minutách se vracel s kačírkem v pařátech.

Na skalním výběžku před hnízdem rozčtvrtili staří orlí kořist, samice rozdělila čtvrtky ještě na menší sousta, do nichž se pustili mladí opravdu s chutí. Staří se zalíbením patřili na vzrůstající chuť k jídlu svých dětí, spokojivše se z úlovku jen částmi méně stravitelnými, které jim však v blízkosti hnízda dvojnásob chutnaly.

Ani malá sestřička doma nebude v jídle zkrácena.

„Tak co, neměli bychom se vypraviti na některý kopeček?“ vybízel Ledvinský Srhu. „Zítřka je zase prázdná, počasí bude krásné a tam stoj nás přímo vybízí, abychom ho zlezli.“

„Máš pravdu. Bude dobře si vyjít na celý den. Ráno po čtvrté hodině se dá již docela dobře jít. Cesty jsou značkovány, co se nám může státi?“ souhlasil Srha. „Něco na cestu si nevezmeme?“

„Pořádnou hůl a dobré boty. To bude asi to hlavní. Kousek salámu můžeš ovšem opatřit. V lese tráví. Chléb vezmu já. Mám ještě domácí

Zvykáme si pomalu na podzimní chladno...

od nás, co mi naši poslali. Je sice potvrdý, ale k salámu lepší než zdejší bílý. Ostatní si koupíme v boudě. Tak ujednáno. Zítřka se vyrazí.“

Oba učitelé nebydleli společně. Stěží sehnal každý komůrku pro sebe v židovské rodině, aby měli aspoň kde přespat. Jinak trávili volný čas raději venku. Květnové jitro je jako velké poupě. Růžové a vonící. Bílé plátky korunní, setřesené jemným nočním vánkem, jako drobní motýlkové poletovaly k zemi a od křivých jejich vzdušných drah vlnění étheru roznášelo sladkou vůni. Předzvěst sladkosti plodů. Úpis na přímky, po kterých budou padati těžké plody v podzimu.

Srha a Ledvinský, oba řádně oholeni, vyrazili v ustanovený čas po silnici ke Karpatům. Selo ještě spalo. Jen kohouti tu a tam propěvovali po starém zvyku, přejatém z indických pralesů.

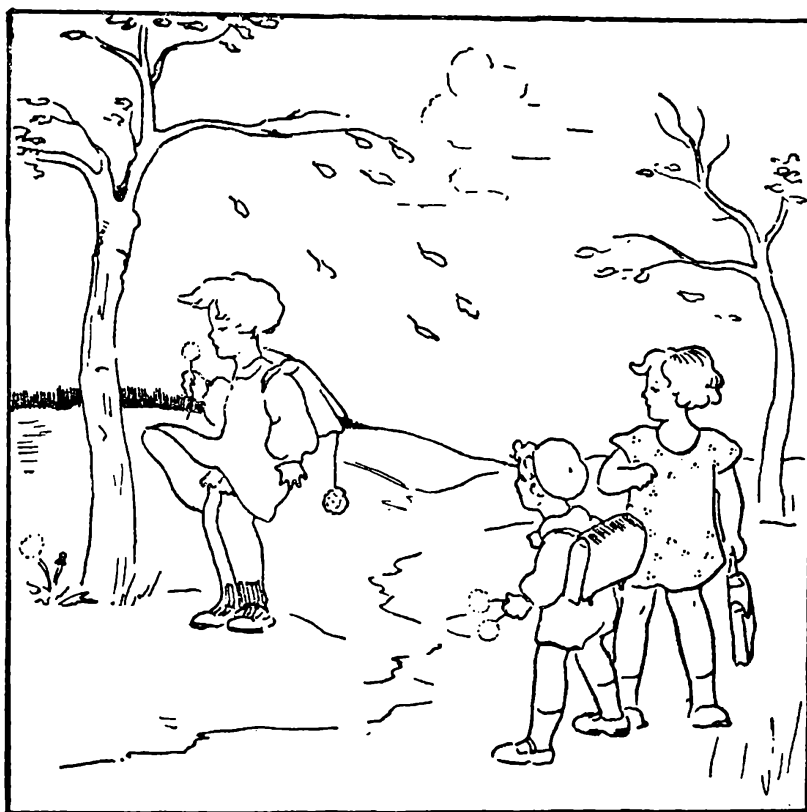
Oba přátelé vykročili mlčky. Nikomu se nechtělo ani do řeči.

Latorica byla ještě zahalena v mlhavé noční košilce. Východ se

počínal růžověti jako dobře vyspané děčko. Ptačí koncert obstarával právě program ranního vysílání velkolepého a nedostižného radia přírody. Měkká letošní travička svítila se v milionech drobných zároveček stříbrné rcsy.

Minuli Nelipeno, když srdce již překypovalo krásnými zážitky a ústa toužila po sdílnosti.

„Krajina je tu krásná,“ pronesl téměř jedním dechem Ledvinský, jako by se bál, aby ji neurazil tak známou větou.

Na cestě ze školy v podzimním větru.
Zde malíř nastrojil léčku pro důvtipné čtenáře. Poznáte ji?

„Víš, na co myslím?“ vyrušil se ze svého zadumání Srha, jako by neslyšel přítele.

„Jistě na domov,“ odvětil trochu rozmrzele Ledvinský.

„Dnes se mýlíš. Jen na některé osoby našeho domova.“

„A to je maminka a.“

„Ne,“ přerušil větu Srha. „To jsou naši básníci. Co asi se dělo v jejich duši za takového jitra, jako je dnešní? Verše by tloukly na jejich duši jako neodbytní přátelé.“

„Spíše by tloukly jako křídélky uvězněná ptáčata, prosící o svobodu.“

„Máš pravdu. Krásné Máchovo líčení jarního jitra lze pochopiti jen uprostřed krásy tak jemnými slovy opěvované:

Nad temné hory různý den
vystav májový budí dol,

nad lesy ještě kol a kol
lehká co mlha loudí sen.

Přešli loučku obarvenou svěží jarní zelení a propletenou drobnými květy radosti. Temný a vlhkostí dýšící les přijal je do svého náručí.

Cesta stoupala a bylo potřeba jít krok za krokem, pomalu, opatrně. Vlhká půda sesmekovala se pod nohou a větrem zporážené kmeny nutily k zacházkám nebo přelézání.

Asi po dvouhodinové námaze řidší les propustil opět zajaté paprsky Jeho Veličenstva Slunce. Stezička se zjasnila. Malá loučka zvala přímo k oddechu.

Oba přátelé se posadili do mechu a rozvázali tlumok. Jeho obsah jim přišel velmi vhod a dodal nové kalorie ztracené stoupáním. Vrátila se opět jará nálada a poněvadž stoupání již nebylo tak značné, zazněla i píseň do kroku.

Vysoké smrky doprovázely naše turisty až skoro k polonině. Tam ustoupily borovicím, které vzteklý severák, polák,* otrhal řádně s jedné strany.

Zvonečky krav a ovcí prozrazovaly, že nejsou na polonině, prostírající se před nimi jako široká dlaň obrova, zcela sami. Pasáčka však neuzřeli, byť namáhali svůj zrak sebe více.

Sluníčko svítilo řádně na cestu, ale kabáty musely býti dopnuty. Vítr ukazoval, co dovede na místě, kde hradba lesa nezmirňuje jeho nárazy.

Cestička byla úzká, a proto šli oba učitelé vedle sebe: Srha po stezce, Ledvinský kus nad ní. Ukázalo se to velmi dobrým zařízením. Když totiž vítr se opovážil sebrati Ledvinskému klobouk a hnáti jej dolů, mohl Srha bez velkých potíží tuláka zachytiti. Jinak by nastala honba velmi zajímavá a sotva úspěšná.

Blížilo se k polednímu, když dostihli vrcholku Stoje, vyššího než Sněžka. Na severním jeho svahu se objevilo ještě bílé pole sněhové, na místě, kam má sice přístup mrazivý polák, ale kam nepřijde sluníčko.

Velkolepý rozhled se naskytl na všechny strany. Sever ukazoval po náhorních planinách rozseté vesničky a v dáli pohraniční Karpaty. Na východ se matně prozrazovala nejvyšší skupina hor Podkarpatské Rusi, od ní k jihu moře lesů a na západ se otvírala nížina Munkačevská.

„A teď musíme najít boudu. Snad někde bude vyznačena cesta dolů k Volovci, ze kterého pojedeme vlakem domů.“

O něco níže na skále rdělo se kvítí turistických značek. Ledvinský doskočil se podívati a hlásil: „Jdeme dobře, stále po červené.“

Cesta poloninou nepřinášela nic zajímavého.

Stříдалo se stoupání a klesání, obcházení vrcholů, až to trvalo trochu dlouho.

„Podle toho, jak mi vypravovali kolegové z ruské školy, museli bychom již dávno býti u boudy.“

Odpoledne rychle ubývalo a před nimi stále polonina.

„Mně se zdá, že bloudíme,“ pronesl s obavou v hlase Srha. „Jsme už asi čtyři hodiny cesty od Stoje. To není možné, abychom byli na správné cestě. Myslím, že ses podíval špatně na značky.“

Ledvinský rozvažoval delší dobu a bylo viděti, že si není jist. Mrzel se sám na sebe: „Že ses raději nešel ty podívat. Vždyť se pamatuji, že tam bylo psáno: Do Volovce a červená značka. Po té přece stále jdeme.“

„To je pravda, ale Volovec musí býti zcela jiným směrem. Nebylo tam místo Do Od?“

Ledvinský zbledl a zase zčervena. „Vidíš, na to jsem nevzpomněl. Že jsem se důkladněji nepodíval!“

„No, pozdě bycha honiti. Teď nám úvahy dlouhé neprospějí. Musíme se dostat dolů dříve, než se setmí a mlha nás odřízne od světa.“

Po tomto rozhodnutí pustili se rovně k nejbližšímu lesu, který doprovázel příkrý svah.

„Pod ním by mohla býti vesnička, ve které se bezpečně dovíme, kde jsme.“

„Podívej se, že jsou to naši orli,“ vykřikl téměř Ledvinský.

Párek orlů brázdil vzduch tichým letem.

Ledvinský i Srha se zastavili a patřili na orly.

V malebných kruzích a spirálách pohrávali si brzy nad lesy a brzy nad poloninou.

„To se již schyluje k večeru. Tak si orli hrávají před soumrakem. Pospěšme, ať dostihneme vesnice.“ (Pokračování.)

TAJEMNÝ HRAD.

(Pokračování.)

Dobrodružná povídka ze života skautů.

Napsal J. K. Baby, kresby E. Lavický - Greenhorn.

Brňák se zachvěl. Ale pak si řekl, že je Brňák a na strašidla nedrží. Setřásl napolo strach a měl radost, že jede k Brnu. Pohlíží na cestu před sebe a vtom vidí přeběhnouti zajíce.

„Ha, zlé znamení!“ řekl si a po celém těle mu naskočila husí kůže. Nadával sám na sebe, že se bojí jako nějaká baba. Zatím dále na cestě byli dva lidé, Brňáci, v podobném postavení jako on. Čekali také na nějaké auto. I uzřeli dvě světla a pomalu se blížilo auto, ono zázračné auto. Jelo právě proti nim. Brňák v něm se nacházející trnul hrůzou. Auto nezastaví, nemá šoféra. Ó hrůzo! Co se stane? Už je zcela blízko — jen deset kroků — pět — dva a vjede na ně. Brňák se již nerozmýšlel. Skočil k brzdám, aby zachránil lidi před sebou a proto rázně zabrzdil. Auto se v mžiku zastavilo.

Vtom však se ozval z pozadí auta rozzlobený hlas: „Který lotr, pacholek, hňup — mně to brzdí? Já chudák již od ostrovačické zatáčky auto tlačím a teď mně to bude nějaký lotr brzdit!“

Šofér měl nehodu a musil auto tlačit.

Dále musil Bill ustat ve vypravování, neboť hlučný smích přerušil jeho řeč.

„Tak a teď spat!“ poroučí vůdce. „První hlídku má Bobo, v 11 hodin budí Billa atd.“ Za chvíli dřímali všichni, jen Bobo osaměl.

2.

Mírný chlad, šířící se od řeky, přinutil našeho skauta, aby se těsněji zahalil do pokrývky. Mysl jeho byla rozrušena: hlavně příběh o loupežném rytíři a ohnivcích mu nešel z hlavy. Přes to upíral každou chvíli svůj zrak k troskám hradu Kostivalu, mohutně trčícím k nebi. Slabé světlo měsíce, ozařující jeho zdi, dodávalo mu fantastického rázu. — Bob těkal kolem tábora. Nehlídal sice po prvé, ale přece si nebyl ještě jist.

Trosky hradu Kostivalu.

Pořád ho cosi strašilo. Ale nechtěl si přiznat, že je to strach. Marně však zaháněl vidiny příšerných obrů v černých pláštích.

Konečně se již blížila hodina vysvobození. Za chvíli půjde vzbudit další hlídku, bra Billa. Ještě poslední pohled na hrad Kostival a již půjde. Ale nešel. Zrak jeho ustrnul. Co viděl, ohromilo ho tak, že značnou dobu stál nepohnutě s vyjevenýma očima. Pak rychle se vrhl ke stanu bra Billa a nekřesťansky ho vzbudil.

„Pohled, pohled!“ vykřikoval rozespálemu rádci do ucha. „Vidíš!? Vidíš!?“

Bill si promnul oči a upřel pohled na hrad. „Vskutku podivné,“ pravil po chvíli. „A co ty jsi tak polekaný?“

„To jsou jistě ohnivci,“ odvětil tento.

„Ale jdi, ty hloupý!“ odbyl ho Bill, „ty také máš fantasi, to bude nejspíš nějaký turista, který pravděpodobně došel na hrad a teď si svítí hledaje místo, kde by se utábořil, či cos podobného. Jdi již raději spát.“

Bobo poslechl, ale nespál. Ležel na lůžku a pohlížel ze stanu ke hradu. Podivné myšlenky probíhaly jeho hlavou. Viděl celý ten hrozný děj minulosti jasně před sebou.

Dlouhý Bill zatím obcházel malý tábor. Bobo slyšel jeho kroky, které se chvílemi k němu blížily, pak vyvstávala před ním velká postava Billa, načež se zase vzdalovaly, aby se opět po chvíli přiblížily.

Tu pojednou jemný podivný zvuk přerušil noční ticho. Bobo napjatě naslouchal. Ne — nemýlí se; ten zvuk přichází z blízkosti hradu, nebo z hradu samotného.

Bobo se počal neklidně vrtěti. Teď nový zvuk, podobný hučení vodopádu, vystřídal prvý. A teď opět zmlkl. Ne, již zase podobné skřípání sneslo se k jeho uchu. Bobo vyskočil. Rychle vylezl ze stanu. Před stanem málem že nevrátil do Billa.

„Slyšels?“ vydechl těžce Bobo.

„Ano, zdálo se mi, jako by auto přijelo k hradu. Ale je to nemožné, neboť k hradu nevedla žádná sjízdná cesta. Věru podivné. A ony druhé zvuky . hm . . hm . .“ a Bill se zamyslíl.

„Věř, milý Bille, ten hrad na mne působí přitažlivě, myslím, že mne nic nezdrží, abych se teď nevydal k němu,“ pravil rozhodně Bobo.

„A co strach?“ zasmál se Bill.

„Nebojím se,“ odvětil neohroženě Bobo. Z jeho slov bylo cítit odvahu.

„Jo, ale takto se nemůžeme vydati z tábora,“ řekl Bill.

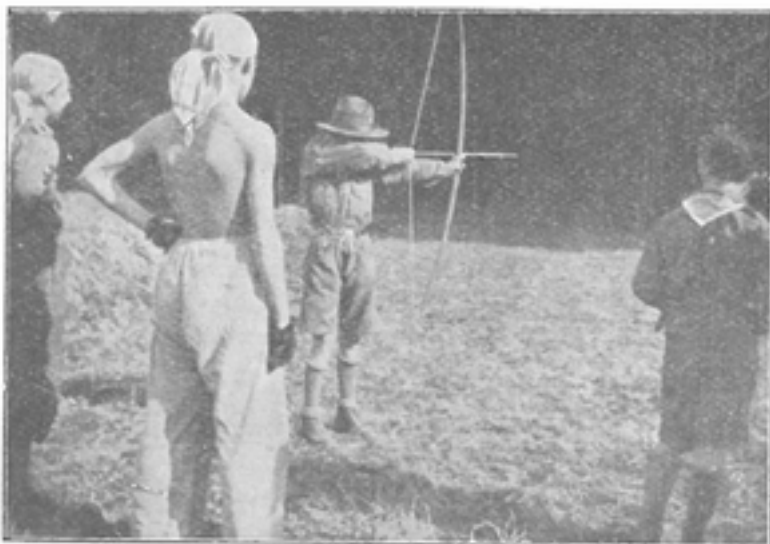
ŘÍJEN.

Kresba Rich. Zemánka.

Skautský sjezd v Třebíči
1933. (Shromáždění před
radnicí.)

Ještě lukostřelba (21 Bo.).

Pout skautů do Tuřan.

Ranní prohlídka stanů.

Lukostřelecké závody.

Táborová kuchyně a zásobovací stan.

Foto Baby.

Skauti při bohoslužbách
na Jamboree.

Japonský skaut. Jak vidíte, mnoho se
od našich skautů neliší.

Foto Baby.

Ale Bobo se nedal. Vynaložil veškerou svoji výmluvnost a vynutil na Billovi slib, že po předání hlídky půjdou spolu na hrad. Jaká lehkost! Leč jest již pozdě.

Naši odvážlivci se již prodírají houštinami k vrchu, na němž stojí hrad Kostival, zatím co tábor klidně spí, jsa hlídán starostlivým brem Harem.

„Stůj, Bobo! Slyšel jsi?“ zastavil se Bill na svém pochodu.

„Ne,“ odvětil tázaný.

„Slyš, zase!“

„Máš pravdu, lidské hlasy. A jak to mluví?“

„Maďarsky,“ odvětil Bill. „Znám trochu maďarštinu a hned jsem ji poznal.“

„Už to přestalo, pojďme dál!“ A oba odvážlivci lezli dál. Stráň, po níž právě lezli, byla tak příkrá, že byli nuceni lézti po čtyřech, ale přes to byli rádi, že opustili ty protivné křoviny.

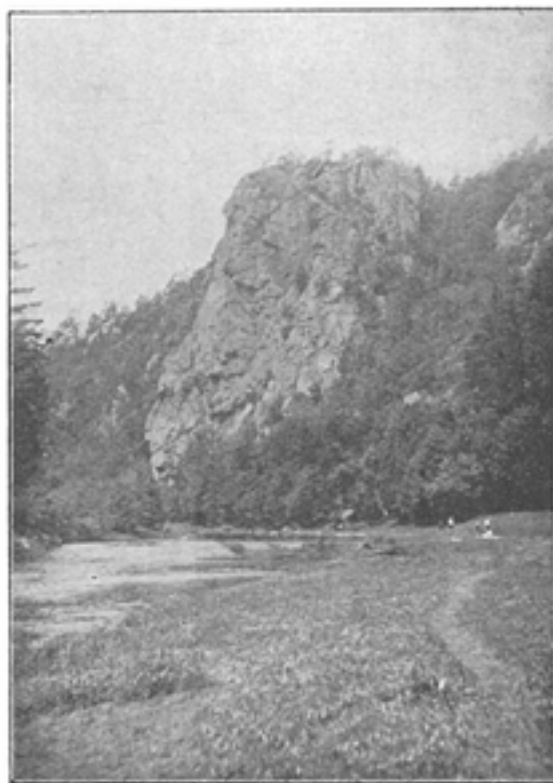
Než teď byli nuceni lézti po skále. Netrvalo to dlouho a i tuto zmohli. Octli se u rozsáhlé zdi. Z malého otvoru, ve výši hlavy, vycházel proud světla a . . . ono tajemné hrčení.

Posadili se pod okénko, aniž pohlédli dovnitř, a upřeli svůj zrak na tábor. Zpozorovali dle osvětleného stanu, že se právě střídají hlídky v táboře.

„Celou hodinu jsme lezli sem nahoru,“ povzdychl si Bobo.

Detail tábora.
Foto Baby.

Wilsonova skála na Jihlavce
(dějiště hry: O poklad 1933.)

„Už je jedna hodina. Z dnešního spánku nebude už asi nic,“ pravil Bill a zvedl se, aby pohlédl do okénka. Spatřil část chodby osvětlované matnou lucernou, visící na zdi. Ostatek chodby se ztrácel ve tmě. Odkudsi zespu se ozývalo hučení.

„Hm — hm, tak zachovalá chodba a ten hluk,“ zabručel si.

„Snad jsou to nějací lidé, kteří hledají poklady ‚ohnivců‘,“ mumlal Bobo.

„Ale jdi, ty ohnivče..., no, konečně, kdo ví?“

Oba hoši počali obcházeti rozpadlé zdi hradu. Hledali nějaký otvor, nějaký vchod. Nešli dlouho. Za rohem těsně při zemi byla malá dvířka! Dlouhý Bill sáhl s tlukoucím srdcem na kliku. (Pokračování.)

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský.

(Pokračování.)

Když to vše v duchu rozvážil, rozhodl se Jindřich vejíti do obchodu, kde prodávali hotové šaty. Za čtvrt hodiny vyšel odtud převlečen od paty do hlavy v námořnický kroj. Vydal na to skoro všechny peníze, které měl, ale těšil se myšlenkou, že se mu teď aspoň uličníci

Vzpomínky z prázdnin:
Před mamčiným svátkem učily jsme malou sestřičku blahopřání.

Foto J. S.

A ještě vzpomínky z letoších prázdnin: v moři květů — dva něžné lidské květy.

Foto Ruda Pařízek.

A my ostatní jezdili jsme zase na dřevěném koni, který se aspoň nikdy nesplašil.

Foto J. S.

Ani v prázdninách jsme ovšem nezapomněli na své milé — radio.

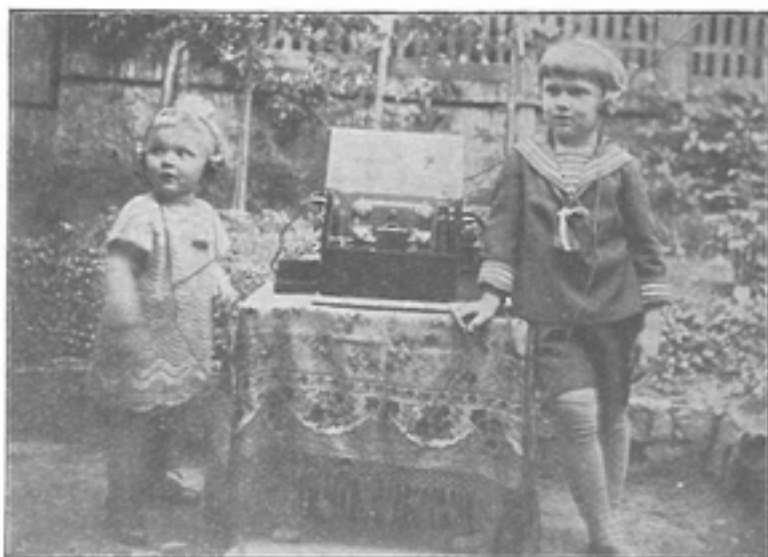
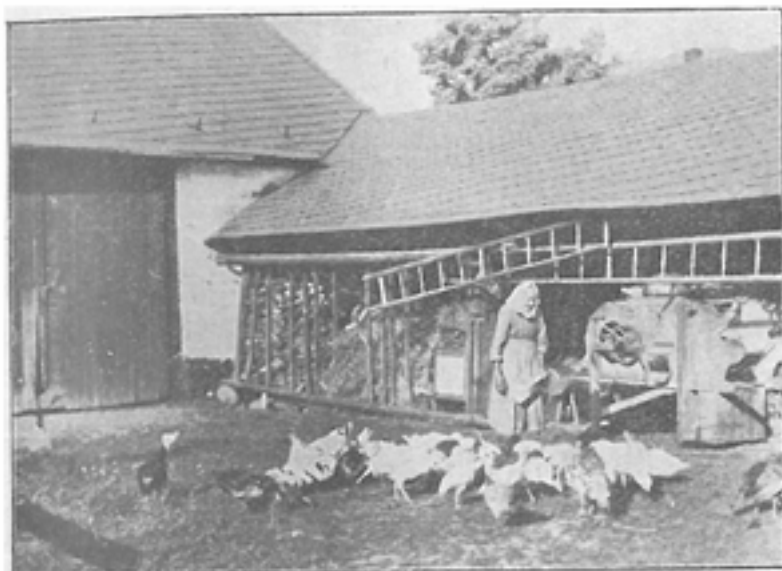

Foto J. Ž.

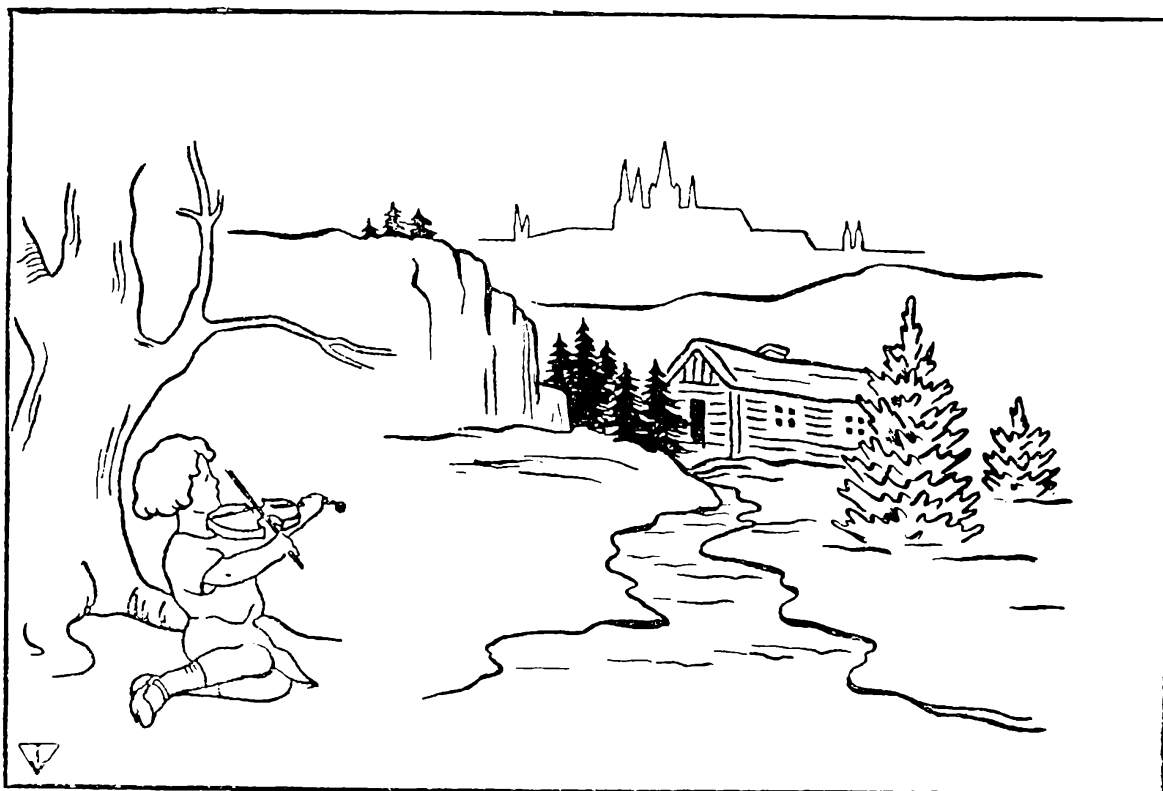
Naše babička po žních nejraději sy-pala na dvoře drobné i větší drůbeží.

Foto L. Kuříčka.

Za parného léta jsme s Turkem po práci ne-jednou odpočívali a aspoň hlídali...

Foto J. Ž.

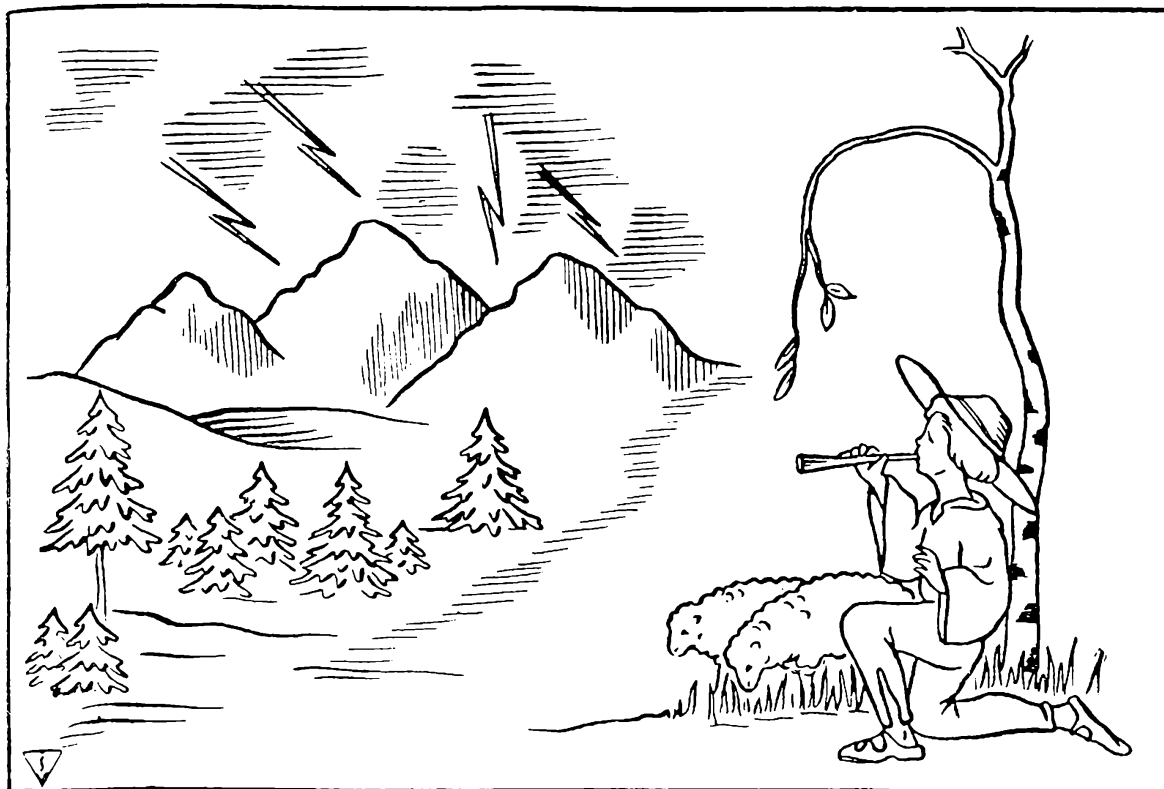
nebudou vysmívat a když se ukáže na lodi, spíše snad uvěří v jeho schopnosti k námořnickému řemeslu.

Tak převlečen přiblížil se znovu k lodi Kalypso a přecházel po nábřeží, očekávaje návratu kapitánova. Když pak zmáhala jej únava — byl již 18 hodin na nohou — usedl trochu v zákoutí na kládu, obrátiv se tak, aby měl loď stále před očima.

V té chvíli objevily se na zadní plošině americké lodi dvě ženy. Jedna z nich byla mladá dívka, druhá paní středních let. Přistoupil k nim onen hoch, který tak vlídně přijal Jindřicha na palubě, a začal s nimi rozmlouvat. Obě ty ženy byly oblečeny po domácku, bez klobouků, jako kdyby bydlily na lodi.

„Snad je to manželka a dcera kapitánova!“ povídal si Jindřich. „A ten mladý hoch je jistě jeho syn! Snad je to zvykem na amerických lodích, že kapitán bere s sebou rodinu. Docela rozumný zvyk, načpak mají být tak dlouho rozloučení? A jakpak vlastně vypadá ten americký kapitán?“

Začal se rozhlížet po nábřeží, pozná-li snad mezi přicházejícími kapitána. Nebylo to snadné, chodilo tam množství lidí a skoro všichni v námořnickém kroji. Prostí lodníci, důstojníci i kadeti z námořnické školy. Turci, Egypťané přecházeli vážně v širokých kabátech, barevných

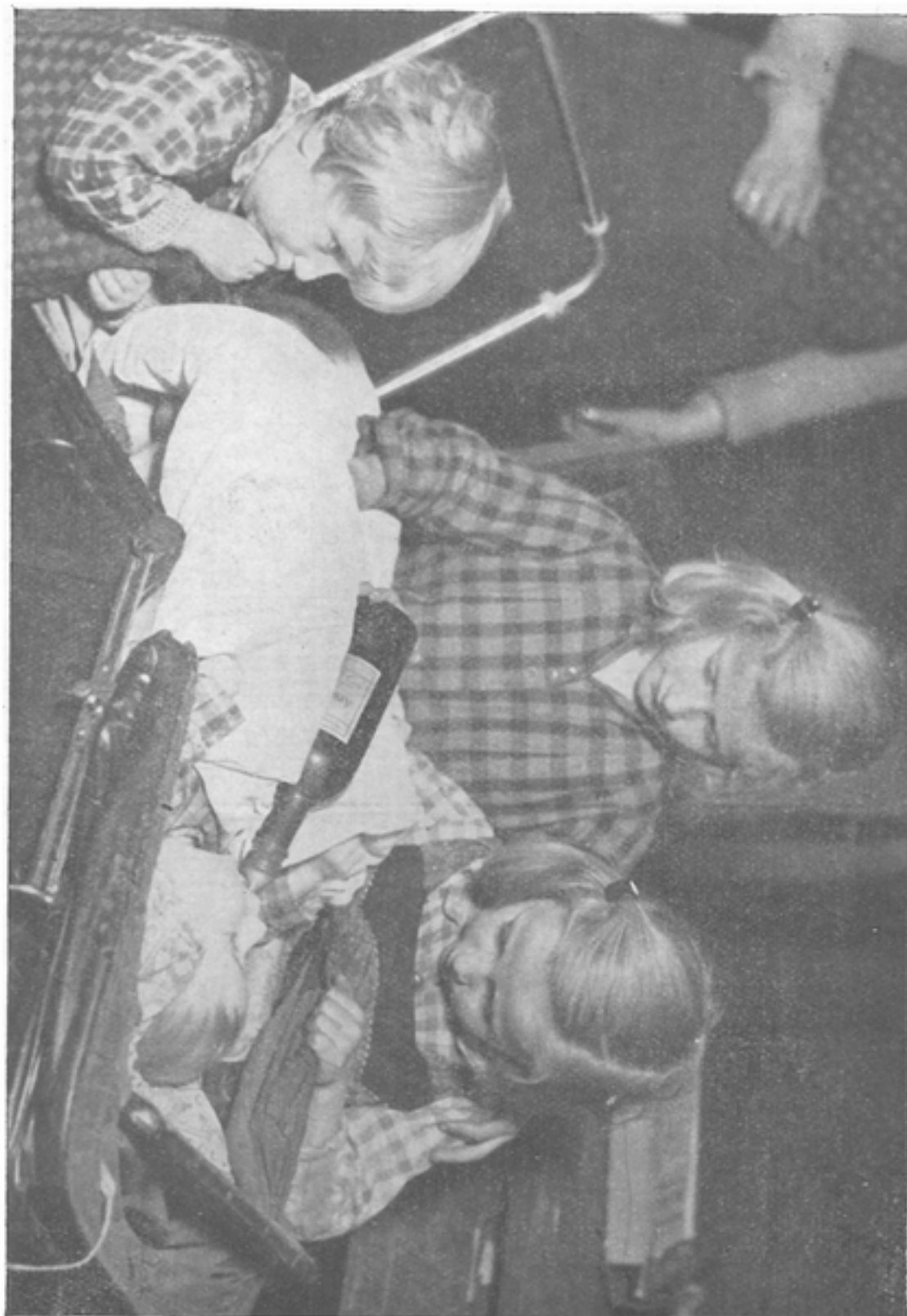

střevících, s fezy a turbany na hlavě, Vlachové, Francouzi, Němci, Rusové, Švédí, černoši se zkadeřenými vlasy — všichni národové, všechny lidské kmeny měly tu své zástupce.

V tom množství uviděl pojednou Jindřich blížiti se tři lidi tak zvláštní postavy, že nemohl od nich očí odtrhnout. Byl to muž asi třicetiletý s chlapcem asi patnácti či šestnáctiletým a o několik let mladší dívkou. Všichni tři byli malého vzrůstu, tvář měla barvu mahagonového dřeva¹⁾, vlasy padající na ramena byly tvrdé jako štětiny a černé jak uhel, oči téže barvy, nos u kořene úzký a na konci silně zploštěný, čelo nízké a ploché. Tato zvláštní trojice vyznačovala se až překvapující podobností, ale podivno: tytéž rysy ve tváři obou mladých lidí působily dosti příjemným dojmem, ale u staršího muže měly v sobě cosi skoro odporného. Zvláště výraz tváře dívčiny byl velmi mírný a téměř půvabný, ale hyzdil ji její šat.

Tato cizozemská dívka byla totiž oblečena podle nejnovější evropské módy, měla na sobě kabát z letní látky, pás z floru a slaměný klobouk na hlavě. Oba její společníci ve svých evropských šatech vypadali

¹⁾ M a h a g o n o v é d ř e v o, jehož se užívá ke stavbě lodí a nábytku, má barvu skořicově červenohnědou; pochází ze stromu mahagonového, jenž roste v západní Indii, Panamě a Peru.

Také o to nejmění v neřince všichni se no škole s láskou starají

A pak zasednou zase ku práci — k úkolům na zítřejší den.
Nic jim nevadí, že místo pohodlné elektriky svítí jim jen prostá svíčka.

K sousoší sv. Cyrila a Met. na Radhošti.

Foto J. S.

Odpočinek skautů pod křížem.

Foto Baby.

přímo směšně, jako opice z jarmareční boudy, v krátkých soukenných kabátcích, s vysokými klobouky a světlými rukavičkami. Ba chlapec měl v ruce ozdobnou hůlčičku a pohrával si s ní jako nějaký opravdový městský elegán. Nejvíce však překvapilo Jindřicha, že tito podivní cizozemci rozmlouvali plyně anglicky, třeba s jakýmsi nezvyklým přízvukem a hrdlovým hlasem. Zastavili se zrovna před ním a prohlíželi si americkou loď.

„Pohleď, Okašlo,“ pravil starší muž k dívce, „zde je táž vlajka, kterou tak často vidáme u našich pobřeží!“

„Skutečně, táž! Vidíš, Orundeliko?“

„Ale vidím, vidím,“ odvětil mladý elegán lhostejně, „to je americká loď.“

„Posádka té lodi mluví týmž jazykem jako zdejší lidé, není-liž pravda, Elepari?“ ptala se dívka.

„Ano,“ odpovídal starší muž již na odchodu, „ale nebývají vždycky oba ty kmeny ve shodě. Časem dochází mezi nimi i k válce...“

Dále již Jindřich neslyšel. Chvilí ještě hleděl za těmi nezvyklými postavami, ale konečně únava přemohla zvědavost, oči se mu zavíraly a hlava se skláněla na dřevěnou kládu.

Uprchlík z domova usnul uprostřed živého šumu přístavního nábreží.

Naše sluníčko.

Naši malí sportovníci.

Foto J. S.

3. BOJ S „PŘÍSTAVNÍMI KRYSAМИ“.

Jindřich nespal dlouho, za několik minut probudil jej lomoz hlasů a smích jakoby ďábelského. Protřel si oči a porozhlédl se kolem sebe, aby poznal, co se děje. Uviděl asi dvanáct potulných kluků, kteří s pozdviženýma rukama někoho obklopili a doráželi na něj hrozným pokřikováním a výsměšným spíláním. Jindřich nemohl hned poznati, kdo se stal obětí těchto uličníků, ale z hrozeb seznával, že je tu pronásledován někdo nevinný. To už stačilo, aby se vzchopil k obraně slabších proti násilí silnějších, a to tím více, když viděl, že vůdcem celé této tlupy je onen výrostek, který si před chvílí také z něho tropil posměšky. Vyskočil tedy v okamžiku a běžel k bojišti.

Již cestou mu napadlo, že obětí uličníků stala se snad ona podivná trojice cizozemců s mahagonovou kůží a ebenovými vlasy. Nemýlil se. Orundeliko bil se rozhořčeně s velikým výrostkem, dvakrát větším a silnějším než byl sám. Elepari zmítal sebou jako šílený mezi sedmi či osmi kluky, kteří ho chytili za ruce a nohy, a ubohá Okašlu se slzami v očích nadarmo prosila, aby se nad nimi smilovali. Ve chvíli, kdy Jindřich se přibližoval, silná rána pěstí povalila na zemi Orundelika a děvče vykřiklo srdcervoucím hlasem: „Elepari! Můj bratr je zabitý! Už zemřel!“

„Ještě ne!“ ozval se chlapík a vyskočil jako pružný míč. „Bídník lstí mě přemohl, ale ať se jen ještě jednou přiblíží! Ukáži mu, co do-

Na lodi chutná nejlépe.

Naše moravské chaloupky
honosily se stálou četnou
návštěvou.

Maďarská táborová kapela.

Čilá frekvence u fotoobchodu. (Hoši v sukních jsou Skotští skauti.)

Skauti jsou rádi, mohou-li udělati vůdci nějaké „potěšení“. Zde vidíte jedno jejich „potěšení“: táborovou kapelu. (Vůdce se ovšem netváří moc potěšeně.)

Polní oltář ve velké aréně.

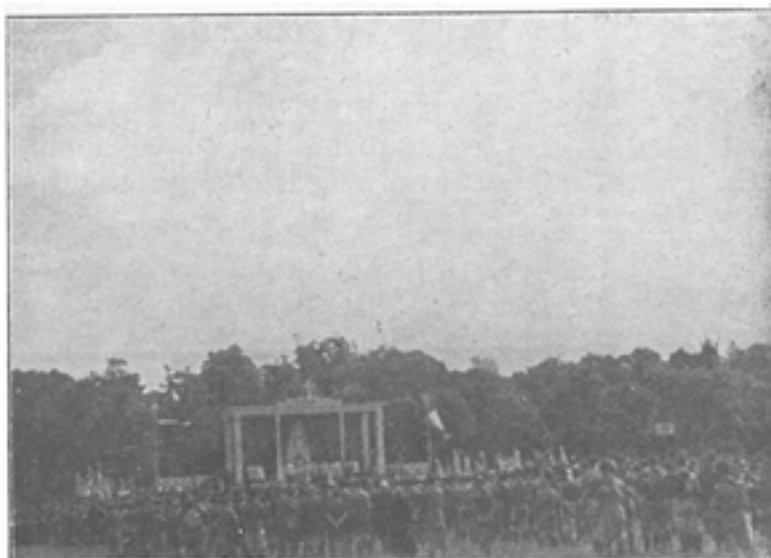

Foto Baby.

V záři táborového ohně se tak pěkně večer poslouchá.

Linoleoryt dra V. F.

Tito přes změnu šatu poznali ve statečném chlapci venkovana, kterému se prve posmívali, a to je znovu popudilo. Obklopili ho a křičeli: „Na zem s pastuchou, na zem! Nač se míchá do cizích věcí? — Naučíme ho městským způsobům! — Strhneme s něho ty námořnické šaty!“

Nebezpečí stávalo se hrozivým pro Jindřicha, když se v tom objevil na bojišti nový zápasník. Byl to hoch v jemném námořnickém šatě, týž, který přijímal Jindřicha na palubě lodi Kalypso. (Pokrač.)

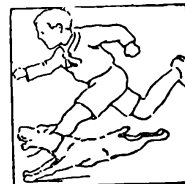
DO KOLEČKA.

František Hanzelka.

Šla babička do městečka,
koupila tam tři kolečka.
Jedno dala k vozu
a to druhé k tomu.
A to třetí naše Hanče
dala rovnou do tragače.

Jede tragač, jede,
brambory nám veze.
Brambory se vysypaly,
kolečko nám polámaly!

A tož:
Šla babička do městečka,
koupila tam tři kolečka,
Jedno dala k vozu
a to druhé k tomu.
A to třetí naše Hanče,
ale to už vítel!

KÁJA A ZDEŇA V CIRKU.

Nové příběhy školáka Káji Mařika. — F. Háj.

Toho rána, kdy děti ze samot přišly do Lážova s jistotou, že prázdnin je opravdu už „namále“, protože potkávaly kluky „s drakem“, podotkl Kája tiše: „To už je předposlední znamení, že začne škola, Zdeňo! Ještě začnou pasáci dělat na polích ohníčky, péci brambory, a to už bude podzim hnedle za Babou! Podívej se, to jede velikánských vozů!“

Se všech stran vybíhaly děti. Vyšli i dospělí. Vlastíček lékárníkovice se prve chlubil pěkným „drakem“, který se pohupoval větrem, ale Vojta Brabencovic zčerstva provázek kudlou přeřízl. „Drak“ se vznesl výš a Vlastíček začal houkavě naříkat, když i Vojta postřehl — příjezd „cirků“ „Heleď, Vlastíku, jestli budeš křičet, „zežere“ tě tamhle ten slon jako nic!“ Velký slon opravdu šel u vozu a Vlastík přestal křičet.

Všecky vozy — a bylo jich hodně — mířily na „Vrška“ Dospělí i děti zvěděli za chvíli, že v klecích je šest lvů a lvic a mnoho jiných cizokrajných zvířat. Předvádět cviky pro nedostatek místa nelze, ale večer při osvětlení možno si zvířata — ovšem za vstupné — v klecích prohlédnouti! Děti ze samot se na sebe podívaly — a rozběhly se k samotám. Tam již slyšeli o příjezdu velkého cirků a pan lesní rozhodl: „Půjďte se podívat všichni! Já ne! Srdce mne bolí, když vidím v klecích uvězněné i — krále pouště — lvy. Jak úžasně teško musí jim být ve vězení! Litujeme kosa v kleci — a ten má tam mnohem víc místa než lev v zajetí. Četl jsem nedávno skvělou knihu „Safari“ od Johnsona která mne znovu přesvědčila o pravdivosti výroku: Lev je sportman a gentleman! Hledí si svého a nechá vás na

Skauti umí ovšem i kuchařit.

pokoji, dokud i vy necháte na pokoji jeho! Kdyby to byla lidská síla, která zahнала do klecí lvy a tygry, možná bych řekl: Tak je to v přírodě od věku: Silnější podrobí si slabšího! Ale všechna ta zvířata, mající tisíckrát větší sílu než člověk, uvěznila lidská lest — a to není přece ctí! Jen jděte a držte se v chumlu!“

Nebylo to tak docela dobře možno, protože na „Vrškách“ bylo velmi mnoho lidí, kteří napjatě pozorovali každý pohyb šelem. V malé chvíli proryly se večerem úděsné výkřiky: „Dvě lvice utekly!“

Nastala hrozná vřava. Lidé omdlévali, utíkali, křičeli, děti plakaly; staří, mladí lezli na ploty, na přístupné střechy, hrnuli se do nejbližších domů, vyráželi dveře, reflektory vysílaly prudké světlo, zřízenci podniku prosili: „Jen klid, jen klid!“

Ale marno. Jeden proud lidí valil se překotně k městu — ale jen k silnici doběhl. Proti nim šla lvice. Po honičce, trvající déle půl druhé hodiny, podařilo se zřízencům pomocí koňské kýty přilákat lvice do klecí — neštěstí se nestalo, jen mnoho drobných příhod.

Paní lesní s Týnou, hajných a šafářovic byli vtaženi v druhý proud, který se rozběhl k lesu. V domnění, že děti běží za nimi, volali: „Kájo, Zdeňo, za námi!“ Byli všichni pcmícháni, vyděšení a zmateni tmou, která nedovolila jim zjistit, kdo chybí z volaných. Panímáma Frejovic opakovala: „Jen když mám naši Nanynku! Měl si každý hledět svých a bylo miň pláče! Pojd' blíž, má děvenko, ať tě pohladím po hlavičce! A prach sec! To není naše Nanynka, ta má copy — a tahle je ostríhaná!“

„Nic si z toho nedělejte,“ zavzlykal děda Šverchovic: „Já taky doma dostanu! Já taky myslil, že vedu našeho Pepíčka, a zatím to byl cizej! Zrovínka, když jsem ho chtěl pohladit po čele — jsem to poznal. Náš má přece dnes na čele bouli jako roh — spad' s hrušky — a tenhle ničehož.“

Že tu nejsou děti ze samot, zjistilo se až tenkrát, když lvice byly už chyceny a reflektory prozářily okolí, aby posvítily na cestu těm, kteří daleko zašli.

Paní lesní, Týna a šafářka začaly bědovat, ale hajných a šafář je těšili: „Dá Bůh, že se dobře děti schovaly. Dík vedení Kájovu, dokáže Zdeňo vylézt na strom jako on — to je zachrání!“ —

Kája pořád pevně držel ručku Zdeninu. Jejich srdíčka byla velmi polekaná. Jak jen trochu se kolem uvolnilo, pověděl Kája: „Přes tenhle plot a vylézt na první strom!“ Zdeňo se přehoupla přes plot „jako nic“ a na strom vylezla stejně hbitě jako on. Děti seděly na široké větvi a Kája povzbudil Zdeňu: „Sedíme pevně a vysoko — Pán Bůh nás ochrání! O ty ostatní ze samot mám strach. Budou nás hledat — lev je může chytit! Jen kdyby si vzpomněli, že jistě vylezeme na strom!“ Stiskl pevněji ručku Zdeni: „Neboj se! Vidíš? Jeden lev — světlo na něho padá — vidíš?“ Ano, lev přeskočil plot zahrady naproti, vyrazil okno i s rámem a vhupl — jak se zjistilo později — na ustlanou postel, peřinu roztrhl — ale už k vytrženému oknu přisunuta byla jeho klec a on masem tam přilákán. Jaké zděšení zmocnilo se asi mladíka, který na vedlejší posteli spal a ovšem se probudil, možno si představit!

„Zaplať Pán Bůh, Zdeňo, už je v kleci! Jsme tu jak na prvním místě v divadle. Heleď, tamhle na plotě stojí teta Dvořáková, křičí: ‚Pomóóc!‘ A stará kovářka — ta ječí: ‚Už mne chytá! Pomóóc!‘ Počkej, zavolám na ně.“

„Teta!“ houká, „teta Dvořáková, jednoho lva už chytli — a podívejte se dozadu — už chytají druhého!“

Kovářka křičí: „Dej nám pokoj! Obrátím se, dostanu závrať, spadnu lvovi do drápů — pomóóc, lidi, pojdte mne sundat!“

Někdo v běhu zavolal: „Kam jste tam lezla? Teď buďte ráda, že tam jste! Vlastně, kdyby vás lvi sežrali, škoda by vás nebylo!“

„Heleď, Zdeňo, na střeše chalupy Rozbachovic sedí Pepík Razimovic, jeden Slovák, slečinka Valešovic, Venca Rohlíkovic s klackem a panímáma Sojčková! Nejspíš po žebříku tam lezli. A jak mají ten maličký domeček na dvorku, víš, jak to okolo nic nevoní — ten je poražený. ale někdo tam odtud křičí.“

„Za chvíli slezeme! Lvice jsou v klecích. ale křiku pořád všude dost! Polez, Zdeňo!“

A děti, místo aby pospíchaly k samotám, pomaloučku chodily od skupiny ke skupině a teprve, když leccos zvěděly, rozběhly se nejkratší cestou k domovu. Sotva začaly povídat, hned pan lesní — věděl, jak úzko asi je dospělým, když nemají děti vedle sebe — proto jen postavil lampu na skříň, chytl signálovou píšťalu a rozběhl se k druhému průseku. Vylezl na starý dub a už se rozechvěl noční vzduch smluvenými, radostnými tóny, značícími: „Děti jsou doma!“

Hledající zavolali skoro najednou: „Bud' Pán Bůh pochválen!“ a pospíchali k samotám.

Nebylo možno vytýkat dětem, že se „ztratily“, protože takových „ztracenců“ bylo toho večera mnoho — a Vojta Brabencovic utekl až do Kytína.

Dospělí vypovídali překotně a Kája jen vzdychal, až si všimla paní lesní: „Snad přece jen, drahé děti, jste upadly, bolest máte, pravda?“

„Ba ne, vzácná paní,“ odpovídá Kája. „Jen si tuhle se Zdeňou myslíme, kdyby teď sem vrazil lev, že se nic nelekne. My máme tak velikánský hlad, vzácná paní, že bysme toho lva — snědli!“

Týna honem přinesla mísu vdolečků; paní lesní „na oslavu šťastného shledání“ je pomázla rybízovou zavařeninou a pan lesní se poptal po stupečce jalovcové proti úleku. Po vdolečkách přišly na řadu dva větší hrnečky mléka.

A pak spustil Kája: „U hospody na plotě seděla teta Dvořáková, kovářka a Máňa Příbylovic —“

„Ba ne, Kájo,“ opravuje Zdeňo. „Máňa Příbylovic spadla do té jámy, kam z Lážova vyvázejí rozbité nádoby — ale jen si lokty odřela. Povídala přece: Dopadla jsem, jen jsem hekla — ale ne na střepy! Na tetu kostelníkovici! A hned mi někdo spad' na záda! Já vykřikla: Lev! A zatím to byl starý Šaroch. Povídal: To není lev, slečinko, jen starej Šaroch! Tam nás bylo kolik! Těm vespod bylo nejhůř!“

„Běžte se podívat na Vincu Hráškovici! pobídla nás,“ začal zase Kája. „Je tamhle u muzikantů! Tož jsme utíkali, no a Vinca byl ještě

— v bubnu. Jak začal ten poplach, vymrštil se na ten stan, pod kterým hráli muzikanti, spad' rovnou na buben, protrh' jej a nemoh' se dostat ven!“

„A Lojzík Čiprovic,“ hlásila se ke slovu Zdeňa, „víte, maminko, přeborník ve vysokém skoku — jak byly posledně závody, tak to vyhrál — ale to měl r o z b ě h ! A když viděl dnes, že lvíce je mu

Denní práce dětí v selské rodině: Zato všem chutná
prostá snídane ze společné mísy,

v patách, b e z r o z b ě h u vyskočil přes vysoký plot a jak to potom měřili, překonal svůj rekord o 35 cm! Jenže o závodech se mu nic nestalo — a dneska si rozdríp' kalhoty a povídal, duši že měl na jazyku! Co je to, maminko?“

Nedočkala se odpovědi, protože začal zase Kája: „A což mydlářovic! Nejdřív seděli blízko muzikantů, povídal to strejček kostelníkovic, a jak to začalo, tak se rozběhli k Rozbachovic chalupě a hned po žebříku nahoru. Tam odtud se smáli ostatním, a jak tam někdo chtěl

vylézt, hned ho strkali dolů, až se ukázal ten Slovák. Na toho si nepřišli! Co? Tady je místo pro kolik! vykřikl a když mu mydlář chtěl podrazit nohy, moc polehoučku sešoupl mydláře i tu jeho Madlí na druhou stranu. Do měkka! povídal — rovnou na hnojiště! Chaloupka je nízká, ale — povídal strejček kostelníkovic — zapředno, co zažili strachu, aby tam na ně lev nevlít' — za podruhé: to bude

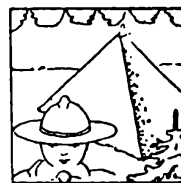
Denní práce dětí v selské rodině: Trochu to i bolí,
když maminka češe.

mejdla, než se vyperou a vyčichnou — a za třetí: nic lepšího se takovým zlým lidem nemohlo stát!“

„Teta kostelníkovic se smála: Spadla jsem sice do té jámy první, jsem dost poškrabaná, ale jak tam začali padat ostatní, už jsem věděla: lev mne nezežere, bral by to svrchu! Než by došlo na mne, byl by jako buben. Když jsem slyšela, kam shodil Vincka mydlářovic, měla jsem moc velkou radost! To on breptá: ‚Ňa, Ňa, maminko, už, už to nevoní?‘ A pro posměch tejden nevylezou na lidi!“ (Dokončení.)

BESÍDKA KATOLICKÝCH SKAUTŮ.

B a b y.

Jamboree.

Zajisté jste všichni četli nějakou zprávu o světovém kongresu skautů v Gödölö (Jedlová) u Budapešti, ať již v novinách či v nějakém časopise. Není také divu. Jamboree neboli světový sjezd skautů je důležitou událostí. Představte si, že přes 30.000 skautů ze všech končin sjede se na jedno místo a zde táboří! Myslím, že těžko si to dovedete představit, ale řeknu vám, že mi trvalo dobré 3 dny, než jsem tábory všechny jen prošel a letmo prohlédl a že při defilé byla velká aréna v rozloze asi 900×600 m skoro zaplněna skauty. Jamboree je také ukázkou vyspělosti skautingu. Přesvědčilo mne o tom, co jsem dosud jen slýchal; totiž že na celém světě mám dobré přátele, ba více, b r a t r y, a to dobré, pohostinné a přátelské bratry, ať už jsou to Maďaři či Poláci, Japonci, Australiané, Američané, Jamaičané atd., atd.

Na Jamboree měly by se poučit všechny společnosti národů; viděly by praktické a skutečné spřátelení a sbratření třeba i těch, kdo politicky proti sobě stojí často velmi ostře; a poznaly by, na čem to závisí. Na Jamboree nestal se ani jeden případ nějakého mezinárodního nedorozumění. Maďaři, kteří byli si vědomi důležitosti tohoto sjezdu, vyšli všemožně skautům vstříc. Předně vláda sama nabídla místo u Gödölö pro Jamboree. Pak prohlásila tábořiště Jamboree pro tu dobu za exterritorialní, to jest území s vlastní správou, vedením a p., tedy jako samostatný stát. (Na tábořišti nebylo ani maďarských policistů, ani četníků. To vše si obstarali skauti sami.) Náklad na různá zařízení v táborech stál jen Maďary asi našich 5 mil. Kč. Byl zařízen na př. zvláštní poštovní úřad, banka a p., a to jen pro skauty; do každého tábora byl zaveden vodovod s několika kohouty atd., atd.

Nezdržím se, abych vám nepověděl o pěkném uvítání v Hagy. Čekalo tu na nádraží obecenstvo v národních krojích s maďarskými skauty a při příjezdu uvítali nás s kapelou. Rozdávali nám pak perníková srdíčka a preclíky, na sta praporek kývalo nám při příjezdu a na rozloučenou každý dostal nějakou tu maďarskou trikoloru na památku. Věru, nejkrásnější dojem udělala na nás první maďarská stanice. Někdy příště povím vám ještě o organizaci tábora a o čl. výpravě.

MYŠKA-CESTOVATELKA.

B o h u s l a v B r o ž e k.

Vydala se malá myška
do světa,
doma prý jí žádné štěstí
nezkvétá.

Cestovala, vandrovala
sem a tam,
až, chuděrka, zabloudila
také k nám.

Přivítal ji s medem na rtech
Macíček,
sýra podal ke svačině
kousíček.

Vyptával se s vážnou tváří,
kam až jde,
on prý myšku rád pohostí
pokaždé.

Lahodil jí ošemetný
kamarád,
zda prý by si nechtěla s ním
chvilku hrát?

Potutelný úsměv hrál mu
na líčku,
pracičkou jí pěkně hladil
hlavičku.

Okouzlena jeho slovy
kývla jen,
v tu chvíli byl její osud
zpečetěn.

Omrzela Macka lstivá
úloha,
v jeho drápech dokonala
ubohá — —

OKÉNKA DO SVĚTA.

B. J.

Stateční italští letci, jejichž odvážný let do Ameriky s maršálkem Balbem sledoval celý svět, ukazovali se všude také neohroženými katolíky: netajili se nikde svým náboženským přesvědčením. Tak, když přiletěli do Chicaga, odebrali se s Balbem v čele na katolické bohoslužby do biskupského kostela. Průvodčí upozornil maršálka, že pro něho a pro jeho letce jsou uchystány čestné lavice na chóru. Ale Balbo odpověděl: „Nepřišli jsme pro parádu, ale abychom k Bohu se pomodlili a Jemu poděkovali. Zůstaneme raději dole.“ A Balbo i ostatní důstojníci a vojáci jeho eskadry od Sanctus až k sv. přijímání klečeli na kolenou a celým svým zbožným chováním při mši sv. působili mocně jak na katolíky, tak i na četné shromážděné nekatolické diváky. A když potom městská rada v Chicagu uspořádala na jejich počest velkou hostinu pro 5000 osob, italští letci jako samozřejmě pomodlili se sami obvyklou modlitbu před jídlem a přijali pozhánání od katolického biskupa, který byl k vůli nim také pozván. A nikdo se jim proto nesmál, naopak! Pravý hrdina nestydí se nikdy za své náboženské přesvědčení a ušlechtilý člověk ctí je také u druhých!

Vděčný pes. V brněnských novinách vypravuje lékař P. z Hutiska tuto událost: Sousedův pes letos na jaře onemocněl. Majitel se o něj nestaral a když se nemoc horšila, chtěl psa zabít. Jeho děti ho ještě uprosily a s prosbou šly k lékaři, aby nemocného psa prohlédl. „Změřil jsem mu teplotu. Měla 39 st. C. Asi čtyři dny nechal jsem jej u sebe, až bylo po krizi, potom jsem jej léčil doma a vyléčil. Od té doby přichází denně každého rána do mého bytu a když je stavení zavřeno, sedne u dveří. Jsou-li vrata uzavřena, tož sedí u vrat. Hlídá v noci můj i sousedův dům. Nedávno zahnal zloděje od kurníku. Když jedu k nemocnému, tož běží za kočárem neb skočí do auta a hlídá mi věci.“ Tak se pes odvděčuje za trochu péče, kterou mu lékař věnoval. — Ruku na srdce, děti! Jak často se také mezi námi opakuje ta známá událost z evangelia: z desíti uzdravených jen jeden Pánu

Ježíši poděkoval! Nedáte se přece zahanit nerozumným síkem!

Purpur, šarlat a karmín jsou tři červená barviva, ale rozdílného původu a také různých odstínů. Purpur byl ve starověku pokládán za nejnádhernější barvu, proto šat nejvyšších hodnostářů byl barvy purpurové, růžově červené. Vyráběli jej již tehdy z mořského měkkýše ostranky jaderské a tupé: ponořili do moře koše s vnařidly, ulovené ostranky za živa rozmačkali, získanou kaši naložili na tři dny do soli a pak barevnou břečku ohřívají, načež máčeli do ní sukna a sušili je na slunci. Jiného odstínu než purpur je šarlat, rovněž krásně červená barva, která se vyrábí z těla červců, žijících v Armenii na kořenech lípnice i na jihoevropských a malasijských dubech. Šarlatový šat nosí zvláště kardinálové od doby papeže Pavla II. (1467). Třetí známé červené barvivo karmín vyluhuje se z těla červa košenilového, jenž žije na rostlině nopálu.

Všichni obyvatelé zeměkoule, jichž se počítá na dvě miliardy, vešli by se na plochu ne větší než je Bodamské jezero, které měří 538 čtver. km. Při tom by měl každý člověk asi čtvrt čtv. metru.

Odkud přišli cikáni? Není to jisté a učenci jsou v této otázce různých názorů. Nejčastěji však pokládají za vlast cikánů Indii, odkud tento kočovný národ přišel prý v 9. století do Byzancie, ve 14. století objevuje se na Krétě, o něco později pak v Německu a ostatní Evropě. Jejich řeč je příbuzná řeči jednoho indického kmene a jsou v ní také stopy perštiny.

Do památníku. Šťastným není, kdo má, čeho si přeje, nýbrž, kdo si nepřeje, čeho nemá. — Hloupý dere se vždy dopředu, aby byl viděn; chytrý zůstává pozadu, aby všechno dobře viděl. — Nad jiné se staví: prázdné klasy, prázdné hlavy. — Chceš-li býti spokojen na chvíli, pomsti se; chceš-li na dlouho, odpusť! — Zlost podobá se bujnému koni, jenž ztrativ opratě, sám se schvátí. — Nehoda je mnohdy poučnější než tisíc rad.

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

Z první třídy. Pan učitel: „Pověděls mně už všechna domácí zvířata kromě jednoho. Nemá rádo koupel, bývá vždycky špinavé, má hrubé, kostrbaté vlasy. No, uhodls už, Toníku?“ — Toník (zahanbeně): „To jsem já.“

Podle přísloví. „Karle, pověz mně, který tvor je nejmoudřejší?“ — „Ryba.“ — „Proč?“ — „Protože stále mlčí.“

Ze studentských perliček. „Kolik válek vedla Anglie v 19. století?“ — „Šest.“ — „Vypočítej je.“ — „První, druhá, třetí, čtvrtá, pátá, šestá.“ — Profesor: „Bystřický, pověz mně, čím byl Karel IV. po smrti svého otce Jana Lucemburského?“ — Bystřický (po dlouhém přemýšlení): „Byl sirotkem, prosím, pane profesore!“ — Profesor: „Víte, že teplo všechno roztahuje a zima stahuje; dejte mně k tomu nějaký příklad.“ — Vávra: „Prázdniny, pane profesore!“ — „Co to pleteš?“ — „Prosím, pane profesore, v létě trvají prázdniny dva měsíce a na vánoce ani ne 14 dní!“ — Profesor: „Lepko, co víš o egyptských faraonech?“ — Lepka: „Že všichni už zemřeli, pane profesore.“

Předčasná radost. Frantík (po návratu ze školy rozradovaný): „Tatínku, už nesedím v poslední lavici!“ — Otec (potěšen): „Dobře, synku, zde máš za to korunu! Ale pověz, jak se to stalo?“ — „Poslední lavici vzal stolař na správu.“

Přišel na to. Učitel: „Kdo mně objasní, odkud se bere rosa?“ — Celá třída zachovává hrobové mlčení. Náhle v poslední lavici hlásí se malý Pepík: „Já vím, pane učiteli! Země se tak rychle točí, že se musí potit.“

Příčina a následek. „Proč tak křičíš, chlapče?“ ptá se soucitný pán na ulici. — „Tatínek mně nabil.“ — „A proč ti nabil?“ — „Protože jsem křičel!“

Napravil to. „Oldřichu, styď se, jak můžeš bratříčka nazývat hloupým? Hned ho odpros a řekni, že toho velmi lituješ!“ — Oldřich jde k bratříčkovi a povídá: „Milý bratříčku, velmi lituji, že jsi hloupý!“

Jen správně rozlišovat. „Jaroslave, tedy se hněváš na Venouše proto, že zdvihl na tebe ruku?“ — „Vlastně ne proto, že ji zdvihl, ale že ji spustil!“

Dnešní děvčata. Dědeček si stěžuje: „Vy dnešní děvčata, už se nic nevyznáte v domácích pracích. Na příklad ty, Růženko, jistě ani nevíš, k čemu jsou jehly!“ — Růženka (urazena): „Ale, dědečku, přece vím, že se dávají do gramofonu!“

V přírodopise. Učili jsme se o hmyzu. Pan učitel ptal se žáka: „Frantíku, pověz nám, co dělají švábi?“ Frantík čiperně vyskočí: „Švábi dáví kuřata“. Všichni jsme se zasmáli. (V. Křoustek, ž. 5. tř. v Říčanech.)

Ze školy. „Jak se píše myš?“ — Mlčení. — „No, jak se píše myš? Co má na konci?“ — „Ocásek.“

Z kostela. „Nu což, Květuško, bylas hodná v kostele? Chovala ses tam slušně?“ — „Ano, babičko, velmi slušně. Když přišel ke mně jakýsi pán s talířem plným peněz, řekla jsem mu: Děkuji pěkně! a nic jsem si nevzala!“

Názorné vyučování. „Jeníku, pročpak Ludvík pláče? Cos mu udělal?“ — „Nic, maminko! Já jsem mu jen ukázal, jak má sníst svou čokoládu!“

SKRÝVAČKA.

Kde je druhé děvčátko?

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

A. S. č. 2.

Kupon
pro
filatelisty!
1933/34.

Mezinárodní výstava Wipa. Jak jsem již oznámil, konala se ve Vídni výstava známek. Byla velmi zdařilá a ukázala mohutnost filatel. tábora. Vystavovala na 800 exposic z celého světa. Nás hlavně zajímá, jak se uplatnili čl. sběratelé, kterých bylo 27. Sbor soudců přidělil jim za jejich sbírky 3 čestné ceny, 2 zlaté medaile, 5 stříbrných pozlacených, 4 stříbrné a 3 bronzové. 4 Čechoslováci, kteří byli v soudcovském sboru, vystavovali mimo soutěž. Nejvyšší vyznamenání výstavy, zlatou plaketu, obdržel J. B. Seymour z Londýna za svoji sbírku Anglie. Výstavní známky jsou tři druhy: na obyčejném papíře 40.000 kusů, žilkovaném papíře 20.000, čtyřbloků na žil. pap. 10.000. Znamky se prodávaly jen se zakoupením vstupenky a již v prvních dnech se na mnohé nedostalo. Vinu na tom nese pořadatelstvo, které známky prodalo obchodníkům, aby více na nich vydělali. V řadách sběratelů je z tohoto spekuláč-ního jednání velká nespokojenost a vrhá to na podobné podniky špatné světlo.

Německo. Hakenkreuzleři chtějí všechno, mít se svým znakem a proto až bude stará zásoba papíru s nynější průsvitkou vypotřebována, bude vyráběna průsvitka v podobě hákovitého kříže.

Nové katalogy známek na rok 1934. Yvert celý svět 42 fr. (asi 56 Kč), Senf celý svět 3.50 M (28 Kč), Zumstein Evropa 3.75 fr. šv. (26 Kč), Michel Evropa 3.50 M (28 Kč), Zámorí 2.50 M (20 Kč), oba díly v jednom svazku 5 M (40 Kč). Na přání obstarám za orig. cenu a poštovné při placení předem.

Frankotypy. Stále vyměňuji za známky. Posílejte jako obchodní papíry.

NOVINKY.

Estonsko vydalo 3 pamětní 2, 5 a 10 sant.. Island dobročinnostní 4 hodnoty. Holandsko ve prospěch nezaměstnaných lodníků 1 a půl + 1 a půl c., 5 + 3 c., 6 + 4 c., 12 a půl + 3 a půl c. Jugoslavie, u příležitosti sokol. sletu v Lublani vydala dvě zn. příležitostné s obrazem prince Petra v sokol. kroji: 75 + 25 p. šedozelená a 1 a půl + půl din. karmínová. Maďarsko — 10. června vyšla serie skautských zn.: 10f. zelená, 16f. fialová, 20f. růžová, 32f. žlutá a 40f. modrá. — 20. června řada leteckých: 10, 16, 20, 40, 48, 72f. a 1, 2, 5P. Rakousko. Ve Vídni koná se sjezd německých katolíků za účasti katolíků československých. Jsou vydány zn. s výjevy bojů proti Turkům a prodávají se se 100% příplatkem: 12, 24, 30, 40, 50, 64 grošů. Rumunsko k oslavě stého výročí města Turn Severin vydalo čtyři zn.: 25bani zelená, 50bani modrá, 11 tmavě hnědá a 2L černá. Saarsko vydalo ve prospěch poškozených katastrofou v Neukirchenu tři zn.: 60c. červeně oranžová, 3Fr. olivově zelená a 5Fr. černě hnědá se 100% příplatkem. Zámorí v příštím čísle.

CENÍK ZNÁMEK.

Nabízím velmi levně: Belgie 25 různých — 1.— Kč, Belgické Congo 10— 2.—, 25 — 7.—, Bosna 25 — 3.50, Bulharsko 25 — 2.—, Dánsko 25 — 1.—, Epirus 6 — 1.50. 10 — 3.—, Fínsko 25 — 1.—, Fiume 10 — 2.—, Holandsko 25 — 1.50, Horní Slezsko 10 — 1.50, Island 10 — 2.50, Italské osady 25 — 7.—, Jugoslavie 25 — 2.—, Portugalsko 50 — 4.—, Řecko 10 — 1.—, 25 — 2.—, 50 — 6.—, Rumunsko 25 — 2.—, 50 — 3.50, Švédsko 25 — 1.—, San Marino 25 — 14.—, Španělské osady 50 — 10.—, Turecko 20 — 2.50, Ukrajina 6 — 1.—, Vatikán 6 — 3.—, 10 — 5.50, Württembersko 25 — 2.50, Evropa (bez Německa a Rakouska) 35 — 1.50, celý svět 100 — 1.50, Letecké 25 — 4.—, Československo 50 — 1.50, 100 — 4.—, 1000 nálepek — 2.—, Album pro začátečníky — 6.—, Album čl. známek, — 12.—, na volných karton. listech — 38.50.

Stanislav Sláma, Praha XVI., Mrázovka 963, účet poštovní spoř. č. 4019, vyřizuje jen při placení předem všechny objednávky známek a ochotně zodpoví všechny do-tazy. Neopomíňte zaslati zpáteční listek na odpověď. Ceny jiných kolekcí neb jed-notlivých známek a serií se na požádání sdělí.

OŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 1. —3. zašlete zajednou nejpozději do 10. listop. t. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

15. Vsuvka.
M. Jančová.

Do půdy číslovku dát
nesnadné nám jistě není,
celku hlas pak poslouchat
můžem vojska při tažení.

16. Rebus (přírodop.).
Máca Frant.

zmrzlá
voda
K
C

17. Sloučenka.
F. Máca, Hodějice.

Hlas slepice s poplatkem
město v státu evropském.

18. Záměnka.
Jar. Novák, Chlístov.

Věz, že tlusté „p“
nezlomíš přes „k“.

19. Rodovka.
„Stáňovi“ — Trunda.

„On“ — v domácnosti bývá,
„Ericsona“ — zbraň se tak nazývá.

20. Zvratka.
J. Sobola.

Včelař volá:
dones mi

21. Záměnka.
Jara Hošek, Mladcová.

památná hora v české zemi,
naše svaté město mezi všemi

22. Zrůda.
L. Štejerle — V. Ú.

„Správná“ část těla se jmenuje,
„zrůdu“ herec potřebuje.

23. Přesmyčka (div.).
Jarka Lipovský.

MYŠKA ŠRAMOTÍ.
O. = R.

24. Obložka.
B. F. O.

Obložen z hostince muž —
část oděvu máš tu už.

25. Přesmyčka (časová).
L. Štejerle — V. Ú.

SVAT. ŠTECH: „VE VÝŠKÁCH“.

Š A S

26. Rebus.
X. J., Strážnice.

(50 T) P

27. Záměnka.

Bratrovi — Haminger Milan, Tišnov.
S „a“ moře pyšně brázdí a mu vzdoruje,
s „e“ hodným dětem to zas matka
kupuje.

28. Záměnka.
Haminger Milan, Tišnov.

na severu tento žije,
to zas pilný krejčík šije,
část obličeje zove se
vesele si hvízdá v lese,
volání o pomoc zve se.

29. Přesmyčka (lit.).
J. Chňoupek, Slavice.

Ó, JAK STATNÝ JE LEVI
v = f.

30. Doplnovačka s tajenkou.
V Friedrich, Něm. Brod.

x a = rostlina,
x a = člen rediny,
x a = část kabátu,
x a = dotěrný hmyz,
x a = zvíře teplých krajů
x a = stavební potřeba,
x a = školní pomůcka,
x a = ženské jméno,
x a = část těla.

Vinobraní.

Maloval K. Rélink.

Objednejte si u Občanské tiskárny
v Brně, Starobrněnská ulice 19-21:

KOLEDNÍČEK.

Upravil P. L. Š. — Cena Kč 1.—.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII

LISTOPAD 1933

ČÍSLO 3

„JÁ JSEM VZKRÍŠENÍ A ŽIVOT...“

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. SR. O. V BRNĚ

CELOROČNÍ PŘEDPLATNÉ 8 Kč, JEDNOTLIVÁ ČÍS. Kč 1.-.

SOUTĚŽ PRO DOBRÉ ZEMĚPISCE.

Podmínky soutěže viz na obálce 1. a 2. čísla.

7. Starobylé výstavné město s četnými školami, jež mu daly věhlas „moravských Athén“. Proto snad je tam i tolik bystrých luštitelů hádanek v „Andělu Strážném“.

8. Jiné naše město, proslulé průmyslem koželužským a dřevařským, umělecky vzácnou basilikou, nedávno obnovenou a ve vánoční době svéráznými domácími „betlemy“.

9. Menší město poblíž předešlého, proslavené působením i hrobem velikého našeho básníka, s krásně obnoveným chrámem i zámeckou knihovnou a obrazárnou.

HOVORNA REDAKCE.

Dp. L. K., R. Za soubor původních fotografií díky! Časem dojde i na ostatní. Pozdrav! — **Dp. J. D., Iv.** Rovněž děkuji za pěknou fotografii a obětavou snahu o rozšíření „A. S.“ Rád jsem vyhověl. — **Š. Jeen, O.** Obrázek Božích muk je dobrý, ale pro barevnou reprodukci hodně nákladný. Poněvadž mám zatím značnou zásobu připravených již věcí, uschovám zatím i s básní na vhodnější dobu. Ukázky karikatur, siluet nebo jiných kreseb můžete poslati. — **M. V., Rok.** Báseň věnovaná zesnulé přítelkyni je pěkná, ale pro veliký nedostatek místa musil jsem „Záh. ml.“ odložit. Žertíky otiskuji a těším se na další. — **J. Sl.** Rovněž pěkné a cituplné verše o matce, ale není zatím místa! — **J. VI., Č. K.** Dobré veršičky o sestřičce uschovám, ostatní drobnosti otiskuji a doufám, že nebudou poslední. Pozdrav! — **J. J., Új.** Hádanky jsou pro mladé luštitelé většinou těžce řešitelné, proto jsem vybral jen jednu. Soukromých soutěží zásadně nemohu uveřejňovati, zvláště když vypsaná jediná cena není ani zdaleka k poměru k výlohám všech těch četných zasilatelů luštění, kteří by se snad soutěže zúčastnili. — **F. P., Brno.** Některých hádanek dle možnosti použiji, pokud nejsou příliš těžké pro začátečníky v luštění. Časem můžeš poslati další návrhy. — **J. K., Kob.** Návrhy hádanek nejlépe psáti každý na zvláštní listek. — **K. H., B.** „Prázdniny“ se ještě nehodí k otištění. Snad se ti časem naskytne žertovnější příhoda. — **A. B., L.** Povídka „Ohňová země, na kterou se také mnozí jiní čtenáři podobně jako Ty těší, bude v celém ročníku a uspokojí jistě všechny. Také nových příhod ze života školáka Káji Mařika mám již připraveno více pro tento ročník. Jsou opravdu nové, nikde dosud netištěné, psané pro „Anděla Strážného“, kde se „Kája“ před lety také po prvé objevil a získal si rázem srdce nespočetných čtenářů.

Pamatujte si: Redakci se posílají jen dopisy, týkající se obsahu, obrázků, hádanek a soutěží. Tyto, náležitě známkováné a podepsané, adresujte: Em. Masák, katecheta a red. „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

Objednejte si tyto krásné spisy:

Haltová Maria R.: DÍTĚ STÁTU. Román sirotka, ilustrováno, stran 160. Cena Kč 6.—.

Jablonský Bol.: MOUDROST OTCOVSKÁ. Básně. 8°. Stran 134. Cena Kč 5.—.

Kálal Václav, KVĚTY A KLASY. Povídky a pověsti o věcech přírodních. Ilustrováno. V. 8°. Stran 60. Cena Kč 2.—.

Kosmák Václav, VÝBOR ZE SPISŮ, upravil Edv. Elpl: Díl I. Co tatínek činí, dobře činí. — Mučenky. — Zavinila krádež a j. povídky. Ilustrováno. V. 8°. Stran 160. Cena Kč 6.—. Díl II. Podivný lov. — Vzkříšení. Velikonoční duma atd. Ilustrováno. V. 8°. Stran 160. Cena Kč 6.—. Díl III. Princezny. — Aleluja. — Dobrá pomoc atd. Ilustrováno. V. 8°. Stran 166. Cena Kč 6.—. Díl IV. Skřivan a sedmikráska atd. Ilustrováno. V. 8°. Stran 148. Cena Kč 6.—.

Vydalo a expeduje

NAKLADATELSTVÍ OBČANSKÉ TISKÁRNY

V BRNĚ, STAROBRNĚNSKÁ 19-21, neb k dostání u každého knihkupce.

ROČNÍK 53.

LISTOPAD 1933.

ČÍSLO 3.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

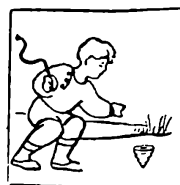

Na Dušičky.

KÁJA A ZDEŇA V CIRKU.

Nové příběhy školáka Káji Maříka. — F. Háj.

(Dokončení.)

„Přes Ferdu Laškovic lvice přeskočila,“ vykládala Zdeňa. „To jsme viděli — a on moc křičel. Jeho maminka plakala a povídala: Chudáčku, jistě tě rozbolelo břicho, vid’? A on vzlykal: Už nebolí, maminko, už je pozdě na boleníčko! Budete mne musit odnést v nůši!“

„Pantáta Šetlíkovic hledal faječku,“ začínal Kája, „a teta Pečkovic ho hubovala, že asi nevěděl strachem, co dělá, protože ji dal do hubičky jejich Marjance, a ta že pořád prská! — Pantáta Fichtlovic si běžel domů pro flintičku a jak se vrátil, pořád volal: ‚Kde je ta bestie, ať ji střelím!‘ Ale sotva se lvice ukázala, hned byl na plotě!“

Dlouho si ještě povídali v lesovně o tom, co mohlo být neštěstí, ale díky Bohu, až na trochu úleků, pláče, rozbitých kolen a loktů — dobře to dopadlo.

Rozešli se šťastni, že se nikomu nic zlého nestalo a jak usínali — Kamarád z lesovny dorozumíval se se psy v hajnovně: „Braši, už vím, co že nám to dnes večer tak podivně v čenich zavanulo! Už vím, odkud ty neznámé zvuky. Ani benzin, ani ta novomódní směs k pohánění motorů, ani nějaký nový signál auta — toto! Vzpomínáte? Při vdechnutí toho zvláštního pachu necítily jsme odporu — a při zaslechnutí těch zvláštních tónů cosi se v nás probouzelo. Cosi příbuzného, co našim předkům bylo tak známé! Předkové moji byli vlci. Svobodně probíhali divočinou. Ty, stepní křepeláku, Rafe s t e p n í, rozumíš? Široširá step byla domovem tvých předků!“

I klisna Sylva zastříhala ušima, nohou zahrábala, zavrtěla se, zeptala se: „Poslyš, kamaráde, od města zní sem cosi jako volání divočiny, ale divočiny jaksi přiškrcené, trochu zkrocené. Mně se tak jako ve snu zdá, že kdysi dávno od své mámy slýchala jsem pohádky — a v nich bylo plno takové touhy — dobře je nám, kamaráde, u dobrých lidí, pravda, tak dobře — ale jen jednou, jedinkrát rozběhnout se nespoutáni, volní jako ptáci — široširou stepí s hřívou divoče rozevlátou —“ Odmlčela se na chvílečku, pak zase už se usmála: „Okolo Lážova není step — a my všichni musíme být tuze vděčni dobrým lidem, že nám nikdy neublíží. Což my, my se máme tak dobře! Ale řekněme, třeba Valášek ze mlýna, co ten zkusí! A přece kdyby člověk věděl, kolik síly má kuň proti němu! Dobrou noc, kamaráde!“

„Slyšíte, bráškové? To lvi se ozvali! I slon! Tygr! A teď? Ne, to neposlouchejte! To je hyena! V opovržení mezi zvířaty — tak jako mydlářovic — lidské hyeny — v opovržení mezi lidmi!“

A vítr vane od „Vršek“

„Jsem vlčák .. Z rodu divokých vlků, jichž houfy ještě pobíhají světem, jejichž oči, rovny lucerničkám, žhavě svítí touhou po krvi — ne, nejsem vlk! Jsem jen vlčák! Já toužím jen po pohlázení lidské dlaně — po dobrém slově — ba ne,“ zavolal hlasitě, „ani ty, Sylvo, neběžela bys široširou stepí, i kdybys mohla, protože jsi příliš přilnula

k dobrým lidem! Rafe, ne-panáčkuj u plotu! Z podbrdských lesů džungle neuděláš! Poběžíš cestičkou známou průsekem a porostlinou — laskavý pánův hlas tě zavolá, jeho teplá dlaň dotkne se tvé hlavy — Rafe, slyšíš?“

Stálý psí rozhovor probudil ze spaní i lesního králíčka Cvalíčka, který dávno byl v lesovně domovem. Chvilí poslouchal, aby se neřeklo, i on „chytl vítr“ od „Vršek“, ale potom hlasitě, tak hlasitě, až probudil ochočenou koroptvičku Ryšku, která sdílela s ním lože ve starém košíku, zívla, že ona zahubovala: „Prosím tě, Cvalíčku, jen mne nespokni! Kdopak by s tebou chodil na weekend?“ a zavrtala si zobáček do jeho kožíšku.

Cvalíček už jen zabručel: „Dejte pokoj s divočinou! Hnedle byste byli jako oslové: když se jim dobře daří, na led by běželi tancovat. Jenže osláci to odkoukali od lidí! Spěte! Ahoj! Mně se zrovna zdálo o —“

Anděl smutku nad hrobem.

Nové zívnutí překazilo mu další řeč. A než pes Kamarád ve smíchu se zeptal: „Copak se ti zdálo?“ chrápal Cvalíček spokojeně dál.

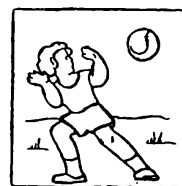
* * *

Měsíček se toho večera nad samotami neukázal. Tmavé mraky rychle hrnuly se noční oblohou — a když po ránu Sluníčko vstávalo, mělo u své postýlky — první pozdrav blížícího se Podzimu: vlněný svetrík a Maminka Noc pobízela: „Chutě, synáčku, do toho! Rána jsou už chladná a večery zrovna tak! Budou ještě krásné podzimní dny — ale ráno a k večeru musíš už být opatrný!“

OHŇOVÁ ZEMĚ.

(Pokračování.)

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský.

„Tisíc pum a granátů!“ volal přibíhaje. „Co se tu děje? Osm proti třem! Toť boj zcela nerovný! Ned Ganey nemůže na to hledět se založenýma rukama. Ať žije menšina! Stojím na její straně!“

A mladý Američan stanul s vyzývavou, k boji připravenou postavou po levé straně Jindřicha Chestera. Tato nová pomoc překvapila útočníky, třebaš jich bylo víc. Než se však vzpamatovali, Elepari přiskočil k výrostku, který prve povalil na zemi Orundelika, chytil ho oběma dlouhýma rukama, vyzdvihl jej vysoko do vzduchu a pak s ním mrštil jako s míčem. Trest zdál se býti až příliš velikým a naplnil hrůzou celou tlupu uličníků, ale neupokojil hrozného hněvu cizozemcova. Chytil rychle veliký kámen a pozdvihl jej, aby jej hodil na hlavu povaleného protivníka.

V té chvíli přiběhl Jindřich a zadržel jeho rameno, ale rozhořčený přes to se snažil dokonat svou pomstu. A bylo by se mu to asi podařilo přes domlouvání obou hochů, když se v tom objevil námořní důstojník, chytil malého divocha za límec a odtáhl jej stranou.

„Co to znamená?“ ptal se důstojník přísným hlasem. „Pěkně se chováš, Elepari! A co vy zde děláte, Orundeliko a Fuego? Proč nesedíte klidně na lodi, jak jsem přikázal? Hned se mi vraťte a neodvažte se už vyjít ze svých kajut!“

Uličníci použili této chvíle a rozběhli se na všechny strany. Elepari a Orundeliko s hlavami svěšenými poslechli rozkazu, děvče však, kterému dávali jméno Okašlu a které kapitán nazval Fuego, přiběhlo rychle k oběma hochům, Jindřichovi a Nedovi, pokleklo před nimi a než mohli tomu zabrániti, políbilo jim ruce s pocitem upřímné vděčnosti. Potom se vzchopilo a jako by se stydělo za svou smělost, kvapilo za svými druhy.

Když zůstali sami s kapitánem, vysvětlili mu oba hoši celou věc. Poděkoval jim pak, že se tak obětavě ujali cizozemských mladých lidí, kteří byli svěřeni, jak pravil, jeho péči, a odešel.

„Nenechali vás se vyspat, pravda?“ pravil mladý Američan, obraceje se s úsměvem k Jindřichovi.

„Jak to víte, že jsem spal?“ divil se Jindřich.

„Viděl jsem to přece na vlastní oči. Seděl jsem na vrcholu velkého stožáru a odtud je široký rozhled. Viděl jsem všecko, co jste dělal. Šel jste nejprve do obchodu s hotovými obleky, převlekl jste se od hlavy až k patě, sedl jste si tamhle a trošičku si zdřímł a hned potom jste se vrhl mezi zápasící. Když jsem to spatřil, nemohl jsem déle vydržet, sešplhal jsem se se stožáru, skočil na most, s mostu na břeh a ostatní už víte! A nyní něco jiného. Kapitán naší lodi se už vrátil, je to můj otec. Pojdte nyní se mnou, představím vás a jistě se najde na Kalypso místo pro takového statečného hochu.“

Za pět minut vcházel již Jindřich do salonu kapitána Ganeya. Uviděl

A ten náš starý mlýn vesele klepotá ...

Foto L. Kulička.

Nechtěli byste také ministrovati jako
Pepánek a jeho přítel?

vysokého, štíhlého, kostnatého muže s modrýma očima a opálenou pleť; seděl na velké pohovce, kouřil z dlouhé dýmky a četl noviny.

„Otče,“ pravil Ned zdvořile, „mám čest představit ti svého přítele, pana Jindřicha Chestera, který žádá, abys jej přijal do posádky své lodi, budeš-li s tím souhlasiti.“

Kapitán odložil noviny, změřil příchozího od hlavy k patě a zeptal se: „Sloužil už na lodi?“

„Nesloužil, kapitáne!“

„Jsi synem lodníkovým?“

„Nejsem, kapitáne.“

„Umíš chodit kolem kormidla nebo máš vůbec nějakou představu o námořnickém řemesle?“

„Nemám, kapitáne.“

„Dovedeš aspoň stáhnout plachtu?“

„Nemám o tom zdání, kapitáne.“

„Lezls někdy na stožár?“

„Dosud nikdy, kapitáne.“

„Trpíš mořskou nemocí?“

„Nevím, kapitáne!“

„Jdi k šípku!“ zvolal Američan, který s nejdůležitější tváří konal celý tento výslech, „nevím, jaký z tebe bude námořník, ale zdá se, že schopností bys měl dost No, a dovedl bys aspoň umýt cínové misky a vyčistit podlahu?“ zeptal se znovu po chvíli mlčení.

„Nikdy jsem ještě nedělal nic takového, ale myslím, že bych se do toho lehce vpravil a neudělal bych to hůře než druzí.“

„Dobré i to,“ pravil kapitán s povzdechem. „Nede, zaveď nového lodního učedníka ke kuchaři a řekni, aby mu dal oškrabat brambory. Ráno mně poví, jak se chlapec osvědčil.“

Jindřich šel mlčky za svým průvodcem, který se těžce zdržoval smíchu. Za chvíli byli v lodní kuchyni, kde hospodařil velký černoš.

„Snad je to taková zkouška,“ pravil si v duchu, „snad se chce tak přesvědčit, dovedu-li se podrobit služební kázni. Ostatně i takovou práci musí někdo konat a právem se k ní používá těch, kteří neumějí nic jiného.“ Snažil se tedy vykonati co nejpečlivěji všechno, co mu bylo uloženo. Umyl misky a pak naplněné jídlem nesl je na stůl, u něhož jedli starší námořníci.

Při první chůzi přes vysoké prahy měl však neštěstí: zakopl o práh, padl na zemi a maso vyletělo z mísy na podlahu. Tato nehoda strhla na jeho hlavu opravdovou bouři, rozhořčení námořníci nešetřili nádkami a jeden docela volal, že by patřilo takového nešiku i s mísou a kusem masa hodit až na dno mořské. Když se pak náš budoucí admirál všecek zahanbený vracel do kuchyně, nesa na ruku velkou hranici prázdných talířů a zdvíhaje vysoko nohy, aby neupadl, uviděl náhle před sebou postavu dívenky, kterou už dříve spatřil zdaleka na lodním mostě. Byla to sestra Nedova Marie, kterou bratr schválně poslal, aby uviděla nového lodního učedníka v celé jeho slávě. Ubohý Jindřich tak se cítil pokořeným v této chvíli, že by se byl nejraději skryl pod zemí nebo v mořské hloubce.

Proto také nepřilíš veselé myšlenky honily se mu hlavou, když po deváté hodině večer dostal se konečně na lodní lůžko, o kterém dříve snil s takovou touhou. Být pomocníkem černošského kuchaře, škrabat brambory, nosit mísy na stůl — proto opustil rodný dům a stal se neposlušným rodičů? Vytýkal si vlastní nerozvážnost a palčivé slzy, které by byl za bílého dne dovedl zadržeti, nyní za nočních stínů plynuly pramenem z jeho očí. Konečně jej únava přemohla a usnul ukolébán vlnami, jež šuměly narážejíce na loď upevněnou na silných kotvách.

4. NA LODI KALYPSO.

Loď Kalypso byla společným majetkem jistého amerického průmyslníka a kapitána Ganya, který ji řídil. Byla určena zvláště k delším cestám po nesmírných prostorách Atlantického a Tichého oceánu, přivážela z dalekých východních krajů do Ameriky i do Anglie vzácné druhy dřeva, perly i jiné drahé věci, za ně pak zase odvážela různé konzervy, tkaniny, zbraně a ozdoby, jaké mají rádi obyvatelé v Indii, na malajských ostrovech a jinde na východě.

Jindřichovi, který toužil poznati cizí kraje, nemohlo se věru lépe státi, než že přišel na tuto loď. Nezůstal také dlouho u kuchařských prací, neboť již druhého dne po příchodu na loď naskytla se mu příležitost ukázati se kapitánovi i lodníkům v příznivějším světle.

Aby totiž bylo možno naložiti zbytek nákladu, bylo nutno proplouti

s lodí poněkud dále mezi množstvím větších i menších lodí. K tomu bylo třeba velké opatrnosti a zručnosti, proto celá posádka i s kapitánem a Nedem byla činna na palubě. Právě proplouvali mezi dvěma španělskými koráby, když pojednou vysoký stožár Kalypso narazil na jednu z těchto lodí a přelomil se na dvě části. Nastal zmatek a křik na obou stranách. Ještě horší bylo, že kusy stožáru zůstaly zavěšeny na laně a jak se zmítaly ve vzduchu, ohrožovaly život těch, kdo byli na palubě.

Toto nebezpečí první zpozoroval Jindřich. Byl bos a měl na sobě jen spodní kalhoty, poněvadž před chvílí pomáhal čistiti můstek. Nyní uviděl poblíž ležeti sekyru — uchopil ji rychle, založil za pas a začal lézt na stožár tak hbitě a zručně, jako kdyby od dětství nedělal nic jiného. Než uplynulo půl minuty, byl na místě, vytáhl sekyru a jediným rozmachem uťal pozůstalý kus rahna tak, aby odletěl do vody. Lodníci hlasitými výkřiky projevili své uznání mladému odvážlivci, který se zatím spustil dolů a stanul opět na můstku. Tam ho obklopili, blahopřáli mu a podivovali se jeho zručnosti i smělosti.

Tento hrdinný čin působil na osud chlapcův. Sotva se Kalypso zastavila a zapustila znovu kotvy, kapitán dal si zavolati Jindřicha k sobě.

„Neřekls mně,“ pravil laskavě, „že umíš tak dokonale šplhat po stožárech.“

Jindřich upřímně přiznal, že o tom sám dosud nevěděl, neboť dosud nikdy nelezl na stožáry, jen doma na vysoké jedle a břízy. Kapitán začal s ním rozmlouvati mnohem vážně i než předešlého dne a brzy poznal, že chlapec má vedle vrozených dobrých vlastností i pečlivé

Naše horlivé čtenářky z Ivančic.

vychování a že by bylo škoda, nechati ho jen kuchtíkem a sluhou. Jmenoval ho ihned lodním učněm a poručil staršímu námořníkovi, aby si ho vzal na starost a vyučil jej svému řemeslu.

Zatím také Ned vylíčil matce a sestře, jak se Jindřich minulého dne postavil statečně na obranu ubožáků napadených uličníky. Toto vypravování obě velice zaujalo, takže si daly představití hocha a zasy-paly ho zaslouženou pochvalou. Tak se ve 24 hodinách úplně změnilo postavení Jindřichovo a znovu mu zazářily nejkrásnější naděje. Přesvědčil se již, že námořnické řemeslo je těžké a namáhavé, že vyžaduje nevšední odvahy a zručnosti. Ale pochopil také, že práce, pilnost a svědomité plnění povinností jsou i zde, jako v každém jiném povolání, nejlepší zárukou úspěchu. Proto si umínil, že vytrvá až do konce.

Ještě pět dní zůstala americká loď na kotvách. Za tu dobu neukázal se Jindřich na pevnině, neboť se stále ještě obával stíhání. Ve chvíli však, kdy se loď chystala k odplutí a malá loďka odjížděla k přístavu s dopisy určenými na poštu, pohlížel na ni mladý lodní učeň s očima zaslzenýma, neboť mezi dopisy byl také jeho dopis adresovaný matce Chesterově. Kající syn vyznával se tu ze svého provinění, prosil za odpuštění a projevoval pevnou naději, že se za čas s pomocí boží zase vrátí a nahradí rodičům vše, co pro něj učinili i vytrpěli. Vypsal podrobně všechny své příhody a končil dlouhý dopis:

„Loď Kalypso popluje nyní do Nového Yorku, budeme tam za pět týdnů a zdržíme se tam několik měsíců. Ó, jak bych byl šťasten, kdybych tam dostal dopis od Tebe, maminko, a v tom dopise aspoň několik slov také od otce, na příklad: Líbám Tě, chlapče, a přeji Ti úspěchu . Ó, kdyby se toto mé přání uskutečnilo, nic by již nechybělo mému štěstí. Buď zdráva, drahá maminko! Polib za mě tatínka a ujisti ho, že pokorně přijmu jeho napomenutí a nikdy ho nepřestanu ctít a milovat, i kdyby mně snad nechtěl odpustit. A Ty, maminečko milovaná, buď jista, že Tvůj syn, ať již se ukládá k odpočinku, nebo vstává na úsvitě k těžké práci, vždycky svou první i poslední myšlenku věnuje Tobě. Věř mi, nejhroznější to pro mě výčitka svědomí a největší starost, že při odchodu z rodného domu nemohl jsem Tě prositi o požehnání. Proto budu neustále prositi Boha, aby mně dopřál brzy pokleknouti u Tvých nohou.

(Pokračování.)

Milující syn Jindřich Chester.“

KRÁL KARPATSKÝCH VELIKÁNŮ.

Karel Doubravský.

(Pokračování.)

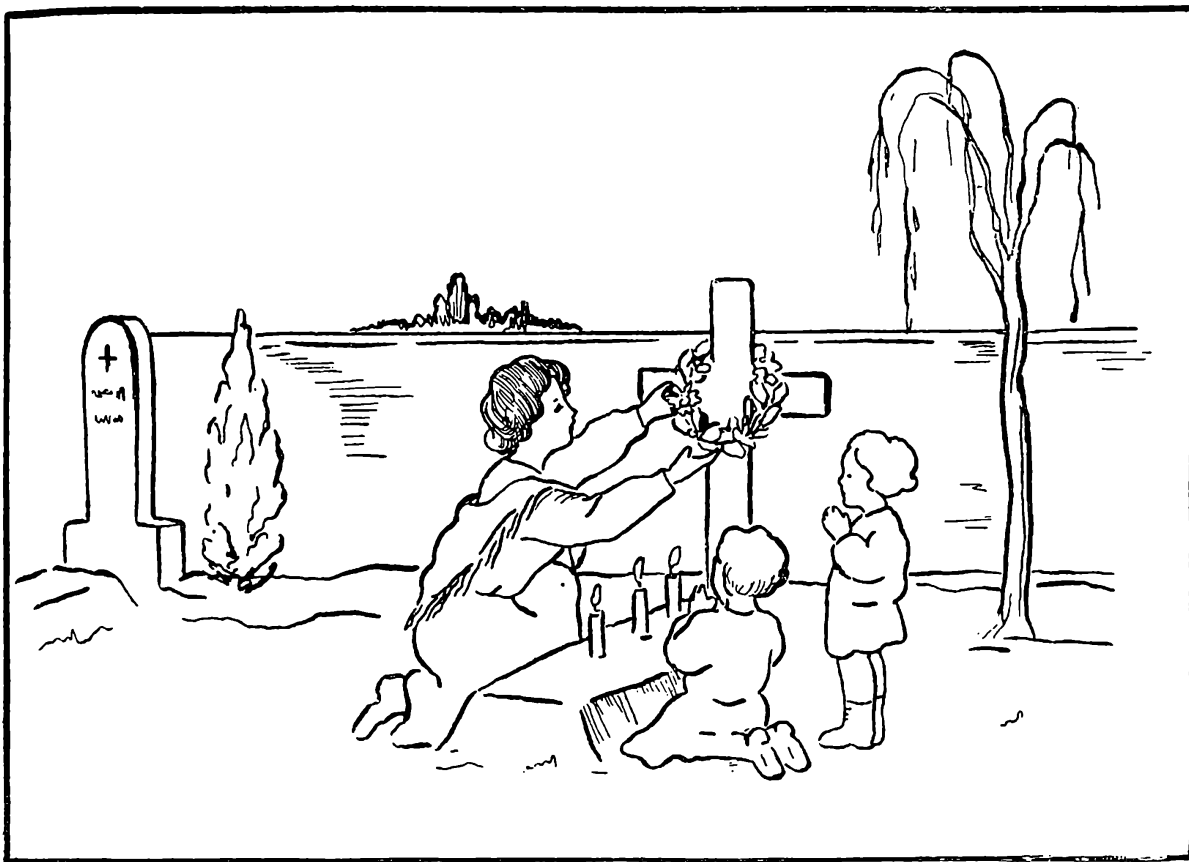

Dolů se však těžko spěchalo. Nebylo času hledati v lese cestičku a muselo se cestou necestou. Půda ujížděla pod nohama, více sjížděli po zádech než po nohou. Hodina takové cesty vysílí více než stoupání.

„Už skoro nemohu,“ vzdychal Ledvinský.

„Zkusíme jíti potokem.“

Řečiště bylo vystláno velkými balvany. Klouzání se zbavili, ale

U mamčinu hrobu.

musili teď skákat jako kamzíci. Konečně se svah zmírnil, les se otevřel a první stavení prozradilo, že jsou opět mezi lidmi.

Brzy se propletli dřevěnými staveními na náves ke krčmě, kde bylo živo. Byl toho dne ruský svátek a Rusíni v krojích utápěli v židově kořalce své celotýdenní starosti. „Zeptáme se krčmáře, kde jsme.“

Zašli do začouzené místnosti. Rusíni si je zvědavě okukovali. Srha dovedl trochu německy a domluvil se proto snadno se židem, majitelem krčmy. Pak zvěstoval Ledvinskému: „Jsme v Ríce, necelých 20 km od Volového a asi 40 km od Volovce.“

Když oba zchladili trochu žízeň, která je již trápila od dopoledne a pojedli kus chleba, který jim zbyl, požádali o doprovod.

„Potřebujeme se dostat nejkratší cestou na silnici k Volovci.“

Jeden výrostek se nabídl. Soumrak se již schyloval nad krajinu. Fujary pastevců zřetelněji a zřetelněji pronikaly večerním tichem.

Vzduch čpěl sirnými parami z minerálních pramenů v hojnosti tu prýstících. Šli přes hrbolatou stráňku, po které sháněli k vesnici pastevci dobytek. Nad ní zaskvíla bílá silnice.

Odměnili průvodce a pustili se vesele kúředu. Kilometrů však neubývalo tak rychle jako sil. Vždyť byli od čtyř hodin na nohou a mnoho neodpočívali. Nebyli také zvyklí na tak dlouhé tury. Zato přibývalo tmy a brzy zalil krajinu měsíc svým studeným světlem.

„Zdá se, že za námi hrčí povoz.“

„Možná, že jede do Volovce. Svezli bychom se. Beztak již nohou necítím.“

Byla to židovská bryčka. Nejela sice do Volovce, ale tím směrem. Ledvinský i Srba do ní nasedli, přikryli se houněmi a libovali si, že si nohy odpočinou. Ve vesnici, kde vozka odbočoval, vystoupili a poděkovali.

„Dobrych několik kilometrů,“ liboval si Ledvinský.

„Já jsem rád, že zase jdeme. Zima mě již rozrážela,“ narovnával si údy Srha.

Ve vesnici bylo ještě slyšeti hlasy omladiny toulající se venku.

„Není ještě tak pozdě,“ utěšovali se pozdní turisté.

Uprostřed vsi je však čekalo malé překvapení. Most přes řeku byl stržen a místo něho jen několik klád sloužilo k pěšímu přechodu.

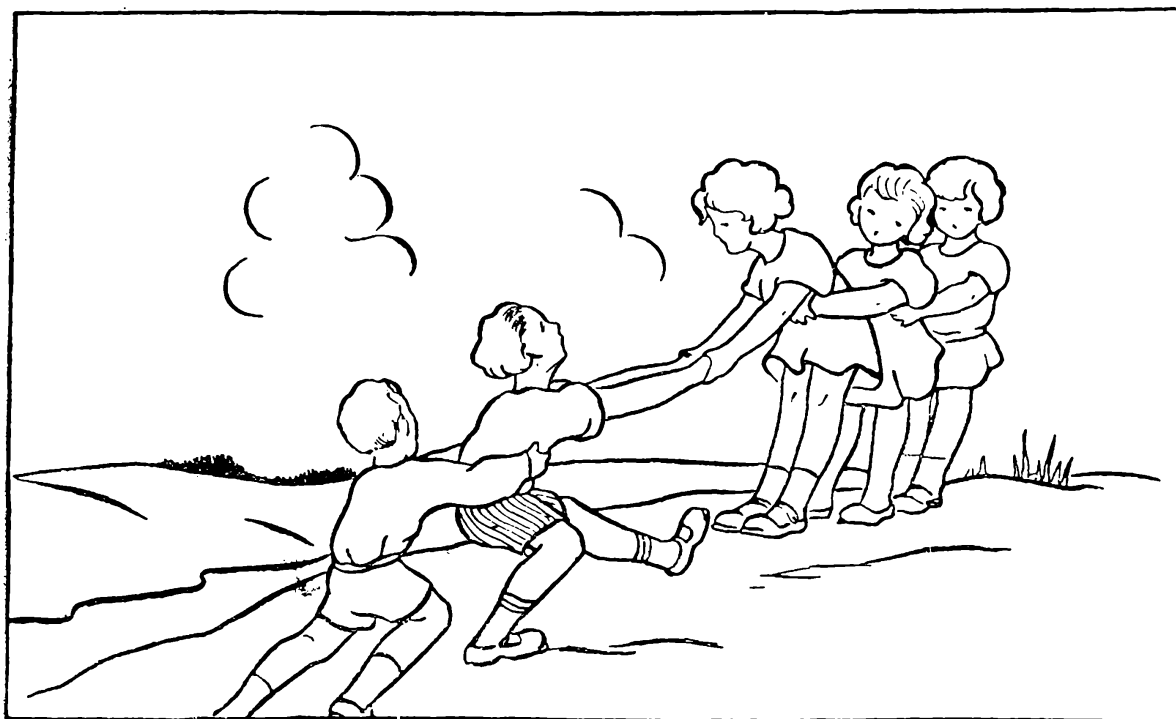
„To jsem zvědav, kdo se dřív ocitneme ve vodě,“ dostával šibeniční humor Ledvinský. Neocitl se na štěstí nikdo, ač udržování rovnováhy potmě a s rozklepanýma nohama nebylo příliš lehké. A zase do toho. Tma byla již pořádně hustá a měsíc schován za kopci. Srha rozsvěcoval si sirky, aby poznal na kilometrovníkách, jak ještě dlouho budou trvati útrapy cesty. To již orlí rodina dávno odpočívala schoulena v teplém hnízdě, oddána krásným snům o úspěchu lovu příštího dne.

Ledvinský si zul boty. „Nemohu již v nich vydržeti. Nohy mě pálejí.“ Přehodil boty přes rameno a šel jak poutník.

Crha si posvítil na hodinky. „Bude jedenáct.“ Nemůže tedy být Volovec tak daleko.“ Rychlosti nohou ovšem ubývalo a cesta se zdála být nekonečná.

„Už jsme pod železničním mostem,“ zajásal Ledvinský. „To se obuji.“ Prudké světlo automobilového reflektoru ozářilo viadukt.

Kdo je silnější?

Srha zvedl hůl a postavil se doprostřed silnice. Automobil zastavil.

„Prosím vás, vezměte nás do Volovce,“ zaprosil Srha.

Šofér ochotně svolil a ihned dělal místo. Vzadu seděl párek mladých lidí. Byli to Rusové. Šofér však byl Čech. Ve tři čtvrti na dvanáct tloukla celá společnost na vrata hotelu ve Volovci. Srha s Ledvinským poděkovali manželům i šoferovi, který nechtěl ani slyšeti o odměně.

Zeptali se ještě, kdy ráno odjíždí vlak, odešli do pokoje a usnuli, sotva lehli. Po čtyřhodinovém spánku je budil budíček. Vyskočili, přistrojili se a o půl páté odvezl je vlak

domů. Tam teprve se pořádně umyli a očistili šaty od prachu a špíny. Tak hodina zbyla ještě na spánek a pak do školy.

Mláďata orlí si nemohla stěžovati na nedostatek potravy, neboť jejich rodiče vynakládali všechen svůj důvtip na opatření dostatečných zásob. Zvedala se již na prsty, pokoušela se o let a došourávala se k přednímu okraji hnízda, aby odtud vyhlížela rodiče.

Starému orlu se podařilo na jednom lovu postřehnouti loviště lišky. Zmizela mu v doupěti. Vracel se však znovu a znovu v onu část revíru, až se mu podařilo lišku překvapiti a šipkou rozraziti vzduch dříve, než mohla uniknouti do doupěte. Zarazil jí pařát do zadku a do hlavy.

Druhý pařát se však smekl a liška se skrčila k útoku. Chňapla za uvolněný pařát a její zoubky patrně dobře zajely tlustou pokožkou vyšší části do masa, neboť orel uvolnil i druhý pařát a rozčilen udělal několik kroků po zemi. Liška použila osvobození, stočila své tělo a vypjala hlavu. Zamířila na krk dravcův. Orel uhodil několikrát křídly a opakoval svůj útok pařátem na hlavu liščinu, snaže se ji oslepit.

Liška se však ukázala rovnocenným soupeřem, který tak snadno z bojiště neustupuje. Začala válet sudy. V této zábavě ji nemohl orel následovati a byl nucen opět ustoupiti. Liška krvácela a orel byl

LISTOPAD.

Kresba Rich. Zemánka.

zřejmě podrážděn svým neúspěchem. Sotva se chtěla liška obrátiti na hřbet, byl orel opět připraven k útoku. S napětím všech sil vyrazila liška lstně k boku dravcovu a chomáč peří zůstal jí v tlamě jako vítězná trofej.

Orel se zvedl a odletěl. Kdo ví, proč tak náhle ukončil souboj, byla-li toho příčinou pohana jeho královského šatu či ochromená noha.

Liška olízala stopy po drápech na zadku a odplížila se do díry. Byla sice vítězem ve svém lovišti, ale stálo ji to dosti krve.

Čím starší byla mláďata, tím řidčeji se vraceli z denních potulek rodiče. Mnohdy jich nebylo po celý den viděti. Až s večerem přivlekli mláďatům tučnou kořist, volavku, jehně nebo zajíce.

To asi měl dobře odpozorováno Pallak, podlounník a pytlák vyššího slohu. Četníci a finanční stráž měli na něho již dávno spadeno, ale proklouzl vždy jako úhoř, znaje dobře krajinu a lidi ještě lépe.

„Dodávka orlů do Maďarska by mohla něco vynésti,“ bručel si, když se rozmýšlel, koho si má vybrati za pomocníka.

„Tohle sám neprovedu. Na Petroviče není spolehnutí. Mrknu ke Hlebovi.“

Jurka Hleba se slunil v cárovitém oděvu před chyškou, která projevovala silně chuť sblížiti se se zemí.

„Jurko, mám kšeft.“

Jurka se ani nepohnul.

„Slyšíš, dobrý kšeftíček.“

Hleba se líně nazvedl.

„Vstaň, chlape líná, a otevři aspoň hubu, zlobil se Pallak.“

„A co by. Však mně práce neuteče.“

Pomalou se pokusil na nohy a když se mu pokus zdařil, zalezli do černé jizby. Druhého dne se vytratili ze sela Pallak i Hleba. Prodírali se lesy, ve kterých se vyznali jako na kukuřičném poli, směrem ke skále s orlím hnízdem.

„Sluníčko již je dost vysoko. Staří budou pryč. Musíme se dostati chytře do hnízda.“

Šlo o to, spustiti se s vrcholku skály k výstupku, na kterém bylo zbudováno hnízdo. Zápach odpadků masa prozrazoval je již zdaleka. Po celou dobu hnízdění vyměňovala sice samice modřínové větvičky, ale vůbec si nevěšmala hnijících odpadků po kachnách, volavkách, zajících a drobném ptactvu.

Stěna byla kolmá, bez sebe menšího prahu. Nezbyvalo, než se spustiti dolů po provaze.

„Dovedu zacházetis provazem a proto zůstanu nahoře. Ty se, Jurko, spustíš dolů a vybereš mladé. Tu máš pytel.“

Zděšená mláďata vyrazila pokřik, když se před hnízdem objevila jim neznámá postava. Lačně hmátla po nich chlupatou rukou. Orlata však měla drápy i zobák a proto první hmat byl bezvýsledný. Poučen zkušeností chtěl si pomoci Jurko pytlem. Ale mláďata sebou bila.

„Bestie,“ nadával pozobaný Jurko. „Myslíte, že vás nedostanu?“
Nedbal ran, chytil prudce mláďata jedno po druhém a šup do pytle.
„Táhni!“

Se zmítajícím se živým pytlem na zádech dostal se na skálu, uvítán pochvalou Pollakovou.

„Soudek kořalky by byl málo za to, jak mě potvory poklofaly,“ vrčel Jurko jako spráskaný pes.

„Dostaneš ji a ještě penízky,“ utěšoval ho Pallak. „Teď mi pomůžeš ještě té havěti svázat nohy.“

Při tom okusil i Pallak tvrdost orlího zobáku a ostrost drápů.

Večer našli staří hnízdo prázdné. Nemohli pochopiti, co se stalo, prohledávali okolí a když mláďata nenašli, pustili se do přivlečené volavky sami.

(Pokračování.)

TAJEMNÝ HRAD.

Dobrodružná povídka ze života skautů.

Napsal J. K. Baby. kresby E. Lavický - Greenhorn.

(Pokračování.)

Dveře zavrzly a oba hoši vkročili rychle dovnitř. Bill se v duchu divil, jak lehce šla dvířka otevřít. Teď stáli za dvířky v temnotě. V dáli svítilo matné světlo; patrně ono, které zpozorovali oknem. Držíce se za ruce, postupovali kupředu. Jejich oči poznenáhlu přivykaly šeru, které, čím více se blížili, sláblo. Hmatajíce po zdi došli ke světlu. Byla to petrolejová lampa, pověšená na zdi. Temného hučení stále přibývalo. Cítili, že se jim chvěje půda pod nohama. Stanuli nerozhodně. Kam teď, když dospěli k světlu?

Bill rozžal elektrickou svítilnu a posvítil si do chodby, která rozvírala svůj jícen před nimi. Leč konce nedosvítil. Byla chodba patrně dlouhá. Rozhodli se, že ji půjdou prozkoumat. Než však vykročili kupředu, přistoupil Bill k okénku. Měsíc zašel. Studený vítr prováděl svůj rej po střeších hradních. Tajemné ono hučení bylo přehlušováno chvílemi skučením větru.

Bill vydechl několikrát zhluboka. Zde v chodbě byl jakýsi ztuchlý vzduch. „Pohled!“ pravil. „Venku se chystá k bouřce. Myslím, že zítra ani dál nepůjdeme. Zde v hradě bude pěkné táboření, zatím co venku bude pršet.“

„Jen aby sem neuhodilo,“ pravil Bobo, přistupuje k oknu.

Nedořekl. V tu chvíli odskočili oba zděšeně od okna. Bobo se chvěl.

„Fí, šeredo!“ pravil Bill — „tak nás polekat nemuselas.“ A jal se chytat netopýra, který kroužil kolem lampy. To se mu však nepodařilo. Netopýr zatím obletěl několikrát lampu a zmizel v chodbě.

Ve stráni.

„To je zajímavé, že teď v noci vletěl sem netopýr,“ pravil Bill Bobovi.

„Jistě byl někým vyplašen, neboť tak pozdě v noci netopýři nel tají.“

Po těchto slovech nastalo hrobové ticho.

„Jak to — slyšíš ještě to hučení?“ přerušil mlčení Bobo.

„Ne.“

„Já také ne.“

„To je zvláštní.“

„Rád bych věděl, proč se...“ pravil Bill, leč ustal a díval se upřeně chodbou. Bobo upřel svůj zrak tamtéž. Jakési skřípání, pak světélko vyhouplо a s ním několik tenkých postav. Hoši ustoupili do stínu a pozorovali.

Z chodby se k nim nesly zvuky kroků a hrubé mužské hlasy. Bill poznal maďaršti-

nu neb zase němčinu a nakonec češtinu. Dobře všemu v hluku nerozuměl, ale několik slov, jež zaslechl, přimělo ho k tomu, že pošeptal cosi Bobovi a oba ustoupili rychle a tiše k dubovým vrátkům, kterými vešli. Jako myšky vyhoupli ven a schoulili se do jakéhosi příkopu.

„Co říkali?“ tázal se Bobo.

„Slyšel jsem asi něco takového jako: ‚Zdá se mi, že po nás pasou, jen se neboj a střílej!‘ Co to má plně znamenat, nevím, ale jistě je v tom nějaká taškařina.“

Oba hoši upřeli svůj zrak na dvířka. Vystoupili odtud tři statní muži. Jeden držel v ruce svítilnu. Ten nejvyšší chlap, jak hora, rozhlédl se a pravil: „Myslím, že nám dnes přijde bouře, ale to neškodí; ta nám spíše jen prospěje. Zítra budeme pokračovat v práci. Dnes máme zatím toho dost.“ Pak převzal jakýsi balík od světloноše a podav ruku oněm dvěma chlapům, lezl pomalu podle hradní zdi. Druzí dva zmizeli ve dvířkách.

(Pokračování.)

A TEĎ NA KUTĚ!*)

Napsal F. C. Župka.

V ševcovské rodině Antonína Bati je to takové po každém jarmarku: Když je táta hodný, tak jsou všichni hodní.

Tatíček si zpívá tu svou zamilovanou, tu ševcovskou a slovanskou a bohatýrskou, kterou učil a naučil zpívat i své synky:

Slovan jsem a Slovan budem,
černé čizmy nosit budem!
Černé čizmy od čizmára,
ostruženky od kovára.

Šablenka broušená, to je moja žena,
ona mne vyseká, až bude potřeba.
Hujajá, hujája, hujajá, hujája,
ona mne vyseká, až bude potřeba!

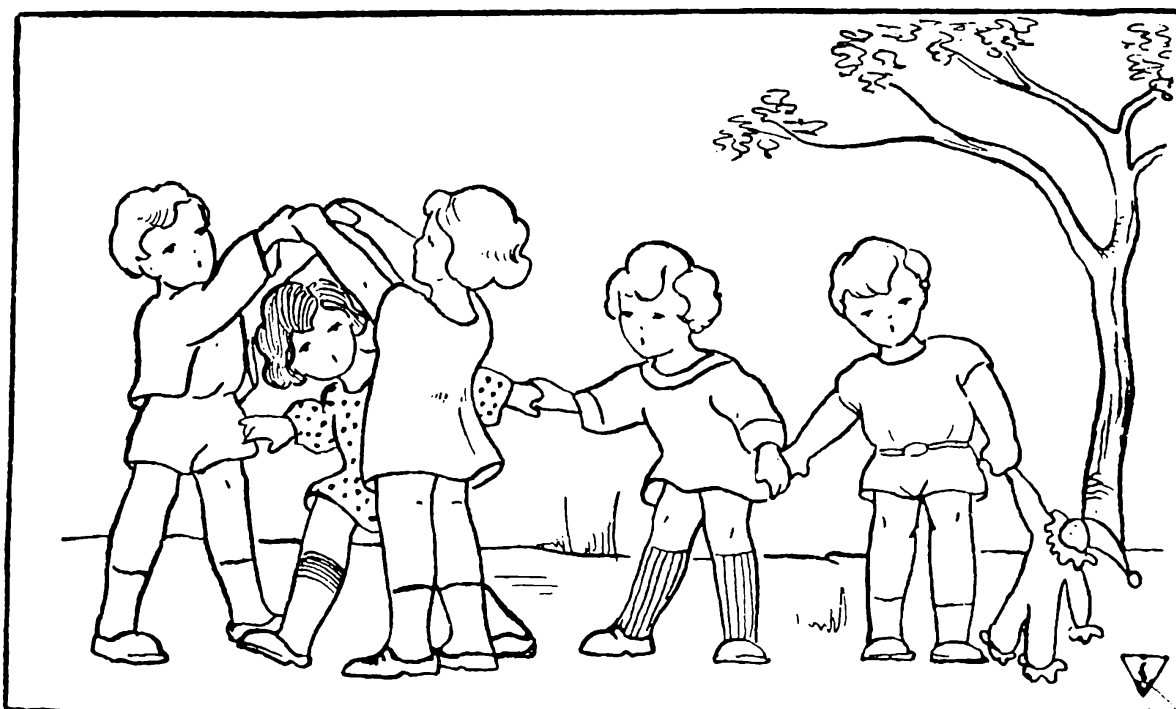
Neumrem na slámě, umreme na koni,
a keď s koňa spadnem, šablenka zazvoní.
Hujajá, hujája, hujajá, hujája,
a keď s koňa spadnem, šablenka zazvoní.

Každé dítě si teď drží v hrsti tu svou tretu z pouti jako svátost. Malý dárek, vybíraný s láskou, vždy je větší nežli veliký dar, věnovaný s nechtí.

Anička již pilně chová tu svou novou pannu; Toník se roztáčí s bubínkem jak sud; maminka se zhlíží v zrcadle, jak jí svědčí krásný šátek;

*) Třetí kapitolka z knihy ŠEVCOVSKÝ KRÁL TOMÁŠ BAŤA, která vyjde v Praze.

Zahráme si, než nás zima zažene ke kamnům.

Někdy už v listopadu zahalí se hřbitov sněhovým hávem.

malý gatuláček si pověsil perníkové holinky, uvázané na provázku, kolem krku — a jak poskakuje, botičky mu poletují sem a tam . inu, víte a toho silného vřískání a pískání a troubení a bubnování, že až uši zaléhají! Všichni u Baťů jsou dneska v sedmém nebi.

A pak toho vyptávání: jakýže byl jarmark tam v Uherském Hradišti; byli-li tam opět letos komedianti a zvěřinec a kořotoč; a jak se tam vůbec měli všichni zlíštní ševci?

A tatíček Baťa vypravuje a nestačí odpovídat na otázky; ale nic se nedurdí a neláteří: usmívá se, pochvaluje, rozumuje — a na konec prohodí jen tak, jako by mu dočista nic na tom nezáleželo, co namítne matička, ale po očku se dívá, dívá, dívá, zdali se jen drobátko matička nezapýří: „Ach, milí rozmilí, v tom Hradišti, tam je vám tak pěkně, že bych se tam přestěhoval — rovnou — třeba zítra.“

Ale matička Baťová ani nemrkne. Jen ty její rozšířené oči povídají, že by za svým drahým tátou šla hned — a až třeba na sám konec světa.

A že hnedle jest už noc, pospíšil si tatík Baťa s uklízením beden, které přivezl z hradištského jarmarku skoro prázdné. Však mu vypo-mohly dospělejší děti — hnedlíčko byl pořádek.

Pak si táta Baťa vyhledal svou dýmku, nacpal důkladně a pukal osto-šest. A s maminkou si pak ještě povykládal o svých plánech, jak by co nejlépe živnost zvelebil a tak. A když dýmku vyklepal, zvolal znenadání na tu drobotinu: „No tak, jelimánci, konec hraní — a teď na kutě!“

Do capartů jako když střelí, ihned se vám rozletěli. Poslouchají na slovíčko.

Ale u Bařů se nechodilo spat, dokavad se děti pěkně nepomodlily. Maminka Bařová dbala přísně na to, aby i ti nejmenší uměli řádně Otčenáš a Zdrávas, a pak Věřím v Boha.

Tak i nyní všichni klekli před křížem, který visí na východní stěně malé jizby, sepnou ruce a modlí se hlasitě i s rodiči. A nakonec přidají i něžncu modlitbičku:

A ty, božský Ježíšku,
vztáhni k nám svou ručičku,
všecky nás tu požehnej
a po smrti nebe dej!
Amen.

Teprve pak zabubal se každý do své peřinky a — „založil blechám“, jak říkává tatík Bařa.

NA DUŠIČKY.

E d v. E l p l.

Zas hřbitov moře květů
a rovy jedna svíce,
zas smutek dýše kolem
a zvony hlaholíce,

jak žalm by smutný pěly
se bolně rozzvučely.
A kolem listí v sněti
tak teskně zašelestí.

Dnes vzpomínáme drahých,
nad nimiž kříž se tyčí,
však pevnou víru máme,
že jako sítě vzklíčí,

tak opět vstanou z hrobů,
by shledali se s námi,
až povede nás anděl
rajskými zahradami,

v nichž mír a pokoj věčný
jak nevadnoucí květy,
vždyť Bůh je Láska sama,
jež obepíná světy.

PINKOSÁRKY.

Veselá příhoda z naší vesnice. — Sláva Pavlín.

„Víš, jak Bohuše z té mlsnosti vyléčíme?“

„Hm! Těžká věc!“

„Co, těžká věc? Zcela lehká! Jen trochu myslit! Poslouchej!“

„Dobrá!“ Váša usedl pohodlně na rozkvetlou mez, zapřel vážně bradu do rukou a čekal.

Sláva si stoupl proti němu.

„Tož začni!“

„Dávej pozor! Máte v humně zralé pinkosárky?“

„Máme . . .“

„A Bohuš je strašně rád jí

„Byl nám na nich kolikrát. Jednou, když
„Počkej, až domluvíme! Dal by se chytnout ten váš divoký kocour?“
Váša otevřel nechápavě oči. „Strakoš?“ tázal se po chvílce.

„Ovšem, Strakoš!“

„Proč ne? Sedává v komoře pod okénkem . . . Ale nač všechno to?“

„Mlč! Ještě něco! Potřebovali bychom nějaký pytel . . .“

Váša neodpovídal. Jeho zvědavost dostoupila nejvyššího stupně. Ale nijak si to nemohl v hlavě srovnat dohromady. Bohuš, jablka, kocour, pytel . . . jak to spolu souvisí?

Pojednou se však udeřil pěstí do čela.

„Aha! Už to mám! Trochu jablek do pytle, na ně Strakoš . . . Bohuš tam chytne . . . Toto je znamenitý nápad!“ A Váša se smál, až se za boky popadal.

„Vícekrát ho aspoň na pinkosárkách neuvidíš. Na to bych se vsadil!“

„Eh, Strakoš mu dá! Doma žádný na něho nesmí máknout, ne tak v pytli, až se rozzlobí . . .“

„A Bohuš bude prskat, mlsal! Ale teď ještě něco. Musíme někoho poslat napřed se zvěstí, že přineseme jablka. Víš, aby byla trochu nálada. Bohuš potom nebude se moci dočkat,“ kul dále Sláva svůj šibalský plán.

„Řekni tedy Tomovi, aby to vyřídil. On aspoň nic nezradí.“

Sláva povstal, vstrčil prsty do úst a pronikavě hvízdal. Za okamžik objevil se na plotě u humna Toma a po chvílce přiběhl k oběma klukům. Sláva mu stručně vysvětlil, oč se jedná. Tomovi blýsklo v očích, pleskl se několikrát radostně přes stehna a už letěl.

Také naši kluci povstali a odběhli. U Váši v humně natrhali do pytle trochu jablek a v komoře chytili divokého kocoura Strakoše. Strakoš sebou sice v pytli s počátku divoce zmítal, ale nakonec se smířil s nejistým osudem a jen občas zlostně zavrčel.

Mezi pasáky nahoře na Dílech bylo živo. Toma přilétl mezi ně udýchán, zarudlý a trhaně sděloval: „Děcka, to budou . . . dnes hody! Vášovi nejsou doma . . . kluci tam natrhali půl pytle . . . pinkosárek!“

Děti vykulovaly oči. „Co? Půl pytle? A kde jsou?“

„Už tamhle jdou! Vidíte, jak to vlekou? Panečku, je to těžké!“

Děti jásaly: „Jablka, jablka! Sláva!“

Toma si schválně stoupl vedle tlustého Bohuše. „A každý prý si bude smět vzít, kolik bude chtít,“ šeptl mu to jemně do ucha.

Bohuš napial sluch. „Hm! Pak se ale na všechny nedostane,“ mínil nedůvěřivě.

„Však proto ti to říkám. Musíš si přispížit!“

„Eh, to ano, to jistě! První půjdu a poberu jich, co budu moci!“

Tomovy oči šelmovsky blýskaly.

Zatím přitáhli Sláva s Vášou mezi pasáky. Děti skákaly kolem pytle, jásaly, okukovaly, čítaly, kolik asi sladkých plodů na každého přijde. Na mezi u silnice se všichni zastavili.

„Děcka!“ promluvil Sláva jaksi slavnostně, ale s těžce tajeným smíchem. Všichni kolem zmlkli v napiatém očekávání. „Přinesli jsme trochu jablek, pinkosárek,“ pokračoval vážně. „Rádi bychom vás

Děti vystěhovalců našly i v cizině svého milého svätce — sv. Antonína.

Zdali pak víte, co hrají?

Fot. L. Kulička.

všechny podělili, ale to je těžká věc. Jednomu bychom snad dali více, druhému méně, jednomu větší, druhému menší. Abychom tedy zabránili možným nesvárům, rozhodli jsme věc takto.“

Oči už mu mžikaly, ústa stěží mohla potlačit šibalský úsměv.

Děvčata i chlapci otvírali ústa, napínali sluch. Znali dobře sladké pinkosárky, jejich výbornou chuť.

Napětí rostlo. Sláva řečnil dále: „Ať si každý z pytle vytáhne jablek, kolik chce, ale —“ při tom zdvihl významně prst, „ať se na všechny dostane!“

A než se překvapené děti vzpamatovaly, Váša dodal: „Hned začínáme. Kdo chce jít první?“

Toma se obratně přitočil k Bohušovi a štouchl jej nenápadně do žeber. Bohuš pochopil. Mlsný jazyk nedal mu pokoje, sliny v ústech se sbíhaly. Prodral se zástupem dětí až k pytli.

„No, kolik tedy na každého asi přijde?“ otázal se nejapně a roztáhl ústa jako měsíček. „Já bych šel první...“

„Kolik? Kolik si vezmeš! Jen pojď!“ lákal Sláva.

A Toma, stoje jako zlý pokušitel po Bohušově boku, šeptl znova: „Rychle běž! Že tě někdo předežene!“

Bohuš už neodolal. Přistoupil prudce k nastavenému pytli a chtivě hrábl dovnitř. Ale okamžitě stáhl ruku zpět, tvář se mu směšně zkřivila a z hrdla ozval se strašlivý výkřik.

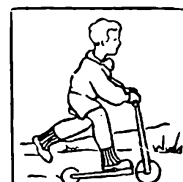
Divoký Strakoš vykonal svou povinnost.

Děti zprvu nechápavě hleděly, co se stalo, ale červené škrábance na Bohušově ruce a zlostné vrčení v pytlí brzy podaly vysvětlení. Kolem vrískajícího Bohuše ozval se chechtot, zprvu jen tlumený, ale čím dále hlasitější, veselejší. A mlsný Bohuš ječel, vrískal, až uši zaléhaly, ani ne tak bolestí, ale zlostí, že se nechal mlsným jazykem svést, že první sedl šibalům na lep.

Výsměch a pokřiky dětí řezaly ho v uších, vzbuzovaly v něm vztek proti všem, proti klukům, proti sladkým pinkosárkám a posléze i proti němu samému, že se nedovedl přemoci, že se dal zlákat, že se neudržel. A zvolna mu v srdci rostlo předsevzetí, že si dá po druhé pozora raději se zapře, než by stržil zase takový výsměch.

O PODIVNÉM SLUHOVI.

František Hanzelka.

Sloužíval jsem u kováře,
pak u strýce hokynáře,
kroupami mne krmili
a večer mi nabíli.

Šel jsem sloužit k sedlákovi,
vysloužil jsem kabát nový,
že jsem orat neuměl,
tož jsem zase dále šel.

Pak jsem sloužil u koláře,
spával jsem ve staré káře,
pak jsem zašel k nožířovi,
byl jsem tam jen dni čtyři.

A u mistra zámečníka
upadla mi na zem klika,
sebral jsem svůj uzílek,
šel jsem zase v širý svět.

U holiče vlasy metl,
u knihkupce knihy četl,
u pekaře housky pek',
ale taky jsem utek'.

Pak mi dobří lidé milí
zase pěkně poradili,
abych si vzal svoji hůl,
šel prodávat kupci sůl.

Tam jsem sloužil tři neděle,
neměl jsem se tuze skvěle
a tak kroky moje míří
ku mistroví ku malíři.

Když jsem přišel k zahradníku,
zaléval jsem tam papriku.
Nakonec jsem došel k ševci,
pořádek je vám tam hezký!

Cvočky biju do botů,
hezkou to mám robotu
a že dobrým ševcem jsem,
tož dostávám potěhem!

JAK MLUVÍ AFRIČTÍ TRPASLÍCI.

Dle spisu dra P. Pavla Šebesty.

Jdouce do pralesa hledat jedlé byliny, volají trpaslíci — Bambuli — na pomoc Boha, jehož nazývají Tore: Tore lao mune odue ete. T. j. Tore, ty mně věc dej.

Rozbijí-li plod, jemuž říkají bombi a jehož rádi požívají, položí ho na zemi, aby Tore ochutnal, a praví: Tore, lekeni manue! - Tore, vezmi a jez!

O T o r e v ě ř í t a k t o

Tore eroba ogbae. — Tore učinil stromy.

Tore eroba Pučopučo. — Tore učinil Pučopučo (praotce trpaslíků.)

Tore namosi. — Tore vidí nás.

O t ě n á š b y z n ě l t a k t o :

Amo afu hocha halu tida
na hitu habula fua
oka nibai habula fua
osani nibai habula fua
halu tida bai hene

eti anu amubai amuhano obala
au au amubaie
amuahenue ode amue abesimagu
ledeai
nagitusu amue idere anue nedo
udu eda.

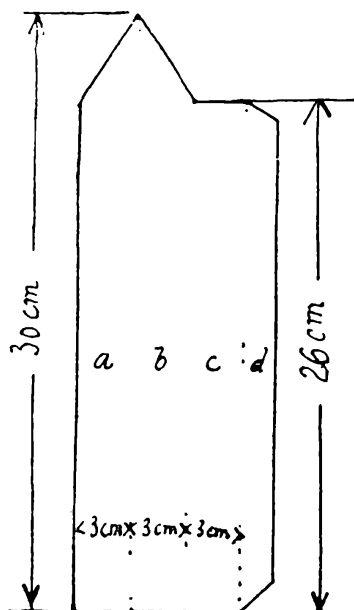
V p o v ě s t i o m a t c e , k t e r é v z a l i j e j í d í t ě , s e z p í v á
Mepimanza ho, Mepimanza ho, Mepimanza, ach, Mepimanza, ach,
Kpene, Kpene, Mepimanza ho, co jsem ti učinila?
Mepimanza mokotabone, Přijď zase, chci tě
Mepimanza ho, na houpačce kolébatí.
golie, golie, ziao.

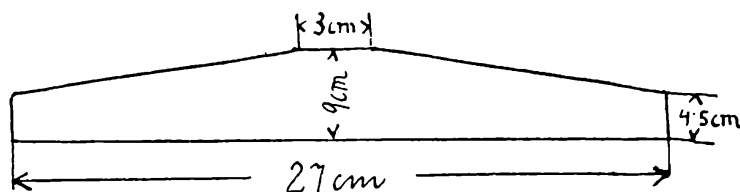
KOUTEK PRO RUČNÍ PRÁCE.

Mladí přátelé!

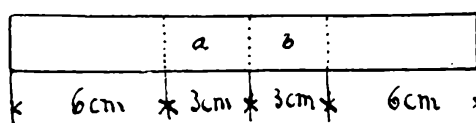
V neděli 24. září uspořádala zlínská odbočka Masarykovy letecké ligy letecký den v Otrokovicích. Sobota 23. září patřila dětem. Sešlo se jich odpoledne v Otrokovicích přes 3000 ze Zlína i širokého okolí. Celé letiště jimi ožilo. Dlouhé vlaky svážely se všech stran školáky, kteří se těšili, že zanedlouho uvidí všechny vzdušné závraty moderního letectví. Ach, jak jim oči svítily, když motory letadel zaburácely svou píseň, když letadla popojela, odlepila se od země a již dobývala vzdušných výšek nad otrokovickým letištěm! To bylo údivu, radosti a nadšení! Než odpoledne minulo, než se

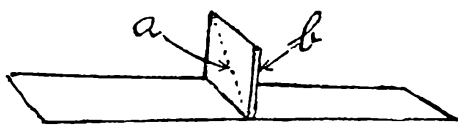
Obrázek 1.

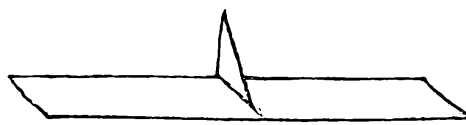
Obrázek 2

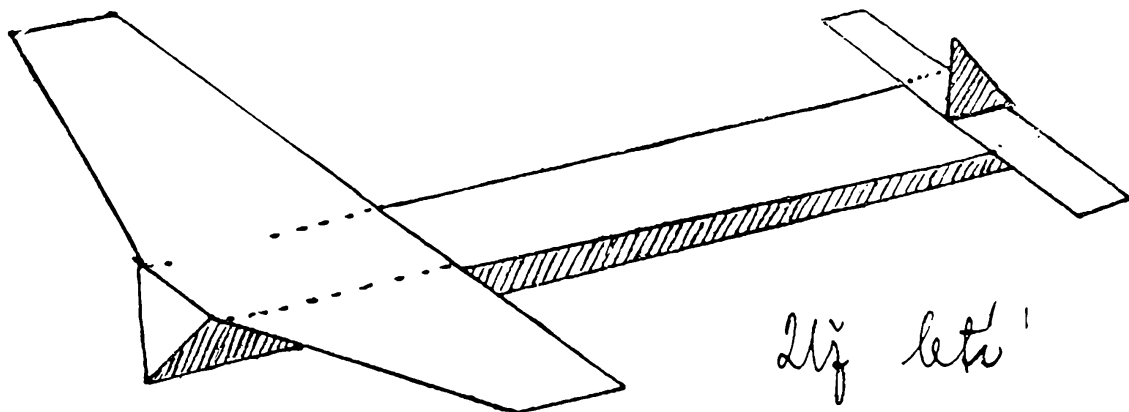
Obrázek 3

Obrázek 4

Obrázek 5

děti navečer rozešly, vzplanula v nejednom chlapci touha stát se pilotem a snad i konstruktérem letadla. Není to věc snadná, ale také ne nemožná. Velké věci rostou z malých začátků. Nuže, učinme dnes takový malý začátek, staňme se konstruktéry letadla!

Materiálem, ze kterého budeme stavěti, je slabá lepenka nebo tužší karton. Základním tvarem letadla je dutý hranol, který na přední straně spodních bočních ploch vyčnívá vpřed jakousi šipkou. Nejdříve si na lepenku narýsujeme síť hranolu podle obrázku 1. Na něm je a) jedna, b) druhá spodní boční plocha, c) horní plocha a d) přečnávající záložka na slepení hranolu. Narýsovanou síť vystříhneme, vytečkovaná místa přehybu na vnější straně trochu nařizneme, aby se lepenka při ohýbání nelámala, a potom slepíme.

Nyní zhotovíme křídla podle obrázku 2. a přilepíme je na horní plochu trupu letadla hned za šipkou.

Zbývá ještě namontovati kormidlo a zadní řiditelné plošky. Nejdříve vystříhneme pás (obr. 3.), který podle tečkovaných míst přehneme a plošky a) i b) k sobě přilepíme (obr. 4.). Po zaschnutí sestříhneme plošku ab) podle úhlopříčky a celé zařízení (obr. 5) přilepíme na zadní část trupu letadla tak, aby šikmá hrana kormidla směřovala vzad, kolmá vpřed.

Letadlo je hotovo. Můžete je ještě nabarviti, spodní plochy křídel opatřiti poznávacími značkami a hned je můžete zkusiti. Uchopíte je mezi palec a ukazováček pravé ruky a hodíte vpřed. Klouzá vzduchem ladným pohybem.

J. V. B.

ANDĚLU STRÁŽNÉMU.

Karel D o u b r a v s k ý

Anděl strážný kéž nás chrání
v novém školním roku,
kéž nás věrně doprovází
při každíčkém kroku.

Do školy i ze školičky,
doma, při hrách venku
vem nás, strážný andělíčku,
křídel do přístěnku.

Opatruj nás v nebezpečích,
od hříchu chraň duše,
zaviň naše srdce dětská
ctností do loktuše.

Činům našim vypros zdaru
od všech světů Pána,
kéž je všechna nová práce
nebem požehnána!

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

„Andělu Strážnému“.

Když se blíží ke konci měsíc, měsíček,
přichází nám časopis „Anděl

Strážníček“.

My se tolik těšíme, pěkných věcí má,
zábavných i poučných, dobrých rad
nám dá.

Povídky a básničky, skautů vycházky,
rebusy a oříšky, pěkné obrázky.

Rozlétni se, „Andílku“, hodně vysoko,
rozepni své perutě hodně daleko!

Jitka Vlachová, III. ročník,
Červený Kostelec.

Zajímavý početní výkon. Napiš si
libovolné trojčíselné číslo, jehož třetí
číslíce je o 2 menší první číslíce, na př. 391

příklad: $\begin{array}{r} 391 \\ \text{číslo toto opíšeme zpětně } 193 \end{array}$

$\begin{array}{r} 91 \\ \text{odčítáme } 19 \\ \hline \text{výsledek rovněž zpětně } 891 \end{array}$

$\begin{array}{r} 91 \\ \text{sečítáme } 19 \\ \hline 1089 : 3 = 363 \end{array}$
Když číslo 1089 dělíme 3, dostaneme
výsledek 363, a to u každého čísla, jehož
třetí číslíce je o 2 menší první.

Žertovné hádanky. Utíká to, letí to,
křídla, nohy nemá to; svět se za tím
honí, ke koupi to není. Co je to? (čas.)
— Dlouhý krk to má, malou hlavičku,
dědeček s tím zahání dlouhou chvi-
lečku. Co je to? (dýmka.) — (Jitka
Vlachová, III. roč., Červ. Kostelec.)

Z měřictví. Měli jsme měřictví. K ta-
buli byl p. učitelem vyvolán nepozorný
žák a měl nakreslit měřický bod. Ten
vzal křídou a kreslil botu s holinkou.
Nedokreslil. Jeho práci přerušila salva
smíchu. (Fr. Kachlík, Dražovice.)

Ze školy. Pan učitel vyprávěl dětem
o ústech. Privil: „Ústa nahoře se jme-
nují patro, tak jako ve stodole je na-
hoře také patro; a dole... (jeden žák
se hlásí) pověz nám to tedy, Karlíku!“
— Karlík: „Dole — dole se jmenují
párník.“ — (M. Verostová, Rokytná.)

Přišel na to. Paní učitelka: „Tak mně,
děti, řekněte, kdo jest víc než král?“
— Pepík se zuřivě hlásí. — Učitelka:
„Tak nám to řekni!“ — Pepík: „Je to
eso!“ (F. H., B.)

Indiánská škola v Clumy, Alberta, Kanada.

(Z misionářské cesty dp. P. A. Floriána S. V. D. z Československa. Květen 1931.)

Ve fyzice jsme se učili, kdy je těleso v klidu a kdy v pohybu. Pan učitel se tázal žácky: „Pověz nám, je-li tato lavice v klidu nebo v pohybu?“ — Žačka odpověděla: „Nyní je jistě v pohybu, protože se na ní vrtíme.“ (M. V., Rokytná.)

Malá Mařenka, která přišla z prvé hodiny náboženství, radostně sdělovala otci: „Tatínku, víte, jak se jmenoval první strýček a tetička?“ — Otec: „Nu, pověz mně to tedy.“ — Mařenka: „Adam a Eva.“ (M. V., Rokytná.)

Ze školy. „Proč pláčeš?“ ptal se pan učitel Viktora. — „Prosím, on mně tamhle T. V. dal dva pohlavky.“ — „Jak to?“ divil se p. učitel, „vždyť on sedí v páté lavici a ty ve druhé, a vidím, že se ani s místa nehnul.“ — „Prosím, teď ne, to především na návsi.“ — „A to tě ještě bolí?“ — „Prosím, ne, ale já jsem si teď na to vzpomněl.“ (F. Hrdlička, Bedihošť.)

Neporozuměl. „Jeníku,“ tázal se p. učitel, „kde máš srdce?“ — Jeník mlčel. — Pan učitel mu položil ruku na prsa a ptal se ho: „Cítíš zde bití?“ — Jeník: „Prosím ne, tatínek mě bije jinde.“ (F. H., B.)

Ze zeměpisu. Učili jsme se o polednicích a rovnoběžkách. Jedna žákyne nedávala pozor a když ji p. učitel vyvolal, aby řekla, z čeho jsou poledníky, odpověděla, že poledníky jsou z drátu. (Dlabač Ant., Jaroslavice u Zlína.)

Ze zeměpisu. Pan učitel vyvolal žáky P., aby řekla, čím je známá Kremnice. Odpověděla: „Kremnice je známá tím, že se tam dobývají peníze.“ Vesele jsme se zasmáli. (Fr. Wildhaber, Rapotice.)

Nechtěl křiklouna. „Maminko, ten nový bratříček přišel z nebe?“ — „Ovšem, že z nebe.“ — „Já jsem si to hned myslil. To oni tam asi chtěli mít od něho pokoj!“

Zlomyslný. „Nebudeš-li se, Frantíku, hodně učit, dám Andě k sv. Mikuláši jablek, ořechů a cukroví; ty nedostaneš nic, jen metlu!“ — Frantík: „Tak ano, a já budu tou metlou Andu mrskat, až mně svou nadílku dá!“

Ví to ze zkušenosti. Při zkoušení ptá se p. učitel vyvolaného žáka: „A nyní mi jmenuj nějakou vlastnost vody.“ — Žák: „Voda, když se jí umyjeme, zčerná.“

Omyl. Pan děkan dovolil nám několik klukům na děkanskou zahradu,

abychom si tam hráli. Hráli jsme si na schovávanou, na loupežníky a všelijaké jiné hry. Asi po hodině přišel se pan děkan za námi podívat. Spoluzák P. k němu běžel a povídá: „Prosím, pane děkane, to jsem rád, že nejsem žid, že jsem katolík.“ — „No, to jsi hodný, Pepičku,“ hladí ho pan děkan po hlavě. „A pročpak jsi rád?“ — „Prosím, kdybych byl žid, tak bych nesměl na děkanskou zahradu.“

(V. Brabenec, Pelhřimov.)

Různé kovy. Učitel vysvětluje dětem, co je kov. Mezi jiným praví: „Všechny kovy se dají kouti. Jmenuj mi nyní nějaký kov, Jene!“ — Jan vstane, chvíli přemýšlí a pak rychle odpovídá: „Naše kobyla je také kov, neboť tatínek ji dává často kovati.“

Málo smyslů. Jakube, pověz, kolik smyslů má člověk?“ — Žák: „Člověk má pět smyslů.“ — Učitel: „Jak se jmenují?“ — Žák: „Zrak, sluch, chuť a hmat.“ — Učitel: „No, a co je s nosem? Zdali pak také nečicháš?“ — Žák: „Ne, pane učiteli, dnes nemohu, mám rýmu.“

SKRÝVAČKA.

Hleďte, kam se skryl kluk, kterého stihl sadař na jablkách?

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

A. S. č. 3.

Kupon
pro
filatelisty I
1933/34.

Obraz oltáře na známkách. Je to Polsko, které v srpnu vydalo 80grošovou známku, zobrazující část hlavního oltáře Mariánského kostela v Krakově. Oslavovalo se tím 400. výročí úmrtí slavného řezbáře Víta Stwosze, který dotyčný oltář vyřezal. Znáмка je velkého formátu a barvy červeně-hnědé.

Obležení Vídně Turky r. 1683. V Rakousku oslavili tuto historickou událost řadou velmi pěkných známek. Jsou to: Pohled na Vídeň s dómem sv. Štěpána (12 grošů zelená), obraz papežského vyslance P. Marco d'Aviano (24 grošů fialová), portrét hraběte Arnošta Rüdigerera ze Starhembergu (30 grošů červená), portrét polského krále Jana Sobieského, osvoboditele Vídně (40 grošů černá), portrét Karla Lotrinského (50 grošů modrá) a portrét starosty Jana Ondřeje z Liebenbergu (64 grošů hnědá). Vydáno 50.000 serií a prodávají se se 100% příplatkem. — Polsko rovněž vydalo na tuto oslavu krásnou známku velkého rozměru, podle obrazu Jana Matejky, zobrazující vítězství polského krále Jana Sobieského nad Karou Mustafou, obléhající Vídeň.

Výsledek soutěže. Soutěž měla velký zájem a tentokrát obdrželi sbírky 100 různých známek čl. následující čtenáři a sběratelé: L. Hňoupek z Dolních Kounic, M. Horáková z Olomouce, J. Šmíd z Černčína, J. Kotas ze Slavkova, A. Nováková z Brna, V. Bezpalec z Č. Budějovic, T. Ondráček z Města Žďáru, M. Kunc z Kasan, E. Harazim ze Štěpánkovic, A. Bébar z Drnovic, F. Čapka z Lanštorfu, F. Blahutka z Nasedlovic, A. Janíček z Val. Meziříčí, F. Arnošt z Hrubčic, J. Zuhla z Blížkovic, S. Molek z Prahy, A. Fukan z Brna, V. Hadraba z Náměště, M. Krejsa z Jestřebí a J. Sobola z Troubska. V některém příštím čísle bude zase jiná soutěž a tak se zase dostane na jiné. Známký byly všem zaslány začátkem měsíce října.

NOVINKY.

Francouzské Kongo — 33 výplatních a doplatních známek. Kanada — pamětní 5 c modrá zn. kongresu poštovní unie a pamětní zn. prvního přeplutí oceánu britským parníkem 5 c. modrá. Kuba — pamětní serie bojů za svobodu 3, 5, 10, 13, 20 c. Nový Foundland — pamětní serie 14 hodnot. Peru — 2 c. fialová ve prospěch nezaměstnaných. Spojené státy severoamer. — pamětní zn. výstavy v Chicagu 1 c. žlutá a 3 c. fialová, na paměť 150. výročí míru po válce za neodvislost 3 c. fialová. Země Basutů bude mít svoje známky. Jest to území v jižní Africe, mající půl milionu obyvatel s hlavním městem Maseru.

GENÍK ZNÁMEK ČSL.

23 Hradčany stříh. — 2.—, 6 Legionářské — —.60, 3 Masaryk 1920 — 4.—, 2 Husita — —.90, 8 Holubice — —.40, 11 Republika — 1.80, 6 Hospodářství — —.70, 3 Hospodářství II. — —.20, 3 Červený kříž — 3.50, 4 Jubilejní 1923 — 25.—, 3 Olymp. kongres — 35.—, 4 Vsesokol. slet — 30.—, 7 Masaryk 40 h — 5 Kč — 2.—, 29 Všechny typy Masaryk — 7.—, 8 Pohledy s průsv. — 3.80, 9 bez průsv. — 2.—, 4 Praha-Tatry — 2.—, totéž bez průsv. — 1.20, 10 Jubilejní 1928 — 10.—, 7 Znaky — —.40, 5 Svatováclavské — 4.50, 3 Pohledy 3—5 Kč — 1.40, 10 Kč — 3.—, 4 Pamětní Masaryk 1930 — 10.—, 3 Pohledy 1932 3.50—5 Kč — 3.—, 4 Tyrš — —.80, 3 Letecké I. — 75.—, 3 Letecké II. — 5.—, 8 Letecké III. — 50.— (čisté), 4 Spěšné — 1.20, 8 Novinové — —.60, 14 Doplatní 1919 — 3.50, 12 Doplatní 1928 — 1.30, 5 totéž jen 1—20 Kč — —.50, 2 Škautské — 4.50, 2 Lvičky — 4.50, 3 Siluety sibiř. — 8.—, 1 Národní Politika (nouzová novin.) — 3.—, 10 Pošta čl. 1919 — 1.50, 30 totéž — 8.—, 10 SO 1920 — 3.—, Československo 25 různ. — —.50, 50 — 1.50, 100 — 4.50, Album čl. zn. — 12.—, totéž na volných karton. listech — 38.50, 1000 nálepek Ima — 2.—.

Stanislav Sláma, Praha XVI., Mrázovka 693 (pište správnou adresu), účet pošt. spořitelny č. 4019, vyřizuje všechny objednávky a dotazy ochotně zodpoví (známka neb dopisnici na odpověď). Také přijímá čl. zn. myté po 100 kusech na výměnu za jiné zn. a taktéž i frankotypy. Seznam frank. od arch. Jonáše obstarám za 5.60 Kč s poštovným.

OŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 1.—3. zašlete zajednou nejpozději do 10. listop. t. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“ Brno-Židenice.

31. Čtvercovka s tajenkou. „Zeus“.

Vlct. slečně Vandě Borkovcové.

- × . . × = jméno ženy,
- . × . × . = škraboška,
- × × × × × = dala nám život,
- . × × . = německý peníz,
- × × = potřeba zedníka.

Hledej v tajence bytost,
jež nám všem drahou!

32. Záhadný nápis.

V. Hynšt, Bukovinka.

Židle, židle, židle.

33. Přesmyčka (lit.)

Tatínkovi — Borkovcová.

JOSI, KRÁL ASIE.

34. Doplnovačka s tajenkou.

Jordánovi — B. Ondra.

~~o~~	l		
	~~x~~	n	~~o~~
v	~~e~~	~~a~~	
		t	~~o~~
	ě	~~o~~	
o	~~x~~	t	~~o~~
~~x~~	á		
~~o~~	~~x~~	e	~~o~~
		~~x~~	r
		o	~~x~~
	n	~~x~~	~~o~~
d	~~x~~	~~x~~	~~o~~

- Maliř.
- Jméno ženské.
- Nápoj.
- V peřince je.
- Vojsko má.
- Zvíře.
- Obal.
- Pták.
- Pokrm.
- Cesta.
- Jméno ženské.
- Zbraň.

35. Číselka.

Jordánovi — Boh. Ondra.

- 1 2 3 4 5 6 2 město
- 3 4 5 6 2 dýchací ústrojí
- 4 5 6 2 červ. má děvče
- 6 2 nota.

36. Královská procházka.

Alois Dohnal, S. D. S.

	U	P	É	M	D	A			
D	N	Ř	M	U	L	Ř	E	A	D
A	Ě	É	Í	I	S	Ř	Í	Á	N
L	Ť	T	N	E	M	P	B	K	H
CH	U	Ž	E	M	V	O	Ř	U	Á
S	E	L	Á	Ž	Á	E	D	Ř	M
N	T	R	I	N	D	Y	J	Í	I

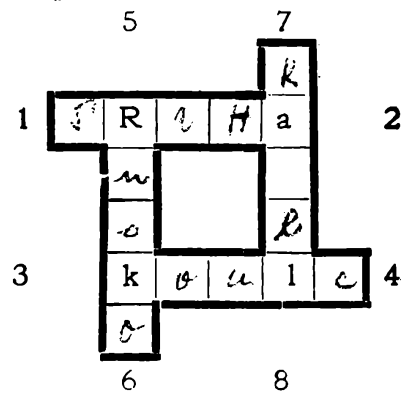
37. Přesmyčka (liter.)

V. Friedrich.

ZONA TI BEŘE RAKA.

38. Zubovka.

Jara Hošek, Mladcová.

1—2 město, 3—4 měřické těleso,
5—6 země, 7—8 mužské jméno.

39. Záhadná školní zpráva.

Toníčkovi — bratr M. S.

- Psaní 2
- Zpěv 4
- Krasopis 3
- Těsnopis 1
- Rýsování 2
- Mluvniče 43
- Náboženství 23
- Tělocvik 5
- Latina 14
- Vlastivěda 3
- Vnější úprava písem. prací 1

sjednejte si u Občanské tiskárny
Brno, Starobrněnská ulice 19-21:

ETLEM-JESLIČKY

modelovací archy k vy-
řihování za pouhé 2 Kč

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII

PROSINEC 1933

ČÍSLO 4

SV. MIKULÁŠ.

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. SR. O. V BRNĚ

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

Kupon
pro
filatelisty!
1933/34.

Jubileum našich hudebních skladatelů. Pro pěvecký festival v roce 1934 mají býti poštovní správou vydány pamětní známky s obrazem nejlepších našich mistrů Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka. Není však o tom ještě určité rozhodnuto.

Motivy Wagnerových oper na německých známkách. V listopadu vyšla řada známek němec. s příplatkem ve prospěch zimní pomoci strádajícím. Známky jsou tištěny na papíře s průsvitkou hákovitých křížů. Zobrazují: 3 pf. Tannhäuser, 4 pf. Bludný Holanďan, 5 pf. Zlato Rýna, 6 pf. Mistři pěvci, 8 pf. Walkýra, 12 pf. Siegfried, 20 pf. Tristan a Isolda, 25 pf. Lohengrin a 40 pf. Parsifal. Jsou to obrazy z děl Richarda Wagnera, který zemřel před 50 lety.

Francie vydá co nejdříve známky s obrazem státníka Aristida Brianda, hodnota 30 c, tragicky zahynulého posledního presidenta Doumera 75 c a slavného básníka Viktora Hugo 1.25 fr. Obraz vítězného maršála Focha byl zamítnut.

Vánoční ceník známek. Svým milým dáváme na Vánoce různé dárečky a tímto dárkem chceme je potěšit a překvapit. Pro filatelisty a hlavně pro začátečníky je pěkným a stále cenným dárkem malá sestava známek neb album. Abychom v nynějších těžkých dobách každému umožnili levný nákup, stanovili jsme nejlevnější ceny, ačkoliv je snaha po vzestupu cen známek u příčiny uzavírání hranic a dnešních nejistých poměrů. Mimo toho zdarma dostane každý, kdo koupí aspoň za Kč 20.—, celou serii čsl. legion. známek (6 kusů), kdo by snad koupil nejméně za Kč 50.—, má 10% slevu. Tato opravdová výhoda platí jen do konce roku 1933. Viz též ceníky v předešlých dvou číslech tohoto časopisu.

Stanislav Sláma, Praha XVI., Mrázovka 693 (opište správně adresu), účet poštov. spoř. č. 4019, vyřizuje objednávky známek jen za placení předem a ochotně zodpoví všechny dotazy (známku neb dopisnici na odpověď').

SOUTĚŽ PRO DOBRÉ ZEMĚPISCE.

10. Starobylé hl. město na rozhraní dvou světadílů, nesoucí v cizím názvu jméno svého zakladatele, vyniká překrásnou polohou, proslulým přístavem a mnohými chrámy, křesťanskými i jinými.

11. Milionové hl. město sprátceného státu, patří k největším pevnostem světa, ale i k nejvýstavnějším městům. Sídlo výtvarných umění, vědeckých ústavů a vysokých škol, udává směr také v módě.

12. Město ještě rozlehlejší a lidnatější, největší obchodní město světa s rozsáhlým přístavem a loděnicemi, ale i velkolepými chrámy.

Dobře si povšimněte! 1. K tomuto číslu je přiložen **G r a t u l a n t** jako bezplatná vánoční prémie pro všechny odběratele A. S. Jinak možno jej koupiti za 1 Kč. — 2. Lednové (5.) číslo A. S. bohatě vyzdobené o 32 str. vyjde týden před svátky vánočními, aby je na svátky měli všichni naši čtenáři již v rukou. Hlaste se všude o ně! — 3. Poněvadž s tiskem čtyřbarevného obrazu na obálce 5. č. bylo nutno začít již počátkem listopadu, kdy nebyl ještě znám výsledek hádank. turnaje, může býti další část seznamu luštitelů otiskována až v 6. č. Z téhož důvodu nebude také v 5. č. Filat. koutek.

S e p j a t é r u č k y v s e p j a t ý c h r u k o u, tak se jmenuje právě vyšlá velmi cenná knížka, vhodná každé katolické rodině. Roztomilým způsobem dává matce návod, jak by své dítě vedla již od útlého dětství k modlitbám a úkonům naší sv. víry. Je ozdobena množstvím opravdu pěkných barevných obrázků a stojí v celoplátěné vazbě 20 Kč. Vydaly ji Školské sestry O. S. F. Praha XII, Korunní 4. Opatří ji také knihkupectví Občanské tiskárny v Brně.

VÝSLEDEK I. HÁDANKÁŘ. TURNAJE ANDĚLA STRÁŽNÉHO.

(Číslice znamená počet správně rozluštěných hádanek; označení hvězdičkou byli vylosováni k odměně.)

B a b i c e: F. Maňásek 26, H. Foralová 17. B á n o v: B. Mandík 38, F. Ryšávka 36, E. Úšela 34. B e d i h o š t: V. Surma* 35, V. Svozil 31, V. Šlachťová 31, F. Hrdlička 27, J. Král 26, V. a Š. Kovaříkovi 19. B ě l k o v i c e: J. Dočkal* 25. B e r n a r t i c e: P. Rajkovič 14. B í l á V o d a: F. Žerníček 26. B í l a v s k o: L. Kroulík 28. B í l o v e c: V. Richter 30. B í l o v i c e V e l.: L. Osičková 36. B i s k u p s t v í: S. Piterka 36, M. Gatěková* 34. B í t e š V e l k á: F. Večeřa 33. B l a n s k o: N. Masáková 38. B l a ž o v i c e: J. Kousal 38, B. Balounová 36, Z. Nohel 36, J. Konečný 35, M. Paulíková 2. B l í z k o v: J. Kvasnička 35. B o h u m í n N.: F. Píro 39. B o h u š i c e: M. Bořecký 33, J. Dovrtěl* 33, K. Dokulil 32, M. Bu-

ROČNÍK 53.

PROSINEC 1933.

ČÍSLO 4.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

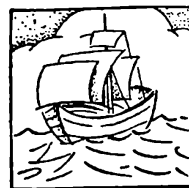

Ještě nejde svatý Mikuláš?

OHŇOVÁ ZEMĚ.

(Pokračování.)

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský.

5. TROSEČNÍCI U OHŇOVÉ ZEMĚ.

Uplynulo pět let. Naděje, o kterých psal Jindřich Chester v listě matce, splnily se aspoň částečně. Pracoval neúnavně a svědomitě v těžkém námořnickém povolání a dosáhl toho, že se stal důstojníkem. Kapitán Ganey mu důvěřoval a Ned byl vždy jeho upřímným přítelem. Sestra Nedova Marie pokládala ho jakoby za druhého bratra a paní Caneyová chovala se k němu jako k synovi. V tomto přátelském ovzduší cítil se Jindřich na lodi jako doma. Jen hluboko v srdci ukrýval však ještě smělejší sen: stane se kapitánem a pak spolujatelem nějaké obchodní lodi, aby se potom mohl ucházeti o ruku sestry Nedovy.

Tato naděje ho posilovala v těžkých povinnostech, stejně tak jako listy od matky a sestry Emilky, jež mu docházely do různých přístavů. Jen otec mu dosud nenapsal slovíčka. A ta myšlenka, že mu ještě neodpustil, působila vždy Jindřichovi největší žal.

V době, kdy znovu začíná naše vypravování, byla loď Kalypso již čtyři měsíce na širém moři. Obtížena bohatým nákladem vzácného dřeva, koření a perel, přečkala tam velmi nebezpečnou bouři a po novém zoufalém boji se strašným uraganem blížila se konečně k výběžkům jižní Ameriky, známým pod jménem Patagonie a Ohňová země. Byla značně poškozena a jen s námahou se prodírala rozbouřenými vlnami. Šlo o to, aby se nepřiblížila k břehům, které jsou v oněch místech neobyčejně nebezpečné. Všude podél pobřeží Ohňové země táhnou se řady hrozných úskalí, pokryté stále bílou pěnou. Lodníci nazvali je proto „mléčnou drahou“ Toto nebezpečí znali všichni na lodi. Proto bledost pokryla všechny tváře a hrůza zachvátila jejich srdce, když uviděli v dáli zlověstný pruh bílé pěny, obklopující břehy nehostinné země.

Jindřich Chester stál vedle kormidelníka, hotov každou chvíli přispěti mu ku pomoci. Bylo těžko udržeti se na nohou, poněvadž vichřice zmítala lodí na všechny strany. Kapitán Ganey jen s největší námahou mohl občas nahlédnouti do mapy, připevněné hřebíčky ke trámu. V jeho očích zračil se veliký nepokoj, neboť dobře věděl, že ženě, dětem i všem ostatním hrozí přímo nebezpečí smrti. Vždyť loď, kdysi tak krásná, byla po přestálé bouři napolo zničena. Jeden z jejích stožárů byl přeražen, na zlomených rahnech visely potrhane plachty a na dno lodi vnikala několika otvory voda.

Právě dával kapitán znaveným lodníkům rozkaz, aby svinuli ostatní plachty a čerpali vodu ze spodních prostorů, když vtom jeho zrak utkvěl na moři a ustrnul novou hrůzou. Uviděl tam tři obrovské mořské vlny, které se valily nesmírnou rychlostí přímo k nešťastné porouchané Kalypso. Sotva měl čas zavolat silným hlasem:

„Pozor! Vlny s pravé strany!“ když už první vodní hora narazila s hrozným hukotem na bok korábu. Zručný obrat kormidla, které Jin-

dřích v té chvíli uchopil do svých rukou, odvrátil nebezpečí. Kalypso vznesla se vysoko na povrchu zpěněné vlny, načež zvolna klesla. Totéž se opakovalo s druhou vlnou. Třetí však udeřila s takovou silou do boku korábu, že se úplně převrátil a položil se na vlnách; stožáry dotýkaly se vody.

Byla to chvíle skoro zoufalé hrůzy pro všechny, kdo byli na lodi. Ještě jedna podobná vlna a loď by se byla určitě potopila. Leč moře se již tišilo a loď dostala se zase do rovnováhy. Podobala se teď koni, který se ponořil do vody a pak vyskočí a setřásá s hřívou a těla množství vodních kapek.

Ze všech prsou ozval se radostný výkřik. Zpozorovali sice, že jedna z lodiček, uvázaných po levé straně, se při strašném nárazu utrhla a zmizela někde v mořských propastech, ale přes to celá posádka cítila se zachráněnou a všichni i s kapitánem pozdvihli ruce do výše a volali vítězně: „Ať žije Kalypso!“

„Statečná, poctivá moje Kalypso!“ pochvaloval si hrdě kapitán.

Bohužel, radost netrvala dlouho. Ještě neozněly vítězné výkřiky, když se ozval zlověstný hlas: „Voda zatopuje dno lodi! Je tam velká trhлина! Toneme !“

Kapitán, jeho syn i Jindřich Chester kvapili hned tam, odkud přicházel hlas, sestoupili až na dno lodi, a tu nemohli již pochybovati o smutné pravdě. Voda mocnou silou zaplavovala již všechno jako dravá řeka, když protihne hráze a rozleje se z břehů. Stoupala velmi rychle, spodní část lodi byla již zpolovice zatopena.

Kapitán vyskočil na most a zakřikl na lodníky: „K pumpám! Celá posádka k pumpám!“

Všichni mlčky poslechli, každý cítil, že bojuje o život. Zatím vichřice znovu se rozzuřila a zmítala divoce lodí. Nikdo nedbal o kormidlo a plachty, všichni jen úsilně pumpovali. A přece po půlhodině se ukázalo, že jejich práce byla marná. Vody nejen neubývalo, ale stoupala stále výš a zatěžovala loď tak, že se ponořovala hlouběji a hlouběji. Bylo patrné, že Kalypso nelze již zachránit, že musí utonout .

„Dosti, mé děti, není pomoci,“ pravil konečně kapitán teskně. „Zahodte pumpy a připravte záchranné čluny. A pamatujte: především pořádek, v tom je naše záchrana!“

Klidný a rozhodný tón jeho hlasu působil mocně na lodníky. V největším pořádku vykonali jeho rozkaz. Na neštěstí zůstaly již jen tři záchranné čluny. Bylo na nich dosti místa pro celou posádku, nikoli však pro zásoby potravin. Ostatně nebylo ani času na to mysliti, bylo nutno spěchat, poněvadž nebezpečí rostlo každým okamžikem.

Kapitán ujal se vedení člunu, do něhož usadil manželku a dceru i tři lodníky, Ned a Jindřich druhých dvou větších lodiček, kde byla ostatní posádka. Každý vzal s sebou, co mohl, trochu šatů, zbraně a různé nářadí. Ustanovili, že se budou držeti pokud možno pohromadě a že poplují směrem východním, kde se z mlhy vynořoval jakýsi úzký cíp země. Lodníci se rozloučili rychle několika srdečnými slovy a pokynutím hlavy, načež všechny tři čluny se rozjely na širé moře.

Byl už nejvyšší čas! Sotva se vzdálily několik metrů od nešťastného

korábu, přivalila se naň nová obrovská vlna a úplně jej potopila. Zmizel jako kámen na dno oceánu. Mnohem rychleji než to dovedeme vypo-
vědět, zapadaly celý trup, paluba a konečně ráhna i stožáry v propasti
vodní za ohlušujícího vřeskotu mořského ptactva, které se slétalo se
všech stran k této smutné podívané. Kapitán Ganey, sedě u kormidla své
lodičky, pohlížel na to ponurým zrakem a tlumil těžký povzdech.

„Ubohá Kalypso!“ pravil polohlasitě, když vrcholky stožárů zmizely
mu s očí. „Má ubohá, tak dlouho mi věrná lodi! Tolik let práce, strastí
i bojů — a všechno ztraceno v jediné chvíli!“

Vtom ručka Marie opřela se o rameno otcovo a děvče zašeptalo sotva
slyšitelným hlasem: „Tatínku, zůstal nám život, jsme pohromadě —
což to neznamená nic?“

„Pravda! pravda!“ odvětil poctivý kapitán, objímaje dcerku a tiskna
ji k srdci. „Není všechno ztraceno, když mně Bůh ponechal vás. I za to
musíme Mu býti vděční! A vy, děti!“ dodal, obraceje se k lodníkům,
„nešetřte sil, zanedlouho budeme u země.“

Nebylo to však tak brzy, neboť silná vichřice neustávala a bouře
zuřila dále. Malým člunům na rozpoutaném moři hrozil každou chvíli
týž osud, jaký potkal Kalypso. Mohli je zachránit jen takoví zkušení
lodníci, vyzbrojení neobyčejnou zručností a smělou odvahou. Všichni
snažili se zachovati příkaz kapitánův, aby se drželi na všech třech lo-
dích pokud možno blízko sebe a aby je řídili směrem vlevo, kde se
ukazovala země. Ale za takové bouře bylo těžko tomu docela vyhovět,
poněvadž bylo často třeba zápasit s jednotlivými vlnami, jež je od sebe
odtrhovaly, a chrániti se před utonutím.

Tak se stalo, že mladý Ned, který měl na své lodici deset námořníků,
zmizel směrem jižním, kdežto druhé dvě přes nadlidskou námahu ves-
lařů byly hnány mořským proudem na opačnou stranu. Kapitán a
Jindřich Chester nemohli již ani mysliti na řízení svých malých člunů
určitým směrem, neboť musili napínati všechny síly, aby je udrželi
v rovnováze a zbavili vody, která se do nich ustavičně vlévala.

Teprve po dlouhé době začal se vítr utišovat, hory vln se zmenšovaly
a konečně moře se uklidnilo tak, že se mohly oba čluny k sobě přiblížit.
Tím bolestněji se nyní všech dotkla skutečnost, že třetí největší lodice
s Nedom v čele zmizela .

Za čtvrt hodiny uviděli v dáli pruh nízkého pobřeží a za další čtvrt-
hodinku vpluli již do malé zátoky, jež přecházela v písčité břeh. Do-
mnívalise s počátku, že je to již břeh Ohňové země, ale brzy se přesvěd-
čili, že se nalézají na malé výspě, pokryté zvláštní obrovskou travou.

Vystoupili z člunů a vyhledali vhodné místo pro zatímní odpočinek
obou žen unavených dlouhou a nebezpečnou plavbou. Kapitán a Jindřich
zanechali je pak pod ochranou lodníků a vystoupili na vrchol
blízkého pahorku. Odtud pátrali pilně na všechny strany, neuvidí-li
někde na moři velkou lodici Nedovu. Nadarmo však napínali zrak, po
lodi nebylo nikde ani stopy. Čekali, až zapadlo slunce, neboť kapitán
doufal, že uzří v dáli červenou svítlnu, kterou byla opatřena loď Ne-
dova. Ale i tato naděje zklamala.

Smutni vrátili se k ostatním. Pro obě ženy zbudovali zatím námoř-

Co jste dostali?

níci ze zbytků lodních plachet malý stan. Každý pak vyhledal si v písku nebo v trávě vhodné místo k odpočinku, jehož všichni již potřebovali po hrozných útrapách tohoto nešťastného dne.

Hrstka trosečníků za krátkou chvíli oddychovala hlubokým spánkem.
(Pokračování.)

KRÁL KARPATSKÝCH VELIKÁNŮ.

Karel Doubravský.

(Pokračování.)

„Dneska jsme vám potkali, pane strážmistře, dva chlapy s pytlím na zádech. To jistě vám v lese něco přibylo,“ vypravovali večer Ledvinský a Srha strážmistru Veselému, když se sešli u večere.

„Jak, prosím vás, vypadali?“ ptal se Veselý hlasem, ve kterém byl patrný zájem.

Srha mu stručně vykreslil obě postavičky.

„To byl Pallak s některým pomocníkem,“ vyskočil Veselý a připínal si pás. „Tomu chlapy ne a ne přijít na kobytku. Unikne vždycky pod rukou. Odpuště, že vás opustím, ale musím upozornit okolní stanice, že se ptáček zdržuje v mém revíru a vykonatí obhlídku.“

Oba učitelé se omlouvali, že mu svou zprávou pokazili večer.

„Právě naopak, já vám musím být vděčný za vaše upozornění. To je mou povinností chránit bezpečnost a dopravovat ničemý tam, kam patří.“

Byl sotva několik kroků ve tmě, když do dveří vrazil kluk: „Není tu pan strážmistr Veselý?“

„Není. Jen teď odešel. Musil jsi ho potkat. Co mu chceš?“

„Na horním konci se mužáci perou. Má tam hned přijít.“

„Půjdeme s tebou ven, musíme pana strážmistra dohonit.“

Ledvinský a Srha vyšli s hochem do tmy. Za chvíli dohonili strážmistra a vyřídili mu málo příjemný vzkaz. Zaskřípěl jen zuby a šel na horní konec.

„Půjdeme se také podívat?“ vybízel Ledvinský.

„Ani nemám chuti. Je to beztoho zase kořalka, která dodala několika chlapům odvahy ke rvačce, když ji nemají k práci. Pojdme spat!“

Veselý došel již po rvačce. Jen krev označovala ještě bojiště, na kterém ležel pobodaný Jura.

„Zvedli tě,“ zasyčel Veselý. Poskytl mu první pomoc a když Jura přišel k sobě, hleděl se dovědět příčinu rvačky. „Kde jsi se opil?“

Jura blábolil něco o Šternovi.

„Ten ti zadarmo nenalil. Kde jsi vzal peníze?“ V tom prokmitla strážmistřovi hlavou myšlenka, nebyl-li Jura dnes s Pallakem na lupu v lese, jak vypravovali učitelé. Nemařil čas dalším výslechem a utíkal do vsi. Zaklepal na Ledvinského.

„Kdo to?“

„Nebojte se, to jsem já, Veselý. Prosím vás, pane učiteli, mohl byste jít se mnou na chvíli? Je to nutné.“

Ledvinský se přistrojil a vyšel ven. Strážmistr mu krátce objasnil

Náš dědeček starý.

Ta naše babička.

Foto Kulička.

oč jde. Když přišli do Jurovy chyšky, posvítíl Veselý na Juru a podíval se na učitele.

„Je to on.“

„Jménem zákona tě zatýkám,“ pronesl Veselý. „Co jsi dělal v lese s Pallakem?“

Jura mlčel. Oči mu svítily nenávistí jako chycené šelmě.

„Dám tě tedy ihned odvézti do Mukačeva a tam budeš mluvit,“ chystal se strážmistr k odchodu.

Jura se pohnul, jakoby chtěl mluvit.

„Co jste nesli v pytli?“

„Mladé orly,“ vypravil ze sebe dost neochotně.

Odpověď překvapila zřejmě Ledvinského i Veselého.

„Kam šel s nimi Pallak?“

„Nevím.“

„Budeš hned vědět,“ prohodil Veselý a odcházel.

„Říkal, že půjde do Maďarska.“

„Tak,“ prodloužila se tvář strážmistra. „Naše lesy budou dodávati ptáky Maďarům, aby se mohli chlubit cizím peřím. Pojedeš, hochu, do Mukačeva.“

Za chvíli drnčely zvonky telefonů na všech okolních stanicích. V půlhodině tu bylo služební auto, naložili Jurku a Veselý s ním ujížděl k Mukačevu.

Ráno se Srha podivil, když mu Ledvinský vypravoval malé své noční dobrodružství.

„To byla jistě mláďata toho páru, co jsme jej viděli. Za to by měl stihnouti oba pořádný trest. Bezťak u nás hnízdí jen několik orlích rodin a ještě takto je připravovati o mláďata.“

Pozítří noviny oznamovaly, že na hranicích se podařilo díky včasnému upozornění četnických stanic zachytiti dlouho hledaného podloudníka Pallaka, právě když se chystal proniknouti přes hranice do Maďarska

s párkem mladých živých orlů, ukořistěných v Karpatech. Ptáci, již skoro vyvedení, byli posláni zoologické zahradě v Praze a Pallak dodán do vězení.

Srha s Ledvinským blahopřáli upřímně Veselému, který měl značnou zásluhu o dopadení Pallaka.

„Nebýti vás, byla by již orlata v Maďarsku a rytířský národ by se jimi chlubil cizincům,“ vracel Veselý pochvalu oběma učitelům.

„Jak se jen dostali do hnízda?“ divil se Srha.

„Pomocí provazu,“ vysvětloval Veselý. „Jura se ke všemu již přiznal. Zdejší lesáci jsou jako kočky. Snad i kdyby spadl, nic se mu nestane.“

„Měl štěstí, že na něho nepřišli staří. To by možná oba nestačili utíkat před jejich pařáty.“

„Ona i mláďata se bránila. My jsme si toho nevšimli, jak měl Jurko zřízené ruce. Myslili jsme, že to je od rvačky. Teprve u soudu se ukázalo, kdo ho tak poklofal. Takové rány jsou ošklivé a těžko se hojí. Bude Jura dlouho vzpomínat, jak sedl na lep tomu maďaronu Pallakovi.“

Po této příhodě bylo nějaký čas v kraji pod Karpaty a Boržavskou poloninou ticho. Školní rok se chýlil ke konci a oba učitelé se těšili do svého domova.

Bylo krásné červnové odpoledne, vábné jako malina. Sluníčko dávalo znáti, že se k němu naklání severní zemská polokoule a hrálo tak důkladně, že ptactvo již záhy po východu slunce umlkalo ve svých zpěvech a živočichové hledali stinná zátíší.

Latorica byla plna dětí, které tu projevovaly rozhodně větší živost, než při suchopárném opakování násobilky v malé třídě, opravdové pekárně původem i tepl m.

„Už teď s vyučováním nic není,“ říkali si svorně oba učitelé. „Půjdem raději k řece.“

Na mělkých místech se koupala drobotina, na hlubších ukazovala své schopnosti starší mládež. Český hovor se mísil s němčinou, ruštinou i maďarštinou. Vlnky šplouchaly, děti se smály a výskaly, sluníčko opalovalo snědá tělíčka a vzduch se chvěl horkem.

Radostný šum rozřízl pojednou pokřik z vesnice. Ječící matky přibíhaly k řece a sháněly se po svých dětech. Každá dychtivě vyhledávala své a pak je vlekla, třeba nahé, z vody domů.

„Co se stalo?“ ptali se marně učitelé.

Teprve když pominulo první zděšení, které zbavilo matky rozumu, dověděli se úryvkovitě o zvláštní příhodě.

Petrovičová nechala před stavením ležeti děcko a odběhla si na skok k sousedce. Trochu se zapovídaly a když se vrátila, dítě nikde. Jen jakýsi velký pták mířil s velkou kořistí k horám.

Celá vesnice byla na nohou. Lipeno třeštilo jako ženy. Přišel také četník, ale pták již byl dávno z dostřelu.

„Ach, můj ubohý Vasil, můj miláček, můj holoubek,“ bědovala Petrovičová a rvala si vlasy s hlavy. „Co si já počnu bez něho, muž mě zabije, ach můj Vasil“ a nárek se opakoval znovu. Ostatní ženy jí vydatně podporovaly.

„Postřílet a vybit orly, kradou nám děti! Hanba Čechům, zavírají naše muže, když vybírají mladé orly!“

Mužici měli hned příčinu přihnouti si více z kalíšků pálené a pak nadávali se ženami svorně na Čechy.

Veselý však nebyl z těch, kteří se dají zastrašiti planým povykáním. Znal dobře ze svého dlouholetého působení v tomto kraji zdejší lid a věděl, že ať se stane, co stane, jsou vinni Čechové. Okřikl proto nejprve rázně Petrovičovou: „Nechte pláče! Proč se nestaráte lépe o dítě?“

Proud slz a nesrozumitelný přival slov byl mu odpovědí. Ze všeho bylo možno jen rozeznati stále se opakující: „Ach, můj Vasil, můj holoubek!“

„Proč jste nechala dítě ležeti bez dohledu na trávě?“ pokračoval strážmistr a vyndal zápisníček.

„Odskočila jsem si jen na chvílku k sousedce a zatím, ach můj

„Proč jste nevezala dítě s sebou?“

Zástup hlučel.

„Kdo se má pořád tahat s takovým dítětem? Nemá dětí. Kdyby

Na roráty.

měl, jinak by mluvil! Pánům se to lehkou mluví, mají služby a my se na ně musíme dřít! Hanba Čechům!“

Veselý se obrátil: „Ve jménu zákona vás vybízím, abyste se rozešli!“

Ozvalo se nespokojené mručení. Dav toužil po sensaci, po srážce, po krvi.

„Neuposlechnete-li, použiji zbraně!“

To teprve účinkovalo a zástup se poněkud vzdálil.

Jakmile neměla Petrovičová opory v ostatních ženách, zanechala pláče a odpovídala na strážmistroy otázky.

Šla si pro trochu kukuřice a aby měla ruce volné, položila dítě před stavení. „Kdepak bych se nadála, co se stane!“

„Každý rok se tento případ skoro opakuje, že orel odnese někomu dítě, a přece se nenaučíte pozornosti. Kdo vám má hlídat vaše dítě? Budete ještě trestána pro opomenutí povinné péče!“

Petrovičová se zase rozplakala.

„To vám nepomůže. Kde máte ostatní děti?“ končil výslech strážmistr.

„Někde u řeky.“

„Tak hleďte, ať se vám ještě neutopí!“

Po těch slovech se rozběhla Petrovičová k řece a ostatní ženy za ní, domnívajíce se, že se stalo nové neštěstí.

(Dokončení.)

KÁJA VRACÍ JEŽKŮM SVOBODU.

Z nových příhod školáka Káji Maříka.
F. H. Č. :

„Kdybysem já neměl takový kus cesty domů“ — začíná Kája toho večera, kdy nespíchá k hajnovně, protože maminka volala odpůldne z paseky: „Počkej, chlapče, až přijdeš! Co pak's to dal Líze do žlabu?“ Pomyslíl si v tu chvíli: „Jak se může maminka ptát — když to v žlabu poznala?“ „Počkej!“ řekla. Jakoby malí kluci mohli „nepočkat“, když si je maminka může přitáhnout za límec a podržet jako nic.“

Pan lesní se zasmál: „Chudáčku, daleko máš domů? Koukejme se! Najednou! Kolikrát za den tu cestu přeměříš se Zdeňou? Poslouchej, nebude ono to u tebe spíš — špatné svědomí?“

Kája podíval se sazovýma očima upřímně na pana lesního: „Naše maminka, vzácný pane, říká: „Dobré ‚sjedomí‘ — nejměkčí polštář. Dnes bysem měl „trkavý“ polštář!“

„Copak jsi provedl?“ zpřísněl pan lesní.

„Prosím pěkně — to Týna pořád: „Už začne škola. Medvědice teprve začínají zrát. Nejlepší, nejtvrďší hříbečky, které teprve si hledají místa blízko „Červeného kříže“, se budou ptát: „Kdepak jsou děti ze samoty, aby nás odnesly?“ Hrozny se také opozdily. Teprve tmaví. Já bysem nešla do školy!“

„To je pravda,“ vyhrkla Týna. „To jsem řekla. Kájo, mně se zdá, že tě maminka volá! Běž domů!“ Vytratila se z kuchyně. Kája sklopil oči. Teď teprve si uvědomil, že byť nevědomky, by byl žaloval — a žalování — věděl — je tak nehezké.

Zadíval se oknem do lesa: „Už se krátí den, vzácný pane! Hnedle budem hledat sloupky na roráty,“ zamlouvá dřívější řeč.

„To snad přece ne,“ směje se pan lesní. „Dříve bude v Lážově pout, pak posvícení, potom dušičky; to bys tomu dal, člověče, v srpnu sloupky hledat! Copak bylo po těch hroznech?“

„Ju, vzácný pane, nic po nich nebylo! Jen sem tam zrníčko zralé, trhat se ještě nesmí,“ uhýbá Kája, aby nemusil na Týnu žalovat.

Pan lesní chápe. Zdvihá mu bradičku výš a říká dobrácky: „Asi Týna něco řekla, co neměla; však se dozvíme. A když máš tak daleko domů, vyspi se u nás!“

Zdeňka dřímala u stolu.

Zaskřípěl „šuflík“ u pohovky známou notou; za chvíli měl Kája ustláno. Týna zašeptala: „Jsi hodný, že jsi nežaloval. Copak já věděla, že to provedete opravdu? Teď je to naše tajemství.“

Kájova večerní modlitba je roztržitá. Však, když už leží, si vyčítá:

„Místo na milého Pána Boha — já na taněmství myslil. Copak je to asi? Zní to tak vznešeně. Nedobře se pomodlil. Jistě hned po ránu páleček si nakopne. Nebo maminka vezme proutek. Jak to řekla Týna? „Já bych dala slabikář i „tabulku“ Líze do žlabu a bylo by to! Bez „učení“ se přece do školy nemůže!“ Udělal tak. Jenže — Líza učení nesnědla. Vzdychá: „Maminka má pravdu! Špatné „sjedomí“ má, usnout nemůže. Jindy — po posledním jablíčku a křížku, který mu maminka na čelo udělá — spí, jako když do vody spadne — dnes nic. Což, aby poprosil Týnu o křížek? Hned se smutně usměje: „Ju, copak křížek od Týny by měl takovou moc, jako od maminky?“ Dobře mu tak! Jak to říká vzácný pán? „Trp, kozáče, budeš — budeš — tatrmanem“ (popletl si místo „atamanem“). Ale „za předně“ — on není „kozáče“ a „zapodruhé“ — být tatrmanem, to by musel ke komedaji.“

Už opravdu v lesovně všechno spí. Už i jemu se oči zavírají, když je znova otevírá. Něco slyší. Má znamenitý sluch. Tatínek ho učí rozeznávat každý šramot v lese. Že by myš? Kde pak! Fifinka a Baletka nepropasou ani jednu! Ba ne! V lesovně nejsou myši. Něco zafunělo. Ježek! Ano, a ne jeden! Dva ježkové! To zas měla Týna nápad! Ničehož nic přece ze hmyzu na samotách nemají; — volá tiše: „Týno!“ Je jí slyšet chrápat z vedlejšího pokojíku. Kája stojí mezi dveřmi: „Týno!“

Ta nic. Ale ve velkém pokoji poslouchá pan lesní. Dveře jsou pootevřeny. Kája odhodlaně tahá peřinu: „Týno, proč jste chytla ježky?“

Konečně rozumí a mrzutě odpovídá: „Protože jsem chtěla! Mají je v lesovnách skoro všude; ať nemají co chytat! Zejtra jim dám jíst!“ Zívla a spala dál.

Kája často, když byl sám, povídal si hlasitě. Tak i teď. Zjistil, že ježkové batolí se v kupce papírů, které si Týna přichystala na podpal. Asi nebyli spokojeni. Kája vzdychl: „Jistě nemají nikde ani kapku mlíčka! Týnu tak poslat bez večere spát!“ Kýchl. Zvykově řekl: „Po zdrav Pán Bůh!“ Po chvíli: „Ani mi nemá kdo říct: Dejž to Pán Bůh!“ Chvíli šmátrá po chodbě. „Jen kdybych našel misku! Tuhle je Týnina skříň. Včera na ni dala Týna růžovou skleněnou misku. Povíдалa: „Tu mi koupil Malina na jarmarce v Kníně. Na ni budu dávat nedělní buchtu ‚ke kafi‘ Naditou jablky se skořicí a hrozinkami!“ „Třebas do ní dám mlíčko ježkům,“ říká Kája důrazně. Jak se dostat nahoru? Vedle skříně je stará moučnice, určená k rozštípání. Vyhoupne se na ni. Rychle ujelo víko. Buchlo to. Kája spadl do moučnice; ale stejně rychle vyhoupl se na okraj. Sáhl na skříň. „Bum! Křást!“ Nespada miska. Jen dva prasklé cylindry, které Týna dávno měla uklidit. Kája poslouchá zlekaně. Ticho. Sahá znovu, opatrně, a přece zase: „Bum! Křást!“ To spadlo několik nakřáplých květináčů. (V pokoji pan lesní klidní paní, která se probudila.)

Konečně! Kája drží misku. Měsíčního světla plna je chodba i kuchyň. Kája opatrně sjede dolů. Rovnou jde do kuchyně. Ovšem! Týna zase zapoměla uklidit mléko do špíže. Nabírá sběračkou. Nebylo to mléko, ale svařená sladká smetánka.

Za chvíli si ježkové libovali. Kája hovoří: „Já to vím, že chcete do lesa! Bodejť byste byli rádi v chodbě! Odnesu vás!“ Přináší tašku a když ježkové dopili, utěrkou si pomáhá a — už jsou uvnitř.

Pes Kamarád už hezkou chvíli poslouchá na dvoře, co Kája v chodbě kutí. Potichu otevírá hlavní vchod, čichá k tašce, olízne chlapci ruku a jde s ním.

Kája — jen tak v dlouhé noční košilce, jednou rukou objímá Kamarádovu hlavu, druhou pevně drží tašku — a za nimi, sotva dvůr přešli — pan lesní v županu. Pes sebou trhne. Pán jde! Ale pán nehvízdl. Pán nechce, aby teď k němu on běžel. U průseku otevírá Kája tašku, pomaličku vykutálí ježky. Zavýskne: „Šťastnou cestu! To jste rádi, že jste na svobodě, pravda?“

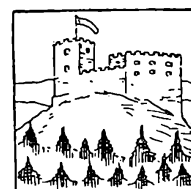
(Dokončení.)

TAJEMNÝ HRAD.

Dobrodružná povídka ze života skautů.

Napsal J. K. B a b y. kresby E. L a v i c k ý - G r e e n h o r n.

(Pokračování.)

4.

Bill stiskl Bobovi ruku, div že holestí nevykřikl. „Pojďme do tábora, Zde se děje něco nekalého!“

Bobo mlčky následoval Billa, který slézal opatrně z hradu po stráni; pak mezi keře a už byli v táboře.

Od hradu zahučel motor auta, tišil se, až zanikl úplně.

„To byl asi onen muž s balíkem,“ pravil Bill, „měl asi pod hradem auto a teď odjel. No, už budeme hned v táboře a — —“

„Kdo to?“ ozval se jim vstříc výhružný hlas.

„Buď připraven! Dlouhý Bill a Bobo!“ odvětil krátce Bill.

Proti nim vystoupila postava skauta s lopatkou v ruce.

„To jsi ty, Monarcho?“ tázal se Bill.

„Ano. A kde se tu potulujete? No dobře, že jste přišli. Pomůžete mi dělat járky kolem stanů; bude asi bouřka.“

Bill i Bobo souhlasili. Dali se s chutí do práce a při tom vykládali Monarchovi své dobrodružství.

„To ale musíme vzbudit vůdce!“ pravil Monarcha.

„Už to nestojí za to. Za chvíli budou čtyři a o půl šesté vstáváme,“ řekl Bill a pohlédnuv na svého souseda pravil: „A ty, Bobo, jdi ještě spát! My to tady doděláme bez tebe.“

Bobo poslechl. Zatím Monarcha a

PROSINEC.

Bill kopali járky kolem stanů a debatovali tiše o hradě. „Kdybychom byli na hranicích, řekl bych, že je to hnízdo pašeráků!“ zaslechl Bobo ze stanu, bale se do přikrývky.

„Hej! Monarcho! Pojď sem a pověz mi, jak zde tu járku udělati?!“ pravil Bill stoje za jedním stanem k Monarchovi.

Ten udiven, že Bill žádá jeho rady, obešel stan. Za stanem stál Dlouhý Bill a usmíval se, jak jasné sluníčko.

Monarcha pohlédl k zemi a vypukl ve smích. „Či jsou to hnáty?“ tázal se Monarcha Billa.

Ten však odpověděl otázkou: „Kdo má po tobě hlídku?“

„Aha! Paša! Nováček Paša.“

„O kolika ho máš vzbudit?“ tázal se Bill.

„Ve 4 hodiny.“

„A je — —“

„Čtvrt na pět.“

„Tak sem s ním a záhada járku je rozluštěna.“

A naši skauti chopili se každý jedné nohy a milého Pašu vytáhli rázem ze stanu. Čekali hrůzu nadávek, ale nic; Paša ležel jako zabítý.

„To je spánek!“ pochvaloval si Monarcha.

„To bych řekl, to je jeden z naší party!“ chlubil se Bill.

„Jeden menší kanadský žertík!“ navrhoval Monarcha.

„Járky už máme, až na tu poslední, co kopáme. Tak co?“

„Já mám v torbě bažantí pera, víš ta, co jsme sbírali tam ve dvoře. Zahrajeme si na mouchy.“

*

A milý Monarcha zmizel rázem ve stanu. Bill zatím obešel tábor. Když se Monarcha vrátil s pery, seděl už Billy u Paše a foukal mu do nosu. Teď se každý ozbrojil perem a počali trápit milého Pašu. Nevím, co se tomu Paši zdálo. Ale najednou se rozehnal a bum — už držel

Monarchu za vlasy. Možná, že se ve snu právě s někým potýkal, neboť začal Monarchu nemilosrdně tlouci.

„Cha-cha-cha-cha!“ smál se Dlouhý Bill. „To se ti ten žertík vyplatil!“

Zatím se již Paša vzbudil, neboť Monarcha donucen bolestí, řádně jím zalomcoval. Paša udiven pohleděl na skauty.

„Máš hlídku!“ houkl na něho Monarcha.

„A jak to, že ležím tu venku?“ tázal se.

„Spadl's s nebe!“ odvětil Bill.

„No a dokonce tak trochu učenej!“ odvětil Monarcha.

Paša však považoval to žertování za nemístné. Protřel si oči a vyskočil na nohy. Monarcha mu předal hlídku a rozešli se. Zatím co Paša obcházel tábor, Dlouhý a Monarcha dodělali járek.

„Prší!“ hlásil Paša.

„Cítíme!“ smál se Bill a šel ke stanu vůdce. Vzbudil ho a vysvětlil mu svůj návrh o táboření na hradě.

„Dobře!“ pravil vůdce. „Napřed tam přemístíme kuchyni a pak sebe. „Kdo vaří snídani?“

„Suk. A pro mléko Bobo.“

„Suk si postaví ohniště až na hradě, na pomoc mu dávám Pašu.“

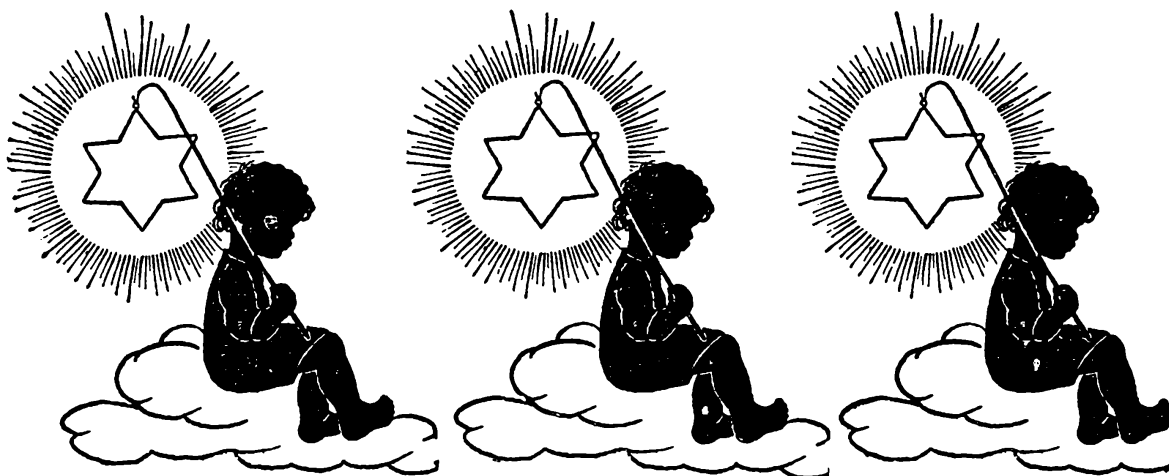
„Pašo, vzbud' tábor!“

„Moravo, Moravo, Moravěnko milá . .!“ nesl se hlas trubky, na niž troubil Paša. Hoši se ponenáhlu probouzeli.

„Rychle! Jdeme na hrad, ať jsme tam než počne pršet.“ V okamžiku byly stany strhnuty a výprava táhla na hrad. Jen Bobo odskočil k vesnici.

„Čí jsou to hnáty?“ ptal se Monarcha Billa...

„Ráz — dva, ráz — dva. Dost! Poskoky snožmo na místě! Dost! Poklus za mnou k řece!“ Pět bronzově opálených těl utíkalo v dešti od hradu k řece.

„Á — ach! To je dneska teplá vodička,“ libovali si hoši u řeky.

„Z vody, a za mnou poklusem na hrad!“ Tam se utřeli a oblekli. Suk již navařil snídani. Za malou chvíli seděli hoši ve velké síni hradu v kruhu a v ruce drželi kouřící se „esšálky“

„Dobrou chuť!“

„Děkujeme, nápodobně.“

„Tak a teď vám povím, co se mně a Bobovi dnes v noci přihodilo zde na hradě,“ zahučel „Dlouhej“

Všichni naslouchali a nespustili očí z Billových úst. Pak se počali nepokojně rozhlížet. Kamenné zdi kolem polozbořené a venku burácející hrom a padající déšť, to vše působilo, že hoši zapomněli na kávu.

„Tak. A teď, když už to víte, začněte pít, než vám to vystydne.“

„Počkejte, ještě velké dělení!“ hlásil Suk a vytáhl krabici s buchtami. Nálada hochů ukazovala maximum. Když dostal každý dvě buchty, bylo jim jako by byli v sedmém nebi.

„Milý Suku, s takovou půjdeme s tebou až na severní točnu!“ hlásil Bill ke všeobecné chvále dnešní snídani. Pak se obrátil všechen zájem k hradu.

„Podívám se s Billem dolů do chodeb, vy tu zatím zůstaňte a hrejte nějaké hry nebo si něco vykládejte,“ poroučel vůdce. „Bratr Suk převezme dozor!“ Pak si oblékl gumový plášť a následován Billem odcházel. Brzy octli se u dřevěných vrátek, kde v noci zažili s Bobem ono dobrodružství.

Bill sáhl na kliku. „Co to?“ zamumlal.

„Zavřeno?“ — „Ano.“ — „Myslel jsem si to, ale ještě je tu ono okénko, jak jsi vykládal.“

„Ano, to! Je tam za rohem!“ — „Pojďme tam!“ Zašli za roh. Bill se zastavil.

„Co je?“ tázal se vůdce.

„Zabedněno.“

„Dalo se to čekat. Zpozorovali jistě náš příchod.“ — „Co dělat?“

„Vrátíme se.“

Pomalou se vraceli oklikou zpět. Hrom burácel již jen v dáli. Bouřka pomalu ustávala. „Pozor!“ vykřikl pojednou vůdce, ale bylo již pozdě. Bill zmizel před ním v hluboké jámě. Nahlédl dolů. Tma. Patrně nějaká hodně hluboká jáma. „Haló!“ ozval se hlas z hloubky.

„Haló!“ odvětil vůdce poněkud třaslavým hlasem. „Nestalo se ti něco?“

„Ne!“ znělo z hloubky „Dopadl jsem na cosi měkkého a zdi jsou zde jako vyvatované.“ — „Můžeš nějak nahoru?“ — „Ne!“ — „Počkej! přijdeme hned s provazy.“ Vůdce odešel. Za chvíli přišel on, za ním Bobo a Monarcha. Paša a Suk zůstali u věci.

„Haló!“ zahučel vůdce do jámy, když byli položili tyčky přes jámu a na ně uvázali lano. Leč žádná odpověď.

„Záhadrné!“ zamumlal si vůdce pod vousy a dodal: „Budu muset slézt dolů! Počkejte tady; až zapísknu, chopte se lana a táhněte!“ Přehoupl se na tyčku a šplhal po laně dolů. V jámě bylo šero. Nelezl dlouho, když v zápětí se ozvalo pod ním: „Ticho!“ Tu stanul vedle Billa na měkké půdě. Bill maje přitlačené ucho na zdi, přitáhl vůdce k sobě a šeptl: „Naslouchej!“

Vůdce v tomto šeru moc neviděl, ale slyšel: „Vím to zcela určitě. Chodí tu nějaký slídič. A rána z revolveru vzbudila by pozornost těch mizerných skautů, vid’!“

„Samozřejmě. Tady nám musí pomoci nůž. Nůž do zad a je vše odbyto.“

„A skauti?“

„Ti jistě co nejdříve odejdou, jestliže už neodešli. Pojd’, podíváme se!“

Vůdce uchoopil lano a pošeptal Billovi, aby zůstal, a sám rychle šplhal nahoru.

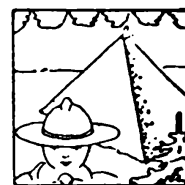
„Co je s Billem?“ tázali se hoši. „Stalo se mu něco? Je živ? Zdráv?“

„Ano! Živ a zdráv. Vemte lano a pojd’te za mnou! Ostatní až později.“ Všichni spěchali do místnosti, kde snídali. Pašovu a Sukovu otázku odbyli lakonickou odpovědí.

(Dokončení)

BESÍDKA KATOLICKÝCH SKAUTŮ.

B a b y.

Naši m o r a v š t í s k a u t i projevili poslední dobou neobyčejnou činnost. Poprvé letos vystoupili na veřejnost dnem katolických skautů v Brně 15. října 1933. Zejména b r n ě n š t í skauti ukázali, jakými kroky kráčí katol. skauting v Brně ku předu. Čtrnáct dní před skautským dnem sháněli reklamy na plakáty, aby mohli plakáty zaplatit, neboť jejich skautské kapsy jsou chudé a nemohou si mnohé dovolit. (Mimochodem řeknu, že na 80% katol. sk. v Brně je z rodin dělnických, řemeslnických či podúřednických.) Muselo se pracovat tak, aby byla režíe co nejmenší. Týden před sk. dnem rozdávali skauti u brněnských kostelů letáčky. A ani nechtěli pak věřit, že už je sobota. Tak jim to uběhlo; každý den nějaká práce, nějaké shánění.

Sobotní program byl vyplněn odpoledne otevřením skautské výstavy v sále Orlovny Brno I. s táborovým ohněm večer.

Na výstavce jsme mohli vidět, že skauting prospívá jak v přírodovědě (na př.: rozsáhlé sbírky rovera Páska*) tak literární tvorbě, umění (výrobky ruční), zruč-

*) Rover je starší skaut 16 let, jenž se věnuje pilně práci ve prospěch skautingu. Heslem roverů-skautů je: „S l u ž b a“.

Naši skauti připevňují pozvání k táborovému ohni. (Mohelno 33.)

Maňásek zpestří náš táborový program v blízké řece.

nosti, světovému styku (jamborée, esperanto) a p. Hlavně všestranné výchově. Byla tu mimo zmíněné vystavena i literatura skautů a skautských vůdců — skautské časopisy (jmenovitě *Anděl Strážný*), expedice znojemských skautek. Stěny byly zakryty jednoduchými, ale krásnými obrazy a fotografiemi (vesměs známými z *And. Strážného*). Výstava byla obdivována zejména svazovými skauty. Divili se, že tak mladé hnutí, jako K. S. v Brně, má za sebou tolik práce. (Katol. skauting vstupuje rokem 1934 do éry čtvrtého roku od vzniku.)

Táborový ohněň pobavil nejen obecnostvo, ale i skauty. Z vážného začátku se brzy přechází do veselé skautské nálady.

Tedy o tom vážném. Byl to proslov, pak krásná recitace a sliby skautů i činovníků. Dojemné ty okamžiky vryly se nezapomenutelně v ta skautská či skautsky cítící srdce. A už je tu program veselý. Zahajuje jej 23. oddíl výstupem „Kralování“ a teď to jen letí. Času je málo a čísel mnoho. Malý šotek recituje. 21. oddíl baví výstupem „Kluci“, 22. odd. rádiem, 20. odd. písničkou sestry skautky, dvěma výstupy: O nich těžko rozhodnout, který z nich je lepší, zda „Tetky do města“ nebo „Nešťastní zpěváci“. A ještě mnoho čísel následuje, až opět přichází vážná chvíle. Chorál „Svatý Václave“ nese se tiše do lužáneckých sadů a po Černých polích. „Nedej zahynouti nám, ni budoucím, ale rozmnož naše řady, jež povznášejí srdce k Bohu.“

Druhý skautský den nalézají skauty v posádkovém kostele. U oltáře klečí dva ministranti-skauti a za nimi v popředí chrámu skautské řady, řady božích bojovníků, jež hrdě se hlásí k svému katolickému vyznání. Společné sv. přijímání posiluje tyto řady k novému boji, neboť mnoho katolíků, zvláště ve velkoměstech, pohlížejí na naše kat. skauty za to „katolické“ s divného hlediska. Po mši svaté konala se činovníká schůze v Orelském domově Na ponávce. Jednohlasně byla přijata mimo jiné tato resoluce: Vztahy katol. skautingu budou vždy k ostatním katol. spolkům nejužší a nejpřímnější, jakož i vztahy ke svazovým skautům.

Odpolední program byl zahájen přehlídkou II. divise katol. skautů. Potom byl zahájen lukostřelecký závod jak katol. skautů, tak svazových skautů i obecnostva.

Pout do Tuřan před kapuc. kostelem v Brně. V pozadí chrám sv. Petra a Pavla na dómě.

U „Porta coeli“ v Předklášteří.

I. cenu lukostřeleckých skautů starších vyhráli: Lavický (na 30 m) a z mladších Burián (na 15 m). Současně byl prováděn program z ukázkového tábora (pěkné byly ranní cviky, ale jinak byl program dosti roztržštěn. Ukázkový tábor vedl br. Kratochvil) a lehkotletické závody.

Přes značné chladno byla návštěva obecnstva dosti dobrá. Je vidět, že K. S. prorážejí již zeď nedůvěry, která ho dělí od mnohých katol. rodičů.

Zdař Bůh!

Baby.

LYŽAŘSKÁ.

(Venouškovi Zv.) — Jan Karník.

Chop se lyží každý z nás,
volá dalek slunný jas,
stříbrem sních se jiskří.
Po horách i rovinách
ujíždějí — žádný strach! —
lyžařici bystří.

Tiché lesní království
jako z cukru dnes se stkví,
zvěř se krčí v houští.
Cesta pevná — dupni si! —
v bílé stromů kulisy
lyžaři se pouští.

Jedou vzhůru lehýnce
větrem hnáni k vyhlídce:
domov v bílém hávu!
Viskám v klínu hor a skal
peřinky mráz podestlal
pod ospalou hlavu.

Vracejme se, lyžaři,
slunečko než dozáří
v nachu nad západem.
S vlčím hladem k večeři!
Potom v náruč mateří
radostně se kladem.

KARLÍKOVA NÁDILKA.

Svatava Housková.

Brzo bude Mikuláše, hoj, to bude radostí!
Karlík v rozpacích se mračí,
v oku se mu bázeň zračí,
dobře ví, že darebáci rozplynou se v žalosti.

Jak jen světce obelstítí, aby na trest zapomněl?
Aby Karlíkovi v krátkce
nadílku dal jak v pohádce,
tak vojáky na koníčkách, ty by jistě každý chtěl.

Den nadílky již je tady a maminka povídá:
„Nevím, nevím, milý hochu,
pomodli se přece trochu,
třeba pro tu modlitbičku nadílku ti svatý dá!“

Karlík šeptá modlitbičku, ale náhle ustane.
Na almárce mísa jablek,
ořechů je a karlátek,
velká chvíle pokušení ubožáku nastane.

Již má jedno jabko v kapse. „Však mne žádný neviděl!“
Hbitě po druhém zas sáhne —
tu se miska trochu nahne —
bác! A střepy na zemi. „To kočka!“ Tak matce děl.

Matka jenom přísně praví: „Nebudu se zlobiti,
modli se jen, synku zlatý,
však už dneska přijde svatý,
ten ví dobře, jak kočička mohla misku rozbítí.“

Venku vrzla vrátka a již vchází Mikuláš.
„Pomodli se zkrátka, hochu,
nadílky ti nesu trochu,
(máti potají se směje!) at' si trochu pochutnáš!“

Karel hned se k dárku žene, ale hrůzo hrůzoucí!
Místo vojáků a koní
brambory na stole voní,
místo dobrot — trochu uhlí dostal Karlík žasnoucí.

ZACHRÁNĚN SVÝM DOBRÝM ANDĚLEM.

Z franc. přeložil F. Vojtěch Oldřich, Š. b.

Kdybychom lépe pochopili mcc a oddanost svého Anděla strážného, jistě bychom se k němu častěji a vroucněji modlili a jej více milovali.

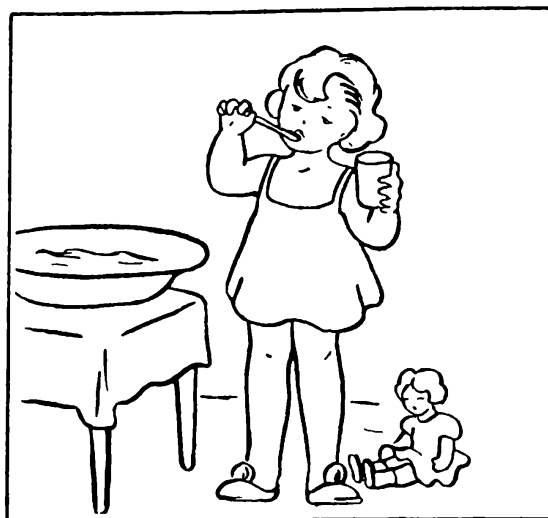
Nechť malé dítě samo svým příkladem nás k tomu povzbudí!

V polovině měsíce června r. 1894 ve francouzském městě Fains byl čtyřletý hošík sklenářského dělníka Eugen Loup ukraden potulnými kejklíři. Ti jej uzavřeli do svého vozu a uprchli z krajiny, bdíce nad ubohým děckem z obavy, aby jim neuteklo.

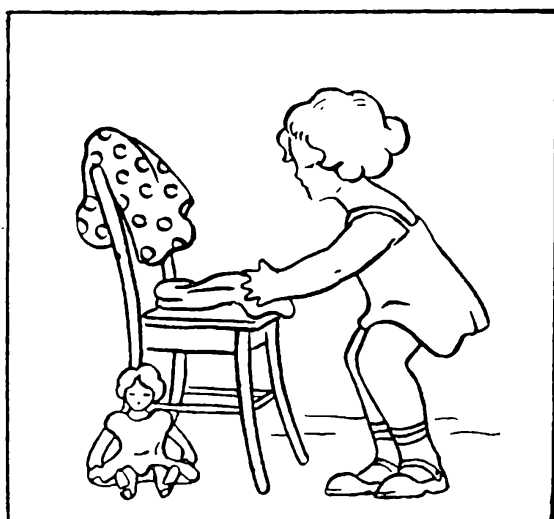
Když se dostali nešlechtníci tak daleko, kde mysleli že se jim již není třeba báti četníků a pronásledovatelů, donutili chlapce, aby pro ně žebal.

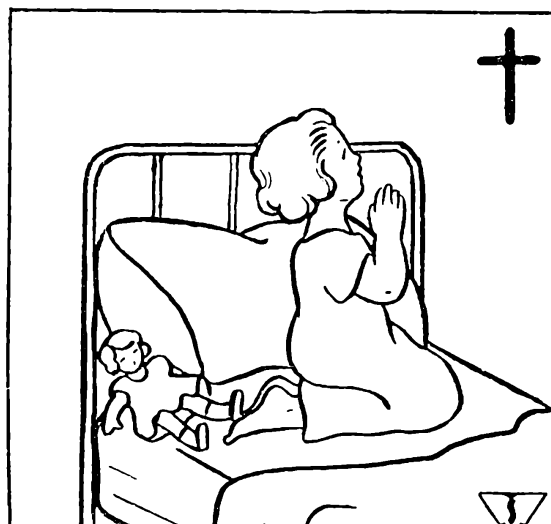
1. Má panenku, než jdem spát,
budeme se umývat.

3. Čistíme si zoubky chvílku
a pak hupky na postýlku.

2. Šatičky si vyčistíme,
pěkně si je uložíme.

4. A na konec modlitbičku
ke strážnému andělíčku.

Byla-li almužna hojná, dostalo se mu hrubé potravě, která však hladu neukojila. Běda však, jestli dítě přišlo s prázdnou! Nadávkami a surovým bitím vylévali nelidští tito tvorové svou zlost na ubožáku. Tento trudný život trval tři a půl roku!

Konečně počátkem r. 1898 podařilo se dítěti ve věku necelých osmi let uniknouti z tábora na svobodu. Ale jak mohlo by žít tak samo v tomto věku? Brzy bylo zadrženo jako tulák, pobuda.

Tázáno byvši policejním komisařem, vyprávělo mu své nedobrovolné dobrodružství, aniž mohlo dáti přesné označení o svých rodičích a tím méně o rodném kraji.

Co překvapujícího a divného? Byvši ve čtyřech letech rodičům uneseno, tolik od této doby vytrpělo!

Komisaři bylo ze srdce líto opuštěného dítěte, že dojat vyslechl

osudy malého nešťastníka. Na všechny jeho otázky dostalo se mu odpovědi, že chlapec se pamatuje toliko na jedinou modlitbu k Andělu strážci, kterou se s ním zbožná matička modlila vždy večer před spaním.

V nehostinné boudě či voze po dnech tak smutných a tvrdých nepřestávalo každého večera vzývati svého Anděla strážného o ochranu a slzíc myslí zalétalo k své dobré matce.

Komisař dal uveřejniti v novinách zprávu tohoto znění: „Chlapec nejvýše osmiletý, jenž před několika lety byl rodičům svým ukraden, hledá svého domova. Rodičům, jimž bude navrácen, jest zaslati na policejní komisařství úryvek modlitby k Andělu strážci, jíž ho matka naučila.“

Za málo dní těžce zkoušená matka, jež nepřestávala oplakávati svého malého Eugena, četla ono oznámení v novinách. Zbledla pohnutím i nadějí. Chvějíc se, napsala a rychle odeslala začátek žádané modlitby.

Četli ji dítěti, které bez váhání odříkalo druhou část.

Tak byl Eugen vrácen svým truchlícím rodičům.

Lze snadno uhodnouti jejich radost a vděčnost k strážným andělům celé rodiny.

VEVERKA A ZAJÍC.

E d. E 1 p 1.

Přispěchala veveriče
ze zapadlé obory,
aby v doupi přinesla si
něco na zub z komory.

Zima bylo, sněhu mnoho,
mráz pronikal kožíšek,
proto spěchá pochutnat si
na semenech ze šišek.

Hledí na ni zajíc z chvoji
hladem všecek zmořený,
vystlal zimní postýlku si
listím mezi kořeny.

„Veveričko, družko milá,
pozvi mě též na hody!
Splatím tobě i s úroky
podle smlouvy-dohody.

Nasbírám ti v létě bukvic,
věř mi, plnou komoru,
zeleného jetelíčku
fúru svezu do dvoru.“

Tak sliboval veveriči,
oči na ni upíral,
pak se s ní hned ke komoře
v důvěře na cestu dal.

Pomohla mu veveriče — —
Zajíc ale zapomněl,
co jí v zimě nasliboval,
jak všechno splatiti chtěl.

Proháněl se v jetelíčku,
maje z jara jídla dost,
nevzpomněl, jak v zimě strádal,
až byl jenom kůže, kost.

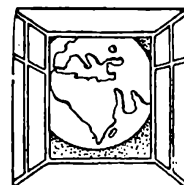

OKÉNKA DO SVĚTA.

B. J.

Karel Dostál-Lutinov, zasloužilý katolický básník, spisovatel a redaktor, zemřel před 10 lety (29. listopadu 1923) v Prostějově, kde se také narodil (22. září 1871) a kde působil skoro 20 let

jako farář. Vydával významný umělecký měsíčník „Nový Život“, pak „Archu“ a několik jiných časopisů, Z četných básnických sbírek vynikaj. Sedmikrásy, Království boží na zemi

Potulný zpěvák, Osudy, Orlí fanfáry, Květiny a j. Miloval mládež, napsal pro ni dramatickou pohádku Popelůška, vydával pro ni časopis Mladý máj, pro studenty Studentský kalendář, zaslouží tedy, aby i dnešní katolická mládež vzpomínala naň s láskou a snažila se poznati jeho dílo.

Cesta k hvězdám. Jest obecně známo, že světlo urazí za vteřinu 300.000 km, takže na příklad mezi dvěma následujícími tiky kapesních hodinek (za jednu pětinu vteřiny) obletělo by světlo celou zemí jednou a půlkrát. Letec, který uletí za vteřinu 28 m, doletěl by na měsíc za 5 našich měsíců, k hvězdě večernici (Venuši) by letěl 5800 roků, k slunci 17.000 roků, ač tu dráhu paprsek světelný proletí za 8½ minuty. Vzdálenost mezi zemí a měsícem je 382.000 km, mezi zemí a sluncem 149.000.000 km. Vzdálenost Venuše od země je 40 milionů km. Kdyby se vystřelilo z děla a koule letěla stále stejně rychle k měsíci, byla by tam za týden, na slunci za 5 roků a na jednu z nejbližších hvězd by doletěla za 3—4 miliardy roků!

Kolik je hvězd? Pouhým okem možno viděti na celém nebi asi 6000 hvězd, v našich krajinách asi 3000, obyčejně však vidíme jich méně: 2000, v městech asi 1500. Jednoduchým divadelním kukátkem spatříme nejméně 100.000 hvězd a našimi nejlepšími dalekohledy nejméně 100 milionů. Proslulý hvězdář F. H. Sears odhaduje počet všech fotograficky zjistitelných hvězd až do 21. velikosti na 890 milionů. Počet všech v naší hvězdné soustavě obsažených členů odhaduje na 48 miliard. Jak ohromné, pravda, jsou to číslce! A přes tuto záplavu hvězd zůstává vesmír skoro prázdný: všechny tyto hvězdné světy vyplňují jej jen asi tak, jako

ZIMA.

B. P r o k š o v á, žákyně, Vlkov.

Paní Zima pozlehounku
po špičkách se přikradla,
na dveře nám zaklepala,
do světnice tiše vešla
a na okna květy bílé namalovala.

šest prášků obrovskou nádražní dvoranu. Jak rozsáhlý tedy je vesmír! A jak mocný je Bůh, který to všechno stvořil, stále zachovává a nejvyšší moudře řídí!

Jak krmiti ptáky v zimě? Dobří lidé a také soucitné děti snaží se ulehčiti ptáčkům, kteří u nás zůstali, těžkou zimní dobu a poskytují jim dle možnosti také krmení. Při tom je však nutno přihlížeti k povaze a potřebám jednotlivých druhů. Nehodí se všechno pro všechny. Tak je třeba zvláštní pozornosti při výběru krmiva pro sýkory koňadry a jim příbuzné ptáky. Černý chléb je pro ně velice nebezpečný, rovněž se pro ně nehodí zbytky bramborů a zvláště slupky bramborové. Nejprostším krmivem pro sýkory je lněné nebo slunečnicové semeno. Znamé krmivo pro kanárky je výborné i pro pěnkavy, strnady, čížky a jiné ptáky, kteří se živí semeny. Výborným krmivem jsou ovšem ořechy; rozloupnuté půlky se prostě pověsí na strom. Kosi se mohou krmiti odpadky zeleniny a masa. Uzená slanina je však pro ptáky škodlivá.

Andělům svým o tobě přikázal. Pod tímto názvem vyšla v knihovně Smíru v Přerově (Šířava 7) nová pěkná modlitební knížka, věnovaná úctě našich nebeských ochránců, sv. andělů strážných. Kromě poučení o nich a různých dětských modliteb k nim obsahuje také nejdůležitější všeobecné modlitby pro každého katolíka. Knížka, vhodná také za dárek k sv. Mikuláši a k Ježíšku, stojí v celoplátěné vazbě jen 8 Kč.

Pán přichází je dobrý náboženský časopis pro děti a doplňuje pěkně „Anděla Strážného“. Vydává jej Matice Cyrilometodějská v Olomouci za roční předplatné 2 Kč. Doporučujeme jej svým čtenářům.

Zahalena ve plášť bílý,
kol sebe sta hvězdiček,
radost v noci rozsávala
a voda nám zamrzala,
když se díval měsíček.

KOUTEK PRO RUČNÍ PRÁCE.

Ti dva na našem obrázku jsou vaši staří známí. A snadno si je uděláte. Mikuláš ovšem musí být dutý, aby se do něho dalo cukroví. Čert musí mít putnu na zádech.

Doma máte jistě stojaté válcové pouzderko snad z plynové punčošky neb léku. Jedno víčko pevně kličem zalepíte, druhé necháte volné. Na toto víko se přilepí hliněná neb dřevěná kulička a od spodu k víčku přibije. Z vaty uděláte vous a vlasy. K víčku se přilepí ještě ornát.

Zbývající váleček polepíte bílým krepovým papírem, přepásáte zlatým pásem. Ruce vyříznete ze dřeva a drátkem připevníte k válečku pod víčkem. Oblečete je do bílých krepových rukávů. Boty jsou z kousku korku nebo dřívka, pozlaceny. Berla je zavrtána do ruky Mikulášovy.

Pro čerta nejdříve uděláte drátěnou kostru. Tu přibijete na prkénko. Pak ji omotáváte černým krepovým papírem. Pás je z červeného sukna neb papíru. Obojek rovněž. Na záda mu dáte putnu, kterou opět velmi snadno uděláte z nějaké krabičky od léku a barevným papírem polepíte. R. J.

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

Z občanské nauky. Učili jsme se o přátelství. Pan učitel se tázal: „Kdo umí nějakou říkanku?“ Nepozorný žák odpověděl: „Kdo po tobě chlebem, ty po něm kamenem.“ (L. Šefcová, Hrobice.)

Ze školy. Pan učitel: „Říkej mi, C., předměstí Prahy!“ C.: „Král. Vinohrady, Husle (spletl se a honem se opravuje): Nudle!“ Ostatní mu přetrhl náš veselý smích. (K. Tomečko, Val. Klobouky.)

V přírodopise. Paní učitelka: Pověz mi, P., něco o koni!“ P.: „Před dávnými a dávnými časy, kdy nebylo koní, vzal člověk laso a šel si na poušť chytit koně.“ Dále už nemohl dopovědět. (K. Tomečko.)

Ve fyzice. Pan učitel se ptal, z čeho se skládá galvanický článek. Žák S. pravil: „Galvanický článek se skládá ze žabích stehýnek. (Týž.)

V přírodopise. Pan učitel se ptá žáka N., čím jsou opatřeny oči šelem. Žák: „Oči jsou opatřeny štěrbinou a krátkým ocasem.“ (Týž.)

Z přírodopisu. Žák Z. měl povědět, co ví o havranu. Žák odpověděl: „Havran je podobný divokému zvířeti.“ Všichni jsme se tomu smáli.

(Fr. Ambrož, 3. tř., Hrubčice.)

Z dějepisu. P. učitel vyvolal nepozorného žáka J., aby mu pověděl životopis sv. Metoděje. Žák: „Svatý Metoděj se narodil v jižních Athénách u Smolúně na ostrově Cypr. F. H.

líčková 30. Bojanovice: A. Stehlíková 33. Bojkovice: E. Matějček 38. Bolatice: F. Boček 26. Borovník: M. Češka 22. Bory Dol.: M. Němec 23. Bory H.: B. Dvořák 23. Bosonohy: R. Ambrožová* 33, J. Bártl 30, E. Sojka 28. Braniškov: B. Juříček 26. Brno: S. Adler 39, G. Kosík 39, M. Rybnar 39, R. Papež 39, V. Salaš 39, Z. Haičman 38, B. Bartoš 38, F. Rybář 38, R. Heider 38, H. Majerová* 37, E. Trmač 37, J. Fingerland 37, J. Pergl 36, F. Kusala* 33, Z. Zabloudilová 33, V. Ralenovská 33, J. Špaček 32, V. Havlíček 31, V. Lábrová 30, L. Horák 30, A. Němcová 29, A. Bednařík 28, J. Kubík 28, L. Šafařík 26, S. Drobný 24, J. Vavřina 22, M. Kropáčková 20, J. Janda 20, D. Urban 20, R. Hloušek 18. Brod Něm.: V. Friedrich 39, V. Pertl 38, J. Svoboda* 37, R. Jarolímová 29. Brod Uh.: J. Popelka 38, M. Vaněk 37, J. Krajča 36, B. Böhm 36, J. Hradecký 34, V. Wolf* 34, V. Chvíla 33, O. Laksar 24, F. Kočař 22. Brodek: F. Kopl 24, M. Richtrová 24, Brušperk: M. Skácelová 34. Břest: F. Pospíšilová 24, B. Otáhal 18. Březová: J. Dubový* 31. Budějovice Č.: V. Bezpalec 27. Budišov: Z. Reitknechtová 24. Buková: L. Kučera 30, K. Pospíšil 27. Bukovina: A. Beránek 31. Býkovec: K. Lisa* 23. Bystřec: M. Hejlová 23. Bystřice n. P.: L. Ježová. 36. Cerekev H.: J. Vrátný 8. Cikháj: M. Beneš 31. Čebín: M. Slaninová* 30. Čechy pod Kos.: A. Šťastný 38. Čermná: J. Pecháček 31. Černá: K. Munduch 39, J. Novotný* 39. Černotín: A. Podepřelová* 25, J. Čadrová 17. Černovice: F. Bič 39, L. Červinková 39, A. Šob 39, L. Bláhová* 38, G. Drlíková 37, L. Gargulák 25. Červenka: R. Chrudina 36. J. Zdražil 36, J. Vyhnánek 34, O. Žváček 34. Čiměř: J. Čtveráček 23. Dalešice: J. Buchtelová* 39. M. Krejčová 38, V. Tkaná 38, J. Zadražil 38, L. Zadražilová 38, J. Bauman 37. Diváky: K. Přádová 36. Divišov: M. Chrástová 37. J. Romanová 37. Dobručka: J. Kubík 19. Dobručkov: A. Pilařová 17. Domanín: F. Zapletal 33. Doubravník: A. Bělík* 39, J. Brázda 39, V. Hájek 39, Z. Ponížil 39, M. Sys 39. Drahanovice: E. Prokopová 24. Drnovice: A. Bébar* 30, F. Gábrová 24. Drslavice: J. Berka 39, K. Burša 39, A. Zemánek 29. Dřevohostice: M. Srovnalíková 39, F. Spáčilová 18. Dubňany: V. Ševela 25, J. Husáková 16. Dvořisko: R. Havlíček* 26. Džbánice: O. Nikolová 30. Franckovice: J. Kubíček 21. Frenštát p. R.: F. Vrba 32, V. Šindler 16. Fryšták: J. Viček* 31, L. Jelínek 28. Grymov: J. Jemelík 33. Havřice: F. Doležálek 38, L. Bumbalíková* 38, A. Gášková 38, A. Hodická 38, A. Kozúbková 38, M. Matějčková 38, M. Sedláčková 38, F. Škaredík 38, K. Vaja 38, J. Zálešák 38, F. Ďurdová 37, P. Hruboš 37, M. Buráň 35. Heroltice: J. Hejmala* 27, M. Jůzová 22, V. Vlčková 19. Heršpice H.: F. Klimánek 36. Hlavnice: R. Beck 28. Hodějvice: F. Máca* 39. Hodonín: F. Jordán 39, M. Svobodová 20. Hodslavice: J. Kudělka 37, V. Hub 32. Holešín: M. Staněk 9. Holubice: A. Fišnarová 35. Hostěrádky-Rešov: J. Vener 39, F. Martinásek 35. Hradčany: O. Kos 39. Hradčovice: V. Zálešák* 26. Hradečné: L. Havlíček 38. Hradiště Uh.: Z. Schaniaková 37, L. Rochová 33. Hranice: B. Minaříková 37, J. Sosnová 35, K. Klejnová 32, M. Fitzková 30, L. Stojarová* 29, L. Bestová 28, M. Polášková 28, B. Svěráková 28, J. Motejzíková 28, A. Jakubková 27, J. Čechová 26, V. Šubertová 26, B. Cibulcová 25, A. Křístek 25, M. Košárková 24, D. Habrmanová 23, V. Hofmanová 23, G. Bajgarová 23, M. Bártl 23, D. Ernestová 21, D. Peroutková 21, E. Vilimová 21, L. Bezlojová 20, M. Bicová 20, A. Pol, 20, M. Pitronová 17, A. Pjentáková 17, E. Seidlová 9. Hrdibořice: V. Aronová 20. Hrotovice: S. Svoboda 19, F. Fučík 14, B. Andréová 5, M. Chmelová 4. Hulín: D. Šafaříková 36, F. Šafařík 36, J. Omastová 26. Husovice: J. Horký 36, K. David 33, B. Říhová* 33, L. Veškrna 30, J. Sedláček 29. Chlístov: K. Havelka* 38, J. Novák 38, A. Hájková 36. Cholina: S. Komárek 37. Chomoutov: E. Zlámalová 25, J. Zlámalová 25. Choryně: J. Fabík 30. Chotěšov: A. P. Ksandr* 32. Chrlice: M. Haraštová 35, A. Šromová 34. Chudichromy: F. Marková 39. Chvalkovice: J. Kříž 25, R. Karásková* 23, C. Sigmund 20. Ivančice: A. Muzikářová 29. Ivanovice n. H.: J. Řičánek 36, M. Matyášová 33. Jablonec: F. Sobotka 36. Jakubov: B. Němcová 34. Jamné: O. Pavlíček 21. Jančí: J. Vícha* 28. Janovice: J. Bezděk 39. Jaroměřice n. R.: Z. Klugerová 39, L. Novotný 39, A. Vojtěch* 39, J. Vrbka 39, J. Kratochvíl 38, J. Kselík 37, J. Rehtík 36, J. Směták 35, J. Stuchlík 35, J. Vojtěch 35, F. Míča 33, J. Reslová 33, M. Jelečková 32, A. Plaček 29, J. Sečka 28, J. Nechvátal 28, M. Zlatušková 28, M. Kotoun 28. Jasenice: Z. Rusek* 36, F. Kopřiva 30, J. Zátpek 29. Jersín: M. Sobotka 39. Jestřabi Pernšt.: B. Šibor 36. Jestřebí: J. Maňoušek 29, M. Krejsa 29, F. Tříška 26, F. Blažek 24. Jičín N.: F. Horák 38, J. Geryk 38. Jičina: A. Bezděk 36. Jindřichov: F. Hercik 36. Jiřikovice: J. Daněk 39, J. Dvořák 35, J. Nos 30. Juliánov: A. Vykydal* 23. Jundrov: G. Carda 39, J. Křížová 36, J. Zobačová 36. (Ostatek v 6. čísle.)

OŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 4.—6. zašlete zajednou nejpozději do 10. února b. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

1. Rebus.

J. Chn., Slavice.

B „G O L I Á Š“

2. Záhadný nápis.

J. Chn., Slavice.

Lepedom — apototec — cimkr — ovem
nesli — jind — evzam — kumr — amor.
O. V. E. M.

3. Zvratka.

J. Chn., Slavice.

I. II. III. při západu slunce bývá
často obloha III. II. I.

4. Vsuvka.

R. Němec.

Do vězení písmě ihned dejte,
modlitební knihu vyhledejte.

5. Dělenka.

R. Němec.

Naše 123454 12 5434
na Ježíška pěkný dárek.

6. Rebusy (místop.).

K. Herník, Radvanice.

1.

A 100 v

2.

V T V T Y Y T
T T T T Y Y T
V T V T Y Y T
ho

7. Rámcovka.

Vašíček H., Vikoš.

	3	4		
	1	2	3	4
1	E	E		
2	E	E		

1. světová strana
2. měsíc
3. zvíře
4. hnojivo

8. Rebus (zeměp.).

Bureš, Brodek.

část úst NA

9. Rebus (náb.).

T. J., Strážnice.

E¹⁰⁰ řepa N

10. Záměnka.

T. J., Strážnice.

„S...b“ po moři se často plaví,
„S...l“ má velkou cenu, když je pravý.

11. Výpustka.

Frant. Putna, Brno.

Před obědem praví matka k dceři:
„Dnes s „s“ bez „s“ osoby!“

12. Rozšiřovačka.

Alois Dohnal, S. D. S.

1. spojka,
2. zájmeno,
čísla,
část obličejů
step,
zelenina.

13. Přesmyčka (zeměp.).

Ant. Štourač, Strítěž.

Oběd p. rady.

14. Vsuvka.

Štursa B.

Do tance když číslovku s háčkem dáš,
dravého ptáka uhlídáš.

15. Přesmyčka (čas.).

E. Konrád — do Holice a N. světa.

Červe, stav!

jednejte si u Občanské tiskárny
v Brně, Starobrněnská ulice 19-21:

OLEDNÍČEK.

ředitel P. L. Š. — Cena Kč 1.—.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII

LEDEN 1934

ČÍSLO 5

V Á N O C E

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. S. R. O. V BRNĚ

NEJVHODNĚJŠÍM DÁRKEM JEST DOBRÁ KNIHA!

- Alfonsa Maria**, NA BESEDĚ. Sbírkka dětských povídek. Ilustrováno. V. 8°. Stran 216. Cena Kč 10.—.
- Dostál A.**, Z DÁVNÉ DOBY. Povídky pro mládež. Ilustrováno. V. 8°. Stran 160. — Cena Kč 6.—.
- Háj F.**, ŠKOLÁK KÁJA MAŘÍK. Ilustrováno.
díl I. V. 8°. Stran 242. Cena Kč 18.—, šesté vydání;
díl II. V. 8°. Stran 300. Cena Kč 22.—, šesté vydání;
díl III. V. 8°. Stran 102. Cena Kč 18.—, čtvrté vydání;
díl IV. V. 8°. Stran 274. Cena Kč 20.—, páté vydání;
díl V. V. 8°. Stran 230. Cena Kč 18.—, páté vydání;
díl VI. V. 8°. Stran 180. Cena Kč 16.—, třetí vydání;
díl VII. V. 8°. Stran 192. Cena Kč 16, čtvrté vydání;
původní plátěná vazba na jeden díl Kč 12.—.
- Háj F.**, POHÁDKY. Ilustroval K. Rélink. Desky s trojbarevnou obálkou, 6 trojbarevných celostránkových ilustrací a 22 perokreseb. 4°. Stran 130, jen vázané výtisky. Cena Kč 45.—. Obsah: V království Čitorie. — Kutchanův herbář. — Zakletí. — Šášenka z rodu trpaslíků. — Mezi skřítky. — O princezně Jasnušce.
- Háj F.**, ŘÍDÍCÍCH MÁRINKA. Ilustrováno.
Díl I. V. 8°. Stran 190. Cena Kč 16.—. Druhé vydání.
Díl II. V. 8°. Stran 196. Cena Kč 16.—. Druhé vydání.
Díl III. V. 8°. Stran 188. Cena Kč 16.—.
Díl IV. V. 8°. Stran 182. Cena Kč 16.—.
Díl V. V. 8°. Stran 138. Cena 15 Kč. Druhé vydání.
Původní plátěná vazba na jeden díl Kč 12.—.
- Haltová Maria R.**, DÍTĚ STÁTU. Román sirotka, ilustrováno. Stran 160. Cena Kč 6.—.
- Jablonský Bol.**, MOUDROST OTCOVSKÁ. Básně. 8°. Stran 134. Cena Kč 5.—.
- Kálal Václav**, KVĚTY A KLASY. Povídky a pověsti o věcech přírodních. Ilustrováno. V. 8°. Stran 60. Cena Kč 2.—.
- Kosmák Václav**, VÝBOR ZE SPISŮ, upravil Edv. Elpl:
Díl I. Co tatínek činí, dobře činí. — Mučenky. — Zavinila krádež a j. povídky. — Ilustrováno. V. 8°. Stran 160. Cena Kč 6.—.
- Díl II. Podivný lov. — Vzkříšení. — Velikonoční duma atd. Ilustrováno. V. 8°. Stran 160. Cena Kč 6.—.
- Díl III. Princezny. — Alleluja. — Dobrá pomoc atd. Ilustrováno. V. 8°. Stran 166. Cena Kč 6.—.
- Díl IV. Skřivan a sedmikráska atd. Ilustrováno. V. 8°. Stran 148. Cena Kč 6.—.
- Kosmák Václav**, VÝBOR ZE SPISŮ, upravil František Šilhavý:
Díl I. Předmluva. — Životopis V. Kosmáka. — Vzpomínky na moji zemřelou matku atd. Ilustrováno. 8°. Stran 120. Cena Kč 3.—.
- Díl II. Jaro. — Vzkříšení, Alleluja atd. Ilustrováno. 8°. Stran 160. Cena Kč 3.—.
- Díl III. Kde hledat pomoci? — Štědrovečerní sen. — Purpurový květ atd. Ilustrováno. 8°. Stran 70. Cena Kč 2.—.
- Koudełka Alois**, Z JINÝCH KRAJŮ. Povídky pro mládež. Ilustrováno. 8°. Stran 388. Cena Kč 10.—.
- Mamin-Sibirjak**, DĚTSKÉ STÍNY. Povídky. Z ruštiny přeložil A. G. Stín. 8°. Stran 98. Cena Kč 3.—.
- Marneková M.**, V TICHÉ VESNIČCE. Vypravování pro děti, které po prvé přistoupí ke sv. přijímání. M. 8°. Stran 128. Cena Kč 3.—.
- Milota Jan**, DĚTI KŘIŽÁCI. Historická povídka z dob křižáckých výprav do Palestiny. Ilustrováno. V. 8°. Stran 224. Cena Kč 8.—.
- Milota Jan**, NOVÉ KVĚTY. Povídky a črty pro mládež. Ilustrováno. V. 8°. Stran 176. Cena Kč 6.—.
- Mittenhuberová Anuše**, POVÍDKY PRO MLÁDEŽ. Ilustrováno. V. 8°. Stran 98. Cena Kč 5.—.
- Pittnerová Vlasta**, MILÁČKŮM. Povídky, pohádky a legendy. Ilustrováno. V. 8°. Stran 172. Cena Kč 6.—.

SVÝM TISKEM A NÁKLADEM VYDALA

OBČANSKÁ TISKÁRNA V BRNĚ, STAROBRNĚNSKÁ 19-21

ROČNÍK 53.

LEDEN 1933.

ČÍSLO 5.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

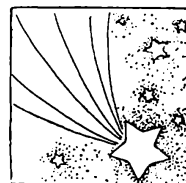

Vánoční stromku, v stínu tvých snětí
nevinná radost svátek svůj světil!

JAK BÝVALO U NÁS PŘED VÁNOCEMI.

E. Elpl.

Přiblížil se prosinec a s ním i zima, která se tlačila neúprosně do příbytků. Třeba dětem nijak nevadilo, aby se neproběhly a nepohrály si, byly přece jen rády, když si mohly usednouti u teplých kamen. Však i chladná zima přinášela radosti. Nejvíce se těšily děti na roráty. Za brzkého jitra chvátaly do osvětleného kostelíka, aby si zazpívaly: „Ejhle, Hospodin přijde —“ Zvuky varhan zaznívaly chrámem velebně a dojmavě a působily na dětskou duši, zanechávající v ní trvalé, pěkné dojmy na dny bezstarostného mládí. A když první sníh jako hebounké peří vířil vzduchem a vítr štípal je do sametových tváří, vykračovaly si statečně jako malí hrdinové, kteří i přes překážky provedli, co si předsevzali.

Již před sedmou hodinou ranní zacupkaly střevíčky přede dveřmi kuchyně, kde maminka vracející se drobotině přichystala kávu. „Dnes měl mši svatou velebný pán,“ daly se děti bez pobídky do vykládání, „a lidu bylo, mamičko, plný kostel.“ Maminka nedajíc se vyrušovati v práci, odpovídala: „Jen chodte, děti, na roráty pilně, vždyť již mnohokrát nebudou,“ a dívala se se zalíbením na zdravím zářící děti. „Zakrátko budou tu vánoce. Jen buďte hodné a pilné, aby vám Ježíšek pod stromkem hojně nadělil.“

Otec zatím vypravoval se do úřadu.

„Kdy přijde tatínek?“ tázala se Mařenka a pohlížela velkýma, modrýma očima na maminku. Sníh jako perličky zdobil její světlé kadeře, které jako zář sluníčka vlnily se kolem jejího bílého čela.

„A proč se ptáš, dcerunko?“ ptala se matka, hladíc ji po vlasech. Byla Mařenka roztomilé děvčátko a hleděla působiti pilností a poslušností radost.

„Těším se, až bude zase tatínek vyřezávat večer Betlem. To je krásných figurek a jedna hezčí než druhá,“ vykládala se zájmem Mařenka.

Maminka ji vyslechla a dodala: „Vidíš, panenke, ty všechny namaloval dětem náš slavný český malíř Mikoláš Aleš. Je těch obrázků na několika listech a až je všechny tatínek vystříhá, bude jich plný stůl.“

„Takový Betlem nemá nikdo v naší osadě,“ odpověděla Mařenka. „Frantík Pospíšilův a Terežka Malých mne prosili, abych jim jej ukázala. Mohu, maminko?“

Maminka přikývla mírně hlavou a řekla: „Jen si toho važte! Víte dobře, co má tatínek s tím práce a můžete míti obrázky uschovány i na několik let.“

Když se rozednilo, vzaly děti mošničky a spěchaly do školy. Jak tam bylo milo! V kamnech praskal oheň a zlaté světýlko svítilo dvířkami jako bludička.

Co chvíli otevřely se dveře od třídy a školáci plnili lavice. Když zazněl zvonek na školní chodbě, byla třída plna. Pan učitel rozhlížel

Pásli ovce valaši — při betlemské salaši,
Anděl se jim ukázal — do Betlema jít kázal . .

se po třídě a vlídnými slovy promlouval k dětem, z nichž mnohé chvěly se v chatrných šatkách zimou a libovaly si teplo, které sálalo z kamen po útulné třídě.

„Budou brzy vánoce, milé děti,“ oslovil pan učitel školáky. „Jestli pak umíte nějakou koledu?“

Dětem zaleskly se oči a hned se některé přihlásily.

„Pojď nám tedy některou zazpívat,“ dodával kuráže pan učitel a zahleděl se na Járu Blatného, který nedal se dvakrát pobízeti. Vystoupil na stupeň a spustil jasným, příjemným hlasem:

Pásli ovce Valaši,
pásli ovce Valaši,
při betlemské salaši.

Když se potom i jiní přihlásili, řekl pan učitel: „Vidím, že jich hodně umíte, ale já vás naučím některé nové. Je to také valašská! Víte, děti, Valaši jsou moravský kmen, bydlící na východě naší země, v horách. Jsou to dobří lidé a rádi zpívají. Proto složili o Ježíškovi takové pěkné koledy.“ — A děti učily se toho dne:

Jak jsi krásné, neviňátko,
prostřed bídy, nebožátko!

Školákům zářily blahem oči, když se ze školy vrátili domů. Mařenka si notovala novou koledu, která se všem hned zalíbila. Starší Oldřich, jenž přišel o půl hodiny později, vypravoval, jak z barevného papíru hotovili si v ručních pracích řetízky a jiné ozdoby na vánoční stromek.

Krátký prosincový den uběhl jako voda a kvapem se přiblížil večer. Tatínek se zatím navrátil z kanceláře blízké továrny a sotva vypustil ze šatů zimu, usedl ke stolu, aby si s dětmi pohovořil. Ty povídaly vesele, čemu se ve škole učily a jaké pěkné koledy zpívaly. Otec měl radost a oči jeho zářily vnitřní spokojeností. Potom obě pohládl a Mařenku štípl ještě do tváře. Hlasitě se smějíc, štěbetala: „Však už se na tebe, tatíčku, tolik těšíme. Vánoce se blíží a na Betlemu ještě tolik práce! Snad ho nebudeš moci ani dokončiti.“

„Buďte bez starosti, miláčekové, ani se nenadáte a bude vše hotovo. Jen buďte trpěliví!“

Když maminka rozsvítila, povečeřeli. Všem chutnalo znamenitě a talíře jako by vymetl. Po večeri přinesl tatínek obrázky nalepené na lepence a podložil prkénko, aby se nepoškodil stůl. Potom ostrým

nožíkem a nůžkami vystřihoval pestré obrázky figurek. Ve spodu nechal část lepenky, aby figurky na stole dobře stály.

„Podívejte se na toho komínika,“ volal radostně Oldřich. „Nezdá se vám, jako by byl podoben našemu? A jak nese si na rameně žebřík! Všechno je jako živé. Jen chodit!“

„Velmi pěkně vám, děti, namaloval Aleš Betlem.“

„Připadá mi, tatínku, jako by ten daleký Betlem byl u nás tady v Čechách. Všechny tváře figurek jsou tak známé a milé,“ rozpovídala se zlatovlasá Mařenka, upírajíc své velké, pomněnkové oči na obrázky, jichž na stole vůčihledě přibývalo.

„Máš pravdu,“ řekl otec, „snad ani jeden malíř náš nevložil do svých maleb tolik českého, jako Aleš. Je to náš český Betlem.“

Bylo již hezky pozdě, když se děti ubíraly na lůžko. „To vám, tatínku, musí bolet ruka od vyřezávání v tvrdé lepence,“ řekla dcerka a dívala se s láskou na usměvavou tvář otcovu.

„Bolí, ale co bych pro vás neudělal,“ odpovídal otec a políbil děti na čelo.

Za několik dní byl Betlem hotov. To bylo radosti, když jej otec rozestavil po stole. Plno figurek, lidí, oveček, stromů a vzadu zdvíhal se velebně Betlem a jeskyně, nad níž zářila zlatá hvězda. Jezulátko leželo v jeslích a vedle nich stáli pěstoun sv. Josef a Panna Maria. Děti se radovaly a byly by snad stály u Betlema do rána. Maminka musila je několikrát pobídnouti, že už je čas ke spaní. Potom teprve se děti pomodlily a skočily do postýlek, aby snily po celou noc o krásné události, která plnila rozkoší mladé jejich srdce.

Vánoce blížily se kvapem. Na stromech usedala jinovatka a obalila větve stříbrem jako v pohádce. I keře na zahrádce se usmívaly spokojeně v novém šatě, jako vyšňoření princové v královských zámcích. A venku mrzlo. Pod nohama chrupal sníh a na rybníce rostl led, zvoucí děti ke klouzačkám.

„Dnes jsou poslední roráty,“ řekla maminka, vypravujíc dítky do kostela. „Zítra už máte Štědrý den. Teď se ho už dočkáte.“

A dočkaly se. Na Štědrý večer, když zazněl zvonek, uvedl tatínek Mařenku i Oldřicha do ozářené světnice. Na stromku hořelo plno svící

V Á N O C E

Vánoční svátečky,
už jste tu zase
v celé své svatosti,
v celé své krásel

Vítám vás, vánoce,
vítám vás všele,
mé srdce spěchá k vám
celičké, celé.

Spíněnou touhu zřím
v kolébce čisté,
božské to Dětátko,
Spasení jisté.

Buď zdráv, můj Ježíšku,
Synáčku Boží,
má duše k Tobě jen
láskou vždy hoří.

Klema Květenská.

a větve se třpytily zlatým a stříbrným třepením. A toho navěšeného cukroví, jablíček a pozlacených ořechů! Na stole vedle stromku uviděly děti nové šaty a hračky. Leč přes všechno to nejvíce je zajímal roze-stavený Betlem. Figurky stály pěkně seřazené a cílem všech byla ozá-řená jeskyně s jesličkami. Ovečky skláněly hlavy do zeleného mechu, jímž vše bylo vysypáno. „Vidím, že se vám Betlem líbí, ale nyní si za- zpíváme věčně krásnou vánoční píseň.“ — A světničkou znělo dojemně:

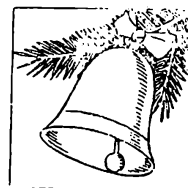
Narodil se Kristus Pán —

Na nebi se třpytilo plno hvězd. Tak jako když zlaté květy pampeli-šek rozkvetou na zeleném koberci louky. Mrkaly spokojeně na ozářený svět, jenž znova připomínal si krásnou událost zrození Kristova. Z dále, kdesi na konci vesnice zněly dojemně trubky hudebníků, kteří předná-šeli svými nástroji vánoční koledy. Děti políbily rodičům vděčně ruce, vždyť všude dýchala láska, která jim přinášela tolik štěstí a blaha.

Na druhý den přihrnuli se spolužáci, aby se podívali na Betlem. „To je pěkné,“ šeptaly si nesměle děti a dívaly se se zalíbením na pestré figurky, které spěchaly k Ježíškovi. A hvězda nad Betlemem zářila, probouzejíc v duších mladých pozorovatelů radost, zrovna tak, jako před dávnými lety zvěstovala štěstí chudým pastýřům na stráních betlemských.

KÁJA VRACÍ JEŽKŮM SVOBODU.

Z nových příhod školáka Káji Maříka. — F. H á j. (Dokončení.)

Rozhlíží se kolem: „Kamaráde, podívej se, jak je tady krásně! A já se dnes modlil — k ničemuž! Na „taněmství“ jsem myslil! Znova! A ty můžeš taky! Do prosíku“, tak; — klečí Kája na hebkém mechu a pes vedle něho. „Za tatínka, za maminku, Cílu a Věnu, za všechny příbuzné a známé. Za vzácného pána, aby mu Pán Bůh dal dlouhého „vněku“ a zdraví se vzácnou paní, za Zdeňu a Týnu“ — a tak dál vyjmenuje Kája obyvatele samot dřív, než začne „Otče náš!“ Při „Zdravas Královno“ zastavuje se Maminka Noc . . Měsíček, který měl prve tisíc chutí zasmát se panu lesnímu, jehož ještě v županu neviděl, se nezasmál, jen na chvíli zastavil se na odvěké pouti. Zatají dech lehounký Větríček a ta hvězdička, která chtěla sletět na Zem, tiše za- volala: „Dřív zanesu Kájovu modlitbičku před trůn Hospodinův. I v ráji zavoní čistotou a vroucností“ Sova Kátla dolétla na nízkou větev. Zabručela: „Na lesního králíčka měl namířeno můj mlsný zobák. Trásl se, chudáček, když jsem zaslechla Kájův hlásek: — „odpusť nám naše viny“. — Musila jsem odletět. Nechám králíčka být. Mám dost jiných věcí“ Lesní holub se probudil, porozhlédl: „Kája se modlí! Hvězdičko — Světlunko, dones jeho prosby výš!“

Světlunka odpovídá: „Chytám je ve svůj třpytný klín, abych ani je- diné neztratila!“ Les se zaposlouchal Několic kusů vysoké, pospí- chajících k potoku, se vylekaně zastavilo. Krásný srnec zašeptal: „Kája se modlí Kája je synek našich lesů, je náš, má srdíčko tak

dobré . Vidíte? Tam — vpravo — u průseku — klečí — a — klečí vedle něho i pes — Kamarád. Ten se také dovede modlit? "

Nejstarší odpovídal: „Snad! Dívá se vzhůru, k nebesům, vidí a cítí tu krásu letní měsíční noci zrovna tak, jako my. I my jsme dílo rukou Hospodinových „Buď Hospodin pochválen za krásu lesů, které nám dal a zadržena buď ruka člověka, který na nás číhá, aby nás zabíjel.“ Život nám nedal, ale odvalu, brát nám jej, má. “ dodal tiše.

Černé hlavy borovic se sklonily: „Vysoká“ se modlí: „Buď Hospodin pochválen!“

„Ano, buď tisíckrát Hospodin pochválen za sluneční záři i měsíční svit; za písňe ptáků a jásání dětí ze samoty! Buď pochválen!“

— — „a taky, milý Pane Bože, dej, aby už nás Týna nenaváděla, dát „učení“ Líze do žlabu, a aby mne nezavřela do kurníku, protože ji chodím brzo budit! Třebas čmelíci tam jsou! Prosím, milý Pane Bože, on tuhle Kamarád taky by rád zaprosil, abys dal dobrotivě všem na samotách zdraví, ale, prosím pěkně, mluvit neumí! Však rozumí! Naše maminka o sv. Františku vykládala — vlku že „bratře“ říkal, a byl to svatý! Snad neřekne maminka, že jsem „říčnej kluk“ když jsem chtěl, aby i Kamarád klečel. — „Pod ochranu Tvou“ — — doznívala poslední modlitba Kájova u průseku .

Panu lesnímu zatřpytily se slzy v očích, dopadly do trávy. Ráno z nich budou barevné dýmáky S rosou pozdraví nový den.

Dej Bůh štěstí tomu domu,
budem zpívat Pánu Bohu:
malému děťátku, Kristu Jezulátku,
nám, nám narozenému.

Kája už dávno spal, když pan lesní znovu uléhal.

V průseku libovali si ježkovic Ťuťánkovic. „Já to věděl,“ odfrkl si Ťuťánek, „hned když nás Týna sebrala, že nás Kája vynese do lesa. Což abys, maminko, na oslavu trochu čaje uvařila?“

„Koukejme se, outratu! Čaje! Z jahodovení, pravda? Copak budeme mít v zimě? Hustou smetánku jsme pili, jistě prvně a posledně. Buď Pán Bůh pochválen, že jsme na svobodě — a Kája ať je dlouho živ a zdrav!“ pověděla Ťuťánka.

Po ránu začala Týna hlasitě hořekovat nad ponížením parádní růžové misky. Uhodla — Kája do ní že pít ježkům dal. Zanaříkala: „A já, děvečka ubohá, ji chystala na nedělní buchtu s jabkama a skořicí! A s hrozinkami!“ Podívala se na střepy. A přestala bédovat hned, jak vešla paní lesní s otázkou: „Co se stalo?“

„Vzácná paní, dej Pán Bůh dobré ráno — ale já se — já se kopl do palce,“ čerstva sbírala střepy, aby neřekla paní: „Jé, teprve teď uklízíš cylindry a kořenáče?“

Paní lesní koukla do hrnku se smetanou: „Zase jsi ji neuklidila do špiže, Týno, a co že jí tak maloučko?“

Týna byla tuze ráda, že paní lesní se zadívala na Kájovo kolínko. „Máš, hochu, modřinu jako chrpu! Kdepak jsi k ní přišel?“

„Do večera bude zelená jako brčál,“ ujišťuje Kája. „To asi, jak jsem spadl do moučnice, vzácná paní!“

Než ta se začala divit a zvídat, vešel pan lesní:

„Kája je dobrý hoch! Modřina sem, modřina tam, ale vezmu dnes děti do biografu na Dobříš.“

* * *

Děti slýchaly mnoho i o cizokrajných zvířatech. U řídících i doma. Snad proto měly tolik rády Sylvu, že vždy pomysly: „Kolikrát má větší sílu než člověk a dá se přece jím ovládat.“ Snad proto měly tolik rády psy, že věděly: Jejich předkové pobíhali svobodně džunglemi — a oni přece šli za člověkem, aby mu sloužili. — Slečna Slávka vyprávěla jim o lvech, tygrech, slonech, velbloudech. Ve spojení s těmito

jmény šla vždycky představa širokých stepí, hustých džunglí, naprosté volnosti, svobody, nekonečných toulek všude tam, kam touha táhla. Jen o hadech nikdy slyšet nechtěly. Bylo-li v milovaných brdských lesích cosi, čeho se štítily, byla to jen místa, na nichž v suchých a parných dnech zmije se ukázala. Věděly, že kdesi daleko, v cizích zemích žijí obrovští hadi, ale daleko příjemnější bylo jim vědomí, že džunglemi probíhají lvi a tygři.

Jistě že film „Přiveďte je živé“ (cizokrajná zvířata) chce ukázat to nejlepší podle svého zdání. A vsutku ukáže, jak lští dovede se člověk zmocnit zvířat nekonečně silnějších jeho. Pan lesní trhl sice hlavou, když přečetl program, jehož druhou částí byl rybolov na moři, ale vešli. Při vzrušujících scénách zápasu obrovské krajty s tygrem měly děti oči pevně zavřené a Zdeňka poprosila: „Tatínku, prosím vás, až bude ten had pryč, povězte nám!“

Tleskali drobní diváci, jichž plné bylo hlediště, když král pouště padl do nastražené pasti. Tleskali triumfu lidské lsti, ne síly.

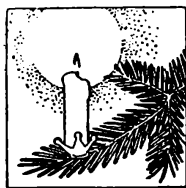
Ale děti ze samot cítily jeho ponížení, když on v pasti hlasitě zařval. Cítily bolestně ztrátu jeho svobody. Už nikdy víc nerozběhne se džunglí. Nezavoní mu vstříc volnost, nepřehoupne se plavným, tichým skokem, plným elegance přes překážku v cestě stojící. Z pasti bude dán do zamřížované klece. Pár kroků vpravo, pár vlevo. Marně si čelo narázy na železné pruty zkrvaví. Bude vězněn. On, který úderem tlapy k zemi mohl by srazit svého žalárníka. A co nad to! Bude cvičen! Ranami donucen k předvádění cviků Knuta bude mu švihát nad hlavou a ostrý železný prut v ruce člověka stále připraven. Nikdy neuzavře opravdového přátelství s člověkem — jen podrobí se jeho dresuře. Z diváků nikdy nikdo nezví, kolik lsti musil užít člověk, a kolik ponížení a ran snést zvíře. Jen lidé ušlechtilého srdce vidí v očích uvězněných šelem nekonečnou touhu po svobodě a smutek jejich života

Tiše vyšly děti ze samot do náměstí. Rozhodné zklamání leželo v jejich očích. Neptal se pan lesní, až Kája sám začal: „Ten malý medvídek byl moc roztomilý. Ale na tu „krajku“ si nesmím vzpomenout. Kousek jen jsem jí viděl, než jsem oči zavřel a tak se mi zdá, že by se dovedla natáhnout z lesovny až do hajnovny. Vzácný pane — já bysem nemoh’ „líčit“ na lva nebo tygra. Zdeňo, „voco“, kdo bude dřív u tratě?“

Když Kája toho večera uléhal, pověděla maminka: „Vzácný pán se přimluvil, aby ti bylo odpuštěno. Týna že neměla říkat: „Dej „učení“ Líze do žlabu!“ Což řekne-li Týna zítra: „Hned bych skočila s věže!“ Také poběžíš? Kájo, což Líza by kousala slabikář nebo břidlicovou tabulku? Moc chytrý kousek to nebyl!

Víš-li, synečku, že zítra přinese strejček hajných z Rochot mladého bernardýna?“

Kája sjel s postýlky. „Má zlatá maminko, to já počkám do rána!“ „To by ses načekal! S večerem přijde! Zdena s Kamarádem, ty s bernardýnem — budete juchat do školy. Nebudeme se bát, až sněhem do vysoka cesty zapadnou. Budete míti dobré ochránce. I pan lou-

Spa-ni lé s ne-be pa-cho lá-tko, ví-

tej, dí-tě, z dáv-na při-slí-be-né, z rů-že

nám vy-kve-tlé pou-pá-tko, li-li-um rá-je

sem pře-sa-ze né; kdo mů-že vy-chvá-

lit dost Tvou krá-su a lí bez-nost? Vi-

tá-me Tě, ú tlé dí-tě, ví tá-me Tě, ro-

bá tko, pře-mi-lé Je-zu lát-ko.

JEZULÁTKO UCTÍVANÉ V BETLEMĚ.

Jak jsi krásné, neviňátko,
v prostřed bída, nebožátkol

pežník z brdských lesů by se polekal, kdyby vás potkal. Ten by uháněl,“ zažertovala maminka — a Kája se radostí překulil na postýlku. Dostal poslední jablíčko, pohlazení, křížek na čelo a výzvu: „Zíttra vymyslíte pro psíka pěkné jméno!“

KRÁL KARPATSKÝCH VELIKÁNŮ.

Karel Doubravský.

(Dokončení.)

Veselý hlásil ihned telefonicky celý případ do Mukačeva a uvedl, že Juro Hleba, toho času vězeň, mohl by se pokusiti o záchranu dítěte, protože jde patrně o tentýž pár orlů, kterým vybíral mláďata.

Tak se dostal Juro na svobodu, ovšem za silné četnické asistence. Srha a Ledvinský se zúčastnili celé výpravy za poloninu. Jinak byla chována v naprosté tajnosti, aby nedošlo k nějakému jitření.

„Je to znalost cest a cestiček,“ podivovali se všichni vůdcovskému umění Jurovu. I v pralesích, kde téměř nebylo stopy lidské, kudy se prodíral jen medvěd nebo divoký kanec, měl Hleba svá známá místa od stromu ke stromu, po kterých se dalo bezpečněji jíti než jinudy.

„Podívej se na ty bujné šalvěje vyrůstající z vykotlaných buků,“ upozorňoval Srha Ledvinského na květiny.

„A toho hmyzu v dutinách a pod kůrou. Tady by byly, pane, úlovky,“ pochvaloval si Ledvinský. Četníci se bavili historkami ze služby.

„Tyroláci si také potrpí na lov orlů,“ vypravoval jeden četník, který tam působil.

„Každý lepší lovec hledí se pochlubiti podcasními krovkami, kterým říkají orlí chmýří. Ale nejvíce jsou ceněny drápy.“

„Však jsou jeho hlavní zbraní. Čím by byl bez nich takový král vzduchu?“

„Na stříbrných řetízcích hodinkových je orlí dráp nejlepší ozdobou. Zvláště je drahý zadní dráp. Což v Alpách je orlů více a přece jsou chráněni před bezdůvodným sestřelováním. U nás je máme jen v Tatrách a v našich Karpatech. Pouhé zbytky.“

Když Ledvinský a Srha uslyšeli, že se hovoří o orlech, zúčastnili se též rozmluvy. Zapomínalo se snadněji na cestu a její obtíže.

Když stanula celá výprava na vrcholku skály, užasli, po jak strmé stěně nutno se šplhati k hnízdu.

„Děkuji, nechtěl bych provozovati podobnou zábavu,“ řekl si leč který službou otužilý četník a odstupoval od kraje.

Jura, který celou cestu mlčel, poradil nyní četníkům, jak mají držeti a povolovati provaz, na kterém byl upevněn.

„Snad bude hnízdo prázdné,“ povídal si. Slunce už je dosti vysoko, aby byli staří na lovu.“

„Jsem zvědav, bude-li v hnízdě dítě.“

„A bude-li živé.“

„To není skoro možné. Když je takový pták uchopí do svých srpovitých drápů, musí je zatnouti do tělíčka a za dlouho-li pak nevykrvácí?“

Jura sjížděl po stěně k výstupku s hnízdem.

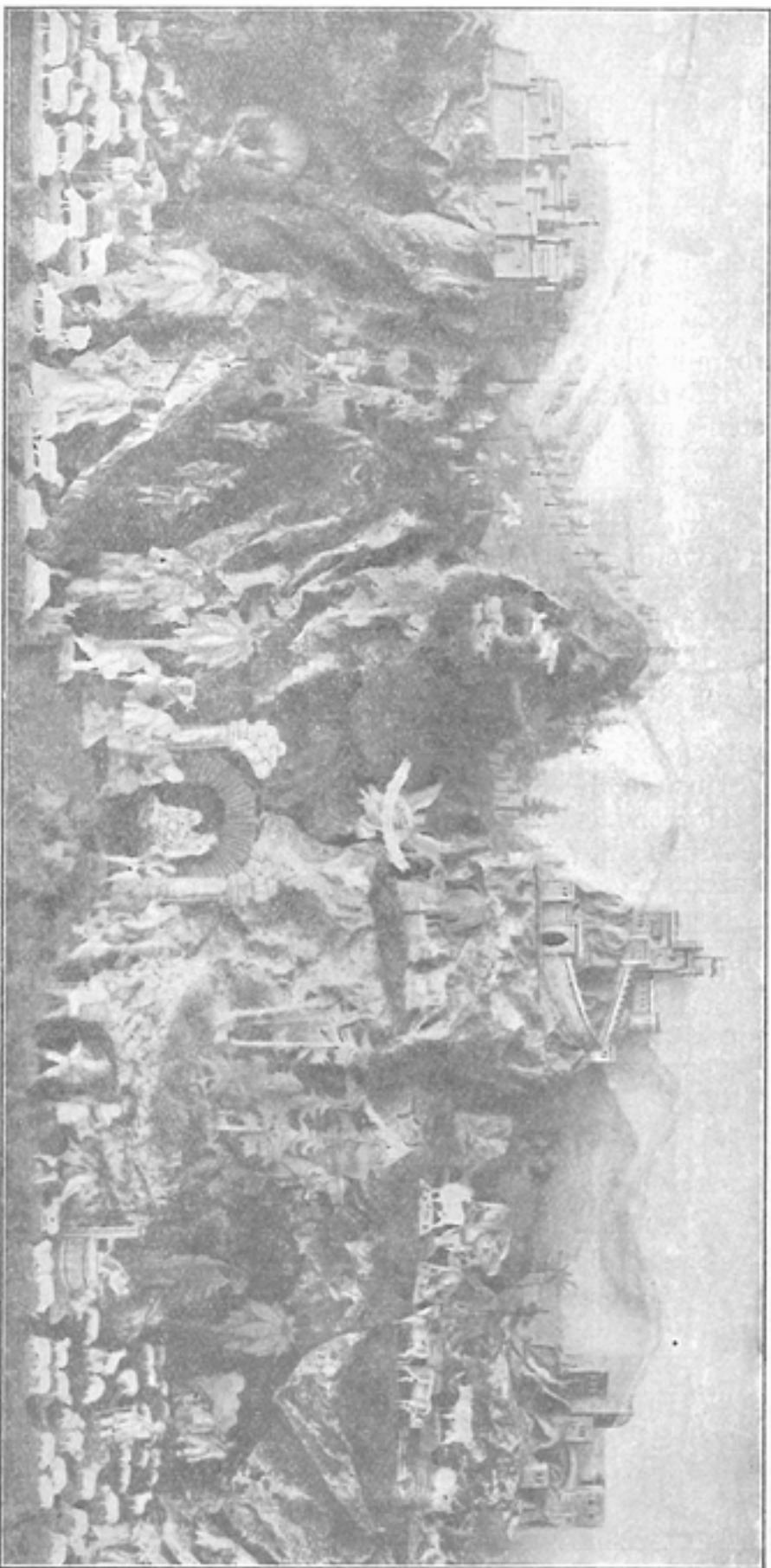
Horečné napětí se zmocnilo všech přítomných. Jak pořídí?

Nikdo ani nepozoroval, že od jihu se přibližují dvě tečky. Vzrůstaly každou vteřinou, až je Ledvinský postřehl a vykřikl: „Orlí!“

Napětí se proměnilo v leknutí. Co se stane?

Tichá noc — svatá noc,
všechno spí — u jeslí.

Betlem v Třebíči.

V Á N O Č N Í

E. Elpl.

O vánočních znova
vše se zase chystá
připomenout sobě
narození Krista.

Mnoho let již tomu,
děj však živě zříme,
když na Jezulátko
v jeslích popatříme.

Spěchejme, jak v stráni
pastýřové k Němu,
vždyť přinesl spásu
člověčenstvu všemu.

Rodí se dnes Kristus
v srdci dobrých lidí,
vždyť nám v nejtajnější
koutek duše vidí.

„Připravte pušky!“ volali ti, kteří drželi provaz.

„Juro, Juro, polez rychle vzhůru!“ houkali za trestancem, který dosáhl právě hnízda.

Orlí postřehli skupinu lidí na skále a vyhnuli se spodním obloukem tak, že byli kryti zalesněnou částí.

Jura dal znamení k výtahu, drže v rukou dítě, když zdola a zezadu zamířil na něho pár orlů.

Četníci měli namířeno, ale střílet nemohli, aby nezabili nebo neporanili Hlebu. Samcovy pařáty zasekly se do zad Jurových.

Co měl dělati? V rukou držel dítě, brániti se nemohl. Cítil, jak mu stékají pramínky krve po zádech, lepí se k šatu a údery zobáku do krku i do hlavy otupovaly jeho vědomí.

Samice kroužila o několik metrů níže.

„Zaplašte je výstřelem,“ radil kdosi nahoře.

Ozvala se salva.

Na orly však jako by vůbec neúčinkovala.

„Táhněte rychle!“

S vynaložením všech sil podařilo se Juru dostat s děckem nahoru. Samec cítě větší a větší blízkost lidí, pustil drápy z masa a poškubav pořádně zobákem šaty, pokud nebyly rozedřeny pařátem, snesl se níže ke své družce.

Dítě bylo mrtvé a Jura polomrtev.

Četníci, kteří měli na starosti provaz, stírali si pot s čela, druzí přehazovali si ručnice přes ramena a všichni mlčeli.

Pán přírody vyzbrojený železem a prachem stál v údivu nad přirozenou zbrojí ptačí. Na skalnaté zemi ležel otužilý Hleba a vedle něho mrtvé dítě.

Zpáteční pochod byl skoro pohřební. Juru více nesli než podpírali, neboť nohy mu vypovídaly službu. Tělo bylo zesláblé námahou i krvácením, které sice příruční lékárnička zastavila, ale ztracené krvinky nenahradila.

Nikdo ani nešeptl.

Mlčel les, vystavený svými vrcholky slunečnímu žáru a pochovávající pod zetlelým listím legie těch, kteří dožili, nebo se protivili zákonům daným Tvůrcem.

Venku jas a smích, ruch a vzrůst, zde šero a klid, ticho a hrob.

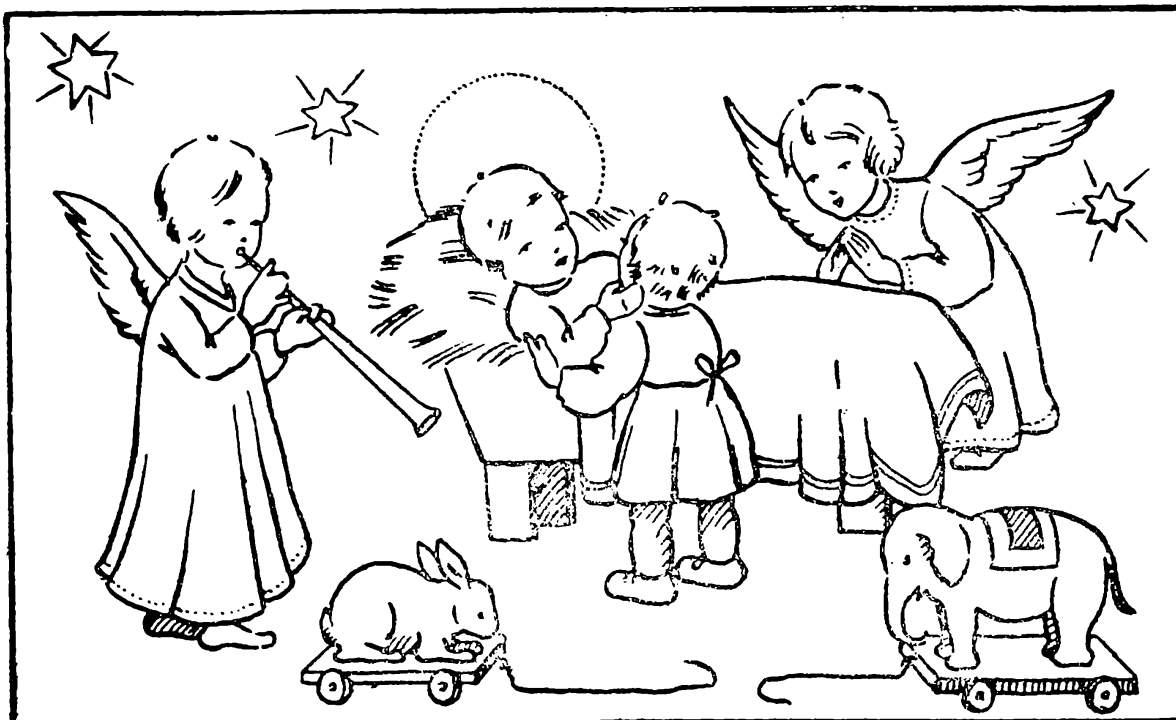
Místo do vězení musil býti Jura dopraven do nemocnice. Dlouho si tam nepoležel. Dostal otravu krve a slzami sténajících staletí prosycená vlhká půda podkarpatská přijala ho ve své lůno.

Pallak po odbytém trestu byl vyhoštěn za hranice, neboť se zjistilo, že není naším státním příslušníkem.

Čárky, kterými si děti znamenaly, kolikrát ještě musí do školy, ubývaly stupňovanou rychlostí.

„To bude dobře, až uzavřeme třídy a odjedeme do naší vesničky pod horami,“ liboval si Srha.

Správu školy odevzdal kolegovi z ruské školy. Děti s kyticemi vyprovodily oba učitele na nádraží a mávaly jim, dokud vlak nezmizel v záhybu stráně, porostlé vinnou révou.

Narodil se Ježíšek, přinesli mu čepček
a dívanky housličky, Ježíšek byl maličký

Toho dne k večeru všiml si strážmistr Veselý, vracející se po břehu řeky Latorice z obchůzky, páru velkých ptáků, kteří opustili údolí a zahnuli přes velké vrchy na východ.

Byl to král karpatských velikánů se svou družkou, hledající nový domov.

VALAŠSKÉ KOLEDY.

Zaslal Alois Horák, žák v Mořkově u Hodslavic.

1.

Koleda je na vánoce,
může po ní chodit, kdo chce.
Já na koledu také půjdu
a koledovati budu.

Kdo nám nechce nic dáti,
ten peníze s míškem ztratí,
dostane také odměnu —
dostane dudlavú ženu.

Ona mu bude dudlati,
až bude strach poslouchati.
Dudly, dudly, dudly, dudly,
ať nám Ježíšek dobře spí.

Zelenaj sa, bučku,
zticha pomalučku,
až sa rozzelenáš,
pak sa rozveseláš.

S nožky na nožku
poskočme trošku,
koledujme a vinšujme
Děťátku malému.

2.

Já jsem malá panenka,
nesu vám novinku,
co se stalo v Betlemě
v tuto malou chvílku.

Narodil se Ježíšek
z Panenky Marie,
on tam leží v Betlemě
v jesličkách na seně.

Oslí naňho dýchají,
na dudy mu hrají.
Honzíček to uslyšel,
dál se do cupání.

Narodil se Ježíšek, přinesli mu košíček
a v něm byla jablíčka, perníková srdíčka.

A tak se mnou zatočil
co mohl nejvíce,
a já jsem si roztrhla
oba dva střevíce.

Panímámo zlatičká,
poníženě prosím,
darujte mi koledu,
dřív já domů nesmím.

Pantáta by broukal,
že střevíčků nemám,

a já domů nepůjdu,
až já si je zjednám.

3.

Ta Marjánka Šafářova
nese malú jitřničku
maličkému Ježíškovi
na zeleném rendlíčku —
a jak přišla před jesličky,
sem tam se ohlíkala,
pes jí chytil jitřničku
a pak smutně zaplakala.

ZIMNÍ BOUŘKA.

Bedřich Pflieger — Evičce Klusákové.

Za chalupou veselo je
na stráni —
Vašík jezdí po kalhotách
bez saní.

Vychoulil se od chalupy
černý mrak —
Hřímalo a uhodilo
mnohokrát.

Nebyl to mrak — Vašíkův to
tatík byl,
co ten hrom a krupobití
způsobil.

V hrom a kroupy ruce se mu
změnily,
a ta Vašíkova hlava
v obilí.

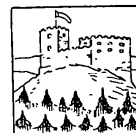
Velká pohroma hned byla
ve chvíli —
Krupobití hrozně ztlouklo
obilí. —

TAJEMNÝ HRAD.

Dobrodružná povídka ze života skautů.

Napsal J. K. Baby. kresby E. Lavický - Greenhorn.

(Dokončení.)

„Rychle se připravit k odchodu! Trubku a odcházíme!“ poručil vůdce a jali se odcházet s nemalým hlukem. Čtyři lačné oči sledovaly postavy skautů, kteří slézali po příkré skále. Teď zmizeli v křoví, již se zase objevili na místě svého původního táboření. Odcházejí přes planinu k lešům. Mizí v lese. Dvoje ústa si odděchla: „Tak, a teď na toho slídila!“

Zatím skauti poněkud hlouběji v lese na malé mýtině postavili si stan. „Zůstaňte zde! Půjdu nahoru za Bille. Jak uslyšíte oddílový signál, spěchejte ke hradu s lany. Jen Paša zůstane zde a Bobo půjde rychle pro četníky.“

Pak se vůdce vzdálil. Hoši se dohadovali, co se asi stalo.

5.

„Halo! Bille, jsi tam?“ zvolal vůdce, skloněn nad jámou. Ticho. Žádná odpověď. Ještě jednou zavolal, ale bez výsledku. „Možná, že vylezl a šel někam jinam; měl tu sice zůstat, ale něco ho k tomu nejspíše přinutilo, aby odešel, neboť lana u tyče už tu nejsou. No, jistota je jistota. Podívám se dolů.“ Vůdce se rozhlédl. „Hle, tam leží klacek.“ řekl si a šel proň. Pak našel ještě jeden a vrátil se k jámě. Na klacek připjal svůj skautský opasek, pak solek a na to uvázal tyč. Prohlédnuv a vše vyzkoušev, jal se spouštět do jámy. Po řemeni se lezlo pohodlně, ale hůře bylo po tyči. Byl již na konci tyče, ale ještě nedosáhl dna. Roztáhl nohy a opíraje se o stěny jámy, vytáhl baterku a posvítíl si dolů. „No, ještě pěkná hloubka,“ řekl si. „Copak dolů seskočím, ale jak nahoru?“ Co takto stál, uslyšel jakési vrznutí pod sebou. Posvítíl si a hledí dolů a vidí, jak se na něj usmívá tvář Billova. „To jsou v té zdi nějaká dvířka?“

„Zajisté! A jaká a co je za nimi! Seskoč! Víím, jak se dostaneme ven.“

A již stál vůdce vedle Billa.

„Vypátral jsem zajímavou věc,“ šeptal Bill. „Pojď za mnou!“ A Bill odsunul podzemní stěnu jámy a úzkým otvorem vlezl do rozsáhlé místnosti. Zrovna u vchodu, jímž vešli, byla pohovka, vedle ní jakási skříň, ale ve větší místnosti jakési stroje.

„Aj, hnízdo padělatelů peněz!“ pravil vůdce Billovi.

„Zajisté, zajisté a chceš-li se státí lacino bohatým, pohleď!“ a Bill přistoupil k dřevěné bedně, kterou otevřel.

Bedna byla plna stokorunových bankovek, v nichž se počal Bill před užaslým vůdcem prohrabovat.

„Jen půl bedny a byl bych bohatší než Rotšild,“ řekl Bill.

„Zavři tu bednu!“ poručil vůdce.

Bill poslechl. „Jak je vidět, bude naše dobrodružství nejen na prospěch státu, ale i oddílu. Půjdu teď na četnickou stanici a ty tu hlídej. Zůstaň v oné důmyslné jámě a kdyby se ti něco mělo státí, tu máš! Ale pamatuj! Jen v nejkrajnější chvíli.“ A vůdce podal Billovi browning.

My tři králové jdeme k vám

„Dobře,“ odvětil Bill. „Chceš-li odejít, jdi tam těmi dveřmi. Za nimi jsou schody a nad těmi padací dveře.“

„Dobře! Už jdu.“

„Počkej! Co to? Nezdálo se ti, jako by o dveře něco zakoplo?“

„Ne!“ — „Hleď!“

Ve dveřích se objevil muž, sportovně oblečený. V ruce držel malý revolver, kterým mířil na naše skauty. „Ruce vzhůru!“

Oba skauti rázem uposlechli, neboť v modrých očích onoho muže bylo vidět, že nežertuje. Přistoupil ke skautům, odňal jim browning a svázal je nemilosrdně řemeny. „Ó, vy vlci v rouše beráncím!“ pravil zamračiv se na ně.

„Ale počal vysvětlovat vůdce.“

Leč muž ho surově přerušil: „Ticho! Vím všechno a nechci nic slyšet, nebo vám dám roubík; budete mluvit až před četníkem a pak “

„Před četníkem?“ zaradovali se naši skauti.

„No, však se moc neradujte, víme už, kdo je strážmistr Göreli; už vás nebude hájit, už jsme mu přišli na kloub a zatím adie!“ A muž odešel dveřmi, jimiž před chvílí vstoupil.

„Patrně nějaký detektiv, jsme jen obětí omylu. No, ze svých pout se lehce vyprostíme. Hleď, tam ty nože onoho stroje nás zbaví našich řemenů!“ Skutečně. Leč sotva se trochu protáhli, ozvaly se na schodech pádné kroky.

„Někdo sem jde.“

„Rychle do jámy!“

A oba skočili tam, odkud před chvílí vyšli. Zaklapli za sebou dveře a v témž okamžiku otevřely se dveře naproti. Vešli dva chlapi a v náručí nesli muže. Byl svázaný a v ústech měl roubík.

„Ha, mizerný slídile! Nenadál jsi se, že v chodbě za rohem někdo na tebe čeká! No, tu to máš! Ty však již víš o nás mnoho, viděl jsi mnoho — musíš zemřít!“

Bill zmáčkl vůdci ruku. Ten litoval, že pozbyli browning. Jak by bylo snadné teď chlapy zajmouti.

„Ta tvoje smrt,“ vykládal jeden z chlapů, „nebude tak hrozná. Prořízneme ti žíly na rukách a strčíme tě vedle do malé komůrky. Vede tam

úzký kanálek. Tím poteče tvá krev, která přiláká krysy a ty už se o tebe postarají.“

Bill se zachvěl. Vůdce zatím nahmatal lékárníčku. Pak poručil tiše Billovi, aby mu stoupl na ramena a snažil se udržet se na zdi. „Tam tě neuvidí, otevrou-li dvířka od jámy. Já zatím vlezu do toho malého kanálu; doufám, že se tam dostanu.“

Rozhodnuto a vykonáno v necelé minutě. Zatím se vedle nějak utišilo. Vtom vrzly dveře a do jámy padlo tělo.

„Ke stroji!“ zazněl rozkaz při zapadnutí dvířek z vedlejší místnosti.

Vůdce zatím cítil, že mu ztuhla v obličeji kapka teplé krve. Rychle vylezl z kanálu a zavázal za pomoci Billovy raněnému ruku nad poraněným místem.

Nebylo to nic snadného neboť se do jámy tak tak vměstnali. Ale vůdce byl v tom mistr. Pak rozvázali raněného a pomalu mu vyňali roubík. „A nyní nahoru!“ poručil vůdce.

„Není třeba,“ odvětil raněný. „Mám v botě ve dvojitě podrážce malý revolver. Je to moje pojistka.“

„A jak ho vyndat?“

„Musíme vás poněkud zvednout, neboť se nemůžeme ani dobře hýbat.“

Bill uchopil raněného detektiva Kubíčka, jak se jim představil, a

Betlem v klášteře sv. Karla Bor. v Brně, ul. Dra B. Macků č. 39.

Svatá rodina

PŘIJĎI K NÁM, MALIČKÝ JEŽÍŠKU. Milena Ivšínová.

Přijdi k nám, maličký Ježíšku,
s láskou vroucí Tě čekáme,
na křídlech překrásných andílků
slétni k nám, Děťátko malé.
Ježíšku nebeský, přijdi nás
zahřát ohněm lásky věčné
a svou něhu rozlít mezi nás
v milosti své nekonečné.
Senem tu vystlané jesličky
pro Tebe, Ježíšku, máme,

a na růžové Tvé nožičky
peřinku hebounkou dáme.
Stromeček vánoční u Tebe
stát bude v záři zlaté
a hraček mnoho dostaneš,
maličké Děťátko svaté.
K Tvým si jesličkám poklekne,
zbožně složíme dlaň k dlani
a vroucně Tě prosit budeme:
„Zůstaň věčně mezi námi!...“

zvedl ho jako pírkó, Vůdce se poněkud přihrbil a odsunul detektivovi podrážku. Vypadl mu do ruky malý browning.

„A teď na ně! Musíme je překvapit!“

Rázem byla odsunuta dvířka a vůdce mířil revolverem na chlapy. Ti nemohli překvapením ani promluvit. Bill je spoutal.

„Zůstaňte zde!“ pravil vůdce Kubíčkoví. „Hlídejte je a já zaběhnu pro četníky!“

„Nebude asi potřeba,“ odvětil Kubíček. „Přijdou co nevidět. Zůstanete tu na stráži a já je sem uvedu.“

Vzdálil se a za chvíli skutečně vrátil se s četníky. Ti vyvalovali oči na naše skauty. Kubíček jen poručil, aby odvedli chlapy a pak se obrátil k našim skautům: „Jsem vám vděčný za život. Podezřívám jsem vás ze spolku s padělateli. Promiňte mi to, prosím. Včera v noci byl jsem totiž na hradě a viděl jsem vás zde. Později jsem zatkl továrníka Brouska, když chtěl odjetí s natisknutými bankovkami autem do města. Pak jsem ho zavezl na četnickou stanici. Vrátil se sem, dostal jsem se do strojírny a tu jsem překvapil vás. Ostatní víte.“ Kubíček stiskl srdečně ruku vůdci a Billovi.

Vyšli z hradu. Na nádvoří čekali četníci. Jiní zatím již odvezli zločince. Kubíček zapečetil hrad.

„Smím vás dnes večer pozvat do blízké vesnice na čaj?“ tázal se detektiv vůdce, když se loučili.

„Děkuji. Ale bude nám milejší, půjdete-li dnes večer k nám do tábora pod hradem. Zažehneme výjimečný táborák.“

Detektiv pozvání s radostí přijal. — — —

„Zaplál oheň divuplný, vystoupil kouř tiše. Tichý, zasněný a melodický zpěv hochů doléhal až k hradu. Hoši seděli kolem ohně a myšlenky jejich se svorně nesly výš a výše.

Vedle vůdce seděl Kubíček a z jeho tváře zářila radost. „A tož, když nám tu tak včera vyprávěl Suk hroznou historku o hradu Kostiválu, nečekali jsme, že dnes tu budu vykládat já druhou, která způsobila naše zdržení,“ začal Bill. A již vypravoval — vypravoval, jak pohádku. Všechno tiše naslouchalo, jen občasné zapraskání smolného dříví přerušilo Billovu řeč

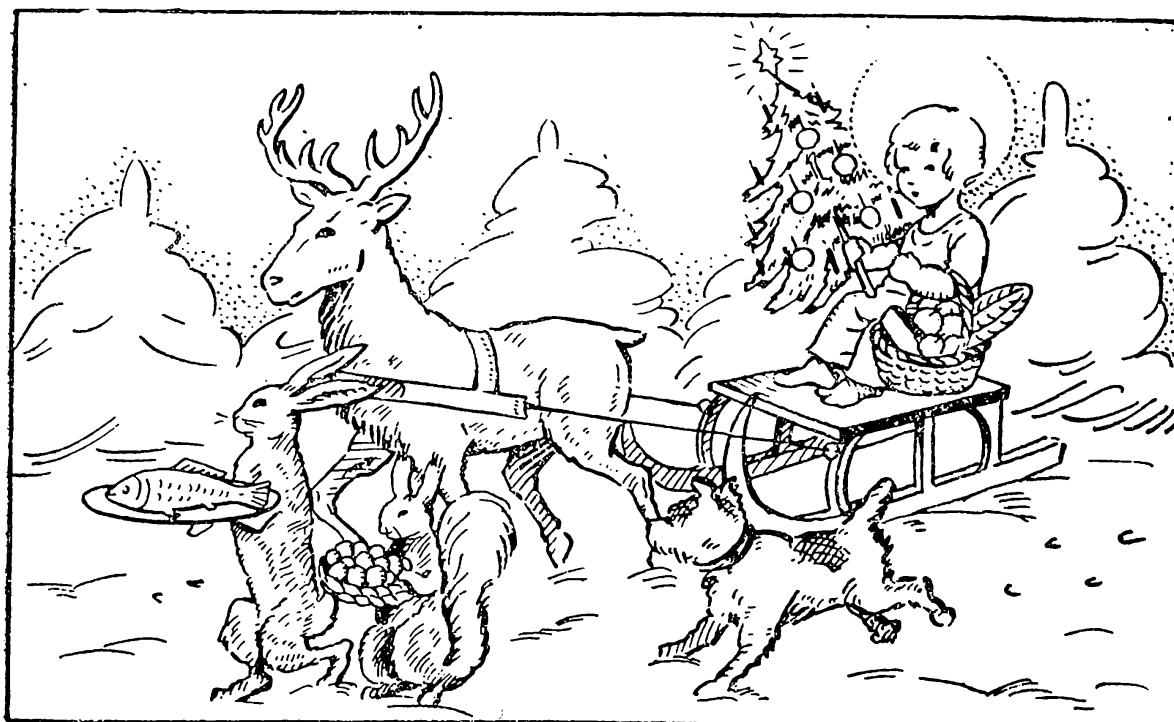
TŘEBÍČSKÉ BETLEMY.

K obrázku na straně 126. — J. Pokorný.

Město Třebíč může se právem chlubití jedním z nejušlechtlejších zaměstnání — betlemářstvím. Uznali to nejlepší odborníci vědy národopisné a umělecko-historické, jako jest na př. kustod mor. zem. musea Dr. Frant. Pospíšil, který již několik let dojíždí v době vánoční do Třebíče a jeden ze starých třebíčských betlemů umístil také v brněnském museu.

Původní třebíčské betlemy tvořily figurky vyřezávané ze dřeva lipového, omalované olejovými barvami, někdy i oblečené v malé šatečky jako loutky. Před více než sto lety vnesli do těchto jedno-

duchých pokusů kus skutečného umění malíři bratři H a r t m a n o v é , kteří začali malovati figurky betlemů a našli v tom četné následovníky mezi malíři i napodobiteli z kruhů občanů třebíčských. Zvláštním mistrovstvím zde proslul kostelník A n t. Č e l o u d, který namaloval celou řadu betlemů pro Třebíč i okolní kostely.

Důvtip a vynalézavost při volbě malířských prvků způsobovaly, že do betlemů přibývalo nejen měst a hradů v pozadí, ale také pastýřských zátiší s ovci, stromy a hlavně se zástupy darovníků a štědrovníků.

Příprava na stavění betlema v třebíčské domácnosti je hotový obřad. Již v měsíci říjnu chodí naši betlemáři společně do lesa na mech. Největší světnice z celého bytu jest určena pro betlem. Kostra jeho je sbita ze samých latěk a prkének podle promyšleného plánu, takže tvoří jakousi scénu. Její výplně (t. j. kopce různých útvarů) pobijí se pomalovaným papírem, který se dovedně zmačká. Pak se pokryjí kopce mechem a do toho se napíchají figurky, ovce a stromy. Do vánoc je všechno hotovo a pak nastanou vzájemné návštěvy a prohlídky betlemů, které jsou každoročně zdokonalovány a doplňovány.

Tak jsou třebíčské betlemy vzácnou ukázkou lidového umění a oprávněnou pýchou našich domácností a zaslouží, aby si jich všimla také ostatní naše veřejnost.

Jménem našich betlemářů zvu k nám také čtenáře Anděla Strážného. Je-li vám možno, přijďte se k nám podívat v době vánoční. A navštívíte-li snad jindy naše město, zajděte si do městského musea, kde jsou trvale vystaveny památky a ukázky třebíčského betlemářství. Jsem přesvědčen, že budete nadšeni pohledem na mravenčí píli a celoživotní dílo mnohých našich občanů!

OHŇOVÁ ZEMĚ.

(Pokračování.)

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský.

6. NA OSAMĚLÉ VÝSPĚ.

Když ráno zazářilo na východě slunce, probudili se všichni osvěženi, ale také hladovi. Na neštěstí zásoba potravin byla nepatrná: trochu sacharů, promočených slanou mořskou vodou, kus uzeného masa, něco kávy, čaje a cukru. Ještě větší obtíž působila otázka, na čem uvařit snídání. Každý lodník měl sice v kapse zápalky, ale na výspě nebylo vůbec stromů — jen traviny prosáklé vodou.

„Nezbude nám nic jiného, než odtud utéci a hledět se dostat k zemi, kterou je vidět tamhle na severu,“ pravil kapitán, rozhlížeje se dalekohledem po moři. „Pohleď, Seagriffe,“ dodal k nejstaršímu a nejzkušenejšímu námořníku, podáváje mu dalekohled, „nevypadá pěkně ono lesnaté pohoří?“

„Pravda,“ odvětil Seagriff, „myslím však, že nám bude lépe na této výspě; syrová snídaneň není ještě nic tak zlého, tam se nám může přihodit něco horšího.“

„Co tím chceš říci?“ ptal se kapitán, odváděje starého námořníka stranou, aby jich ženy neslyšely. „Jaké nebezpečí nám hrozí v oné zemi?“

„Jedno z nejhorších. Nemýlím-li se, přebývá na onom pobřeží Ohňové země kmen divochů-lidojedů, který je pověstný svou žravostí a ve své pustině nemá dosti potravin. Před šesti lety ztroskotala tam velkorybářská loď, posádka její dostala se na zemi, ale ani jediný lodník se odtud nevrátil. Proto myslím, že by nebylo dobře vypraviti se tam.“

„Ale pak nejsme ani zde bezpečni před těmi divochy,“ podotkl kapitán.

„Naopak, zde nás tak snadno nedosáhnou. Na svých chatrných člunech neodvážejí se jeti tak daleko, nemají-li k tomu nějakou vážnou příčinu. Pokud se nedovědí o naší přítomnosti zde, nepotřebujeme se jich obávat.“

„A dovědí-li se o nás?“ zašeptal kapitán a pohlédl smutně na ženu a dceru, které nevědouce o ničem, snažily se uvést do pořádku své šaty. „A ubohý Ned a jeho společníci! Co se s nimi stane, jestliže připluli na ono nehostinné pobřeží!“

„Netřeba předčasně ztrácet naději. Dá Bůh, že všechno dobře dopadne pro nás i pro ně. Ale nyní je nejdůležitější věcí rozdělát oheň. Vidím, že Poluks neví si rady se svými kuchařskými nástroji.“

Po těch slovech starý námořník zmizel v houšti travin. Brzy se však znovu objevil a držel nad hlavou zelený keř, podobný poněkud křovitému vřesu.

„Co to je?“ ozval se Poluks, černoš, zastávající důležitý úřad kuchaře. „Snad si nemyslíš, že se ty zelené a k tomu mokré haluze dají zapálit?“

„Ano, myslím si to, a ty, kominíku, místo zbytečných řečí vezmi si s sebou dva ty chlapy, co tu stojí se založenýma rukama, a nařežte pořádnou náruč takových zelených haluzí, ať máme čím topit a vařit!“

Poznali brzy, že starý námořník měl pravdu. Vybral si několik lodyh, třel je silně v rukou, až s nich stáhl zelený obal, a obdržel ohebná vlákna, podobná konopí. Stočil je v klubko, necháváje uprostřed otvor, pak vykřesal oheň a zapálenou hubku umístil v otvoru. Pozdvihl potom lehkou vláknitou kouli a pohyboval jí ve vzduchu, až celá vzplanula ohněm. Tehdy umístil ji pečlivě na písku a k ní pak kladl další podobně rozžhavené koule, takže zakrátko byl tu dostatečný oheň, na němž bylo možno připravit dokonale oběd. Rostlinná vlákna velmi lehce se zapalovala, vesele praskala a jiskřila jako nejsušší louče.

Při pohledu na plamen Poluks tak se rozradoval, že začal tančit a skákat jako šílený kolem ohniska. Brzy se však ukrotil, rozkrájel a usmažil maso na pánvi, usušil promočené suchary a na konec připravil vodu na čaj. V hodině všechno bylo hotovo a skupina trosečníků, usazená na písku, oddala se s chutí hostině, o jaké před hodinou neodvážil se nikdo z nich ani snít.

Ještě ji ani neukončili, když je náhle překvapil jakýsi nezvyklý, strašný, skoro chraptivý křik četných hlasů. Podivný ten vřeskot vycházel z malé zátoky, oddělené od nich obrovskou skalou.

Kapitán, Jindřich a několik námořníků vyskočilo hned na nohy. Všem v první chvíli napadla myšlenka, že se divoši nepozorovaně přiblížili a ukryli v zátocě. Každý chytil zbraň a připravoval se k obraně. Jediný Seagriff nehnul se s místa a smál se tiše ostatním.

„No, no, můžete se směle podívat do očí těm nepřátelům, pane poručíku,“ mluvil k Jindřichovi, „paní kapitánová a slečinka mohou jít také, ručím, že se nestane nikomu nic zlého.“

Ohlušující vřeskot ozval se znovu. Hlasy neměly v sobě nic lidského, proto všeliká obava zmizela a také obě ženy šly na zvědy spolu s kapitánem a Jindřichem. Sotva obešli skálu, zakrývající zátoku, objevil se

jejich zrakům podivný a zároveň směšný pohled. Na plochem písčitém pobřeží stálo několik set ohromných ptáků v dlouhé řadě, v největším pořádku, jakoby na vojenské paradě. Jejich krátkých tlapek nebylo skoro viděti, zdálo se, že stojí podepření na malých ohonech. Nevelké hlavičky, posazené na dlouhých šíjích, a zvláště vydutá, nádherná bříška činila tyto ptáky neobyčejně zábavnými. Všichni byli obráceni na jednu stranu a vypadali úplně jako pluk rekrutů, čekající na povel velitelův. Nějakou dobu panovalo vzorné ticho, potom náhle jakoby na dané znamení všichni rázem natáhli šíje, pozdvihli hlavičky vzhůru a pronikavý křik znovu otřásl ovzduším.

Druhá skupina týchž ptáků rozložila se v travinách a lovila odtud měkkýše a jiné drobné tvory, jimiž se hlavně živí. Kapitán poznal v nich pověstné pingviny čili tučňáky patagonské, kteří žijí jen v mořích jižní polokoule a vstupují na souš jen tehdy, když hnízdí.

„Mají jistě hnízda v těch travinách,“ poznamenala pání kapitánová.

„Škoda, že jsme na to nepomyslili spíš, mohli jsme mít čerstvá vejce k snídání,“ litoval Seagriff.

„Můžeme je tedy mít aspoň k obědu!“ zvolal Jindřich Chester a nabídl se, že půjde hledat. Připojily se k němu obě ženy a pak i starý ná-

mořník, který vzal s sebou nůž a veslo. Jindřich se zprvu usmíval této jeho opatrnosti, ale brzy poznal, že nebyla zbytečná.

Nalezli veliké množství hnízd, vlastně jen jamek vyhrabaných na povrchu země, ale vajec v nich již nebylo. Místo nich sedělo skoro v každé jamce pískle, neopeřené, ale tlusté a pěkné. Mnohé ptačí matky přinášely jim ryby a měkkýše, krmily je starostlivě a nic se nebály, když naši čtyři trosečníci se zájmem se na ně dívali.

Pravé vzbouření však nastalo, když Seagriff navrhl, aby si chytili několik mladých pingvínů, když nenašli vajec. Jejich maso se dá jíst, kdež-

to staří mají maso tvrdé a zapáchající rybím tukem. Bránila se písklata a ještě více podrážděné jejich matky, takže obě ženy musily odejít a oba námořníci musili použít vesla a nože, nechtěli-li se vrátiti s prázdnýma rukama a pozobanými tvářemi

Když pak vypravoval o tom kapitánovi, dodal starý zkušený námořník: „Je vidět, že zdejší zvířata neznají vůbec lidí a že tedy také obyvatelé Ohnivě země nikdy nenavštívují tuto výspu. Budeme-li se držet na této straně pohoří, můžeme býti bezpečni, že ti loupeživí lidojedi nespatri ani kouře z našeho ohně. To již mnoho znamená. Opatříme si nějakou vhodnou

LEDEN.

skryši, kde si zařídíme obydlí, a máme aspoň jistotu, že se nám nebude nedostávat živobytí, neboť ryb a ptactva je tu hojně. Nezbyvá nám nic jiného než čekati trpělivě, až připluje nějaká loď, která by nás odtud odvezla. Tak zle přece nebude, abychom se jí neočkali za nějaký rok, dva roky. Zatím bychom lovili tuleně a jiná zvířata.“

„Na jednu věc jsi zapomněl, starý příteli!“ pravil kapitán. „Ztratili jsme jedenáct námořníků a vlastního syna. Jedinou mou nadějí jest, že jejich loď přistála k Ohňové zemi. Mohli bychom tedy sedět lhostejně na této výspě a nesnažit se jich vyhledat a jim pomoci, jsou-li v nebezpečí?“

„Chápu to, kapitáne,“ odpověděl starý námořník, „ale mám starost o vaši paní a dceru“

„Má žena a dcera jsou hotovy snášeti s námi všechny námahy a nebezpečství, samy mně připomínaly, že je třeba mysliti na to, jak bychom našli ztracenou loď.“

Námořník neodpověděl již ani slovem a mlčel po celý den. Leč když se slunce sklánělo k západu, vyžádal si od kapitána dalekohled, vystoupil navrch pohoří a hleděl dlouho na vzdálené pobřeží Ohňové země, jako by tam pátral po nějakém předmětu, jedině jemu známém. (Pokrač.)

KOLEDNÍČEK.

Klem'a Květenská.

Prozpěvuji koledu,
nejlépe jak dovedu.
Koleda to milá, sladká,
k poctě, slávě Jezulátka
zasněženým krajem letí
Slyšíte ji dobře, děti?
Od vesnic až po městečka,
od děťátka po dědečka —
slávu Ježíškovi pějme,
duši do Betlema spějme!

V chudých jesličkách tam dřímá,
žezlo světa v ručce třímá,
lásku všechněm rozdává,
sám se v obět' podává

Vánoční zvěst přesladvá
o zrození Děťátka
zasněženým krajem letí
Radujte se, milé děti!

NEOBYČEJNÝ KŘEST.

Z katol. misií. — Fr. Vše te č k a.

Z N y e r i (Kenya ve Vých. Africe) se sděluje římské misijní kanceláři nazvané Agentia fides:

Vítané návštěvy bývají příjemné. Běda ale, dostavují-li se často návštěvy nezvané a nemilé. Na př. sloni, dostanou-li chuť, dovedou navštívit zelinářskou zahradu před samým vchodem do našeho příbytku a nepochodil by, kdo by jim bránil. Pustili by se do něho choboty. Jsou silni a proto mají právo.

Nedávno nás navštívil mohutný nosorožec. Funě jako lokomotiva, procházel se klidně naší plantáží kávovou a svým zjevem zarazil zpěv pracujících tam černochoů, kteří se dali na útěk. Zastavil se v blízkosti misie, kde byl uvítán deštěm střelných ran, a proto uznal za dobré se vzdáliti. Rozzuřen a zraněn prchal roklemi a přes pahorky, jsa pronásledován křičícími černochoy, kteří se již těšili, že jej brzy upekou. Po pronásledování, trvajícím celých pět hodin, se nestvůra zastavila a klesala umdlením. Její zuřivě hledící oči, podlité krví, plancoucí jako žhavé uhlíky, vybízely k opatrnosti. Toho nedbal jeden z našich katechumenů, jenž se tlustokožci tak přiblížil, že se mohl dotknouti holí jeho rohu. Zvíře se ale bleskurychle — sebravši poslední sílu — vymrštilo, načež kleslo bezduché k zemi, ale majíc na rohu nabodeného neopatrného ubožáka, jemuž byla záda proražena.

Přestrašení černců se dali na útěk. Jeden z nich přiběhl k misionáři, aby mu oznámil neštěstí, ten pak rychle pospíšil k místu neštěstí a našel nebožáka, an dokonával, stále jsa na rohu nabodnut. Nebylo možno tratiti čas. Sdělati jej, znamenalo okamžitou smrt. Proto jej misionář ihned pokřtil. Pak jej vyprostil a uložil jemně na zemi, kde nešťastník leže vedle netvora, jehož se stal obětí, dokonal

ZÁHONEK MLADÝCH.

F. L.

Večerní rej na nebi.

Po nebi pluje měsíček,
starostlivý to tatíček,
pátravě kol se rozhlíží,
jistě někoho vyhlíží.

Vyhlíží svoje dětičky,
malé to jasné hvězdičky,
které on velmi miluje,
po nebi s nimi putuje.

Však tu již jedna hvězdička
otevře jasná očička.
„Sestry, sestřičky!“ zavolá,
„vstávejte, rychle do kola!“

Hned malé jasné hvězdičky
jak v moři zlaté rybičky
po nebi tančí, zpívají,
na nás se dole dívají.

Ludm. Utíkalová, Prostějov.

Před svatostánkem.

Zde ve svatostánku na oltáři
Ty, Ježíši náš, svůj stánek máš,
a stále dlíš tu mezi námi,
nás láskou svojí ohříváš.

Tvé ruce k nám se zdvihají,
nás láskou obejmouti chceš,
Tvé oči k nám se dívají
a touhu v nich viděti jest.

Své srdce svaté lásky plné
otevíváš nám vždy vstříc,
my chceme lásky Tvé si, Pane,
zasloužití vždy více a víc.

Vždyť to srdce naše celičké
miluje vroucně Tebe,
ó, přijmi nás mezi maličké
a po smrti dej nám nebe!
M. Vérostová, Rokytná.

Moje sestřička.

Míti malou sestřičku,
věřte, to je štěstí,
ručkama i nožkama
právo své si klestí.

Cupe sem tam po domě,
leccos se jí hodí,

panny, medvěd, nádobí,
všechno dohromady.

Když se začnu učití,
z mošny vše mi tahá,
rozumět chce knihám snad
všudybylka_malá.

Když jídlo je na stole,
cestu první razí —
což kdyby snad jiného
měla než ti druzí?

Sestřička má maličká
hezoučká jak květ,
já bych vám ji nedala
za celičký svět!

Jitka Vlachová, III. roč. Č. Kostelec.

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

O. F. Babler.

Cesta na jarmark.

Polský národní šprým.

Jistý člověk se kdysi vydal do města
na jarmark. Cestou se unavil, chtěl si
odpočinouti a ulehl ke spánku. Aby
potom věděl, který je správný směr
jeho cesty, ulehl hlavou směrem ke
svému rodnému místu a nohama smě-
rem k městu, do kterého měl namířeno
na jarmark.

Jelikož byl očekáváním vzrušen, spal
neklidně a házel sebou ve spaní tak, že
konečně ležel právě opačně.

Když se potom probudil, vzpomněl si
na znamení, které si před spaním dal,
vydal se na cestu tím směrem, ve kterém
mu při probuzení ležely nohy, a myslel,
že přijde na jarmark.

Když pak přišel do svého rodného
místa, viděl ulice a domy a pomyslel si
v údivu: „Zrovna jako u nás!“

Přišel na náměstí: „Zrovna jako
u nás!“

Šel dále a přišel před svůj vlastní
dům. Myslel si: „Kdybych nevěděl, že
jsem na jarmarku, řekl bych, že jsem
doma.“

Konečně spatřil svou ženu, pohrozil
jí holí a křičel na ni: „Já na jarmarku,
ty na jarmarku — a kdo hlídá dům?“

Šakal a sup.

Černošská bajka.

Šakal jednoho dne toužil po masu,
hledal celý den, ale nenašel.

Konečně spatřil supa, sedícího na
keři, an požívá kuře. I osopil se na něho:
„Což se nestydíš? Vždyť je dnes pátek,
a ty se nepostíš? Nevíš-li, že je hřích,
požíratí v tento den masa?!“

Křikem šakalovým se sup tak po-
lekal, že mu maso vypadlo ze zobáku.
Šakal je ihned popadl.

Chvilí přemýšlel, pak si řekl: „Tak
se mi zdá, že je dnes čtvrtek“

A začal si pochutnávatí na mase.

Jak se dostanu ke stromečku?

ZÁHONEK MLADÝCH.

Štědrý večer.

Štědrý večer! Zas vzpomínky budí
a radost ztišena zabouří pod mou hrudí;
zmodralé rty výmluvně křičí: Matko,
dnes jistě přijde ke mně Jezulátko!
Kdy přijde již! Vždyť touha ve mně pučí,
já chci mu srdce složit do náručí.

Vánočních zvonků hlas zní nade krajem,
prolétá polem, obíleným hájem,
novinu nese do každé chatky:

Oj, již tu máme vánoční svátky!
A stromek vysoký světly když září,
úsměvy rozsévá do dětských tváří.
Slzy při vzpomínce z očí mi kanou —
bratra teď pronesli hřbitovní branou.

Vil. Otoupalík, Troubsko.

Vánoce.

Přišly, nežli jsme se nadáli, přišly
k radosti dětem. Dítě přišlo na svět,
aby láskou jej vykoupilo, aby láskou
otevřelo lidem nebe. Přišly vánoce a
s nimi i Štědrý den.

Vím dobře, jak před Štědrým večerem
zrychluje se tlukot dětských srdcí,
jak rády pomáhají mamince při pečení
vánočky — zvláště ochotně přebírají
hrozinky a mandle — postí se celý den,
aby večer uviděly zlaté prasátko! A
když večer zazní zvonek a zaplanou
světla, je radost dětí největší. Vhrnou
se do světnice a radostně hledí na
osvětlený a okrášlený stromek. Pod
stromkem leží dárky, jež jim připravila
veliká láska rodičů.

Venku tiše padá sníh, mráz rýsuje
nádherné květy na oknech, ale u ro-
dinného krbu je milo a útulno...

Vzpomínky jdou do dob dětských
po stezkách zavátých suchým listím.
Jdou právě za večerů prosincových,
kdy celý svět jása a raduje se z naro-
zení Spásy, z narození Vykupitele..

Vzpomínám si, že ze všeho pro mne
nejvíce půvabu chovaly jesličky. Byly
prosté, ale líbily se mi svými figurkami,
holdem králů, se skalami z postříhaného

papíru. Všichni jsme sedávali kolem
stolu a v záři jesliček zanotoval hlas,
potom druhý, třetí a za chvíli zpívali
jsme všichni staré české koledy.

Venku praštel mráz, hvězdy se třpy-
tily, ale kolem stromečku bývalo tak
útulno... A když pozdě v noci kladl
jsem se na lože, když luzné sny, samý
květ, snášely se na mé oči a matka se
nade mnou skláněla, bylo v srdci tak
příjemně a blaze... F. X. Skála.

Ježíškovi k svátku.

Ježíšku náš drahý,
spěcháme k Tobě,
miláčku náš zlatý,
ve vánoční době.

Nesem Ti dárčky
v posvátné chvíli,
od naší matičky,
srdce naše pílí.

Vše, co je mým,
chci Tobě dáti,
bych dítkem Tvým
se mohl zváti.

Své srdce, svou dušičku
chci darem dáti,
můj zlatý Ježíšku,
pozdravuj svoji Máti!
Matička Tvoje nad Tebou
s láskou se sklání,
ptáčekové spěchají se mnou,
slyším jejich šveholání.

Koníčka vraného
k svátku Ti nesu,
zdravím Ježíška milého
v radostném plesu.

Koníček nechť Tě nese
v daleký širý svět,
ať všude zaznívá v plese,
že přišel na svět spanilý květ.

Vánoční hudba všude zní
a ozývá se se všech stran
radostné pozdravení:

Narodil se Kristus Pán!
Jos. Bavlňka, Borkovany.

SOUTĚŽ PRO DOBRÉ ZEMĚPISCE.

13. Světové město, rozložené na 12 pahorcích, jež zvl. letos bylo cílem nesčet-
ných poutníků. Památné chrámy i hroby, obrazárny i knihovny.

14. Jiné proslulé poutní místo, jež rovněž letos oslavovalo své jubileum. Troj-
násobný chrám, jeskyně, pramen.

15. Město pro křesťany nejposvátnější, třebas je daleko od Evropy a v moci
cizí. V něm místa, k nimž každoročně vždy znovu zalétají vzpomínky velkých
i malých.

Rozluštění této soutěže (z č. 1.—5.) zašlete nejdéle do 10. ledna 1934 na adresu
redakce „Anděla Strážného“.

O Ř Í Š K Y.

Řešení hádanek z č. 4.—6. zašlete zajednou nje později do 10. února b. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

1. Sloučenka.

Jar. Barouš, S. D. S.

I. číslovka tak sluje,
II. zpětný knihař potřebuje.
Celek z jara v zahradách se objevuje.

2. Čítelka.

Čtenářům „A. S.“ — Jeník z Petrova.

Když byla Mařenka
ještě 1234562 *Anna*
už ji Boha naučila
znáti 1274562.

3. Pravěkovka.

M. Jančová, Crhov.

To, co v školním sešitě,
v pravěkovku změníte, *no*
na celku si, děti zlaté,
výborně pak pochutnáte.

4. Záměnka.

K. Ehrenhaft.

S „á“ je velmi nebezpečná zbraň,
té se vždycky rychle straň,
s „i“ zas takto kámen sluje,
který sochař potřebuje.

5. Množenka.

Tománek Josef, Strážnice.

Jednotná je známá ryba,
ve vodě se prohání,
když jich více bez hlavy,
dětem bajky vypráví.

6. Sloučenka.

F. Putna, Brno.

Hle, zákonodárce, vpředu pánů sluha,
že probádán náš Kras, celku to zásluha.

7. Přesmyčka (zeměp.)

V. Friedrich, Nēm. Brod.

KOŘIST VLKA!

8. Rodovka.

F. Hrdlička.

„On“ domácí zvíře jest to,
„Ono“ zas je norské město.

9. Rebus (zeměp.)

Tošnerové — Trunda.

10. Výpustka.

Vdp. Střížovi — Trunda.

S „a“ krásné jméno vesské děvy,
bez „a“ jest to ryba. Kdo to neví?

11. Číselka.

Kojetín.

Čtyři rohy, 0
žádné nohy
má 1 2 3 4 5 6 7.
Teplé v botě
v zimní slotě
zas 1 2 3 8 5 6 7.

12. Výpustky.

VI. Č., Troubsko.

- a) S „l“ nemoc často přivodí,
bez „l“ našemu sluchu lahodí.
- b) S „f“ část ruského oděvu,
bez „f“ má v rukou popravu.

13. Souzvučka.

F. Hrdlička.

Člena rodiny viz,
vzácný ovšem u nás bývá.
Na severu země naší
z dálky Tobě kývá.

14. Vsuvka.

J. Jurča, Újezd.

Bez „noty“ členka tělocvičného sdružení
s „notou“ v jižní město se promění.

15. Rebus (zeměp.)

Jordánovi — Boh. Ondra.

Objednejte si u Občanské tiskárny
v Brně, Starobrněnská ulice 19-21.

MOUDROST OTCOVSKÁ

Napsal B. JABLONSKÝ - Cena Kč 5.—

KVĚTY A KLASY

Napsal V. KÁLAL. — Cena Kč 2.—

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII.

ÚNOR 1934

ČÍSLO 6

SVATÁ DOROTA.

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. SR. O. V BRNĚ

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

Kupon
pro
filatelisty I
1933/34.

Nové známky s portrétem dra Švehly. Na ministerstvu pošt se uvažuje o vydání pamětní známky s obrazem zesnulého našeho státníka dra Antonína Švehly.

Vzestup cen čsl. známek. Poslední dobou na různých dražbách v Praze pořádaných docílily čsl. známky vyšších cen. Vzestup cen jeví se nejvíce u Jubilejních 1923, Kongresu, Vsesokol. sletu, Pošty čsl. 1919 a SO 1920. Serie Kongresu, která před rokem stála 22 Kč, stojí dnes 45 Kč!

Čínské přetisky na známkách. V Číně mají na známkách přetisky se jmény různých čínských provincií, jako Turkestan, Sechnan atd. Stalo se tak proto, že tamní čínští lupiči přepadávali často transporty známek, pak s nimi uprchli do jiné provincie, kde je prodávali s velmi značnou slevou. Poštovní správa tím přicházela o velké obnosy. Přetisky jsou složeny z pěti čínských značek.

Novinky. **Belgie:** Dobročinnostní zn. zobrazují dívku, která zvedá dvouramenný kříž. — **Francie:** Tři známky s portréty vynikajících Francouzů Brianda, Doumera a Huga. — **Holandsko:** V prosinci obvyklé dobroč. známky s obrázkem malého děcka s květinou. — **Lucembursko:** Známky „Caritas“ s portrétem Jindřicha VII. Lucemburského. — **Německo** K 10. výročí Německé nouzové pomoci řada dobročinných známek, jejichž průsvitka má podobu lomených hákovitých křížů. — **Polsko** Na oslavu 15. výročí republiky známka s obrazem polského vojenského kříže. — **Rakousko:** Obvyklá dobročinná serie nahrazena běžnými známkami, jež byly opatřeny přetiskem Winterhilfe („zimní pomoc“). — **Rusko:** Pamětní známky k 15. výročí revoluce, dále k smrti Rusů Vorovského, Volodarského a Ulrického. Konečně i pamětní známky k ruskému letu do stratosféry. Známky zobrazují stratosférický balon. — **Švýcarsko:** Serie Pro Juventute s obrázky dívek ze tří švýcarských kantonů a T. Grégoire Girarda. — **Turecko:** Ohavné známky k 10. výročí republiky. — **Mexiko** Známky u příležitosti mezinárodního zeměpisného a statistického sjezdu. — **Paraguay a Salvador:** Známky k výročí Kolumbovy cesty na západ. — **U. S. A.:** Na oslavu Byrdova letu nová známka, jež byla dána do oběhu jen ve Washingtoně. Dále letecké známky na paměť letu Zeppelina na výstavu do Chicaga.

Nový katalog čsl. známek na r. 1934. Vyšel nákladem V. Eksteina a mohu jej každému opatřit za Kč 8.— + poštovné 60 hal.

Kdo se zajímá o frankotypy. Abych začátečníkovi umožnil získati malou sbírku, zašlu tomu, kdo se přihlásí a pošle 1 Kč na poštovné a kupon, úplně zdarma balíček 50 různých frankotypů.

Pošta a hovorňa. Nepřijímám obyčejných frankotypů, taktéž zn. čsl. v malém množství. Do „vzorků“ nedávejte dopisů, neboť je pokuta! — Požehnaný nový rok přeje všem čtenářům
vedoucí filatelistického koutku.

ROZLUŠTĚNÍ HÁDANEK Z Č. 1.—3. ZASLALI:

(Pokračování.)

Ivančice: L. Karberová 21. **Kaly:** J. Vojta 35. **Kasany:** M. Kunc 37. **Kelčiče:** A. Tesárek* 23. **Klimkovic:** M. Bilíková 30. **Kněždub:** J. Klimeš* 35. **Kníničky:** L. Müller 32. **Kobylnice:** L. Poláčková 39, J. Kokeš 39, T. Špondr 38, J. a M. Trněná 38. **Kojetín:** M. Horák 36. **Komárov:** M. Köhlerová* 36, O. Máčel 35. **Korytné:** R. Kubiš 37. **Kostelec Červ.:** J. Vlachová 21. **Kostelec na H.:** L. Komínková 32. **Kostice:** J. Hlobil 17. **Kounice Dol.:** L. Hňoupek 25, F. Knittl* 25. **Kozlovice:** R. Bajtek* 31, S. Wiesner 28. **Kožichovice:** F. Eis 36. **Kracovice:** M. Němcová 27. **Krahulov:** F. Šoustal 38. **Král. Pole:** V. Komínková 38, V. Skřepský 38, J. Koželuhová* 37, G. Leixnerová 36, J. Beránková 31, A. Křenek 29. **Krásná Hora:** F. Mácha, J. Mácha, K. Michálek, Š. Papež, J. Šimák, V. Švagr po 32. **Krásnéves:** B. Kujal 26. **Krásno:** B. Ječmen 23. **Kravaře:** J. Reinhold 20. **Krhová:** M. Holčák 22. **Kroměříž:** F. Heinrich 38, S. Tilscher 38, F. Sigmund 38, A. Remeš 38, M. Voříšek 38, A. Mrlík 38, J. Jalma 37, Z. Gattermayer 37, K. Pipperek 36, V. Zedníček 36, A. Kučera 35, J. Horák* 35, A. Skácel 35, M. Němeček 35, P. Langer 35, M. Švábek 35, F. Kačer 35, E. Vaca 34, V. Heinrich 33, F. Vlček* 33, A. Dusík 33, L. Moluš 33, F. Lysák 33, F. Sýkora 32, J. Černý 32, P. Papica 32, J. Chmela 32, K. Frančík 32, J. Jurásek 32, D. Dutkevičová 30, J. Vilím 30, S. Marcoň 28, F. Brada 27, J. Jurečka 27. **Krumlov Mor.:** V. Pešinová 35, Z. Leininger 30. **Křenovice:** F. Vaculka 36. **Křepenice:** J. Sůva 23. **Kunovice:** B. Schönbaum 28. **Kurovice:** Ir. Kozáková* 20. **Kúsky:** F. Molek 11. **Kyjov:** V. Waldhansová 20. **Lanštorf:** Š. Buchta 23. **Lanžhot:** A. Hořínek 13, B. Straková 17. **Laštany:** A. Janoušková 33, F. Nassweltrová* 27. **Lažánky:** F. Špaček 29, F. Šoustalová 19. **Lesnice:** L. Flášarová 18.

ROČNÍK 53.

ÚNOR 1934.

ČÍSLO 6.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

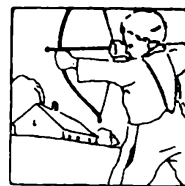

V novém pololetí — s novou chutí do práce!

VOJNA S PÍDIMUŽÍKY.

Jiří Sahula.

I.

Chalupy vesnice Oralova byly rozloženy v údolí kolem čistého potoku Pěnkova.

Na návrší nad dědinou vysoko se vypínaly vrcholy lesních stromů, hlavně dubů a buků. Bylo tam však i dosti stromů jehličnatých. Majitelkou krásného a dosti rozsáhlého lesa byla zmíněná obec Oralov.

Když na podzim starosta Klapek kráčel na okraji lesa, úžasně byl překvapen. Za jedním skaliskem, obrostlým malými doubkami, se ozývalo pištění a cvrlikání, jako by tam sněmoval celý pluk myší se stem vrabců. Starosta se bral blíže a zastavil se v údivu. Za skalou se rozložilo tolik zcela nepatrných pídimužíků jako mravenců ze tří hromádek.

Všecka ta havěť zcela ztichla, když spatřila silného člověka. Kteří seděli, ihned vstávali; všichni úklonou vzdávali čest. Nejstarší z pídimužíků pohládl si dlouhé, šedivé vousisko, znovu se poklonil a promlouval ve jménu všech: „Vzácný pane, jsme psanci, vydědění. Celý náš národ byl nucen vystěhovati se ze stínů mohutného, nádherného lesa, který našemu rodu byl štedrým živitelem sedmdesát let. Stromy jsou již skoro všechny vykáceny. Naše podzemní příbytky, které byly namáhavě budovány, nyní ničí lopaty a motyky. Kéž vaše obec nás vezme na milost! Přimluv se u ostatních v Oralově, aby nám popřáli usídlení v tomto lese velmi příhodném.“

Starosta byl na rozpacích; vždyť často slýchal, že pídimužáci jsou lidem potměšilým, lstivým a prchlivým. Odpověděl: „Lituji vás, ale nelze poskytnouti pohostinství vašemu národu hned beze všech smluv a příslušných výhrad. Vyvolte si tři zástupce; ty vezmu do shromáždění obce, kde se všecko řádně projedná.“

Stařík kývl na dva jiné šedivce, kteří se mu postavili po boku. Starosta je sebral, strčil do kapsy a rychlými kroky sestupoval do obce. Tam Klapek svolal přední občany do své chalupy, postavil trpaslíky na stůl — a začalo jednání.

Smluveno, že pídimužáci nesmějí obci tropiti žádných škod. Ponecháno jim právo sbírat ostružiny, maliny, borůvky, brusinky, žaludy, bukvice a dělit se s veverkami i o semena jehličnatých stromů. Také si vyžádali zástupci drobných tvoreček, aby jim bylo dovoleno dobývat čmelího medu a trhati oddenky osladiče. Vymíněno však, že část vytěženého se musí odváděti obci. Starosta ke konci znovu třem malíčkým staříkům připomínal, že les není jejich, že i v tom místě, kde si vyhloubí chodbičky a světničky, jsou pouze trpění. Jakmile by Oralov potřeboval některých velikých změn na lesní půdě, nebude se ptát, zdaž to drobní hosté dovolí. I kdyby se měla rozvrátit při kácení stromů neb jiných velikých pracích trpasličí osada, nesmějí pídimužáci pro-

testovat. Ukáže-li se nutnost, dostane celý nárůdek z celého lesa výpověď a musí se ihned vystěhovati.

Všichni staříci, jsouce pamětlivi velikých strastí na svízelné a dlouhé pouti, slibovali za všechny své poslušnost a věrnost. „Odvděčíme se, odměníme se,“ pištěl náčelník drobného lidu. „Vzácní páni, umíme se udatně potýkati s vosami i sršni. Snadno hubíme hmyz, který škodí stromům nebo obilí. Pořádáme hromadné výpravy na hubení žravých myší. Je-li nás dvacet pohromadě, bojí se nás i krtek a docela se před námi skrývá i kolčavka. Můžeme tedy této laskavé obci znamenitě prospěti.“

„V které části lesa se chcete usaditi?“ tázal se starosta.

„Malý kus cesty za skalkou, kde jsi nás uviděl, vážený pane,“ vysvětlil náčelník. Je tam mnoho opuštěných doupat králíčích, myších i krtčích. Jsou tam však i skály, kde možno zříditi hotové tvrdé pevnosti proti zuřivým nepřátelům.“

Rada se rozešla. V lese ozýval se jásot dlouho do noci. Pídimužíci seděli pod mohutnými duby a hodovali. Nalezli plno dřevnatých, šupinatých číšek po žaludech. Ty si upravili jako mištičky a plnili je kašičkou vařenou ze žaludů a bukvic. Lžičky si zatím pořídili ze šupin lesních šíšek. Někteří pili odvar osladiče nebo šťovíku z kalíšků vytvořených ze skořápek lískových oříšků. I následující dny zářila velká radost z drobnoučkých tvářiček trpasličího lidu.

II.

Několik let byla mezi Oralovem a pídimužíky úplná svornost. Venkované si libovali, že jak v lese, tak na poli je zhoubného hmyzu mnohem méně než v době dřívější. I myši se stěhovaly ze strachu před obratnými a bojovnými človíčky hodně daleko od polností oralovských.

Ale je pochopitelné, že mohutné dubové a habrové kmeny nemohli venkované ponechati v lese tak dlouho, až by zchátraly hnilobou; dřevo mělo sloužiti k výrobě domácího nářadí a některých nástrojů. Proto v obci v létě usneseno, aby se brzy skácely nejsilnější duby a habry zrovna na tom místě, kde byla trpasličí osada. Pídimužíkům rozkázáno, aby se vystěhovali ve dvou týdnech o tři sta metrů dále do hloubi lesa, kdež na kamenitých pahorcích rostlo mlází.

Mezi skřítky byl z toho veliký poplach. Všichni bědovali a vztekale zatí-

Na srazu. (Kat. skautky, Brno.)

nali pěstičky. Někteří volali, že si nedají své příbytky ničit; jestliže obec k prosbám bude hluchá a svou výpověď neodvolá, pak se jí národ maličký musí pomstíti.

Nový náčelník, stříbrovousý Mudrovlád, jako mužik velice zkušený krotil, klidnil hněvy buřičů. Poukazoval: „Jestliže na rolníky vyrazíte hned ostrými slovy, zatvrdí se; snad nás jako nepokojnou chasu vyženou z celého svého lesa. Kde se vám pak poskytne lepší bydlo? Musíme se předem ponížiti a uctivě prositi.“

„Smutno nám, hořko nám!“ pískal rozčileně mladý mužik. „Zde jsme měli potravu dostatek. Voda ze studánky tolik zdravá, docela léčivá! Světničky máme pokryty jemným peřím a hebkým mechem. Teď bychom měli všechno opustiti a jinde se těžce mozoliti? Vždyť právě čekáme na nejvydatnější sklizeň. Musí se nám přece také přiznati nějaké právo za přechetné služby, které jsme sedlákům prokazovali.“

„Snadno se ti mluví,“ odrážel Mudrovlád. „Je-li tu však zcela jasná úmluva, že si musíme svázat ranečky k odchodu ihned, jakmile nám obec Oralov poručí, pak jsou marny všechny výmluvy a výkruty. Na křik a hrozby nám odpovědí venkované prutem, bičem a těžkými botami jako věrolomníkům. Taková tlustá podrážka zašlápne dvacet našinců najednou. Sám bych se rád vymstil hned. Ale zdaří se nám to najednou? Jen jedna cesta nám zbývá k plné nápravě; tou je ponížená prosba za milosrdenství.“

Po dlouhé hádce rozhodnuto, aby trojčlenná deputace se pokusila sedláky obměkčiti. Ale vyslaní pohlaváři málo pořídili. Oralovští řekli, že kmeny se měly káceti již loni, ale práce odložena jenom ze soucitu k pídimužíkům. Teď však nelze již váhati, protože by odklad znamenal pro obec velkou škodu.

Starosta dodal: „Sami přece víte, na jaké podmínky jste přistoupili. Jestliže jste prokázali některé služby rolníkům, bylo vám splaceno naší dobrotou a trpělivostí desateronásobně.“

Deputace se vrátila se smutnými tvářemi. Znovu byla veliká porada.

Z besídky čtenářů „Andílka“ v Kunkovicích.

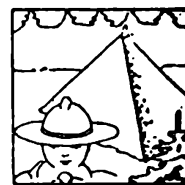
Bzučelo veliké shromáždění pídimužíků jako včelí roj. Ozývalo se pištění, syčení a stenání. Někteří si počínali jako šílení. Lomili rukama, trhali si vlásky anebo cvrlikali jako diví: „Pomsta, krutá pomsta!“

Dlouho trvalo, než zjednal Mudrovlád klid, aby se mohlo rokovati s rozvahou. Když po různých projevech se znáno, že se přece jenom nárůdek musí vystěhovati, další mluvcí veli-

kou většinou provolávali, že musí na Oralov padnouti veliká tíha ne-
lítostné pomsty.

Mudrovlád již neodporoval a vybídl přední ze shromážděných, aby
radili, jakým nejvhodnějším způsobem by byli sedláci těžce ztrestáni.
Upozorňoval: „Není to snadné. Je potřebí vymysleti takový druh zá-
pasu, který by nám nepřinesl škody větší než sedlákům. Dobře mů-
žete předvídati, že Oralov za každé poškození a znepokojení schystá
bez rozpaků příkrou odvetu.“

(Pokračování.)

BESÍDKA KATOLICKÝCH SKAUTŮ.

B a b y.

Zima! Přináší nám sníh a nové radosti! Zimní skautská činnost je vyplněna lyžař-
skými výlety či zájezdy: jsou tu výlety se sáňkami, výlety se stopařským cvičením
(na př. hra na lišku či stopování zvířat), výlety k nějakému zamrzlému rybníčku
bud' s bruslemi či bez nich. Na takovém rybníčku leží kus skautského štěstí, neboť
sprimitivními klacky rozproučí se tu skautská krev při veselých hokejových zápasech.
A co radostí skýtá dobývání sněhového hradu! Zima je také dobou orientačních
a signalizačních cvičení (zejména světlem).

19. listopadu přezkoušeli svazoví instruktoři některé naše starší skauty (br. Dr.
Fandrlík, br. prof. Jozífek, br. Ing. Hanzelka, br. Foit, br. Res a br. Stopka) veškeré
skautské znalosti, potřebné k složení vůdcovské zkoušky. Naši katoličtí skauti osvěd-
čili pěkné znalosti.

27. listopadu konala se ustavující schůze 25. odd. K. S. Brno. Jsou to OC-skauti
(t. j. starší skauti 18 let, pracující na rozdíl od Roverů, hlavně pro svůj klub).

8. prosince uspořádala brněnská divise mikulášské odpoledne pro skauty s řadou
veselých výstupů a scén a s nadílkou.

Brněnské katolické skautky.

Konečně přišel toužebně očekávaný 28. říjen, na který se všechny sestřičky tolik
těšily. Měly toho dne složit slib — slib prvních katolických skautek v Brně. Měl to
býti pro ně okamžik, na který nesmějí nikdy v životě zapomenout. Proto ráno při-
stoupily společně ke svatému přijímání. Odpoledne, ačkoliv počasí nebylo nikterak
vábivé, přece celá družina „Vlaštoviček“ se svojí novou vlajkou veselé si vykračovala
na Kamenný vrch, kde si upravila z nasbíraného roští pěkný táboráček.

Sesedly jsme se kolem a po zapálení zazpívaly jsme státní hymny. Jedna z nás reci-
tovala a po proslovu tázala se nás naše sestřička vůdkyně: „Slibujete na svou čest,
že se vynasnažíte, jak nejlépe dovedete:

1. Plniti své povinnosti vůči Bohu a státu?
2. Plniti povinnosti vlastní a zachovávat skautské zákony?
3. Duší i tělem býti hotovy pomáhati bližnímu?

Jak krásné to bylo, když jedněmi ústy jsme na to odpovídaly: „Slibujeme!“ Tento
vážený okamžik jsme pak ukončily skautskou hymnou: „Blíž k Tobě, Bože můj . . .“

Za zpěvu a veselého vyprávění táborový oheň pomalu uhasínal a my, ač nerady,
musily jsme se s ním rozloučiti.

Milé sestry, věřím, že vždy zůstanete věrny tomu, co jste slíbily a co jste si vytkly
za svůj cíl a doufám, že nová družina „Muchomůrek“ vzroste nám jak po dešti.

Vaše Majka.

V Moravských Budějovicích má býti založen oddíl katolických skautů. Přejeme
mu mnoho zdu a štěstí!

V Náměšti za vedení bratra Anděla uspořádali tamní skauti skautské odpoledne
a složili skautské sliby.

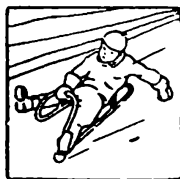
Krásný výstup na Javořinu.

Zima v Zálesí u Luhačovic.

Biskupice u Luhačovi

„Telemark“ na cvičných pláních u Piarg.

Malupa v Polichně u Uh. Brodu.

Ze Zvolenskej doliny.

NOVÁ SVĚTICE — SV. BERNADETA.

Nová, a přece již dávno známá celému katolickému světu. Je to ona chudá francouzská dívka, skromná pasačka z pyrenejských hor, které se dostalo před 76 lety zvláštní milosti: dne 11. února 1858 přišla jako 14leté, slabé a neduživé děvče sbírat dříví k jeskyni Massabielské u Lurd a tam nad keřem na skále uviděla Paní neobyčejně krásnou, držící v ruce růženec a mile se usmívající. Byla to sama Matka Boží, která se jí tak zjevila celkem osmnáctkrát, s ní rozmlouvala, jí uložila hlásati lidstvu nutnost modlitby a pokání a jí konečně oznámila také své jméno: Já jsem Neposkvrněné Početí.

Jeskyně lurdská stala se pak místem, k němuž každoročně spěchají ze všech zemí velké zástupy poutníků a zvláště nemocných: tam na přímluvu Matky Boží rozdílí Bůh štědře a často i zázračným způsobem své milosti pro trpící duše i nemocná těla. Tisíce lidí nalezlo již nové zdraví v Lurdech, kde byl blízko jeskyně vybudován velkolepý chrám.

Ale prostá a pokorná Bernadeta, Matkou Boží tak poctěná, nežádala pro sebe zázračné pomoci, jaké se dostává jiným lidem, a tím méně toužila po nějaké pozemské slávě: již r. 1866 odešla do kláštera v Neversu a tam jako řeholnice žila 12 let, snášejíc s neobyčejnou trpělivostí těžké neduhy svého těla, pokrytého bolestnými ranami. Dne 16. dubna 1879 ve věku 36 let vydechla pak s úplnou odevzdaností do vůle Boží svou čistou duši.

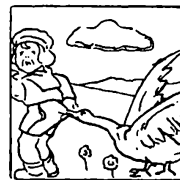
Svým svatým životem a svými hrdinnými ctnostmi zasloužila si jistě tato bývalá pasačka lurdská věčné slávy, kterou jí slíbila sama Matka Boží při jednom zjevení: „Slibuji ti, že tě učiním blaženou, ale ne zde na zemi!“ Bůh sám to pak potvrdil zázraky a proto ji svatý Otec Pius XI. na svátek Neposkvrněného Početí P. Marie 8. prosince 1933 prohlásil slavnostně ve chrámu svatého Petra v Římě za svatou.

Kéž nová světice jest i nám krásným vzorem křesťanské pokory, hrdinné trpělivosti v nemoci a soužení i zbožné úcty k Neposkvrněné Matce Boží!

Svatá Maria Bernadeto, oroduj za nás!

VOJTÍŠKOVA NESNÁZ.

F. C. Župka.

Po obědě v neděli má Vojtíšek Dratvů hodně práce. Napřed běží k tatínkovi. A hned zdaleka: „Tati, víte, však vy jste mně slíbil korunu, když se naučím ‚Anděle Boží‘ A já jsem se to již naučil. Víte? Odříkal jsem to strýčkovi Martinovi dneska ráno. Strýček mně dal dvacetník — a tetička druhý. A vy jste mně slíbil korunu. Pamatu-jete si?“

„A ty karhane!“ zadurdí se tatík Dratva. „To ty nezapomeneš, pravda? Ale obštíhovat branzole, to zapomínáš, co?“

„Však já taky ob-
stříhuju,“ lichotí se
gaťulák.

„Tak tu máš tu ko-
runu,“ dává tatík
Dratva karhánkovi pe-
niz. „To je za to od-
říkání. A tady máš
druhou kačku. Skoč
mně pro tabák. Však
už víš, kam. K pan-
tátovi Kubovi.“

Vojtík si vesele za-
výskne a schová si tu
svou kačku do kapsy.
A tu druhou drží v
hrsti a hopkuje k pan-
tátovi Kubovi.

Cestou ukazuje kaž-
dému tu korunu, kte-
rou dostal za modlení.
A chlubí se z vysoka:
„Heleč, náš tatínek
mně dal kačku, že u-
mím Anděle Boží, hm!“

Všichni karhanci mu
závidí tu kačku. Janek
Stavěníků láká Voj-
tíška: „Vojto, kup si
cukrlátka a dej nám
každému aspoň jed-
no!“

„Tak!“ ukazuje Vojta dlouhý nos. „Leda tak. Myslíš, že jsem hloupý,
jako ty jsi chytrý? Kup si za své!“

Ale velký karhan, ten ševcovský učeň Ciprů, co má hlavu červenou
jako oheň, znenadání přiskočí a — plesk Vojtovi do dlaně. A koruna
žbluňk do strouhy.

„Jejdanečky, počkej, počkej!“ křičí karhánek. „Ty dostaneš od ta-
tínka! Já mu běžím za tu kačku pro tabák. No, počkej, ale počkej,
co ty dostaneš! Ty ryzou jeden! A včil mně tu kačku najdi!“

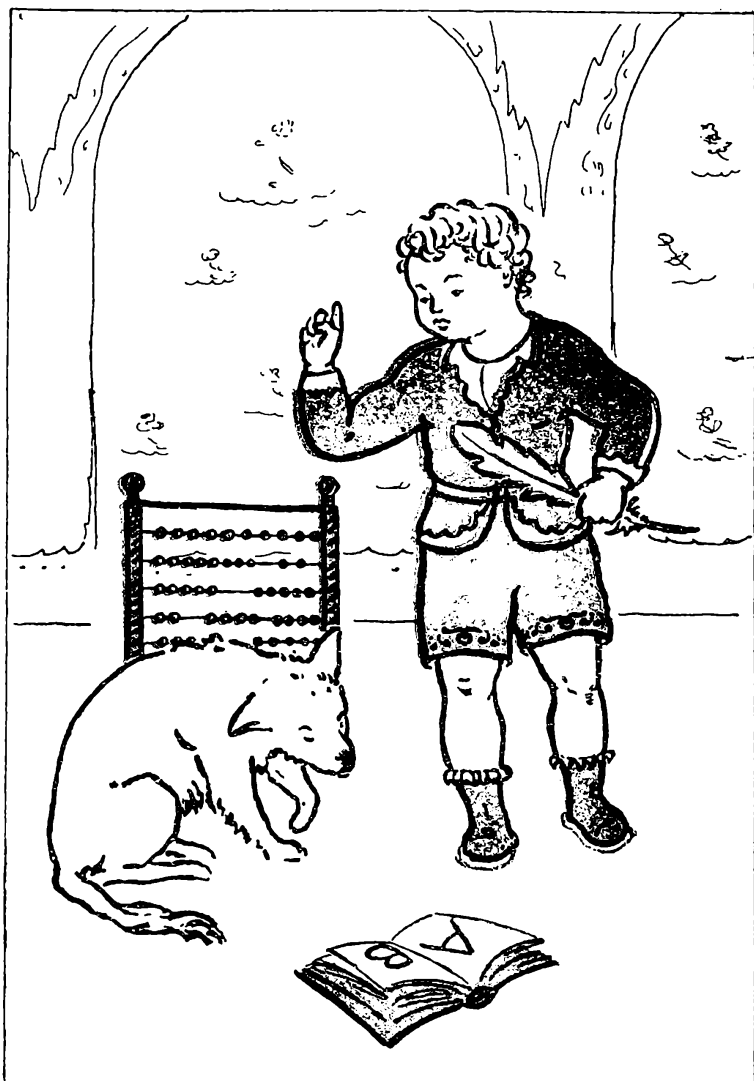
Učeň od Ciprů již modrá strachem. Zná ten dlouhý potěh pantatíka
Dratvy. Honem se nahýbá nad strouhu, lehá na břeh, prohrabává
bahno, kam nešťastná kačka zapadla.

Trvá to již hezkou chvíli. Ruce má již jako mouřenín. Ale přece
nakonec tu kačku najde. Vhodí ji hned Vojtíškovi, vyplázne na něho
jazyk a peláší pryč.

A Vojta zato mu zazpíval na cestu ze samé radosti:

ÚNOR.

Počtáři.

ko obrácený hrníček, a hned se ptá zhurta: „Copak chceš?“

„Pantáto,“ kocktá Vojtíšek, „pakličku tabáku pro tatínka.“

„A čípak seš?“ ptá se pantáta Kuba.

„Já su Vojtíšek Dratvů.“

„Kterých Dratvů? Z Vyhnálova?“

„Ó né — z Dlouhé ulice. My býváme tam, kde jsou ta naše okna. A máme nad oknem tabulí.“

„Aha, tatínek se jmenuje Vendelín?“

„Mhm!“

Pantáta Kuba se otočí pro balíček a hned natahuje ruku pro peníze. Ale Vojtíšek je zaražený. Kačku nepodává. Pořád hledí do pěstičky, obrací na dlani obě koruny a zkoumá, zkoumá. Zkoumá, která kačka je ta pravá. Neví, která je ta jeho, a která je tatínkovi na tabák.

Už má na krajíčku, už se skoro dává do pláče, a pantáta Kuba zachotí: „Notož, karhane, dej peníze! Nemám kdy si s tebou hrát! Ukaž!“

„Zrzy, zrzy,
co tě mrzí?
Ta zrzavá palice,
ta tě mrzí nejvíce.“

A pak ještě spustí
druhou:

„Ten ševcovský učeň,
to je velký mučeň:
musí vstávat s kuřaty,
ruce má jak lopaty,
hlavu jako stodolu,
na ní plno mozolů.“

Učeň od Ciprů se
v běhu shýbne, zvedne
pleskatý kámen a švih
po Vojtovi. Ale ká-
men ani nedoletěl.

A Vojtíšek hupky
dále pro tabák. Přijde
k domku pantáty Ku-
by, vystoupne na špič-
ky, až mu vzadu z
gařat vykoukne košil-
ka, a ťuk, ťuk, ťuk
na okénko. Okénko
se otevře, vyhlédne z
něho mrzutý pantáta
Kuba.

Pantáta Kuba je
tělnatý, na hlavě má
usmolenou čepičku ja-

„Pantáto, mně se ty kačky pomátly. Já včil nevím, která z nich je na tabák, a která je za modlení,“ omlouvá se Vojtíšek.

„Ale jdi, ty domrzo,“ rozjasní se zamračený pantáto. „To je přece jedno, kterou mně dáš. Obě platí stejně. Dej sem jednu a plav! A pozdravuj taťka!“

Vojtíšek se usměje blaženě, zkoumá ještě chvilku obě kačky, potom přece pozná tu, kterou mu ten učeň od Ciprů odpleskl do bahna; utře ji o gatě, foukne na ni a podá ji pantátovi.

Nato chňap! Popadne balíček a peláší domů zvesela.

A když přijde domů, hned se chlubí, jak to krásně vypravil s oběma kačkami. „Víte,“ vykládá důležitě, „já jsem pantátovi nedal tu svou čistou. Já jsem mu dal tu kačku z bahna, tu zamazanou.“

Poskočí, zaluskne prsty, řekne několikrát: „Hm, panečku, já jsem chytrý,“ a doloží slavně: „A tu svou já nepromlsám! Ani zanic. Tu si schovám do prasátka.“

A hned šup s ní do hliněné pokladničky. Hliněné prasátko je Vojtíškova pokladnička.

Potom ještě chvilku obstřihuje tatínkovi vložky do bot a když je s tou prací hotov, jde si pohrát do zahrady.

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský. — (Pokračování.)

7. TROSEČNÍCI SETKÁVAJÍ SE S DOMORODCI.

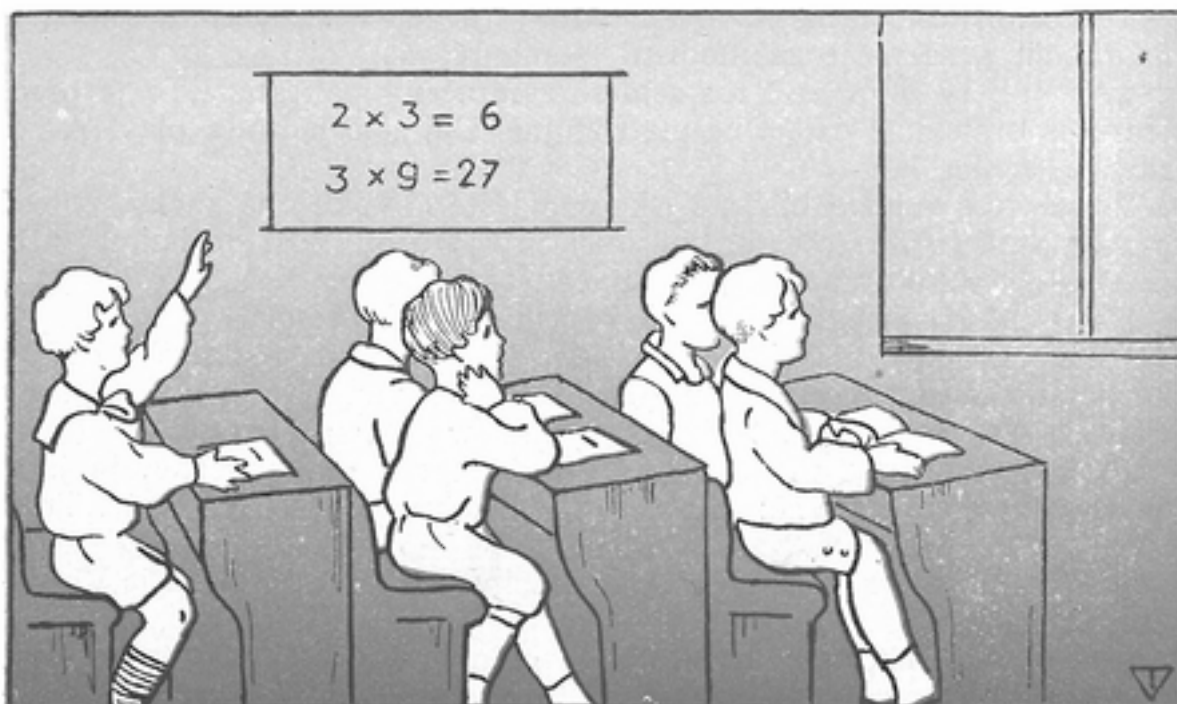
Časně ráno vydal kapitán rozkaz, aby se všichni připravili na cestu. Celá posádka uvítala to s radostí. Naložili na obě loďky hojné zásoby potravin, jež si tu nasbírali, vzali také stan a kuchyňské nádobí. Moře bylo celkem klidné a také směr větru přál našim veslařům, takže mohli rozvinouti plachty.

Za půl hodiny bylo již v dáli viděti velké pobřeží Ohňové země. Tu pojednou kapitán, který se každou chvíli rozhlížel pozorně dalekohledem po celém okolí, zavolal na Jindřicha: „Zastavit! Pozor! Od pobřeží odráží nějaký člun.“

Jindřich mlčky poslechl rozkazu, poručil stáhnouti plachty a obě loďky přiblížily se k sobě

Už jsem připravena na zimu, těším se na kluziště a na sáňkování. Netěšíte se také?

tak, že se jejich okraje skoro dotýkaly. Zatím starý lodník Seagriff, kterému kapitán podal dalekohled, prohlížel si pozorně ony neznámé veslaře.

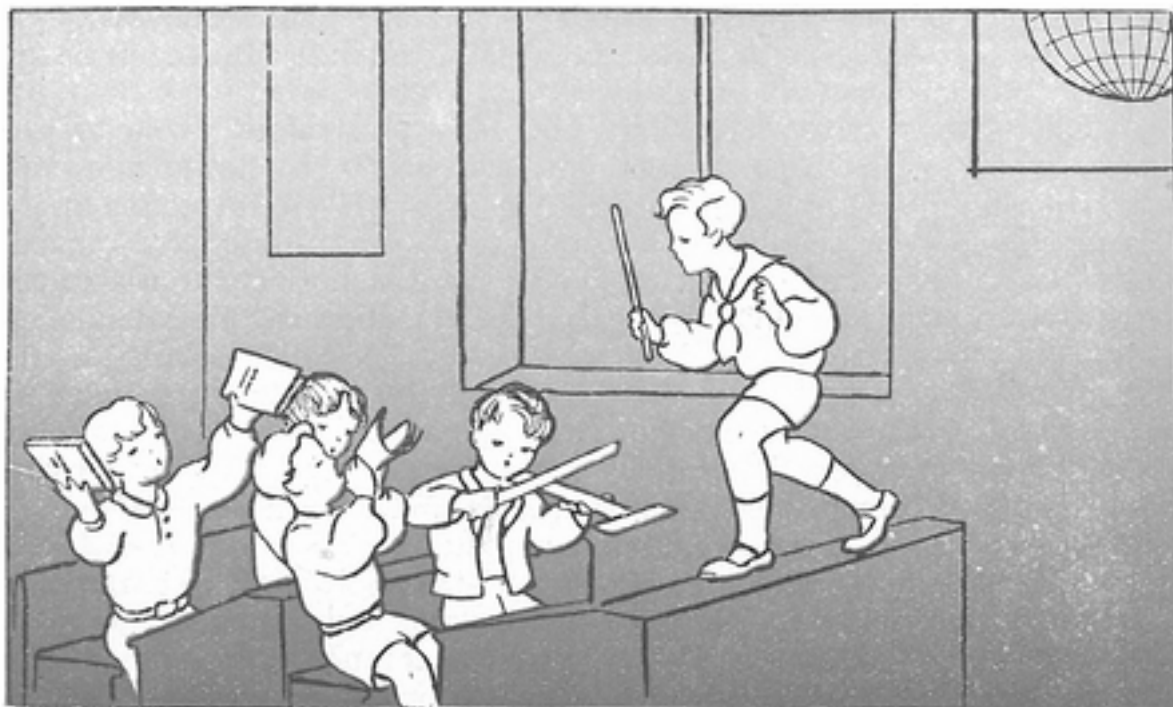
„Je to člun zdejších domorodců, zdá se mi, že poznávám divochy z kmene Alakalufů,“ pravil konečně po dosti dlouhém přemýšlení. Jeho slova zněla tak klidně, že ani ženám ani námořníkům nenapadlo, že by znamenala nějaké nebezpečí.

Na rozkaz kapitánův daly se obě loďky na další cestu. Člun domorodců byl zřejmě řízen tím směrem, aby se s nimi setkal. Vyhnouti se mu nebylo možno a vrátit se nezdálo se zatím potřebno. Za několik minut přiblížili se domorodci tak, že bylo slyšeti jejich hlasy a bylo možno rozeznati osoby. V dlouhém úzkém člunu seděly tři ženy se dvěma dětmi a sedm mužů. Z toho soudil kapitán, že mají pokojné úmysly. Chování divochů potvrdilo brzy tuto domněnku. Dva z nich se postavili na předku člunu, nad hlavami pozdvihli do výšky zvířecí kůže a volali silným hlasem: „Ho say Ho say !“

„Ten křik znamená, že chtějí s námi vyjednávat a prodat své zboží,“ pravil Seagriff.

„Velmi dobře,“ odvětil kapitán, „třeba jim dáti na srozuměnou, že nic proti tomu nemáme.“

Na jeho pokyn přestali námořníci veslovat. Člun divochů zvolna se přibližoval, ale v jisté vzdálenosti se zastavil, jako by nedůvěřovali bělochům. Obě ženy byly tomu velice rády, neboť bylo již velice dobře viděti divochy a pohled na ně nepůsobil nijak příjemným dojmem. Byli to lidé s velikou hlavou, nízkým čelem, rozčechranými vlasy, měli malá červená očka a široká ústa, sahající skoro od ucha k uchu. Muži byli oblečeni v krátký pláštík, na prsou převázaný řeménkem. Na celém

těle měli jakési podivné kresby žluté, bílé a černé, pomalované barvou, zhotovenou z okru, křídly a uhlí, s přídavkem oleje z velrybího tuku.

Ženy, zevnějškem ještě odpornější, byly oděny krátkými sukněmi z kůží pinguinů. Některé z nich měly na zádech děti uvázané koženými pásy. V člunu sedělo také několik malých psů se špičatými pysky, podobných liškám. Ženy, mužové, děti a psi, všechno to najednou křičelo, vřeštělo, vylo, působíc opravdu pekelný hluk.

Teprve starému Seagriffovi, který rozuměl trochu jazyku domorodců, podařilo se po chvíli utiшит vřískající zástup. Postavil se na přání kapitánovo na předku loďky a začal vyjednávat s domorodci, kteří se ještě více přiblížili a vytahovali z člunu různé zvířecí kůže. Zato brali od lodníků všelijaké drobné předměty, jako prázdné krabičky od sardinek, železné klíče, mosazné knoflíky a pod. S počátku nežádali nic víc, zdáli se být úplně spokojeni, ba snad si mysleli, že u bělochů dobře pochodili, když za ubohé kůžky dostali tolik vzácných předmětů.

Když už neměli kůží, podávali své rybářské náčiní, ano i zbraně. Seagriff rád od nich vzal kopí a kamenné sekyrky a bohatě je zaplatil dvěma či třemi barevnými bavlněnými šátky.

Pohled na takové poklady podráždil chtivost divochů do nejvyššího stupně. Zvláště ženy s horečnou živostí podávaly námořníkům rozmanité předměty, ano snímaly i lasturové náhrdelníky a obětovaly je za ty dosud u nich nevídané barevné hadříky. Jedna z těch, které měly na zádech uvázané děti, šla ještě dál: vzala ubohé dítě na ruce a podávala je dceři kapitánově, žádajíc za to její červený hedvábný šátek. Ukazovala nemluvně se všech stran, docela tak jako kramář na jarmaku, když vychvaluje své zboží.

„Co chce od nás ta žena?“ ptala se udiveně paní Ganeyová.

„Chce vyměnit své maličké za slečnin šátek,“ odpověděl Seagriff klidně, jako by mluvil o nejobyčejnější věci.

„Oh, jaký to netvor!“ zvolaly obě ženy přestraseně. „Ale to přece není možné, pane Seagriffe, vy jen žertujete.“

„Docela ne!“ odvětil starý námořník. „Bohužel, je to pravda, nejsem po prvé svědkem podobného obchodu. Jsou to zrůdné matky, každou chvíli hotové prodati dítě za barevný střípek nebo lacinou stužku. .“

Tato příhoda vzbudila ve všech takový odpor, že nikdo již neměl chuti kupovati ještě něco od divochů, a kapitán dal lodníkům znamení k odplutí. Ale sotva to ona matka zpozorovala, položila rychle dítě na dno člunu, sama pak se z něho vychýlila, vztáhla ruce a pokoušela se strhnouti s šíje dcery kapitánovy pěkný šátek, předmět své tužby. Již jej držela v prstech, ale náhle vykřikla. Jindřich Chester sledoval její pohyby a uhodil ji svým veslem po prstech.

S ní dali se do hrozného vřeskotu také její společníci, kteří začali vyhrožovat pěstmi i vesly. Na štěstí jejich vztek byl bezmocný, poněvadž opatrný Seagriff koupil před tím všechny zbraně, které měli při sobě. Naši veslaři veslovali ze všech sil a zakrátko byli tak daleko, že se nemusili obávati pronásledování.

„Díky Bohu!“ zvolal Seagriff a zhluboka si oddechl. „Díky Bohu, že jsme se vyrvali z jejich spárů, než došlo k otevřenému boji. Kdybychom byli nuceni jen jednou do nich střeliti, poštvali bychom proti sobě celý zástup těch divochů.“

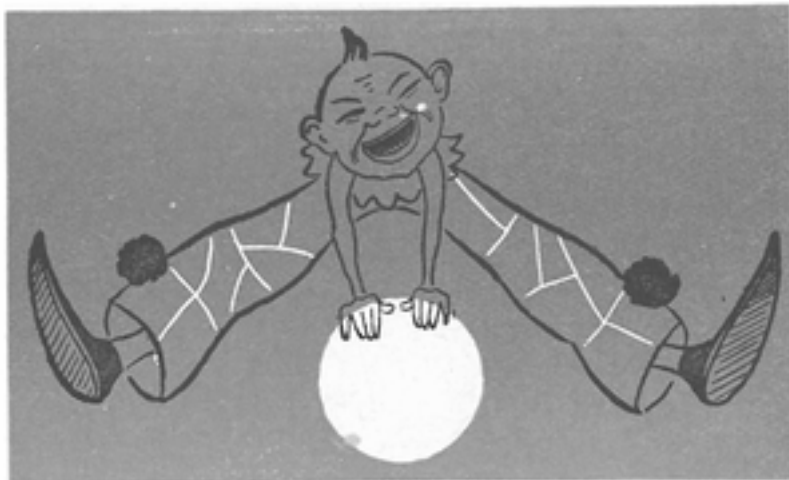
Zamrzlý vodopád našel si novou cestu.

„A velice moudře jsi učinil, přáteli,“ pravil kapitán, „žes koupil celou jejich výzbroj; náleží ti za to náš veliký dík! Kdyby měli v ruce své praky a sekýrky, nebyli bychom se tak lehce od nich odtrhli.“

„Cože!“ zvolal Jindřich Chester, všecek ještě pobouřený vzpomínkou na onu příhodu, „měli bychom se bát takových divochů? Co by nám mohli udělat? Což nejsme mnohem lépe ozbrojeni než oni?“

„Pravda, pane Jindřichu, ozval se Seagriff, „ale nejlepší zbraň nepomůže, dostane-li člověk do hlavy kamenem, vymrštěným z praku. Taková rána roztříští každou lebku. A ti lotrové nedbají ničeho, jsou-li rozzuřeni. Vrhli by se na nás, kdyby byli třeba jen tři proti stu a zkusili by i kousat. Jsou obratní jako opice. Každý

vyhodí kámen z praku na sto metrů tak jistě, jako nejlepší střelec z pušky. Ženy nejsou v tom pozadu za muži. Nejsem přece bázlivcem, ale pravím vám, že bych chtěl raději bojovat s třemi evropskými bojovníky než s jednou takovou čarodějnici z Ohňové země. Nedal bych ani

zlámaného groše za svou kůži, kdyby se dostala do takových rukou...!“

Všichni se začali smáti Seagriffovi, ale starý námořník se docela nesmál, nýbrž hleděl již zase pozorně v onu stranu, kde zůstal člun divochů.

„A co,“ pravil konečně, „předvídal jsem to.“

„Co se stalo?“ ptal se kapitán.

„Zapálili oheň, dávají znamení ostatním, nic víc. A tam ti lotrové už uviděli dým “

Opravdu bylo viděti tenký sloup dýmu, zdvíhající se ze člunu domorodců. A než uplynulo pět minut, ukázalo se podobné znamení také na pobřeží.

„Zde máme odpověď!“ pravil Seagriff, „a to nejednu, dvě, tři, čtyři...“ počítal zvolna, ukazuje sloupy dýmu, které se zdvíhaly jeden po druhém na různých místech pobřeží. Byla to zřejmě umluvená znamení. Objevovaly se nejprve na straně severní, po jedné straně mořské úžiny, ale hned se ukázaly také na druhé straně od jihu.

„To je špatné,“ šeptal starý námořník do ucha kapitánovi, „jsme teď mezi dvěma ohni, nebude snadno se nám odtud vymknouti: Na obou těch výspách bydlí též kmen Alakalufů. Kdyby se nám podařilo dostat se aspoň z těchto vod, než nás dohoní, snad bychom jim unikli.“

Kapitán díval se stále dalekohledem.

„Odvazují čluny,“ podával zprávu ostatním, „od každého místa, kde se zdvíhal sloup dýmu, pluje člun — a jest jich mnoho — dva, pět, sedm, jedenáct, patnáct, sedmnáct — ještě dva — a ještě jeden — celkem dvacet. Všechny směřují k těsné úžině, jistě nás předejdou a uzavrou nám cestu s obou stran . Plují v řadě jeden za druhým, až se setkají, utvoří tam dlouhou hradbu “

„Nebylo by lépe co nejrychleji se vrátit?“ ptala se paní Ganeyová v nejvyšší úzkosti.

„To by nepomohlo,“ odvětil kapitán, „jiné čluny odrážejí od břehu za námi, ty nám zamezí návrat.“

„Jsou na těch člunech také ženy s dětmi?“ otázal se Seagriff.

„Nevidím ani jedině,“ pravil kapitán.

„To je zlé! Čeká nás bitva, krutá bitva.“

Dvě řady člunů skutečně se již spojovaly v podobě trojkoutu se dvou protějších stran, aby našim veslařům uzavřely cestu do úžiny. Bylo již

jasně vidět podivné bílé kresby, vymalované křídou na černých tělech. Byly to válečné kresby, zhotovené narychlo — divoši mají zvláštní malování, jdou-li do boje. Všichni měli hlavy ozdobené peřím a nad hlavami vznášel se les oštěpů; kromě toho držel každý bojovník v ruce prak a připravené kamení. Stále výrazněji ukazovaly se očím našich veslařů hrozivé tváře útočníků, stále hlasitěji ozýval se jejich pronikavý vřeskot. Jako hejno dravých ptáků krouží kolem vyhlídnuté oběti, tak zástup těchto divochů napadal současně se dvou stran hrstku nešťastných trosečníků a chtěl ji ohlušit pekelným řevem.

(Pokračování.)

POLOLETÍ.

Karel Doubravský.

Pololetí ciny, cuny,
veselé ať zvučí struny.
Půl roku už práce pryč,
novou brázdu načne rýč.
Přineseme domů zprávy,

jak jsou naše duše zdravý.
Odpčinem na chvílku
u kamnových kachýlků.
A pak půjdem zase s chutí
do těch našich školských hutí.

CO ZAVINIL STARÝ KACAFÍREK.

Z nových příběhů školáka Káji Mařika. — F. Háj.

„Martinské rohlíky anebo první sníh, Týno, co dřív?“ vběhl Kája do lesovny.

„Nejdřív martinské ‚podkovy‘, hochu! Od pátku za tři týdny už budou k snídání. V sobotu sv. Martina, v neděli — martinská husa na pekáči zazpívá! Toho dne by měl padnout první sníh, vždyť se říká: ‚Sv. Martin přijíždí na bílém koni!‘ Jenže od Skalky táhne vlahý vítr,

jak by ne sníh, ale jarní květy hlásily se o slovo!“ vzdychla Týna.

Paní lesní se rozkašlala v pokoji. Už kolik dní bolesti v krku má, silně kašle.

I pan lesní už kolikrát zahuboval, „co je to za mizerné, nezdravé počasí.“ Protivné rýmy zbavit se nemůže a je přece otužilý chlapík.

Zdeňka leží už čtvrtý den. Chraptí, kýchá, mdlá je, ale i pan doktor řekl: „Jen co uhodí mráz! Darebné bacily zničí!“

Hepčí! Hepčí! Hepčííí!, začíná kýchat Týna. „Já to věděla! Hepčí! Už je tady! No, co koukáš, Kájo? Rýma přece. Hepčííí!“

„Pozdrav vás Pán Bůh!“

„Dejž to Pán Bůh! Hepčí!“

„Pozdrav vás —“

„A to by ses naříkal! To já dokážu kýchat třebas taky dvacetkrát za sebou!“ zásobí se Týna kapesníky. „Můžeš se zastavit, až půjdeš ze školy, u starého Kacafírka, že bych mu prodala moc pěknou rýmu.“

„Rýma se může prodávat, Týno?“ diví se Kája. Hepčí! Hepčíí!

„Á, už došlo i na Káju,“ zjišťuje paní lesní, která vchází do kuchyně. „Kýcháš! Rýma na cestě.“ Má zčervenalá oční víčka i špičku nosu, který stále otírá šátkem. „Tohle už není k vydržení! Ke kašli ještě rýma. Oči mne pálí a káva, které jsem se teď napila, chutnala jako bláto. Odporně. Copak nebude letos mrznout?“

Ozval se pan lesní mezi dveřmi: „I bude, maminko, až nás třeba mrzet bude, hepčí, zpropadená rýma, vidíš, tohle ještě nedovede zařídit celé shromáždění vědátorů, aby počasí bylo, jak by kdo chtěl. To musíme pěkně přijímat z rukou Božích. Pamatuješ — předloni — když z rorátů jsme chodili, Týna okna dokořán a snídání na lihu vařila, jak jarně, ale nezdravo bylo. Tenkrát přibylo hrobů na lážovském hřbitově, hepčí, že je to pravda! Vítr se nechce otočit; snad svatý Martin přinese změnu. Kájo, čas do školy! Omluv Zdeňku, ještě nesmí ven, a vezmi si aspoň tři kapesníčky, nějak tuze zčerstva kýcháš!“

„Kup u Štalců osminku ‚cukrkandlu‘; až se vrátíš, moc dobrý lék z něj upravím.“ říká paní lesní.

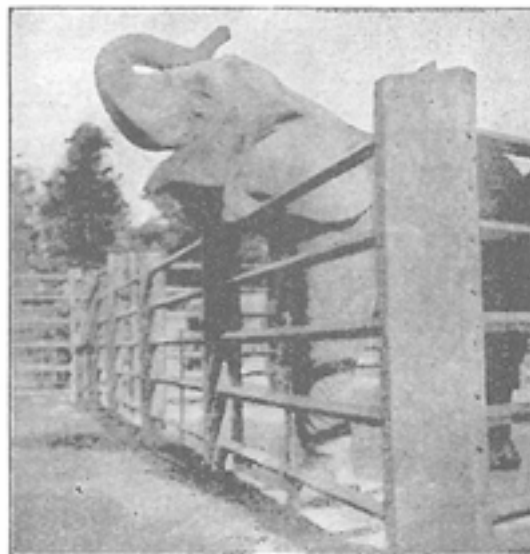
„Neříkej ‚cukrkandl‘, ale kandis, Kájo,“ radí pan lesní a Kája opravdu slyší jen to — neznámé mu slovo kandis — protože cele zaujat je myšlenkou, jak se asi „prodává“ rýma. Otevřel dveře u pokoje: „S Bohem, Zdeňo! Já už mám taky rýmu. Za chvíli budeme mít všichni nosejčky do červena jako starý Winkler. Vzácná paní už začíná. Škoda, že musíš ležet. Nic cesty neubejvá, když jdu sám!“

„Řekdi, že bábe všichdi rýbu, že busíš zůsdat doba!“ rýmově huhňá Zdeňka, a Kája slibuje: „Však to zařídím, přeptám se, Kacafírek — řekla Týna — rýmu kupuje, tož s Bohem, přijdu brzo!“

Cesta rozměklým průsekem není příjemná! Jde se, jeden krok ku předu, dva zpátky sjede a Kája vzpomíná: „Tuhle rozkvétaly v létě šípkové keře, tuhle rostly hříby, tamhle ryzce, malin se červenalo, ostružin černalo; ptačí písně zvonily, on se Zdeňou bosí běželi, písničku si zpívali a teď? Písničku leda čvachavé bláto brouká, ale takovou nějakou, k ničemuž. Hepčí! Pro pána krále, to je „kejchačka“! Hepčí!

Pod Sv. Kopečkem. — Foto M. Horáková, Olomouc.

V zoo. — M. Horáková, žák. III. tř. r. g., Olomouc.

Brněnské katolické skautky: Cvičení první pomoci.

Brněnské katol. skautky: Upečená jablíčka chutná.

Dobří přátelé — kteří se vždycky porovnají...

Nejmladší sazeč Anděla Strážného, Vojtěšek Zárský.

Jinovatka.

Foto L. Kulička.

Polom z Kožčelku.

Zimní zábavy.

Foto L. Kulička.

Pod hřebenem Menzela u Piarg.

Javořina. Turistická útulna.

Z Novoměstka.

Tak syrově, nezdravě dýchá les! Však dá Pán Bůh, studeně zafouká, bílým jíním jako novými kožíšky obléknou se všechny stromy, hepčí! přestane „kejchačka“ a všichni budou zdraví. I maminka řekla po ránu: „Tafraporte, to mám těžkou hlavu; že přijde rýma?“ A maminka nikdy nezastonala. Rýma — říká vzácný pán — je nemoc a není. Někdy přivlekne za sebou následky. Následky! Kája ví, co je to „následky“. Když mají o skalecké pouti nebo o posvícení husu, „v pondělí budeme mít „následky“ s nudlemi,“ říká maminka. V lesovně říkají „drůbky“ nebo „kaldoun“: krček s hlavou, žaludek, křídla a nožičky. Nožičky — hepčí — (že je to pravda!) obalené husími střívky, to je dobrota! Ale rýma s „následky“, ne, to neví, co je! A pršet začíná. Od Baby se ženou černavé cáry mraků, vítr je čerstvě pohání, dívá se Kája vzhůru — sjede po rozmoklém vršíčku — „a já bysem byl hnedle spad’ do potoka,“ říká si hlasitě. Co má koupit? Snad si vzpomene Už, aby byl ve škole, ale ještě radši zas už doma, poptat se maminky, jestli ještě hlavička těžká, a zas potom u Zdeni, povědět, že v lesích je dnes tuze nezdravo a smutně. Hned poznal, že Zdeňka nepůjde do školy, když vdechl vůni citronu při otevření dveří pokoje. To je jistá věc: „Jak se začne „citronovat“, kouká z toho postýlka a třebaš i — pan doktor Chraň nás Pán Bůh,“ říká tiše, jak doma slyší. „Pak zavoní pokojem pomeranč, v sklence se zbarví voda malinovou šťavou, ale copak je do všeho toho, když za těmi dobrotami stojí — nemoc!“ Ve škole je málo dětí. Stůně i pan učitel, učí je pan řídící, ale také kýchá, také říká místo „my“ „by“ a brzo končí hodinu.

(Pokračování.)

MALÝ ČTENÁŘ.

E d. E l p l.

Byla s čtením potíž mnohá,
však to Vítek dobře ví!
že mu zvlhly někdy oči,
to vám ani nepoví.

Kdo má znát tu celou řadu
písmenek! Tot’ těžká věc
Hrdina náš houževnatý
zná je nyní všechny přec.

Čte je nejen, leč i píše,
pěkně staví do řádku,
však by dnes již dovedl si
přečíst snad i pohádku.

Už se na ně s chutí chystá,
má je dárkem od vánoc,
obrázky hradů a princů
vidí ve snách každou noc.

BÍLÍ PTÁCI.

Josef Tesařík.

Rolničky už zazvonily,
pod saněmi vrzá sníh,
na všem leží závoj bílý,
ticho dříme ve větvích.

Na obloze šedé mraky
nedočkavě čekají,
až se změní v bílé ptáky,
kteří tiše létají.

Bělounkými perutěmi
přikryjí pak celý kraj.
Radost snesou ptáci němí —
těší se vždy les i háj.

Z DOB, KDY LIDSTVO HLEDALO CESTU DO INDIE.

Dle zpráv misionářů.¹⁾ — Fr. V š e t e č k a.

Velmi kvetoucí misie, spravovaná hlavně misijním řádem mariann-hillským, nalézá se v jižní části Afriky, nazvané Natal. Tato část afrického území byla neznáma Evropanům až do konce XV. století. Tehdy byli nejčilejšími plavci, do jisté míry p á n y m o ř e, P o r t u g a l c i. Tito zatoužili dostati se od jihu do afrického vnitrozemí a po případě až do Indie. Tehdy se dostala do Evropy pověst, že kdesi v nitru Afriky sídlí mocný křesťanský panovník, jménem Jan. A neméně mocným králem prý je král kalkutský,²⁾ jehož si představovali jakožto pána celé Indie. Pomoc obou těchto by se jim byla hodila naproti tehdy se vzrůstající a nebezpečné moci Turků. Za tím účelem se vypravil Bartoloměj Diaz r. 1486 se dvěma loďmi na cestu kolem Afriky a dostal se až k nynějšímu přístavu Port Elisabet, ba dospěl ještě severněji. Potom však nutili plavci svého vůdce k návratu. Při té příležitosti si prohlédli též jižní pobřeží Afriky a nazvali tamní mys „Capo tormentoso“, „Mysem bouří“. Král portugalský tehdy vládnoucí, jménem Jan, však vzhledem k nadějím, jež do této výpravy kladl, přeměnil jméno mysu toho na „Mys dobré naděje“

R. 1497 vyplula z Portugalska druhá výprava v ony končiny, vedená statečným plavcem Vasgo de Gama, čítající asi 170 plavců na čtyřech lodích. Po mnohých obtížích plul tento objevitel podél jihovýchodního pobřeží afrického právě o vánocích, i nazval ku počtě narození Páně tyto končiny „Terra de natal“, t. j. „Země narození“ Odtud jméno „Natal“, trvající až po dnešní den. Na této cestě pronikl Vasgo de Gama skutečně až do Indie. Vrátil se pak do Portugal sice dne 28. srpna 1499, s ním však jenom třetina plavců; ostatní zahynuli námahami a obtížemi daleké cesty. Později tam plul Vasgo po druhé a r. 1524 po třetí, kdy tam byl jmenován portugalským místokrálem.

Tam také zemřel ještě téhož roku o vánocích. Ovšem prohlédnuta byla země nazvaná Natal Portugalci až později. Hlavně ji poznali Portugalci za smutných okolností, když se totiž jejich lodi ztroskotaly v těchto mořských končinách a trosečníci se na březích Natalu zachránili. Jakých útrap při tom zakusili, poznáme z vypravování, jež jsou zaznamenána ve spolehlivých

Zimní krásy v Jeseníkách.

¹⁾ Kalendář misie marianhillské na r. 1934.

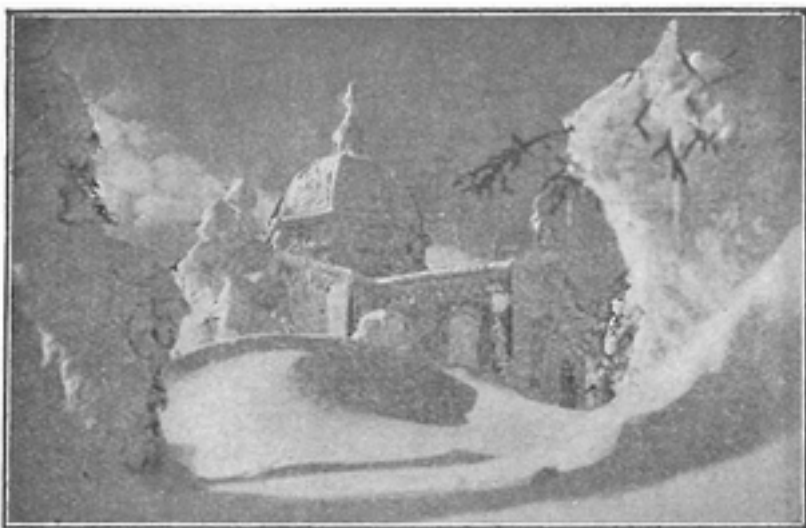
²⁾ Město v Indii.

zprávách, pocházejících z oněch časů. Ve století XVI. se tam ztroskotaly dle oněch záznamů lodi čtyři. Jednoho vypravování si povšimneme podrobněji.

Záhuba lodi San Joao.¹⁾

První loď, která se tu ztroskotala, byla plachetnice San Joao. Bylo to dne 24. června 1552. Loď ta opustila Cochin v Indii a plul do Lissabonu. Kapitánem byl Dom²⁾ Manuel de Sousa. Na lodi se nalézala i jeho choť. Pocházela ze vznešené rodiny a jmenovala se Donna³⁾ Leonor. Náklad lodní měl cenu milionovou ve zlatě. Nikdy před tím nevyplula z Indie loď s tak drahocenným obsahem. Blízko „Mysu dobré naděje“ — dříve, jak řečeno, „Mysu bouří“ — byla loď zachválena strašnou bouří, ženoucí se od západu. Protože se roztrhaly plachty a porouchalo kormidlo, bylo loď nucena se obrátiti a dáti se zase směrem severním. Kormidlo bylo pak urváno, přední stěžen uražen. Protože pak nové kormidlo bylo malé a nedostatečné, byla loď zmítána po nějakou dobu podél východního pobřeží Afriky a částečně i naplněna vodou, která do jejího nitra stále více vnikala. Konečně 8. června ji rozbouřené moře vrhlo ku břehu, kde se blíže ústí řeky Umzimbuvu roztržila. Dle tohoto neštěstí se zove podnes místo zde ležící Port St. John, t. j. Přístav sv. Jana. Tento přístav se nalézá v obvodu misie Mariannahillské. Při ztroskotání zahynulo 110 cestujících ve vlnách. 180 Portugalců a 320 otroků se zachránilo na břehu. Za čtyři hodiny byla loď nadobro zničena a jen částky nákladu a kusy vraku byly vrženy na břeh. Současný zpravodaj o tom praví: Z celé lodi zůstaly jen kusy zvicí rámě. Trosečníci se nalézali ve smutném a beznadějném stavu. Podařilo se jim nalézt jen velmi málo domorodců. Ti projevili napřed ochotu přenechat ubohým krávu. Později však odepřeli jakoukoliv pomoc. Kapitán nechtěl se vydati hned s počátku nebezpečnosti domorodce si znepřáteliti. Proto nepoužil násilí, aby dosáhl potravin.

Zavátá kaple na Radhošti.

Celá tato společnost nešťastníků setrvala na tomto místě po dva týdny, vyčkávajíc uzdravení nemocných a zraněných, načež dne 7. července 1552 se vydala na cestu, hodlajíc doraziti do Lourenco Marques. Donnu Leonor nesli otroci v nosítkách na rychlo zrobených. V čele karavany nešťastníků byl nesen kříž. Tak putovali ubožáci po celý měsíc.

(Dokončení.)

¹⁾ Sv. Jan.

²⁾ Čestný titul. Dom = Pán.

³⁾ Paní.

KOUTEK PRO RUČNÍ PRÁCE.

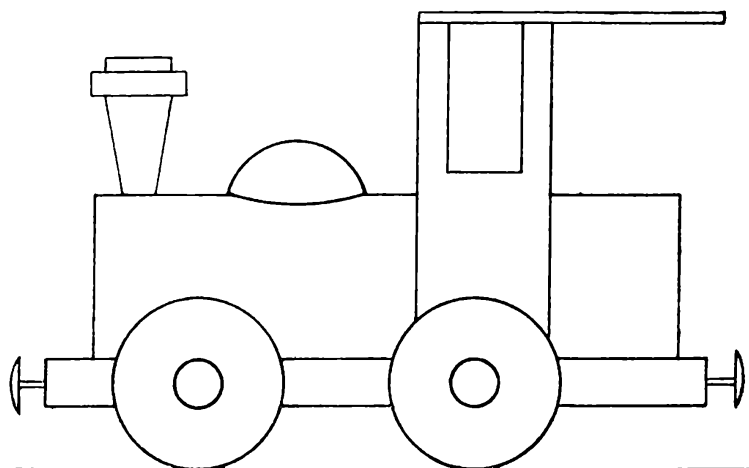

MLADÍ PŘÁTELÉ,

letošní vánoční svátky ve Francii byly velmi smutné. Jistě všichni víte o strašlivém neštěstí na trati Paříž—Štrassburk, kde rychlík najel obrovskou rychlostí na stojící expresní vlak s dřevěnými vagony. Na 300 raněných a 200 mrtvých zaplatilo svou obětí strašlivé železniční neštěstí, které je snad největší v dějinách železnice.

Tato katastrofa důtklivě upozorňuje, jak je stále třeba přemýšlet, co činiti, aby byla bezpečnost člověka zajištěna. Věříme, že tato katastrofa vyburcuje řadu konstruktérů, kteří budou usilovně přemýšlet o vynálezu, který navždy zabrání, aby se podobné neštěstí opakovalo. Snad i mezi Vámi, přátelé, je někdo, kdo svůj důvtip chce dát do služby bezpečnosti na železnici a chce překvapiti lidstvo vynálezem, který sráží kám vlaků učiní navždy konec. Než se však do díla pustíte, opatřete si železnici, na které své patenty vyzkoušíte. Nejlépe bude, budete-li mít železnici svou. Můžete si ji koupiti v některém hračkářském obchodě, avšak nejkrásnější bude ta, kterou si sami zhotovíte.

Jak do práce? Začněte od nejtěžšího, tedy od lokomotivy. Když ta se vám podaří, ostatní již bude hračkou. Při práci sledujte obrázek, který jsme vám nakreslili. Je to lokomotiva sice malá, ale na vaší trati vám vykoná jistě dobrou službu.

Nejdříve si sežeňte vhodné prkénko obdélníkového tvaru, k němuž připevníte kličem osy pro kola, zhotovené z přiměřeně silných dřevěných válečků. Na osy navlíkněte kola. Nahradí vám je na úzko rozřezaná silnější tyč. Dírky propálíte rozžhaveným drátem. Nárazníky, toť 4 napínací hřebíčky nebo cvočky z vašich starých okovaných bot. Kotel postavíte buď ze silnější tyče, nebo z nějaké plechůvky, kterou chce maminka vyhoditi na smetiště. Ani komín vám nedá mnoho starostí. Cívku od nití doma jistě máte a budete si s ní vědět rady. Budku pro strojvůdce a pro topiče postavíte snadno, když si její stěny vyřezáte z lupénkových deštiček. Naposled rozředíte trochu teplého kliču vodou, zahustíte sazemi, směs řádně rozetřete a lokomotivu natřete. Bude vyhlížeti jako skutečná, jen ji pustiti do světa. Pro vaše první pokusy zatím stačí. Dá-li Bůh, příště si povíme, jak si opatřiti soupravu vagonů.

Z DOPISŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ.

Velectěná redakce! S velkou radostí Vám sděluji, že jsem dnes od Vás obdržela fotografický aparát. Mám strašnou radost a jestli dovolíte, zašlu Vám nějaký snímek. Srdečné Vám „Zaplať Pán Bůh!“ a hřimavé „Zdař Bůh!“ zasílá Vaše vděčná odběratelka „Andělíčka“ Vlasta Kothbauerová, žák. měšťanské školy v Tišnově.

P. T. redakci „Anděla Strážného“. Děkuji Vám srdečně za krásné darované hodinky, které jste mi zaslali. Nemusím snad ani připomínat, že mám z nich velkou radost. Slibuji Vám, že za to budu milého „Andílka“ mezi svými známými hojně propagovat. S úctou Josef Sobola, studu cí, Troubsko.

Ctěný pane redaktore! S radostí uvítal jsem 1. číslo nového ročníku „A. S.“ Již dlouho odebíráím milý ten časopis a čím dál tím více se mi líbí. Zvláště letos! Nová úprava, pěkné články, ale zvláště barevné obrázky. Pro ty se musí „A. S.“ každému zalíbiti. Dobrým papírem a tiskem opět předčí minulé ročníky. Mám před sebou dva ročníky „A. S.“ Prvý 25. z roku 1905—1906, tedy více než čtvrt století starý a poslední — letošní. Listuji ve starém ročníku. Vidím, že již tehdy přinášel „A. S.“ svým čtenářům dobrou zábavu a poučení. Nacházím tu krásné články: „Pod Velikým Zvonem“ od známého spisovatele K. J. Zákouckého, „Nalezenec“ od A. B. Štátného, „Syn“ od Václava Staňka, líbivé pohádky Grossmannové-Brodské a co mne nejvíce těší — nalézám i spisovatele z dob, kdy sám jsem začal „A. S.“ odebírat: J. Milotu, J. Dědinského, Fr. Vsetečku s krásnými „Obrázky z katolických misí“ Jediný pohled do nejnovějšího ročníku jasně ukáže, jak velký učinil „A. S.“ krok dopředu za pečlivého Vašeho vedení. Na obrázky byly staré ročníky chudé, barevných vůbec neměly a nyní v každém čísle

spousta. Všichni odběratelé jsme Vám zavázáni vřelými díky. Poručím se Vám s úctou Vilém Otoupalík, Troubsko.

*

Velevážený pane redaktore! Přijměte upřímný pozdrav od čtenářů a přátel „Anděla Strážného“ z Kunkovic. Děti, sdružené ve Svatém dětství Ježíšově, které jsou většinou odběrateli Andílka, posílají podobenku ze své prázdninové besídky s prosbou, aby velevážený pan redaktor byl tak laskav a je-li to možné, vsadil ji do Andílka. Chceme tak vzbudit zájem dětí, aby se rozmnožil počet odběratel. Já sama od dětství jsem měla „Andílka“ ze všech časopisů nejraději. A mám ho tak ráda dosud. V létě za volného nedělního odpoledne předčítávala jsem dětem z ročníků starých i nových a děti zamilovaly si Andílka jako já. Mnoho básniček a říkanek umějí zpaměti. Malí černoušci na obrázku představují hochy od Zambezi, také z „Andílka“. Proto prosím slavnou redakci, je-li Vám možné, splňte tuto prosbu dětí a Pán všemohoucí odplat' Vám vše, co pro ně konáte. S uctivým pozdravem Tesáková Marie, Kunkovice, p. Litence.

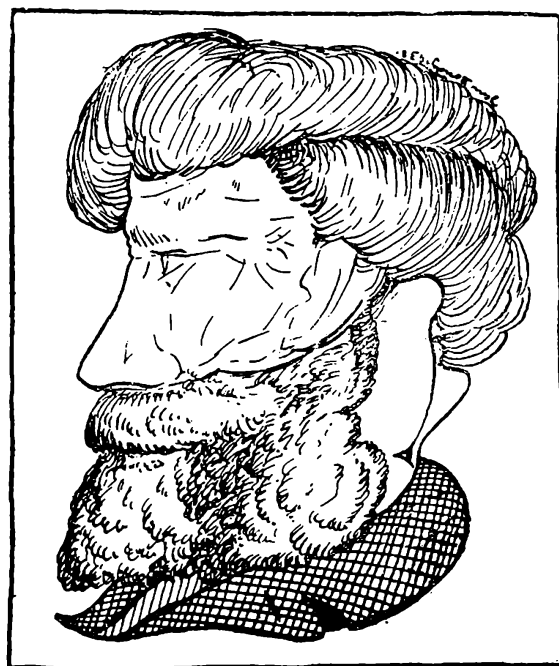
ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

Z nápadů naší maličké. Při koupání „Kde mám, maminko, srděčko?“ — „V těličku!“ Náhle veliký pláč. „Proč pláčeš?“ — „Když nemohu najít do srděčka díрку!“ — Holčičce padlo do očka smetí. Za chvíli se táže teta: „Už tě nebolí očičko?“ — „Už ne, už mi sluníčko vytáhlo tu špinu ručičkama!“ — Táta dělal Mikuláše. Byl náramně spokojený se svým uměním a dojatě ji napomínal. Holčina však jej přerušila: „To jsi ty, táto? A proč sis dal na pusku ty dlouhé fousy?“ — Za dva dny prosila: „Zahraj si zase, táto, se mnou na Mikuláše!“ (S. Housková, Olomouc.)

Ze školy. „Karlíku, jmenuj mi některé plodiny, jež obsahují škrob!“ — „—sím, brambory.“ — „Dobře — a ještě — máme ještě čtyři.“ — „—sím, manžety a límec.“ (Jos. Sobola, stud., Troubsko.)

Nové jméno. „Frantíku, jak se jmenuje ten, kdo hraje karty?“ — „Kartáč.“ (Jos. Sobola, stud., Troubsko.)

Kde je moje paní?

Lesůňky: J. Tržilová 27. **Lešov:** J. Nechvátal 23. **Letkovice:** M. Nezval 36. **Letovice:** B. Skoupý* 39. **Lhota:** A. Mikestík 30, S. Slavík 30. **Lhota Dol.:** J. Přikrylová* 36, Ir. Hloušková 34. **Lhota Nová:** J. Kazík 25. **Lichnov:** A. Petr* 36, J. Socha 35. **Lipník:** F. Tretera 32, J. Vrbka* 36. **Lipník n. B.:** J. Kocián 32, K. Fitz 24. **Lískovec:** A. Dančák 31, J. Hertl 31, K. Svoboda 31, C. Černý 20. **Líšeň:** A. Steigmigová 39, K. Král 36, Zd. Matula* 30, J. Farník 29, O. Paulík 21. **Líteň:** B. Nosáková 24. **Litenčice:** M. Keprda* 37, Z. Čamra 34, M. Lechnerová 22. **Litovel:** V. Sedláková 39, F. Jelének 39, J. Kubínová 35, F. Štýbnar 25. **Lomnice:** V. Merta 36, V. Mokry 36, F. Papoušek* 37, J. Vetešník 36, W. Bergmann 34. **Loučany:** A. Makovičová 30. **Loučky Hor.:** J. Rigner 29. **Loukovice:** M. Suchnová 28. **Lovčice:** V. Kalivoda 30. **Lubná:** A. Polišínský 36. **Ludeřov:** S. Holínka 39, A. Kosinová 33, F. Navrátil 24. **Ludíkov:** A. Koupý 39, F. Oujeský 39, J. Šindelka 39, C. Ondroušek 38, J. Padera 39. **Ludkovice:** J. Suchý 29, A. Tomala 27, J. Plášek 23. **Ludslavice:** K. Chytil 20. **Majetín:** J. Nohejl 32, J. Zaoral* 32. **Malenovice:** K. Zelina 16. **Maloměřice:** J. Ondráková* 33, J. Pleva 33, J. Frimmel 29. **Mar. Hory:** S. Kohut 24. **Markvartice:** A. Dvořák 38, V. Pata 37. **Mařatice:** E. Stanclová 25, J. Vajdík 24. **Mařejov:** A. Pernička 32. **Měnin:** J. Buchta* 38, J. Kraus 19. **Měrotín:** S. Muzikant 38, A. Satora 38. **Měřín:** J. Hamáček* 39, F. Pospíšil 38. **Metýlovice:** K. Skotnica 38. **Meziříčí Val.:** Juvenát Salvatoriánů 34, O. Fiala 22, A. Sloveník 9. **Meziříčí Vel.:** L. Jelínková* 38, B. Hedbávný 30, B. Šmíd 23. **Meziříčko:** J. Zeman 39. **Mikulovice:** J. Navrkal 35. **Místek:** J. F. Bužek 37. **Mlatcová:** J. Hošek 37. **Modřany:** J. Keřková 38, O. Kibicová 38, P. Klimeš 38, A. Proutkovská 38, A. Prach 37, J. Svobodová 37, M. a J. Svobodovi 37, J. Netrefová 37, M. Vališová 37, M. Drobná* 36, J. Vávra 36, A. Žluvová 36, M. Minářiková 30. **Mohelnice:** M. Novotný 24, Ig. Škrobal 24. **Mor. Nová Ves:** L. Sečkář 27. **Mořkov:** A. Jančálek 39, J. Jančálek 39, F. Bartoš 37, A. Horák 25. **Moštěnice H.:** H. Mikešová 22, H. Stojanová* 22. **Myslibořice:** K. Štěrba 29, E. Friedberk 28. **Náklo:** J. Kadlec 38, E. Liška 35. **Náměšť na H.:** M. Gatěk* 37, J. Štodtová 36, J. Kosina 35, Zd. Křemenová 30, A. Spáčilová 30, V. Budíková 27, M. Stejskalová 19. **Náměšť n. O.:** B. Šmarda 28. **Napajedla:** F. Cívela 33, R. Kohn 28, J. Gahura 26. **Nárameč:** M. Rychtecká 24. **Násedlovice:** E. Blahůtková* 37. **Nebovidy:** F. Tošner 37, V. Tošnerová 37. **Nečín:** M. Sobotková 36. **Němčí H.:** V. Lukáš 36, J. Uher 36. **Němčičky:** L. Hulatová 17. **Německé:** B. Švandová 4. **Neslovice:** F. Vlácil* 29. **Nětčice H.:** E. Klyvaňová 15. **Neubuz:** B. Židková 26. **Nevojice:** J. Pukl 33. **Něvšová:** F. Remeš 9. **Nivnice:** S. Hrašák 33, C. Šiková 20, J. F. Bršlica 18. **Nosálovice:** M. Chalupová 27. **Nová Ves Kuř.:** J. Sysel* 31. **Nová Ves u Frýdl.:** A. Kubaláková 23. **Nové Dvory:** J. Valouchová* 36, A. Dostálová 32. **Nové Město:** H. Havlíček 32. **Nový Dvůr:** J. Toman 37. **Obce:** V. Hudec 32. **Obora:** B. Hlaváčková 32. **Odrlice:** J. Polášek 38. **Ohrazenice:** M. Věžníková* 32, F. Barták 30, F. Bula 30, F. Slavičková 29, M. Pospíšilová 24. **Ochoz:** F. Blatný 37, F. Dostál 31. **Okarec:** K. Křivánek 39. **Olomouc:** E. Konrád 38, K. Jurák 37, M. Horáková 36, V. Tichý 35, M. Vařeková 33, E. Dobysíková* 31, V. Bolková 31, O. Kremláček 28, E. Pavelková 28, D. Jurečková 23, A. Lipčíková 22, J. Pavlík 22, A. Klimešová 21, Z. Regentík 21, S. Bednařík 19. **Olší:** A. Bartušek 16. **Opatovice:** L. Lajkebová 30, J. Černý 27. — F. Honešová* 28, M. Pitronová 27. **Oslavice:** B. Matoušková 19. **Ostopovice:** V. Košťál 39, J. Sojka 38, P. Veselý 38, S. Horák 25. **Ostrava M.:** A. Peterková 32, O. Maňovská 31, H. Šimšálková* 31, M. Němčík 29, M. Halfarová 21. **Ostroh Uh.:** J. Černošková 27. **Ostrov:** F. Pernicová* 25, C. Voráč 24. **Ostrožská Nová Ves:** J. Jelínek 31, B. Chmelařová 29. **Ostrožské Předměstí:** M. Jurásková 33, M. Pavlasová 33. **Osvětímány:** O. Bětík 22. **Otrokovice:** J. Červinka 38, B. Lukášek* 36. **Partutovice:** K. Remeš 27. **Pateřín:** J. Motka 29. **Pavlovice Vel.:** K. Hrabal 25. **Pelhřimov:** V. Brabenec 28, K. Křivanec 28, Z. Křivanec 28, P. Paulů 26. **Petrov:** F. Kíčerek 38, J. Matyáš 38, K. Hassa 37. **Petrvald:** L. Merta* 33. **Písařov:** O. Žerníčková 26. **Písek:** F. Nikel 25. **Pivín:** J. Prosecký 16. **Plástovice:** M. Králová 38. **Podklášteří:** A. Kabátek* 38. **Podolí:** R. Lípový 20. **Pohořelice:** M. Hlobil 22, J. Králík 22. **Polešovice:** J. Macalík 19. **Polichno:** M. Běťáková 23, M. Zábojník 23. **Ponětovice:** J. Nemrava 39, F. Vašíček* 32. **Popovice:** V. Fiala 28, F. Sobotka 23, M. Strnádková 22. **Popůvky:** F. Buček 38. **Pozdávky:** A. Roupec 32. **Pozořice:** M. Buchtová* 34, E. Šmerdová 32, M. Řeháková 31, C. Neužil 31. **Prace:** P. Ječmínek* 39, A. Kubínek 39, J. Mazouch 32. **Praha:** K. Boháček 33, F. Lácha 33, M. Mach 32, L. Konečný 23, M. Hanzlíková 21, Ir. Halíková 19. **Proskovice:** Č. Matěj 29. **Prostějov:** V. Smítal 28, H. Pattermannová 19, J. Šoubrová 16. **Protivanov:** K. Trunda* 38, V. Kolářová 27. **Předklášteří:** V. Chalupa 34. **Přerov:** B. Zmrzlík 37, L. Czies 33, K. Halmová* 32, M. Jedlička 32, V. Unzeitig 29, F. Brauner 26, B. Kubín 24. **Přestavky:** J. Tomečková 38, H. Netopilová, A. Tkadlčíková, F. Roubalíková, M. Kopečková, A. Kučerová, L. Soběhartová, A. Králová, V. Ralenovská po 36, J. Vala 19. **Příštpo:** L. Česnek* 38. **Pustkovec:** M. Kusyn 23, K. Richter 23.

(Dokončení budoucně.)

O ŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 4.—6. zašlete zajednou nejpozději do 10. února b. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

1. Doplnovačka s tajenkou.

Toníčkoví Slámovi — bratr.

		X			božská ctnost
AS		X			světová strana
		X			okrasa hlavy
		X			proudící voda
		X			kus chleba
		X			veliký apoštol národů
		X			stelivo
		X			jadernatá část ovoce
		X			kůň
		X			hlavní město
		X			zlodějský pták

2. Hádanka.

Ot. Pary.

S vznikají uhozením,
postupně svou barvu mění;
prodloužíš-li tuto hlásku,
stromy jsou, jichž v sadě není.

3. Sloučenka.

M. Jančová — sl. V. Borkovcové.

Vozík s auta značkou dáme
dohromady hladce,
celek si pak vyhledáme
v létě na zahrádce.

4. Přesmyčka (přísloví).

V. Borkovcová.

To je u nás Ladislav?

5. Háčkovka.

J. Bartůšek — J. Omelkovi.

S háčkem je člen národa,
bez háčku zas hrdina.

6. Přesmyčka (nábož.).

V. Borkovcová.

Skála jede na Rábí

b = v

7. Přesmyčka (lit.).

Jarka Lipovský.

Otci piave lávka!

e = y

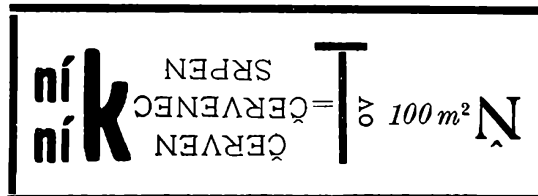
8. Koníček.

J. Chn., Slavice.

		ly	li		
kře	de	nás	kvá	ce	Ne
z	ná	me	ru	kaž	z
bu	z	dý	rod	drů	je
		da	ne		

9. Rebus.

Fr. Fiala, Třebíč.

10. Rebusy.

V Křivánek, Rapotice.

1. La La La La La La La z K K K

2. **500 50 1000 100 e**

Objednejte si u Občanské tiskárny
v Brně, Starobrněnská ulice 19-21:

Z DÁVNÉ DOBY

Napsal A. DOSTÁL. — Cena Kč. 6.—

DÍTĚ STÁTU

Napsala M. R. HALTOVÁ. — Cena Kč 6.—

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII.

BŘEZEN 1934

ČÍSLO 7

SVATÝ JOSEF

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. S. R. O. V BRNĚ

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

Smetanovy známky. V dubnu vyjdou na paměť 50. výročí úmrtí Bedřicha Smetany, hudebního skladatele, řada známek výplatních. Jaké motivy budou na známkách, není ještě rozhodnuto.

I. všeslovanská výstava filatelická v Katovicích. Konečně dochází k výstavě, jaké jsme si přáli, k výstavě známek všech slovanských států. Uspořádána bude ve dnech 6.—13. května 1934 v Katovicích v Polsku. Bude vydána stejně jako na Wipě ve Vídni zvláštní výstavní známka.

Známky ve prospěch kláštera orvalského v Belgii. Klášter Orval v Belgii obývá řád cisterciácký. Zakladatelem řádu byl sv. Bernard. Zakladatelkou kláštera byla kněžna Matylda a prvním opatem Constantin. Když klášter v r. 1637 vyhořel, císařovna Marie Terezie a Karel Lotrinský jej dali obnoviti. Avšak Francouzové za války r. 1793 jej zničili. Obnoven byl až teprve r. 1929, kdy byl belgickým princem Leopoldem položen základní kámen nového kláštera. — Známky zobrazují: 5 + 5 c kostel r. 1760, 10 + 10 c zříceniny kláštera, 25 + 15 c nádvoří klášterní, 50 + 50 c zvonice klášterní, 70 + 50 c zříceniny příčné lodi kostela, 1 + 1.25 fr klášterní studna, 1.25 + 1.75 fr křížová chodba, 1.75 + 2.25 fr hrabě Otta předává kněžně Matyldě model kláštera, 2 + 3 fr arcikníže Albert s manželkou Isabelou drží obraz kláštera, 2.5 + 5 fr novostavýa kláštera, 5 + 20 fr kladení základního kamene, 10 + 40 fr Panna Maria s Ježíškem vznáší se nad odznakem cisterciáckého řádu s nápisem „Cistercium mater nostra“. Po obou stranách jsou andělé, kteří nesou odznaky cisterciáckých klášterů Orval, St. Sixte, Rochefort, Westmale, Achel a Scourmont.

Zprávy z celého světa. Ostrov Haiti se bude napříště jmenovati „Hispaniola“, kteréžto jméno ostrovu dal Kolumbus r. 1492. — Při prodeji části proslulé Hindovy sbírky poštmiistrovské známka Alexandrie z r. 1845 (ve Virginii) byla prodána za 4.000 dolarů, našich 80.000 Kč! — Chicagská výstava světová bude letos opakována a má také vyjítí opět nová pamětní serie známek.

Hovorna. Za jakékoliv množství čistých neupotřebitelených známek Tyrš a Pribina dám v nominální ceně známky cizích států. Posílejte, pokud možno, celé serie. Tyrš 50 h, 1 Kč, 2 Kč a 3 Kč; Pribina 50 h a 1 Kč. — Na dopisnicích, pohledech, koresp. listcích z vojny atd. jsou razítka, taktéž v době po převratě (rok 1918, 1919 1920). Zášlete, pokud možno, větší množství. Doma se to pohodí nebo spálí, a tak jejich zasláním získáte pěkné serie známek. Nebo je koupím. — Prosim tyčtenáře A. S., kteří mají v místě poštovnu (poštovní sběrnou), aby mi zaslali pěkné otisky razítka dotyčné poštovny. Má-li poštovna ještě stará razítka, dnes již nepoužívaná, žádejte též o ně. Odměním se známkami. — O zásilku 50 různých frankotypů zdarma

pište na mou adresu (přiložte 1 Kč na pošt. a kupon. Ohledně známek se obračete na St. Sláma, Praha XVI, Mrázovka 693.

ROZLUŠTĚNÍ HÁDANEK Z Č. 1.—3. ZASLALI: (Dokončení.)

Racková: V. Hubík 19, A. Jurán 17. **Radňovice:** O. Mikeš 31. **Radslavice:** D. Matoušková 21. **Radslavice H.:** F. Brabec* 39, David Ludvík 39, L. Halásek 35. **Rájec:** H. Pavlovský 32. **Ráječko:** B. Musilová 33. **Rajhrad:** J. Matlach 31, F. Sysel* 32, M. Sysel 23. **Rohatec:** J. Stacke 32, A. Chromková 19. **Rohozec:** F. Pánek* 36. **Rojetín:** F. Kadlec 29. **Rokytno:** J. Jambor 32. **Rosice:** O. Franěk 20. **Rousinovec:** J. Svoboda 23. **Rovné:** M. Horníčková 37, L. Kašová 35. **Rozkoš:** B. Kolačný 35. **Rozseč:** L. Vápeníček 22. **Rozsochy:** B. Havlíková* 34, M. Janíček 34, M. Juřicová 31, F. Burešová 30. **Rožnov:** L. Vokáčová* 33, M. Hluchánová 32, B. Křenková 32, A. Skalíková 32, Am. Hluchánová 31. **Rudíkov:** V. Fejta 33. **Rybné:** M. Varhaníková 24, P. Pecina* 23, J. Homolková 21, M. Komárková 20, F. Tlačbaba 19. **Rybníky:** V. Drápal 24. **Rychtářov:** V. Lusková 30. **Rychvald:** J. Fajkus 25. **Řečkovice:** A. Nováková* 38, A. Hort 33, V. Filip 23. **Římanice:** J. Adámek 38, A. a F. Rybářovi 38. **Říčany:** V. Korunková* 30, J. Křoustková 24. **Senice n. H.:** S. Němec 39. **Sivice:** S. Brabec 30. **Slatina:** E. Vašíček 30. **Slavětice:**

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

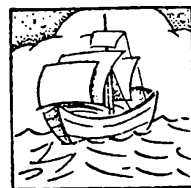
Slepý žebrák u dveří chrámových prosí o milosrdenství.

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský.

(Pokračování.)

8. NEJVĚTŠÍ POHROMA.

Divoši, usazení v četných člunech, které pluly dvěma řadami s pravé i levé strany, snažili se zřejmě zameziti cestu našim veslařům tím, že se chtěli před nimi postavit v podobě písmeny V spíše než se jim podaří vplouti do kanálu. Tito zase usilovali s nadlidskou námahou uniknouti tomuto manévru. Bylo však málo naděje na úspěch.

Nejmenší změna větru, pochybený úhoz vesla nebo jiná podobná překážka mohla je jen na chvíli zdržet a dát převahu nepřátelům, a pak nic by jich neuchránilo od smrti neb otroctví, stokrát ještě horšího než smrt. Kapitán Ganey chvěl se při pouhé myšlence na tento strašný osud, hrozící nejdražším mu bytostem, a proto znovu a znovu povzbuzoval veslaře ke spěchu: „Jen směle, děti!“ volal, „předhoníme je, uvidíte! Jen neustávejte, neztrácejte odvahy, veslujte rychle, celou silou .!“

Nepobízeli nadarmo. Loďka i člun letěly jako ptáci po vlnách, veslaři konali pravé divy a čluny divochů ženoucí se za nimi zůstávaly stále patrněji pozadu. Avšak ty, které pluly s boků, rychle se blížily a na nich bylo viděti hrozné postavy divochů, mávajících praky a vydávajících stále strašlivější zvuky. Jeden vymrštil oštěp, jiný hodil kamenem z praku. Nedosáhli cíle, ale každému bylo patrné, že za několik minut nebude již možno uniknouti nebezpečí.

Proto Jindřich Chester, který velel první loďce, umínil si učiniti rozhodný krok. Poručil lodníkům, aby se chopili zbraně a vystřelili ze všech ručnic. Tři divoši padli zraněni. Ale tento smělý útok, místo aby je zastrašil, podnítil ještě více jejich bojechtivost. Začali zuřivě metat oštěpy i kameny a poranili také tři lodníky.

Zatím blížili se rychle ke kanálu. Loďka Jindřichova byla by ho již za několik okamžiků dosáhla, když tu náhle předejel jí největší člun divochů a zahradil jí cestu. Boj na život a na smrt stal se nevyhnutelným, bylo třeba násilím odstraniti tuto překážku.

Loďka obratným manévrem ucouvla až ke člunu, kde byl kapitán. Jindřich několika slovy se s ním domluvil o svém plánu. Kapitán hned poručil, aby manželka a dcera položily se na dno člunu a tam dal složit také zbraně. Divoši nechápali úmyslů bílých lidí. Čekali v úžině kanálu, připraveni k tuhému boji.

Zatím však Jindřich nemínil bojovat. Jeho plánem bylo narazit prudce s největší silou na člun divochů a převrátit jej. Také se mu to podařilo. Než se divoši nadáli, vrazili naši veslaři loďkou i člunem do jejich člunu, takže všichni ztratili rovnováhu a několik jich padlo do vody. Druhý silný náraz — a člun divochů obrátil se dnem vzhůru, celá posádka koupala se v moři, nikdo z divochů nemohl mysliti na boj, všichni musili se zachraňovat před utonutím. Jen dva nejsmělejší chytli

se kraje Jindřichovy loďky, ale vesly byli snadno odehnáni. Poněvadž ve vodě ztratili i zbraně, zanechali dalších pokusů a plovali jako ryby k pobřežím.

Naši veslaři si oddechli, měli nyní před sebou volnou cestu. Neztráceli ani chvilky času a začali hned ze všech sil veslovat, aby propluli kanálem spíš, než se spojí čluny plující s obou stran. Nepřítel zůstal brzy vzadu, šlo jen o to, aby se jím nedali dohonit. Prozřetelnost boží zřejmě přála našim trosečníkům. Jakmile se dostali do úžiny, zpozorovali s nepopsatelnou radostí, že se tu zdvihl příznivý vítr, který nadýmá jejich plachty a hnal obě loďky rychle kupředu. Vždy větší prostor dělil je od divokých útočníků, čluny jejich jako by se zmenšovaly, brzy vypadaly jen jako hejno ptáků, plynoucích po vlnách, potom jako řada drobných bodů a nakonec úplně zmizely v dálce.

Snadno si představíme, s jakou radostí kapitán přitiskl k srdci ženu i dcerku, když konečně minulo hrozné nebezpečí. Také lodníci zajásali vítězným pokřikem. Několik lehce poraněných bylo pečlivě ošetřeno a hned vydaly se obě loďky na další cestu, aby využily příznivého větru a dostaly se co nejdále z těchto míst.

Ale noc přinesla našim trosečníkům nový nepokoj. Spatřili totiž po obou stranách úžiny velké ohně, zapálené na pobřežích. Byla to nepochybně výstražná znamení, kterými se divoši znovu dorozumívali.

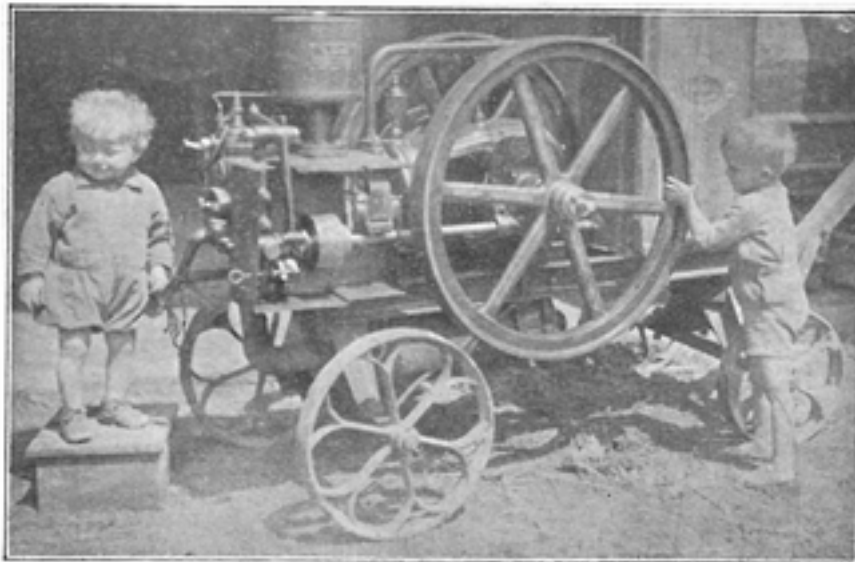
„Nesmíme ani na chvíli klidně odpočívat, dokud nám ta ohnivá znamení nezmizí s očí,“ pravil kapitán. „Na štěstí nemohou nás naši pronásledovatelé spatřit nyní v noci, použijme tedy toho a hledme, abychom do rána byli odtud pokud možno nejdále!“

Byla to tmavá noc bez měsíce a bez hvězd, nebe pokryté těžkými, černými mraky nepropouštělo ani nejmenšího paprsku světla, na tři kroky před sebou nebylo možno vidět. Za obyčejných poměrů bylo by nemoudré veslovati v takové tmavé noci. Ale tytéž ohně, které ohlašovaly jedno nebezpečí, chránily od druhého, poněvadž při nich bylo snadno uvarovati se ná-

razu na pobřeží. Těsná úžina vypadala v jejich záři jako řeka tekoucí uprostřed velkého města, osvětlená po obou stranách svítilnami. Světlo to však nepronikalo až do středu, takže se loďky pohybovaly nepozorovaně.

Když nastalo ráno, ne bylo již nikde viděti ani ohně ani dýmu. Přes to na rozkaz opatrného kapitána pluli bez odpočinku dále až do odpoledne, kdy teprve zakotvili v malé zátoce na jižním

Naši malí mají se i v Polsku chutě ku práci.

pobřeží. Vystoupili na břeh, našli si tam nad mořem položenou kotlinu a rozdělali hned oheň, aby po dlouhé unavující plavbě odpočinuli a také se nasýtli.

Osvěžení spánkem seděli ráno právě při snídani, kterou jim poskytlo několik chycených ryb, když pojednou uslyšeli temné, vzdálené hučení. Jindřich Chester bystrým zrakem brzy poznal příčinu toho. Na protější straně zátoky zdvihaly se do veliké výše hory pokryté věčným ledem a sněhem. Jindřich první zpozoroval, jak se tam po svahu hor valí obrovský ledovec, utržený na vrcholu a směřující k moři. S podivem všichni hleděli na krásnou hru světél a duhových barev, jimiž paprsky vycházejícího slunce oblily tu nesmírnou spoustu ledu i sněhem zbělený vrchol hory.

Ale vtom pojednou ozvala se hrozná rána, jako by blesk uhořel nebo několik pluků současně vystřelilo. Trosečníci s úžasem zpozorovali, jak se ledovec rozpukl na dvě části a dolní část padla do moře. Zpěněné proudy vod vystříkly do obrovské výše, ohromná vlna, jaké dosud naši veslaři nikdy neviděli na rozbouřeném oceáně, rozhoupala se v zátocce a se strašlivou silou udeřila do skály, na níž byl rozložen jejich malý tábor.

Všechno to se stalo v několika vteřinách. Jindřich první rozpoznal veliké nebezpečí. Jakmile vykřikl, trosečníci vyskočili, ale sotva měli čas chytiti se stromů, neboť voda náhle zalila celý povrch skály. Stan, kuchyňské nádobí, zásoby potravin, všechno ta šílená vlna uchvátila; při tom promočila až do kůže všechny lidi a pak s hukotem zase padala zpět do hlubin zátoky. Ubozí veslaři neutrpěli sice nějakého úrazu, ale jejich postavení nebylo záviděníhodné. Promoklí, chvějící se zimou, pokryti pěnou vln, neměli se do čeho převléci ani čím ohřáti, v jediné chvíli připravila je voda o všechno.

S počátku pokusili se žertovati o této nenadálé koupeli, ale brzy je smích přešel. Jakmile se rozhlédli po moři, ihned poznali, že je potkalo neštěstí daleko větší, než si představovali. Starý námořník Seagriff, který

zašel až na okraj skály, první vykřikl hrůzou: „Ach, lodi — zmizely —!“ volal hlasem přerývaným, s výrazem zoufalství ve tváři a v celé postavě.

Všechny oči obrátily se směrem, kam ukazoval námořník. Loďka i člun byly rozbity na drobné kousky, rozbouřená vlna roztránila je o skálu a unášela nyní ubohé trosky na všechny strany. Ohromná ledová hora, vznášející vysoko svůj štít v paprscích sluneč-

Chata znojemských katol. skautů.

ních, zabrala skoro tři čtvrtiny úžiny a zakrývala úplně pohled na protější pobřeží, s něhož nedávno sjela do vody.

*

Postavení trosečníků bylo hrozné: ztratili nejen lodi a potraviny, ale i zbraně. Jediný Seagriff zachránil svůj revolver, ale poněvadž byl promočený jako vše ostatní, nebylo jisto, bude-li ještě k potřebě. Věděli také, že letní doba v tomto podnebí trvá nedlouho, že brzy nastane smutná, ponurá zima. Největším však nebezpečím, jež jim hrozilo, byli mstiví domorodci, kteří se tu mohli každou chvíli objevit a vrhnout se na své bezbranné oběti.

Ale Jindřich a jeho druhové nepoddávali se malomyslně zoufalství, nýbrž chápali se hned práce. Ulámané větve stromů nožem ořezávali, uhlažovali a zaostřovali a tak si zhotovovali jednoduchou zbraň, dřevěné kyje a oštěpy. Jiní si dělali praky z provázků nalezených v kapsách. Jiní trhali suchou trávu a chystali pohodlné lože pro ženy. Jiní zase chytali ryby a ptáky a sbírali škeble, takže když přišla doba oběda, měl černochoch Poluks pro všechny připraveno skrovné sice jídlo, ale přece jen jídlo.

Když se všichni posílili, vyzval kapitán několik starších lodníků na poradu, co mají dále činit. Usnesli se, že ráno vydá se Jindřich se Seagriffem a s četou lodníků na prohlídku okolí, kdežto kapitán se ženou a dcerkou a se zbytkem námořníků zůstanou zatím v dosavadním táboře; podle výsledků pátrání Jindřichových usadí se pak na nějakém vhodnějším a bezpečnějším místě, kde by se spíše také mohli dočkati příplutí nějaké cizí lodi.

Byla to dlouhá a namáhavá cesta, kterou tu vykonal Jindřich s ostatními druhy, ale zato nabyl na ní mnohých cenných zkušeností a nakreslil si také do svého zápisníku celou polohu okolních pobřeží a zátok. Zatím co kreslil, rozhlíželi se ostatní po moři, až náhle jeden z mladých lodníků zvolal: „Nejsou to tamhle čluny divochů? Zdá se mi, že plují západním směrem.“ Při tom ukazoval na několik bílých bodů, sotva viditelných, kmitajících se na blankytě vod.

Starý Seagriff hleděl dlouho mlčky na ona místa, zastiňoval si dlaní oči, až konečně přisvědčil: „Ano, napočítal jsem dvacet člunů. Je to v každém případě věc velmi nemilá a byl bych velmi znepokojen, kdybych nevěděl, že divoši už dávno minuli místo, kde naši táboří. Myslím tedy, že jich nezpozorovali. Poluks v této době jistě už uhasil oheň a kouř jich neprozradil. Ano, ano, jistě jich nezpozorovali!“

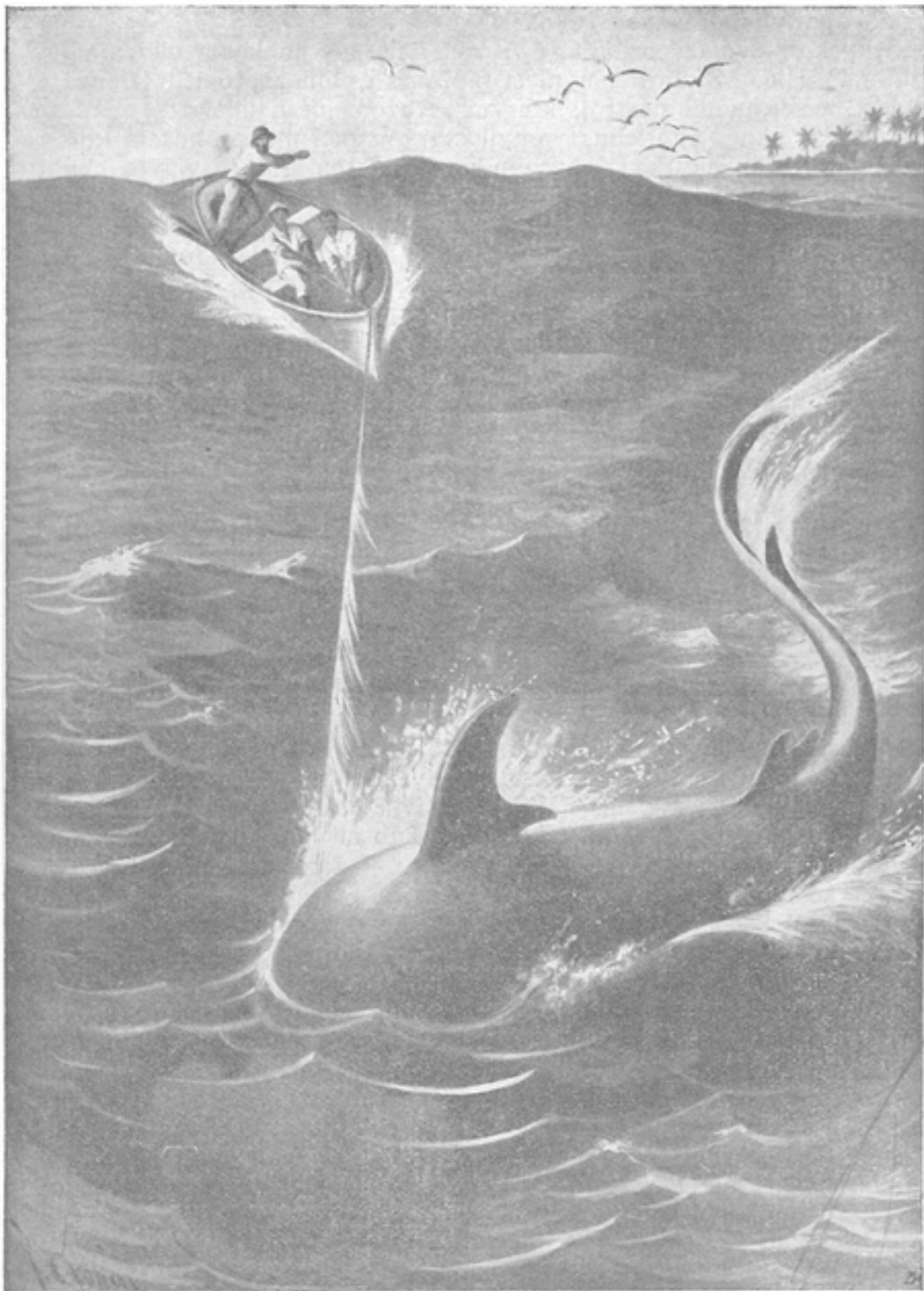
Všichni uvěřili zkušenému námořníkovi a když si odpočinuli, vydali se na zpáteční cestu. Prodírali se opět s velkou námahou lesem, až přišli na malou planinu, vzdálenou již jen asi sto metrů od skály, kde zůstal kapitán s ženou a dcerkou. Uprostřed planinky stála chata, či spíše stan zrobený z větví. Před ním bylo viděti množství rozlupaných škeblí. Byly to zřejmě zbytky nějaké hostiny zdejších domorodců.

Jindřich začal je jen tak ze zvědavosti prohrabovati svým dřevěným oštěpem. A tu pojednou objevil v nich věc, která v dnešním jeho po-

Nakloněný kříž ve sněhu.

Lov na žraloka kladivouna. Kladivoun je žralok čeledi žralounů, nápadný útvarem hlavy, jež protáhnuta na strany má podobu kladiva. Lovci chytají jej vlečným lanem.

stavení znamenala proň vzácnou kořist. Byla to pěkná, kamenná sekyrka, opatřená dřevěnou rukovětí.

„Sekyrka!“ zvolal, pozdvihuje vítězně nalezený poklad a ukazuje jej druhům. „Hleď, Seagriffe, nyní si můžeme i člun zhotoviti! Dřeva je tu dost, a zde máme nástroj, kterým se už dá něco udělat!“

„Pravda, pane Jindřichu,“ pravil starý námořník, prohlížeje kořist se všech stran. „Sekyrka, třebaš jen kamenná, má pro nás v této chvíli nesmírnou cenu! Kde bych se byl nadál před měsícem, že budeme někdy hledat takovéhle poklady na smetisku těch ošklivých divochů?“

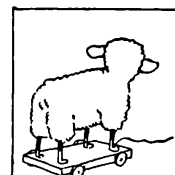
Rozházeli celou zásobu škeblí v naději, že tam naleznou ještě něco užitečného, ale nenašli již nic kromě jehly z rybí kosti, kterou si vzal Jindřich s úmyslem, že ji daruje paní kapitánové.

Zakrátko přišli na místo, kde zůstal kapitán s ostatními. Ale jaké překvapení je tam čekalo! Nebylo tam nikoho, všichni zmizeli. Jen četné stopy bosých nohou na pobřeží svědčily až příliš jasně, že to byl čin divochů.

(Pokračování.)

CO ZAVINIL STARÝ KACAFÍREK.

Z nových příběhů školáka Káji Maříka. — F. Háj. — (Pokračování.)

Kája spěchá ke Štulcovům. Než dokončí obvyklý delší pozdrav, překvapí ho pan Štulc otázkou: „Jak se daří mamince?“

„Byl jsem doma jak ráno, prosím pane Štulc — to povídala, hlavu že má těžkou —“

„A teď jsou dvě pryč, hochu, a už před polednem pospíchal pan hajný pro pana doktora“ — teprve teď všiml si úleku v očích Kájových a pochopil, že úmyslně hajný v lesovně ještě nepověděl, co jemu: „Maminka leží — rozpálená jako cihla, Bůh na nebi ví, co tak náhle; — horkost z ní jen sálá — s cesty mluví; — šafářka u ní sedí, čeká, až se vrátím!“

Jak slyšel Kája — „pro pana doktora,“ vyletěl z krámu jako šipka. Maminka stůně! Kam poběží dřív? Pan doktor jistě už se vrátil, třebaš léky nachystal, nejdřív tam se přeptá. Bolest a zděšení dívá se z jeho očí. Maminka stůně. Na schodech, vedoucích k lékařovu bytu potkává několik lidí. „Marně jdeš, chlapče,“ říkají mu. „Hned po ránu odjel pan doktor do Prahy — pozdě večer se vrátí.“ Dělalí se mu kola před očima, chytá se zábradlí — „maminka stůně a pan doktor není doma“ — vběhne konečně do školy. Poplaší usedavým pláčem všechny u řídících. Marně mu domlouvají, že jistě není tak zle, že tatínek, možno, na Dobříš pro lékaře pospíšil — „Ale kdo je u maminky, když na Dobříš dvě hodiny cesty,“ volá v pláči, ale to si přece dá říci, že jistě někdo z lesovny. Jde ze školy — a neví zas, co teď. Což, jestli tatínek nemohl hned na Dobříš, a mamince kdo pomoci nemá? — To už není déšť, to už je prudký, silný liják, který skrz na skrz promáčí jeho šatky, a studený vítr, který se do kolečka točí, profukuje až do kostí. Na Dobříš se rozběhne. Nejdřív musí mít maminka lékaře,

který pomůže, aby byla zdravá. Poběží a cestou se modlit bude, protože i pan doktor říká: „Bez pomoci Boží ničeho nesvedu!“

V tu dobu volá Zdeňka v lesovně psa Kamaráda: „Kája dlouho se nevrací, Kamaráde, jdi pro Káju, přiveď mi ho!“

Kamarád lehce chápe. Má běžet pro Káju, který šel do školy. Brzo doběhne ke škole, ale tam odtud stopa vede k Štulcovům, pak k jinému domu a — najednou běží Kamarád silnicí k Dobříši. Ano, Kájovou stopou běží.

Hajný setřel slzy v očích, než vešel s nepořízenou do světnice. Pověděl, lékaře že nezastihl; — srdce se mu sevřelo divou úzkostí při pohledu na rozpálené tváře, při poslechu na chrčivý

dech nemocné Šafářka potěšila: „Třebas jenom silné zchlazení; jen obklady střídejte! Musím teď po své práci — a když nechcete, nepovím v lesovně — aby se chlapec nepoděsil — jenže mohu přijít až později, abych vás vystřídala. Zatím s Bohem!“

Nemocná rychle oddechovala, obklady ve chvíli byly teplé. Šero houstlo, třeba bylo sotva odpoledne. Oči hajného s horoucí prosbou dívaly se na obraz „Matky Boží ustavičné pomoci“ — vítr hvízdal kolem hajnovny divné, chmurné melodie, déšť v proudech stékal s okapní roury.

Kája pospíchal dlouhou cestou jednotvárnou silnicí. Jak jinak, radostně běhávali se Zdeňkou na Dobříš lesem, kratší, krásnou cestou — v létě. Blátem nohy kloužou. Několikrát upadl — ale necítil deště, ani větru, ani chladu. „Maminka stůně“ — opakovaly jeho drobné rtíky a úzkostí chvěla se dušička. Les, vysoký les s obou stran sevřel obzor, černavé mraky slily se v jedno — potemnělo — sklouzl Kája stranou, k příkopu, narazil hlavou na kámen, lehká mdloba ho objala, zůstal ležet s očima zavřenýma

BŘEZEN.

Chrudim: Minaret Mydlářova domu.

Kamarád každou chvíli otřepal vodu, které plno měl v kožíšku. „Kam že to Kája v tomhle dešti se rozběhl? Měl přijít ze školy do teplého pokoje ke Zdeně, měl jí povídat, jak venku vítr fučí, déšť se zrovna lije proudem, a potom začít pohádku, kterou i on, pes-Kamarád, rád by poslouchal, protože v ní „všecko mluvilo“ — i ty dešťové krůpěje, i obě kočky — Baletka a Fifinka, psi z hajnovny a z lesovny, Cvalíček i Ryška. Tudy spěchal Kája, ano, tudy — a co pak je to támhle stranou — v příkopu? To je Kája — pro páníčka — a oči má zavřené, copak ho to napadlo, v blátě a dešti — dřímat — tak daleko od samoty? Oli-

zuje jeho tváře i čelo a ruce. Po chvíli otvírá Kája oči. Zhluboka oddechne. Ruce vztáhne po hlavě Kamarádově, z jehož oddaných očí dívá se tolik lásky. Opírá se o psa, vstává, říká tiše: „Bez tebe bych se byl asi neprobudil. Musíme zčerstva do Dobříš, brachu! Maminka stůně! Pro pana doktora musíme, pojď, poběž!“ Jde to přece jen lépe než prve. Je možno opřít se o Kamaráda, třeba v slzách, ale přece jen s ním promluvit. Vrátilo se vědomí chladu — otřásala zima promoklým hochem, čím dál tím pevněji objímal psovu šíji, čím dál, tím jistější byl mu oporou. „Pane Bože na nebi, jen ať dojdeme! On, tuhle Kamarád, neumí se modlit, ani nemá andělíčka strážného, tak jako já, ale je to moc hodný pes — my jdeme pro pomoc naší mamince, Pane Bože na nebi, smiluj se, ať dojdeme,“ trhaně říká Kája a dodává: „Andělíčku, můj strážníčku — máš dneska špatnou cestu se mnou a jistě jsi poslal mi Kamaráda na pomoc, abych došel.“

Těžká únava nedala chlapci dojít na náměstí. Kamarád zvykově došel s ním ke dveřím lesního úřadu — na samém kraji města. Tam byl kolikrát, tam se vyznal. Kája posadil se na schod. Nemohl dále. Pes zaškrábal na dveře, zakňučel. Za chvíli bylo živo v kanceláři. Kája usazen do široké židle ke kamnům a když pověděl, co je — kdosi

se rozběhl pro lékaře, kdosi poručil zapřáhnout, kdosi sehnal suché šatky i prádlo pro Káju. Paní Dumková ho osušila, převlékla — horký čaj s citronem přinesla — kdosi starou houní osušil i Kamaráda. Kájovi bylo jako ve snu. Jen věděl: „Pana doktora přivezou, mamince se uleví, maminka nebude stonat. „Odpočinutí koně zahrábli pružnými nohama, pan doktor zabalil Káju do silné přikrývky, Kamarád svinul se jim k nohám a vyjeli Rychle, skoro divoce (Pokračování.)

NOVÉ DOBRODRUŽSTVÍ LOVCE WHABA.

Obrázek ze života našich skautů. — J. K. Baby.

„Zde v řece je také mnoho úhořů, vykládal hochům Whab, když přijeli s celým příslušenstvím na místo budoucího tábora. „Podaří-li se mi nějakého chytit — o čemž nikterak nepochybuji — upravím vám ho speciálním způsobem.“ A Whab vrhl se na vůz, aby kdesi ze spodu vytáhl své udice.

Tu zakročil vůdce proti jeho řádění. „Milý Whabe, na to lovení si musíš počkat. Dříve nesmíš chytat, dokud nebude postaven aspoň vnitřní tábor. Do té doby zůstanou tvé udice v zajetí.“

Hvězda mořská.

Whab se zarazil, ale pak si vzpomněl na hru radosti a řekl si: „Dobře, že to nebude trvat déle. Tábor brzy postavíme a pak mně ten lov bude více těšit po tak dlouhém postu.“ Whab se pustil s chutí do práce. Všude byl, všude pomáhal, pobízel a tak již za tři dny vyrostl krásný tábor jako z pohádky.

Vůdce odevzdal slavně Whabovi udici. „Dnes můžeš lovit celé odpoledne.“

A skutečně. Hned po snídání utíkal Whab k řece. Sedl si na břeh a lovil. Již bylo poledne a on ještě lovil.

Vůdce, který se přišel za ním podívat, se ho tázal: „Tak co, berou?“

Whab, neobrátil se, pravil: „Tiše, ještě nevím; doufám, že se to dnes dovím.“

Vůdce se usmál a pravil: „No, dobrá, ale teď toho musíš nechat. Kuchař již hlásil oběd.“

Whab, ač velice nerad — byl by raději lovil dále

— zavěsil a zajistil udici, načež následoval vůdce. Při tom se stále ohlížel k řece, zdali ještě neberou.

„Tak, kolik nám neseš těch úhořů?“ vítali ho hoši.

„Dočkejte času. Úhoři se loví až večer, pak vám povím, berou-li tu.

— — — — —
„Koukejte, had, zmije!“ zařval uděšeně nováček Šedák.

„Ale jdi, ty hloupý! To je užovka,“ pravil Suk „a dokonce mrtvá, jak se zdá.“

Hoši se seskupili kolem hada. Byla to družina „Sov“, která byla na orientační vycházce.

„To je ale samec!“ prohlásil Širchán. „No, měří asi na tři čtvrtě metru.“

„Jakpak asi zahynula?“ Tak a jinak usuzovali hoši, když tu náhle zvolal Šedák: „Molodci, mám nápad!“

Hoši srazili hlavy dohromady a o čemsi tajemném se radili. Nakonec se zvedli, vzali hada a odešli.

— — — — —
„Tak, dnes večer doufám, že se mi podaří konečně jednoho chytit. Krmil jsem je po tři dny večer. Dnes už je vytáhnu,“ vykládal Whab kroužku hochů. „A dáš mi také kousek?“ hlásil se Pepíček.

„No, to víš, všem dám okusit, jen až je chytnu.“

Přiblížil se večer. Družina „Sov“ se motala chvílemi kolem udice a stále tam cosi kutila. Pak obklopili Whaba a pobízeli ho, aby šel lovit. „Třebas se už něco chytlo, máš tam udice už celé odpoledne,“ řekl Širchán.

„Dočkej času,“ odbyl ho Whab.

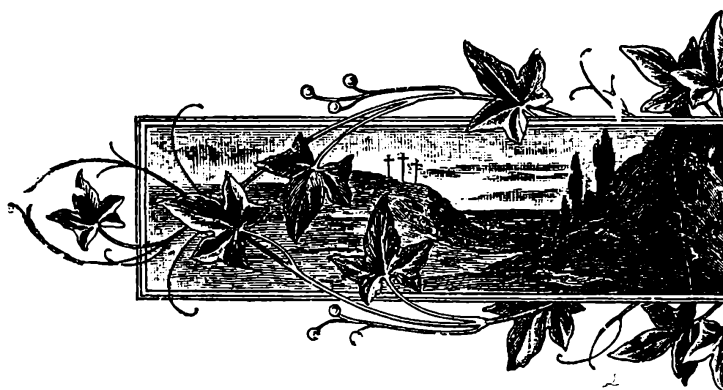
Zatím se již zešeřilo. Družina „Havranů“ dovezla mléko a vařila večeri.

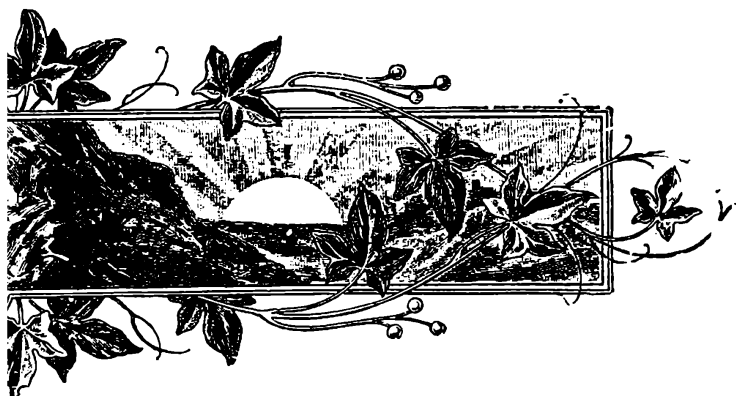
„Teď ještě před večerí se tam půjdeme podívat,“ pravil Whab, postaviv hrnec s mlékem na kamna. A v zápětí celý tábor se hrnul s Whabem k řece.

„Úhoř má prudce jedovatou krev,“ upozorňoval Whab, „a hodně kouše; a když .“ v tom byl jeho učený výklad přerušen Sukem.

„Haló, Whabe, už tam něco máš! Koukej, jak je ta udice prohnuta!“ Whab octl se skokem u udice.

„Ha, co tam asi je?“ A opatrně vytahoval udici. Všichni se shromážd-

dili kolem Whaba a zírali upřeně do řeky. Všichni, kteří byli kolem, spatřili, jak Whab rychle trhl udicí, když zablýskla se malá hlavička nad vodou.

„Úhoř! Úhoř!“ vykřikl. A skutečně nad hladinou na prutu se houpalo protáhlé tělo.

„A jaký velký! Ten má jistě půl kila.“

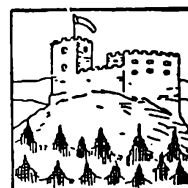
„To bude pochoutka,“

liboval si Whab a na udici vlekl úhoře k táboru. „Teď půjdu do kuchyně a zabiji ho. Zde by mi mohl uklouznouti z ruky, poněvadž je velmi kluzký.“ A všechno se neslo ke kuchyni. „Dnes po večeři dostanete každý kousek,“ pravil Whab. Hoši zatím pohlíželi vzhůru na úhoře. Whab ho totiž nesl hodně vysoko na udici, aby se ho žádný nemohl dotknouti.

„Ale vždyť se vůbec nehýbá, upozornil Širchán.

„No, snad byl dlouho na udici,“ omlouval ho Whab. Konečně došli ke kuchyni. „Přineste světlo!“ pravil Whab, když položil úhoře s udicí opatrně na stůl. Rázem osvítily tři baterky milého úhoře. Vtom okamžiku zbledl Whab. Na stole ležela mrtvola užovky. Všichni se dívali na Whaba, jen „Sovy“ se daly do smíchu a strhly po chvíli i ostatní, neboť pohled na Whabovu udivenou tvář rozesmál by i škarohlída.

„Víš, Whabe, nezlob se,“ řekl Šedák. „Chtěli jsme ti pomoci k velkému úhoři.“ A tu se dal i Whab do smíchu.

VÝCHODOČESKÉ ATHÉNY.

Napsal a nakreslil L. Dvořáček.

Tohoto přídomku dostalo prý se Chrudimí od samotného Františka Palackého, jež prohlásilo r. 1861 město svým čestným občanem.

Byla to výstava našich prací, pořádaná před několika lety péčí chrudimského musea, která nás přivedla do tohoto města, jež nás svou starobylostí a malebností naráz zaujalo.

Z Pardubic dovezla nás lokálka, zbudovaná r. 1871, neboť do té doby neměla Chrudim železničního spojení ani v tuto stranu, ani k Německému Brodu, do Chrudimě a hned cestou z nádraží zaujal naši pozornost pohled na nejstarší část městskou, tak zvanou Kateřinskou čtvrť.

Na strmém vrchu, podchyceném u paty dosud zbytky silných hradeb, omývaných Chrudimkou, čnějí k sytě modrému nebi zdánlivě bez ladu a skladu bílé zdi domů, domků a domečků, jimž vévodí zvláštní stavba, zakončená věžičkou, ne nepodobnou východnímu minaretu (štíhlé věži u mešit). Je to dům rodu Mydlářova, který romanopisec Jos. Svátek

mylně spojuje se jménem pražského kata. Věž nazývají hvězdárnou, ač jí nikdy nebyla a byla přistavěna dodatečně Danielem, synem Matěje Mydláře, koncem XVI. století jako upomínka na cesty po východě.

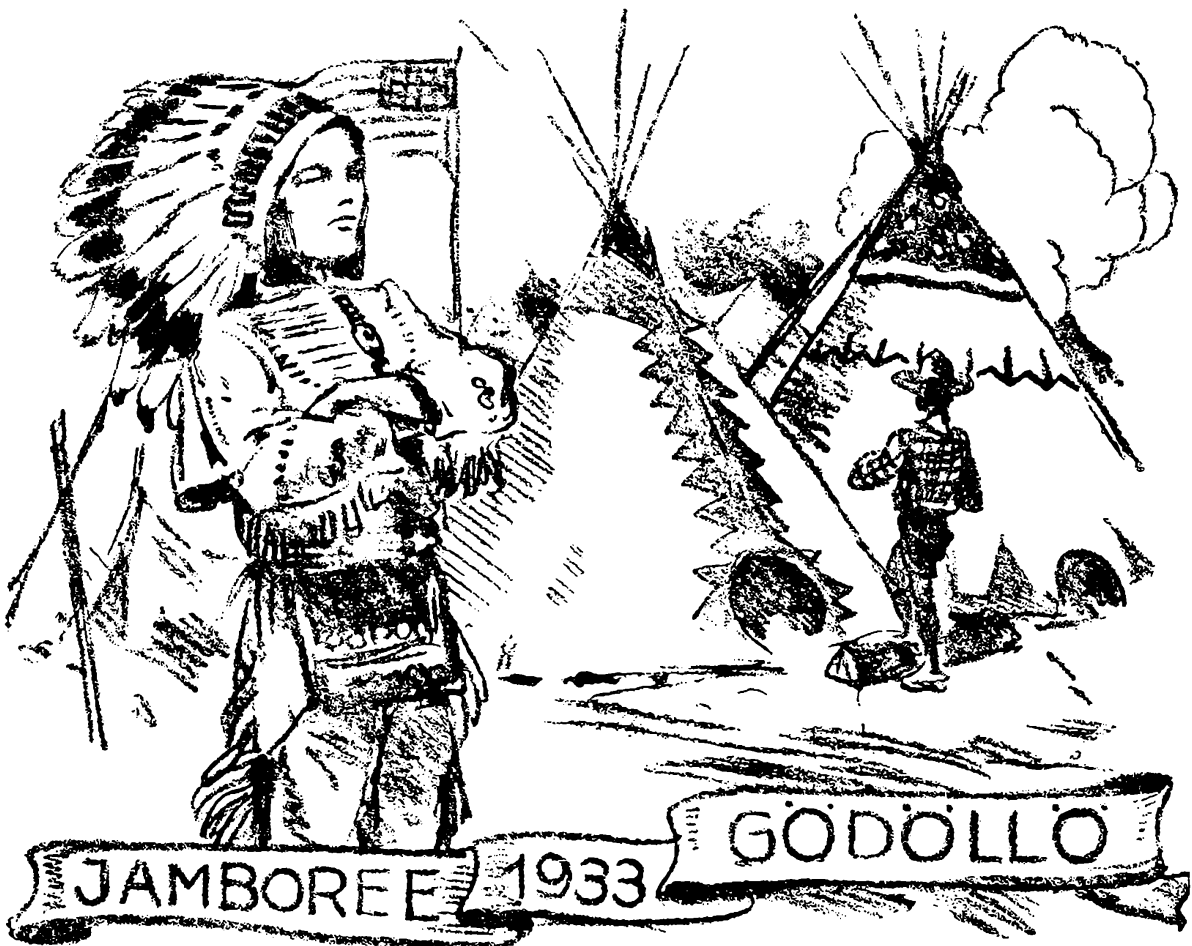
Při procházce městem zjistíme, že dům Mydlářův jest v úzké ulici Břetislavově, nazvané tak po českém knížeti Břetislavovi I., který na chrudimském hradě (poblíž dnešního arciděkanského kostela) v r. 1055 zemřel, a že jeho renesanční průčelí je jednou z nejcennějších stavebních památek města. Logie¹⁾ třetího patra byla sice snesena a nahrazena dřevěnou pavlačí a logie prvního patra, která místo kuželkami v zábradlí je zdobena reliefy²⁾ s antickými výjevy, podepřena je železnými sloupy pro větší bezpečnost.

Břetislavova ulice končí na východním svém konci jednou s městských bran, dnes již zbořených, a druhým koncem ústí do hlavního náměstí, nesoucího jméno Riegrovo; jeho východnímu průčelí vévodí chrám Nanebevzetí P. Marie, založený koncem XIII. a od XV. století, prodávající mnoho stavebních změn.

Stavitelskou ozdobou severního průčelí Riegrova náměstí je stará radnice, uvnitř renesanční, s barokovou fasádou zevně, pozdně gotickým podjezdem a attikou se sochami od K. Devotyho.

¹⁾ Čti lodže. Je to síň uzavřená obloukovým posloupím, volná buď se všech stran nebo jen s několika.

²⁾ Relief (čti reljéf) v sochařství je práce polovypouklá, z desky vystupující.

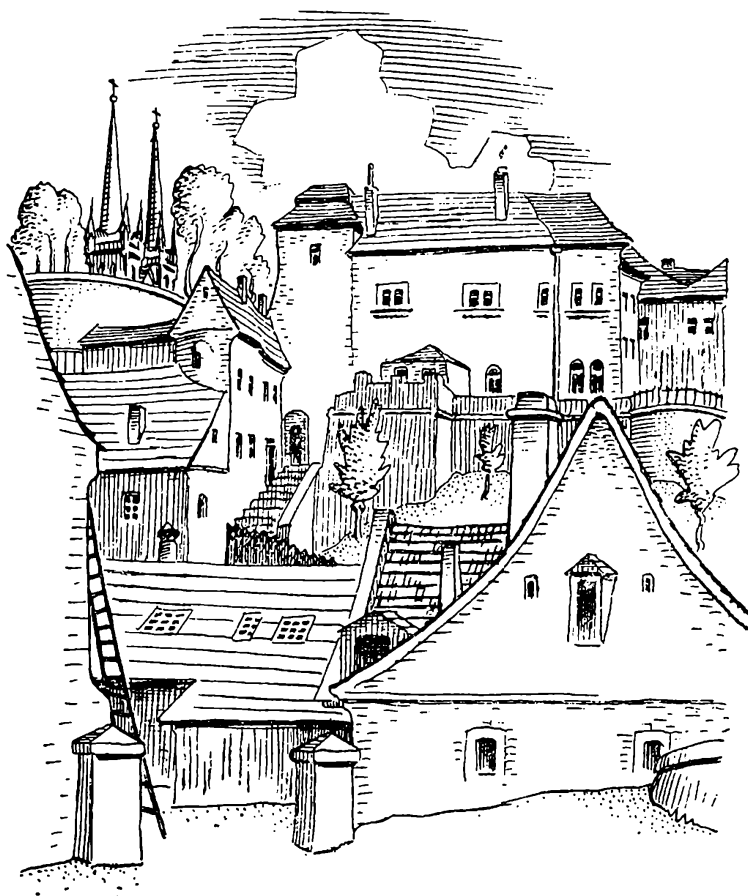

V pohledu od hlavního chrámu k západu do ulice Martiniho brání nám rozlehlé barokní sousoší, t. zv. morový sloup. Zmíněnou ulicí přijdeme k museu, v jehož sousedství donedávna stálo staré divadlo, a dále do Janské čtvrti s dvorcí a mlýny, kde kdysi bývala městská brána Holubova.

Mimo zbořené již brány, opatřené zpravidla věžemi, mívala Chrudim a má dosud dvě výpadní branky t. zv. fortny, jimiž možno bez oklik přímo z náměstí pustiti se do níže ležících částí předměstských. Tak lze projíti radnicí a Pardubskou fortanou s go-

stickým klenutím a stopami po padacích dveřích na zdech do sadů, vroubících hradby na severní straně města. Z jižní fronty náměstí vede pak Tmavá fortna, dlouhá 27 m, ke schodům, po nichž sestoupíme k Chrudimci.

Vedle jmenovaných pamětihodností vnitřního města a kostelů sv. Kateřiny, sv. Kříže a sv. Michala, najdeme ještě řadu drobnějších stavitelských památek na předměstích, jako na př.: četnými sochami zdobenou kašnu a Svatováclavský sloup na Novém městě, sochu sv. Jana Nepomuckého pod Pardubskou fortanou a sochu sv. Václava u Kateřinského mostu, přenesenou sem z hlavního chrámu chrudimského.

Chrudim: Pardubská fortna.

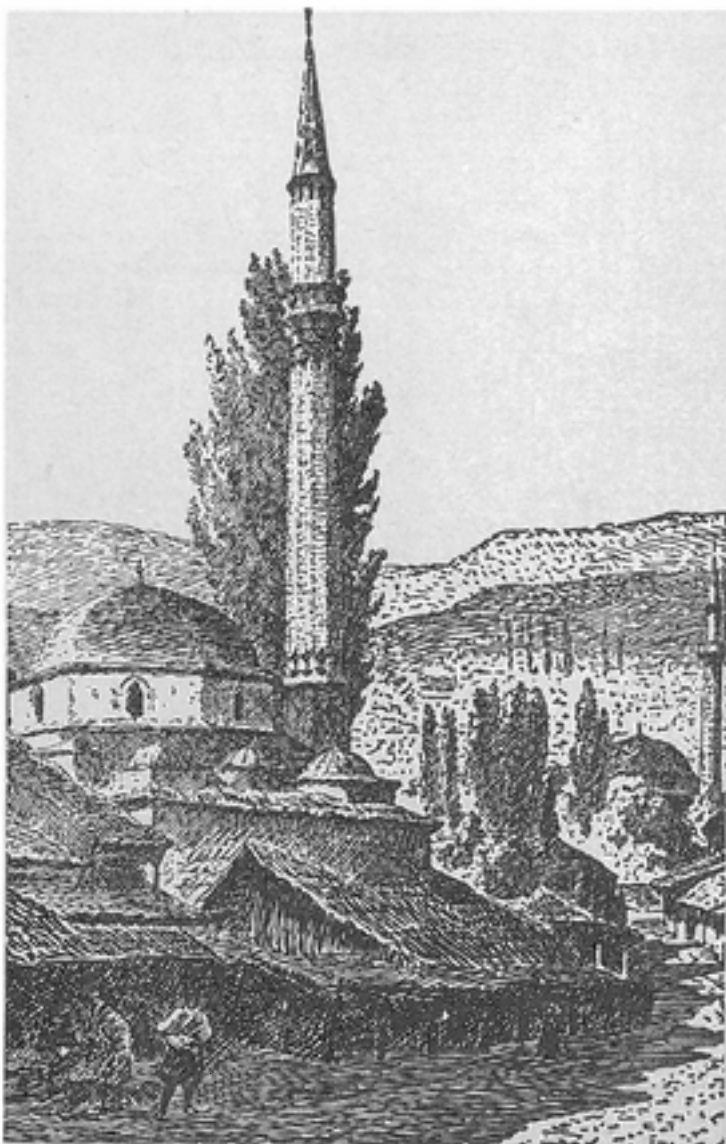
VOJNA S PÍDIMUŽÍKY.

Jiří Sahula.

(Pokračování.)

Promluvil Chytrouš, jehož bystrost byla obecně chválena: „Velké hlavy nemusí býti vtipnější než maličké. Nepatrná hlavička mravenčova je čipernější než rohatá hlava velikého a silného býka. Naše mozečky mohou býti pružnější než mozky měšťáků nebo sedláků. Začneme škodit, znepokojoval, ale tak, aby nám nemohli rolníci snadno na kůži.“

Sarajevo.

Kresba J. M. Černovického.

se na nás s motykami a rýči, rozryli by příbytky a snadno by většinu národa zhubili. Vždyť by nás měli pohromadě. Společnou zásobárnu by nám vyrabovali. Rozsídlíme se tedy po dvou nebo po třech ve větší vzdálenosti, odděleně. Potraviny se rozdělí do různých děr. Hvizdot píšťalky stejně vždy podle potřeby všechny našince v důležité chvíli brzy shromáždí.“

Všichni pídimužáci Chytroušovi tleskali a výskali nad prohnanou radou.

Ale také Mudrovlád cítil, že jeho ústa mají pronést něco bystrého. Poučoval tedy: „Jestliže jste schválili neúprosný boj, ke zdaru je potřebí také lstivosti. Ať se tváříte nyní k venkovanům přívětivě, aby netušili předem úklady. Nikde ani slovem na svůj osud nehubujte. Tím spíše vaše první podniky se zdaří, překvapíte-li lidi nepřipravené.“

Malí, mstiví zločinci radili se ještě o podrobnostech. Ke konci usta-

„Výborně!“ volali někteří.

„Nuže, slyšte!“ pokračoval mluvčí. „Naše největší síla spočívá právě v našich nepatrných postavičkách. „Lidstvo se snadno nezbaví much, komárů, mravenců a hračů právě proto, že jsou to tvorečkové malí, pro klouznou kamkoli snadno a lehce se v některé skulině ukryjí. Zrovna tak my. Někteří z nás sice smělost odpykají, ale národ bude zachován i při všem hněvu Oralova, jen když uposlechnete mé rady“

„Vylož tedy svůj plán!“ vybídl Mudrovlád.

Chytrouš poučoval: „Nastává vám stěhování se vším všudy. Zásob trochu již nyní máme. V novém okrsku si seženeme také aspoň tolik potravy, abychom přežili zimu bez nedostatku. Ale v jiné části lesa nezakládejme novou souvislou osadu. Až bychom způsobili sedlákům větší škodu, hnali by

noveno, aby tři nejchytřejší pídimužníci se odebrali druhý den k starostovi Oralova s přetvářkou poděkovat a oznámit, že za dva týdny všecka drobotina se vystěhuje na místo vykázané.

III.

Vesničané ovšem byli v právu; ani jedinou nespravedlností pídimužníkům neublížili. Proto je také nepřekvapilo ponížené děkování trojčlenné deputace. Dvojnohá havěť zmizela, pole slibovala vydatnou žeň, počasí bylo přiměřené. To všecko plnilo venkovany spokojeností a růžovou nadějí.

Ale brzy se plížil do klidných obydlí zármutek. Zatím co nad bývalou osadou trpasličí bouchaly sekery a skřípěly pily, shledávány veliké škody na polích. Na některém poli byla čtvrtina úrody vydracena, jinde utrženy dozrávající klasy. Chystány výpravy proti křečkům, syslům a hrabošům. Ale všecko nic nepomohlo. Ustanovení noční hlídači, ale veliké škody páchány dále.

Pídimužníci zvláště v noci po silných stéblech ke klasům šplhali a zrní drobili. Ale ani slabší stébla klasů neobránila. Obratní škůdcové zhotovili si z pružných vláken provázky se smyčkami, které dovedli zručně vymrstit na klasy; zatáhli, sehnuli stébla a potom zrní vybírali. Jiní celé kasy ukrucovali. Kdykoli zvětřili nebezpečí, zmizeli v myší díře nebo pod větší hroudou. Vždycky si vybírali k svému řádění místa, kde jim kynulo několik vhodných úkrytů.

Celý týden trvalo, než vesničané pojali silné podezření proti pídimužníkům. Vyslány hlídky na místo pro drobné lidičky nově určené. Ale nic se nevyzkoumalo. Hlídači sourodákům docela udiveně zvěstovali, že ten pronárod ještě nezačal budovati společnou osadu; snad prý ti trpasličí se hnuli někam mnohem dále.

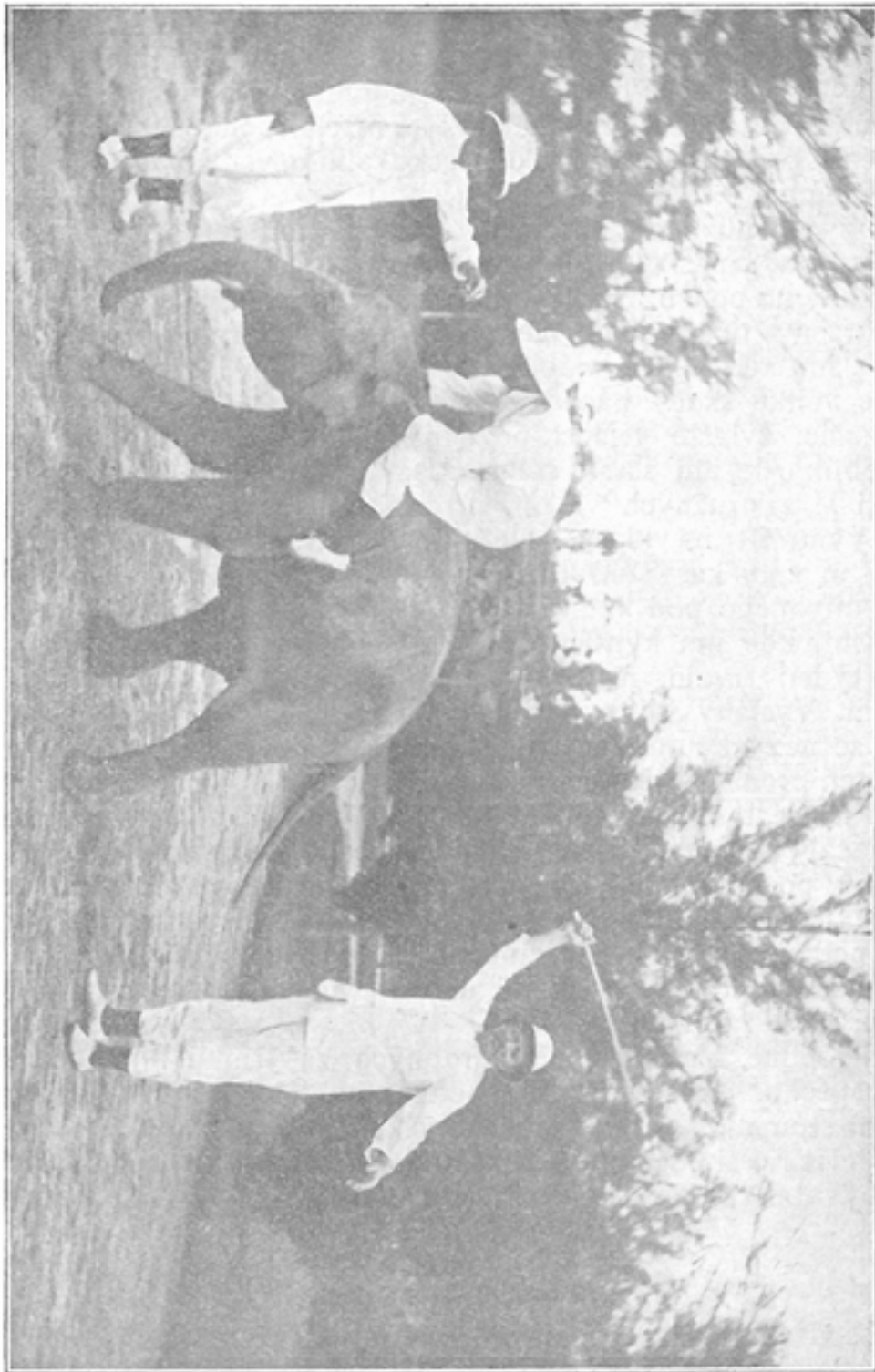
Ale začaly se pozorovati škody i na ovoci. Ostražitost rozhořčených vesničanů pochopitelně stoupala. Posílání zvědové do lesa i v noci. Konečně jeden slidič podle povědomého pištění seznal, že v úzkém otvoru pod zemí jsou asi pídimužníci. Rozkopal půdu motykou a dva lotříky usmrtil. Pátral ostražitě dále — ale nikde nenalezl ani stopy po soudruzích zabitých trpaslíků.

Hledali pilně hlavní hnízdo drobných zákeřníků i jiní, ale vraceli se bez úspěchu. Jen sem tam se podařilo některého lotříka zašlápnouti. Rozčilení stoupalo, když se trpasličí cháska vtírala později i do komor a sýpek. Jízliví škůdcové smáli se stále více trapným rozpakům poctivého obyvatelstva — a smělost jejich rostla.

IV.

Když soužení Oralova zdálo se již nesnesitelné, objevil se na návrší u lesa krásný, štíhlý mladík v šatech barev ohnivých. Na zeleném jeho kloboučku bylo vysoké, nádherné pero barvy modré. Zrak mladíkův byl jiskrný, přímo ohnivý. Sbíhali se z vesnice lidé, aby zvědali, kdo je vlastně tento příchozí a co tu hledá.

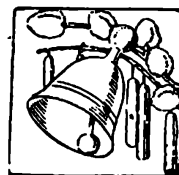
(Pokračování.)

Jízda na slonu.

JARNÍ.

Ed. Elpl.

Zas skřivan zvoní nad polem
jarní svou pohádku světu,
sluneční koupelí osvěžen
do oblak chystá se k vzletu.

Na nivě rolník radostně
vonnou prst rozrývá tiše,
poslouchá druha věrného,
jak žalmy pěje mu s výše.

Na větvích raší pupeny,
v strání zříš sněženek květy,
jaro, jež mládím zadýchlo,
na kice usedlo dětí.

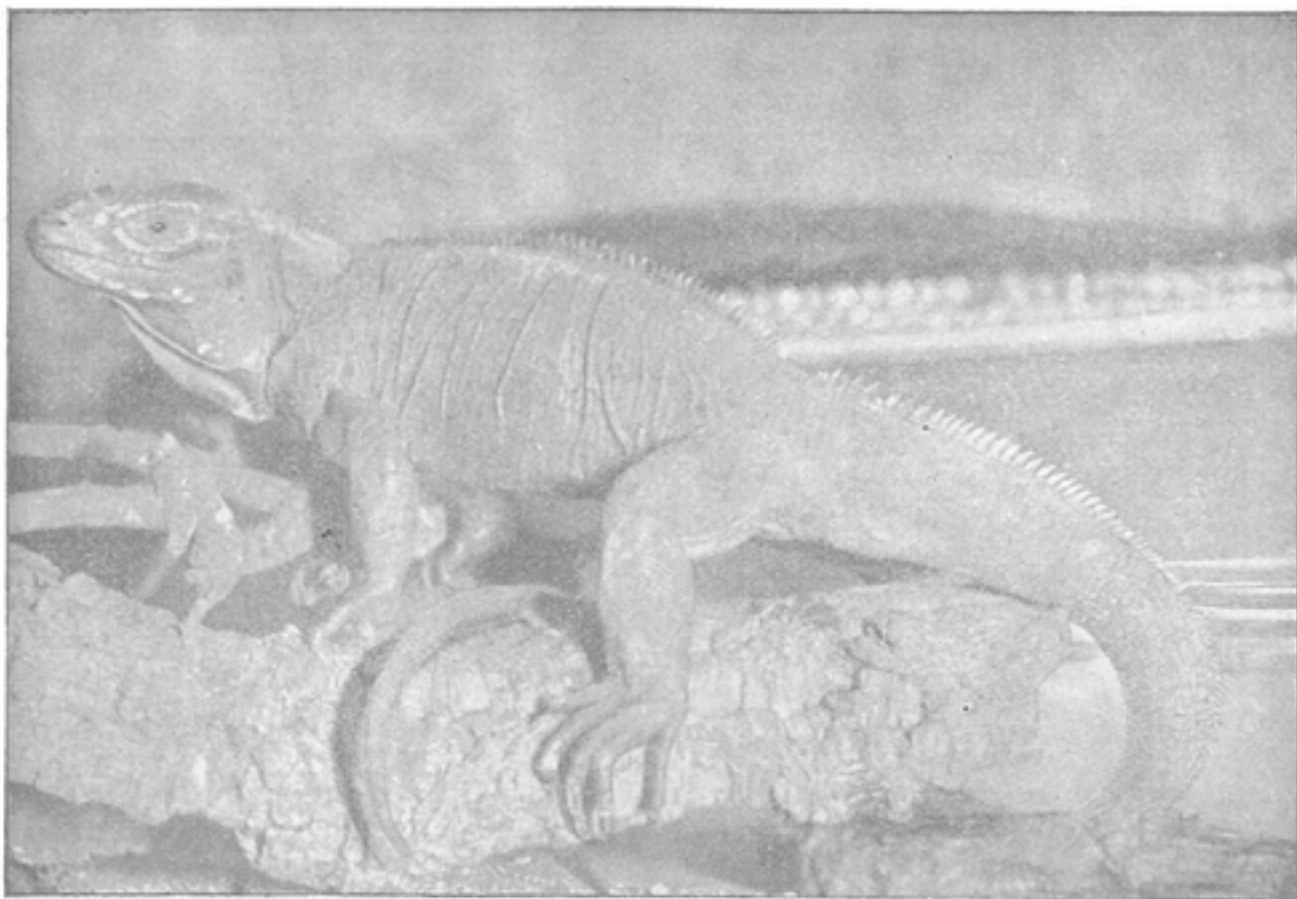
Hraje si s nimi na návsi,
svítí jim z jiskrných očí,
všecko zas znova omládne,
kam jaro tichounce vkročí.

Bud' vítán, čase čarovný,
s květy a zelení svěží,
pohledem každý zulíbat,
přivinout k srdci tě běží.

Kéž růže znova vykvetou
na tvářích ubohých dětí,
jichž drazí kráčí ulicí
bezradni v života spleti.

Nechť dílna dá jim chleba zas,
jak jaro opět se vrací,
vždyť lidstvo vždy je Bohu blíž
k bližnímu láskou a prací.

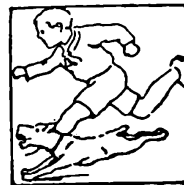
Nosorožcový leguán, tlustojazyčný ještěr, který žije v tropické Americe.

Z DOB, KDY LIDSTVO HLEDALO CESTU DO INDIE.

Dle zpráv misionářů. — Fr. V š e t e č k a.

(Dokončení.)

Příležitostně si hleděli opatřiti od domorodců potraviny, vyměňující je za šperky a různé maličkosti, jež z trosk zachránili. Ostatně hleděli si zachrániti život rýží, bobulemi a plody, nalezenými na cestě a v houštinách. Brzy byli někteří z karavany povražděni od domorodců, jiné bylo nutno zanechat na cestě jejich osudu, ježto byli slabí k další křížové cestě.

Po třech měsících, ztrávených cestou Natalem, dospěla výprava jižního břehu zálivu Delagojského. Zde našli náčelníka domorodého kmene černochoů Inhaca. Náčelník ten byl mužem velmi dobrým. Prosil trosečníky, aby zůstali v jeho území, poněvadž kmen sousední prý

Chutná?

e jistě zahubí, jakmile se dostanou do jeho končin. Nedbajíc této výstrahy, pokračovala karavana v cestě. Bylo to její záhubou. Trápila tam ubožáky žízeň i hlad. Případů smrti přibývalo. Otroci donny Leonory klesli dávno do písku. Statečná paní se ubírala dále pěšky neschůdnou cestou jako muž a těšila i povzbuzovala svoje spolutrpitele. Tak se tedy dostali na území onoho jiného kmene, usídleného při severním břehu zálivu. Náčelník kmene jim sliboval pohostinství až do doby příchodu jiné lodi pod podmínkou, že mu budou vydány pušky, jež dosud měli, a zbylý střelný prach. Kapitán Manuel de Sousa, jenž se nalézal již ve stavu velmi zuboženém, svolil k požadavku náčelníkovu, ačkoliv se proti

tomu ohrazovala jeho choť Donna Leonor, volajíc: „Ty jim vydáváš své zbraně? Pak se vzdávám i já a považuji se za ztracenu se všemi těmito lidmi.“ Měla pravdu. Don Manuel nevěřil, že by domorodci chovali proti nim zlých úmyslů. Brzy ale se měl o tom přesvědčiti. Když vydali trosečníci zbraně, jež dosud sloužily k ochraně jejich bezpečnosti, přepadli je domorodci, oloupili je o všechno, co měli, ba i o oděv a vyhnali je ze svých příbytků holemi. Donna Leonor se bránila jako lvice. Raději chtěla zemřít, nežli se dát zbaviti oděvu. Byla by také opravdu v boji za svoji čest padla, kdyby ji nebyl manžel prosil a zapřisahal, aby se vzdala. Vrhla se tudíž přestavši bojovat na zemi a zahrabala se do písku, načež jí podal její manžel starý rozedraný plášť, který sice přijala, ale s místa se nehнула. Přivinuli se k ní její dva malí synáčkové a prosili o potravu, již jim ovšem poskytnouti nemohla. V tomto zoufalém stavu volala ke kormidelníkovi: „Vidíte, že jsme slabí k další cestě a že zde musíme zemřít za svoje hříchy. Jděte sami dále a pokuste se zachrániti se, nás však poručte Bohu.“

Skutečně opustili členové karavany kapitána Manuele, jeho choť Donnu Leonoru i oba hošíky a několik otroků. Tři z nich se přece zachránili a vypravovali pak v Goe¹⁾ o osudech nešťastné rodiny. Byv sám sobě ponechán, jal se Manuel de Sousa hledati pro hladovějící rodinu nějakou potravu. Navrátiv se, našel svoji choť na témž místě, ve stejné poloze, ona hořce plakala. Jeden z hošíků byl již mrtev. Otec jej pochoval v horkém písku. Následujícího dne šel opět hledat potravu. Při návratu s hrstkou plodů našel choť i dítě mrtvé. Otroci plakali hlasitě u bezduchých těl. Kapitán poručil, aby odešli a jej opustili. Mlčky a bez slzí proseděl na tomto místě drahý čas a hleděl ztrnule na mrtvolu choti a dítěte. Potom vyhrabal zase bez slzí hrob pro oba a uložil je do horké země africké, načež označil hrob křížkem, zhotoveným z dvou přes sebe položených suchých větviček. Potom pohlížel ubohý muž ten dlouho na místo posledního odpočinku svých milých. Nato zmizel v křovinách a houštinách, aby se nikdy více sem nevrátil. O čtyřicet roků později byly v těchto končinách ukazovány portugalským kupcům, kteří sem přišli, dva prsteny s drahocennými kameny. Nástupce náčelníka, který tak nelidsky a nešlechtně s ubohými naložil, vysvětlil Portugalcům, že tu byly prsteny nalezeny a že náležely pravděpodobně Donu Manuelovi de Sousa.

Z celých 500 trosečníků překonalo jenom 8 Portugalců a 17 otroků nadlidské utrpení a námahy. Ti došli více mrtvi než živi do Lourenco Marques, kde očekávali loď a záchranu. Tato konečně připlula a byla uvítána hloučkem zbylých. Byli od černochoů vykoupeni za nějaké perly. Šlechtic jeden, Pantaleo da Sa, vojín, nemohl býti nalezen. Krátce před příjezdem lodi se vzdálil trápen hladem. Dostal se na území jistého náčelníka, který byl právě nemocen následkem těžkého poranění. V zoufalství svém se šlechtic vydával za lékaře, ač neměl ani ponětí o léčení ran. Jako vojín dovedl spíše usmrtit, nežli uzdravit. Pokusil se však nazdař Bůh o léčení a obložil ránu vlhkým blátem. Za dva dny se Pantaleo da Sa, jenž čekal denně smrt, dověděl radostnou

¹⁾ Město v Indii.

I les se probouzí ze zimního spánku.

zprávu, že se rána začíná hojit. Když pak se rána docela zahojila, zbudoval vděčný kmen domorodců zázračnému „doktorovi“ oltář, posadil tohoto naň a prokazoval mu božskou poctu. Náčelník jej v pravém smyslu slova zahrnul zlatem a drahokamy a dal mu četný průvod až do Mozambiku. Touto cestou se týž pak zachránil a stal se r. 1559 guvernérem Sofaly a Mozambiku¹) a dostal právo ročně si přivlastnit a prodati 100 sloních klů ve svůj prospěch a zisk. Pantaleo da Sa tudíž došel většího štěstí, nežli Don Manuel de Sousa a Donna Leonor.

¹ V Africe.

JAK LIDUŠKA HLEDALA ŠTĚSTÍ.

Svatava Housková.

Liduška bydlela s maminkou v malé světničce, protože její maminka byla velice chudobná. Celý den pracovala u jedné bohaté paní a ta jí vždy večer dala pro Lidušku trochu jídla.

Maminka byla často velice smutná a plakala. Lidušku to bolelo a třeba že byla ještě maličká, přece měla maminku nade všechno ráda. V neděli ráno chodila Liduška s maminkou do města do kostela a tam se maminka vždy dlouho modlila. Liduška stála u ní jako pěna. Ručičky sepnula a dívala se vždy na sošku Panny Marie s Ježíškem a prosil vždycky potichu: „Zlatý Ježíšku! Ty se na svoji matičku usmíváš a ona zase na Tebe. Ale moje maminka je pořád smutná. Prosím Tě, Ježíšku, řekni mi, co mám dělati, aby se maminka rozveselila! Jsem snad málo hodná?“

Když bylo po mši, zavedla maminka Lidunku na hřbitov a tam se u jednoho hrobu s prostým křížem modlily se obě za mrtvého tatíčka. Doma zase maminka plakala. Tiskla Lidušku k sobě a šeptala: „Mé ubohé dítě! Co z tebe bude, až ti i já umru! Ty nemáš, chudáčku, žádné štěstí!“

Za krátký čas maminka Lidunčina onemocněla. Ležela v horečce a skoro ani Lidušku nepoznávala. Lidunka plakala a modlila se k Ježíškovi a jeho mamince, aby jí uzdravili maminku. Byl už večer. Lidunka snědla kousek suchého chleba, který našla ve stole a sedla si na

malou židličku u mamince postele. Bylo jí zima a bolela ji hlavička. Maminka spala. „Kdybych měla štěstí!“ rozumovala malá dívenka. „Šla bych mamince koupit zdraví a měly bychom se zase obě dobře. Ale kde je štěstí? Proč mi jen maminka neřekla, kde najdu štěstí. Půjdu a otáži se Ježíška v kostele!“

S tímto rozhodnutím Liduška vstala. Ustrojila se, jak jen dovedla, a otevřela potichoučku dveře. Rychle seběhla se schodů a stanula na ulici. Tam bylo plno světla a mnoho lidí. Za výkladními okny obchodů kupila se spousta krásných věcí a vábila k sobě zraky mimojdoucích. U jednoho obchodu zastavila se dívenka a oči jí planuly vzrušením. Krása vyložených hraček jí dala na chvíli zapomenouti na zármutek. Dychtivě hleděla na krásné panny v hedvábných šatičkách, na bohatě vyzdobené kočárky, na porculánové nádobíčko v malých kuchyňkách, na všechny ty hračky, jimiž dospělí oblažují děti.

„Chtěla bys jistě takovou panenku, děvčátko!“ ozvalo se za Lidunkou. Nějaká paní v černých šatech se na ni usmívala. „Musíš býti hodná a hezky poprositi maminku a ona ti jistě takovou panenku koupí! To budeš potom šťastná, vid’!“

„Maminka mi panenku nekoupí, řekla tiše Lidunka, a v očích se jí zaleskly slzičky. „Je nemocná a já — já už musím pryč!“ rozhodla chvatně a utíkala známou cestou ke kostelu. Protože bylo v neděli večer, byl kostel ještě otevřen. Jen několik starých lidí sedělo v lavicích, ale u oltářičku Matičky Boží s Ježíškem neklečel žádný. Lidunka si cestou umiňovala, co všechno Ježíškovi v kostele poví, ale teď zde jen s ručkama sepjatýma klečela a opakovala: „Zlatý Ježíšku, zlatý Ježíšku!“

Náhle dotkla se její hlavičky vlídná ruka. Lidunka poznala paní, která ji oslovila u hračkářského obchodu. „Neplač, děvčátko, a pojd' se mnou! Venku mi povíš, co ti schází,“ řekla Lidunce laskavě a vyvedla ji za ručičku z kostela. „Nu, pověz mi, co jsi chtěla Ježíškovi!“

„Chtěla jsem štěstí!“ vyhrklo z Lidunky.

„Štěstí?“ podivila se paní. „Ty víš, co je štěstí?“

„Ano,“ řeklo děvčátko vážně. „Musím míti štěstí, aby byla má maminka zdravá a veselá.“

„Pojd',“ řekla paní, „zavedeš mne k mamince!“ Když vešly do světnice, našly tam sousedku, těšící ubohou ženu. Ta se po Lidunčině odchodu vzbudila a volala dcerušku. Když se jí žádný neozýval, dostala strach, že se holčičce něco stalo. Sousedka ji uslyšela a přišla k ní.

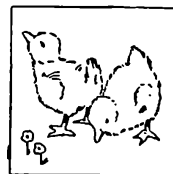
„Maminko, moje drahá maminko, neplač! Vždyť já tě nikdy nepustím!“ volala Lidunka, objímajíc matku. „Hled', přivedla jsem s sebou tuto hodnou paní, říkala mi, abych neplakala, že budeš zase zdravá!“ hovořilo dítě, dívajíc se vděčně na cizí dámu.

Tato poslala ihned sousedku pro lékaře a když s Lidunkou a její matkou osaměla, řekla: „Máte hodné dítě. Právě takovou byla má malá holčička. Umřela mi před rokem a slibovala: „Maminko, já tě nenechám samu. Až umřu, pošlu ti jinou holčičku, aby ti nebylo smutno. Já musím k Ježíškovi! Dnes jsem uviděla vaši dcerušku. Nejdříve jsem myslela, že je chtivá hraček a že vyběhla z domu jen k vůli hračkám i chtěla jsem ji napomenouti, aby se večer netoulala a nečinila tak rodičům starosti.“

Pak jsem však viděla, že je celá uplakaná a že pohled na hračky poutá jen její očka. Její srdečko o nich nevědělo. Odběhla a já, puzena čímsi cizím hlasem, šla jsem za ní. K mému největšímu údivu vkročila vaše dceruška do kostela a tam se vroucně modlila k Ježíškovi. Tázala jsem se jí, co od něho chce, a tu mi řekla všechno. Vidím, že jen hodná a zbožná matka může mít takové dobré dítě. Činím vám návrh: Jsem sama a smrtí svého dítěte nadobro opuštěná. Nejsem příliš bohatá, ale tolik mám, abych se o vás a o vaše dítě mohla postarati. Mám obchod a ten vyžaduje mé neustálé přítomnosti. Vezmu si vás k sobě. Vy, až se uzdravíte, budete se starati o naši domácnost a já zase budu pracovati v obchodě. A Lidunka bude vaším i mým štěstím.“

Tak se také stalo.

Lidunka se s maminkou odstěhovala k dobré paní a žily všechny šťastně a spokojeně. Každé volné chvílky Lidunka i nadále využila k tomu, aby v kostele svému Ježíškovi srdečně poděkovala za své štěstí. Věří pevně, že jen Ježíšek a hodná holčička její druhé maminky jí je vyprosila.

VČELKA.

A l e k s a n d r P u š k i n. — Přel. O. F. Eabler.

Jenom co se na lučinách jarních
ukázaly první pestré květy,
a už z říše zlaťounkého vosku,
z příhrad sladce vonícího medu
vylétěla první malá včelka.

Rozlétla se ke květinkám raným,
vyzvídala o radostném jaru:
Přijde-li už brzy host ten milý,
zda se brzy zazelená louka,
rozpučí-li brzy lístky svěží,
rozkvetou-li brzy vonné třešně?

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

Z veselých příhod naší třídy. V přírodopise ptal se p. učitel, co je to kaviár. Vyvolaný žák odpověděl: „Kaviár je skleněná nádoba, ve které se chovají vodní živočichové.“ (Spletl si to s akváriem.) — Jindy tázal se p. učitel žáka, jak pozná smrtihlava. Žák odpověděl: „Smrtihlav má mezi krovkami umrlčí hlavu.“ — V dějepise se tázala paní učitelka, kdy byl vydán diplom říjnový. Žák H. vyhrkl: „Diplom říjnový byl vydán 40. června.“

Perličky ze zeměpisu. Beduini vodí po poušti karabiny. — Arabie je největší poloostrov v Evropě. — Krkonoše se táhnou od průsmyku Novosvětského až po Kazbek. — Čína náleží k nejznamenitějším dílům světa. — Největší francouzská řeka je Ebro. (Al. Liška, III. tř. měšť. v Koryčanech.)

SKRÝVAČKA. Kde je Karkulka a vlk?

L. Dušková* 39, K. Dobrovolná 37, M. Kadlecová 37, J. Šumpela 37. **Slavice:** J. Chňoupek* 39. **Slavičky:** J. Starý 39. **Slavkov:** M. Dopita 37, M. Francová* 33. **Slavoňov:** A. Dyntarová 20. **Slizany:** A. Šabata 20. **Smolná:** F. Dobeš 37. **Smrk:** J. Vávra 39. **Soběchleby:** A. Kociánová 33, V. Krečmer 32, V. Vymětalík* 32, J. Zelík 21. **Sokolnice:** B. Řehoř 34. **Spešov:** Š. Rosendorfová 38, B. Rybářová 34. **Spišská Nová Ves:** M. Zbavitelová 24. **Staré Město:** A. Duchčíková* 33, F. Fojtík 27. **Strabenice:** A. Král 9. **Strání:** F. Popelka 38. **Strážnice:** J. Tománek 39, V. Schüch 39, F. Adamec 36, J. Ráček 32, F. Gajda 31. **Strhaře:** J. Dudák 39. **Střelice:** A. Dlapková 36, L. Liška 36. R. Strakoň 36, M. Hroudná 33, M. Dlapková 32, J. Ondrášek* 26, B. Švestková 24. **Střílky:** J. Huňka 19. **Střítež:** K. Krátký 39, J. Veselý* 39, Nepodepsaná 17. **Sušice:** C. Škrabálek 24. **Svatobořice:** L. Kyněra 35. **Sv. Jan pod Skalou:** K. Nekuda* 38, F. Činčera 36. V. Píza 28. **Svitávka:** V. Dušková 39, B. Bednář 39, J. Dvořák 38, A. Kohoutek 38, J. Matulová 38. **Syrovice:** J. Peloušek 17. **Šebkovice:** J. Holza* 35. **Šitbořice:** A. Káňa* 34. **Šlapanice:** B. Mazálek* 38, T. Drlík 37, O. Horáček 37, J. Kotulán 37. **Šošůvka:** F. Vybihal 38. **Štěmčehy:** A. Ondráková 19. **Štěpánkovice:** E. Harazim 31, A. Petřík 29, M. Stošková* 25, Nepodepsaný 25. **Štěpánov:** A. Špetík 17. **Štramberk:** A. Hanzelková 29, L. Hanzelková 25, M. Hoffman 25. **Šumbark:** J. Schneider 37. **Šumperk:** V. Liška 22. **Těšetice:** L. Jedličková 23. **Těšov:** J. Haluza 38, F. Lekaš 38, A. Skovajsa* 38, A. Šobánková 38. **Tišnov:** V. Borkovcová 39, V. Kothbauerová 39, V. Pavlíček 38, L. Slámová* 38, K. Moravec 35, M. Hamminger 34, K. Klíč 33, O. Svobodová 32, V. Janková 29, L. Červinka 22, J. Šancová 20, M. Buček 17, J. Smejkal 14. **Tlučovice:** O. Vybíral 29, J. Wodeckí 29. **Trojanovice:** J. Káňa 37. **Troubelice:** L. Kotlík 32. **Troubsko:** J. Křoustek 39, J. Bartoněk 39, J. Pospíšil 39, Jan Sobola 39, V. Svoboda 39, V. Kříž 38, Jos. Sobola 38. **Trstěnice:** A. Krchňavá 32. **Třebčín:** J. Benzeigtigová 38. **Třebíč:** F. Fiala 39, A. Kokeš 39, M. Man 39, M. Staňková* 39, J. Polanský 38, B. Svobodová 38, J. Skryjová 38, A. Jeřábková 38, J. Weignerová 34, M. Zelničková 31, E. Vejmelková 30, M. Punčochář 29, M. Šebestová 29, M. Frkalová 28, V. Dvořáková 28, A. Purerová 28, B. Dvořáčková 26, L. Broušková 25, J. Dvořáček 24, H. Frencová 23, J. Pospíchalová 23, Z. Fiala* 22, V. Kopečková 22, M. Vrtalová 22, J. Suchá 21, E. Tylová 21, A. Padrtová 20, K. Zmek 20, J. Fejta 19, V. Sedlák 17. **Třebomyslice:** J. Blažek 36. **Třeboň:** K. Dušková 16. **Třebová Mor.:** J. Klein 38. **Třebovice:** V. Martinek* 32, M. Jančík 30. **Třešť:** A. Roháček 30. **Tvarožná:** B. Kalábová 21. **Újezd:** R. Ležáková 21. **Újezdec:** J. S. Piják 38, F. Jahodová 33. **Určice:** M. Krobotová 36, J. Mlčoch* 36, J. Krobot 20. **Vacenovice:** M. Chromá 20, B. Vorlíčková 20, V. Stárzová 18, M. Horáková 15. **Velehrad:** M. Novotný 30, V. Kyselka 28, A. Zatloukal 28, V. Duroň* 27, J. Hotař 27, K. Sommer 20. **Velenice:** Č.: J. Bartoš 18. **Velešovice:** F. Mrázek 39, M. Korecká* 38, A. Zítka 38. **Veselí n. M.:** L. Přibyl 22. **Veselíčko:** M. Martinek 29. **Větkovice:** F. Werdich* 24. **Vícemilice:** M. Dytrychová 17. **Vilémov:** J. Lakomý 24. **Vitčice:** Z. Zaoral 34, V. Běhal 32. **Vlčnov:** J. Sedláček 37. **Vlkánov:** J. Festa* 34. **Vlkoš:** J. Novosad 18. **Vnorovy:** J. Řičica 30. **Vydří Kost.:** J. Svoboda 26, A. Šprincl* 26. **Vydří Prostř.:** M. Šafránková 28, J. Kopečná 24. **Zarazice:** A. Matyášová 30. **Záříčí:** L. Hýbner 31. **Zavadilka:** V. Majer 17. **Zbýšov:** J. Šancová 28, J. Langer* 27. **Zlín:** F. Běhal 26. **Zliv:** M. Ficlová 38. **Zvole:** J. Kupský 35. **Žabovřesky:** A. Zavadil* 38, L. Lossmann 37. **Žarošice:** M. Záleský 20, J. Buryška 9. **Ždánice:** S. Peňáz 30. **Žďárec:** B. Brychta 37. **Žďárná:** J. Přikryl* 35. **Žebětín:** M. Rybníkář 19. **Želetice:** J. Šálek 29. **Židenice:** Ž. Bílková 39, J. Papež* 39, J. Pokorná 39, V. Bořil 37, J. Veselý 34, J. Niederle 33, V. Stejskal 32, M. Stehlík 30, J. Rolinková 30, J. Plch 27, S. Ziková 22, M. Mikulášek 22, M. Müller 20, J. Janeček 20, J. Morrent 25. **Židlochovice:** M. Stavělová 31. — Opožděně došlo: V. Walter, Brno, 33. J. Kára, Ivanovice na H., 17. S. Pernický, Jasenice, 22. K. Chytil, Ludslavice, 20. Nepodepsaní: razítka Blansko 32, Liteň 21, Němčí H. 38. — Prvního turnaje zúčastnilo se 909 luštitelů, z toho 597 chlapců a 312 děvčat. Nejvíce luštitelů bylo z Kroměříže (34), Brna (31), Hranic (31), Třebíče (30), Olomouce (15), Židenic (15), Tišnova (13) a Modřan (13).

OŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 7.—9. zašlete zajednou nejpozději do 10. května b. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“. Brno-Židenice.

1. Číslovka.

Vlad. Salaš, Brno.

V zimě všude viděti 12345,
na jaře zase 1212345.

2. Záměnka.

M. Jančové — Fr. Jordán.

Stěžovala si naše s „k“,
že je pro ni těžká s „b“.

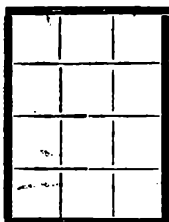
3. Souzvučka.

A. Stehlíková, Bojanovice.

Nашe pilná — Anna
seskočí vždy první —
každíčkého rána.

4. Měřický oříšek.

J. Sobola, Tr.

Z naznačeného obrazce
jest vymazati 6 stejných
přímek tak, aby zbyly
jenom 3 úplně omezené
čtverce nestejné velikosti.

5. Přesmyčka (lit.)

Emil Orlický.

SIJ DOBRÝ OVES! O. K.

I. = F.

6. Záhadný nápis.

B. F.

U

Vepřik
Opěradlo
Hospoda
Oř (převrácený)
V ohni je

7. Číselka.

Kokeš.

V Brně postavili 65423 nový 123456.

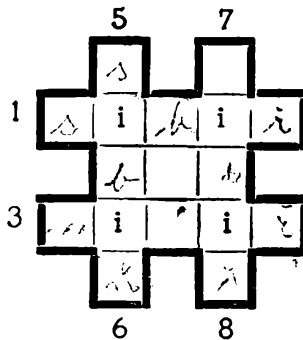
8. Sloučenka.

„Jupiter“ — všem.

K ptáku ráčkem čtenému
přidej jen dvě hlásky,
uzříš „tvora“ nového,
který slouží armádě i civilům.

9. Rámovka.

Vojt. Bezpalec, Č. Budějovice.

1—2 studená krajina

2 3—4 dělával uhlíř

5—6 město v Rumunsku

7—8 mořský vynález

10. Rebus.

Ed. Konrád, Olomouc

21./12. — 21./3. =

Rozluštění hádanek z 1.—3. čísla.

1. Chiron, Ivan, rak, on, n. 2. Únor, úmor. 3. Hořčice, Hořice. 4. Kal, voda, Kalvoda. 5. Kos, kosa. 6. J. A. Komenský. 7. Pětkrát šest je třicet. 8. Zapadlí vlastenci. — Ve stínu lípy. — Božena Němcová. 9. Prst, past. 10. Rez, rež, řez. 11. K, Arabi, na — karabina. 12. Krok, rok, oko, díl, lid, Lido, Ido, kork. 13. Provaz, pro vás. 14. Jaterník, jaternice. 15. Pole, nic — polnice. 16. Ledňáček. 17. Ko, daň — Kodaň. 18. Poleno, koleno. 19. Ručník, ručnice. 20. Kluku, kuklu. 21. Říp, Řím. 22. Ruka, paruka. 23. Mrštík, Maryša. 24. Svrchník. 25. Svátek Všech svatých. 26. Předplatné. 27. Parník, perník. 28. Los, šos, nos, kos, SOS. 29. Josef Kajetán Tyl. 30. Myrta, dcera, kapsa, moucha, zebra, malta, kniha, Tekla, hlava — Republika. (Tiskařský Šotek si v této hádance hodně zařadil, proto byla uznána také jiná možná řešení.) 31. Marta, maska, matka, marka, malta. 32. Žid leží dle židle. 33. Alois Jirásek. 34. Aleš, Anna, voda, dítě, dělo, osel, tára, orel, ovar, úvoz, Anna, dýka — Anděl Strážný. 35. Teplice, plíce, lice, ce. 36. Necht' Andělu Strážnému, příteli nám milému, se vždy dobře daří. Přejí mu hádankáři. 37. Otakar Březina. 38. Praha, koule, Rusko, Karel. 39. Svatý Václav.

Objednejte si u Občanské tiskárny
v Brně, Starobrněnská ulice 19-21

NOVÉ KVĚTY

Napsal J. MILOTA. — Cena Kč 6.—

MILÁČKŮM

Napsala VL. PITTNEROVÁ. — Cena Kč 6.—

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII.

DUBEN 1934

ČÍSLO 8

SVATÝ JIRÍ

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. SR. O. V BRNĚ

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

A. S. č. 8.

Kupon
pro
filatelisty
1933/34.

Nové československé známky.

V nejbližších dnech vyjde výplatní poštovní známka s obrazem hudebního mistra Bedřicha Smetany. Portrét mistrův je vzat z doby jeho vrcholné tvůrčí činnosti. Zhotovena je ve velikosti běžné 50haléřové známky s touž hodnotou a barvou.

Dále se chystá vydání známek s motivy, které se budou vztahovati k 20. výročí založení České družiny na Rusi. Emise bude obsahovati tři až čtyři známky a vyjde snad počátkem července. Jedna známka bude míti pravděpodobně obraz Štefáníkův.

Příležitostná razítka.

V tomto roce máme již druhé příležitostné kruhové razítko. První bylo v lednu při příležitosti mistrovství Evropy v krasobruslení. Razítko nese nápis „Mistrovství Evropy v krasobruslení dám a dvojic — Championat d'Europe du patinage des figures dames couples — Praha 1.“ Zásilky k orážení byly přijímány u pošt. úřadu Praha 25, kde byla provisorně zřízena přepážka Praha 1. Razítkováno ve dnech 27. a 28. ledna 1934. Barva razítka: černá.

Dne 18. února t. r. povolilo ministerstvo pošt druhé příležitostné razítko Městskému divadlu v Chrudimi, jež bylo ten den slavnostně otevřeno. Zvláštní přepážka pošt. úřadu Chrudim I byla umístěna v divadle. Razítko nese nápis: „Divadlo K. Pippicha — 18.-II. 34. — Chrudim 1.“ Barva razítka: fialová.

Kdo by se o tato razítka zajímal, mohu každému zaslati jeden nebo více kusů po 1 Kč. Počínaje příštím číslem budu hlásit tato příležitostná razítka, pokud bude možno, předem, a jsem ochoten je každému čtenáři tohoto časopisu za režijní příspěvek obstarati.

Různé.

Rubriku „novinky“ v příštím čísle. O frankovací typy je velký zájem. Jednotlivé přihlášky vyřizují v tom pořadí, jak došly. Zájemcům balíčky frankotypů stále zasílám proti úhradě porta, t. j. 1 Kč ve známkách.

I nadále přijímám rakouská i naše popřevratová razítka v každém množství a vyměňuji za známky. Též známky Tyršovy a Pribinovy upotřebené i neupotřebené.

Ceník čsl. známek.

23 Hradčany stříhané Kč 2.50, 12 Hradčany zoubkované 2.50, 6 Legionářské 0.50, 3 Masaryk 125—1000 h 4.—, 2 Husita 1.—, 3 Červený kříž 5.—, 18 Holubice a Republika 5—250 h 1.80, 9 Hospodářství 1.—, 4 Jubilejní 1923 30.—, 3 Kongres 40.—, 4 Sokolský slet 36.—, 23 Masaryk 40h—5 Kč 7.—, 8 Pohledy s průsvitkou 5.—, 9 Pohledy bez průsvitky 1.—, 4 Praha Tatry s průsvitkou 4.—, 4 Praha Tatry bez průsvitky 1.—, 10 Jubilejní 1928 10.—, 5 Svatý Václav 3.—, 4 Pamětní 1930 8.—, 3 Pohledy 1930 3—5 Kč —.90, 1 Mikulášský chrám 2.50, 3 Pohledy 3.50—5 Kč 2.50, 4 Tyrš —.80, 6 Novinová provisoria 6.—, 8 Novinové —.80, 4 Spěšné 1.—, 14 Doplatní 1919 3.50, 42 Doplatní provisoria 18.—, 12 Doplatní 1928 1.—, 2 Skautské 4.—, 3 Silhuety 10.—.

Placení předem na S. Sláma, Praha-Smíchov, Mrázovka 693, úč. pošt. spoř. 4019 Praha.

Liturgická příručka pro ministranty. vyšla právě nákladem „Legio angelica“, Družiny hochů ministrantů v Praze II.-320 (Emauzský klášter). Přináší nejen přesný a podrobný návod k ministrování jednoduchému a slavnostnímu, ale také stručný výklad všeho, co se vztahuje ke mši svaté, noty pro chorální zpěv, slovníček cizích výrazů, poučení o Legio angelica atd. Proto prospěje nejen ministrantům, ale i každému katol. chlapci. Umělecky vzorně vypravená knížka o 128 str. stojí 5 Kč.

Ježíškovo sluníčko. Pod tímto názvem napsal Dr. Č. Tomiško podle francouzského díla P. Viktora Marmoitona půvabný životopis malé, šestileté Lucietty, zbožné dívky, vychované vzornou matkou a posvěcené raným sv. přijmáním. Pěkně vypravená knížka hodí se jako dárek k I. sv. přijímání i při jiných příležitostech. Vydaly ji Školské sestry sv. Františka na Král. Vinohradech. Stojí 5 Kč. — Obě knížky možno objednat také v knihkupectví Občanské tiskárny v Brně, Starobrněnská 19-21.

ANDĚL STRÁŽNÝ

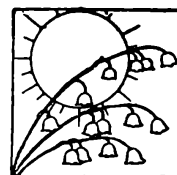
ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

Bolestná Matka Boží.

ODPLATA.

Klema K v ě t e n s k á.

Bylo jaro — několik dnů před velikonočními svátky.

Zlaté sluníčko vybalilo se ze šedivých mraků a jasným očkem rozhlédlo se po kraji. Kam padl jeho teplý úsměv, tam zmizel zbylý sníh a probuzená země rozzpívala se radostně k novému životu. Pod mladým břízovým hájkem zazvonily svými zlatými zvonci vonné petrklíče a skromné fialinky v svěží travičce na mezi pozdravovaly se navzájem libou vůní.

A vysoko v oblacích třepetal se skřivánek a svými jásavými hymnami velebil Tvůrce .

Ze školní budovy ve vesnici Jabčince vyhrnul se zástup dětí. Smály se vesele na sluníčko a radostně si popěvovaly: „Jaro letí, jaro je tu, hnedle budou stromy v květu!“

„Kluci, já jdu na petrklíče!“ zvolal malý Milan Nováků a zatočiv se vesele na podpadku, zmizel v domku u školy.

„Já jdu s tebou!“

„Já taky! A nařežu si hned proutí na tatárek, bude brzy mrskut!“ přidal se k Petrovi Pravdíkovému Jožka Pecků.

„Máš nůž?“

„Mám, Ježíšek mi naložil.“

Za chvíli se všichni tři hoši sešli na návsi a radostně vykročili k blízkému lesíku.

„Na zítřek se máme učit náboženství! Už umíš?“ vzpomněl si na jednu Pepa a zarazil se.

„Hm, to počká, ale motýli by nečekali!“ pohodil hlavou Milan — a už se rozehnal přes Zavadilovu louku k hájku.

„Po louce se nesmí šlapat!“ prohodil Pepa a obešel s Jožkou po mezi.

„A kdo mně zakáže?“ pyšně odsekl Milan a nemilosrdně dupal mladé hlavičky trávy.

„Teprve pučí, to je hřích, vid', Pepo?“ zašeptal Jožka svému kamarádu.

„To se ví — ničit cizí majetek je hřích.“

Došli pod háj, kde ve vlhčinách voněly kytice zlatožlutých petrklíčů. Milan rval surově něžné žluté zvonky, aby kamarádům nic nezbylo.

„Pojd', nařežeme si u potůčku proutků a půjdeme domů,“ řekl tiše Pepa Jožkovi, když viděl nepřátelské Milanovo jednání.

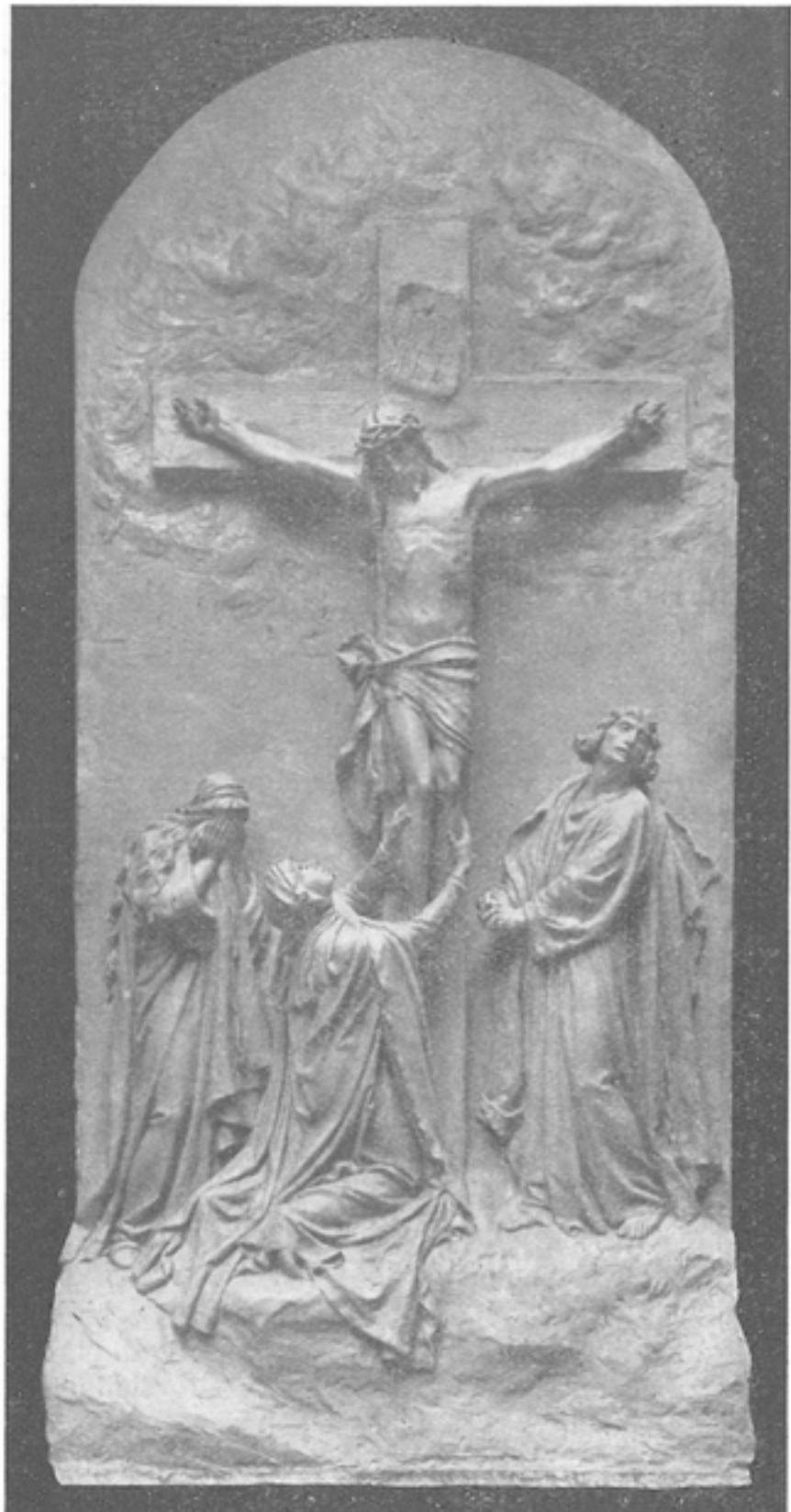
„Vždyť se máme ještě učit náboženství,“ připomněl Jožka a hup-hup po nízké mezi k potůčku. Milan s kyticí petrklíčů přicházel zvolna zpět zase po Zavadilové louce.

„Zase šlape trávu,“ poznamenal Pepík a uřízl tenký prut z nízké vrby. Vtom zaslechli však rozhněvaný hlas a hned nato zahlédli hospodáře Zavadila, jak se žene k louce: „Kdo mně to tam šlape po louce? Tu máš! Tu máš!“ Pádná pravice pana Zavadila bušila do Milanových zad.

„Zasloužil,“ vydechl Jožka na zpáteční cestě z vonného podlesí. Nesl si v ruce svazek mladého proutí, i Pepa skládal si je do svazečku.

Pozdravení buď,
svatý kříži...

Vosmíkuv obraz:
Ukřižování v kostele
slavkovském.

„Těšíš se na mrskut?“
 „To víš! Půjdu po
 mši sv. ke kmotřence
 Slezákové i k tetičce
 na koledu.“

„Umíš koledu?“
 „Umím, ty ne?“
 „Ještě ne, naše Lid-
 ka mne naučí,“ od-
 větil Pepa.

„Řeknuti ji, chceš?“
 „Tak dobře, ale mu-
 síme spěchat,“ svolo-
 val Jožka, který si
 zase vzpomněl na ná-
 boženství.

„Pochválen buď Ježíš Kristus,
 milá paní kmotříčko,
 přišel jsem si hnedka zrána
 pro červené vajíčko.

Vajíčko mně dejte hezký,
 milá paní kmotříčko,
 zaplatí vám Bůh nebeský
 stokrát jedno vajíčko.“

„To je pěkná koleda, taky se jí naučím,“ zvolal Jožka. „Přijdu zítra po škole k vám a budu se učit.“

*

Druhý den se Milan ve škole chlubil, že přinesl včera ještě i kytičku fialek se Zavadilovy louky, že si ale přinesl i notný výprask, tím se ovšem nepochlubil. Pepa s Jožkou při jeho řeči na sebe pohlédli a chtěli něco doložit, když v tom okamžiku zazvonilo.

První hodinu byly počty — a druhou náboženství.

První byl vyvolán Milan. „Vypravuj, Nováku, kterak Pán Ježíš byl ukřižován.“

Milan vyskočil, chvíli lapal vzduch, pak vykoktal dvě, tři slova a mlčel.

„Učil ses?“ otázal se pan farář.

„Ano,“ lhal Milan, ale staříčkový pan farář přísně prohodil: „Zůstaneš po škole. Víím, že ses neučil, protože jsi byl do pozdního večera na páně Zavadilově louce. I pana Zavadila jsem viděl a slyšel,“ dodal s důrazem a zahleděl se pátravě do Milanových očí. „Budeš-li takhle pokračovati, nevím, co z tebe bude .“

Milan — červený až po uši — sedl si s pláčem do lavice.

Ostatní hoši — i Pepík a Jožka — odříkali článku z bible bezvadně. A když potom po vyučování opouštěli všichni žáci třídu, seděl Milan sám v nízké lavičce a učil se náboženství.

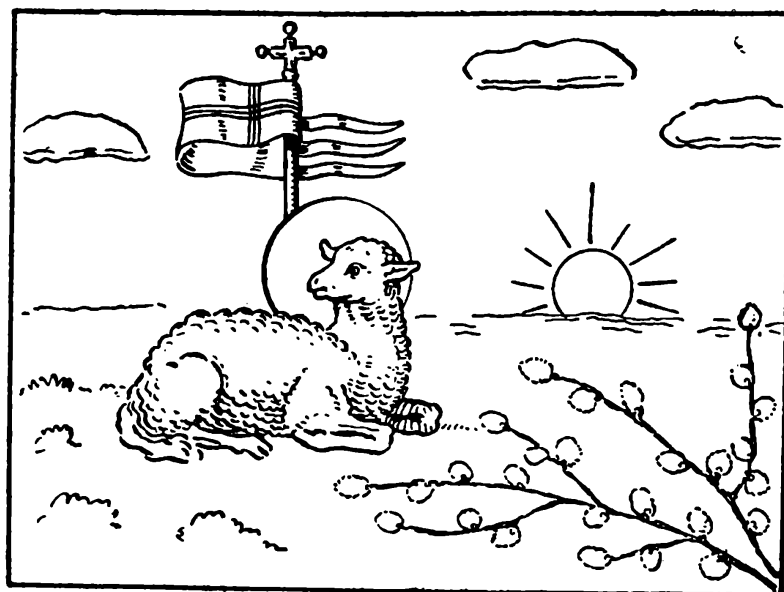
Sluníčko ťukalo mu zlatým paprskem do prázdné hlavy a smálo se mu a napomínalo jej zároveň: „Vidíš, odplata přišla! Každá neposluš-

nost a nedbalost se trestá!“

A Milan skrýva lsvé uslzené oči do usmolených dlaní a viděl se doma, kde jistě už tatínek chystá řemen

„Není lépe, být poslušným a pilným?“ zatukalo mu svědom na srdíčko. A Milan rozhodným hlasem se přiznal:

„Je! A budu i já jako Jožka a Pepa. Dokáži to!“

VLAŠTOVKY.

Edv. Elpl.

Na zásplí hnízdo zas oživlo,
vlaštovek přilét' sem pár,
tak je tu radostně vítáme
po kolik zašlých už jar.

Na Velký pátek k nám přilétly,
v domov se vrátily zpět,
každý je vždycky rád uvidí
panenky čisté jak květ.

Po dvoře šťastně se rozhlédly,
kde kdo tu vítá je rád.
I stará jabloň se rozkývá,
vetčný kmen jako by zmlád'.

Vidí tu milých dvě vlaštovky,
radostí všechna se chví,
staří k ní přilétli přátelé,
necht' o tom celá ves zví.

POZDRAVY.

Karel Doubravský.

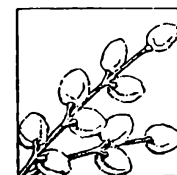
Sluníčko na poli,
na louce, v lese...
Každému kvítečku
pozdravy nese.

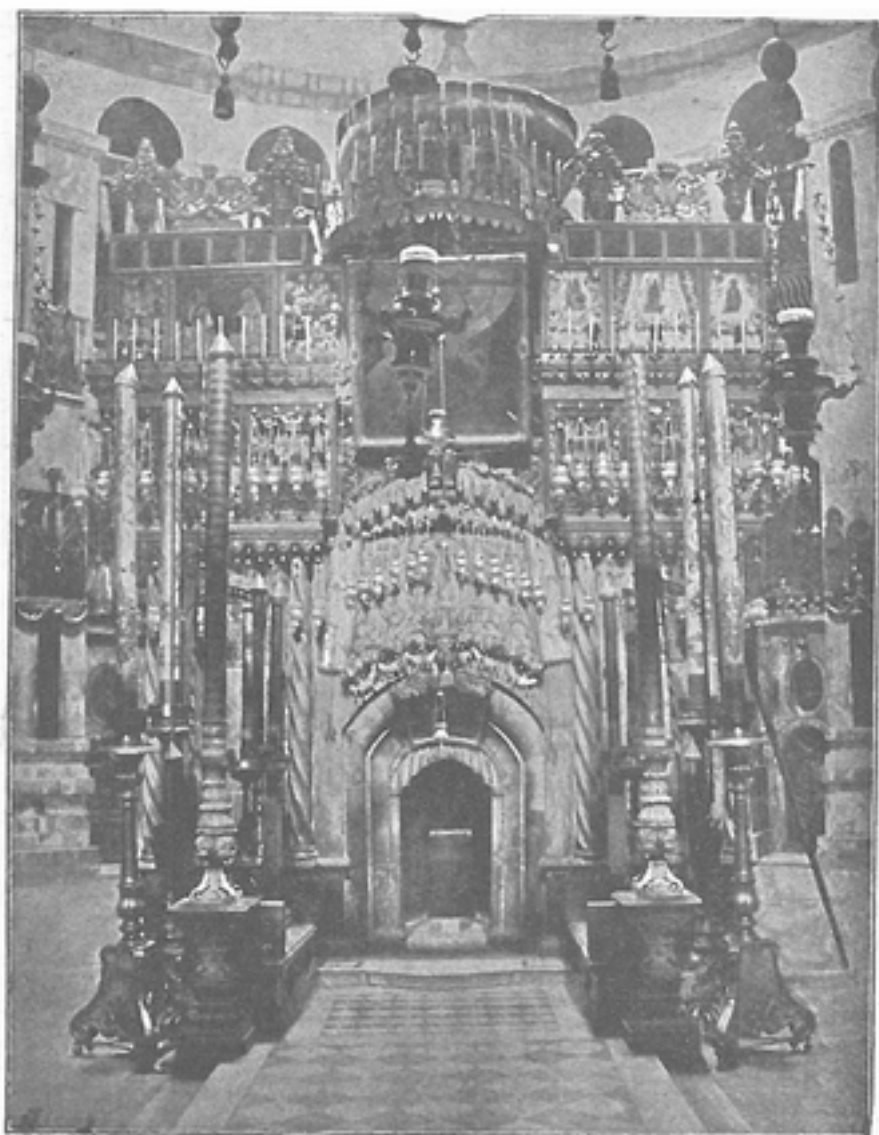
Sasance z velehor,
z ledových strání,
orseji z městeček
zářících bání.

Macešce z pohádky
od jejích dětí,
budou se lístečky
pláčem jí chvěti.

Chudobce u cesty
od vlnek moře,
aby jí zmírnilo
chudoby hoře.

Proto vždy kvítečkům
zaplanou zraky.
Přines mi, sluníčko,
pozdravy taky!

KAPLE

Božího hrobu
v Jerusalemě.

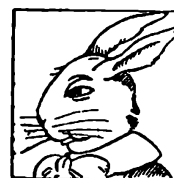
Štoček lask. [zapůjčil
Msgr. prof. A. Bartoš.

NA HORÁCH.

Karel Doubravský

Obloha nízko je na horách,
nebe se k chaloupkám chýlí,
jen co bys ruku svou v mračno vztáh',
otevře ráj se ti bílý.

Obloha nízko je na horách,
nebem tam všecičko dýše.
Oponu k zemi až vítr stáh',
rosí tak tichounce, tiše...

Obloha nízko je nad lesy,
s ptáčaty sám Bůh tam mluví,
stromy se chystají na plesy,
„volenku“ troubí hlas žluví.

CO ZAVINIL STARÝ KACAFÍREK.

Z nových příběhů školáka Káji Maříka. — F. Háj. — (Pokračování.)

Maminka hajná otevřela mdlé, zakalené oči, zašeptala: „Kája!“ Sáhla si rukou k hrudi: „Pálí,“ vzdychla. Chvějící se ruce hajného měnily obklady. V hlavě mu divoce vířilo. Co počít? Šafářka nejde — nemoc, zdá se, pevněji se zakusuje. Snad už se pan doktor vrátil? Jen kdyby mohl pro něho doběhnout. „Pane Bože na nebesích, smiluj se, slituj se, ustrň se nad námi!“

Tak byli živi v skromném, tichém, radostném štěstí — a najednou maminka stůně. Nic bolestnějšího se nemohlo stát. Nikdy necítí člověk svou nicotnost, svou nemohoucnost víc než u lože nemocného, nejdražšího na světě. Maminka byla zlatým sluníčkem hajnovny, maminka byla útěchou, radostí, pomocí — maminka byla pro něho a pro Káju tím nejkrásnějším, nejmilejším kvítečkem na světě. Byla! Pro Boha na nebi, což už nebude?“ Div nevykřikl. Krev svých žil by dal, jen aby se uzdravila. Jen lékaře, dokud je čas, jen lékaře

Jede — hrčí. Copak to jede? Copak to hrčí? Hajný otvírá dveře, dívá se, poznává. Jede kočár z lesního úřadu. Najednou je ve světnici dobříšský lékař, je tam Kája, syneček jeho miloučkový, je tam i Kamarád, který jaksi nemůže pochopit, že neslyší vlídná slova hajné, která se vždycky usmívala: „Pěkně vítám, Kamaráde, což, kůrčičku s medíčkem bys nechtěl?“ Ne, dnes takových slov neslyší, jen vidí ustaranou tvář hajného, vidí lékaře, skloněného nad ložem, slyší konečně i jeho tichá, ale důrazná slova: „Nejvyšší čas, že jsem přijel. To je Kájova zásluha. Obklady budete dávat docela jinak a jinam. Pro léky vám dojedu do Lážova, jsme tu hned zpět — a z toho vašeho chlapce můžete mít radost!“ Hajný honem ani všechno nechápal, dřív šafářka uhodla.

Kája usnul dřív než chtěl, dřív než se nadál. Po léčích a správně dávaných obkladech už k ránu přišla úleva. Ne natolik, aby se mohlo říci „je vyhráto“, ale přece jen nemoc se nezhoršila.

Denně dvakrát chodil lážovský lékař do hajnovny a desetkrát denně huboval s panem lesním na to „syrové, protivné počasí, které je výborným pelíškem pro bacily všeho druhu“

Zdeň ještě trochu chraptila, paní lesní už čekala, brzo-li lékař dovolí, aby mohla posílat do hajnovny lehké, chutné nákypy, „tetě hajných na zub“; Týna, podle zjištění Káji, který od začátku nemoci ukázal se v lesovně než jedinkrát, „byla moc nápodobná starému Winklerovi — víte, Týno, už nemáte nosejček, ale nos do červena“ (protože ji potrápila rýma nejvíc) — a pan lesní pořád ještě marně proklepával kloubem prstu aneroid i tlakoměr. Pořád ještě strašil déšť a plískanice. Až několik dní před sv. Martinem v noci se vítr obrátil, do rána kalužiny škraloupem ledu se potáhly, první mrazík protáhl se průseky a Týna radostně nesla do hajnovny citronový náky. Maminka hajná, pobledlá sice, ale už s jasnými očima a tichým úsměvem ji přivítala: „Pán Bůh vám, Týno, a pánovům odpláť všecko, co jste pro mne udělali! Však

NA JAŘE.

nákyp. Vzácná paní už se těší, jak vám půjde k duhu a povídala: Jen žádné velké děkování! Dnes já tobě, zítra ty mně! Nevíme, kdy kdo koho budeme potřebovat! Teta hajných už se v lesovně něco nasloužila! Pomohla každou chvíli a jen ať si vzpomene, jak to bylo, když před lety já se rozstona! Víc než týdný byla mi milosrdnou sestrou! Tak řekla vzácná paní, teta, a jezte je vám přáno!“

I otužilému hajnému zaleskly se oči pohnutím, když toto slyšel: „Kdyby, Týno, jen každý stý člověk byl tak dobrého srdce jako pánovic, dobře by bylo na světě!“

„A ne, strejčku, abyste si myslil, že nákyp je pro vás,“ obrací Týna řeč, protože i jí už je tak trochu do slzí, „vám nesu knedlíky s koprovou a kousek masa na žebírku, Kája už zas bude jíst u nás! S pěnou přijde vzácná paní sama, povídala, trochu si porozprávět.“

Všecka bolest a zděšení a úzkost, uložená v srdíčku Kájově po dobu maminciny nemoci, při prvním jejím kroku na dvůr vyprchala nad vrcholky stromů. „Maminka už nestůně. Maminka už bude zas docela zdravá!“ vykřikoval v průseku a povídal každému, koho potkal. To už z tenkých škraloupů se utvořil silný led, to už bylo možno sjíždět dlouhou klouzačkou po zamrzlém potoce, to už všechny stromy brdských lesů obleklo jíní do bílých kožíšků. Sluníčko už natáhlo teplou kamizol-

vím, hajný chodil v starostech, ničeho si nevšiml, vy o hospodářství jste se starala, jídlo vzácná paní mužovi i dítěti poslala, teta šafářovic i v noci u mne poseděla, když povinnost hajného do lesa odvolala. Zaplať, Bože, už pomalu vstanu a aspoň ve světnici si uklidím a kousek jídla uvařím!“

Týna se usmála: „To teda, teta, tak za týden, dřív ne! Teď začnu nosit i vám, už pan doktor dovolil. Dnes tuhle nákyp, odpoledne jablkovou pěnu, vzácná paní trochu jemného pečiva k ní chystá, a na večer trochu polévky z telecích kostí, řek' pan doktor — i žloutek smí se do ní zakloktat. A hnedle kousek bílého masa, kousek zadělávané mladé slepičky, polévku se svítkem a zas

ku, králíčí kůžkou podšitou, a Měsíček v bílé měsíční noci, kdy Mráz svištěl nad Lážovem, povídal psům na samotách: „Už to jde do tuhého! Svatý Martin opravdu přijede na bílém koni — a já mám přichystaný kožíšek, měkce prošitý vydří kožišinkou. Vždyť v noci nejvíc Mráz pálí. V celém kraji už je zdravěji. Maminku hajnou Kája zachránil, protože včas lékaře přivezl, však ona o tom dobře ví; dnes už jí tváře zdravým vzduchem červenají a radost její srdíčko hladí poznáním, že má tak dobrého synka! I vy jste byli smutni! Kamaráde, jsi dobrý, statečný pes! Kája maminku, ty Káju jsi zachránil a všechny dohromady ruka Páně ochránila! Krátkou noc!“

„Také tak, velkomožný pane,“ volá Kamarád. „I my, až si popovídáme, na noc do košíků v chodbě se uklidíme, když Mráz prudce bude pálit.“

Kája nezapomněl na Kacafírka — s rýmou. Aby se mohlo říci, že Kacafírek byl dobrým nebo jen vlídným člověkem, to ne! Záviděl každému a všechno. Nevedlo se mu zle, popřál si, ale přece nebyl spokojen. Pořád se díval po těch, kteří měli víc než on, a takový člověk nikdy nepozná pravé radosti ze života. Říkalo se o něm, že „závidí i nos mezi očima“, a že kdyby bylo možno a koukal z toho zisk — i rýmu by koupil. Tak vznikla slova: „Prodej rýmu Kacafírkovi!“ Sem tam to kdosi po něm pokřikl a on odpovídal zlobně: „Koupím i s nosem!“ To ovšem Kája nevěděl a tož toho dne, kdy se Zdeňou se klouzali nad starou kovárnou a Pepíček Švachovic začal kýchat, protože dělal hrdinu a „voco“ se klouzal chvíli jenom v punčochách, poradil mu Kája: „Dojdi k panu Kacafírkovi, koupí rýmu jako nic!“

Pepíček se zeptal: „Koupí? Za krejčary?“

DUBEN.

„No, za co se kupuje?“ vykládá Kája. „Třebas ti dá šesták!“

„Šesták!“ Pepíček se usmívá a v duchu mění „šesták“ za lahůdky, vystavené vábivě „pod sklem“ u pana Štulce. Svatojanský chléb, burské oříšky, fíky, „čikuláda“ — taková ta ve vnitřku růžová, nadívaná, „hervábné“ bombosy, také nadívané — třebas by mu zbylo na „pumeranč“, popotáhne nosíčkem a zjišťuje, že rýma už opravdu „je tu“!

„Kluci, pojd'te se mnou ke Kacafírkovi!“ láká ostatní. „Jestli dá šesták, třebas vám koupím za krejcar cicvárové semínko.“

Nejstarší, Francek Doubkovic, sice tvrdí, že rýmu nikdo nekoupí, ale dává se přesvědčit ostatními, kteří mu opakují, co už i on kolikrát slyšel: „Máš rýmu? Běž ji prodat Kacafírkovi!“

Proč by to neměl zkusit Pepík Švachovic? Zavelel: „Jedem, kluci, án — cvaj —“

(Dokončení.)

VOJNA S PÍDIMUŽÍKY.

Jiří Sahula.

(Pokračování.)

„Mé jméno je Jaroboj, představil se jinoch. „Jsem z kraje velice vzdáleného. Můj rod je vážený, protože jeho členové vymysleli mnoho úspěšných prostředků k zmírnění lidských béd. Ačkoli jsem se mnohému naučil od svých bystrých rodičů, putoval jsem přes tři pralesy a šest velikých řek mezi národy cizí, abych získal ještě více vědomostí a zkušeností. Jsem s výtěžkem zcela spokojen. Proto se rád ubírám k takovým obcím, kde lidem vynucuje veliké soužení hořké slzy. Prý vaše obec je pohřžena ve veliký smutek pro zhoubné rejdy pídimužíků.“

Přítomní svědčili, přiznávajíce, že si nevědí rady. Dobrá, laskavá tvář Jarobojova vzbuzovala velikou důvěru. Prosili mladíka, aby s nimi šel ke starostovi. Jen letitý Krápek vzadu brumlal cosi o komedii, mladickém, pošetilém chlubení a balamucení.

Jaroboj se obrátil se slovy: „Ctihodný a zkušený muži, vyslov jasně, co si pobroukáváš polohlasně pro sebe. Ať se hned řádně dorozumíme!“

Krápek řekl jadrně: „Jsem člověk přímý a proto ti řeknu bez obalu, že tvým schopnostem mnoho nedůvěřuji. Těžko roznítíš kouzelný jas vyšší moudrosti v hlavách zdejších, které mnoho seznaly. Možná, že ani svou silou tělesnou se leckterému rolníkovi nevyrovnáš.“

„Ctím tvou přímost,“ řekl Jaroboj. „Tvá slova aspoň jsou mi povzbuzením, abych hned podal nějakou ukázkou své dovednosti. Hle, nad námi se třepotá jeřáb. Vytáhnu svůj nůž!“ Bleskurychle se mihla pravice mladíkova vzhůru — a dravec klesl k zemi, proklán vymrštěným nožem. Všecko žaslo.

Jaroboj ani brvou nehnul a po několika vteřinách prohodil: „Dívejte se! Připlichtila se nám do cesty veverka. Šplhá na strom, schovala se před námi na druhou stranu kmene.“ Hnal se k stromu, veverka

Ptačí hnízdo na soše
Krista Dobrého Pastýře

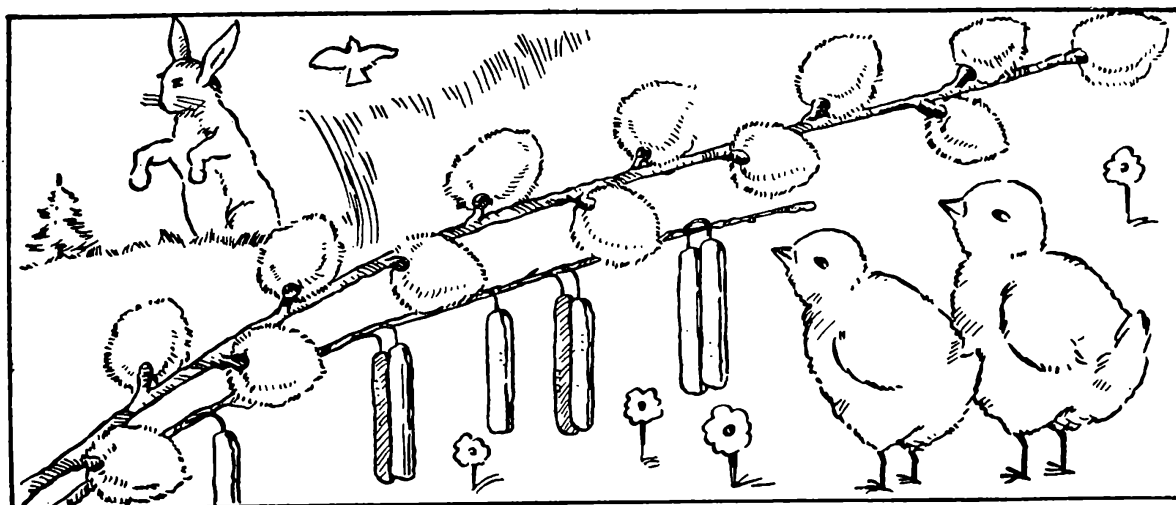
vyskočila o metr výše, ale Jaroboj pružným skokem jí dosáhl a hned palcem zardousil.

Sotva se Krápek z údivu vzpamatoval, vzkřikl zděšeně: „Vizte, běží sem vlk!“ Na tu výstrahu Jaroboj velel: „Postavte se všichni za mne a žádného strachu nemějte!“ Jakmile krvežíznivé zvíře doběhlo, Jaroboj mu skočil mrštně na hřbet, až praskly v trupu všechny kosti. Zvíře s žalostným vytím se rozloučilo s životem. Pak hrábl vzácný host do díry za příkopem a vytáhl zlostně frkající kolčavu.

Ozval se varovný hlas: „Žene se k nám z vesnice splašený býk!“ — „Nač se strachovat?“ děl klidně hrdina. Pokročil směle k zuřícímu obru, který hlavu shýbl, aby někoho rohy probodl. Jaroboj poskočil, v letu se otočil jako pták, vsedl zvířeti na mohutnou šíji hned za rohy a oběma rukama smáčkl divému čtvernožci chřípí, až zvíře dusíc se, kleslo na zem. Pak býk svázan a vracel se zpět do Oralova jako beránek.

Došlo se k potoku. „V tak čisté vodě jistě je dosti rybiček,“ děl Jaroboj. Schýlil se a prohodil: „Hle, co jich před námi prchá pod protější břeh!“ Přeskočil strouhu, poklekl, levicí dvakrát zabušil na břeh; zároveň pravicí sáhl do vody a vylovil hned šest rybiček. „Vyplašil jsem je z úkrytu,“ smál se, zatím co jeho průvodčí stále více žasli.

Krápek se přitočil k podivuhodnému lovcí a chvějícím se hlasem pravil: „Odpusť mi, statečný junáku, že jsem tě podcenil a podezříval.

Teď jsem se přesvědčil zřetelně, že nám dobrotivě můžeš prokázati veliké služby.“

V starostově příbytku vysvětleno Jaroboji podrobně, co všechno již mstiví pídimužící páchali a zároveň pověděno, jak obtížno je škůdců se zmocniti. Klapek sám sliboval vítanému hosti veliké peníze, jestliže zbaví obec velkého trápení. Jaroboj však vyňal ze zápasí měšec, zatřásl jím, až dukáty jasně zazvonily a řekl: „Vizte, mám dosti peněz sám; nepřišel jsem posloužit, abych vydělával.“

Všichni byli nadšeni mistrnou dovedností a nezištností šlechetného mladíka a vroucně děkovali za jeho dobrou vůli.

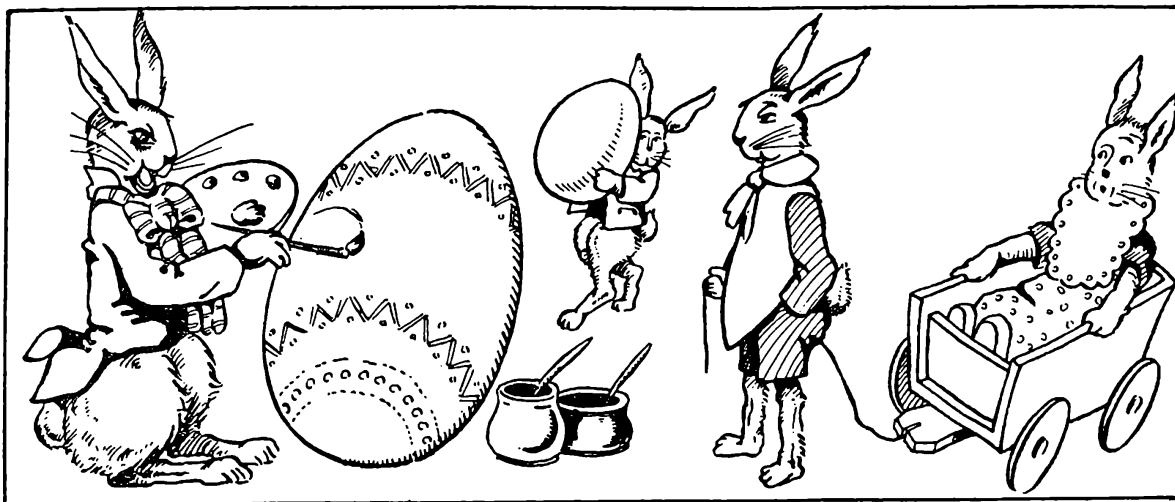
Ozval se hospodář Járek: „Bojím se, že dnes v noci mstiví tvorečkové navštíví mou sýpku. Pes málo proti nim pořídí! Přijde jich vždycky obrovské hejno s maličkými kopími, jež jsou opatřena vybroušenými ostny z ostružiníku. Mužící obklopí zvíře; jedni je píchají do nozder, jiní vylezou mu na hřbet a bodají je do krku, až čtvernožec prchá s žalostným nářkem. A pak, hospodáři, hledej zlosyny sám! Ukryj se tak obratně, že by jim myšky záviděly.“

„Uvidíme, zdaž se lotřící vysmějí i mému umění,“ řekl Jaroboj. „Zatím se netrap obavami předčasnými.“

V.

Jaroboj po malém občerstvení prohlédl si celou ves, zašel do lesa, kdež zkoumal v ztroskotané trpasličí osadě podobu chodbiček a světniček. Po svém návratu požádal hospodáře Járka, aby mu byla dána dvě dlouhá prkna. Jedno namazal silně uprostřed lepem. Z druhého vyřezal veliký kotouč, k němuž připevnil dlouhý řemínek; pak zase kotouč vrazil tam, kde byl vyřezán. Z venčí opřel o zeď obklopující dvorek několik dlouhých prutů. Prkna položil jedním koncem na zeď a druhým na okraj otevřené sýpky, takže byly v poloze skoro vodorovné. K večeru vlezl do sýpky, kamž vtáhl také řemínek upevněný jedním koncem na kotouči.

Tušení Jaroboje nezklamalo. Když se všude rozhostila černá tma,

bylo slyšeti šustění a krůčky, jako by se hraboši honili. To přicházeli do vsi pídimužící. „Hled'te,“ ukazoval jim Mudrovlád, „zde se snadno dostaneme dovnitř. Vzhůru na zeď po těch prutech!“ A již zlotřilá cháska šplhala. Vetřelci se zaradovali při spatření prken. „Půjdeme pohodlně na sýpku jako procházkou,“ libovali si. Šli křepce.

Ale uprostřed levého prkna začalo jich třicet stýskat: „Nemůžeme se dále hnouti. Máme nožky jako přikovány. Bratři, pomozte nám, zkoumejte, co tu vadí!“ Hrnuli se i jiní, poklekli a snažili se nožky druhů pozvednouti, ale přilepili se sami svými kolínky. Přibyly k druhům nové dvě čety a usilovaly odlepiti druhy svými kopími; stály za nimi na místě, kde ještě lep nebyl. Když však pokusy selhaly, lezli pomocníci přes záda lidiček přilepených dále, aby pátrali, co na prkně tolik překáží. Běda jim, že neznali zvláštní sílu lepu Jarobojova! Přilepili se také a žalostně kvikali.

„Snad jsou zde nějaké úklady,“ soudil Mudrovlád. „Pomstít se však můžeme a pak snad osvobodíme ubohé zajatce.“ Rozkázal: „Všichni ostatní na druhé prkno a přímo do sýpky!“ Po prvním prknu šlo se vpřed již vesele. Ale když se bral hustý houfek po vraženém kotouči, zatáhl Jaroboj za řemínek, kotouč vypadl — a všichni lotřící spadli do kádě vodou naplněné, z níž se nemohli vydrápat.

Jaroboj nato hned obrátil prkno lepem opatřené a smýkl jím dolů, takže všichni přilepení byli rozmačkáni. Hned ostatní pronikavě pištěli: „Běda, úklady, zrada! Zachraňme se útekem!“ Ve dvou minutách prchli z Oralova všichni pídimužící.

Druhý den Járek podivuhodnému hosti děkoval. Vesničané měli velikou radost, ale znajíce nezkrotnou mstivost malých škůdců, předpovídali, že ta cháska se pokusí o novou ničemnost. Vždyť jich prý je jako much v desíti stájích.

Sám Jaroboj byl přesvědčen, že nutno se chystati k novému zápasu. Pružným krokem spěchal do lesa k místu, kde bylo zabito nedávno několik trpasličích vzteklivců. Položil se v houští na zem bokem a přiložil ucho ke skalisku, kolem něhož byly provrtány tři otvory do hlíny. Jinoch měl sluch velice jemný. Hned slyšel pištění: „Ano, dnes

k samému starostovi ve větším počtu než včera! Vlezeme napřed ze zadu do stodoly. Žádné prkno nás už nezmate. Pomstu, nelítostnou pomstu samé hlavě obce!“

Jaroboj již věděl dosti. Vrátil se do vesnice a požádal, aby bylo dopraveno do stodoly Klapkovy pět včelích úlů. Pak vzal tři hrnce s pokličkami — a rychle do lesa! Když se vrátil, z hrnců se ozývalo silné bzučení a pískání — někdy jako nářek z trpasličích hrdel.

„Jsou tam hnízda vosí a sršní,“ vysvětloval Jaroboj. „Teď se nemusí starosta lekat. Ještě bych však potřeboval několik suchých úlomků z prohnilé vrby.“ Děti se na ta slova rozběhly a snesly toho celý koš. Večer čiperný a neúnavný zachránce na dvoře podpaloval vrbové dřevo, které silně čadilo. Pootevřel vrata stodoly ze dvora a dlouho čekal. Když zaslechl šustot mnoha krůčků, vnesl rychle čadící dříví v plecháči na práh stodoly. Jakmile veliké hejno pídimužíků vniklo šterbinami protějšších vrat dovnitř, Jaroboj chráněný kuklou a huňatými rukavicemi prudce zabušil kyjem do všech úlů, bleskurychle sňal s hrnců pokličky a postavil se za plecháč.

Houfy rozdivočeného hmyzu rychle vylétaly směrem k trpaslíkům, protože na druhé straně překážel hustý, čpavý dým. Žihadla podrážděných včel, vos i sršní řádila mezi pídimužíky velice krutě. Se srdceryvným úpěním běželi zlomyslníci zpět k vratům, až si o ně hlavičky rozbíjeli. V jedné minutě nezůstal ve stodole ani jediný trpaslík živý.

VI.

Radost v obci nad tou zdařilou obranou byla veliká. Jaroboj však věděl, že opatrnosti nikdy nezbývá. Nebezpečí nebylo zcela zažehnáno. Vzteklá zloba nikdy nespí. Odebral se tedy do lesa znovu na zvědy. Když přiložil ucho k zemi, pískaly žaloby a nesouvislé věty. Pojednou všecko utichlo, ale za několik vteřin zazníval tlumený hlas jediného mužíka. Nebylo možno rozuměti dobře smyslu slov. Ale když řečník

JARO (ze Židlochovického parku).

domluvil, ozvaly se výkřiky: „Ano, výborně, na cvičených ptáčcích tam poletíme již za týden. Medvěd medem naším podplacený Jaroboje usmrtí.“

Jinoch ovšem mohl zničit pšitivé mužíky, mluvící hluboko pod zemí, jako červy. Ale seznaval, že by z toho byl malý prospěch. Snad by jich tam sněmovalo jenom deset, kdežto jinde byly rozsídleny celé houfy. Po popravě těchto žvatlálků

by se stali všichni ostatní mnohem opatrnější, takže by se později nedověděl nic o jejich dalších úmyslech.

Když všechno utichlo, vrátil se Jaroboj ke starostovi a požádal, aby se přichystalo pět ručních stříkaček, z nichž by tekutina tryskala vysoko. Pak připravoval z různých jedovatých bylin ve velkém kotlu žiravinu. (Dokončení.)

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský.

(Pokračování.)

9. V ZAJETÍ DIVOCHŮ.

Povíme nyní, co se stalo v táboře za nepřítomnosti Jindřicha Ches-
tera a jeho druhů. Za několik hodin po jejich odchodu jeden z lod-
níků, který seděl na okraji skály, vyskočil pojednou na obě nohy,
běžel rychle ke kapitánovi a zašeptal: „Domorodci!“

Opravdu, v mořské úžině objevila se řada člunů, směřujících přímo
k malé kotlině, ve které se rozbily lodi našich námořníků. Nebylo
pochyby, že jsou to divoši, kteří je nedávno napadli, anebo jejich
druhovité z téhož kmene.

Kapitán uvažoval, co dělat v tomto novém nebezpečí. Bránit se
nebylo možno, poněvadž neměli vůbec zbraní. Rozhodl tedy, že zů-
stanou na místě, strhnou stan, zasypou oheň a lehnou si na zemi —
tak jich snad domorodci ani nezpozorují. Stalo se hned dle jeho roz-
kazu. Kapitán pak s hlavou ukrytou v hustém křoví na samém skal-
ním okraji bedlivě pozoroval každé hnutí divochů.

Brzy poznal, proč přijeli: chtěli v zátocce uspořádat velký rybolov.
Všecky čluny v polokruhu uzavřely úžinu, z člunů pak pojednou vy-
skočilo mnoho psů do vody, aby tak byly ryby vyplašeny a zahrnány
v největším počtu hlou-
běji do zátoky. Podařilo
se to — kapitán za chvíli
viděl, jak domorodci za-
pouštěli do vody sítě a
vytahovali je naplněné
hojnou kořistí. Chycené
ryby házeli na dno lo-
diček, kde je děti braly
do rukou a nemilosrdně
usmrcovaly. Ženy seděly
u vesel. Nakonec nalovili
divoši tolik ryb, že čluny
byly naplněny skoro až
po okraj.

Naši trosečníci nyní če-
kali, že domorodci zase

Z Valašska (z Vidče na Valašsku).

šťastně odplují se svou bohatou kořistí. Ale stalo se jinak. Náčelník výpravy pojednou rozhodl, že si po práci odpočinou na břehu a vystrojí si tam hned hostinu. Toto rozhodnutí bylo vykonáno tak rychle, že kapitán Ganey sotva měl čas odplížit se ze svého nebezpečného úkrytu a dáti znamení o tom, co se stalo, svým druhům, ukrytým v blízkém křoví. Bylo již pozdě hledati

jinou skrýši nebo utíkat hlouběji do lesa, kde by se musili namáhavě a pomalu prodírat hustým podrostem, a kde by je také nepochybně prozradil šelest suchých větví pod jejich kroky. Zvolili tedy z obojího zla menší: zůstanou co nejtíšeji ve svém dosavadním úkrytu.

Vtom však se rozlehla hrozná rána: na blízku skácel se k zemi obrovský starý strom. Tento obr, dávno již zpráchnivělý, od kořene až k vrcholu, čekal jen na příležitost, kdy by se mohl po několika-staletém životě se ctí položit na zemi. Tuto příležitost mu poskytl kuchař Poluks, který si před chvílí pod něj sedl a opřel se zády o mohutný kmen. Tato tíha přivedla však obra z rovnováhy: než se kdo nadál, zmizel náš černochoch úplně pod jeho suchými větvemi.

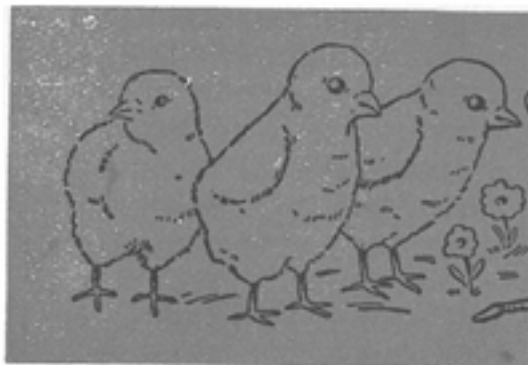
Námořníci se ovšem silně ulekli: soudili, že ubohý kuchař je již rozmačkán pod obrovským stromem. Ale ku podivu: než se vzpamatovali z leknutí, viděli, jak černochoch zase vyskočil na nohy a jen několikrát kýchl, poněvadž se pořádně nalykal prachu.

V téže chvíli objevili se na návrší divoši. Ani si nevšimli padajícího stromu, takový zjev nebyl pro ně vzácností, ale zato s velikým překvapením hleděli na skupinu trosečníků, na které již také jejich psi začali vztekle štěkat. Bázně couvli o několik kroků — čekali patrně, že uslyší ony strašné výstřely palné zbraně, jaké poznali ze svých dřívějších styků s bělochy.

„Akifka akiniz!“ (bílí lidé!) — volali na sebe, neodvažující se přiblížit.

Ale brzy postřehli, že se nemusí bát, neboť běloši neměli kromě holí žádných zbraní. Zatím také ostatní divoši vylezli na pahorek. A tak v několika minutách trosečníci byli obklíčeni se všech stran zástupem divochů, mužů i starců, žen i dětí, a ti všichni vydávali ze sebe hrozný křik podobnější zvířecímu ryku než lidskému hlasu.

Dcerka kapitánova při tom strašném divadle pojednou se zapotácela a omdlela. Kapitán měl sotva čas ji zachytit a vložit do náručí své rovněž strachem se chvějící ženy. Vtom objevil se již na pahorku vůdce celé této divošské výpravy. Odlišoval se od ostatních pěkným šatem, na hlavě měl starý slamený klobouk a v celém jeho zjevu bylo viděti sílu i nevšední rozum. Ka-

pitán Ganey až užasl, když tento vůdce divochů promluvil k němu anglicky.

„Stříleli jste do mých bojovníků, zranili jste mně tři lidi!“

„Tvoji lidé zahradili nám cestu na moři, a po moři je přece volno každému veslovat,“ hájil se kapitán.

„Měli k tomu právo, neboť jste kuli proti nám zrádné záměry. Proč jste pluli přes úžinu a blížili se k našim obydlím? Ale kde se poděly vaše střelné zbraně?“ dodal znepokojeně, ohlížeje se dokola.

„Naši druhové odešli na lov,“ odpověděl vyhýbavě kapitán. „Jsme tu sami beze zbraní. Než se vrátí, mohl by snad náčelník s námi pojíti. Při jídle se lépe hovoří.“

„Nejvyšší náčelník Alakalufů má dosti ryb i zvěřiny,“ odpověděl divoch lhostejně.

„Nepochybuji o tom, ale můj kuchař zde přítomný umí výborně připravovat pokrmy, jakých můj přítel, nejvyšší náčelník, snad ještě nikdy neochutnal.“

„Nejvyšší náčelník pohrdá cizozemskými pokrmy, nejednou je ochutnal, ale dává přednost potravě, kterou požívali jeho otcové.“

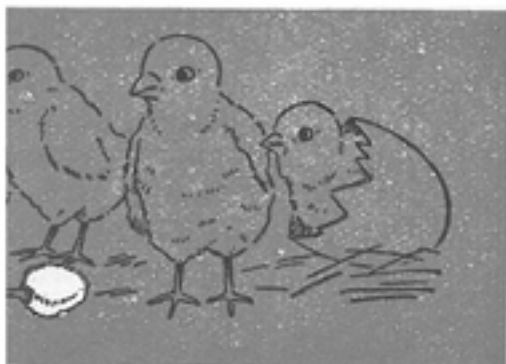
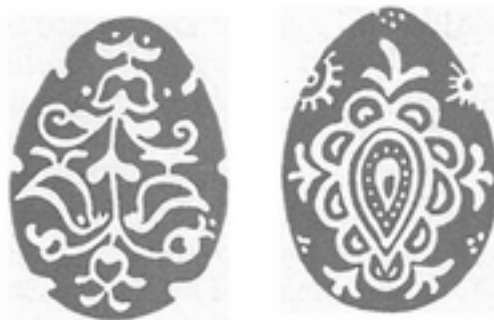
Kdo ví, jak by skončila tato rozmluva, kdyby na neštěstí zmínka kapitánova o Poluksovi jako výborném kuchaři nebyla obrátila pozornost všech k ubohému černocho. Divoši v první chvíli nepostřehli barvy jeho kůže, poněvadž byl po známé příhodě se stromem všecek pokrytý prachem; nyní však poznali v něm mouřenína, a tento objev působil na ně zvláštním dojmem. Obyvatelé Ohňové země mají totiž nesmírný odpor proti africkým černochoům, třeba sami svým zevnějškem stojí daleko za nimi. Jakmile tedy zástup spatřil Poluksa, ozval se se všech stran zlověstný šum a četné hlasy začaly volat:

„Ikal šuloke! .. Uftukla! .. “ (Zabít černého psa!)

Nečekali na rozkaz nejvyššího náčelníka a hned se vrhli mnozí na nešťastného Poluksa. Nastal hrozný zmatek. Vášně, které na chvíli zadržela zvědavost a úcta k náčelníku, rozmlouvajícímu s bělochy, vybuchly nyní celou silou. Mužové, ženy, děti, všechno to se nyní vrhlo s největším vztekem na trosečníky. Tito byli od sebe odděleni a svázáni a kdo ví, co by se s nimi bylo stalo, kdyby nebyl zasáhl do toho náčelník.

„Máte nyní dosti ryb, nechte zajatce až na zimu!“ pravil jazykem domorodců.

To pomohlo. Jen několik nespokojenců žádalo, aby aspoň černocho mohli požit bez odkladu. Zachránilo ho jen to, že na pahorku bylo málo místa pro tak veliký zástup, divoši nemohli se tu pohodlně rozložit se svými kuchyňskými příbory. Rozhodli se tedy, že poplují dál

a. najdou si příhodnější místo k hostině. Zajatce pevně svázané umístili na lodích, nasýtli se rybami upečenými na uhlí rozdmýchaném v Poluksově ohnisku a vypluli pak směrem východním.

V hrozné chvíli rozloučení mohl kapitán promluvit jen několik slov k manželce a dceři. „Neztrácejte naděje,“ snažil se je těšit, „není ještě všechno ztraceno, snad nás Bůh vysvobodí z těch krutých rukou.“

Manželka odpověděla mu jen bolestným, nedůvěřivým úsměvem. Zato dcerka, která se zatím vzpamatovala z prvního úleku, projevila nezvyklou odvahu.

„Ano, tatínku, neztrácejme naděje v Boha i v dobré lidi,“ pravila s podivuhodným klidem a skoro andělským výrazem v krásných svých očích. „Jindřich Chester je volný, on nás s pomocí Boží zachrání!“

Otec pohlédl na ni s hlubokou bolestí. Jindřich Chester je skoro ještě dítětem — co by mohl pro ně učinit i při své nejlepší vůli?

10. ZASE NA ČLUNU.

Když Jindřich Chester a Seagriff prohlédli důkladně celý pahorek a našli nejen stopy bosých nohou, ale i množství rybích kostí po hojné hostině, neměli již pochybnosti o tom, že kapitán s rodinou i ostatními druhy byli odvezeni divochy do zajetí. Když pak si vzpomněli na čluny, které prve viděli s vrcholku hory, věděli aspoň, na kterou stranu divoši odpluli se zajatci.

Na tom také Jindřich, neztrácející ani nyní své pevné důvěry v pomoc Boží, vybudoval po delším přemýšlení svůj plán, jak zachránit nešťastné zajatce. Svou důvěru ve zdárný výsledek dovedl přenést i na starého Seagriffa a ostatní námořníky, takže se bezděky poddali všichni jeho vedení.

Druhého dne již před východem slunce byli všichni na nohou a vydali se hned na cestu podél pobřeží východním směrem. Potravu si již dovedli zaopatřit, oheň pak zapalovali někde dál na ukrytém místě

Kopule chrámu Božího hrobu v Jerusalemě.

a v hluboké jámě vyhrabané v zemi, aby se neprozradili domorodcům na protějším pobřeží.

Po několikadenní cestě, právě když se ráno ubírali s místa svého nočního odpočinku v lese k pobřeží, uslyšeli před sebou lidské hlasy. To je ovšem velmi znepokojilo. Jindřich dal svým druhům znamení, aby se nehýbali s místa, sám pak čtvermo se plížil opatrně až na okraj pobřežního skaliska, které se vzná-

šelo několik metrů nad povrchem moře. Tam se položil tak, aby viděl, co se děje na vodě, ale sám aby nebyl odtud viděn.

Spatřil velký člun uvázaný k břehu u paty skály. Dvanáct domorodců chodilo po pobřeží; jedni rozdělávali oheň, kdežto druzí připravovali rybářské náčiní, chtějíce patrně využítí mořského odlivu.

Jindřich hned si povšiml, že proti svému zvyku nemají při sobě psů. Upokojilo ho to, poněvadž psi vždycky nejspíše zvětrí přítomnost bělochů. S počátku myslel jen na to, jak by se ukryl před zraky divochů. Ale po chvíli napadla mu odvážná myšlenka.

„Proč bychom si nemohli přivlastnit člun těchto divochů? Jednají přece s námi jako s nepřáteli, ohrožovali nás v úžině, naše přátele odvěkli do otroctví a kdyby mohli, jistě by nás bez váhání povraždili. Jsme ve válce s nimi, můžeme tedy použítí proti nim také válečné lsti — a takový pořádný člun dobře by se nám hodil, abychom vykonali svůj úkol: zachránili své přátele!“

Tato myšlenka tak se mu zalíbila, že se hned opatrně odplížil ke svým druhům a polohlasitě jim pověděl svůj nový plán. Je jich sedm proti dvanácti a mají nadto revolver. Náboje v něm sice promokly, ale Seagriff suší je na slunci a tak je naděje, že aspoň několik jich neselže. Ostatně nejde nikterak o to, aby některého divocha usmrtili, nýbrž aby mezi nimi vzbudili jen strach a zmatek, za něhož se námořníci zmocní člunu . .

Všichni souhlasili s Jindřichovým plánem. Rozdělili se tak, aby napadli neočekávaně divochy najednou se dvou stran a tak zvětšili zmatek mezi nimi.

Štěstí jim přálo. Divoši seděli všichni u ohně, zaujati připravováním ryb k jídlu, a nevšimli si, co se děje kolem nich. Jindřich se svými druhy vešel tichounce do vody a opatrně postupoval, zakryt stále skalou, která se nad nimi schylovala. Měl v ruce kamennou sekyrku, kterou našel v opuštěném tábořisku, druzí byli ozbrojeni dřevěnými oštěpy a praky. Najednou Jindřich zahvízdl a vyskočil kupředu, ukazuje se překvapeným divochům. V téže chvíli objevil se s druhé strany Seagriff se svými druhy. Starý námořník namířil na jednoho z divochů, který se mu zdál býti vůdcem, tak aby jej jen lehce zasáhl. Zazněla silná rána. Divoch chytil se za pravé rameno a začal pronikavě křičet.

Překvapení tímto nenadálým útokem a myslíce si, že se nyní posypou další smrtící střely, ztratili divoši všecku od-

Vatikán, sídlo Sv. Otce.

vahu: nechali i své zbraně a rozběhli se na různé strany — jedni poskákali do vody, jiní utíkali na pobřeží.

Když tak nepřítel opustil bojiště, neodvažuje se ani brániti, vítězové využili hned svého postavení: odvázáli rychle lodici, vskočili do ní a odpluli.

Za čtvrt hodiny byli již uprostřed úžiny, veslovali s nadšenou radostí, a třebaš ukořistěný člun byl velmi prostý, nesl je rychle a jistě. Nadto ještě našli v něm mnoho užitečných předmětů, kůže a rozmanité nástroje dřevěné i kamenné. Za hodinu byli již daleko a ztratili s očí i skálu, která byla svědkem jejich odvážného činu. (Pokračování.)

SYSEL A KŘEČEK.

Přírodopisný obrázek. — E d. E l p l.

Bylo po velikonocích. Jaro dostavilo se v plné kráse, ba zdálo se, že je teplejší než jiná léta. Proto po ranních službách božích bylo viděti mnohé občany ubírat se k lesu, aby se potěšili krásami probouzející se přírody. Na pokraji lesa švítily vrby stříbrnými jehnědami, na lískách viselo plno květů prašnickových podoby housenkovitě, na stráni zakvétaly bílé sasanky, modré podléštky a zlaté petrklíče. V úvale šuměl potůček, oddychuje si volně, zbavený ledových pout za dlouhé zimy. Všude, kam ses podíval, bylo pozorovati nový život. Jako by se vše čarovnou mocí jarního slunce a líbeznými tóny skřivanů pro-

bouzelo z dlouhého zakletí. Třeba chvílemi zavál větrík, bylo v lese všude útulno a příjemno. Nejtepleji bylo však na travnaté ploše před lesíkem, v níž tu a tam zela prohlubeň po vylámaném vápenci. Místo bylo bez stromů, sluníčko mohlo tudíž pronikavěji půdu rozehráti. Nedaleko poblíž lomu stál hoch, který stále cosi pozoroval jako lovec na čekané. Puzen zvědavostí, přiblížil jsem se až k němu. Zahrozil mi prstem, abych se choval potichu.

„Co zde děláš, Václave?“ ptal jsem se odrostlého chlapce, jenž chodil do nejvyšší třídy naší školy.

„Chytám sysly,“ odpověděl a bedlivě díval se na svoji zvláštní past, kterou si sám zhotovil. Byly to dva pruty, z nichž jeden byl ohnutý. Na ohnutém konci byl krátký motouz, na jehož konci uvázáno bylo dřívko, které zářezem zachycovalo druhý prut naproti do země zastrčený. Jakmile se pruty uvolnily, zatáhly oko, které bylo v otvoru na sysla nalíčeno. To stalo se, když sysel ze země vylézaje o provázek zavadil.

„Kdo ti to tak poradil?“ ptal jsem se chlapce, jemuž oči hořely nedočkavostí polapiti podzemního živočicha.

„Viděl jsem již několikrát tímto způsobem sysly chytati, dobře jsem si všeho všiml, a tak teď lovím na vlastní pěst,“ odpovídal hoch, stále dívaje se na otvor, vedoucí do země.

„A proč vlastně sysly chytáš?“ byla další moje otázka, která však malého lovce nijak neuvedla do rozpaků.

„Maso syslí je velmi chutné, vždyť sám jsem je již několikrát jedl,“ řekl, jako by se divil mojí nevědomosti.

Sysel zdržuje se v zemi, kde si dělá okrouhlé doupě. Do něho vede asi metr dlouhá, šikmá chodba. Je opatrným hospodářem. Ví dobře, že zima je dlouhá, a proto si dělá v doupěti zásoby. Třeba ji z větší části přespává, přece občas se probouzí a pochutnává si na zrní, které si sem v lícních torbách nanosil.

Chodbu na zimu částečně ucpává a vyhrabává si jinou díru šikmo nahoru, kterou však nevyhrabe úplně, nýbrž až na jaře. Jaká šťastná náhoda! Netrvalo to dlouho a Jaroslav radostně vykřikl. Ve smyčce uvízl sysel. Přispěchali jsme s otcem, abychom si jej důkladně prohlédli. V těle byl silný jako veverka. Srst měl žlutavě šedou, krátkou a přilehavou, takže od hlíny bylo jej těžko rozeznati. Nohy byly čtyři, krátké; i ocas měl malý. Všechno na něm bylo způsobilé, aby mohl hrabati v zemi. Bylo viděti, že se zlobí. Funěl, ukazuje ostré, hlodavé zoubky, dávaje najevo nelibost svoji ze zajetí. Původní vlastní syslovou je Rusko. U nás se usadil jako vystěhovalec, ale zdomácněl tu úplně. Na mezích písčových tratí a na suchých pahorcích, kde hodně slunce pražívá, vidíš v zemi hodně děr, které jsou daleko větší než myši. To jsou vchody do podzemních příbytků syslů.

Podobný život jako sysel vede křeček. Je velký jako potkan. Srst je na břichu černá, všude jinde hnědožlutá. Po každé straně má tři světlejší skvrny. Zbarvení těla jeho je přizpůsobeno barvě hlíny, takže nepřátelům snadno uniká. Jako sysel tak i křeček vyhrabuje si podzemní chodby. Aby mu při práci nepřekážely, má malé ušní boltce, krátké nohy a podobně i ocas. Zvláštností křečkovou jsou lícní torby, které táhnou se po obou stranách úst až k plecím. Do každé této kapsičky vejde se hrst zrní. Křeček potahuje obilné klasy tlamou, zrnka obilná se tak vydrolí a torby naplní. Chce-li je vyprázdniti, pomáhá si při tom předními nožkami.

Křeček zdržuje se u nás hojně, zvláště v úrodnějších krajích. Z jara, kdy není ještě zrní, živí se hmyzem, ještěrkami a myšmi. Později však pochutnává si nejraději na zrnkách a luštěninách.

Podzemní doupě křečkovo je složitější než syslovo. Vyhrabává si je hluboko pod povrchem země a rozděluje si je na několik komor. Jednu z nich vystýlá si suchou slamou a travou. Ta slouží za ložnici. Ostatní jsou špižírny.

Do podzemního příbytku křečkova vedou dvě chodby. Jedna svislá, kterou sype dolů zrní, druhá šikmá, kterou z doupěte vychází. Svislý otvor bývá mu nejkratší cestou, kudy prchá, je-li pronásledován.

Křeček je zvíře velmi škodlivé. Jediný křeček dovede v podzemním doupěti nashromážditi i přes 50 litrů obilí.

Na podzim ucpává si obě chodby a oddává se nerušenému spánku. Nad polem vane studený severák, vločky sněhové hromadí se v závěji nad jeho obydlím, ale on pohřížen jest v zimní spánek. Probudí-li se, pojídá s chutí zrníčka, jichž nachází se plno v komorách. Koncem února probouzí se ze zimního spánku trvale, leč doupěte neopustí, pokud všechny zásoby nestráví.

Křeček je zvířetem výbojným. Setká-li se s člověkem, funí a staví se mu na odpor, aniž by chtěl uniknouti.

KLUCI

už cítí jaro -
„na kokša“.

Foto: L. Kulička.

Proti velké škodě, kterou působí na polích hospodářům, poskytuje užitek svou kožkou, která se prodává kožišníkům. Proto jej lidé počátkem zimy vykopávají a hubí.

Bylo již po poledni, když jsme se vraceli k domovu. Václav nesl zabitého sysla, slibuje si, že si na mase jeho jak náleží pochutná. Jeho otec ležel již delší dobu nemocen, nemoha výdělkem přispívati na živobytí četné rodině. Proto se těšil, že i rodiče budou míti z úlovku radost. Lov syslů velice mě zajímal a sliboval jsem si, že i já se do něho s chutí pustím. Nerad ublížil jsem žádnému zvířeti, leč dobře znaje škodlivost syslů, nepokládal jsem si za hřích je hubiti, věda, že jsou velicí škůdcové rolníkovi.

TULÁCI.

Marja Weryhová — Přel. O. F. Babler.

Janek tulák — tak nazývali ve vsi malého pasáčka. Jeho rodiče dávno zemřeli, nepamatuje jich chlapec.

Toulal se od domu k domu. Tu dostal oběd, tam nocleh, až ho nakonec zámožný hospodář vzal k sobě za pasáčka, aby mu pásal ovce.

A ve vsi byl ještě jeden tulák: ubohý pes, černý s bílými skvrnami. Nikdo nevěděl, kde se vzal, kde bydlí, komu patří. Toulal se od dvoru ke dvoru, od hnojiště k hnojišti.

Vítali ho nejčastěji slovy: „Jdeš, ty tuláku. Táhni!“ Často i holí dostal.

Seděl kdysi Janek na verandě a končil večeri, když najednou viděl, — blíží se k němu tulák pes, vyhublý, se spuštěným ocasem, sotva se vleče.

„Tu máš,“ řekl Janek a hodil mu kus bramboru.

Pes chtivě popadl hozený mu kus a hleděl na Janka, nehněvá-li se chlapec, nebude-li ho bít.

Janek soucitně hledí na tuláka. „To je zrovna takový chudák jako já,“ myslí si. A zase mu hodil trochu brambor a kousek chleba.

Pes to brzo snědl, pozvedl hlavu a s vděčností chvíli se na něho díval, chvíli se rozhlížel, pak zase poodskočil, až konečně sedl na zadní nohy a dlouho, dlouho hleděl na chlapce, dokud on neodešel.

Druhého dne Janek jako obvykle hnal ovce na pastvinu a už zdaleka viděl psa tuláka. Ležel u příkopu, třásl se a tiše kňučel.

Když zahlédl Janka, vyskočil a přiběhl k chlapci směleji než včera.

„Pojď, pejsku, pojd' se mnou! .. Ty jsi chudák bez domova a já jsem taky chudák! Taky jsem na světě sám a sám. Nikdo nám dobrého slova nedá. Pojd', zůsta-

nem spolu a bude nám lépe na světě!“ A pohladil ho po hřbetě.

Pes jako by rozuměl slovům chlapcovým, začal se k němu lísat a kňučet. Pak se na něho podíval smutnými očima, jako by říkal: „Jsi hodný chlapec, že ses slitoval nade mnou ubožákem!...“

Od té doby zavládlo mezi pasáčkem a psem nejvěrnější přátelství.

NA VELKÝ PÁTEK.

Bohuslav Brožek.

Smutně zíral s dřeva kříže
Ježíš, světů Král,
zrakem Matičky se dotknul,
již meč bolu srdce protknul,
téměř k zemi sklál.

Její žalem zrudlé oči
v bolu shlíží Naň,
hrozná rána v svatém těle,
z trní koruna na čele,
krví zrudla skrň.

Ach, jak rád by k Matce Svoji
chtěl se schýliti,
Jeho rety láskou dýší,
dřív však musí Svoji číši
do dna vypíti.

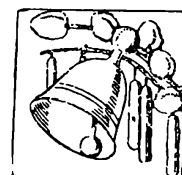
Dobrovolně na zem sstoupil,
hříchů zbavil lid,
ujímal se opuštěných
a do srdcí zatvrzelých
milost svou chtěl vlít.

Ale mocným toho světa
ku posměchu byl,
národ odmít' slovo vře
a vlastního Spasitele
k smrti odsoudil.

Hodina již udeřila,
úkol vykonán,
pohrdání v katů lici,
s Ním jen lotr po pravici
stihne nebes bran.

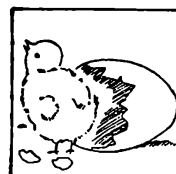
Smutný pohled na zbloudilé
srdce Jeho rval,
posledními svými slovy
Matku Janu, miláčkovi,
v péči odevzdal.

„Dokonáno,“ svatou hlavu
zastřel smrti stín.
Klesla v rámě, bledost v lici,
Panně hořem zoufající
zemřel božský Syn.

SLEPÝ A CHROMÝ.

Srbská národní. — Přeložil O. F. Babler.

Ve kterémśi městě vypukl ohromný požár právě ve čtvrti, kde bydlela skoro jenom chudina. Plameny hltaly chatrné staré domky s hroznou rychlostí. Ulekání lidé prchali zděšeně na všechny strany a zachraňovali, co jen mohli. Jenom chromý člověk, který neměl ani jediné nohy, zůstal ležet před svou chatrčí, neboť se nemohl ani hnouti. Obcházela ho hrůza, čím více požár se blížil. Najednou ztrnul hrůzou: spatřil člověka, který běžel přímo do ohně.

„Tam ne, bratře!“ zavolal na něho chromý.

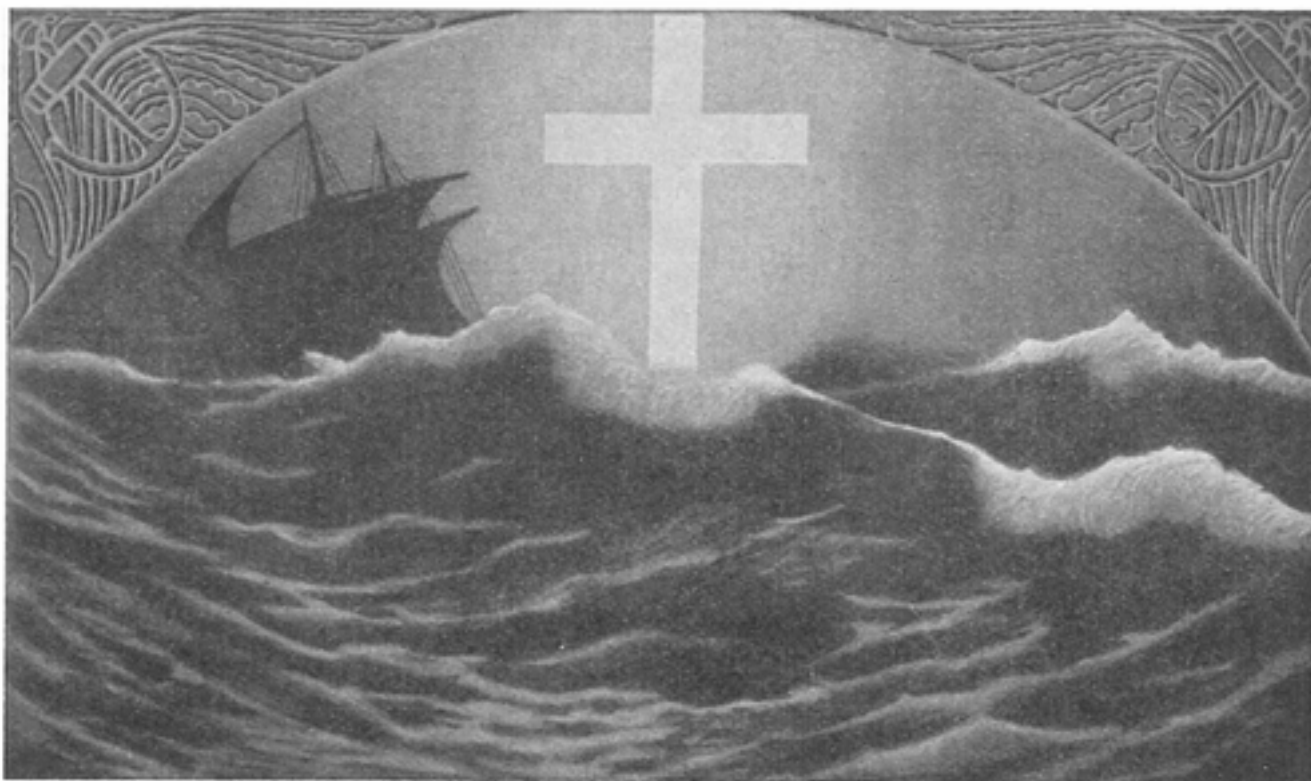
Když se člověk zastavil a obrátil se k němu, poznal chromý, že je to slepec.

„Nejdi tam, jdeš přímo do ohně! Pojď ke mně!“

Když slepec k němu přišel, pravil mu chromý: „Blaze tobě, že nevidíš, jak sobečtí jsou lidé! Už sto jich tudy šlo, ale ani jeden se po mně neohlédl! Tebe sám Bůh sem poslal, aby ses mohl zachránit a abys zachránil také mne. Vezmi mě na záda, neboť já jsem chromý a nemohu íti; já však tobě slepému budu ukazovati cestu — a tak se zachráníme oba!“

Slepý uposlechl, a tak byli oba zachráněni.

Kříž pevně stojí, i když se svět zmítá v příboji vln.

K 110. VÝROČÍ SMETANOVU.

F. Vojtěch Oldřich, Š. b.

Dne 2. března uplynulo 110 let, kdy se narodil v Litomyšli největší český hudební skladatel Bedřich Smetana.

Celý jeho život — s výjimkou dětských let — byl protkán velkými utrpeními. Ale jeho veliká láska k národu, jež chtěl povznést na výši hudební vzdělanosti národů světových, přemáhala všechna, i osobní utrpení. Posledních deset let života vůbec neslyšel. Ztráta tohoto, pro hudebníka nejdrahocennějšího smyslu zajisté pro něho byla přetěžkou ranou. Nestěžoval si příliš; trpěl klidně. A právě v tomto neštěstí vytvořil skladby, jimž se právem obdivujeme. Ze zpěvoher sem náležejí: „Hubička“, „Tajemství“ a „Čertova stěna“, z ostatních děl hlavně smyčcový kvartet „Z mého života“, který je jakýmsi hudebním jeho životopisem. Líčí své šťastné a bezstarostné mládí a pozdější život až ke katastrofě — hluchotě, jež jej roku 1874 ze dne 19. na 20. říjen zastihla. Rovněž 3hlasý sbor na text J. V. Sládka „Má hvězda“, který mnohý z čtenářů a čtenářek Anděla Str. zajisté zpíval neb zpívati slyšel, složil nešťastný mistr v době, kdy zvukový svět byl pro něho ztracen.

Posvátná a všem věrným Čechům drahá země vyšehradského hřbitova v Praze chová pozůstatky našeho genia v blízkosti hrobu spisovatelky Boženy Němcové. Na obou rovech těchto ryzích vlastenců, kterým bylo za života tolik vytrpěti, vídávám prosté kytičky květin. To neznámé ruce kladou je tam jako projev vděčnosti, úcty a lásky k oběma trpitelům. Jako se neubráníme mocnému dojetí při čtení stránek „Babičky“ nebo „Pana učitele“, tak také prudčeji bije naše srdce při poslechu krásné a vznešené hudby Smetanovy, která dovede unavenou a vyčerpanou duši rozechřát, utišit a posílit.

Celý národ československý snaží se oslaviti památku 110. výročí narození a půlstoleté výročí úmrtí jednoho ze svých nejlepších synů a veleduchů velkolepými slavnostmi. Splácí tím jen dluh, který je mu povinen za ty poklady krásy a útěchy, jež Smetanova hudba nepřetržitě skýtá.

Kéž slova, jichž B. Smetana použil jako hesla při zadávání k soutěži své slavnostní zpěvohry Libuše, „Pro vlast a národ!“ jsou i nám jasnou hvězdou a pevným vodítkem v životě!

Z „Prodané nevěsty“.

Proč by-chom se ne tě šili, proč by-chom se ne tě šili,

když nám Pán Bůh zdra-ví dá, zdra-ví dá, když nám Pán Bůh zdra-ví dá.

Největší hudební genius
národa českého, zakladatel
umělé národní hudby české

BEDŘICH SMETANA.

Narozen 2. března 1824,
zemřel 12. května 1884.

Z „Hubičky“.

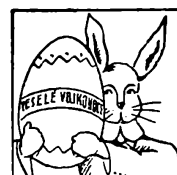
Le tě la bě-loun-ká ho lu bič-ka,

po-tka-la bo-ží ho-an-dě-lí-čka.

NEŘÍKEJ TO NIKOMU!

Karel D o u b r a v s k ý.

„Prosím, Macháčková nemůže přijít do školy, ona jí stůně maminka.“
 „A co jí je?“
 „To, prosím, nevím.“
 „Naši povídali, že je tuze slabá,“ šeptala Dvořáčková Deverové.
 „Beztak to budou souchotiny,“ odpovídala jí Deverová. „Ale nikomu to neříkej!“
 „To víš, že ne.“ —
 „Na věky buď pochválen. Tak čemupak jste se dnes učili ve škole?“
 „Maminko, já mám hlad. Dejte mi, prosím vás, kafičko!“
 „Která pak tě to šla dnes vyprovázet?“
 „To byla Deverová. Říkala, že prý má Macháčková souchotiny. Jiřina její zase není ve škole.“
 „Ale jdi. To by měla Jiřina špatné, kdyby jí maminka zemřela. Přišla by na obec.“
 Sotva se Růžena Dvořáčková nasvačila, běžela mezi kamarádky.
 „Chudák, Jiřa.“
 „Copak se jí stalo?“ divily se spolužačky.
 „Bude asi bez maminky.“
 „Ale jdi!“
 „No, naši to povídali. Přijde na obec.“
 „No jo. Tatínek jí umřel a teď, když ještě ztratí maminku, co si počne?“

Kde je skryt velikonoční zajíček?

Do večera věděla celá ves, že Macháčková umírá.

Když druhého dne šly dívky do školy, Vlasta Deverová ohrnovala nosiček: „Já bych ani nechtěla sedět vedle Macháčkové. Souchotiny jsou nakažlivé.“

Marta Pozděníčková se zarazila. Ona zrovna sedala vedle Jiřiny. Nikdy však jí nenapadlo, že by Jiřina byla nemocná, nebo že by se mohla od ní nakaziti.

Jiřina přišla do školy.

„Jak je mamince?“ vyzvídaly na ní spolužačky.

„Už lépe. Snad příští týden půjde opět do práce.“

Deverová s Dvořáčkovou na sebe mrkly. Pak se k sobě naklonily a šeptaly: „Leda na hřbitov. To asi Jiřinu tak utěšuje.“

Marta Pozděníčková seděla dnes vedle Jiřiny rozpačitě. Nevěděla, má-li s ní promluvit či nikoliv a stále od ní odsedávala.

„Řekni si panu učitelovi, aby tě přesadil,“ ponoukala ji Deverová. Marta poslechla.

Pan učitel se podivil její žádosti. „Proč nechceš seděti vedle Macháčkové?“

Marta sklopila hlavu a neodpovídala.

„Vyrušuje tě, nebo proč?“

Teď teprve Marta zajímavě řekla pravdu. Že má strach, aby se ne-nakazila.

„Řekli ti snad vaši něco takového doma?“

„Ne. To mě dívky postrašily.“

Pan učitel věděl dost. Poslal Jiřinu domů pro sešity, aby mohl s dívkami promluvit. Sotva se pan učitel Jiřiny ujal, všechny dívky byly zase při ní a všechny označovaly Deverovou a Dvořáčkovou za původkyně všech řečí.

Deverová i Dvořáčková se rozplakaly.

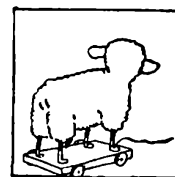
„Vidíte, takové konce mají vaše šepety a slova: Nikomu to neříkej! Pomluvy se rozletí po celé vesnici jako pápeří a teď je jděte schytati. Maminka Jiřiny nemá souchotiny. Je udřená z práce. Chcete-li vinu napravit, nezmiňujte se již ani slovem o celé záležitosti, abyste Jiřině nepřidělaly zármutku a chovejte se k ní vlídně a laskavě jako dříve.“

Když Jiřina přišla do třídy, přisedla si k ní Marta zas jako dříve a vesele se na ni usmála.

ŠAKAL A LEV.

Georges M. Hardt. — Přel. Otto F. Babler.

Arabská bajka.

Lev a šakal spolu cestovali a potkali stádo. Při pohledu na krále zvířat stádo se rozprchlo a zůstal jenom osel. Ti dva ho zabili.

Lev potom pravil šakalovi: „Upeč kořist, ale dej dobrý pozor, aby nescházel ani jediný kousek!“

Šakal upekl osla, pak mu vyrval mozek a snědl jej s chutí.

Lev přišel a pojal na šakala podezření.

„To hloupé zvíře mozkou ani nemělo, hájil se šakal; „kdyby jej mělo, což by nebylo uprchlo se svými druhy?“

„Máš pravdu,“ odvětil lev.

Cestou s Kalvarie.

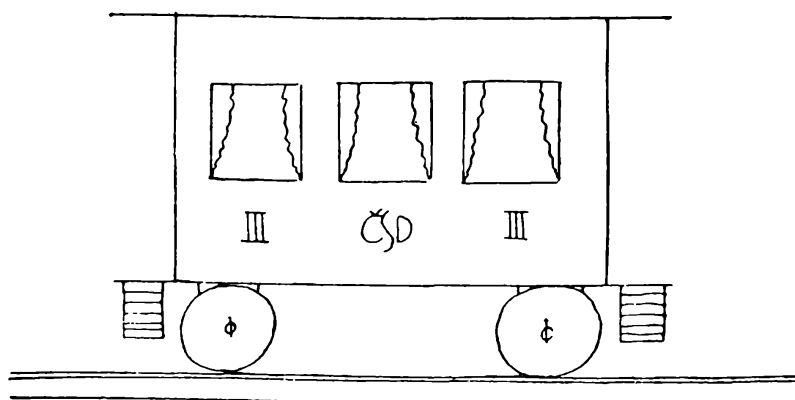
KOUTEK PRO RUČNÍ PRÁCE.

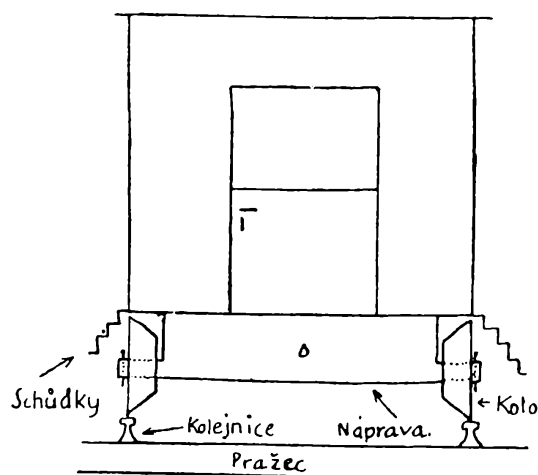
MLADÍ PŘÁTELE,

v minulém koutku pro ruční práce jsme řešili úkol stavby lokomotivy a slíbili jsme si, že si dnes povíme, jak si opatříme vlakovou soupravu. Materiálem nám bude kreslicí papír, vyschlá polínka, cívky od nití, škrob, hřebíčky a chcete-li, také barvy.

Nejdříve se pustíme do spodní části vagonů. Každý vůz bude mít dvě nápravky

Boční pohled

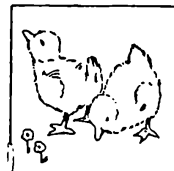
Pohled ze předu

a čtyři kola. Na nápravy upotřebíme vyschlých polínek, z nichž nařežeme stejně dlouhé čtyřboké hranolky. Na kola se nám hodí cívky od nití, které upravíme tak, že prostředek (dutý váleček) odřízneme a užijeme jen širších okrajů. Aby se kola dala navléci na nápravy, seřízneme oba konce hranolků na oblý, válcovitý tvar, potom kola nasadíme a zajistíme hřebíčkem, který zarazíme do konce nápravky. Aby se při zatloukání hřebíčku dřevo nerozštípló, uděláme si napřed dírky rozžhaveným drátem. Celkem si připravíme tolik párů náprav s koly, kolik chceme mít vagonů.

A nyní začneme robit svršky vozů. V podstatě to budou zase čtyřboké hranoly, které si slepíme z kreslicího papíru a potom omalujeme. Rozměry hranolu upravíme podle délky náprav: šířka = hranatá část nápravy, délka = 2 šířky, výška = $1\frac{1}{2}$ šířky. Na papír si narýsujeme síť hranolu, přikreslíme 1 cm široké nástavky na slepení, vystříháme a slepíme. Na stěnu, která bude střechem vagonu, můžeme přilepiti ob-

dělníček papíru tak, aby přečnival po stranách méně, vpředu a vzadu více. Totéž můžeme udělati i u podlahy vagonu, zde však po stranách papír přečnívati nenecháme. Potom dokreslíme okna a dveře, případně vagon zeleně nebo modře nabarvíme.

Suché vršky přilepíme na nápravky. Aby se vagon daly spojovat, našroubujeme vždy do přední nápravy očko, do zadní háček. Potom je snadno k sobě zaháčkujeme. Pro pohodlí cestujících opatříme ještě k vagonům schůdky. Pásek papíru varhánkovitě složíme, potom roztáhneme a přilepíme k plošině vagonu. Jakmile lepidlo zaschne, můžeme vlak vypraviti na první zkušební jízdu. Šťastnou cestu!

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

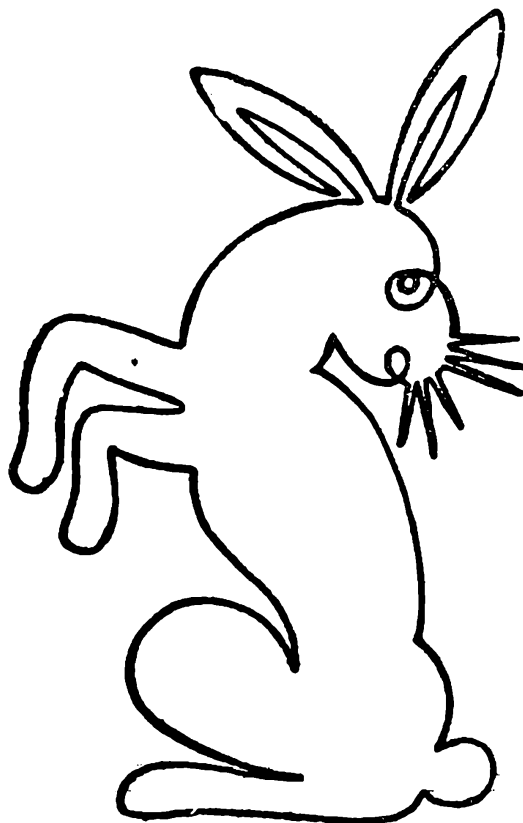
Perličky ze školácké i studentské moudrosti. V dějepise vypravoval student o Neronovi: „Nero upadl do vleček svých manželek“ (místo „léček“). — Jiný při vyprávění o říši francké za majordomů: „Král byl jakýsi formulář“ (chtěl říci, že byl jen jakousi formou). — O starých Slovanech pravil jiný: „Orali klackem a vybírali při tom med.“ — O Tatarech: „Tataři byli náboženství židovského.“ — „Kdo padl u Kreščaku?“ — „Jan Křtitel.“ Druhý žák jej opravuje: „Jan Nepomucký.“ — „Kudy plul Kolumbus, když objevil Ameriku?“ — „Suezským průplavem.“ — V přírodopise: „Kde žije vrabec v létě?“ — „Vrabec žije v létě v teplých krajínách.“ — O slepýši vypravuje žákyně zcela vážně: „Slepýš je plaz a má krátké nožky porostlé ostrými drápkami...“ — „Jak cvrká cvrček?“ Žákyně po dlouhém rozmyšlení: „Cvrček cvrká zadečkem.“ — „Kdo patří do srnčí rodiny?“ Žák, který se hned zuřivě hlásil: „Do srnčí rodiny patří zajíc.“ — „Kam patří hranostaj?“ — „Hranostaj patří mezi ptáky šidlozobé.“ — „Kde roste palma datlová?“ — „Palma datlová žije u Středomořího moře v jižní Americe.“ — V náboženství: „Kdo to byl sv. Mikuláš?“ — „Sv. Mikuláš byl český malíř.“ —

Slovák a horák. Jel kdysi po silnici blíže Nového Města Slovák a ztratil část nákladu. Vrátil se a ptal se člověka, kterého potkal, zdali nenašel měch praskáčem zavázaný, v němž byl břeščák a dřevolezka? Místní horák odpověděl, že takového nenašel nic, ale že našel pytel, zavázaný bičem a v něm byl zajíc s veverkou. „To není moje,“ pravil na to Slovák a hledal dále. (Mir. Rybníkář, Žebětín.)

Žertovné hádanky. Kdo viděl kostel z konopí? (Kdo stál v konopí.) — Zobák to má, vajíčka snáší a pták to není? (Ptakopysk podivný.) — Běhá

po světlici, lehá pod lavicí? (Pometlo.) — Jde se to koupat a břicho nechá doma? (Peřina.) — Kdo nosí hřeben a nikdy se nečeše? (Kohout.) — Čím více se vaří, tím je tvrdší? (Vejce.) — Které zvíře se podobá nejvíce vlku? (Vlčice.) — Která je teta jelita? (Jitnice.) — Kdy voda zůstane na střeše? (Když zmrzne.) — Čeho je na trhu nejvíce? (Řeči.) — Kolik má strom listů? (Tolik, kolik má stopek.) — Po jaké vodě husa chodí? (Po zmrzlé.) — Co udělá člověk nežli vstane? (Sedne.) — Nekousá, neštěká, do domu nepouští? (Zámek.) — Má ucho, ale nic neslyší? (Hrnek.) — Často se namočí, ale nevypere? (Pero ku psaní.) (Fr. Pospíšil, Předmostí u Přerova.)

Jedním tahem.

VÝSLEDEK ZEMĚPISNÉ SOUTĚŽE V 1.—5. ČÍSLE „A. S.“

Bedihošť: F. Hrdlička 12. **Brno:** L. Šafařík* 15, M. Vácha* 15, R. Mašek 13, J. Horák 11, E. Trmač 9. **Brod Něm.:** J. Svoboda 10. **Brod Uh.:** M. Dykast 10, J. Popelka 10. **Březová:** J. Dubový* 15. **Bukovice:** A. Vala 3. **Doubravník:** A. Bělík 12. **Drslavice:** J. Šobán 9. **Frenštát:** Fr. Vrba* 15. **Frýdlant:** A. Nytrová 14. **Fryšták:** J. Vlček 13. **Holešín:** M. Staněk 14. **Hostašovice:** V. Hub 14. **Hulín:** J. Zaoral* 15. **Jestřebí:** J. Krejsa 4. **Jimramov:** J. Poláček* 15. **Kasany:** M. Kunc 6. **Kostelec:** A. Morávková 3. **Kounice Dolní:** F. Knittl 14. **Lovčice:** V. Kalivoda 11. **Lukavice:** J. Šafář 12. **Majetín:** F. Janečka 11. **Malínky:** B. Houšť 11. **Měrotín:** A. Satora 10. **Meziříčí Vel.:** K. Raus* 15. **Místek:** J. F. Bužek 14. **Napajedla:** F. Cívla 11. **Počaple:** V. Hora. 6. **Rokytná:** M. Verostová 13. **Řečkovice:** A. Nováková 12. **Strání:** J. Adámek 10, F. Popelka 10. **Sv. Jan pod Sk.:** F. Činčera 13. **Syrovice:** J. Peloušek 13. **Šlapanice:** V. V. Mazálek 14. **Tichá:** J. Mičulek 11. **Tišnov:** V. Borkovcová 14. **Tlumačov:** V. Trávníčková 3. **Třebíč:** V. Kraus 3. **Tvarožná:** J. Nohelová * 15. — Rozřešení: Drážďany, Antverpy (nebo i Gent), Hamburk, Budapešť, Krakov, Milán, Kroměříž, Třebíč, Jaro- měrice, Cañhrad, Paříž, Londýn, Řím, Lurdy, Jerusalem.

VÝSLEDEK II. HÁDANKÁŘSKÉHO TURNAJE (4.-6. č. A. S.)

Babice: F. Maňásek* 29. **Bedihošť:** V. Surma 37, V. Svozil 37, V. Šlachtová 36, Z. Šebestík 34, F. Hrdlička 32. **Bedřichovice:** R. Dvořáčková 38. **Bělkovice:** J. Dočkal 32. **Bilovec:** V. Richter* 32. **Bílovice:** M. Hanáková 32. **Bílovice Vel.:** L. Osičková 35. **Biskupství:** M. Gatěková 32, S. Piterka 32, A. Spáčilová 28. **Blansko:** N. Masáková 38. **Blatnice:** L. Doležal 36. **Blažov:** F. Houdek 35. **Blažovice:** J. Kousal* 38, V. Eliáš 37, L. Konečný 36, Z. Nohel 35, J. Konečný 34, M. Paulíková 8. **Blučina:** J. Brodský 36. **Bohumín N.:** F. Píro 40. **Bohušice:** M. Božecký 37, J. Dovrtěl 35, K. Dokulil 33, A. Božecký 32. **Bojanovice:** A. Stehlíková 32. **Bojanovice Dol.:** S. Boluš 29, K. Řezáč 29, V. Košutek 28. **Bory Dol.:** M. Němec* 25. **Bory H.:** B. Dvořák 24. **Brno:** Z. Haičman 39, B. Bartoš 39, S. Adler 39, G. Kosík 39, V. Salaš 38, E. Trmač 38, J. Fingerland 37, F. Kusala 36, V. Lábrová 36, A. Zavadil 35, L. Horák* 33, J. Horák 33, Z. Zabloudivá 32, O. Bedroš 32, A. Bednařík* 30, V. Ralenovská 29, R. Hloušek 26, L. Šafařík 24, K. Stehlík 22, L. Bínová 20, F. Saňka 20, J. Vavřina 17, D. Čechová 9. **Brod Něm.:** V. Friedrich 40, R. Jarolímová 30. **Brod Uh.:** V. Chvíla 34, J. Popelka* 34, M. Vaněk 32. **Brodek:** F. Kopl 34. **Brušperk:** M. Skácelová 35. **Břest:** F. Pospíšilová* 27. **Březová:** J. Dubový 35. **Budějovice:** Č.: V. Bezpalec* 32. **Buková:** K. Pospíšil* 35, L. Kučera 30. **Býkovec:** K. Lisa 20. **Bystřice Vel.:** M. Kuciel 31. **Cikháj:** M. Beneš 36. **Čebín:** M. Šlaninová 35. **Čechy pod Kos.:** A. Šťastný* 36. **Čermná:** J. Pecháček 33. **Černotín:** A. Podepřelová 24, J. Čadrová 21. **Černovice:** L. Červinková 40, A. Šob 38. **Červenka:** R. Chrudina * 37, O. Žváček 37. **Dalešice:** J. Buchtelová 27. **Dambořice:** M. Trumpešová 14. **Diváky:** K. Přádová 38. **Dobrochov:** V. Pilařová 7. **Domanín:** F. Zapletal 34. **Doubravník:** J. Brázda 37, M. Sys 37, A. Bělík 36, Z. Ponížil 36. **Drahanovice:** E. Prokopová * 31, Řehoř Leopold 23. **Drslavice:** K. Burša 38, A. Zemánek* 37, J. Berka 32. **Dřevohostice:** M. Srovnalíková 38. **Dubicko:** L. Neoralová 34, M. Špičková 32. **Dubňany:** V. Ševela 27. **Dvořísko:** R. Havlíček 27. **Dzbelí:** L. Konečný 30. **Džbánice:** M. Hampapová 33, O. Nikolová* 32. **Frenštát:** V. Šindler 26. **Fryšták:** J. Vlček 29. **Havříce:** F. Doležálek 36, M. Matějčíková 36, A. Gášková 36, A. Hodická 36, F. Škaredík 36. **Heroltice:** M. Jůzová 19. **Hlavnice:** R. Beck* 36. **Hlinsko:** A. Vysloužilová 32. **Hlučov:** M. Čadrová 23. **Hodějvice:** F. Máca 35. **Hodějovice:** V. Razima 13. **Hodonín:** F. Jordán 40. **Hodslavice:** J. Kudělka 32, J. Kudělka 28. **Holubice:** A. Fišnarová 35. **Hostěrádky:** F. Martínásek* 40, J. Vener 36. **Hradčovice:** J. Burán 24. **Hradečné:** L. Havlíček 27. **Hranice:** L. Stojarová 36, A. Jakubková 34, K. Kleinová 34, J. Sosnová 34, B. Minaříková* 34, D. Ernestová 34, M. Polášková 32, E. Vilimová 32, J. Čechová 30, B. Svěráková 26, M. Kyseláková 25, M. Bicová 24, M. Ptáčková 24, L. Běstová 23, A. Bestová 23, P. Stejskalová 23, M. Krunertová 19, M. Pitronová 8. **Hrobice:** F. Přivara 36, F. Jurásek 34, J. Hanáček 37, Z. Halašková * 34, J. Nesrstová 34, A. Šefcová 34, M. Fardová 33, A. Huňová 33. **Husovice:** Ir. Skalská 37, L. Veškrna 31. **Huštěnovice:** J. Blaha 24. **Cholina:** S. Komárek 37. **Choryně:** J. Fabík* 32. **Chotěšov:** A. Ksandr 30. **Chrlice:** A. Šromová 36, M. Haraštová* 35, F. Březová 30, J. Černý 29, M. Harašta 27, P. Němec 25, V. Fila 24, J. Viktorinová 22, M. Blažková 21. **Chrudichromy:** F. Marková 37.

(Ostatní budoucně.)

OŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 7.—9 zašlete zajednou nejpozději do 10. května b. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

11. Protivky (divad.).
Kyněra Lad., Svatobořice.

1. Koupený ženich.
2. Políček.
3. Zimní den.

*Podmaněná
Kubiceha
zimní noc*

12. Záměnka.
„Mars“.

mráz
S „m“ býval často v zimě,
s „v“ mnohé země prošel,
s „h“ krotí dravé vody tok.

13. Doplnovačka s tajenkou.
Fr. Vrba, Frenštát p. R.

Č	š	f	Činán nosí
h	m	š	přítakání
h	č	h	člen národa
u	l	h	včelaři mají
p	e	š	domácí zvíře

14. Výpustky.
Zd. Rusek, Jesenice.

- a) V pohádkách bývá s „r“, *dračice*
na Moravě jest město bez „r“. *datice*

Lufava
Lufava
„á“ jest řeka v zemi sousední,
bez „a“ jest malý stát severní.

15. Královská procházka.
B. Skoupý, Letovice.

N	O	E	O	P	C	H	I	H
T	S	S	Č	Y	T	Í	Ř	
Í	M	T	Č	L	Á	V	Ě	
A	N	D	Ě	L	O	K	U	
H	I	C	H	N	E	E	S	D
T	U	O	Ý	Ř	V	Á	T	
O	S	T	R	Á	Ž	N	Ý	
D	K	I	C	A	E	L	Z	
I	N	Ž	V	L	J	Y	O	
J	S	É	Á	E	K	Z	V	

16. Přesmyčka (literární).
Novák Jar., Chlístov.

Rak se jí a solí.

17. Žertovná hádanka.

Všem troubským odběratelům „Anděla Strážného“ — J. Sobola, Troubsko.

V kterém přísloví nacházejí se tři botanická slova za sebou?

18. Vsuvka.
Káčerek F.

Hláška v řece,
kov znáš přece.

19. Číselka.
V. C. Ostrov.

Dal
1 2 3 4 5 pták je našich lesů, hájů,
1 2 3 5 4 ovoce zas jižních krajů.

20. Přesmyčky (čas.).
K. Trunda.

1. Cesta k vápence (n = r.)
2. Božo, nová jáma. Pst! (a = o.)

21. Rebus.
J. Bartoněk.

H LO

22. Rebus (zem.).
F. Tošner.

V ÍN

23. Vsuvka.
Malena Odunecký.

Když „zbraň“ do „zbraně“ se vsouká,
objeví se mnohých mužů „pochoutka“

24. Přesmyčky (čas.).
K. Vápenka.

- a) Točení kávy v Kolině (ě = s).
- b) Vidiš tuto sasanky? (i = v).

PŮVODNÍ DESKY
s uměleckou předsádkou na
ANDĚLA STRÁŽNÉHO
dodává Občanská tiskárna v Brně,
Starobrněnská ulice číslo 19-21.

Cena pouze Kč 6.—.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII.
KVĚTEN 1934
ČÍSLO 9

SVATÝ JAN NEPOMUCKÝ

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. S. R. O. V BRNĚ

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

A. S. č. 9.

Kupon
pro
filatelisty
1933/34.

Předprázdninová soutěž. Abych věděl, s jak velkým zájmem je čten filatelistický koutek, a aby tento zájem byl co možno největší u sběratelů, rozhodl jsem se odměnit pěknými dárky tři z těch čtenářů, kteří zodpoví následující otázky: I. Co se vám v koutku líbilo? II. Co se vám nelíbilo? III. Co byste si v příštím koutku po prázdninách přáli? První dárek: Album čsl. známek. Druhý: 500 různých známek celého světa. Třetí: Album pro 3800 známek. Přiložte kupon a napište své stáří a třídu, do které chodíte. Odpovědi do 6. května na adresu Mr. M. Sláma, Praha-Smíchov, Mrázovka 693. Výsledek bude uveřejněn v červnovém čísle.

Příležitostná razítka. Jarní veletrh v Praze používal od 11. do 18. III. razítka „Praha 83-Výstaviště“. — Mezinárodní výstava automobilů v Praze ve dnech 6. až 15. dubna měla razítka „Praha 14-Autosalon 1934“. — V květnu bude Hospodářská výstava v Praze ve dnech 20. až 26. V červnu bude Valdštyňská výstava v Jičíně.

Novinky. Belgie V upomínku na tragickou smrt krále Alberta vyšla v černém provedení známka 75 c s jeho obrazem. F i n s k o : Znamky Červeného kříže. I t a l i e : Připojení Rjeki (Fiume) k Itálii se oslavilo také řadou 15ti známek s výjevy válečných dějin Rjeki. N ě m e c k o : Služební známky s obrazem hákovitého kříže. R u s k o Několic řad známek, jednak k desetiletí letecké pošty, jednak k 10. výročí Leninovy smrti a konečně k 350. úmrtí prvního ruského knihtiskaře Ivana Fedorova. E g y p t : Pamětní známky k Světovému poštovnímu kongresu v Kahýře. Zobrazují Ismaela Pašu, otce nynějšího krále Fuada.

Zajímavosti. První filatelistický film vyrobili v Holandsku. První díl předvádí výrobu papíru, essaye či návrhy na známky, tisk, zoubkování. Druhý díl zobrazuje cestu poštovní známky od odesilatele k příjemci (poštovní schránky, úřadovny, třídění dopisů a jejich doručování). Třetí díl se věnuje filatelistickým pomůckám, organizacím, kongresům, výstavám atd. — V Los Angeles přišli na dobrý nápad použití známky jako propagačního prostředku. Znamka pomáhá prodávat chléb. Tamní pekárny ke každému bochníku připevní obálku se známkami. Jistě originální nápad. — Nejvyšší poštovní úřad světa je Phari long v Tibetě, 3877 m nad mořem. Obstarává pravidelnou poštovní službu. Biblický výjev „Lot a jeho žena“ je zobrazen jako detail na jedné z právě vydaných známek Svaté Heleny. — Kolik 50haléřových známek čsl. je nyní v platnosti? Jest jich osm: 50 h Masaryk neotypie, 50 h Masaryk 1925 s průsv. i bez průsv., 50 h svitek, 50 h Masaryk 1930, 50 h Tyrš, 50 h Nitra a 50 h Smetana.

Různé. V minulém čísle bylo chybně napsáno „frankovací typy“ místo správného „frankotypy“. V rubrice „Příležitostná razítka“ mělo správně býti: Při mistrovství Evropy v krasobruslení zásilky k orázení byly přijímány u pošt. úřadu Praha 1 (nikoliv Praha 25). — R. Sobotka, Dobřínsko 99, p. Mor. Krumlov, prodá album čsl. známek vázané, za každým listem průhledný papír, a katalog čsl. zn, vše za Kč 20.—.

Doplňek k ceníku čsl. známek. 3 Letecké II. vydání čsl. Kč 5.—. 2 Letecké různé razít. čsl. Kč 2.—. 3 Letecké různé razít. čsl. Kč 3.—. 4 Letecké různé razít. čsl. Kč 5.—. 5 Letecké různé razít. čsl. Kč 8.—. 10 různých SO Kč 3.—. 10 Pošta čsl. 1919 Kč 2.—. 30 Pošta čsl. 1919 Kč 12.—. 50 různých čsl. Kč 1.50. 100 různých čsl. Kč 6.—. 150 různých čsl. Kč 12.—. 200 různých čsl. Kč 24.—. Placení předem na S. Sláma, Praha-Smíchov, Mrázovka 693, úč. pošt. spoř. č. 4019 Praha.

VÝSLEDEK II. HÁDANKÁŘSKÉHO TURNAJE (4.-6. č. A. S.)

Ivančice: A. Muzikářová* 32, L. Karberová 27. **Jakubov:** B. Němcová 35. **Jaroměřice:** L. Novotný 40, J. Vrbka 39, V. Šimová 39, M. Jelečková* 38, A. Vojtěch 38, J. Kselík 38, J. Vojtěch 38, F. Míča 38, J. Nechvátal 38, K. Bubal 31, M. Bučková 30, J. Čechová 28, A. Plaček 23, J. Šabatka I. **Jasenice:** Z. Rusek 37, J. Škarka 33. **Jestřabí:** E. Šebáková 2. **Jestřabí Pernšt.:** B. Šibor 32. **Jičín N.:** J. Geryk* 31. **Jindřichov:** F. Hercik 34. **Jířkovice:** J. Daněk 39, J. Nos* 31. **Juliánov:** M. Havlíček 36, A. Vykydal 30. **Jundrov:** G. Carda 39, J. Křížová 34. **Kaly:** B. Vejpestek 33, J. Vojta

ROČNÍK 53.

KVĚTEN 1934.

ČÍSLO 9.

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

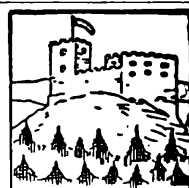

Královna máje.

7
N

MALÝ VOZKA.

Příběh ze světové války. — Jan Valoušek.

V hlubokém dukelském průsmyku, chráněném proti severozápadním větrům, položena byla rusínská vesnice Kulešovka. V začátcích války několikrát po sobě prošla touto vsí různá vojska, přátelé i nepřátelé. Obyvatelé zkoušeli od nich mnoho, neboť muži od dospívajícího mládí až po nejzazší stáří všichni byli na vojně. V Kulešovce zůstaly toliko ženy a děti.

Byl den sv. Jana Křtitele. Slunce se kloní k západu, v průsmyku se o hodinu dříve šerí než v horách. Hlásí se vlahá a vůní prosycená noc. Náhle jako by s nebe spadla přihnala se do Kulešovky tlupa vojáků. Rozběhli se po roztroušených chatách, aby hledali povozy. Strhl se křik. Násilím berou koně, kde je ještě jaký, a nutí ženy a děti zapřáhnouti je a jeti s nimi za proviantem, totiž pro zásoby potravin či střeliva aneb jiných potřebných věcí k vedení války. Za rusínským dřevěným kostelíkem, jenž stál na návrší, krčilo se několik chat, jakoby pod jeho ochranou. V jedné z chat, opírající se o stráž — říkali tam u Golovců — měli dva koníky dosud uchráněné před liticí války desítiletým Andrejem, jenž zastupoval otce a hospodáře, který je na vojně. Vždy, když se blížilo vojsko, schoval Andrej koníky do sluje za jejich chatou, uměle zakrytou, aniž si toho kdo povšiml. Toho dne byla ves Kulešovka přímo vydrancována ve chvíli, kdy toho nejméně očekávali. Andrejovi nebylo možno koníky uschovat, ač se bránil proti vetřelcům na své mládí velmi statečně.

„Nezořu-li naše chudá políčka, zahyneme hlady a vás vojáky také potom nic jiného nečeká.“

Ale Andrejova obrana zapadla do divokého ryku postižených ve vsi. Andrejova matka zastoupila vojákům cestu, aby zabránila zcizení posledního. Vždyť beztak veškerá skotina padla do hlubokého jícnu války. Vojáci však naříkající ženu odstrčili. Andrej vyskočil na vůz a prohlásil: „Já tedy s koníky pojedou sám a také se o ně budu starati, jak mi otec přikázal!“

Andrejova ochota přišla vojínům vhod, alespoň nemusejí dbáti o příprež.

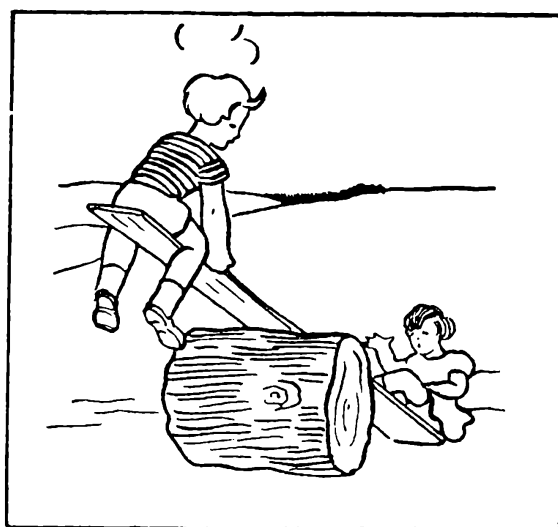
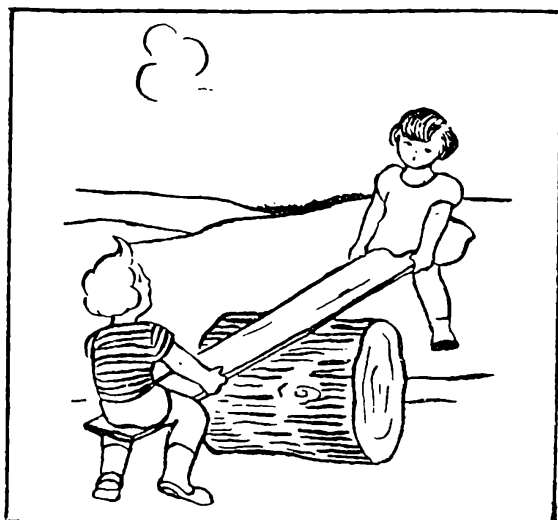
Na rovinách těžce zkoušené Polsky, kam až Andrej se svým vozem dospěl, odehrávaly se boje se střídavým válečným štěstím.

Andrej byl se svými koníky ve službách u zásobovacího oddílu. V Karpatech budou již ovesné žně a přece mu slíbili, že jakmile doveze proviant na místo určení, může se vrátiti svobodně domů. Sám neměl mnohdy v ústech, ale koním vždy něco sehnal, aby mu nepošli a mohl se s nimi vrátiti do Kulešovky. V jeho mladé hlavě rojí se myšlenky, jak a co by měl dělati, aby mohl nepozorovaně ujetí a zachrániti vůz i koně. Nenapadá mu však nic kloudného, co by mohlo míti uspokojující výsledek.

Dnes nocuje u „Tří vrchů“, odkud je překrásná vyhlídka na lvovskou kotlinu. Za tím odráží se lesklá hladina řeky, v níž se stápejí

Mamince k svátku.

MÁJOVÁ ÚLOHA: Napište v krátkých dvou- nebo čtyřverších stručné vysvětlení těchto čtyř smutněveselých obrázků a zašlete nejdéle

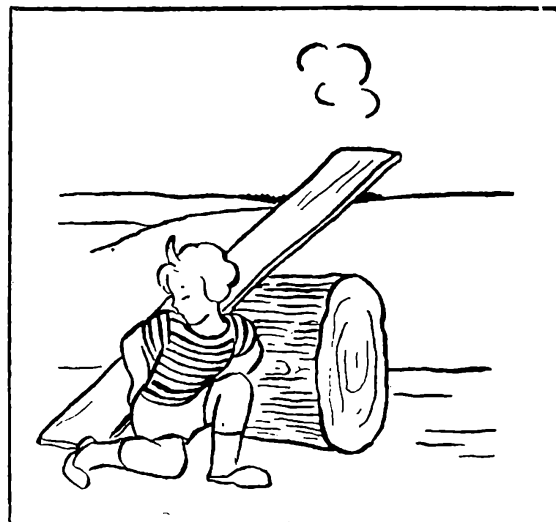
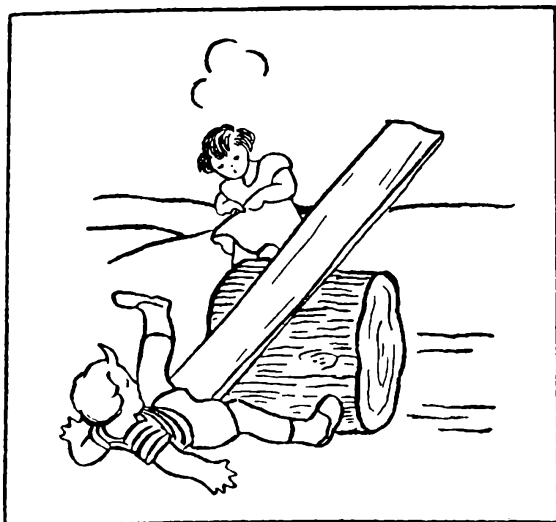
stíny starého hradu. Andrej sleduje pozorně břehy řeky, kudy by se mohl s koňmi a vozem přebrodit. Nad vodami poletuje hejno vodních ptáků, vyplašených a zatlačených sem z mazurských jezer. Jako začarován zří Andrej do dálky a mocná touha táhne jej k rodným Karpatům.

„Tam bych byl u cíle. Ale nemám dosud tušení, jak se tam dostat.“

Pojednou spatřil na vodě lodičku, lehounce plující podél břehu, v níž však osob neviděti. Lodička se zastavila zadržena ve vrbovém podrostu. Zatím co se koně pásli, sešel Andrej s návrší. Nedovedl si vysvětliti, jak se sem lodička dostala. Potom mu však napadlo, že se lodička asi odpoutala někde od břehu a dala se samovolně do běhu. Rozhodně však přišla jako na zavolanou. Alespoň si bude moci změřiti hloubku řeky, kudy by se dostal s koňmi brodem na druhou stranu. Skočil do ní. Lodička se zakymácela a hnula sebou po vodě. Andrej se uchoпил vesel a jeho tělem projel vlahý pocit. Příjemná jízda však netrvala dlouho, pod lodičkou cosi zachrastilo — uvízl na písčíně. Andrej se zaradoval.

Přitáhl lodičku k roští a vystoupil z ní na břeh. Jeho oči padly na dva předměty na dně lodičky. Je to lepenka a na ní namalované umrlčí hlavy. Vzal lepenky do rukou, obrací je a maně se mu klade na jazyk otázka: K čemu to bylo? Měl již dostatek zkušeností z války. Snad převáželi lodičkou mrtvoly? Dvě tabulky jistě sloužily k tomu, aby byly komusi výstrahou.

Cestou ke koním uvažoval. Přes řeku to půjde, ale v zázemí se to hemží slídivými zraky a pak jistě neujde pozornosti polních četníků. Jak tomu zabrániti, aby ujel bez těchto překážek? Tu jako by mu anděl strážný vnuknul: Dej tabulky s umrlčí hlavou na vůz — jednu do předu a druhou do zadu.

do 10. května redakci Anděla Strážného (Brno-Židenice). Nejlepší zpracování budou odměněna pěknými knihami.

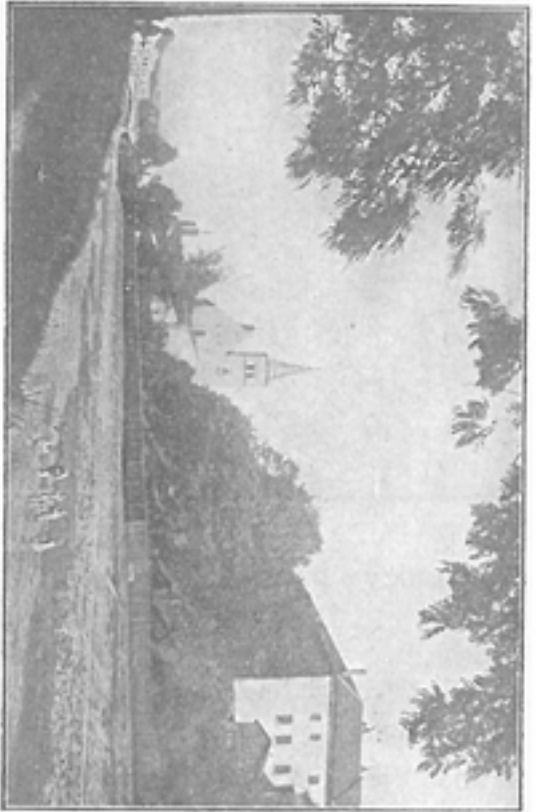
V okamžiku se tak stalo. Poté Andrej sedl na vůz, šlehl do koní a tryskem sjel k vodě. Mělčinou se přebrodil na druhý břeh. Dřívější úzkost, jež se oň pokoušela, jej již opustila. „Není to hříšné, označit takto svůj povoz?“ pomyslíl si. Nová myšlenka však zahání prvou. „Tatíček, když odcházel do války, svěřil mi koně a matka o mne zajisté mře strachy v Kulešovce, proč tak dlouho nejedu.“

Tu již Andrej nemá nic jiného na mysli, než zachrániti otcův majetek. Podivno! Nehledal osamělých cest, ale jede, kudy se dopravují vojenské oddíly, chodí různé stráže a nikdo se ho netáže, odkud a kam jede. Každý, kdo shlédl na voze umrlčí hlavy, jakoby zasažen bleskem bázně a odporem spěchal z dosahu vozu. Ti, s nimiž se malý vozka setkával, domnívali se, že veze mrtvolý anebo že odváží lidi s nakažlivými nemocemi, a proto ho nikdo neznepokojoval.

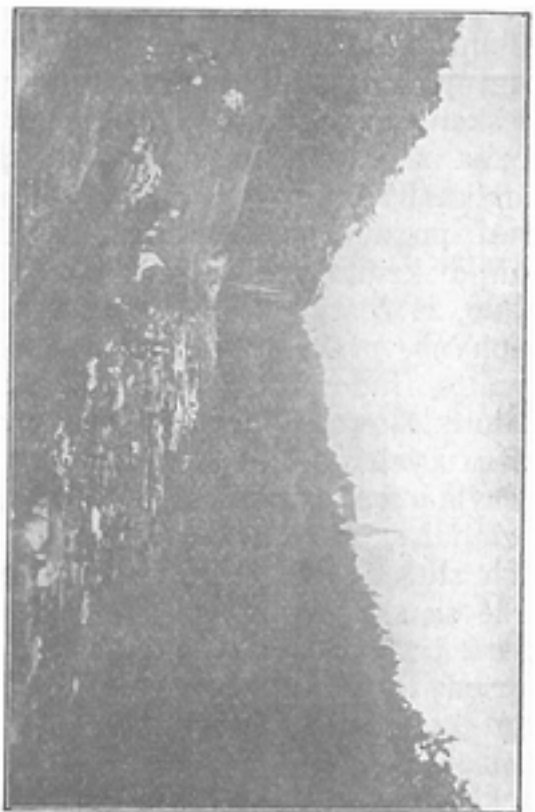
Ač po menších odpočinkových přestávkách, kde bylo nutno sehnati koňům krmivo, stále se blížil k milým Karpatům, přece se Andrejovi zdálo, že cesty nic neubývá. Sám se často spokojil se zbytky z vojenské kuchyně, přála-li mu náhoda s ní se setkati. Jeho mladé srdce překypuje radostí a vděčností. Pohlíží k blankytnému nebi a šeptá si několik slov modlitby, již ho matka naučila. Již nepotkával nijakých vojenských oddílů, Karpaty dohrály svoji úlohu.

Byla srpnová neděle. S vížky dřevěného kostelíka v Kulešovce rozléhal se zvuk malého zvonku, jenž zve kulešovské k návštěvě ranních služeb božích. V té chvíli vjel Andrej se svým povozem do vsi. Lidé se shlukli kolem něho se sterými dotazy, ale Andrej napřed pátrá po matce. Za okamžik leží jí již v náručí. A matka jej se všemi sousedy kulešovskými obdivuje jako malého hrdinu.

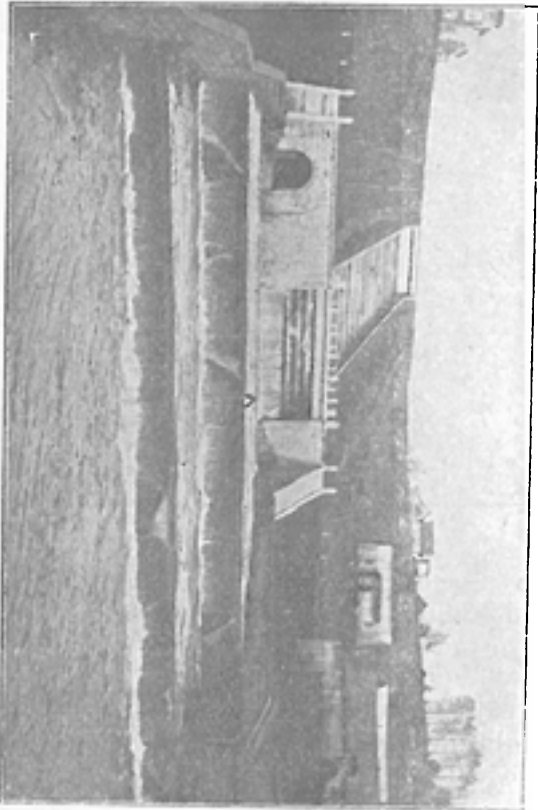

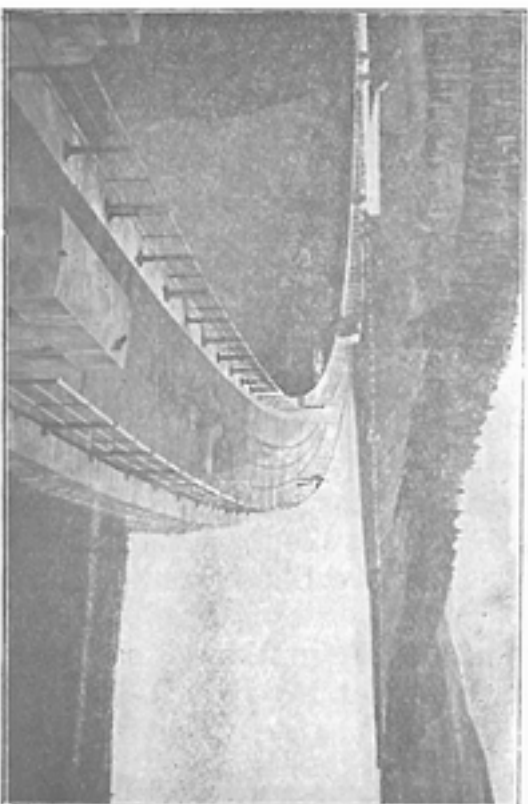
Valašské Mezíříčí od rožnovské Bečvy.

Partie z okolí Chrudimi.

Údolní přehrada na Bystřičce.

Hráz údolní přehrady na Bystřičce.

VOJNA S PÍDIMUŽÍKY.

Jiří Sahula.

(Dokončení.)

Nazítří za jitra šel bdělý zachránce znovu na svou výzvědnou stanici. Vzal si však za pas tenký provaz se smyčkou. Když se vplížil do křoví u skaliska, dlouho neslyšel nic. Čekal a čekal, až se začaly ozývati tři hlasy. Seznával, že to rokují sami náčelníci trpasličího pronároda. Teď uslyšel slidič podrobnosti nejcennější.

Odcházel tiše velikou oklikou, aby chytrá a potměšilá očka některého lotříka nepostřehla, že jde ze špehování. Již se přibližoval k místu, kde pily řezaly a veliké kladivo do železného klínu bušilo. Tu se proti němu postavil na zadní nohy veliký medvěd. Jaroboj však mu hodil smyčku na huňatý krk dříve, než šelma zařala do kabátce hrozná drápy předních končetin. Jaroboj drže pevně provaz uskočil za hřbet zvířete, smykl jím dozadu, pak nalevo a napravo, takže medvěd hned dochroptěl.

Šťastný zápasník spěchal ihned k dřevorubcům s povelom: „Odneste si medvěda bez meškání do vesnice, aby pídimužící neseznali, že jsem jej tu usmrtil. Záleží mi na tom mnoho, aby se mi velký plán třeba ještě dnes nezhatil. Budete mít maso a cennou kůži.“ — Dřevorubci rádi poslechli a srdečně děkovali. Jaroboj nechtěl, aby mstiví mužící poznali, že se řádně připravil na zápas s medvědem z té příčiny, že vyslechl trpasličí plány.

Jinoch sestoupiv do vesnice, zamířil přímo do příbytku starostova. Svolána důležitá schůze. Jaroboj promluvil: „Přátelé, stojíme před velice povážlivým bojem. Přední zástupci lotříků ze zarputilé nenávisti vykonali předalekou cestu ke králi velice rozšířeného kmene pídimužíků, sídlícího v pralese velice divokém. Vyprosili si u něho hejno cvičených malých ptáčků, na kterých se chtějí vznést nad stavení starostovo a dvou sousedů. Hodlají vrhati žhavé jakési jiskry z žaludových mištiček na věci hořlavé, mnoho ukrást a pak rychle zmizeti. Ve čtvrtek v noci má začít zločinný rej.“

Ozývaly se hlasy: „Toť zloba přímo ďábelská!“

„Pravda,“ přisvědčil mladý vůdce svízelné vojny. „Proti tomu vzteku ničivému však dobře poslouží stříkačky s tekutinou, kterou jsem namíchal. Každá kapka usmrcuje okamžitě tvory tak maličké, takže budou hynouti vlastně bezbolestně. Sežeňte ještě stříkaček více. Namíchám takové tekutiny ještě dva kotly. Jestliže všichni strážcové se vyznamenají napjatou ostražitostí, zdoláme nepřátele zcela jistě.“

Ve čtvrtek za měsíční noci ve vikýřích i malých otvorech ve střeších bdělé oči se upínaly k lesu. Vesničané si libovali, že před večerem se spustil notný liják, takže střechy i hořlavé věci na dvorech byly mokré.

Obhájci čekali dosti dlouho, takže se některým již zdálo, že mstivci svůj paličský výlet odložili. Jejich pozornost umdlávala. Náhle však posílilo bdělost obránců upozornění Jarobojovo: „Již letí! Bystře hleďte!“

Již také bylo slyšeti od lesa podivné svištění, které každou vteřinu sílilo. Letěl k Oralovu hrůzoplný mrak, jako by se hnaly vpřed ko-

bylky stěhovavé. Ale jakmile se letci přiblížili k chalupám, už pracovaly velice zdatně stříkačky. Padali muži i s ptáčky jako chrousti, když se třese stromy. Kterí nebyli při tak nenadálém uvítání ihned zasaženi, ve velkém děsu prováděli zmatený rej, nevědouce, kde největší nebezpečí číhá.

„Kupředu!“ pištěl vztekle Chytrouš. Ale když nové stříkání srazilo zase hejna útočníků na zem, obrátili ostatní letci cvičené ptáčky k lesu. Chytrouš ve vášnivém bolu ztratil rozvahu; ptáček zmateně řízený narazil hlavičkou na drát a klesl mrtev na slámu. Letec kutálel se po slámě živ.

To zpozoroval velmi bdělý Jaroboj a hrábl po prchlivém zbojníkovi pravicí. Mužik sebou škubal a prskal. Mladík ho však rozmáčkl jako pulce. Při tom hlasitě zajásal. Vždyť nahmatal na hřbítku tohoto vychytralého předbojníka píšťalku, jejíž hvizdot byl za nynější vojny tolik důležitý.

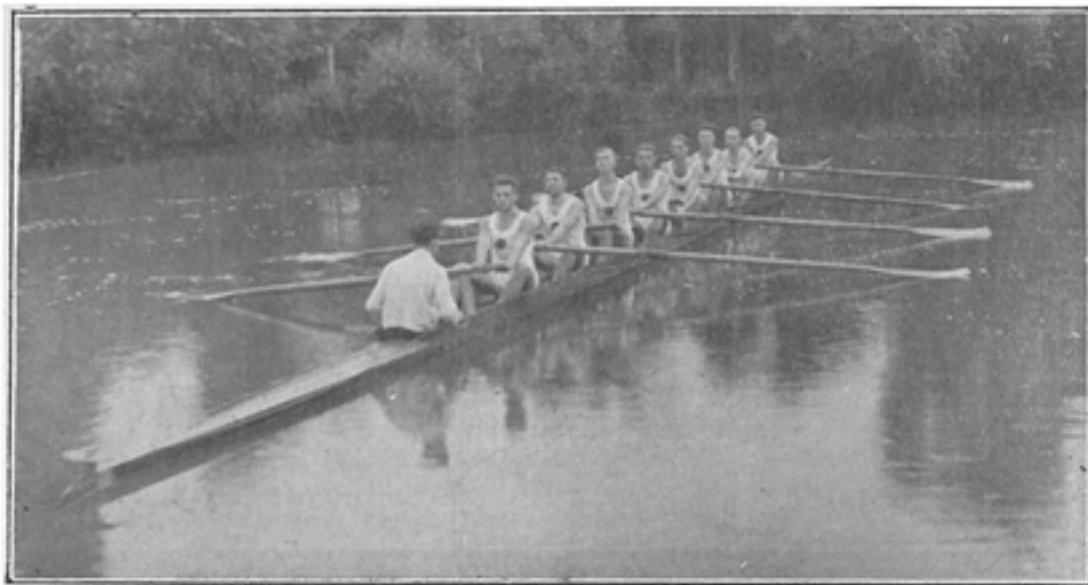
VII.

V pátek ráno řekl Jaroboj starostovi: „Teď nastal příhodný den, abychom přešli od svízelné obrany k jarému, všeobecnému útoku.“

Klapek namítl: „Vždyť velká většina zlostníků je zhubena s Mudrovládem i Chytroušem. Domníváš se, že se ostatní odváží ještě k novému nebezpečnému tažení?“

„Zarputilá zloba v nich neuhasne,“ poučoval Jaroboj. „Budou se vymstívati drobným drážděním, pokud jim nedojde všecken dech. Nelze strpěti, aby tací zákeřníci znepokojovali celou krajinu ještě dlouhý čas. Mám v ruce prostředek, který vydá za deset úlů a dvacet stříkaček. Před večerem chci se odebrati s desíti muži do křoví na místo, kde jsem naslou-

Vodní sport patří k nejzdravějším.

chal úradám pídimužíků. Nechť si vezmou pruty a košťata! Dáme svým vítězstvím korunu.“

Stalo se dle přání zachráncova. I starosta se bral do lesa.

Zatím zbývající trpaslíci v podzemních děrách bědovali a druh druhu se ptal, kde je Chytrouš, který byl jejich poslední nadějí ve chvílích tolik zoufalé. Nikdo z pídimužíků předešlou noc nezpozoroval, že by byl ten prohnáný štváč, rádce a vůdce padl.

Pojednou do děr pronikl povědomý hvizd Chytroušovy píšťalky. Pídimužíci se zaradovali. „Chytrouš se vrátil,“ píšťtělly hlásky. „Svolává nás k sněmu a novému podniku.“ Všecko vylézalo z podzemních úkrytů a hnalo se k hustým křovinám.

Jaroboj dal v příhodném okamžiku rukou znamení. Oralošťtí muži vyrazili a pobíjeli hromadně pruty, košťaty i botami zbytky zákeřníků. Jaká byla jejich radost, že píšťalka všechny lotříky z děr vylákala a shromáždila!

Když mstivé plémě zhubeno, promluvil Jaroboj: „Chválím vás, mužové bdělí, že jste byli mými horlivými a poddajnými pomocníky v potírání zločinnosti. Vaše starosti nyní slaví zasloužený triumf. Prospěli jste nejen sobě, ale i jiným krajům. Pídimužíci si připravili zhoubu svou zločinností sami. Kdyby se byl zbytek pronároda nečestného odtud z bázně vystěhoval, plodil by svou svárliivostí a mstivou povahou hrůzu na jiných místech vzdálených. Nyní se můžete klidně ukládati večer na lůžko.“

Starosta Klapek pohnutým hlasem Jarobojovi děkoval. Prosil ho, aby zůstal v Oralově a sám převzal správu obce; rolníci se postarají, aby takový bystrý hrdina žil mezi nimi bez nedostatku.

Jaroboj odpověděl: „Tklivě mne dojíimá vděčnost a láska občanů bodrých a šlechetných. Můj úkol však je tu dokonán. Rychle musím spěchati, abych i jiným souženým vypomáhal. Sami víte, že žalost navštěvuje každou vísku, každé město. Dovolte tedy, abych i jinde slzy sušil. Bůh vám žehnej a v těžkých okamžicích vás posiluj!“

Nato šlechetný junák zmizel v hlubokém lese.

Dlouho a dlouho se vypravovalo v Oralově, jak úspěšně skončil Jaroboj tuhou vojnu s pídimužíky.

Máchovo jezero pod Bezdězem.

VZPOMÍNKA.

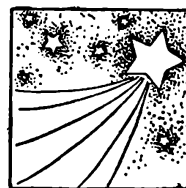
Bohuslav Brožek.

Ve měkkém náručí koruny lípy
zestárlá chaloupka tichounce sní,
duši mou vábívá, ráda k ní chvátá,
žila v ní před léty dvě srdce zlatá,
vzpomínka čarovná láká mne k ní.

V nizoučké světničce hromádka dětí,
tatínek s maminkou nám žili jen,
nám platil jich srdcí každičkový tep,
tatínek staral se o denní chléb,
pracoval, lopotil po celý den.

Ta naše maminka, odplat' jí Pán Bůh,
starost jí sehnula ku zemi šíj',
hlavičky pečlivé, vy duše zlaté,
jak dlouho v hrobě již odpočíváte,
vzpomínko blažená, žij v duši, žij!

Tatínek s maminkou odešli dávno
na vesský hřbitůvek tichounce spát;
Bůh vám dej věčný mír, rodiče zlatí,
On sám nechť na nebi hojně vám splatí
lásku a péči k nám na tisíckrát!

SPISOVATEL JIŘÍ SAHULA.

E. M.

Dne 29. března dožil se šedesáti let spisovatel, všem našim čtenářům dobře známý, neboť přispívá pilně již řadu let do „Anděla Strážného“ — Jiří Sahula. Rádi používáme této příležitosti, abychom velkou naši obec čtenářskou seznámili s jeho podobiznou a aspoň hlavními daty z jeho života.

*

Jiří Sahula narodil se roku 1874 ve Skutči v Čechách jako syn provaznického mistra. Chudí rodiče na radu učitele, který poznal veliké schopnosti nadaného a zbožného chlapce, dali jej studovat na gymnasium ve Vys. Mýtě. Po celých osm let musil těžce shánět chléb vyučováním slabších studentů, ale při tom nezanedbával vlastního učení a vykazoval vždy dobrý prospěch, zvl. v dějepise, češtině a ostatních jazycích. Bohoslovecká studia vykonal v Hradci Králové, kde byl r. 1899 vysvěcen na kněze od slavného biskupa Ed. Brynycha. Působil pak jako kněz na různých místech — nyní je farářem v Cholticích u Přelouče.

Vedle svého kněžského povolání věnoval se již od po-

čátku veřejné činnosti jako oblíbený řečník v katol. spolcích a zvláště také literární činnosti jako redaktor katol. novin i jako spisovatel. Napsal dlouhou řadu dějepisných knih — posledním a největším jeho dílem v tomto oboru jsou Dějiny naší vlasti, které začaly minulého roku vycházeti v bohatě ilustrovaných sešitech v Č. Budějovicích. Zaslouží opravdu, aby se staly jako kdysi staré kroniky domácí knihou v každé katol. rodině.

Vedle toho vydal také několik knih povídek, zvl. podařených humoresek. S oblibou věnuje se spisování povídek a bajek pro mládež. Některé větší jeho povídky vyšly také knižně, zvl. v Dědictví maličkých.

Kéž Bůh dlouho ještě zachová ve zdraví a síle našeho ušlechtilého a obětavého spolupracovníka, aby mohl zdárně dokončiti všechna svádila, která ještě připravuje!

MANDA KONÍKEM.

Napsal F. C. Ž u p k a .

Druhého dne ráno, božítku, to bylo slávy! U Dratvova domku šumno hlavičkami. Hlavičkami karhánků, svobodovských dětí. Sedmiletý Vašík a pětiletý Vojtík mají kolem sebe kupu kamarádů.

A všichni se diví, diví. Diví se těm krásným dárkům z jarmaku; ale nejvíc Vojtíškovým holinkám z perníku. Nevadí, že jsou již děravé!

„Stafrá, Vojto, v těch by se to skákalo,“ říká Vincek Červenků.

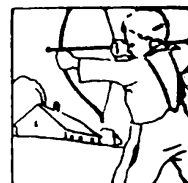
„A jaké ty boty mají vysokánské podkůvky!“ chválí Jiřík Svobodů.

„A ty holinečky — jako válečky,“ přirekne i Pepek Vitásků.

„Jakou ale mají chuť,“ pomlaskává Janek Stavěnků. „Uštípl sis kousek, Vojto?“

Blah. Jan Bosco, vychovatel opuštěné mládeže, byl Sv. Otcem Piem XI. prohlášen na Boží hod velkonoční za svatého.

„Jedeš, jedeš! Já ti dám je kousat!“ žene Vojta mlsouna.

Ale i Vašíkův valášek má sólo. Vašík si jej přivázal na tyč a teď na něm jezdí. Žádný rytíř na světě tak nedovede jezdit na hřebci, jako Dratvův Vašík na své hůlce s perníkovým valáškem. Nevadí, že z něho zůstala jen hlava. Jen když vyskakuje. A jak se vám bočí! A jak vyhazuje!“

Každý divák karhánek chce zkusit, jak valášek skáče hop, hop, hop! Taková je kolem něho tlačence. A Vojtík si zpívá:

„Můj koníček vrahý
pěkně skáče.
Můj koníček vraný
pěkně skáče,

zapřáhnou si já ho
do tragače,
zapřáhnou si já ho
do tragače.“

Vyšla také devítiletá Filuška. S tou pannou. Děti ani nepozorují, že již má nožičku pochroumanou. Filuška ji vozí na vozíčku a pořád ji převinuje.

„Kdyby tak byl malý koníček, ale živý, to bychom ji povozili,“ říká děvče Petruškovo.

„Kdyby tu byl ten náš Tygr,“ praví malý Nesrsta, synek pekařův, „ten by, panečku, tahal jako vzteklý.“

Na první pastvu.

Pekař Nesrsta má pekárnu hned vedle Dratvových. Jeho synek loží s Dratvovými jako jejich rodný bratr. Poznáte ho, gatuláka, že mu gatě visí na provázku; a Dratvovi gatuláci mají pásy.

„A,“ zamítá jeho návrh Filuška. „Tygr je moc velký, nemůžeme ho potřebovat!“

A tu Dratvů Vašík dostal nápad:

„Karhani,“ povídá s rukama nad hlavou, „víte co? My zapřáhnem do vozíka naši kočku Mandu.“

Dratvova kočka Mandajestakatámájůvka. Májůvka proto, že se narodila v máji. Bývá obyčejně tam, kde děti; nyní zrovna sedí v klubku na prahu. Sluní se a přede, jen to vrčí:

„Vrbové, vrbové,
trnové, trnové,
to je všechno dřevo,
dřevo dobré, dobré.“

A hned vypomáhá Vojtíšek: „Poslouchejte, kluci, my uděláme naší Mandě pěkné botičky! A pak si ji zapřáhneme do vozíčka.“

„Hurá! Uděláme kočce Mandě boty a pak si ji zapřáhneme do vozíčka,“ souhlasí všichni caparti.

A hned se pustili do práce; a už to bylo.

Z kousků odhozených kůžek sešili takové pytlíčky — nebyly to ani boty ani papuče — a pak je natáhli Mandě na capky.

*

Kočka Manda byla vždycky poslušná a krotká; nechala se dětmi chumlati všelijak. Dokud nyní přede Vojtíškovi na klíně, je tichá ovečka. Snáší divnou obuv na pazourkách trpělivě.

Ale když ji Vašík přivazuje k ojátku — již ukazuje dráčky! A když ji karhánci poutají, když jí přehodili přes hlavu jakousi ohlávku a roztodivné řemení z kožených odřezků, Manda znenadáni hup a škrk! začala vyváděti jako zfamfrnělá.

A s ní vozík i s panenkou prováděly pravý čardáš. Kočka lítá jako zdivočelá — no a kam se hne, tam hr malý vozík! A panenka buch na chodník!

A zas: kočka škrk! — a vozíček brk! A hned se houpá s ulomenými kolečky po stěně zídky. Potom kočka hupne na stříšku — a konečně i s vozíčkem až na kalenici.

To vám byla podívaná! Manda skoro uškrcená skáče po střeše, ocas natažený jako prut — a za ní se válí, motá, kotrmelcuje ten porouchaný vozíček.

Nepojíždí na kolečkách: škrčí po klaničkách.

Avšak pojednou se mezi šindely ojátko vzpříčí — a mňau a třask! — kočka prská, otvírá ustrašeně tlamku, mrská ocasem, střečkuje a poskakuje jako zběsilá; a vozík rup na zem!

KVĚTEN.

Nu a děti, když ten tanec vidí, začnou teprve vyváděti až radost. Výskají a smějí se, div jim bříška nepukají. A Manda vám dřepčí ustrašená a jen šmik, šmik ocasem — a mžourá přes okap, kde leží její utržené břemeno.

Teď by každý čekal, že dá Fanda do zaječích. Kočka však zůstane čučeti jako přibitá. Jen se udiveně rozhlíží a šmik, šmik ocasem. Potom za chvíli chce odejíti dále — a začne potřepávati nožkou za nožkou. Našlapuje opatrně, jako by šla po vodě.

Vždycky směšně zvedne čapku, potřepe jí ve vzduchu, kop, kop, kop — a zas našlapuje velmi jemně jako liška. Nato znova: packu vzhůru, kòp, kop, kop do vzduchu — a opět opatrný krůček.

Dělá to tak hezkou chvíli. A děti jsou smíchem skoro bez sebe. Nakonec se kočka sklídí do sklopce. A karhánci se hrnou za ní, rovnou na půdu!

Našli kočku za komínem. Tam si obírala pracky. Měla ještě dvě ty protivné botičky na nožkách. Jednu na levé přední, druhou na pravé zadní.

A sotvaže shlédne děti, tu vám hup! skočí jako blesk a peláší, jak to jde, tak to jde, zase na střechu a potom do sušírny. Tam si někam zalezla a zmizela.

Děti si pak dlouho vykládaly o tom divokém a nevídaném představení.

VE MLÝNĚ.

Podle skutečné příhody zkreslil J. K. Baby. — Věnováno Monarchovi.

„Dobrý den, pane otče, dobrý den, chaso!“ Do šalandy vstoupil malý mužík s rancem na zádech a otřepal se. Voda s jeho promoklého obleku jen crčela. Mlynář a chasa vzhledli od práce ke dveřím.

Milešovka s Milešovem.

„Pán Bůh dej!“ odvětil mlynář. „Co nového nám neseš, ty vodníku?“

„Ale mnoho, mnoho, pane otče,“ odvětil příchozí.

„Nejvíc asi té vody,“ zasmál se pan otec a s ním všechna chasa.

„Ba i té také dost,“ odvětil příchozí, v němž poznala chasa krajánka Petra. „Tak co, bude tu nějaká práce pro mě, pane otče?“ tázal se mokřý.

„Ba jo, však já vím, že se vám nejedná jen o tu práci, pojdte dál.“

Vtom se zjevila v šalandě nová osoba. Paní mlynářová zvala s úsměvem všechny k obědu, samozřejmě že i Petr se připojil. Zasedli všichni k jednomu stolu a pomodlivše se, pustili se s chutí do jídla. Chutnalo mu, jen co je pravda, ale bylo patrně málo koření, a proto to kořnil Petr vtipy. Po obědě půjčila krajánkovi staré kalhoty pana mlynáře a pak pracovali všichni společně. Venku zatím lilo. K večeru krajánek nesl po schodech pytel mouky, najednou klopýtl a upadl. Současně zavanul prudký průvan ode dveří. Vysypaná mouka se rozprášila se schodů jako sněhové vločky a po celé mlýnici, takže se zdálo, že jsou v bílé mlze. Ale Petr zato nemohl. Proč seděl ten kocour na schodech? Jistě nebyl by mu stoupl na ocas, kocour nebyl by ho kouzl a on by neklopýtl... Večer krajánek vylezl na půdu, aby se na seně vyspal.

* * *

„Sláva! Už jsme na místě!“ vykřikl hlas do hluku, který dělali štěkající psi. „Zde v tomto mlýně přespíme dnes!“ hlásil též hlas. Osm černých postav se blížilo ke mlýnu za doprovodu štěkání psů.

„Reku, lehneš! Budeš ticho!“ Před dveře mlýna vyšel statný muž.

„Dobrá večer, pane mlynáři!“

„Á, dobrá večer! Co to máte na hlavách? Aha, vy jste ti, jak se jim říká, „škauti“ „No, pojdte dál!“ A pan otec otvíral dveře do šalandy.

Čeládka skautů se nahnala dovnitř. Vůdce zatím rozmlouval s mlynářem. Pan otec byl rád, že má návštěvu z města, a milerád vyhověl prosbě o přespání skautů ve mlýně. Divil se jen, že jsou z města a chtějí spát na slámě.

V šalandě bylo veselo. Hoši vzpomínali na bláto a boj s ním.

„A baví vás to v tom dešti chodit?“ ptal se pan otec.

„Ach je! Nám je to jedno! Ať je pěkně nebo škaredě, je nám vždy veselo. O dešti máme své písničky,“ rozkládali skauti.

„No, jakou?“ tázal se pan otec.

„Tak my vám ji zazpíváme.“ Hoši se seskupili a zpívali:

Prší, prší, cesta klouže,
nepohoda prokletá.
Silnice je samá louže,
boty tíží od bláta.

„Chachacha!“ smál se pan otec, když dozpívali. „To věřím, že je vám veselo. Já bych s takovou s vámi také chodil.“

Hoši zatím rozložili potřeby a pochutnávali si na dobré večeři.

„Tak a teď pojdte, pane vůdce, já vám ukáži, kde budete spát.“ A mlynář zmizel s vůdcem ve dveřích.

„Dnes se dobře vyspíme,“ hlásil vůdce hochů, když se vrátil.

„A mléko nás již bude ráno čekat. Domluvil jsem to s panem mlynářem. Již jste se najedli? Tak si sbalte torny a pojdte nahoru.“

Na příhodném místě na slámě rozložili stanové plachty a upravili si lůžka. — Modlitba — večerka a hned vše utichlo. Hoši zalezli pod deky a jeden po druhém odebral se do lovišť snů. Jen skautík Strožok nemohl jaksi usnout. Stále sebou vrtěl a naříkal v duchu, že ho to nějak tlačí.

Časně zrána byli vyburcováni strašným řevem. Nováček Strožok, který míval divoké sny, právě letěl v letadle v říši snů, když vtom mu vypověděl motor a on se řítíl dolů a zrovna do nějaké medvědí jámy. Ani jeho mrtvola nezůstane. Strašné mručení se ozývalo kolem. Nováček otevřel oči a s hrůzou zpozoroval, že se skutečně propadá kamsi dolů, zatím co plachta, na níž ležel, se počala na jednom konci zvedati a ozývalo se hrozné bručení a nadávání. Strožok si sice uvědomil, že je ve mlýně, ale nemohl si vysvětliti to tajemné propadnutí se do jámy ve slámě a ono zvednutí se plachty. Teď plachta spadla a objevil se roztřepaný tvor, podobný člověku. „Loupežník,“ blesklo hlavou Strožokovi. Jako řádný nováček způsobil řádný poplach.

Skauti vzbuzeni hrozným řevem Strožoka, uchopili tyče a obklopili rozčuchanou postavu s vyvalenýma očima, jež v matném světle, které dosud vládlo, vyhlížela příšerně. Řev probudil i vůdce, který vstal a přiskočil k podivné skupině. Uprostřed spatřil jakéhosi tvora, jenž řval a úpěl stejně jako skauti a psi, kteří se přidali jednohlasně k této muzice.

Zjednav si píšťalkou na chvíli klid, posvítíl si baterkou na Strožokova „loupežníka“ Spatřil zamazaného, rozedraného mladého mužíka.

„Kdo jste a co se vám stalo?“ tázal se vůdce.

„I toť je Petr!“ ozval se slabý hlas pana otce za vůdcem. „Inu, jářku, co se tu neděje a on zatím krajánek Petr udělal si tu z vás asi dobrý den! Zapomněl jsem vám včera říci, že tu máme již jednoho nocležníka.“

Břeclava s Dyjí.

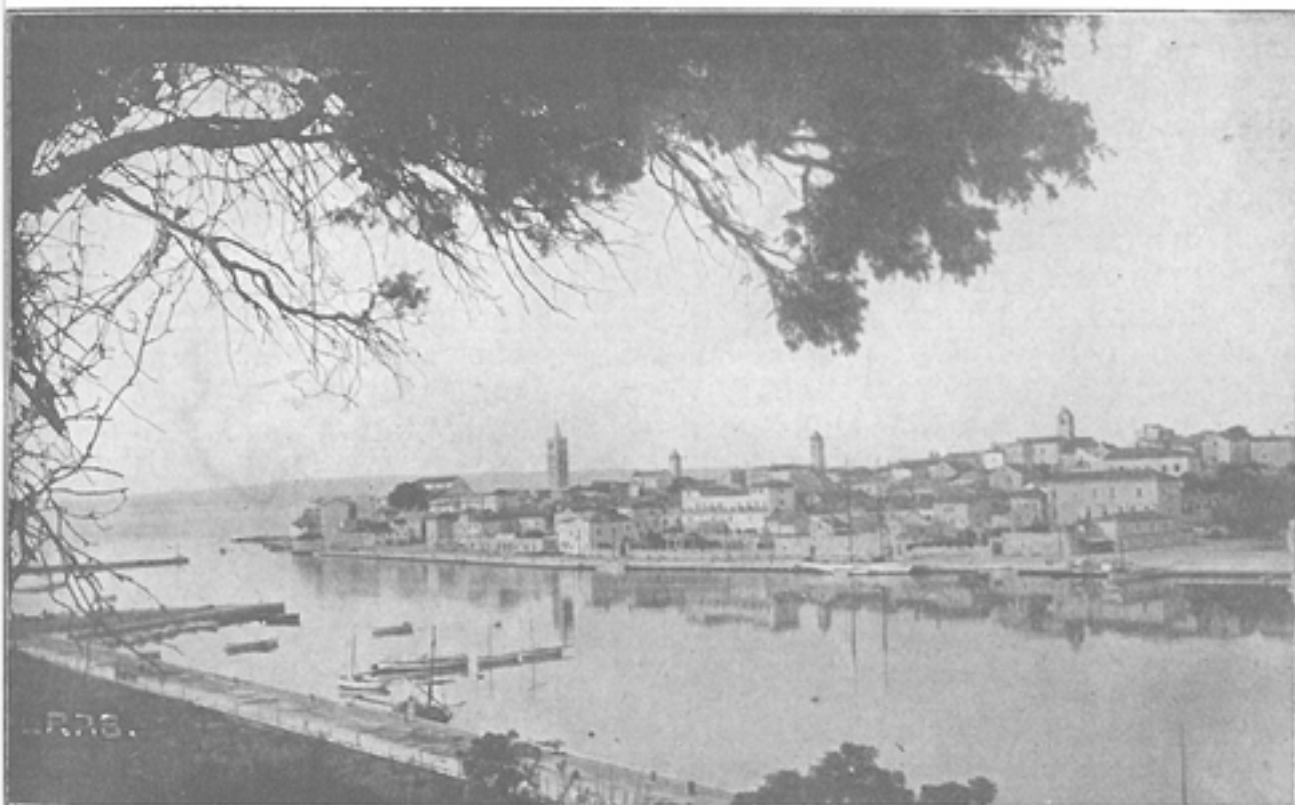

A pan otec odložil pušku, kterou si vzal pro případ, že by se dělo něco vážného. „No, pěkně jste to vyvedl, Petře,“ dodal ještě. „Tak pány skauty vyplašit.“

„I vás,“ dodal krajánek, „ale tentokrát bez vlastní viny. Večer jsem šel spát sem nahoru. No a poněvadž mi bylo zima, tak jsem se zahrabal řádně do slámy, takže jsem úplně zmizel a usnul jsem. No, a víte, jak spím! Probudím se vždy až ráno, dřív ne, i kdyby vedle mne z kanonu stříleli. A zatím přišli ti škauti a rozložili se nade mnou. No, a teď ráno se probudím celý jakýsi zlámaný. Hrozně se na mne ta sláma svrchu stlačila. Jářku, co jsem se to tak hluboko zahrabal? Tož honem ven! Nešlo to tak lehko. A když už jsem venku, najednou se strhne kolem mne křik a několik postav mne tu obklíčilo. Klacky měli v rukách, a tož jsem se polekal a křičel o pomoc. A dál nemíním vykládat .“

Všichni dali se do hlasitého smíchu, takže i psi znovu se zuřivě rozštěkali. Také mlynářská chasa se tu zatím shromáždila a teď snesla krajánka Petra a nováčka Strožoka na pokyn pana otce dolů, jako by oba provedli kdovíjaký čin, a na jejich počest byla pořádána společná snídaně. Potom se skauti chystali k odchodu. Když se chtěl ještě vůdce omlouvat panu otci, odmítl ho tento se slovy: „Doufám, že budete s veselou vzpomínat na náš mlýn. Pamatujte, že mimo mnoho mlýnů, které patří cizincům a nevlídným lidem, jsou ještě naše č e s k é m l ý n y, kde vládne veselost a p o h o s t i n s t v í.“

Dalmácie: Pohled na Ráb.

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e R e i d a vypravuje J. Veselský (Pokrač.)

XI. NENADÁLÉ SETKÁNÍ.

Lehký člun plynul rychle po proudu skoro bez pomoci vesel. Slunce chýlilo se k západu, když naši námořníci uviděli přímo před sebou nějakou výspu. Poněvadž nad vodou začala se zdvíhati mlha, která věstila tmavou noc, rozhodli se, že se tu zastaví a přenocují. Opatrný Jindřich poručil, aby byl člun vytažen na břeh a ukryt v houští.

Ozýval se u všech již hlad. Rozešli se tedy hledat něco k jídlu. Zakrátko našli velkou chatu, zbudovanou z velkých kamenů a se stropem pořízeným z větví. Nepodobala se chatám, jak je stavěli domorodci z Ohňové země, ale vypadala spíše jako dílo evropských rukou. Byla patrně již dávno opuštěna, neboť kolem ní bujela všude vysoká tráva.

Na ohnisku postaveném z velkých kamenů v koutě chaty rozhořel se brzy veselý plamen. Všichni seskupili se kolem ohně, poněvadž večer byl chladný. Pekli si tulení maso a radili se, co mají dále podniknout. Dosavadní úspěch naplnil je novou nadějí i odvahou. Jindřich Chester spoléhal nejvíce na dobytý člun: na něm uniknou divochům, setkají se na moři s nějakou pořádnou lodí a tak se jim podaří vyhledat zajatce, vysvobodit je a vítězně odvézt do Nového Yorku ..

Starý Seagriff kýval při těchto plánech šedivou hlavou: „Ještě jsme se, hoši, nedostali z vlčí pasti“

Na jeho radu se také všichni usnesli, že podle zvyku budou střídavě hlídat po celou noc. Až do půlnoci chodil s jedním lodníkem okolo chaty, pak vzbudil jiné dva, aby konali hlídku. Ale tito na neštěstí nesplnili svědomitě svou povinnost. Noc byla tak pěkná, takové ticho vládlo kolem a měkká, bujná tráva tak je k sobě vábila, že neodolali pokušení: nejprve jeden si lehl pohodlně do trávy, potom druhý, oba začali dřímat a konečně usnuli.

Smutné následky této nedbalosti nedaly na sebe dlouho čekat. Kolem druhé hodiny po půlnoci Jindřich Chester se probudil; zdálo se mu, že se s ním děje něco nezvyklého, v uších mu zněly jakési divné zvuky, chtěl se postavit na nohy, ale ke svému úžasu cítil se úplně bezvládným, jako by ho nějaká neznámá síla připoutala k zemi. Konečně s velikou námahou usedl, sáhl si na nohy a seznal, že jsou od kolen až k patám silně svázané provazem. V téže chvíli ozval se v nočním tichu hlas Seagriffův: „Hej, hlídka! Co se tam děje?“

Nikdo neodpověděl.

„Seagriffe, máš svůj revolver?“ zeptal se Jindřich.

„Marně ho hledám rukou — nohy mám svázané, nechápu, co se to stalo!“

„Já také...“ — bylo slyšet současně několik hlasů.

„Nějaký ďábelský kousek,“ pravil Jindřich Chester.

Záhada se brzy rozřešila. V temnotě vzplanulo světlo a ukázalo se několik divochů s hořícími smolnými loučemi v rukou. Za nimi šlo několik jiných a ti poháněli před sebou oba hlídače, kteří měli ruce svázané na zádech. Za všemi jako vůdce celé výpravy šel vysoký, šedivý stařec.

Věc byla již jasná. Divoši našli nejprve spící hlídače, pak tichounce vešli do chaty a všechny bez odporu spoutali a nyní teprve zapálili pochodně. V jejich světle Seagriff první si povšiml, že se tito divoši celým svým zevnějškem liší značně od Alakalufů, s nimiž se tu dosud stýkali, a domyslíl se, že jsou to jejich kmenoví nepřátelé — Jahganové. Použil toho a začal s trochou znalosti divošského jazyka vykládati jejich vůdci osudy trosečníků a zvláště příkoří, jakých se jim dostalo od krutých Alakalufů.

Jahganové hleděli sice udiveně, když slyšeli bělocha hovořiti svým jazykem, ale patrně všemu ani nerozuměli. Mlčky rozdělali zase na ohnisku oheň, rozložili se kolem něho a brzy usnuli spánkem spravedlivých. Jen dva zůstali na stráži u zajatců a bděli nad nimi tak ostražitě, že s nich ani oka nespustili a nedovolili ani rukou sáhnout na poutající je provazy.

Když slunce vyšlo, všichni divoši rázem vstali a část jich zároveň s vůdcem se vzdálila. Ostatní však bděli dále nad zajatci, třeba si zatím pro ukrácení chvíle hráli mušlemi. Seagriff jedné chvíle s velikou opatrností vytáhl z kapsy nůž a chtěl jím přerezat provazy, ale hlídač to okamžitě zpozoroval a bez dlouhého rozmýšlení svázal mu ruce na zádech.

Tak zůstali dále spoutáni, i když se v poledne vrátil vůdce se svou skupinou. S velikou radostí vykládal něco pozůstalým druhům, mával při tom živě rukama a naznačoval něco velkými obrysy na zemi. Seagriff se domyslíl konečně, že divoši chytily velrybu a těší se nyní na hody, jaké jim nastanou.

Kolem druhé hodiny odpolední bylo slyšeti od moře nový velmi živý hovor a v něm i četné ženské hlasy. Za chvíli pak ukázal se již zástup domorodců. Z něho vyšla pojednou jedna žena. Všichni před ní ustupovali s velkou úctou jakoby před královnou. Rychlým krokem vešla do chaty a rozhlížela se zvědavě na

Před chatou na Maguře.

Vranov u Brna.

všechny strany. V první chvíli nerozeznávala tváří bílých lidí. Zrak její, oslněný venku sluneční září, potřeboval nějaké doby, aby si zvykl na šero vládnoucí v chatě bez oken.

Zajatci ji však dobře viděli a ke svému údivu hned zpozorovali, že se tato žena až nápadným způsobem liší ode všech ostatních domorodců, jak mužů, tak i žen. Měla na sobě šaty z bavlněné tkaniny, zhotovené evropským způsobem, k tomu kožené střevíčky, stříbrné náramky a v ruce držela červený slunečník. A přece svou postavou se podobala svým krajanům, pleť měla mahagonovou, ústa široká, oči a vlasy černé jako uhel.

Ale ku podivu: tytéž rysy, které u ostatních domo-

rodých žen měly v sobě něco skoro odpuzujícího, u ní jediné působily téměř půvabně. Bylo to asi tím, že z očí mladé královny zářila добрota srdce i jakési vzdělání mysli. Také její pohyby byly jemné a vážné a výraz smutku v její tváři budil v každém soucit s touto podivnou bytostí.

Jindřich Chester hleděl na ni s tím větší zvědavostí, poněvadž celá ta postava probouzela v něm jakousi nejasnou vzpomínku; nemohl si však nijak připomnět, kde už dříve viděl ta ústa, čelo a celou tu zvláštní tvář. Kde a kdy? Již si myslil, že je to jen přelud jeho obrazivosti, když vtom obrátil zrak k jednomu z družiny královniny — a náhle všechno pochopil.

Byl to také domorodec z Ohňové země, ale lišil se od ostatních svým oděvem. Měl na sobě staré kalhoty, kdysi černé, dnes jakési nezřetelné barvy, na hlavě šikmo k uchu posazený klobouk, na krku stojatý límec bez košile, v ruce pak držel třtinovou hůlku a bujně s ní pohazoval.

Pohled na tuto hůlku jakoby Jindřichovi otevřel oči. V jediné chvíli všecko si připomněl: onen památný den, kdy bloudil v přístavě, kdy se ponejprv svou nohou dotkl paluby lodi Kalypso a potom potkal onu podivnou trojici cizozemců, které uchránil před zlobou „přístavních krys“. Tato vzpomínka tak živě mu nyní vyvstala v paměti, že si připomněl i jména oněch zvláštních lidí. Vztáhl ruce ke královně a jejímu společníku a zavolal: „Okašlu! . Orundeliko! “

Oba užasli, když uslyšeli tento neočekávaný výkřik, ale jejich zrak

už si zvykl na šero chaty, takže poznali svého ochránce. Třebas uplynulo několik let a staly se s ní veliké změny, Okašlu zřejmě nezapomněla na vděčnost: šla za prvním hnutím srdce a padla na kolena před Jindřichem zrovna tak, jako tehdy v anglickém přístavu, a políbila jeho ruku. Současně pak promluvila k němu anglicky:

„Pán je zde u nás, můj zachránce, jehož jména ani neznám, ale na nějž ve svém srdci stále vzpomínám! Jaké to štěstí, že jsme se opět setkali a že vám mohu ještě jednou ukázat svou vděčnost!“

Její slova přerušil Orundeliko, který se přiblížil k Jindřichovi, v jedné ruce klobouk, ve druhé hůlečku. Na neštěstí zapomněl anglický jazyk, nemohl nalézt nějaká vhodná slova a tak se jen klaněl po evropském způsobu, tiskl ruce Jindřichovy a vyrážel nějaké zvuky, které měly znamenati uvítání.

„Chcete-li mně dokázat svou náklonnost,“ pravil Jindřich, „máte k tomu nyní výbornou příležitost. Jak se mi zdá, zaujímáte zde nějaké vysoké postavení; použijte tedy svého vlivu, aby nás vaši rodáci zbavili pout a pustili nás na svobodu, neboť jsme se proti nim nijak neprovinili.“

Okašlu pohlédla pozorněji na zajatce a jako by teprve nyní poznala jejich smutné postavení, vykřikla s velkým pobouřením: „Jak to?! Můj zachránce je hrozně spoután jako zajatec — zde, na té zemi, nad kterou panuji, od lidí, kteří mne nazývají svou královnou! Zbavte je ihned provazů!“ dodala, obracejíc se ke svým poddaným a mluvíc jejich jazykem. „Osvoďte z pout bílé lidi a chovejte se k nim s největší úctou, neboť jsou to moji přátelé a spojenci!“

Rozkaz byl ihned vykonán. Divoši spěšně rozřezali provazy s pokornými posuňky snažili se dáti našim lodníkům najevo, že litují svého omylu a jsou hotovi jej napravit. Seagriff toho hned použil a pověděl to,

Jen v pohádkách se věří ještě na vodníka.

Foto. Kulléka.

Já som starý dráteníček
od trenčanskej stolice
a já umím drátovati
hrnce, mísy, randlice.
Já se za to pranic nestydím,
že já hrnce drátovat umím.
Já sem starý dráteníček
od trenčanskej stolice,
dajte, lidi, drátovati
hrnce, mísy, randlice.

co měl nejvíce na srdci:
že mají velký hlad a že
by prosili o oběd.

Okašlu vydala hned příslušné rozkazy. A tak za chvíli dostalo se hladovým lodníkům sušeného i rybího masa a rozmanitých měkkýšů. Královna sama jim podávala potraviny a pobízela k jídlu. Mezitím hovořila živě s Jindřichem, vyptávala se, jak se sem dostali, a vypravovala také o svých osudech.

Je královnou kmene Jahganů. Hned ráno se dově-

děla o uvěznění bílých lidí, a proto nechala všeho a pospíšila, aby spatřila Evropany. Zachovala si milé vzpomínky na svůj pobyt mezi nimi a přála jim všem, nenadála se však, že mezi zajatci nalezne svého dobrodince, kterému byla povinna vděčností.

„Jak jste se dostala tehdy do Evropy a do anglického přístavu?“ zeptal se Jindřich. Také to mu mladá královna podrobně vypověděla.

Byla z královského rodu, ale osiřela právě tehdy, když do Ohňové země přijel za vědeckým zkoumáním anglický kapitán Fitzroy. Měřil hloubku moře, kreslil mapy těchto krajin, zkoumal rostliny i zvířata. Domorodci ukradli mu při tom jeden člun. Přes všecko pátrání ho nenašel. Nemstil se, ale vzal si s sebou do Evropy jako zajatce tři lidi. Nejstarší z nich byl dvacetiletý Elepari, mladík popudlivý a drzý. Druhý byl Orundeliko, chlapec dvanáctiletý, kterého si kapitán prostě koupil od rodičů. Sirotek Okašlu byla třetí.

Kapitán vzal je s sebou do Evropy s nejlepším úmyslem: chtěl jim zde dát nejlepší vychování a pak je odvéztí opět do jejich rodné země, aby mezi svými rodáky pěstovali začátky vzdělanosti. Ale tento pokus nevydařil se u všech tří stejně.

Nejmladší Okašlu měla nevšední schopnosti a odnesla si z evropských škol nejvíce užitku. Orundeliko, od přirozenosti lenivý, pochytil jenom zevnější chování svých evropských druhů, zvláště si oblíbil pěkné šaty a různé ozdoby. Konečně třetí z nich, Elepari, v ničem se nezměnil: měl vrozenou nenávist k bílým lidem, nesnesl odporu a vztekale se vrhal na každého, kdo se mu protivil. Po několika takových příhodách nezbylo onomu kapitánu nic jiného, než odvézti jej zase do rodné země i s Orundelikem, který projevoval jenom chut k lenivému a marnivému životu.

S nimi pak se vrátila do své vlasti také Okašlu. Kapitán doufal, že tak rozumná a dobrá dívka, jež poznala dobré stránky evropské vzdělanosti, dovede snadno ovládnouti své krajany a využije svého vlivu, aby je osvětila a zušlechtila jejich divoké mravy. Poučil ji, jak si má počínati, zakoupil pro ni různé nářadí hospodářské a naznačil jí také, že by si měla vzíti za muže Orundelika, aby ho udržela na dobré cestě a spolu s ním pracovala, o vzdělání svého kmene.

Ale Okašlu prohlásila rozhodně, že nechce býti ženou Orundelikovou ani jiného ze svých rodáků a že se nikdy ani neprovdá. Poněvadž pocházela z rodu vůdců, zvolili si ji Jahganové za svou královnu. Orundelikovi, aby při své lenosti nezahynul hladem, určila ze soucitu jen nějakou službu při svém dvoře.

Elepari ze svého pobytu v Evropě získal tolik, že po svém návratu nabyl velké převahy nad svými rodáky. Přivezl si neocenitelné bohatství: pušku, námořnický šat, mosazné knoflíky a několik dokonalých udic. Všechno to působilo na jejich zatemnělé duše tak, že v několika měsících stal se majitel oněch pokladů jedním z nejmocnějších vůdců v kraji. Jeho nenávist k bílým lidem se nezmenšila a čekal jen toužebně na chvíli, kdy by ji mohl ukázat také skutkem.

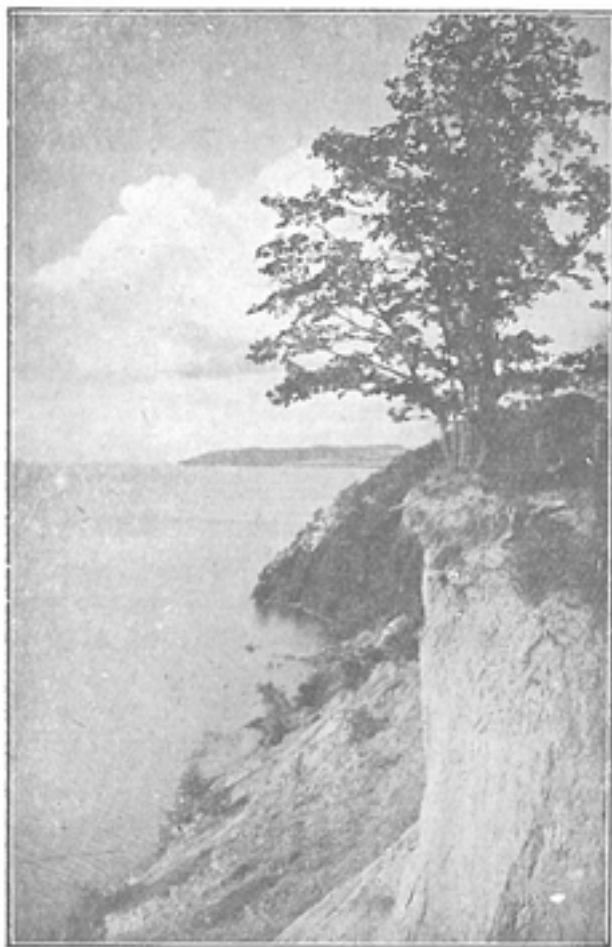
V Ohňové zemi, kam jen málokdy připluje cizí loď, nebylo to tak snadno možné. Teprve ztroskotání korábu Kalypso poskytlo příležitost, aby tento mstivý divoch mohl dostat do svých rukou bezbranné bílé lidi.

O tom se měl brzy přesvědčiti jak Jindřich Chester, tak mladá královna Okašlu.

(Dokončení.)

Jihlava: Kostel sv. Jakuba.

Na březích Valterského jezera.

MATIČCE BOŽÍ.

Svatava Housková. ☺

Matičko boží, žal mne jímá,
Tvé svaté dítě zmučili,
pro zlobu světa, pro pýchu lidí
předrahou krev jeho prolili.

Ó, kéž bych mohla svou vroucí láskou
potěšit, zahřát srdce Tvé,
s Ježíšem kříž nést v potu tváře
a na něm všechny strasti své!

Nebe chci získat, pomoz, Máti,
útěchu, sílu k boji dej,
úklady pekla, ďáblový svody
svým svatým jménem zažehnej!

VEČER U KAPLIČKY.

Karel Doubravský

Sluníčko za hory zapadá,
klekání ze vsi již zvoní,
fialek pod křovím hlavičky
k zemi se s večerem kloní.

Bílá jen u lesa kaplička
do dálky ještě se svítí...
Z vesničky děti i dospělí
nosí sem Matičce kvítí.

O VÁPENCI.

Ed. Elpl.

Jednoho dopoledne přede žněmi dovezli na voze k lékaři v naší osadě těžce zraněné dělníky. Jeden z nich neviděl na oči, jiní úpěli bolestmi od těžkého vnitřního úrazu. Přivezli je z vápencového lomu za osadou, kde přihodilo se to neštěstí. Dělníci v domnění, že náboj, kterým trhali skálu, selhal, přiblížili se až k němu, aby jej obnovili. Vtom rozlehla se hrozná rána, kameny se rozletěly na všechny strany a některé z ubožáků zasypaly. Dlouho utkvěl mi smutný obrázek v paměti, nářek dělníků, shluk lidí a potom odvoz zraněných do blízké městské nemocnice.

Za nějakou dobu po této příhodě vzal mě otec s sebou, aby mi ukázal život skalařů ve vápencovém lomě.

Kráčeli jsme zvolna po silnici, která vystupovala k lesu do náhorní roviny. Před námi se rozkládala polní trať, obklopená lesem. Všude zde jevil se čilý ruch. Nedaleko silnice trčel do výše vysoký komín vápenky, z něhož vycházel šedivý dým.

Otec zavedl mne k lomu, kde nedávno přihodilo se ono neštěstí. Byla to široká prohlubeň, která povstala vylamováním kamene. S jedné strany mohlo se do lomu přijížděti s povozem nebo nákladním autem, na straně druhé vyjíždělo se po tvrdé cestě na silnici. Všude do kola byly příkré stěny, v nichž bylo viděti silné vrstvy kamene a hlíny. Kolem stěn byla drátěná ohrada, aby neznámý chodec za soumraku nepřišel k úrazu. Dělníci, pracující tu, vylamovali vápenec železnými tyčemi, někdy špičákem vypačovali. Když se objevilo jednolitě skalisko, bylo třeba je rozstřeliti. Vyvrtali ocelovým nebo zezem otvor do kamene a naplnili třaskavinou, která doutnajícím šňůrou se zapalovala. Trubkou dávalo se znamení mimojdoucím, aby v tom okamžiku nikdo se nepřibližoval. I dělníci musili lom opustiti, aby neutrpěli zranění letícími kameny. Nedaleko seděla na zemi žena a klepala z úlomků kamene vápencový štěrk. I ta musila opustiti místo, když se ve skále střílelo.

Do lomu co chvíli přijel vůz, na který naložili dělníci nalámaný kámen. Odváželi jej do blízké vápenice, aby z něho vypálili vápno. Také jiným směrem odjížděly vápencem obtěžkané povozy se širokými ráfy, aby silnici mnoho nerozjezdily. Nákladu měly, až kola praštěla. Odvážely jej do sousední obce do cukrovaru, kde vápno pálí a připravují k čištění cukerné šťávy. Vrstevnatý vápenec kupovali stavitelé na zdění do základů. Potom vypravoval mi otec, jakému nebezpečí vydání jsou ti, kteří kámen vozí. Za mrazů, kdy půda na hladko umrzá, bývá jízda v lomech velmi nebezpečná. Nejednou sveze se vůz i s nákladem po zmrzlé stráni nebo hladké silnici, při čemž bývají zraněni koně i povozník. Je třeba velké opatrnosti a duchapřítomnosti vozkovy.

Z vápence pálí se vápno. Toto je mnohem lehčí než vápenný kámen, neboť pálením uniká voda i jiné látky. Vápno s vodou rádo se slučuje. Tak dostáváme vápno hašené, jehož mimo jiné upotřebuje se hlavně při stavbě.

Štoček lask. zapůjčil Msgr. prof. A. Bartoš.

K pyramidám u Kahýry.

Jemnou odrůdou vápence je mramor. Bývá rozmanitě zbarven a dá se dobře leštiti. Na našem hřbitově vidíme mramorové kříže, pomníky i sochy. K vápenci čítáme i křídu, která tvoří celé skály na pobřeží Německa i Anglie. Odrůdou vápence je též opuka, jíž užívá se hlavně jako stavebního kamene. Vápenec vyskytuje se též ve slínu, který bývá barvy bělavé nebo šedé. Za vlhka je mazlavý.

Nad naší osadou ke straně severní je mnoho vápenného kamene, který se dobře hodí na výrobu vápna. Je kraj náš počátkem skalnatého pohoří, které je porostlé nádhernými lesy. Nazývá se Moravský Kras. Je znám daleko široko půvabnými jeskyněmi a propastí Machochou. Sem zajíždějí lidé nejen z blízka, ale i ze zemí dalekých, aby obdivovali se pohádkovému podzemí, které honosí se bělostnými střechy, podivnými skupinami krápníkovými a podzemními jezírky.

JAK SLÁVA ZTRESTAL ŽIDY, ŽE UKŘIŽOVALI KRISTA PÁNA.

Sláva P a v l í n.

Sláva byl malý, čiperný klučina s kšticí havraních vlasů a s očima černýma jako dvě plané trnky.

Velmi rád chodíval do školy a zvláště při náboženství sedával v lavici ani nedutaje. Vždyť pan farář uměl tak dojmavě vyprávět!

Když se blížily velikonoce, přinesl pan farář do školy obrázky Křížové cesty a začal dětem vyprávět o umučení Páně. Sláva seděl v lavici jako pěna. Jen tvářičky mu napětím hořely a černá očka svítila.

A pan farář vyprávěl, jak Jidáš Krista Pána zradil, jak ho katané v noci po kamenité cestě, hrubými provazy spoutaného, vedli na soud před veleradu, jak ho potom zavřeli do malé komůrky a poličkující jej, říkali mu, aby jim hádal, kdo ho udeřil.

Sláva zatínal pěstičky. Oh, kdyby on tam byl, on by nenechal Krista Pána tak mučit. Ale ti židé, to jsou! Brrr! Zaskřípěl zuby.

Pan farář pokračoval. Pontský Pilát ze strachu před židy vydal jim Pána Ježíše, už nelítostně zbičovaného a s trnovou korunou na hlavě, aby jej ukřižovali.

Sláva trnul nad ukrutností židovskou. V jeho hlavičce vytvářel se plán strašné pomsty. Když oni nevinného tak trápí! Ani myslit na to nechtěl. Zahryzl bílé zoubky do růžových rtíků a poslouchal, aby mu ani slovíčko neuklouzlo.

už Kristus Pán, k smrti znaven, dovlekl kříž až na Kalvarii, už mu tupými hřeby prorazili ruce i nohy.

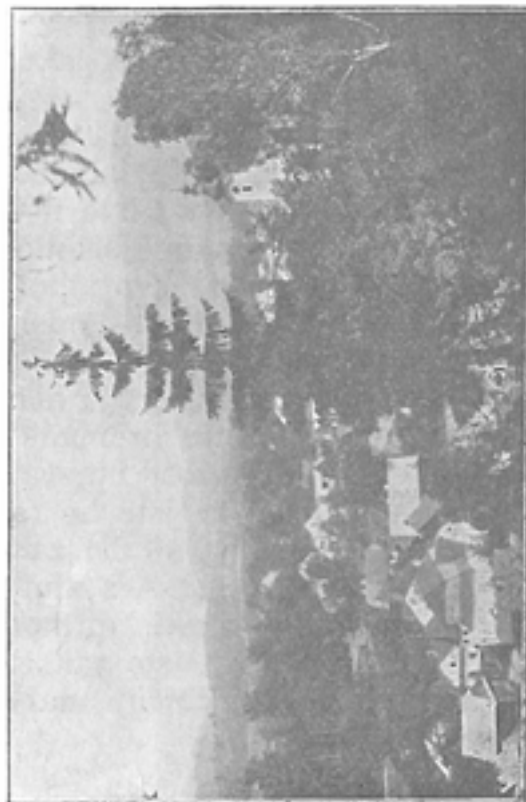
Slávovi tlačí se slzičky do očí. Čím větší má soucit s nevinným Kristem Pánem, tím více roste jeho zášť proti ukrutným židům.

. potom vyzdyihli Krista Pána s křížem a farizeové se mu ještě posmívali

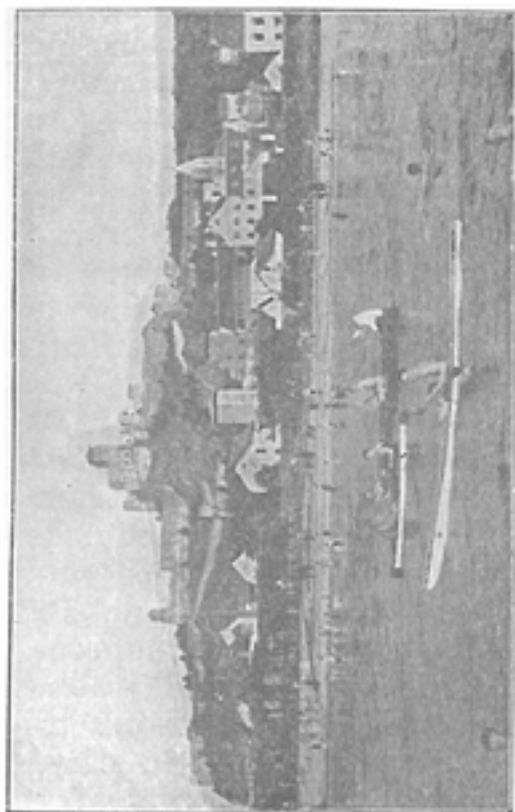
Sláva si zacpal uši, aby více neslyšel. Chtělo se mu plakat lítostí zlostí zároveň. Dobře, že už na chodbě zadrnčel zvoněk, že už pani

Most přes rožnovskou Bečvu.

Rožnov pod Radhoštěm.

Trenčín od Váhu.

Na Opavici u Mor. Ostravy.

farář musí přestat. On si musí ulevit, on se musí těm ukrutníkům pomstít.

Po hodině vyběhl ze školy jako bez hlavy a pádil domů, sotva dechu popadáje.

Doma na štěstí maminka spravovala něco na dvoře. Alespoň ho nebude rušit. Odložil knihy a zaběhnuv do sklepa, vybral si tam několik řep, takových, co měly „dvě nohy a červenou krev“. Ty měly představovat židy. V tatínkově bedničce si vzal kladívko a několik dlouhých podkováků a všechnu svou kořist odnesl do humna. Tam u plotu na hromadě hlíny měla se odehrávat kalvárská tragedie v měřítku ještě hrůzostrašnějším.

Odsouzenci, mezi nimiž byl hlavně Annáš a Kaifáš, Jidáš a Kristovi katané, rozestaveni na hromadě hlíny, očekávali zdrcující soud.

Sláva se posadil proti nim a pln rozhořčení začal: „Co vám ten Kristus Pán udělal, že jste ho tak mučili? Bídáci! On vám jen dobře činil, všem pomáhal a vy ho za to odsoudíte na kříž? Co nemluvíte? Máte strach? Bojíte se? A s ním jste smilování neměli?“ Zastavil se, aby nabral dechu a našel příhodná slova.

„. . . Proto, protože jste tak zlí, protože jste dobrého Krista Pána tak trápili, za to vás zbičují, nabodám vám trní do hlavy, na kříž vás

přibiji a když ani to nepomůže — rozsekám vás a dám vás kozám sežrat...!“

Strašný rozsudek dozněl. Zdálo se, že odsouzenci jsou ohromeni. Žádný se ani nehnul.

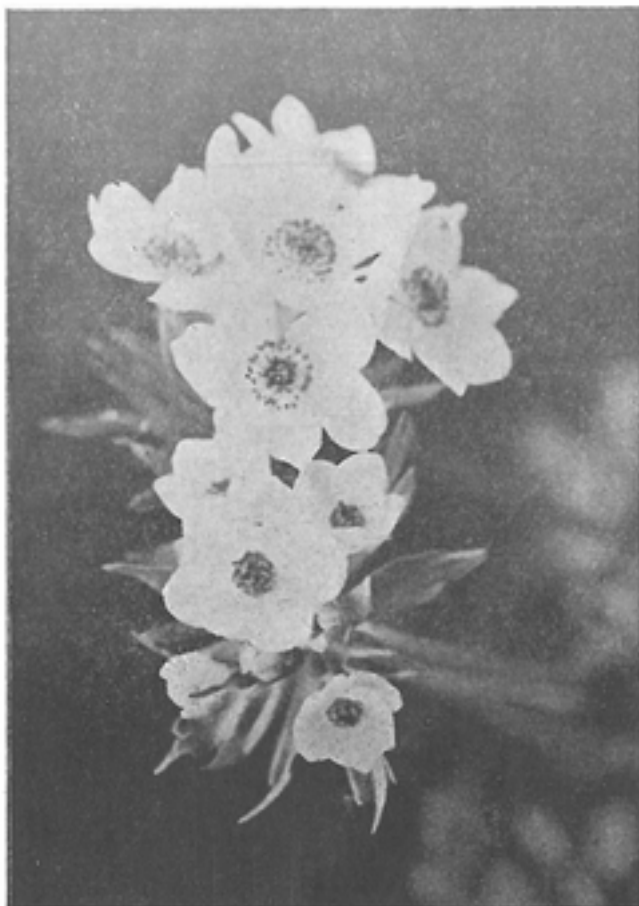
Sláva účinkem svých slov zřejmě spokojen, chystal se ihned trest provést.

Zaraziv „židy“ hlouběji do hlíny, aby pevněji stáli, ulomil několik bezových prutů a bil do nešťastníků, až kůže na nich praskala a trhlinami počala prýštiti červená „krev“

Ale „židé“ ani nehlesli. Občas se některý svalil, když mu Sláva prudkým šlehem vyvrátil „nohy“ z hlíny, ale jinak snášeli muka s podivným klidem. To Slávu jenom více popuzovalo.

Když z kůže na odsouzcích zbyly už jen cáry, oštípal z akátové větvičky

Sasanka narcisová.

dlouhé trny a nabodal je „židům“ hluboko do hlav. A pak nastala pro ně nejtrapnější chvíle. Dlouhé hranaté hřeby hluboko prorazily jejich „nohy“ a tak hlavou dolů na vysokých křížích pověšeni, měli odpykat všechnu svou zlobu a zášť proti Kristu Pánu.

Sláva zpocen a zarudlý, s prsty od zatloukání hřebů potlučenými, neúnavně bil, řezal, bodal a mučil, až mu potůčky potu stékaly po skráních. Tak veliká byla jeho láska ke Kristu Pánu a nenávist proti jeho mučitelům. Ve svém zanícení ani nepozoroval, že za chmelovým plotem již drahý čas někdo stojí, pozoruje jeho počínání a napiatě naslouchá jeho samomluvě.

Teprve když poslední „žid“ s rozdrásaným tělem byl připevněn na kříž a sláva znaven odhodil mučící nástroje, zavolal někdo za plotem: „Slávo!“

Sláva sebou trhl. Jeho obličej zrudl až do brunátna, hlava se sklonila. Za plotem stál pan farář.

„Co to děláš?“ tázal se. Bylo vidět, že je dojat.

„Já,“ koktal Sláva v hrozných rozpacích, „já je chtěl ztrestat, že Krista Pána tak trápili!“ Nazvedl hlavu, aby se podíval, co pan farář na to řekne.

„Tys je trestal? A on jim — odpustil!“ Pan farář mluvil vážně, šeptem.

V Slávových očích objevil se nechápavý otazník. „On jim odpustil,“ šeptají jeho rtíky, „odpustil — a já?“

Proud horkých slz vyhrkl mu z očí. Pochopil. Pan farář nenápadně odešel. Nechal Slávu přemýšlet.

A Sláva, malý klučina, přemýšlel dlouho, dlouho. Slzičky kanuly mu po tvářích, z pevně zařatých rtíků vydral se občas hluboký vzdech: „On jim odpustil! Dobráček! Za tolik muk...!“

Již zvonilo poledne, když se Sláva probral ze svého zasnění. V jeho mladé hlavice uzrál pevný plán. A tomu zůstal věren . . .

Po pěti letech, když jaro širokým úsměvem dralo se opět do kraje, vzpomíná Sláva v klášterní cele na „židovskou pomstu“ a jak Kristus Pán mu za jeho soucit udělil milost povolání k řeholnímu stavu.

Při snídání.

Hrad Pernštejn.

BESÍDKA KATOLICKÝCH SKAUTŮ.

B a b y.

Již opět počíná doba t. zv. výletů přes noc nebo dvoudenních výletů. Spousta nových hochů se nyní hlásí do skautských oddílů a maminky se strachem vypravují své synáčky na takový výlet. Nechtěly je napřed pustit, ale když si kluk už přivedl i kamaráda, který už jednou „spal pod stanem“, s těžkým srdcem konečně svolí. Skautík spěchá v sobotu odpoledne s nacpaným tlumokem a rozechvělým srdcem na sraz (skauti dávají svému stálému místu pro sraz různá jména: „točna“ nebo „východ“ a pod.). Tam se sešlo již mnoho starších i mladších skautů; každý má obrovský batoh či tornu. Pozdraví se s nováčkem a baví se vesele až do příchodu vůdce. Zábava bývá rozličná, ale nejčastěji se specialisují na „objevy“. Na př.: „Hele, Whab má nový kotlík!“ — „Podívejte se, Suk si vzal kuchařskou knížku, bude vařit asi 13. list!“ a pod. Jakmile přijde vůdce, nastoupí hoši v řad a vůdce si zjistí účast, různé nedostatky kroje či výzbroje a pod. Pak velí pohov a skautíci ztratí se za chvíli z městských ulic. Někde v lese na příhodném místě rozbijí tábor a již za tmy vaří buď čaj neb t. zv. lektvar (z jahod, listů a pod.), zatím co kolem ohně obletují různé povídky či povídačky či vtipy. A krásný den pak zakončují modlitbou.

Obyčejně jen dobrovolná hlídka naslouchá chrápání či oddechování zdravých spáčů.

Nové ráno počíná jak v táboře. Znamý budíček vytahuje skauty ze stanů, pak jsou ranní cviky, umývání v potoce či v řece, ranní modlitba, snídaně (káva, kakao) a již tábor mizí a všichni pospíchají do nejbližší vesnice na „ranní“. Lidé se jich často v kostele polekají, neboť nejsou zvyklí vidět tu „trampy“ (mnozí totiž pletou si naše skauty s trampy a jindy zase říkají mylně trampům skauti, ač je to zatím naprosto rozdílná věc. Katolické skauty poznáte podle bílého kříže v modrém štítě, který nosí přišitý na levé kapse skautské košile). Po kázání a mši sv. odejdou skauti zase do lesa, kde se po skautsku baví a veselí (vůdce má určitý program). Když se opět večer sklání, spěchají naši skauti rozveseleni, šťastní a osvěžení domů.

V Moravských Budějovicích vznikl nový oddíl katolických skautů. Přejeme mnoho štěstí v další práci!

35. oddíl zakládá při oddíle družinu malých hochů: Vlčet! 1. dubna světil oddílovou vlajku. 2. dubna uspořádal besídku.

36. oddíl uspořádal v březnu besídku.

Brněnské oddíly přistoupí 22. dubna společně ke stolu Páně a večer zúčastní se táborového ohně, který se pořádá na oslavu 1letého trvání 26. oddílu a 2letého trvání 23. oddílu.

Společný tábor brněnské divise letos nebude. Pro změnu budou tábořiti jednotlivé oddíly samy.

23. oddíl uspořádá letos asi putovní tábor. Přihlášky a dotazy zájemců k divis. zpravodaji.

Skautské závody hlídek jsou určeny pro den 5. května.

Zdař Bůh!

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

Veselé příhody z naší třídy. Z přírodopytu. P. učitelka: „Podívejte se, to je leydenská láhev. Jaká že je to láhev, H.?“ H.: „To je lajdácká láhev!“ — Psali jsme větu: „Smrček se podobá

jedli.“ Žák P. napsal: „Cvrček se podobá jedli.“ — Žák F. vykládá v zeměpise: „Polsko mívá tak horké zimy, že tam dozrává i kukuřice.“ — V přírodopise řekl žák M.: „Hlodavci

jsou lékaři lesa.“ — Jindy zase řekl žák F., že Německo je státem vnitrozemským, protože se na severu dotýká moře. — Paní učitelka se ptala žáka O., čím se vybíjí elektřina kladná se zápornou? O. odpověděl: „Elektřina kladná se zápornou se vybíjí prstem.“ — Psali jsme slohový úkol o Mikuláši Aleši. Žák napsal: „Mikuláš Aleš rád kreslil koně utíkající a šplhající.“ (K. Tomečko, ž. II. tř. měšť. šk. ve Val. Kloboukách.)

Perličky ze školácké moudrosti. Učitel: „Kdo to byli emigranti?“ Žák: „Emigranti byli čeští vysloužilci.“ — „Co je známo o Olomouci?“ — „V Olomouci se dobývají tvarůžky.“ — „Pověz mi něco o skle.“ — „Sklo je bez barvy, bez chuti a zápachu.“ — V I. třídě: „Pověz mi, Frantíku, které opeřence máte na dvoře?“ — „My máme na dvoře husu, ve chlívkou kozu a v kuchyni muchy.“ (Jos. Mičulek, Tichá u Frenštátu.)

Z dějepisu. Pan profesor se ptá žáka Š., aby mu řekl, který byl žák Sokratův. Žák vyhrkne: „Saxofon!“ (Místo Xenofon.) — (L. Šafařík, II. tř. g. v Brně.)

V zeměpise jsme se učili o zemi. Pan učitel vyvolal žákyni V. „Pověz nám, kolem čeho se točí země?“ V. odpověděla: „Země se točí kolem včely.“ Slyšela o ose, spletla si to s vosou a vosu s včelou. (M. Miklová, Sviadnov.)

U lékaře. „Pane doktore, co to je? Píši sotva půl hodiny a jsem zpocen a unaven.“ — „To asi píšete do k o p c e.“ (Jos. Sobola, stud., Troubsko u Brna.)

Z dějepisu. Pan profesor: „Jak se jmenovala u Řeků bohyně domácnosti?“ Žák: „Bohyně domácnosti se jmenovala bestia!“ (místo Hestia.) (Al. Zatloukal, Velehrad.)

V češtině. Pan odborný učitel vyvolal žáka, aby mu řekl nějakou kusou větu. Žák se dlouho nerozmýšlel a ihned pravil: „Bůh štěstí kráží — jako kuchař polévku.“ (Fr. Hrdlička, Bedihošť.)

U lékaře. Osmiletému Jeníčkovi nařizuje pan doktor, že musí hodně jísti, aby se mu ztratily tuberkulosní žlázy na krku. Když přišel domů, ptal se ho tatínek, co mu pan doktor říkal. „Že mám brkulozu, tati,“ odpověděl Jeníček. (V. Brabenec, Pelhřimov.)

Kašpárkovy hádanky. Teče to a není to tekutina? (Rozeschlý škopek.) — Chodí to dozadu i dopředu, nemá to nohou ani očí. (Koule.) — Proč jsou kamna ve světnici? (Protože nemůže být světnice v kamnech.) — Proč jsou v zimě vánoce? (Protože nejsou v létě.) — Je to černé a má to dvě nohy? (Kominík.) — Je to černé a má to čtyři nohy? (2 kominíci.) (J. Bařinka.)

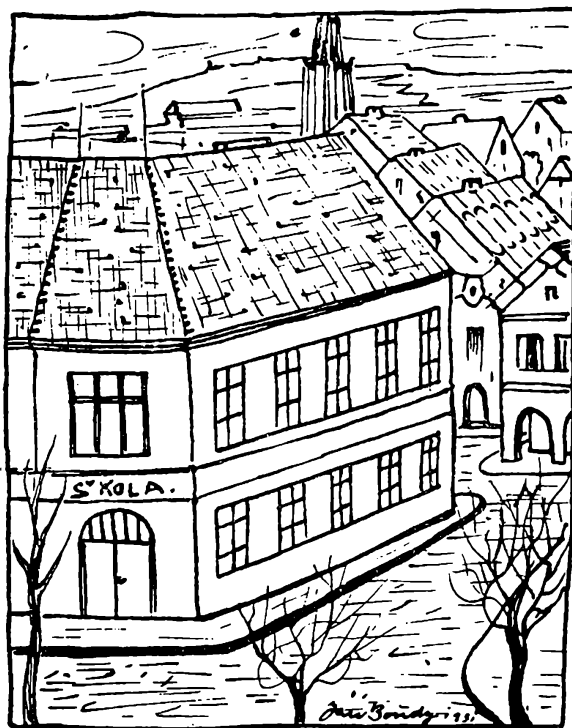
Špatná útěcha. Tatínek tišil malého Tonička: „Neplač, hošíku, maminka přijde hned.“ — „Právě proto pláču, maminka šla pro metlu.“ (F. Remeš.)

Hastroš. A.: „Vy nemáte v zahradě žádného hastroše?“ B.: „Nepotřebuji, já jsem tam sám po celý den.“ (F. Remeš.)

Z mluvnice. Pan řídící vyvolal žáka O. a tázal se ho, které zvíře vyje. O. odpověděl: „Kočka vyje!“ Všichni jsme se smáli. (M. Odehnalová, Malhostovice.)

Z počtů. Pan učitel vyvolal žáka M.: „Pověz mi, co je těžší, kilogram peří nebo kg železa? Žák bez rozmyšlení odpověděl: „Kilogram železa.“ Potom se udiveně rozhlížel, proč se smějeme. (J. Sojka, Brno-Ostopovice.)

SKRÝVAČKA,

Kde je hoch, spěchající do školy?

31. **Kamenné:** L. Hofmanová 2. **Kasany:** M. Kunc* 35. **Kateřinky:** R. Ondráček 10. **Katusice:** J. Pelcáková 20. **Klimkovic:** M. Bilíková* 35. **Kněždub:** M. Sedlář 36. **Kniničky:** L. Müller 32. **Kobylnice:** J. Kokeš 38, T. Špondr 38, L. Dobeš 37, L. Poláčková 37. **Kojetín:** M. Horák 37, V. Navrátil 30. **Komárov:** M. Köhlerová 37, O. Máčel 36. **Komín:** M. Houšková 32, J. Jandová 32, M. Kachlíková* 32, K. Staňková 32, B. Švehla 32, P. Kachlík 31, J. Kachlík 30, O. Večeřa 28. **Kostelec na H.:** L. Komínková* 31. **Kounice H.:** J. Nováková 25. **Kováň:** M. Čečková 23. **Kovářová:** S. Veselý 23. **Kracovice:** M. Němcová 28. **Král. Pole:** G. Leinerová 36, A. Křenek 22. **Krhová:** M. Holčák 26. **Kroměříž:** M. Němeček 36, V. Zedníček* 36, V. Heinrich 35, J. Vašíček 35, Nepodepsaný 35, F. Vlček 34, J. Vilím 34, F. Kácer 33, A. Kučera 33, J. Jurečka 33, S. Marcoň 33, M. Voříšek 30, F. Heinrich 29, F. Brada 28, P. Langer 26, J. Černý 26, J. Chmela 26, L. Maluš 25, O. Krejčí 25. **Krumlov Mor.:** Z. Leininger* 36, V. Pešinová 31, M. Ševčíková 3. **Křižanovice:** B. Rotrekl 27, B. Hrubá 3. **Kylešovice:** K. Šnek 29. — **Brno:** M. Rybnar 34. **Černovice:** F. Bič 38. **Lašťany:** A. Janoušková 36, F. Nassweltrová 34. **Lažánky:** F. Špaček 13. **Lažany Dol.:** K. Holý 39, J. Plocek 36. **Lesůňky:** J. Tržilová* 31. **Lešná:** A. Žniva 31. **Lešov:** J. Nechvátal 25. **Lhota Dol.:** J. Přikrylová 34. **Lhota Hroznová:** F. Valášek 4. **Lhota Nová:** J. Kazík* 38, F. Malár 38. **Lhota Ostrožská:** A. Maluš 27. **Lišjovice:** S. Skuhrovec* 37. **Libkova Voda:** A. Podařil 6. **Lichnov:** A. Petr 31, J. Socha 24, K. Kahánek 1. **Lipník:** K. Fitz 37, F. Tretera 35. **Liskovec:** J. Hertl 31, A. Dančák* 29. **Lišeň:** Zd. Matula 38, H. Matulová 38, J. Farník 37, O. Paulík 25, H. Steimigová 24. **Litenčice:** M. Kepřda 37, Zd. Čamra 35. **Litovel:** V. Sedláková 40, F. Jelének 39, J. Erlec* 36. L. Kolaříková 35, E. Kotrlá 35, J. Kubínová 33. **Lomnice:** V. Mokřý 37, B. Smrček 37, W. Bergmann 36, A. Samson 36. **Loučany:** J. Navrátil 30, M. Dvořáková 20. **Loučky Dol.:** A. Mrhač 25. **Lubná:** A. Polišínský* 36. **Luboměř:** L. Farda 30, O. Stanislav 30. **Ludeřov:** St. Holinka 38, F. Navrátil* 35. **Ludíkov:** F. Oujeský 36, J. Paděra 36, J. Šindelka 36. **Majeřín:** J. Zaoral 32. **Maloměřice:** J. Ondráková 34. **Měnin:** J. Buchta 39, J. Kraus 39. **Měřín:** J. Hamáček 36. **Metylovice:** K. Skotnica* 37. **Meziříčí Vel.:** L. Jelínková 36. **Meziříčko:** J. Zeman 37. **Místek:** J. F. Bužek 38. **Mladcová:** J. Hošek* 34. **Modřany:** M. Drobná 38, J. Netrofová 38, J. Keřková 37, O. Kibicová 36, J. Svobodová 37, M. a J. Svobodovy 36, A. Žluvová* 36, P. Klimeš 34, A. Prach 33, J. Ouřada 29, M. Vališová 27. **Mor. Nová Ves:** V. Petryánoš 31, L. Sečkař 31. **Mořkov:** A. Horák* 37, A. Jančálek 37. **Moštěnice Hor.:** H. Stojanová 37, H. Mikešová 36. **Mouchnice:** K. Růžičková 10. **Myslechovice:** F. Hrdina 37. **Náměšť na H.:** M. Gatěk 34, V. Budíková 33, Zd. Křemenová 31, J. Havlíček 30. **Náměšť nad Osl.:** K. Fučík 37, M. Blahutová* 35. **Napajedla:** F. Cívla* 32, J. Mikulka 32, M. Sigmundová 21. **Násedlovice:** E. Blahůtková 37, J. Mokřý 5. **Nebovidy:** F. Tošner 38, V. Tošnerová 38. **Nečín:** M. Sobotková* 35. **Němčany:** V. Andrla* 28, F. Čech 26, St. Andrla 26, B. Bílková 25. **Němčice Vel.:** J. Měřinský 22, J. Pich 22. **Nemochovice:** A. Naller 3. **Neslovice:** F. Vlačil 30. **Nevojice:** J. Pukl 32. **Nevšová:** F. Remeš 7. **Nitkovic:** V. Jašková 2. **Nivnice:** St. Hrašák 32. **Nová Ves:** A. Kubaláková* 33. **Nová Ves Kuř.:** J. Sysel 28. **Nové Dvory:** A. Dostálová 36. **Nové Město na Mor.:** H. Havlíček* 31. **Nový Dvůr:** J. Toman 35. **Obce:** V. Hudec 15, A. Hudec 15. **Odrlice:** J. Polásek 38. **Odunec:** F. Malena 33. **Ohrazenice:** F. Barták 36, M. Věžníková 36, M. Pospíšilová 35, F. Slavíčková 34. **Ochoz:** F. Blatný 38. **Olomouc:** E. Konrád 39, V. Tichý 38, M. Horáková 37, E. Dobysíková 36, M. Vařeková 32, J. Pavlík 32. **Olší:** B. Hedbávný* 31, A. Bartůšek 30. **Omice:** O. Antoš 21. **Opatovice:** J. Černý 26, L. Lajkebová 26, F. Honešová 24. **Opava:** M. Zbavitelová 35. **Oslavany:** A. Špiřík 9. **Oslavička:** L. Nestražil 15. **Ostopovice:** J. Sojka 37, St. Horák* 35. **Ostrava Mor.:** A. Peterková 33. **Ostrov:** F. Pernicová 15. **Ostrožská Nová Ves:** J. Jelínek* 34. **Ostrožské Předměstí:** J. Černošková 38, M. Jurásková 27, M. Pavlasová* 27. **Pavlov:** Zd. Pokorná 33. **Pavlovice Vel.:** K. Hrabal 22. **Pejškov:** O. Viktorin 35. **Pelhřimov:** V. Brabenec 27, J. Svoboda 16. **Petrov:** J. Matyáš 39, K. Hassa 38, F. Káčerek 37. **Petřvald:** L. Merta 33, A. Dlouhá 33, R. Hložanka 32. **Pivonice:** F. Janeček 15. **Podhořany:** L. Tlapáková 13. **Podhradí:** J. Tomala 3. **Ponětovic:** F. Vašíček 36. **Popovice:** M. Strnádková* 31. **Popůvky:** F. Buček 36. **Pozořice:** M. Buchtová 31, M. Řeháková* 30. **Prace:** A. Kubínek 40, J. Mazouch 39, P. Ječmínek 38, St. Kokeš 35, V. Čech 32. **Praha:** M. Mach 35, J. Kristovič 35, K. Boháček* 34. **Proskovice:** Č. Matěj 34. **Protivanov:** K. Trunda 38. **Předklášteří:** V. Chalupa* 37. **Přerov:** M. Jedlička 37, B. Zmrzlík 33, F. Brauner 19, K. Robičková 1. **Přestavky:** H. Netopilová* 24. **Přibyslavice:** M. Božková 3, M. Cipryšová 3. **Příštpo:** L. Česnek 38, J. Štuchlík 38.

(Ostatní budoucně.)

OŘÍŠKY.

Řešení hádanek z č. 7.—9. zašlete zajednou nejpozději do 10. května b. r. na adresu: Redakce „Anděla Strážného“, Brno-Židenice.

25. Záměnky.

O. Mikeš, Radňovice.

- I. s „k“ ráda chytá slepice,
s „l“ je bohyně měsíce.
II. s „v“ v noci mile zavlažuje,
s „v“ bolestí až sežehuje.

26. Rebus.

V. Friedrich — Mému bratru Frant.
Jordánovi.

Pondělí
Úterý
Středa

ČTL

27. Rebus (lit.).

Josef Kazík.

DO 1000 V
š

28. Rebus.

Fr. Maňásek, Babice.

c c c
c v c
c c c

o d c

než
še

29. Žertovné hádanky.

Bratru B. — M. V.

Po které dráze nikdo nejel? *nubelská*
Které *ne* hody jsou nepříjemné?
Který *huj*ovec má jedovaté zuby?

30. Vsuvka.

J. Hošek, Mladcová.

Vsuňme písmě do koření,
„celek“ součástí je stavení.

31. Souzvučka.

K. Popíšilovi — Trunda.

Děti naslouchaly —
a bylo —.

32. Záměnka.

Trunda.

Grada „s“ jest to řeka na Moravě,
s „z“ hádanku máš velmi hravě.

33. Rebus (přísloví).

K. Vápenka.

Nerost
Kov

34. Záměnka.

Trundovi v odvetu — J. Sobola, Tr.

S „n“ v šumných borech se ukrývám,
s „c“ v tichých vodách sídlo mívám.

35. Záměnka.

Fr. Vrba, Frenštát, všem hádankářům.

S „v“ odpočinek skýtá,
s „s“ myšky zase chytá.

36. Přesmyčka (div.).

Trundovi za číslo 12. — J. Sobola.

J. V. SLÁDEK je známý básník český,
M. ALEŠ nakreslil již mnohý obraz
hezký.

Oba tito muži, dal bych na to slovo,
jistě že již zřeli dílo Dvořákovo.

37. Ráček.

J. Š. Paděrovi.

Dravá ryba, ráčkem čtena,
dá nám, o hlavu zkrácena,
slavného českého muže,
každý z vás znát ho může.

38. Rodovka.

V. Brabenec.

On — hmyz dvoukřídlý jest to,
ono — zas slovenské město.

SEZNAM KNIH

zábavných i poučných pro
mládež každého věku na
požádání ochotně zašle

NAKLADATELSTVÍ
OBČANSKÉ TISKÁRNY V BRNĚ

ANDĚL STRÁŽNÝ

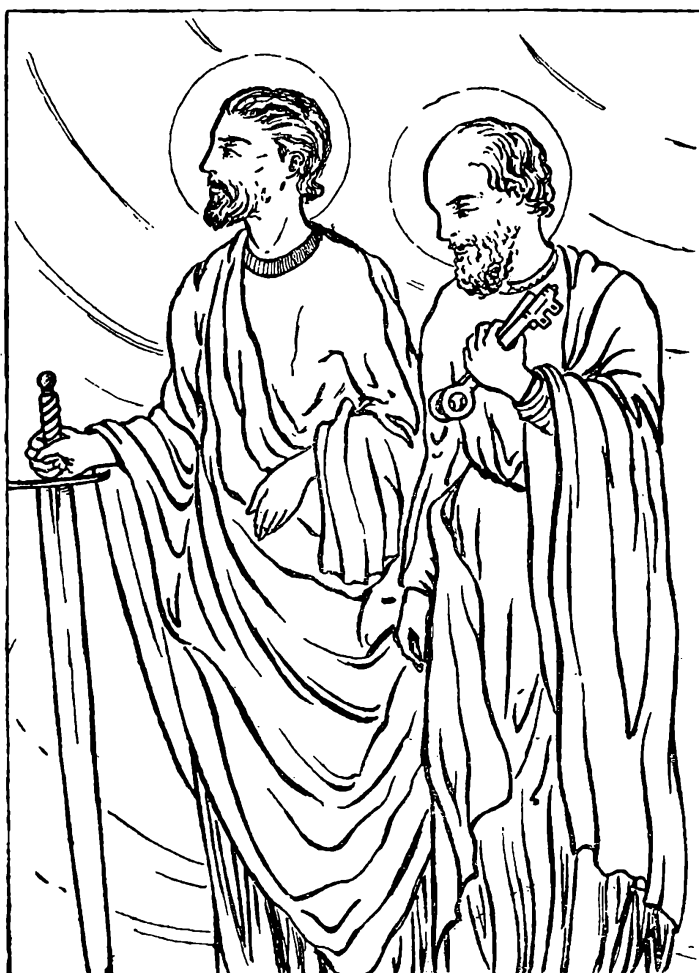

ČASOPIS PRO KŘES-
ŤANSKOU MLÁDEŽ

ROČNÍK LIII.

ČERVEN 1934

ČÍSLO 10

SVATÝ PETR A PAVEL

VYCHÁZÍ KAŽDÉHO MĚSÍCE MIMO ČERVENEC A SRPEN
ZA REDAKCI ODPOVÍDÁ EM. MASÁK, BRNO-ŽIDENICE
VYDÁVÁ A TISKNE OBČANSKÁ TISKÁRNA S. SR. O. V BRNĚ

FILATELISTICKÝ KOUTEK.

Řídí Ph. Mr. Metoděj Sláma.

A. S. č. 10

Kupon
pro
filatelisty
1933/34.

Výsledek předprázdninové soutěže „Filatelistického koutku“.

Byl jsem potěšen mnoha dopisy, které mne došly, bohužel nemohl jsem všechny odměnit. **První cenu** získala B. Janoušková, Žeravice; **druhou cenu** J. Jelének, Litovel; **třetí cenu** A. Bartušek, Olší. Mimo to byli odměněni dárky ve známkách: M. Stehlík, Židenice; A. Hrdlička, V. Opatovice; V. Starý, Nové Město na Mor.; F. Pospíchal, Sloup; J. Toman, Nový Dvůr; F. Kunst, Jaroměřice u Mor. Budějovic; J. Urbánek, Petrov; J. Vašek, Bystřice N. Pernštejnem; F. Sobotka, Něčín. Dárky byly všem zaslány

Přeji čtenářům příjemné prázdniny a na shledanou v příštím ročníku!

Vedoucí fil. koutku.

VÝSLEDEK II. HÁDANKÁŘSKÉHO TURNAJE (4.-6. č. A. S.)

Racková: V. Hubík 27. **Radňovice:** O. Mikeš* 21. **Radslavice H.:** F. Brabec 36. **Rájec:** H. Pavlovský 33. **Rajhrad:** F. Sysel 38, M. Sysel 28. **Rešice:** B. Hájková 2. **Rohatec:** J. Stacke 31. **Rojetín:** F. Kadlec* 30. **Rovné:** M. Horníčková 22. **Rozenberk:** J. Vágner 30, B. Viktorin 30. **Rozsochy:** E. Koukola 23. **Rudice:** V. Miča 26. **Rudimov:** J. Běťák 1. **Rybné:** M. Komárková 15, F. Tlačbaba 12. **Rybníky:** V. Drápal* 29. **Rychvald:** J. Fajkus 24. **Řečkovice:** A. Hort 27. **Říčany:** J. Křoustková 21. **Senice na H.:** St. Němec 38. **Slatina:** M. Krejčová* 38. **Smolná:** F. Dobeš 31. **Soběchleby:** V. Vymětalík 38, J. Zelík 38, A. Špunar 25. **Sokolnice:** B. Řehoř 34. **Staré Město:** A. Duchčíková 32. **Stavěšice:** F. Kučera 36. **Straník:** A. Chovanec 16. **Stráni:** F. Popelka* 33. **Strážnice:** M. Furchová 32, F. Gajda 28. **Strhaře:** J. Dudák 35. **Střelice:** L. Liška 38, M. Dočekalová 35, R. Strakon 35, V. Pospíchal 12. **Stříbrnice:** B. Ferda 19. **Střílky:** A. Liška 28, J. Huňka* 25. **Střítež:** K. Krátký 39, A. Beneš 38. **Svatý Jan p. skalou:** F. Činčera 37, K. Nekuda 37, V. Píza 35. **Šebkovic:** O. Kuba 38, A. Bartejs 36. **Šitbořice:** A. Káňa 29. **Šiapanice:** O. Horáček 38, B. Mazálek 38, J. Kotulán 37, T. Drlík 35. **Šošůvka:** F. Vybíhal 37. **Štěpánkovice:** E. Harazim 26. **Štramberk:** M. Hoffman 34, A. Hanzelková* 33, L. Hanzelková 26. **Šumbark:** J. Schneider 32. **Telečko v N.:** J. Strádal 17. **Tísek:** F. Nickel* 30. **Tišnov:** V. Borkovcová 40, V. Kothbauerová 38, K. Klíč 36, V. Pavlíček 35, K. Moravec* 34, O. Svobodová 30, L. Slámová 29, M. Buček 25, V. Červinka 25, V. Lavická 21, J. Hejmala 20. **Tlumačov:** J. Wodecki 35, T. Schmied 35, O. Vybíral* 27, M. Vlčková 4. **Trojano-vice:** J. Káňa 37. **Troubsko:** J. Bartoněk 38, Jan Sobola 38, Jos. Sobola 38, V. Kříž 33, J. Pospíšil 36. **Trstěnice:** A. Vacková 32. **Třebčín:** A. Unzeitigová* 35. **Třebíč:** J. Polanský 39, J. Skryjová 39, M. Staňková 39, F. Fiala 38, M. Procházka 35, M. Punčochář 32, M. Zelníčková 31. **Třebomyslice:** J. Blažek* 33. **Třebovice:** V. Martínek 30. **Třinec:** K. Pindur 32. **Ústín:** V. Sekaninová 29. **Vacenovice:** M. Chromá* 23, M. Horáková 22. **Václavovice:** V. Jirák 28, J. Král 28. **Vážany:** F. Záruba 14. **Velehrad:** A. Zatloukal 28, J. Hotař 26. **Velešovice:** A. Zítka 38. **Veletiny:** J. Kryštof 28. **Veselí n.-Mor.:** J. Šimek 38, J. Klimovič 34. **Vlkánov:** J. Festa 28. **Vlkoš:** J. Novosad 14. **Vlkov:** B. Prokšová 35. **Vnorovy:** J. Řičica* 33. **Vydří Kost.:** D. Thun-Hohensteinová: 31, J. Svoboda 28, A. Šprincl 24. **Vydří Prostř.:** M. Šafránková 28, J. Kopečná 20. **Zarazice:** A. Matyášová* 28. **Záříčí:** L. Hýbner 33. **Zbýšov:** J. Langer 26. **Zvole:** M. Vaňková 1. **Žďár:** J. Bečka 1. **Želechovice:** F. Krčmář 8. **Želetice:** J. Šálek 22. **Židenice:** V. Bořil 39, J. Pokorná 39, V. Stejskal 35, M. Stehlík* 34, M. Svačinová 34, J. Plch 29, J. Rolínková 28, Z. Veselý 26. **Židlochovice:** M. Stavělová 32, J. Skrepl 1. **Ivanovice na H.:** J. Řičánek 33. **Jablonec:** F. Sobotka* 35. — **Bez podpisu:** 2 (razítko: Bosonohy, druhé nečitelné).

*

Z technických důvodů nemohli jsme již uveřejnit rozluštění hádanek ze 7.—9. čísla. Prosíme za prominutí, uveřejníme v příštím ročníku! Redakce.

POJEDETE DO BRNA? Pak si hned objednejte nejnovější „Orientální plán“ Brna, jež nakreslil prof. Jar. Kousek, ak. malíř v Brně. Je velmi praktický a přehledný a seznámí vás rychle se všemi památkami a význač. místy. Plán vnitřního města stojí 5 Kč, plán Velkého Brna s okolím 6 Kč. Objednávky vyřizuje knihupectví **Občanské tiskárny v Brně, Starobrněnská 19-21.**

ANDĚL STRÁŽNÝ

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

Mo ra - vo, Mo ra - vo, Mo ra - věn - ko mi - lá!

Co z te - be po - chá - zí, cha - sa u - šle - chti lá.

OHŇOVÁ ZEMĚ.

Dobrodružství mladého námořníka.

Podle kapitána M a y n e - R e i d a vypravuje J. Veselský. (Dokonč.)

XII. OSUD ZAJATCŮ.

Téhož dne mladá královna, obklopena celým svým průvodem, přivedla Jindřicha a jeho druhy do svého královského sídla. Byla velice ráda, že si může zase pohovořit se vzdělanými lidmi, po nichž dlouho toužila uprostřed svých divokých rodáků.

Když jí Jindřich vypověděl všechny své osudy a přišel až k oné poslední smutné události, jak kapitán s rodinou a několika námořníky byli odvezeni do zajetí, Okašlu se velice ulekla. Vzpomněla si pojednou, co slyšela před několika dny: že Elepari má ve svém táboře několik bílých zajatců. Nebylo již pochyby, že je to rodina kapitánova.

„Elepari nenávidí bílé lidi zrovna tak, jako já je miluji a ctím,“ pravila. „Proto jsem skoro přesvědčena, že nám nevydá dobrovolně svých zajatců. Ale přes to začneme s ním pokojně vyjednávat a teprve když se to nezdaří, přejdeme k otevřenému boji. A kdo ví, zdali zvítězíme?“

„Učiníme všechno, co je v naší moci, abychom vysvobodili přátele z jeho rukou!“ prohlásil odhodlaně Jindřich. „Uvidíme, kdo je silnější!“

*

Kapitán Ganey s manželkou a dcerou a s pěti námořníky byli skutečně uvězněni v hlavním stanu Alakalufů. Byli uzavřeni již osm dní v nuzné kožené chatě a hlídání s největší přísností. Domorodci pohrozili jim smrtí, kdyby se pokusili o útěk.

Zajatci také viděli, že každý takový pokus by byl marný: nehlídali jich jenom lidé, nýbrž také psi, kteří se stále plížili kolem jejich vězení a vztekale štěkali. Nejvíce je dráždil pohled na černocho Poluksa: jakmile

Farská zahrada v Martinkově s rybníčkem.

Fara v Martinkově, rodišti V. Kosmáka.

ho spatřili, doráželi tak zuřivě, že se musil hned ukrýt, aby ho neroztrhali. Stejně ho nenáviděly staré ženy: kdyby bylo podle jejich vůle, byl by šel jistě první na rožeň

Ostatně tento osud hrozil všem zajatcům.

Jediným zaměstnáním domorodců byla starost, jak zahnati hlad. Od rána již všichni obyvatelé, mužové, ženy i děti, hledali na pobřeží a na kraji lesa něco k jídlu, hlavně mušle, které tam nazývají „mořským ovocem“. V letních měsících najdou jich dost, stejně tak ryby a v lese jahody. Ale léto trvá tam jen pět nebo šest měsíců, pak přichází doba bouří a zimy a s ní také bída a hlad. A hlad je pak dohání i k lidojedství

Jednoho dne byli domorodci již od rána neobyčejně podrážděni. Po dva dny zuřila stále bouře, nebylo možno lovit ryby ani sbírat mušle nebo jahody, zvěř utekla někam daleko do lesů. Obyvatele začal týrat krutý hlad. Kroužili po táboře jako vyhladovělí vlci a hledali oběť, na kterou by se mohli vrhnout. Konečně shromáždili se poblíž chaty, kde byli uvězněni běloši. Mluvil k nim nějaký starý muž, ale umkl, když za chvíli přišel do shromáždění sám vůdce — Elepari.

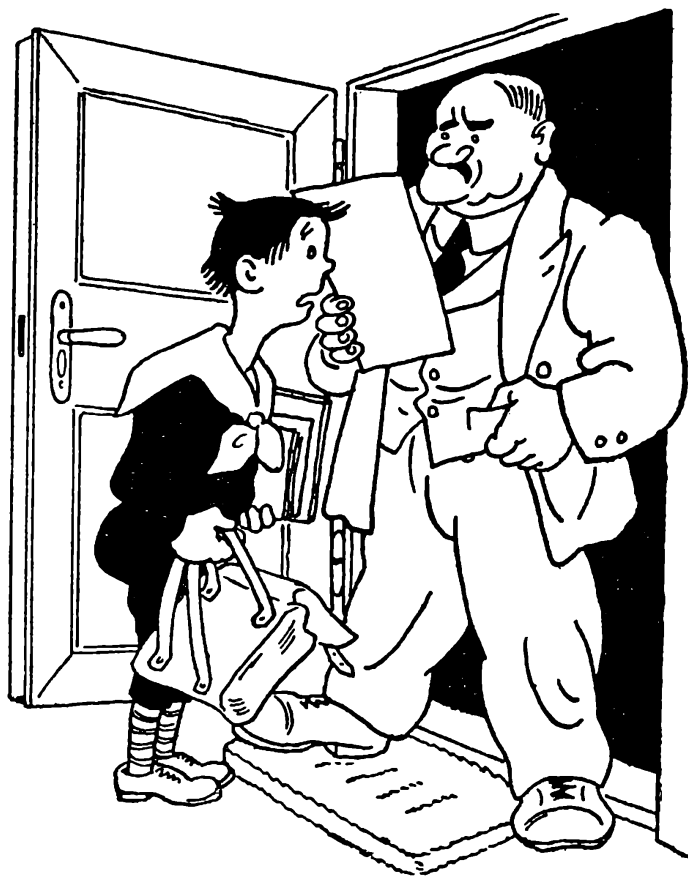
Kapitán Ganey nerozuměl, o čem mluvil, ale z posuňků a z celého chování domorodců poznal brzy až příliš jasně, oč se jedná. Všichni se obraceli k chatě, kde byli zajatci, a v jejich tvářích bylo viděti divokou radost i vášnivou chtivost. Všichni zdvíhali ruce, hrozili a křičeli nelidskými hlasy. A za okamžik již Elepari vykročuje kupředu, mužové chápou se oštěpů a seker, ženy berou do rukou hole a kamení.

Nebylo již pochyby: zajatci jsou odsouzeni k smrti. Kapitán věděl, že každý boj proti takové přesile je marný. Ale sebral všechny síly ducha a rozhodl se, že ani na krok neodstoupí od svých drahých a nemůže-li jich zachrániti od smrti, zabráni aspoň nejkrutějšímu jejich mučení. Neprodá lacino život svůj a život svých nejbližších. S tím rozhodnutím přitiskl do náručí manželku a dceru a klidně čekal na blížící se zástup divochů. Jen tichá modlitba splývala se rtů a pro-

„Myslivcův rybník“ v lese „Žleby“ u Martinkova.

Partie z lesa „Hory“ u Martinkova.

Nejtěžší chvíle nedbalého žáka na konci šk. roku.

jenskou výzbroj, jako by měli táhnouti proti nepříteli.

Nepřítel přibližuje se konečně tak, že ho i zajatci mohou viděti. Ale trvalo to chvíli, než v těch divných bytostech, jež kráčely jedna za druhou, poznali lidi podobné Alakalufům, ale přece od nich odlišné. Každý z nich nesl na zádech obrovský kus velrybí slaniny, a to tak, že otvorem proraženým uprostřed procházela hlava a konce padaly na prsa a na záda, asi podobně jako ornát.

Když se všichni zastavili, jeden vystoupil kupředu, kde stál Elepari. Za tímto postavili se domorodci se zbraní v ruce a začala se rozmluva.

„Slyš, Elepari!“ mluvil vážně vyslanec, „přišli jsme s poselstvím od královny Jahganů Okašlu, přinášíme ti slova pokoje a míru. Naše královna se dověděla, že máš ve svém táboře bílé zajatce. Ví také, že mezi nimi jsou rodičové a sestra člověka, který kdysi v daleké zemi bílých lidí postavil se na její i tvou obranu. Za to chce zachrániti tyto zajatce. Poslyš tedy, co ti vzkazuje, tobě i tvým statečným bojovníkům. Ohromná velryba uvázla onehdy na mělčině, na půdě Jahganů. Okašlu ví dobře, že tvoji stateční Alakalufové nadevšecko mají rádi velrybí tuk. Obětuje ti tedy to všecko, co zde vidíš, tolik chutného tuku, kolik ho mohlo unést na svých plecích třicet lidí, a za to jí dej bílé zajatce.“

V řadách Alakalufů ozval se spokojený šum, krásný dar královny Jahganů nesmírně je potěšil. Měli ovšem velkou chuť na maso bílých

nikala z duší těch, kteří se mohli nyní odevzdati jen do vůle Boží . .

A ku podivu! Ze zástupu divochů ozval se pojednou nový křik. — Všichni se zastavují a obracejí se na druhou stranu. Tam přibíhá žena, která stála na stráži u mostu, dává jakési znamení, mává rukama a volá hlasitě: „Kabrelna! Kabrelna! — Jdou! — Jdou!“

Kdo to jde? Zajatci nemohou to uhodnout. Ale je to jistě důležitá zpráva, poněvadž vyvolává ohromný dojem. Zástup zapomíná na své krvežíznivé záměry a rozbíhá se rychle na všechny strany. Za chvíli vycházejí mužové ze svých chat, mají na sobě celou vo-

lidí a zvláště černocha, ale taková zásoba nádherného velrybího tuku také nebyla k zahzení. Z takové výměny měli by jistě jen zisk, neboť zajatci nebyli nijak tuční a ve vězení ještě více zhubeněli; kdo ví, jak by po upečení chutnali? Kdežto o velrybím tuku není nejmenší pochybnosti: pro Alakalufa je to lahůdka, nad kterou ve světě není, a ta lahůdka je zde připravena, stačí jen ji sejmouti s plecí vyslanců a dáti přímo do úst

Ale Elepari nenechal se pohledem na lahůdku tak oslniti jako druzí. Zamyslel se hluboce, neboť mu napadlo, že by zde mohl vyzískat ještě více.

Konečně promluvil: „Okašlu je velkou královnou a Elepari mocným

vůdcem. Na to, co jste pověděli, takovou vám dávám odpověď: Elepari propustí na svobodu bílé zajatce, ale s těmito podmínkami: Okašlu pošle nám ještě jednou tolik velrybího tuku a vezme si za muže Elepariho, aby Alakalufové a Jahganové utvořili jeden národ.“

Po těchto slovech zmocnilo se Alakalufů nesmírné nadšení. Nyní teprve pochopili, jak moudrým člověkem jest Elepari: oni by hned vydali zajatce za třicet kusů slaniny a on jako nic vyzíská jednou tolik! Ale vyslanec královny odpověděl: „Nemohu rozhodovat o manželství Okašlu ani zdvojnásobovat její veliký dar. Oznámím to tedy královně, ať učiní, co se jí líbí!“

Při tom se obrátil a odešel se všemi svými druhy. Stalo se to tak rychle, že Elepari byl překvapen a teprve za chvíli si uvědomil, že by to mohlo zmařiti celé jednání. Ale neztratil duchapřítomnosti. Obrátil se ke svým bojovníkům a pravil: „Ať již dostaneme druhou dávku tuku či ne, vždycky je jistější vzít to, co je po ruce. Nic není, pravda, lehčího než dohonit ty lidi?“

Tato myšlenka, třeba odporuje každému mezinárodnímu právu, vzbudila u divochů největší nadšení. „Ano, ano, výborně, vezměme si slaninu!“ volali všichni a hnali se hned za odcházejícími posly královny Okašlu. Bezbranní a břemenem obtíženi byli snadno obklíčeni a donuceni, aby se vzdali. S hanbou pak odcházeli, kdežto Alakalufové

ČERVEN.

Hurá, jedeme! Radosti letošního tábora.

Odpočinek (23. oddíl u hradu Vevří.)

Momentka z cyklistického výletu.

Umývání nádobí — táborová každodenní práce.

šdylka.

První pokus s policejním psem.

vrátili se vítězně do tábora, nesouce poklady tak nešlechtně dobyté. A bez odkladu zasedli k bohaté hostině. Na zajatce zatím zapomněli.

XIII. OBĚŤ MLADÉ KRÁLOVNY.

Snadno si představíme pobouření královny Okašlu, když jí poslové oznámili, co se stalo. Ujišťovala Jindřicha, že i mezi divokými lidmi zřídka se stane taková ničemnost. Mohl se toho odvážit jen takový lotr jako Elepari. Nikdy se nestane jeho manželkou. Jeho jednání znamená vypovědění války a proto nezbyvá, než se k válce připravit.

„Ach, kdybychom tak měli několik pušek, snadno bychom si poradili s těmi nešlechtníky!“ zvolal Jindřich.

„Pušky?“ pravila královna. „Přivezla jsem si tehdy s jinými věcmi, které mně dal anglický kapitán, také skříň se zbraněmi a střelivem. Ani jsem ji ještě neotevřela, poněvadž jsem toho nepotřebovala. Ale teď se nám snad bude hodit.“

Nalezli skříň, otevřeli — a Jindřich zajásal. Objevení zlatých dolů nebylo by ho tak potěšilo jako pohled na několik pušek, pistolí, palašů i zásobu nábojů a prachu. A stejně se zaradoval starý Seagriff, když ve druhé skříni našli nejrůznější nástroje tesařské a stolařské. Padl na kolena a s opravdovou úctou bral do rukou všechny ty pilky, hoblíky, šrouby a jiné věci.

„Nyní je vítězství v našich rukou!“ volal Jindřich, když shledal, že všechny zbraně jsou dobře zachovány.

V celém táboře nastal hned neobyčejný ruch. Na rozkaz mladé královny bojovníci připravovali zbraně, sekýrky, oštěpy a praky, spouštěli čluny na vodu, všude to vřelo jako v úlu. Druhého dne zrána vyplulo již čtyřicet lodiček, každá s posádkou 12 ozbrojených mužů, k území, kde obývali Alakalufové.

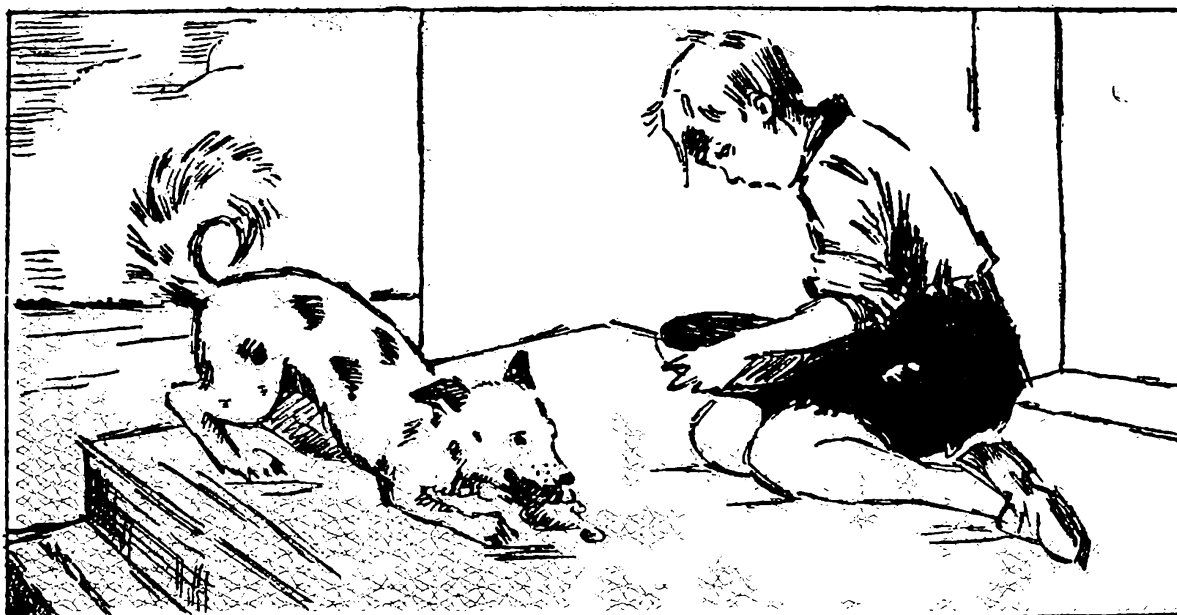
Elepari spoléhal na to, že má více bojovníků a zvláště na svou střelnou zbraň, která dosud budila postrach mezi domorodci. Netušil, že téže a lepší zbraně použije nyní také nepřítel.

Dvě salvy, které dal vypáliti Jindřich, způsobily v řadách Alakalufů velké ztráty a ještě větší zmatek. Když pronikl se svými lidmi až do tábora, Alakalufové postrašení se vzdávali na milost vítězům a ženy s dětmi zalézaly do koutů.

Jindřich zatím skoro bez dechu probíhal celým táborem a hledal zajatce. Vešel do každé chaty, ale nikde nebylo po nich ani stopy. Srdce jeho sevřela hrozná úzkost. Což by snad ničemný Elepari, vida svou porážku, dal zavraždit bezbranné ženy, kapitána a ostatní?

Než domyslel, objevila se v táboře také královna Okašlu, která přijela po lodičce se svým průvodem. Dala si přivésti vůdce Alakalufů, kterého několik bojovníků zajalo. Elepari nebyl nijak zdrcen svou porážkou, nevěšel hlavy a směle pohlížel na královnu.

„Zvítězilas,“ pravil, „ale mám v ruce připravenou pomstu. Nevydám ti bílých zajatců, kteří jsou v mé moci, a kdyby mně byl vlas zkřiven, všichni do jednoho zahynou. Jsou ukryti na takovém místě, kde jich nikdo, kromě mne, nenajde!“

Dva chudí přátelé.

Elepari to řekl anglicky, neboť chtěl, aby mu rozuměli také přátelé královny. Když pohleděl na smrtelně bledou tvář Jindřichovu, poznal, že došel svého cíle.

„Jak to, Elepari?“ zvolal jinoch. „Což je to možné, aby takový statečný a mocný vůdce, člověk, který navštívil země bílých lidí a žil s nimi v přátelství, chtěl zavraždit nevinné děvče, otce, matku a několik poctivých námořníků, aby tak vykonal nespravedlivou pomstu? Což nepamatuješ, jak bratr té dívky postavil se jednou zároveň se mnou na tvou obranu?“

Krutý posměšek zkrivil ústa divokého vůdce. Byl rád, že připadl na tu myšlenku a našel tak způsob, jak pokořiti vítěze.

„Mladá dívka spolu s rodiči a námořníky nalézá se v nepřístupné a jenom mně známé jeskyni,“ pravil výsměšně. „Sám jsem je tam zavedl uplynulé noci. Zanedlouho zahynou hladem, nesplní-li Okašlu mé žádosti.“

Okašlu mlčky poslouchala. V její duši odehrával se hrozný boj, nedala však najevo nejmenšího vzrušení a pravila lhostejně: „Žádej ode mne, co je možné a ve všem ti ráda vyhovím.“

„Víš velmi dobře, čeho od tebe žádám,“ odvětil Elepari drze, „včera jsem ti to vzkázal: chci, abys dala ještě třicet kusů slaniny mým lidem a stala se mou ženou, pak budou Alakalufové a Jahganové jedním národem.“

„Elepari, žádáš třicet kusů slaniny a já ti dám celou velrybu, kterou jsme sotva načali. Přidám k tomu dvě pušky, zásobu střeliva, dva palaše, kus červené tkaniny, dva stříbrné náramky a dovolím tvým lidem lovit ryby v mých vodách. Ale nežádej mé ruky, k tomu jedinému nemohu přivolit.“

„Nuže tedy dobře, bílí zajatci zahynou hladem,“ odpověděl Elepari s největší lhostejností.

Ubohá Okašlu pohlédla na Jindřicha a v jeho očích vyčetla takové hrozné zoufalství, že nemohla snést toho pohledu. Oči se jí zalily slzami, ale pak náhle pozdvihla hlavu, překonala své vzrušení, uchopila ruku mladého námořníka do své dlaně a pravila tichým, ale pevným hlasem: „Přesvědčíš se, pane, že Okašlu dovede býti vděčnou a dovede se obětovati za své dobrodince!“ Pak se obrátila k vůdci Alakalufů a dodala: „Elepari, nemůže-li býti jinak, přijímám tvé podmínky . . . Pošli pro zajatce a nechť panuje mír mezi námi a naším lidem . . .“

Elepari dobře věděl, že může spolehnouti na slovo mladé královny. Divoká radost zablýskla v jeho očích, zavolal dva bojovníky a vydal se s nimi hned pro zajatce. Oznamoval, že k tomu potřebuje několik hodin, aby se dostal k jeskyni, kde byli ukryti, a slíbil, že je přivede přímo do sídla Okašlu, kde se pak hned vykoná slavné zasnoubení.

Jindřich ani zcela ještě nechápal, jak velikou obět přináší mladá královna, a přece bylo mu jí upřímně líto a přemýšlel, jak by bylo možno vysvoboditi ji z rukou potměšilého lotra. Ale musil si nakonec přiznati, že to nepůjde: slib dobrovolně daný musí býti vyplněn, i když byl učiněn takovému nehodnému člověku, jako byl vůdce Alakalufů. A nevěřil ani, když k němu znenadání přistoupil Orundeliko a zašeptal mu tajemně do ucha: „Z toho manželství nebude nic!“

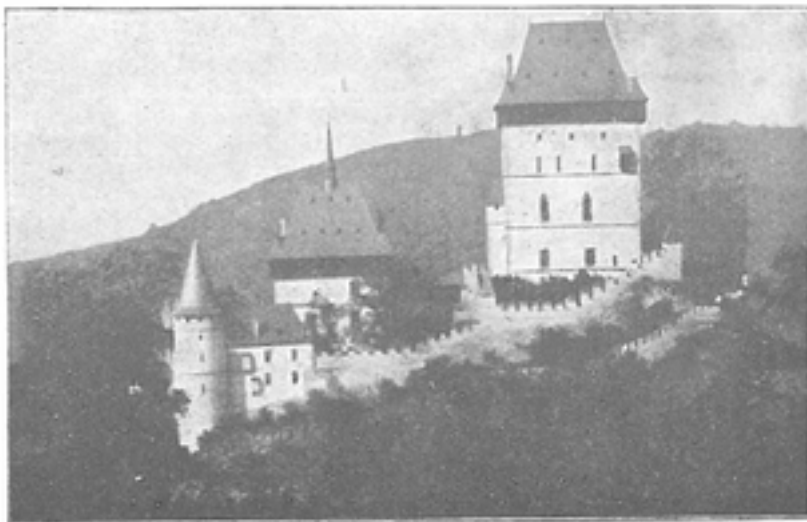
O druhé hodině odpoledne bylo již před sídlem královniným všechno připraveno k hostině. Zakrátko přišel také Elepari s několika svými bojovníky a přivedl podle slibu kapitána Ganeya se ženou, dcerkou a pěti námořníky.

Kdo dovede popsati radost Jindřichovu, když uviděl všechny zdravé? Kapitán přitiskl jej k srdci jako syna. Mladá dívka trochu pobledla v posledních dnech, ale nyní znovu se vesele usmívala, když mu podávala upřímně ruku, a zdálo se, že zapoměla na prožitá utrpení. Okašlu zavedla je do svého příbytku, aby se umyli a převlekli a pak zasedli všichni k hostině ve stínu staletých stromů.

Elepari, vystrojený a hrdostí zářící, seděl po pravé straně Okašlu a vychloubal se před námořníky svými zkušenostmi a hrdinskými činy. Přiznal se také, že už nemá střelného prachu, ale že dnes jeden z jeho lidí viděl velkou loď, stojící na kotvách sotva nějakých 15 mil odtud. Ráno sedne na loďku a popluje tam, snad mu prodají trochu prachu . . .

„Je to možné? Velká loď?“ zvolalo radostně hned několik hlasů. Byla to překvapující zpráva pro trosečníky, neboť jim

Karlův Týn.

dávala naději, že se dostanou brzy z této nehostinné země. — Jen Okašlu ještě více zesmutněla při myšlence, že se snad navždy již rozloučí se svými bílými přáteli a zůstane sama po boku nešlechtného muže.

XIV. ZACHRÁNĚNÍ.

Druhý den přinesl našim trosečníkům dvě veliká překvapení. První bylo hodně pochmurné: vůdce Alakalufů Elepari byl nalezen pod pobřežní skálou mrtev s roztržštěnou hlavou. Nikdo nevěděl, jak se to stalo, ale Jindřich vzpomněl si hned na to, co mu včera zašeptal do ucha Orundeliko. A mladý divoch, když se ho na to přímo zeptal, ani nezapíral: dostali prý se pozdě večer, když Elepari rozjařen a trochu i opilý odešel z hostiny, spolu do hádky, začali se pak potýkat a v tom souboji svrhl jej Orundeliko se skály.

Jak to zvěděla Okašlu, poručila hned, aby divoch, který nebyl jistě bez viny, opustil její královský dvůr.

Tím radostnější byla druhá událost. Královna dala připravit loďku, aby sama dopravila své hosty k oné velké lodi, o níž včera mluvil Elepari. Uviděli ji již zdaleka. Srdce všech silněji zatloukla, když rozeznali na ní americkou vlajku. Ale ještě radostnější překvapení je čekalo, když se přiblížili a uviděli, že k velké lodi jest uvázána menší plachetnice a na ní nápis „Kalypso“. Ano, jistě, je to táž loď, na které odplul Ned po ztroskotání korábu.

Ale co se s ním stalo? Snad je tu on také? Skutečně, když vystoupili na palubu, prvním člověkem, kterého tam spatřili, byl Ned. Ned zdravý, zářící radostí při setkání s rodinou, obklopený svými druhy, všichni tam byli, do jednoho! Byli tedy zachráněni ti, které již oplakali, prožili šťastně všechna nebezpečí, jsou nyní všichni pohromadě a více se nerozejdou! Z prsou všech zazněl výkřik radosti, k němuž se přidala i ostatní lodní posádka, a v mnohém srdci i cit hluboké vděčnosti k dobrotivému Bohu, který dopouští těžké zkoušky, ale neopouští, chrání a pomáhá.

Jen jedna bytost cítila se cizí uprostřed této rozradostnělé společnosti: byla to Okašlu. Ubohá dívka nikdy ještě se neviděla tak opuštěnou a osamělou jako nyní: za chvíli se rozloučí s těmito přáteli a vrátí se sama mezi své divoké krajany, od nichž se liší celou svou povahou i svým vychováním.

V těch smutných myšlenkách zastihl ji syn kapitánův Ned. Přišel za ní, aby jí poděkoval, že zachránila život jeho rodičům a sestře a byla ochotna přinést za ně tak velikou oběť. Oba se s počátku před sebou ostýchali, ale když potom kapitán lodi uspořádal na počest všech zachráněných trosečníků malou hostinu, hovořili spolu již živěji a rozešli se pak jako přátelé.

*

Naši trosečníci dostali se šťastně do Nového Yorku. Pozbyli majetek, ale neztratili chuti k další práci. Kapitán Ganey se synem Nedem pomýšleli na to, že se vypraví s novou pořádnou lodí do Ohňové země

Příprava k loutkovému divadlu.

a zužitkují její největší bohatství: tuleně. Že půjde Jindřich s nimi, rozumělo se samo sebou.

Ale přípravy k takové nákladné výpravě trvaly delší dobu. Zatím mohl se Jindřich odebrati domů, aby spatřil po šesti letech svou rodinu.

Jednoho dne v prosinci spěchal velký, silný mladík v námořnickém oděvu pěšky po silnici od přístavního města k vesnici Godal a zaklepal na dveře čistého domku. Služka otevřela, ale nepoznala cizince. Ten vběhl rychle do malé kuchyně a padl na kolena před lenoškou, na které seděl šedivý stařeček, ohřívající si nohy při ohni.

„Tatínku,“ pravil, vztahuje k němu ruce, „nepoznáváš mě?“

Stařeček se zachvěl, po chvíli ukázal se úsměv na jeho rtech a slza splynula po vráskovité tváři.

„Ah! . . . to jsi ty, chlapče? Jak vidím, nejsi ještě admirálem!“

Této jediné výčitky nemohl se zdržeti starý otec, ale současně již rozpřáhl ruce a upřímně přitiskl na prsa marnotratného syna. Stejně dojemně uvítal se Jindřich s matkou a sestrou Emilkou. Nepřivezl jim sice slíbených darů, byl chudým námořníkem, ale byly rády, že jej vidí opět živého a zdravého.

Jindřich pokorně se přiznal ke své vině a odprosil otce za to, že se zprotivil jeho vůli. Vypověděl upřímně, jak po těch šest let trápily jej stále výčitky svědomí, nebyl nikdy úplně šťastným, ani tehdy, když se mu dobře vedlo, a nynější špatné postavení pokládal za spravedlivý trest své neposlušnosti.

„Když jsem vstupoval na palubu oné lodi, měl jsem špatnou předtuchu a úplně se mi vyplnila. A není to zvláštní řízení Prozřetelnosti boží, že jediný dobrý skutek, který jsem onoho dne učinil, když jsem se postavil na obranu ubohé dívky, nezůstal bez odměny a zachránil mně život? Všechno ostatní mě zklamalo, neboť v tom nebylo otcovského požehnání. Před šesti lety jako dítě jsem toho nechápal, ale dnes se mi otevřely oči “

Jindřich nejen slovy, ale i činem ukázal, že lituje upřímně své viny a chce ji napravit. Když mu tedy kapitán Ganey oznámil, že loď je již hotova, a vyzval ho, aby uspišil svůj příchod, mladík přinesl list k otci a pravil: „Bez tvého dovolení a požehnání, otče, nepustím se za nic po druhé do světa, neboť vím, že by mně to nebylo k dobru.“

Ale stařeček tentokrát již neodporoval, přesvědčil se, že je to jeho pravé povolání. Jindřich pak úplně spokojený pustil se znovu na moře.

A jeho předtuchy se splnily: na této druhé cestě nezažil tolik dobrodružných příhod, ale zato odnesl si tím větší užitek. Kapitán

Ganey usadil se po čase v Novém Yorku, potřeboval již odpočinku. Jindřich přijal tedy místo poručíka na velrybářské lodi a tak se osvědčil, že se stal brzy kapitánem a majitelé lodi přijali ho do spolku. Když měl zajištěné postavení, požádal o ruku dcery kapitána Ganeya a byl rád přijat za zetě.

Zatím se osamostatnil také Ned. S pomocí Seagriffa a jiných námořníků vybudoval si krásnou loď, které dali jméno „Nové Kalypso“. S ní často dojížděli do Ohňové země, odváželi odtud bohatý lov tuleňů i jiných zvířat a přiváželi tam zase věci, kterých potřebovala královna Okašlu, aby naučila své rodáky klidnějšímu životu a rozumnému hospodaření.

A jednoho dne přivezla „Nová Kalypso“ do Nového Yorku samu mladou královnu, vyučenou zatím také v křesťanském náboženství, jež ráda přijala. A tam v kostele konala se pak současně dvojí svatba — Jindřichova i Nedova.

Ned s Okašlu bývali střídavě v Novém Yorku a v Ohňové zemi. V ní území Jahganů změnilo se v kvetoucí osadu, do níž se stěhovali mnozí Evropané. A královna Okašlu, ode všech ctěná a vážená, starala se pečlivě, aby bílí osadníci žili vždy v přátelství s domorodci.

VRABEC A MOUCHA.

Korejská národní bajka.

Vrabec vytýkal mouše nestoudnost proto, že usedává i na králova jídla a pochutnává si na nich ještě dříve, než král z nich vzal první sousto do úst.

„Tys ještě nestoudnější,“ odpověděla moucha, „neboť ty zobeš zrnka rýže ještě dříve, než je sklídí člověk, který je zasel.“

To vrabec nechtěl uznat a proto si zvolili lišku za soudce. Potkali ji a přednesli jí celou věc.

„Moucha má pravdu,“ rozhodla liška, „neboť člověk má s oráním a vláčením a zavodňováním a setím mnoho práce a plahočení, kdežto král se o zhotovování jídel vůbec nestará. Vrabec je nestoudnější. Svažte ho!“

Moucha se bála, že se mu přihodí něco zlého, proto za něj prosila tím, že si mnula ruku o ruku. Vrabec však byl svázán a proto nemohl chodit, nýbrž jen poskakovat, což vrabci podnes činí. A také mouchy si od té doby mnou ruku o ruku.

Přeložil Otto F. Babler.

K PRIMICI NOVOSVĚCENCE.

C. B. Lucký.

Velebný pane primiciante!

Slavný den je pro Vás dnes.
 Díky Pánu, radost, ples
 srdce Vaše plní kněžské;
 city svaté, nadpozemské,
 nebeského plny žáru
 nitro hostí vírou vzňaté:

oběť vždyť — nejdražší Bohu —
 k nebi výš. tam pod oblohu
 posvěcené zvednou ruce,
 v krvavé již kdysi muce
 Kristus za nás všechny přines.'

Podvečerní procházka.

Radujem' se s Vámi my dnes,
 že Jste došel tužeb cíle.
 Práce Vaše, Vaše píle
 odměny kéž dočká Věčna.
 jako láska nekonečná.
 k duším — Vaší hárá hrudí.

Modlitbu v nás nechat' vzbudí
 svatá tato, vzácná chvíle,
 by sám Ježíš na oltáři
 dal Vám milost, zdraví sílu,
 moravskému byste lidu
 dlouhá léta moh' být — „knězem“!

NA VÝLETĚ.

Obrázek ze života našich skautek. — J. K. B a b y.

„Sestřičky, sestřičky, pomoc!“ křičelo zoufale malé děvčátko ve stejnokroji skautek. Starší skautky, které si vykročily po silnici o něco napřed, s údivem se obrátily. Naskytlo se jim veselé divadlo. Malá Ašenka ubíhala k nim za zoufalého křiku, jsouc pronásledována husou s nataženým krkem. Právě doběhla k vůdkyni sestře Majce a zoufale se jí chytila za sukni. Husa, nasycena svého pronásledování, se zastavila a natahujíc krk, vyrazila ze sebe ostrý sykot, jímž chtěla zastrašiti ty velikány, kteří by mohli ublížiti jejím žlutým miláčkům.

„Pročpak nejdeš zároveň s námi, proč se zdržuješ vzadu?“ tázala se Majka malé Ašenky, zdržujíc smích.

„Ach, sestro vůdkyně, víš, chtěla jsem pohladit tu malušinká, hezounká housátka, když se na mne ten strašný pták vrhl!“ vyrazila ze sebe udýchaná, zardělá Ašenka.

„A pak prý nejsou husy draví ptáci, prohodila se smíchem Muňka, děvče opálených, usměvavých tváří družiny „Pomněnek“¹⁾

Husa se zatím uklidnila a vrátila se ke svým svěřencům. Rovněž i Ašenka se uklidnila a sestry pokračovaly v pochodu za veselého zpěvu.

„Zde se dnes utáboříme. Postavíme si stan, navaříme oběd a zahrajeme si nějaké hry!“ pravila Majka ke skautkám. Stanuly na pěkném místě, nad nímž se zvedal s jedné strany les, na druhé straně se táhly lučiny někam do dále. Rozhraní protínal potůček.

„Sestro Muňko, převez mi vedení a zařid' vše potřebné, já zatím zajdu do hájovny,“ pravila Majka.

„Děcka, hurá! Nanosíme dříví, postavíme kotlík a pak si uděláme nějaký žertík,“ pravila Muňka, když již Majka zmizela za skupinou stromů. Skautky se vrhly do práce; v lese nasbíraly dříví a zatím Muňka s Babušou postavily trojnožku, na řetěz pověsily kotlík s vodou a za chvíli plápolal pod ním vesele ohníček.

Vše bylo řádně připraveno, takže Muňka tvrdila, že už vidí v kotlíku výbornou bramborovou polévku. Ašenka ovšem marně pohlížela do kotlíku, viděla v něm jen vodu, v níž plavalo několik rozkrájených brambor.

„Tak a teď přepadneme Majku, jak se bude vracet z hájovny!“ vyhrkla Babuša, která pochopila, co myslí Muňka tím žertíkem.

„Ty, Naďo, ty bys jen zavazela, počkej zde u kotlíku a přikládej. Hned se vrátíme,“ odbyly Naďu, které se ostatně ani s nimi nechtělo.

Za chvíli zmizely divoženky v hustém lesním porostu. Než se Ašenka nadála, zůstala sama. Bázlivě se kolem rozhlédla, neboť se bála samoty. Aby nedala tak strachu na sebe působiti (vždyť je skautka), počala si tenkým hláskem zpívat. Chvíli běhala po tábořišti, ale pak jí napadlo: „Což abych tak zatím sestřičkám uvařila polévku? Vždyť vím, jak se to dělá. Dívala jsem se již mnohokrát na maminku, jak ona vařila.“

¹⁾ Tak jako hoši mají své družiny: Hadů, Havranu, Sov, Tygrů, Medvědů, atd., tak také dívky mají družiny: Muchomůrek, Pomněnek, Pampelišek atd.

Na kraji vesnice.

Hned jala se uskutečňovati svůj nápad. Nahlédla do kotle a zdálo se jí, že je to moc řidoučké — jenom samá voda — a náš tatínek říká, že čím je polévka hustší, tím je i lepší.

„Musím to nějak zahustiti,“ rozhodla se a jala se prohledávat batohy. Nejdříve svůj a pak ostatní (u pravých skautů existuje do jisté míry komunismus). Za chvíli stála před ní řada kabelek všech barev, od modré až po bílou. Přiložila řádně do ohně a otevřela první kabelku, v níž byla sůl. Přisolit se dá vždy — slýchala říkat maminku tatínkovi; proto polévku mnoho neosolím. Nasypala do kotlíku asi půl kabelky. Pak otevřela druhou kabelku. Tam bylo něco bílého, snad mouka — to až nakonec, na zahuštění. Nyní otvírala jednu kabelku po druhé a z každé něco nasypala do kotlíku. (Byly to kabelky s pepřem, kmínem, paprikou, sušenými švestkami atd.) Nakonec, když už voda vřela, vysypala tam z oné kabelky — mouku. Polévka rázem nabyla mléčné barvy.

„To bude něco dobrého, to se podiví sestřičky, až přijdou.

Vtom však proud myšlenek byl přerušen hrozným křikem a pak veselým smíchem.

Za chvíli se objevily smějící se skautky a nesly zajatkyňu Majku se zakrytým obličejem. Složily ji u stanu a odvázaly jí šátek s obličeje.

„To ses polekala, když jsme tě tak najednou chytly zezadu a zastřely ti obličej, vid!“ pravila k ní Babuša, která byla ze všech nejveselejší.

„No bať, že jsem se polekala, vy jedny, ale co dělá polévka?“

„Brambory už budou uvařeny, polévku dovařím hned,“ řekla Muňka a všechny se rozběhly ke kotlíku.

„Je! Kdo to nalil mléko do polévky?“ vykřikla udivená Běla, která první stanula u kotlíku.

Jak to Ašenka zaslechla, schovala se v podivném strachu, který ji počal pronásledovat, do stanu. Zatím se skautky shromáždily kolem kotle.

„Hm, to je divné!“ pravila Babuša.

Muňka zatím vnořila odborně do husté kaše lžící, již odkudsi vylovila. Pak vnesla trochu bílé tekutiny k ústům. Ostatní s napětím sledovaly její pohyb. Za chvíli se obsah octl v ústech, ale hned nato na zemi a Muňka prskajíc vykřikla: „To není mléko! A koukejte, co tam ještě plave!“ ukazovala na sušené švestky.

„Kdo to udělal?“ vyhrkla Běla.

Všechny zmlkly. Blesklo jim hlavou: Ašenka! Rázem se všechny ohlédly a za chvíli přivedly ke kotlíku tu nevinnou tvářičku.

„Cos dělala? Cos to tam dala? Chtělas nás otrávit?“ Takové a podobné otázky se sypaly na malou Ašenku.

Ta však jim odpověděla brekotem. To bylo na sestry mnoho. Tak to nemyslely. Všechny se kolem ní shrnuly a nabízely jí všechny sladkosti, jen aby se uklidnila. Vtom se do toho vmísila Majka. „Tak co, Ašenko, ty pláčeš? To nedělají skautky. Copak se ti stalo?“

Ašenka s vlhkýma očima vykládala vůdkyni, že nasypala do polévky koření, jak to dělá mamička, a teď sestry na ni křičely.

„Ale jdi, snad jsi nic nepokazila, když jsi to dělala jak mamička. Pojd', půjdeme se podívat, cos tam nasypala. Ukaž nám to!“ uklidňovala ji Majka.

„Copak jsi tam nasypala že je to tak bílé?“

A děvčátko fňukajíc ukázalo na červenou kabelku: „Tam tu mouku!“

Vtom se ozval smích, podobný řevu lva. To Muňka se tak rozesmála.

„Co se směješ?“ tázaly se ostatní.

„V tom,“ vyrážela ze sebe Muňka, pokud jí to dovoloval smích, „v tom sáčku — byla sádra, kterou jsem s sebou vzala na odlévání stop.“

Les se otrásl hlučným smíchem.

Tentokrát měly skautky oběd bez polévky.

V LESE.

Edv. Elpl.

Stráň je samá červeně jahod,
louka kvítí smés,
jak bys used' v černém sadě,
připadá ti les.

V korunách zní sladká píseň,
radost sedla v tvář.
Na rozcestí kol obrázku
z květů svatozář.

Svěží zlaté petrklíče
spletše do vínku,
zanechaly u Božích muk
děti vzpomínku.

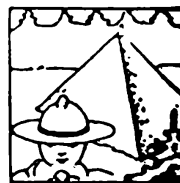
Srdce jejich čisté je tak
jako luční květ,
s motýlky by hned se daly
v bezstarostný let.

Hrad Bouzov: Pohled z městečka.

BESÍDKA KATOLICKÝCH SKAUTŮ.

B a b y.

Jamboree.

(Pokračování.) Náš čsl. tábor na Jamboree řadil se mezi poměrně velké tábory. Čsl. výprava čítala přes 350 členů; vedl ji dr. Plajner (Praha). Katoličtí skauti tvořili složku této výpravy. Tábor čsl. byl rozdělen na 8 menších táborů, z nichž jeden byl ukázkovým táborem s čsl. podsadami a ostatní ubytovací, a to slovenský, moravský, český, ukrajinský (Podkarp. Rus), maďarský a p.

Čsl. tábor byl zařazen do VI. Altáboru, t. j. podtáboru celého Jamboree. Všechny tábory byly totiž k vůli orientaci rozděleny na 10 Altáborů a každý Altábor čítal asi 5—10 táborů jednotlivých zemí (na př. X. Altábor: Portugalský, Haiti, Siam, Řecko, Španělsko, Maďarsko a hl. „Aréna“). Organisační rozdělení táborů bylo výborné. Není divu, že i ten nejmenší skautík, dostal-li psaní, nečekal na ně dlouho — přinesli mu je až do tábora — ať už byl z kteréhokoliv konce světa — listonoši-skauti.

Každý účastník Jamboree obdržel po příjezdu malou brožurku, která byla vydána v angličtině, franciině, němčině, polštině a maďarštině — tedy v nejdůležitějších jazycích. Každý pak vybral si tu, která mu byla nejbližší (pro nás polská či německá). V brožurce byl mimo jiná důležitá poučení organisační i plán Jamboree, takže ráno prohlédnuv si plán řekl jsem si třeba: Dnes navštívím Švédy, pak si zajdu do Estonska a Holandska, zdržím se v Japonsku, přes Irak půjdu do Egypta a vrátím se přes britské oddělení. To je přece zeměpis — a to cestování!

Program Jamboree byl upraven tak, aby skauti nejen ukázali, co umějí (defilé, cvičení v arenách, táborové ohně, mnohdy vysílané do radia, zařízení táborů a p.), ale aby též poznali, co umějí jiní, aby se s nimi sbratřili a u nich o mnohém poučili, a i aby poznali typické tábořiště určitých skautů (třeba protinožců) a konečně aby poznali i Gödelle a hlavní město krásnou Budapešť, již byl věnován celý den. Poněvadž každý nemohl či nestačil sledovat vše, co se dělo na Jamboree, vycházely tu každodenně zvláštní noviny, které byly velmi laciné a obsahovaly vedle článků v angličtině, franciině, maďarštině, polštině a němčině i spoustu kreseb a fotografií denních událostí v táborech.

Maďaři jsou většinou velmi zbožní. V hlavní areně byl zřízen veliký polní oltář, kde sloužil p. biskup (L. Showoy, hrabě J. Mikes, Dr. St. Hanauer), či kardinál (p. Dr. J. Serédi) katolickou mši sv. (často i vysílanou do radia). Při mši sv. zpívalo se ze zvláštních zpěvníků latinsky. Mocný dojem, jímž působila tato polní mše sv., těžko lze vylicít slovy. Viděl jsem tu však, že většina skautů ve světě jsou katoličtí skauti. Bývaly tu i jiné bohoslužby, tak na př. mohamedánské, protestantské, židovské a p.

Mnoho a mnoho zajímavého dalo by se ještě vykládat o Jamboree, ale to snad až příležitostně. Příští světové Jamboree (1937) bude buď v New-Yorku nebo někde v Australii.

Poznámka: K prohlášením, která jsem slyšel, že Maďaři určili nám nejhorší místo pro táboření a p., musím říci, že je to naprosto mylné, neboť náš (čsl.) tábor měl výhodnou polohu (téměř střed Jamboree) a také chování Maďarů skautů bylo vskutku bratrské. Jamboree 1933 mělo vlastně býti v Praze (ta propagace ČSR., kdyby se sem sjeli skauti z celého světa!), ale vinou úředníka v ministerstvu nebyla podána včas (vlastně vůbec) žádost na světovou komisi a zatím se o to přihlásilo Maďarsko. Jamboree se koná totiž vždy jen tam, kde vláda státu sama nabídne území pro Jamboree.

Brno. Duchovním rádcem pro II. divisi jmenován byl br. P. J. Meixner, kaplan, Brno Petrov. — II. divise byla rozdělena na dva sbory: Brněnské oddíly tvoří I. sbor, oddíly 35, 36 a 51 II. sbor. Zároveň byli stanoveni sboroví vůdcové. Pro I. sbor br. MUC. K. Halačka, pro II. sbor P. J. Hudeček.

V Jamném poblíž Tišnova vzniká nový oddíl K. S. Mnoho zdarů!

Třebíč — 35. oddíl **Ú. K. S.** V červenci 1933 byl založen v Třebíči oddíl K. S. Zásluhou vedoucího dp. P. J. Hudečka dovršuje oddíl již padesátku svého členstva a

Zřícenina hradu Cornštýna na Znojemsku.

V očekávání jara.

26. od. D. Brno: Stejně u kotlíku, jako u plotny!

26. Bo: Divoška.

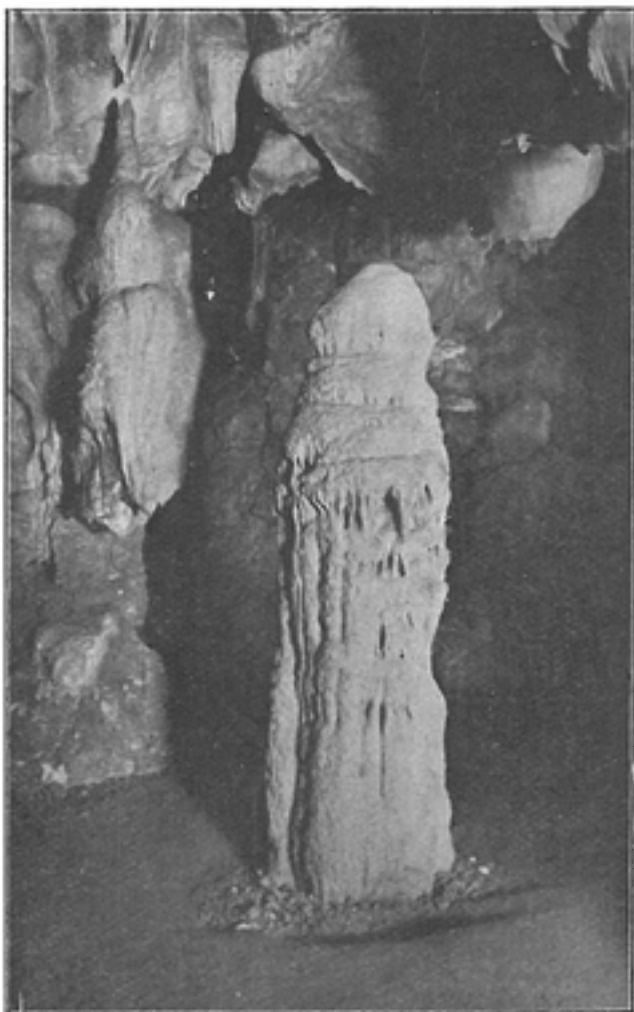
Kachny.

Foto: R. Sačer, N. Bydžov.

Foto: M. Horáková, Olomouc.

Před našimi.

Stalagmit „Mumie“ v mladečských jeskyních.

Náměšť n. Osl. — 36. oddíl Ú. K. S. Založen 26. dubna 1933. Vůdce br. K. Anděl poctivou snahou prošel záhy „Lesní školou“ S. J. S. a přiučil se v brněnském táboře K. S. u Mohelna. Oddíl čítá nyní asi 20 dobrých skautů. I zde pracují naši K. S. spolu se svazovými skauty. Oddíl čítá 2 družiny „Ostříže“ a „Veverky“. Dík krásnému okolí věnuje se oddíl skautským vycházkám a skautským cvičením téměř každou neděli. Oběma oddílům hodně zdaru v další práci. Zdař Bůh!

SV. BIŘMOVÁNÍ.

Obrázky z katol. misíí. — Fr. V š e t e č k a.

Z Fushun v Mandžusku se sděluje, jak tam přijímali jednosvorně sv. biřmování příslušníci národů nyní vlastně rozvaděných a vzájemně dokonce válčících. Misionář počíná svoji zprávu slovy Písma svatého, kde se vypravuje o mnohých národech, kteří byli přítomni v Jerusalemě seslání Ducha svatého: „My Parthové a Medové a Elamité a obyvatelé Mesopotamie, Judska i Kappadocie, Pontu i Asie, Frygie i Pamfylie, Egypta a končin Lybie, ležící při Cyreně, i příchozí Římané, jak

má již za sebou řadu pěkné práce a svoji tradici. 35. oddíl našel také porozumění v jednotě Orla, s níž je v nejužší spolupráci, což je řídký případ, neboť mnohde jednota Orla nerozumí katol. skautům a nechápe, že jsou to vlastně její bratři, jež má podporovat, s nimiž má spolupracovat! Uvedeme ještě něco z činnosti oddílu: 28. října 1933 pořádal 35. oddíl prvou besídku. Ráno přistoupili skauti k společnému sv. přijímání, odpoledne při besídce (v domě katol. tovaryšů) vykonali někteří skauti slib. 6. ledna 1934 uspořádali divadelní představení: „Jozefek a Nácek za živa v nebi.“ 2. února 1934 za „Veselého odpoledne katol. skautů“ vykonalo dalších 13 skautů slib. Třebíčtí skauti několikrát již vypomáhali Orlu svými výstupy a pořadatelstvím na různých představeních. 4. března 1934 a 1. dubna 1934 sehráli s jednotou Orla table-tenisová utkání, 16. března na oslavu jmenin vůdce zdařilý večírek, 1.—2. dubna skautskou slavnost se svěcením oddílové vlajky (jest ozdobena skautskou lilí s křížem a na druhé straně znakem města Třebíče) a s 11. zábavným odpolednem. Oddíl udržuje již přátelské styky se svazovými skauty a s katol. skauty z Náměště. Klubovna oddílu jest v administraci týdeníku „Stráž“ ve spolkovém domě „Sušil“ (propůjčena zdarma). Nově vznikla při oddíle smečka Vlčat. (Jan Blažek, zapisovatel.)

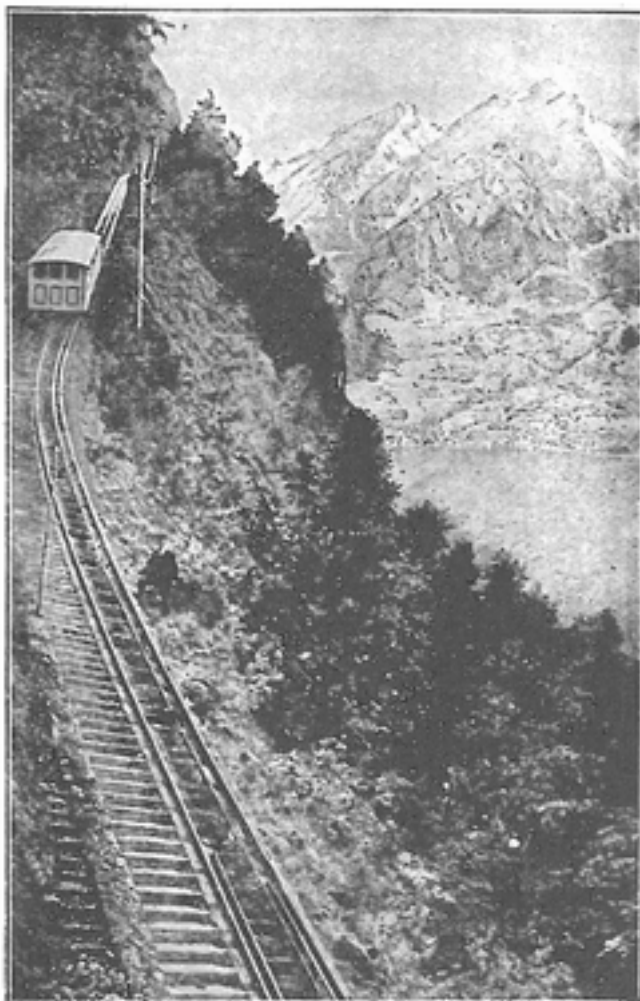
židé tak novověrci, křesťané i Arabové — my slyšíme je mluvíti jazyky našimi o velikých skutcích Božích.“¹⁾

Potom pokračuje:

Tato slova bylo možno vztahovati letos na Fashun, kde se konalo seslání Ducha svatého. V našem chrámu Páně přijalo sv. biřmování 150 biřmovanců, příslušníků národů čínského, japonského a koreánského, kteří zapomenuvše na všechny rozdíly jazykové, politické, sjednoceni byli společnou modlitbou.

Při pontifikální²⁾ mši sv. hlásal slovo Boží ve všech těchto jazycích apoštolský prefekt³⁾ Msgr. Morris, znalý čínštiny, japonštiny i koreánštiny. Zpěv obstarávaly dívky japonské a novicky⁴⁾ čínské.

*

Biřmovací lístek ztratil jistý černoch v Nigerii (západní Dráha na Bürgenstock. V pozadí Pilatus (Švýc.) Africe). Nepřišel však v rozpaky. Pustil se proň domů pěšky. Ač je kraj ohrožen dravci, konal cestu beze zbraně a času nočního, při čemž uběhl 80 kilometrů.

*

Čtyři svátosti za jeden den přijal mladík santský v Indii v diecesi kalkutské. Křest, biřmování, nejsv. Svátost Oltářní a k tomu vstoupil i v stav manželský.⁵⁾

¹⁾ Sk. ap. 2, 9—10.

²⁾ Mše sv. biskupská.

³⁾ Apošt. prefekt je kněz, mající některé odznaky i práva biskupská. Také biřmuje s povolením sv. Otce. Zastupuje biskupa v misijním území, kde není dosud zřízeno biskupství.

⁴⁾ Mladé řeholnice.

⁵⁾ Dle Agentia Fides.

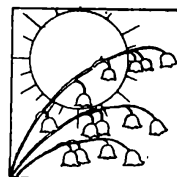
Z A H R Á D C E .

K a r e l D o u b r a v s k ý

Zahrádko úsměvů,
políčko květů,
princezno z pohádky
zakletých světů.

Sněhové pápeří
ruce jí hřeje,
sluníčko úsměvů
dosyta přeje.

Do běla rozkvétá
v zimě i v létě,
nejvíce zazáří
o ptačím sletě.

To se vždy vyšňoří
do nových šatů,
nabídne lilie,
travin svých latu.

V hvozdíkách zahoří,
v růžích svých vzplane,
první jak písnička
s rosou v ni skane.

S T A R Ý O T E C .

S v a t a v a H o u s k o v á .

Byl kdysi starý otec a ten dal svým šesti dětem dům, pole a dobytek, vymínil si, aby se o něj do smrti staraly a jej živily.

Když dlel delší dobu u svého nejstaršího syna, stal se mu obtížným. Řekl mu proto syn: „Otče, narodilo se nám dnes v noci děťátko a tam, kde stojí tvá lenoška, umístíme jeho kolébku. Nechtěl bys raději k mému bratru, který má větší jizbu?“

Otec šel. Po nějaké době omrzel se i mladšímu synovi, který stařečkovi řekl: „Otče, ty jsi rád v teple a u kamen a mne z horka bolí hlava; nešel bys raději k mému bratru? Je pekařem a v jeho světnici je vždy teplo.“

Stařeček se mlčky přistěhoval k třetímu synu. Leč i zde se stal v brzku přítěží a syn opět pravil k otci: „Otče, u mne je to jako v holubníku a ty si ani v poledne nemůžeš zdřímnouti. Nechceš jít raději ke Kačence, mé sestře? Bydlí až za městem a tam je klid.“

Otec už věděl, co to znamená a řekl sám k sobě: „Ano, učiním tak, zkusím žít u své dcery. Děvčata mají lepší srdce!“

Žil stařeček u dcery, ale tato se mračila, protože otce ráda u sebe neviděla. Jednoho dne řekla: „Mám o tebe, otče, vždy tolik strachu, když vidím, jak těžce jdeš do schodů. U sestry Marie by ti bylo lépe. Ta bydlí v přízemí.“

Aby odešel v pokoji, dal otec dceři za pravdu a stěhoval se k druhé dceři. Ale už za krátký čas se dceři stařeček omrzel a počala otci vykládati, že je její byt vlhký pro starého člověka, trápeného dnou. Že její sestra Anežka, co se provdala za hrobníka, má obydlí naprosto suché.

Tentokráte věřil otec, že má dcera pravdu a sám odešel k nejmladší dceři, která bydlela u hřbitova.

Když byl u své nejmladší dcery několik týdnů, řekl malý vnouček: „Maminka včera povídala tetě Marii, že pro tebe, dědečku, je nejlepší komůrka, jaké dělá na hřbitově tatíček!“

Když slyšel tato krutá slova z úst nevinného děck o starci bolesti srdce nad nevděkem nejmladší dcery, svého miláčka.

Přibitov dal starému otci konečně klid a místečko, jež mu šest jeho dětí nemilosrdně odmítalo, a tam spí stařeček pokojně a nerušeně dál. Ano, má pravdu staré přísloví: Jeden otec užíví 10 dětí, ale deset dětí neužíví jednoho otce.

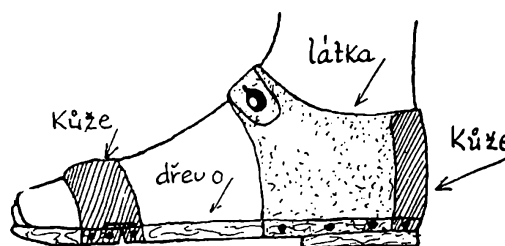
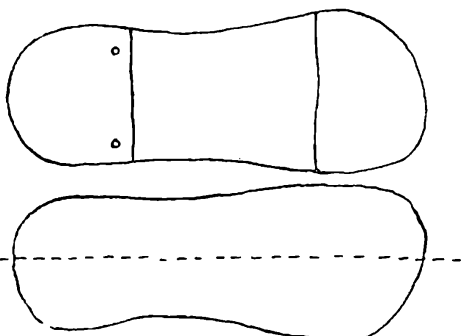

KOUTEK PRO RUČNÍ PRÁCE.

Milí přátelé, zvláště vy, kteří jste členy některého skautského oddílu, jistě se již připravujete na prázdninové táboření v lese. Pobyt v přírodě je ideální rekreace, je však třeba dbáti jisté opatrnosti, zvláště tehdy, chodíme-li bosí. Abychom i v lesním terénu mohli směle šlapat, zhotovíme si pro štrapaci skautskou obuv.

Pořídíme si obrys nohy tím způsobem, že nohu v punčoše postavíme na papír a kolmo postavenou tužkou naznačíme chodidlo.

Podle tohoto stříhu zhotovíme dřevěný spodek z prkénka asi 1 cm silného. Hranu na spodu špiče trochu seřízneme a za podpatek použijeme buď slabého prkénka nebo gumy, jež přilepíme kličem a připevníme asi třemi hřebíčky.

Hotový spodek v jedné třetině délky hned za špičkou rozřízneme a takto přeříznutý spojíme proužkem kůže navrch tak přibitým, aby se dal trochu ohýbat. Toto přeříznutí není však nutné, dá se dobře chodit i na podešvu plném. Přes celý svršek dřevěného spodku přelepíme kličem buď sukno nebo flanel, aby noha stála na měkkém podkladu.

Opatek uděláme buď z pevné látky, který vzadu vyztužíme proužkem kůže, nebo jej uděláme celý z kůže. Nejprve uděláme z papíru vzor, podle vzoru pak opatek vystříháme. Závěr uděláme na knoflík, buď s koženou páskou nebo na přezku. Lze použítí starého střevíce.

Podobným způsobem zhotovíme i pásek přes kotníky u prstů.. Oboje, opatek i pásek, připevníme kličem a hřebíčky na okraj spodku a tím je naše letní vzdušná obuv hotova.

Poznámka. Litujeme velice, že jsme nemohli v tomto ročníku přinést dokončení Kájovy příhody „Co zavínil starý Kacafirek“. Stalo se tak bez viny redakce: Paní spisovatelka náhle onemocněla, musila se podrobiti těžké operaci a nemohla ani do závěrky tohoto čísla dodat rukopis. Prosí tímto své vděčné čtenáře za omluvu a vzpomínku v modlitbě.

ZE STRÝČKOVY MOŠNIČKY.

F. K.

V první třídě p. řídící četl pohádku o Jirkovi. Když četl, že dostal Jirka princeznu a s ní půl království, volal malý Petřík s údivem: „Jé, to já bych nesnědl ani za nic.“ (J. Šustr, Lomec.)

Přání, které nelze splnit. Malý Karlík stojí pozdě v noci s maminkou před domem. Je jasno a hvězdičky vesele září na obloze. Tu si Karlík povzdychne: „Ach, kdybych tu noc viděl aspoň ve dne.“ (Jos. Sobola, stud., Troubsko.)

Z dějepisu. P. učitel vyvolal nepozornou žákyni: „Kdo byl prvním českým králem?“ Žákyně: „Prvním českým králem byl František Palacký.“ (J. Zelík, Soběchleby.)

Velká prosba. Děvče se modlilo: „Pane Bože, učiň Londýn hlavním městem Francie.“ Matka se zeptala: „A proč, Mařenko?“ „Poněvadž jsem napsala do úlohy, že Londýn je hlavním městem Francie.“ (A. Ševcová, Hrobice.)

Čtyřletá Boženka hlídala mléko; když mléko kypělo, volala: „Mami, mléka již je větší hrnec!“ (A. Ševcová, Hrobice.)

Také dovednost. „Kdopak je nejdovednější z vaší třídy?“ ptal se otec synka. „Jistě Tonda Heverků, poněvadž umí nejlépe stříhat ušima.“ (A. Šefrová, Hrobice.)

Špatně pochopil. P. učitel se ptá žáka: „Jak se rozděljuje slovo slaneček?“ Žák rychle: „Chytne se za ocásek a roztrhne se na půlky.“ (J. Bečka, Žďár.)

Perličky ze školácké i studentské moudrosti. V dějepise vypravoval student o Neronovi: „Nero upadl do vleček svých manželek“ (místo „léček“). — Jiný při vyprávění o říši francké za majordomů: „Král byl jakýsi formulář“ (chtěl říci, že byl jen jakousi formou). — O starých Slovanech pravil jiný: „Orali klackem a vybírali při tom med.“ — O Tatarech: Tataři byli náboženství židovského.“ — „Kdo padl u Kreščaku?“ — „Jan Křtitel.“ Druhý žák jej opravuje: „Jan

Nepomucký.“ — „Kudy plul Kolumbus, když objevil Ameriku?“ — „Suezským průplavem.“ — V přírodopise: „Kde žije vrabec v létě?“ — „Vrabec žije v létě v teplých krajinách.“ — O slepýši vypravuje žákyně zcela vážně: „Slepýš je plaz a má krátké nožky, porostlé ostrými drápkami...“ — „Jak cvrká cvrček?“ Žákyně po dlouhém rozmyšlení: „Cvrček cvrká zaděčkem.“ — „Kdo patří do srnčí rodiny?“ Žák, který se hned zuřivě hlásil: „Do srnčí rodiny patří zajíc.“ — „Kam patří hranostaj?“ — „Hranostaj patří mezi ptáky šidlozobé.“ — „Kde roste palma datlová?“ — „Palma datlová žije u Středozemního moře v Jižní Americe.“ — V náboženství: „Kdo to byl sv. Mikuláš?“ — „Svatý Mikuláš byl český malíř.“

SKRÝVAČKA.

Žena pokosila a pohrabala trávu.
Kde je teď?

Připravili jsme pro naše malé čtenáře
ke konci ročníku

PŮVODNÍ DESKY

---

k vazbě „Anděla Strážného,“ roč. 1933-34.

Celoplátěné se zlatými nápisy ve dvoubarevném provedení s uměleckou předsádkou, poskytnou každému odběrateli v „Anděli Strážném“

KRÁSNOU A LEVNOU KNIHU

hodnoty trvalé. — Cena desek Kč 6.—.
PŘI SPOLEČNÉM ODBĚRU VÝHODY!

Viz vy-
obrazení

Od 10 do 50 kusů 10%,
od 51 do 100 kusů 15%,
a výše až 20% slevy!

na druhé
straně!

Vazbu Vám obstará naše knihařství za pouhé Kč 3.—.

SUBSKRIBUJTE, vyjdou již v nejbližších dnech!

Zde račte oddělit a ihned odeslati.

P. T.

Objednávám Původní desky na Anděla Strážného.
kusů na ročník 1933-34

kusů na ročník

Kč 6.— za kus, více s příslušnou slevou.

Sděluji:

V

dne

1934.

Podpis a přesná adresa:

Ukázka vyobrazení z původní vazby.

Naše původní desky hodí se i pro dřívější ročníky!
Račte jen v objednávce udati ročník „Anděla Strážného“!

P. T.

Nakladatelství
OBČANSKÉ TISKÁRNY

V BRNĚ,